

ДЖОН ГРИШАМ СЯНКАТА НА ЧИНАРА

Част 2 от „Джейк Бриганс“

Превод от английски: Надежда Розова, 2014

chitanka.info

На Рене

1

Откриха Сет Хъбард там, където твърдеше, че ще бъде, но не и в очакваното състояние. Висеше на два метра от земята на въже, което вятърът полюляваше. Беше валяло и Сет беше вир-вода, когато го откриха. Не че имаше значение. Някой щеше да изтъкне, че обувките му не са кални и под тялото няма следи, така че най-вероятно беше увиснал на въжето и беше умрял преди дъжда. Важно ли беше? В крайна сметка не.

Не е лесна работа да се обесиш на дърво. Явно Сет беше помислил за всичко. Въжето беше конопено, два сантиметра дебело, не съвсем ново и достатъчно здраво да издържи човек, който месец преди това в лекарския кабинет бе тежал седемдесет и два килограма. По-късно един работник щеше да съобщи, че е забелязал шефа си да отрязва от въжената макара парче, дълго петнайсетина метра, седмица преди да го използва по този разтърсващ начин. Единият край беше здраво завързан за нисък клон на дървото с различни възли и клупове. Другият край беше праметнат през по-висок клон с обиколка шейсетина сантиметра, на шест и половина метра от земята. От там въжето висеше повече от два метра и половина и завършваше с безупречна примка за бесене, която Сет несъмнено беше упражнявал известно време. Беше направена като по учебник, с тринайсет намотки, които да пристегнат клупа при силен опън. Истинската примка за бесене прекършва врата с цел побърза и по-безболезнена смърт, а Сет явно си беше научил домашното. Освен очевидното не се забелязваха признаци на борба или страдание.

Високата два метра стълба беше изритана встрани и услужливо лежеше наблизко. Сет си беше избрал дърво, беше праметнал въжето, беше го завързал, беше се покатерил по стълбата и бе нагласил примката, а после, когато всичко бе готово, бе ритнал стълбата. Ръцете му висяха свободно до джобовете.

Имало ли беше миг на колебание, на съмнение? Когато стъпалата му са се отделяли от опората на стълбата, а ръцете му все още са били

свободни, дали Сет не беше сграбчил инстинктивно въжето над главата си и не се беше борил отчаяно, преди накрая да се предаде? Никога нямаше да узнаят. Съдейки по доказателствата впоследствие, Сет беше изпълнил мисията си.

Специално за случая беше избрал най-хубавия си костюм — тъмносив, вълнен, с който обикновено ходеше на погребения при по-хладно време. Имаше само три костюма. Ако тялото е обесено както трябва, то се разтяга, затова маншетите на панталона на Сет се бяха вдигнали над глезените и сакото му стигаше до кръста. Черните му обувки бяха чисти и лъснати. Възелът на синята му вратовръзка беше безукорен. Бялата му риза обаче беше изцапана с кръвта, процедила се изпод въжето. След броени часове щеше да стане известно, че Сет Хъбард бе присъствал на службата в единайсет часа в близката църква. Разговарял беше със свои познати, беше се пошегувал със свещеника, беше оставил дарение в табличката, и всичко това в относително добро разположение на духа. Повечето хора знаеха, че Сет се бори с рак на белия дроб, но никой нямаше представа, че лекарите му дават още съвсем малко живот. Сет фигурираше в няколко молитвени списъка в църквата, но носеше клеймото на два развода и репутацията му като добър християнин беше безвъзвратно опетнена.

Самоубийството не подобри положението.

Дървото беше стар чинар, който от дълги години принадлежеше на Сет и семейството му. Гъстата гора наоколо предлагаше твърда дървесина — скъп материал, който той беше ипотекирал многократно и беше превърнал в богатство. Баща му се беше сдобил със земята през трийсетте години по съмнителен начин. И двете бивши съпруги на Сет храбро се бяха борили да я докопат по време на бракоразводните битки, но той бе успял да я задържи. Съпругите бяха получили всичко останало.

Пръв на местопрестъплението беше пристигнал Калвин Богс, момче за всичко и селскостопански работник, нает от Сет преди няколко години. Рано в неделя сутринта шефът му се бе обадил. „Чакай ме на моста в два следобед“, бе поръчал Сет. Не беше дал никакви обяснения, а Калвин не задаваше въпроси. Щом господин Хъбард му нареждаше да се срещнат някъде в определено време, той щеше да отиде. В последния момент десетгодишният син на Калвин помоли баща си да го придружи и той се съгласи противно на инстинкта си.

Тръгнаха по чакълест път, който криволичеше през имота на Хъбард. Докато шофираше, Калвин определено беше заинтригуван от срещата. Не помнеше друг път да се е виждал с шефа си в неделя следобед. Знаеше, че той е болен, и се носеха слухове, че умира, но господин Хъбард мълчеше и по този въпрос като по всички останали.

Мостът представляваше обикновена дървена платформа между двата бряга на безименна тясна рекичка, задушена от лианите на кудзу и гъмжаща от отровни змии. Господин Хъбард от месеци се канеше да я замени с широка бетонна тръба, но все отлагаше заради лошото си здраве. Платформата се намиреше близо до просека, където сред храсталаци и бурени гниеха две порутени бараки — единственият признак, че тук някога е имало малко селище.

Близо до моста беше паркирана колата на господин Хъбард — кадилак последен модел, — а вратата на шофьора и багажникът бяха отворени. Калвин спря зад нея, огледа отворената врата и багажника и за пръв път се усъмни, че нещо не е наред. Валеше проливен дъжд и вятърът се беше усилил, така че нямаше причина господин Хъбард да остави вратата и багажника отворени. Калвин нареди на сина си да остане в пикапа, после бавно заобиколи колата, без да я докосва. От шефа му нямаше и следа. Калвин си пое дълбоко въздух, изтри влагата от лицето си и се огледа. Отвъд просеката, на може би стотина метра, видя тяло, увиснало на едно дърво. Върна се при пикапа и отново предупреди сина си да остане вътре и да държи вратите заключени, но вече беше твърде късно. Момчето се взираше към чинара в далечината.

— Стой тук — строго нареди Калвин. — Не излизай от колата.

— Добре, татко.

Калвин закри. Вървеше бавно, защото ботушите му се пързалиха в калта, и се мъчеше да се успокои. Защо да бърза? Колкото повече приближаваше, толкова повече му се изясняваха нещата. Мъжът в тъмен костюм, увиснал на въжето, несъмнено беше мъртъв. Калвин най-сетне го позна, забеляза стълбата и бързо подреди събитията, предхождащи сцената. Без да докосва нищо, той отстъпи назад и се върна при пикапа си.

Беше октомври 1988 г. и телефоните в автомобилите най-сетне бяха стигнали и до селските райони на Мисисипи. По настояване на господин Хъбард Калвин също си беше инсталирал телефон в пикапа. От него се обади в шерифството на окръг Форд, описа накратко какво е

видял и зачака. Затоплен от парното и поуспокоен от Мърл Хагард по радиото, Калвин се вираше през предното стъкло, без да обръща внимание на сина си, барабанеше с пръсти в такт с чистачките и по едно време осъзна, че плаче. Момчето не смееше да продума.

Половин час по-късно пристигна една кола с двама помощник-шерифи. Докато си навличаха дъждобраните, дойде и линейка с тричленен екип. Всички се възряха в стария чинар и след няколко секунди им стана пределно ясно, че там виси тяло. Калвин разказа каквото знаеше. Помощник-шерифите прецениха, че е най-уместно да действат като при извършено престъпление, и забраниха на екипа на линейката да доближава местопрестъплението. Пристигна още един помощник-шериф, после още един. Претърсиха колата и не откриха нищо полезно. Направиха снимки и видео на Сет, който висеше със затворени очи и неестествено извита надясно глава.

Един помощник-шериф отведе Калвин до дома на господин Хъбард на няколко мили от мястото. Момчето седеше безмълвно отзад. Вратите бяха отключени, а върху масата в кухнята намериха жълт лист от адвокатски бележник. Сет беше написал четливо с печатни букви:

„До Калвин. Моля те, осведоми властите, че сам сложих край на живота си, никой не ми е помогнал. На другия лист съм оставил инструкции за погребението и службата. Никаква аутопсия!

С. Х.“

Бележката носеше същата дата, неделя, 2 октомври 1988 г.

Накрая помощник-шерифите освободиха Калвин. Той побърза да откара сина си у дома, където момчето се сгуши в майка си и до края на деня не обели нито дума.

Ози Уолс беше единият от двамата чернокожи шерифи в щата Мисисипи. Другият беше наскоро избран от окръг в делтата с около седемдесет процента чернокожо население. Седемдесет и четири процента от жителите на окръг Форд бяха бели, но Ози беше спечелил и първите, и вторите избори с огромна преднина. Чернокожите го

обожаваха, защото беше един от тях. Белите го уважаваха, защото беше добър полицаи и бивша футболна знаменитост от гимназията в Клантън. В някои отношения футболът постепенно заличаваше расовите различия в окръг Форд.

Ози излизаше от църквата със съпругата и четирите си деца, когато му се обади. Пристигна на моста по костюм, без значка и без оръжие, но в багажника на колата му имаше чифт ботуши. Двама помощник-шерифи го отведоха до чинара през калта с разтворен чадър над главата му. Тялото на Сет вече беше подгизнало и от обувките, брадичката, ушите, върховете на пръстите и маншетите на панталона му капеше вода. Ози спря недалече от обувките, вдигна чадъра и погледна към бледото измъчено лице на човека, с когото се беше срещал само два пъти.

Имаха общо минало. През 1983 г., когато Ози за пръв път се кандидатира за шериф, трябваше да се бори с трима конкуренти, а нямаше никакви пари. Тогава му се обади Сет Хъбард. Ози не го познаваше, но впоследствие щеше да научи, че този човек се стреми да не се набива на очи. Сет живееше в североизточния край на окръг Форд, почти на границата с окръг Тайлър. Обясни, че се занимава с добив и търговия с дървесина, че има дъскорезници в Алабама и доста фабрики. Говореше като успял човек. Предложи да финансира кампанията на Ози, но само ако приеме парите в брой. Двайсет и пет хиляди долара в брой. В кабинета си, на заключена врата, Сет Хъбард отвори една кутия и показа парите на Ози. Кандидат-шерифът обясни, че даренията за кампанията трябва да бъдат публични и така нататък. Сет пък му обясни, че не желае неговото дарение да бъде публично оповестено. Или пари в брой, или сделката отпада.

— Какво искате в замяна? — попита Ози.

— Искам да ви изберат. Нищо повече — отговори Сет.

— Не съм сигурен.

— Мислите ли, че конкурентите ви приемат пари под масата?

— Вероятно.

— Разбира се, че приемат. Не бъдете глупав.

Ози прие парите. Реорганизира кампанията си, спечели трудно на полуфиналите и размаза противника си на изборите. След това два пъти се отбива в кабинета на Сет, за да му благодари, но господин Хъбард все го нямаше. Не отговаряше и на телефонните му обаждания.

Ози дискретно разпитваше разни хора за информацията относно господин Хъбард, но на тях почти нищо не им бе известно. Говореше се, че е натрупал пари от мебели, но никой не знаеше със сигурност. Притежаваше двеста акра земя близо до дома си. От време на време ходеше на църква.

Четири години по-късно конкуренцията на Ози не беше сериозна, но въпреки това Сет настоя да се срещнат. Отново му даде двайсет и пет хиляди долара и отново потъна вдън земя. А ето че сега бе мъртъв — сам си беше надянал примката и от тялото му се стичаше дъждовна вода.

Последен пристигна Фин Плънкет, който трябваше да установи официално смъртта.

— Да го свалим — каза Ози.

Развързаха възлите, въжето се разхлаби и тялото на Сет се свлече надолу. Поставиха го върху носилка и го покриха с термоодеяло. Четирима мъже с мъка го отнесоха до линейката. Ози последва малкото шествие, смутен като всички останали.

Вече пета година беше на този пост и беше виждал много трупове. Нещастни случаи, катастрофи, няколко убийства и самоубийства. Но не беше претръпнал, не беше закоравял. Беше звънил късно нощем на родители и съпрузи и винаги се ужасяваше от следващото такова обаждане.

Добрият стар Сет. На кого да се обади Ози сега? Знаеше, че Сет е разведен, но нямаше информация дали се е женил отново. Нищо не му беше известно за семейството му. Сет беше към седемдесетгодишен. Ако имаше вече пораснали деца, къде бяха?

Е, щеше съвсем скоро да разбере. Докато караше към Клантън, следван от линейката, Ози започна да се обажда на хора, които евентуално знаеха нещо за Сет Хъбард.

2

Джейк Бриганс се взираше в ярките червени цифри на дигиталния си будилник. В 5:29 ч. се пресегна, натисна копчето и внимателно стана от леглото. Карла се обърна на другата страна и се сгуши още по-плътно под завивките. Джейк я потупа по дупето и ѝ пожела „добро утро“. Никаква реакция. Беше понеделник, работен ден, и тя щеше да поспи още час, преди да се разбърза да заведе Хана на училище. През лятото Карла спеше до по-късно, а дните ѝ бяха пълни с женски занимания и с нещата, които Хана искаше да прави. Графикът на Джейк обаче рядко се променяше. Ставаше в пет и половина, в шест отиваше в Кафето, а в седем — в кантората. Малцина атакуваха сутрините като Джейк Бриганс, но сега, когато беше достигнал зрелите трийсет и пет години, той все по-често се питаше защо се събужда толкова рано. И защо държи да пристига в кантората преди останалите адвокати в Клантън. Отговорът, преди кристално ясен, се замъгляваше все повече. Студентската му мечта да стане голям съдебен адвокат ни най-малко не бе отслабнала; всъщност той си беше амбициозен като преди. Действителността обаче го торможеше. Работеше неуморно вече десет години, а кабинетът му все още беше пълен със завещания, нотариални актове и дребни спорове по договори, но нямаше нито едно свястно наказателно дело и никакви обещаващи катастрофи.

Най-славният му миг беше дошъл и отминал. Оправдаха Карл Лий Хейли преди три години и Джейк понякога се опасяваше, че апогеят му е преминал. Както винаги обаче той прогони опасенията и си напомни, че е само на трийсет и пет. Беше гладиатор, на когото предстояха много славни съдебни победи.

Нямаше куче, което да пусне навън, защото бяха изгубили предишното. Макс умря преди три години в пожара, унищожил техния красив, любим и здравата ипотекиран викториански дом на Адамс Стрийт. Кланът беше опожарил къщата в разгара на процеса срещу Хейли през юли 1985-а. Най-напред бяха запалили кръст в предния им двор, после се опитаха да взривят къщата. Джейк съобразително

отпрати Карла и Хана на безопасно място. Кланът цял месец се опитваше да го убие и накрая изгори къщата му. Беше изнесъл заключителната си реч с костюм, взет назаем.

Въпросът за ново куче беше твърде болезнен, за да го обмислят сериозно. Въртяха, сукаха и накрая се отказаха. Хана искаше куче и вероятно имаше нужда от куче, защото беше единствено дете и често се оплакваше, че ѝ е скучно да си играе самичка. Но Джейк и особено Карла прекрасно знаеха на чии плещи ще паднат тренировките за ходене по нужда и почистването след едно пале. Пък и живееха в къща под наем, не се бяха установили трайно. Едно куче може би щеше да нормализира донякъде нещата, а може би не. Джейк често размишляваше над проблема в ранните мигове на деня. Истината бе, че много му се искаше да имат куче.

Набързо си взе душ и се облече в малката свободна спалня, която с Карла използваша като дрешник. Всички помещения в тази чужда и лишена от стабилност къща бяха тесни. Всичко беше временно. Мебелите бяха печална смесица от подаръци и вещи от битпазара, които щяха да захвърлят някой ден, ако нещата се развиеха по план, макар че, колкото и неприятна да бе тази констатация за Джейк, нищо не се развиваше според плановете му. Делото им срещу застрахователната компания беше затънало в безнадеждни досъдебни маневри. Беше го завел шест месеца след присъдата по делото „Хейли“, когато се чувстваше господар на света и беше навирил нос. Как така някаква застрахователна компания ще се опитва да го прекара? Джейк не се съмняваше, че само да се изправи пред друго съдебно жури в окръг Форд, веднага ще спечели още една велика присъда. Само че буйната му самоувереност се изпари, когато двамата с Карла постепенно осъзнаха, че застраховката им е била нищожно ниска. Празното място на къщата им, затрупано с листа, беше само на четири преки. Страшно и грозно. Съседката им госпожа Пикъл го държеше под око, но там нямаше нищо за гледане. Съседите очакваха новата хубава къща и завръщането на семейство Бриганс.

Джейк влезе на пръсти в стаята на Хана, целуна я по бузата и дръпна завивките малко по-нагоре. Вече седемгодишна, тя беше единственото им дете, други нямаше да имат. Учеше във втори клас на основното училище в Клантън, а зад ъгъла се намираще детската градина, където работеше майка ѝ.

В тясната кухня Джейк натисна копчето на кафеарката и я погледа, докато тя не започна да издава звуци. Отвори куфарчето си и докосна деветмилиметровия полуавтоматичен пистолет в кобур, пъхнат между папките. Беше свикнал да носи оръжие и това го натъжаваше. Как да живее нормално, ако постоянно мъкне пистолет? Нормално или не, беше необходимост. Когато опожарят дома ти, след като са се опитали да го взривят; когато запалят кръст в предния ти двор; когато пребият до несвяст съпруга на секретарката ти и той издъхне малко след това; когато стрелят по теб със снайпер, но не улучат, а вместо това прострелят охранител; когато всяват ужас по време на процеса, а заплахите не секват дълго след края му.

Четирима от нападателите вече бяха в затвора — трима във федералния и един в „Парчман“. Само четирима, напомняше си постоянно Джейк. Вече би трябвало да бъдат отправени десетки обвинения — така смятаха Ози и другите лидери на чернокожата общност в окръга. По навик и от безпомощност Джейк се обаждаше на ФБР поне веднъж седмично, за да се осведоми как върви разследването. След три години те почти не отговаряха на обажданията му. Започна да им пише писма. Досието заемаше цял шкаф в кабинета му.

Само четирима. Знаеше имената на мнозина други, все още заподозрени поне в неговото съзнание. Някои се бяха преместили, други бяха останали тук и си живееха живота, все едно нищо не се бе случило. Затова той притежаваше оръжие с всички необходими разрешителни. Един пистолет в куфарчето. Един в колата. Два в кантората и още няколко у дома. Пожарът унищожил ловните му пушки, но Джейк постепенно възстановяваше колекцията си.

Излезе навън на малката веранда и напълни дробовете си с хладния въздух. На улицата, точно пред къщата, стоеше патрулна кола, а на волана бе Луис Тък, щатен помощник-шериф, който застъпваше на смяна в полунощ и основното му задължение беше да обикаля квартала цяла нощ и най-вече да паркира пред пощенската кутия точно в шест без петнайсет сутрин от понеделник до събота, когато господин Бриганс се показваше на верандата и му махваше за поздрав. Тък също му махваше в отговор. Семейство Бриганс бяха оцелели още една нощ.

Докато Ози Уолс беше шериф на окръг Форд, което щеше да продължи поне още три години, а вероятно и още по-дълго, той и

служителите му щяха да правят всичко по силите си да закрилят Джейк и семейството му. Джейк беше поел делото на Карл Лий Хейли, беше работил като вол за никакви пари, беше се разминавал на косъм с куршуми, беше пренебрегвал реални заплахи и бе изгубил почти всичко, преди да извоюва присъдата „невинен“, чийто отзвук все още се усещаше в окръг Форд. Закрилата му беше първостепенна задача за Ози.

Тък потегли. Щеше да обиколи квартала и да се върне няколко минути след като Джейк излезеше. Щеше да продължи да наблюдава къщата, докато в кухнята светнеше и той се увереше, че Карла е станала и снове из къщата.

Джейк караше един от двата сааба в окръг Форд — червен автомобил на близо двеста хиляди мили. Нуждаеше се от по-нова кола, но не можеше да си я позволи. Навремето идеята за чуждестранна марка автомобил в малкото градче му се бе сторила добра, но цените на ремонтите вече му се отразяваха жестоко. Най-близкият автомонтьор беше в Мемфис, на един час път, затова всяко посещение в сервиза му струваше половин ден и хиляда долара. Джейк беше готов да си купи американски автомобил и се замисляше за това всяка сутрин, когато завърташе ключа и притаяваше дъх. Винаги палеше, но през последните няколко седмици Джейк беше забелязал известно забавяне и един-два излишни оборота, които събуждала у него зловещото подозрение, че предстои да се случи нещо лошо. Обзе го параноя, забеляза още шумове и тракане и започна да проверява гумите през ден, защото му се струваха изтъркани. Сега даде на заден и излезе на Кълбърт Стрийт, която, макар и само на четири преки от Адамс Стрийт и празното място на къщата им, безспорно беше в лош квартал на града. Съседната къща също беше под наем. Постройките на Адамс Стрийт бяха много по-стари, по-представителни и с индивидуален облик. Тези на „Кълбърт“ бяха смесица от типичните за предградията кутийки, разположени безразборно, преди градът да бъде подложен на сериозно планиране.

Карла не говореше много, но Джейк знаеше, че тя е готова да отидат другаде, където и да било.

В действителност бяха обсъждали дали да не се преместят, дали окончателно да не напуснат Клантън. Трите години след процеса на Хейли не бяха толкова доходоносни, колкото бяха очаквали. Ако

Джейк беше обречен да се мъчи с дълга кариера като мизерстващ адвокат, защо да не мизерства другаде? Карла можеше да преподава навсякъде. Със сигурност щяха да си живеят добре без оръжия и постоянна бдителност. Чернокожите в окръг Форд може и да боготворяха Джейк, но мнозина бели все още негодуваха срещу него. А откачалките бяха на свобода. От друга страна, съпрузите Бриганс се чувстваха донякъде сигурни, защото живееха сред много приятели. Съседите им наблюдаваха какви коли минават и винаги забелязваха необичаен пикап или автомобил. Всяко ченге в града и всеки помощник-шериф в окръга знаеше, че безопасността на малкото семейство Бриганс е от най-голямо значение.

Джейк и Карла никога нямаше да заминат, макар понякога да се забавляваха със старата игра „къде ти се иска да отпрашиш“. Беше само игра, защото Джейк съзнаваше жестоката истина, че никога няма да се почувства на мястото си в голяма фирма в голям град, нито пък ще намери малко градче в който и да било щат, което да не е вече пренаселено с гладни адвокати. Имаше ясна представа за бъдещето и я приемаше. Трябваше само да изкарва някакви пари.

Подмина с колата празното място на Адамс Стрийт, измърмори няколко злостни проклетия по адрес на страхливците, подпалили дома му, и още няколко подобрани ругатни към застрахователната компания и отпраши. От „Адамс“ зави по „Джеферсън“, после по „Уошингтън“, проточила се на изток и на запад по северната страна на площада на Клантън. Кантората му се намиреше на „Уошингтън“, срещу внушителната сграда на съда, и той паркираше на едно и също място всяка сутрин в шест часа, защото тогава имаше колкото искаш избор. Площадът оставаше спокоен още два часа, преди съдът, магазините и офисите да отворят.

Кафето обаче гъмжеше от работници, фермери и помощник-шерифи, когато Джейк влезе и започна да поздравява познатите си. Както винаги само той беше със сако и вратовръзка. Чиновниците се събираха един час по-късно от отсрещната страна на площада в Чайната и обсъждаха лихвените проценти и световната политика. В Кафето разговаряха за футбол, местна политика и как се лови костур. Джейк беше сред малцината професионалисти, когото приемаха добре. Причините бяха няколко: той беше харесван, непреклонен и добронамерен, освен това винаги охотно даваше безплатни

юридически съвети, ако някой от механиците или шофьорите на камиони се окажеше в затруднение.

Джейк закачи сакото си на стената и седна на масата на помощник-шериф Пратър. Два дни преди това „Оул Мис“ бяха изгубили от „Джорджия“ с три тъчдауна и това беше горещата тема. Мляскащата дъвка Дел му наля кафе и междувременно успя да го побутне с дебелия си задник — един и същ ритуал шест сутрини седмично. След броени минути тя му поднесе закуската, която той никога не поръчваше — препечени филийки, царевична каша и конфитюр от ягоди, както обикновено. Докато Джейк поливаше кашата с табаско, Пратър попита:

— Джейк, ти познаваше ли Сет Хъбард?

— Не съм го виждал — отговори Джейк, привлякъл няколко погледа. — Чувал съм името му няколко пъти. Има имот близо до Палмира, нали?

— Точно така.

Пратър задъвка наденичката си, а Джейк отпи от кафето, изчака малко и каза:

— Изглежда, би било основателно да предположа, че със Сет Хъбард се е случило нещо лошо, след като говориш за него в минало време.

— Какво правя? — попита Пратър.

Помощник-шерифът имаше дразнещия навик да повдига на висок глас многозначителен въпрос на закуска и после да млъква. Той знаеше подробностите и мръсотията и винаги опипваше почвата да провери дали някой няма да добави още нещо.

— Говориш в минало време. Попита: „Познаваше ли го?“, а не „Познаваш ли го?“, което би означавало, разбира се, че той е жив. Нали?

— Май да.

— Е, какво се е случило?

Анди Фър, механик в сервиза на „Шевролет“, отговори високо:

— Вчера се е самоубил. Намерили го да виси от едно дърво.

— Оставил бележка, както си му е редът — добави Дел, връхлитайки с каната кафе.

Заведението беше отворило преди час, следователно Дел несъмнено знаеше за кончината на Сет Хъбард толкова, колкото и

всички останали.

— И какво пишело в бележката? — попита спокойно Джейк.

— Не мога да ти кажа, миличък — изчурулика тя. — Това е между мен и Сет.

— Ти не познаваше Сет — възрази Пратър.

Дел определено беше жена с минало и имаше най-острия език в града.

— Навремето спях със Сет — веднъж, може би два пъти. Вече не помня.

— Е, при толкова много мъже... — подметна Пратър.

— Да, ама ти никога няма да припариш до мен, старче — срязва го тя.

— Май наистина не помниш — изстреля Пратър и неколцина се засмяха.

— Къде е била бележката? — попита Джейк, мъчейки се да обърне разговора.

Пратър натъпка в устата си цяла палачинка, подъвка и отговори:

— На масата в кухнята. Сега е при Ози, той още разследва, ама почти няма какво. Хъбард отишъл на църква, всичко изглеждало наред, после се върнал, взел стълба и въже и направил каквото направил. Един от работниците му го намерил към два часа вчера следобед, увиснал под дъжда. Издокаран с официалния си неделен костюм.

Интересно, необичайно и трагично, но Джейк не успя да се натъжи за този непознат човек.

— Защо го е направил? — попита Анди Фър.

— Не знам — отговори Пратър. — Според мен Ози го познаваше, ама не говори много.

Дел им доля кафе.

— Не го познавах добре — заяви тя с ръка на хълбока. — Обаче моя братовчедка е близка с първата му жена — имал е две — и според първата Сет притежавал доста земя и пари. Жената казва, че той не парадирал с богатството си, бил потаен и не се доверявал на никого. Освен това бил гадняр, ама жените все така казват след развода.

— Ти би трябвало да знаеш — обади се Пратър.

— Знам, старче. Знам много повече от теб.

— Оставил ли е завещание? — попита Джейк.

Работата по легализирането на документи в съда не му беше от любимите, но ако наследството беше голямо, някой в града щеше да получи приличен хонорар. Работата беше предимно с документи и с едно-две явявания пред съда — проста и доста скучна.

Джейк знаеше, че към девет часа адвокатите в града ще хукнат да търсят информация кой е изготвил завещанието на Сет Хъбард.

— Още не знам — каза Пратър.

— Завещанията май не са публично достояние, нали, Джейк? — попита Бил Уест, електротехник в обувния завод северно от града.

— Не и преди да умреш. Можеш да промениш завещанието си в последната минута, затова е безсмислено да го вписваш в регистъра. Освен това може да не искаш целият свят да узнае какво пише в него, преди да умреш. А след като умреш и завещанието бъде представено в съда за легализация, то става публично достояние.

Докато говореше, Джейк се озърна и забеляза поне трима души, чиито завещания бе изготвил. Пишеше ги кратки, бързо и евтино, което бе добре известно в града. И все имаше клиенти.

— Кога започва процесът по легализирането? — попита Бил Уест.

— Няма срок. Обикновено съпругът или съпругата, или пък децата на починалия го намират, носят го на адвокат и около месец след погребението отиват в съда и започват процедурата.

— Ами ако няма завещание?

— Мечтата на всеки адвокат — засмя се Джейк. — Голяма бъркотия. Ако господин Хъбард е починал, без да остави завещание, но с две бивши съпруги, вероятно с няколко големи деца и още толкова внуци, тогава кой знае, сигурно през следващите пет години ще се боричкат за имуществото му. Ако той изобщо е притежавал имущество, разбира се.

— И още как — обади се Дел от другия край на Кафето, защото радарът ѝ винаги бе включен.

Ако човек се разкашляше, тя веднага питаше добре ли е. Ако кихнеше, тутакси носеше кърпичка. Ако бе необичайно мълчалив, го разпитваше как са нещата у дома и в работата. Ако се опиташе да шепне, тя щеше да цъфне до масата да му долива чашата, независимо колко е пълна. Нищо не забравяше и никога не пропускаше да

припомни на момчетата си, ако са казали нещо различно преди три години.

Помощник-шериф Пратър направи на Джейк знак с очи в смисъл „Тази е откачалка“, но умно реши да замълчи. Просто дояде палачинките си и се нагани да си ходи.

Малко след него си тръгна и Джейк. Плати сметката си в шест и четирийсет и излезе от Кафето, като пътьом прегърна Дел и едва не се задави от уханието на евтиния ѝ парфюм. Небето на изток бе оранжево, зазоряваше. Дъждът беше престанал и въздухът беше чист и прохладен. Както винаги Джейк се запъти на изток, отдалечавайки се от кантората си, все едно закъсняваше за важна среща. Всъщност през този ден не го очакваха никакви важни срещи, а само няколко рутинни посещения от хора с проблеми.

Джейк пое на сутрешната си разходка по площада на Клантън покрай банки, застрахователни компании и агенции за недвижими имоти, кафенета и магазини, всичките затворени в този ранен час. С няколко изключения сградите бяха двуетажни и тухлени, а балконите с парапети от ковано желязо се бяха надвесили над тротоарите, които образуваха идеален квадрат край площада и неговата морава. Клантън не беше точно благоденстващ, но и не умираше като много други градове в селския Юг. Според преброяването от 1980-а населението беше малко над осем хиляди, четири пъти по-малко от това на окръга, и се очакваше броят да се повиши леко при следващото преброяване. Нямаше празни магазини, нямаше заковани с дъски прозорци или тъжни надписи „Под наем“ по витрините. Джейк беше от Карауей, градче на близо две хиляди и петстотин мили западно от Клантън, чиято главна улица западаше, търговците се оттегляха, кафенетата затваряха, а адвокатите един след друг прибираха книгата си и се местеха в столицата на щата. В момента на площада на Клантън имаше двайсет и шест адвокати, броят им растеше, а конкуренцията буквално ги задушаваше.

Още колко можем да поемем, нередко се питаше Джейк.

Стана му приятно, докато минаваше покрай другите кантори и гледаше заключените им врати и тъмни приемни. Правеше нещо като победна обиколка. Той беше готов да посрещне новия ден, докато конкурентите му още спяха. Мина покрай кантората на Хари Рекс Вонър, може би най-близкия му приятел в адвокатската колегия и

воин, който рядко се появяваше преди девет часа, а приемната му най-често беше пълна с изнервени клиенти в развод. Хари Рекс беше сменил няколко съпруги и знаеше какво означава обърканият семеен живот, поради което предпочиташе да работи до късно нощем. Джейк мина покрай омразната фирма „Съливан“, където работеха най-много адвокати. Девет според последното преброяване, всичките пълни задници, които Джейк се стараеше да избягва, но отчасти от завист. „Съливан“ държаха банките и застрахователните компании, а адвокатите печелеха повече от другите.

Подмина и преживяващата трудни времена, заключена с катинар кантора на своя стар приятел Мак Стафърд, от когото нямаше ни вест, ни кост през последните осем месеца, след като уж беше избягал посред нощ с парите на своите клиенти. Съпругата и двете му дъщери още го чакаха, чакаше го и обвинителният акт. Джейк тайничко се надяваше, че Мак е на някой плаж, пие си коктейли с ром и не възнамерява да се връща. Той беше нещастен мъж с нещастен брак. „Бягай, Мак, не спирай“, казваше Джейк всяка сутрин, докосвайки катинара, без да забавя крачка.

Мина и покрай редакцията на „Форд Каунти Таймс“, покрай Чайната, която едва сега се събуждаше, покрай магазина, откъдето си купуваше костюмите на разпродажба, покрай заведението на Клод, където обядваше всеки петък с другите бели либерали в града, после покрай антикварния магазин, чийто собственик беше съдил два пъти, покрай банката, която все още държеше втората ипотека на къщата му и беше обвързана със същото съдебно дело, и накрая покрай сградата на окръжната администрация, в която работеше новият областен прокурор, когато беше в града. Предишният, Руфъс Бъкли, си беше заминал, прогонен от гласоподавателите. Бе се оттеглил окончателно от избран пост, или поне Джейк и мнозина други се надяваха да е така. Двамата с Бъкли се бяха хванали за гушите по време на процеса срещу Карл Дий Хейли и помежду им още кипеше силна омраза. Бившият прокурор се беше върнал в родния си Смитфийлд в окръг Полк, където ближеше рани и се мъчеше да си изкарва прехраната наравно с останалите правни кантори.

Обиколката свърши и Джейк отключи вратата на собствената си кантора, по принцип смятана за най-добрата в града. Сградата, както и много други на площада, беше построена от семейство Уилбанкс

преди сто години и почти оттогава те практикуваха в нея право. Лушън, последният от рода и безспорно най-лудата глава, беше прекратил традицията, тъй като бе отстранен от адвокатската колегия. Веднага след като нае Джейк, току-що завършил право и преливащ от високи идеали, Лушън се опита да го подкупи, но преди да успее да го стори, Щатската адвокатска асоциация окончателно му отне правото да упражнява професията. След като Лушън беше отстранен и понеже нямаше друг Уилбанк, Джейк наследи помещенията на великолепната кантора. Използваше само пет от десетте стаи. На долния етаж имаше голяма приемна, където сегашната секретарка работеше и посрещаше клиентите. Горе, във великолепна стая девет на девет метра, Джейк прекарваше дните си, седнал зад масивното дъбово писалище, принадлежало на Лушън, на баща му и на дядо му. Когато му доскучаеше, което се случваше често, той отваряше двойните френски прозорци и излизаше на балкона, откъдето се разкриваше красива гледка към съда и площада.

В седем сутринта, точно по график, той се настани на писалището и отпи глътка кафе. После прегледа програмата си за деня, която не изглеждаше нито обещаваща, нито доходоносна.

3

Сегашната секретарка беше трийсет и една годишна, майка на четири деца. Джейк я нае само защото не успя да намери по-подходяща. Когато жената започна работа преди четири месеца, той беше отчаян, а тя се оказа на разположение. Казваше се Рокси и хубавото беше, че идваше в кантората всяка сутрин в осем и половина или няколко минути по-късно и успяваше да отговаря сносно на телефонните обаждания, да посреща клиентите, да гони всякаква измет, да печата, да картотекира и що-годе да поддържа ред. Натезаваше лошото обаче и то беше, че Рокси изобщо не проявяваше интерес към работата, която смяташе за временна, докато не си намери нещо по-добро. Пушеше на задната веранда и миришеше на цигари, мрънкаше за ниската заплата, правеше завоалирани, но многозначителни подмятания, че според нея всички адвокати са богати, и като цяло беше неприятна персона. Родом от Индиана, тя беше пристигнала на юг заради съпруга си, военен, и като много северняци не проявяваше почти никаква толерантност към културата, която я заобикаляше. Беше от добро семейство, а сега живееше на затънтено място. Джейк никога не я беше питал, но силно подозираше, че бракът ѝ е нещастен. Съпругът ѝ беше изгубил работата си след някакво нарушение. Рокси бе помолила Джейк да заведе дело от негово име и отказът му продължаваше да трови отношенията им. Освен това липсваха петдесет долара от дребните пари за разходи и Джейк подозираше най-лошото.

Щеше да се наложи да я уволни, а направо не му се мислеше за това. По време на тихите мигове всяка сутрин той отправяше молитва към Бог да му даде нужното търпение да понесе присъствието на тази жена в живота си.

През кантората се бяха изредили какви ли не. Беше наемал млади, защото ги имаше колкото щещ и работеха евтино. По-свестните от тях се омъжваха, забременяваха и искаха шест месеца отпуск. Полошите флиртуваха, носеха тесни миниполи и пускаха

многозначителни забележки. Една го заплаши с дело за сексуален тормоз, когато Джейк я уволни. Арестуваха я за подправени чекове и тя набързо си замина.

Беше наемал и по-зрели жени, за да изключи всякакво физическо изкушение, обаче те обикновено бяха властни, държаха се майчински, бяха в критическата, затова много често ходеха на лекар, обсъждаха всякакви болезки и все се налагаше да присъстват на някое погребение.

Десетилетия наред в кантората бе властвала Етъл Туити, легендарна личност, движила кантората на Уилбанк в дните на нейния разцвет. Повече от четирийсет години Етъл строяваше адвокатите, всяваше ужас у другите секретарки и водеше борба с по-младите юристи, които не се задържаха повече от година-две. Етъл, уви, се пенсионира — Джейк я принуди да го стори по време на делото „Хейли“. Съпругът ѝ беше пребит от някакви негодници, вероятно от Клана, но случаят остана неразрешен и следствието не стигна доникъде. Джейк беше на седмото небе, когато Етъл напусна, но сега почти му липсваше.

Точно в осем и половина той слезе в кухнята да си налее още кафе, а после затърси някаква стара папка. Когато Рокси влезе през задния вход в осем и трийсет и девет, Джейк стоеше до бюрото ѝ, разлистваше някакви документи и чакаше, подчертавайки факта, че секретарката за пореден път закъснява за работа. За него нямаше почти никакво значение, че тя има четири малки деца, безработен и нещастен съпруг, работа, която не харесва, заплата, която смята за нищожна, и цял куп други проблеми. Ако я харесваше, сигурно би проявил някакво разбиране, но с течение на времето я харесваше все по-малко. Правеше ѝ досие, трупаше недостатъците ѝ, отбелязваше черни точки, за да разполага с факти, когато седне срещу нея за трудния разговор. Неприятно му беше, че се налага да прибъгва до такива кроежи, за да уволни нежеланата си секретарка.

— Добро утро, Рокси — каза той и погледна часовника си.

— Здравей, извинявай, че закъснях, трябваше да заведа децата на училище.

До гуша му беше дошло и от лъжите, колкото и дребни да бяха. Безработният ѝ съпруг водеше децата на училище и ги вземаше. Карла го бе потвърдила.

— Аха — промърмори Джейк и се взря в купчината пликове, които тя току-що беше оставила върху бюрото си.

Грабна пощата, преди Рокси да успее да я отвори, и прегледа писмата за нещо интересно. Обичайните рекламни брошури и адвокатски глупости — писма от други кантори, едно от кабинета на някакъв съдия, дебели пликове с копия от досиета, искове, пледоарии и така нататък. Тях не отвори — това беше работа на секретарката.

— Търсиш ли нещо? — попита тя, докато оставяше чантата си и се наместваше на мястото си.

— Не.

Както обикновено Рокси изглеждаше доста немарливо — без грим, рошава. Побърза да отиде в банята, за да се гримира и понагласи, което често ѝ отнемаше петнайсетина минути. Още мълчаливо отбелязани черни точки.

Най-отдолу в купчината, върху последния обикновен плик този ден, Джейк видя името си, написано на ръка със синьо мастило. Адресът на подателя го изуми и той за малко не изпусна всичко. Захвърли другите писма на бюрото ѝ и бързо пое нагоре по стълбите към кабинета си. Заклучи вратата. Седна на старинното писалище в единия ъгъл, под портрета на Уилям Фокнър, закупен от господин Джон Уилбанкс, бащата на Лушън, и огледа плика. Най-обикновен бял плик за писма от евтина хартия, каквито можеше да купиш пакетирано по сто за пет долара. На него се мъдреше марка за двацет и пет цента с лика на някакъв астронавт. Беше достатъчно дебел, за да съдържа няколко листа хартия, и бе адресиран до него: „До почит. Джейк Бриганс, адвокат, Уошингтън Стрийт 146, Клантън, Мисисипи“. Нямахше пощенски код.

Адресът на подателя беше „Сет Хъбард, п.к. 277, Палмира, Мисисипи, 38664“.

Пощенското клеймо беше от 1 октомври 1988 г., предишната събота, от пощата в Клантън. Джейк си пое дълбоко дъх и се замисли над евентуалния сценарий. Ако можеше да се вярва на клюките в Кафето, а Джейк нямаше причина да се съмнява, поне за момента, Сет Хъбард се беше обесил преди по-малко от двацет и четири часа, в неделя следобед. В момента беше девет без петнайсет, понеделник сутринта. След като клеймото на писмото беше от събота, Сет Хъбард или някой от негово име беше пуснал писмото в кутията в пощенската

станция на Клантън късно в петък или в събота сутринта, защото пощата затваряше на обед. Местната поща се подпечатваше в Клантън, а всички останали пратки бяха превозвани до областния център в Тюпълоу, където се сортираха, подпечатваха и разнасяха.

Джейк намери ножица и старателно изрязва тънка лентичка от плика от срещуположната страна на обратния адрес, близо до клеймото, но достатъчно далече, за да не повреди нещо. Съществуваше вероятност да държи в ръцете си веществено доказателство. По-късно щеше да направи копие на всички документи. Леко стисна плика и го разклати, за да изтърси сгънатите листове. Усети как сърцето му бие учестено, докато внимателно разгръщаше листовете. Бяха три, обикновени, бели. Джейк приглади гънките и остави листовете върху бюрото си, после взе най-горния. Със синьо мастило и четлив почерк, впечатляващ за мъж, авторът бе написал:

„Скъпи господин Бриганс,

Доколкото ми е известно, с Вас не сме се виждали и няма да се видим. Когато четете това писмо, аз ще съм мъртъв и ужасният град, в който живеете, ще жужи от обичайните клюки. Сложих край на живота си, но само защото много скоро щях да умра от рак на белия дроб. Лекарите ми даваха броени седмици живот и ми беше дошло до гуша от болката. От много неща ми дойде до гуша. Ако пушите, приемете съвет от един мъртвец и веднага се откажете.

Избрах Вас, защото Ви се носи славата на честен човек и защото се възхищавах на смелостта Ви по време на процеса срещу Карл Лий Хейли. Подозирам, че сте способен на толерантност — нещо, което печално липсва по тези места.

Презирам адвокатите, особено в Клантън. На този етап от живота си няма да посочвам имена, но ще издъхна, без да съм преодолял огромната си неприязън към различни представители на вашата професия. Лешояди. Кръвопийци.

Приложено Ви изпращам своето завещание — собственоръчно съм написал всяка дума, подписал съм се и съм сложил датата. Проверих и знам, че съгласно закона в Мисисипи това е валидно собственоръчно написано завещание, поради което е напълно законно. Нямам свидетели, че съм подписал завещанието, защото, както знаете, такива не са необходими за собственоръчно написаните завещания. Преди година подписах по-дебело завещание в юридическа фирма «Ръш» в Тюпълоу, но се отказах от този документ.

Това завещание най-вероятно ще предизвика проблеми, поради което искам Вие да бъдете адвокат по наследството ми. Държа волята ми да бъде изпълнена на всяка цена и знам, че Вие сте способен да го направите. Категорично лишавам от наследство двете си деца, техните деца и двете си бивши съпруги. Те не са добри хора и ще оспорят завещанието, така че пригответе се. Състоянието ми е значително — роднините ми нямат представа колко — и когато това се разчуе, те ще атакуват. Борете се с тях, господин Бриганс, борете се докрай. Трябва да победим.

Заедно с предсмъртното си писмо съм оставил наставления за опелото и погребението си. Не споменавайте за завещанието ми преди погребението. Искам близките ми да бъдат принудени да изпълнят всички траурни ритуали, преди да научат, че няма да получат нищо. Наблюдавайте ги как се преструват — много ги бива. Изобщо не ме обичат.

Предварително Ви благодаря за ревностната защита на волята ми. Няма да Ви бъде лесно. За мен е утеха, че няма да ме има, за да преживея това мъчително изпитание.

Искрено Ваш, Сет Хъбард
1 октомври 1988 г.“

Джейк беше твърде напрегнат, за да прочете завещанието. Пое си дълбоко въздух, изправи се, обиколи кабинета, отвори вратата към балкона и за пръв път тази сутрин огледа добре сградата на съда и

площада и после препрочете писмото. Щеше да бъде използвано като доказателство, за да установят умствените способности на Сет Хъбард по време на написване на завещанието, и за миг Джейк се скова от нерешителност. Изтри длани в панталона си. Дали да не остави писмото, плика и другите листове както си бяха и да не изтича да доведе Ози? Трябваше ли да се обади на съдията?

Не. Писмото беше изпратено до него, беше поверително и той имаше пълното право да се запознае със съдържанието му. Въпреки това сякаш държеше в ръцете си бомба с часовников механизъм. Бавно избута писмото встрани и вдигна следващия лист. С разтуптяно сърце и треперещи ръце се взря в сините букви и осъзна пределно ясно, че тези думи ще ангажират следващата година, а може би и две от живота му.

Завещанието гласеше:

„ЗАВЕЩАНИЕ

на Сет Хъбард

Аз, Сет Хъбард, на 71 години, с бистър ум, но с болно тяло, правя следното завещание:

1. Жител съм на щата Мисисипи. Адресът ми е Симпсън Роуд 4498, Палмира, окръг Форд, Мисисипи.

2. Отменям всички предишни завещания, които съм подписал, и по-конкретно завещанието с дата 7 септември 1987 г., изготвено от господин Луис Макгуайър от фирма «Ръш» в Тюпълоу, Мисисипи. В това завещание категорично отмених другото, подписано от мен през март 1985 г.

3. Това е собственоръчно съставено завещание. Всяка дума съм написал лично, със своя почерк и без ничия помощ. Лично съм го подписал и датирал. Изготвил съм го сам в кабинета си днес, 1 октомври 1988 г.

4. Умът ми е бистър и съм напълно способен да изготвя това завещание. Никой не упражнява или не се опитва да упражнява влияние над мен.

5. За изпълнител на завещанието си определям Ръсел Амбърг, Ембър Стрийт 762, Темпъл, Мисисипи. Господин

Амбърг беше вицепрезидент на холдинговото ми дружество и познава на практика моите активи и пасиви. Разпореждам на господин Амбърг да използва услугите на г-н Джейк Бриганс, адвокат от Клантън, Мисисипи, за всички необходими правни процедури. Разпореждам никой друг адвокат от окръг Форд да не докосва завещанието ми, нито да спечели дори един цент от неговото легализиране.

6. Имам две деца — Хършъл Хъбард и Рамона Хъбард Дафо. Те също имат деца, но не знам колко, защото не съм ги виждал от доста време. Категорично лишавам от наследство по силата на това завещание двете си деца и внуците си. Те няма да получат нищо. Не знам как точно трябва да формулирам на правен език, че «изключвам» някого от завещанието си, но тук изразявам намерението си напълно да лиша тях, своите деца и внуци, от възможността да получат нещо от мен. Ако оспорят това завещание и изгубят, моето желание е да платят хонорара на адвокатите и съдебните разноски, следствие от тяхната алчност.

7. Имам две бивши съпруги, чиито имена няма да споменавам. Тъй като те получиха буквално всичко при развода, няма да получат нищо повече. Категорично ги изключвам от завещанието. Дано да издъхнат в страдание като мен.

8. Давам, завещавам, прехвърлям, оставям (каквото е нужно да се направи, по дяволите) 90% от наследството си на моята приятелка Лети Ланг в знак на признателност за нейната всеотдайна служба и приятелство през последните няколко години. Пълното ѝ име е Летиша Долорес Тайбър Ланг, а адресът ѝ е Монтроуз Роуд 1488, Бокс Хил, Мисисипи.

9. Давам, завещавам и т.н. 5%от наследството си на своя брат, Ансил Хъбард, ако все още е жив. От много години нямам вест от Ансил, но често мисля за него. Той беше объркано момче, което заслужаваше по-добра съдба. Като деца двамата с него станахме свидетели на нещо, което никой човек не бива да вижда, и то завинаги

травмира мен и брат ми. Ако Ансил вече е мъртъв, неговият дял от 5% остава в моето наследство.

10. Давам, завещавам и т.н. 5% от наследството си на християнската църква «Ирландски път».

11. Нареждам на изпълнителя на завещанието ми да продаде къщата, земята, недвижимата собственост, личните ми вещи и склада за дървен материал, близо до Палмира, на пазарни цени при първа добра възможност и да добави приходите към наследството ми.

Сет Хъбард
1 октомври 1988 г.“

Подписът беше ситен и много четлив. Джейк отново изтри длани в панталона си и препрочете завещанието. То заемаше две страници, а ръкописният текст беше разположен на почти идеално прави редове, сякаш Сет прецизно беше използвал линейка.

Десетки въпроси настояваха за внимание, като най-важният сред тях беше: коя е Лети Ланг? Почти веднага на второ място се нареждаше: с какво точно е заслужила деветдесет процента от наследството? И после: колко голямо е наследството? Наистина ли е значително и каква част от него ще се стопи от данъците? След този въпрос последва: на колко ли ще възлиза хонорарът на адвоката?

Само че преди да се поддаде на алчността, Джейк отново обиколи кабинета си. Свят му се зави, адреналинът му се разбушува. Каква невероятна правна бъркотия! При толкова пари семейството на Сет несъмнено щеше да си наеме адвокати и настървено да оспори завещанието. Джейк никога досега не беше работил по цялостно оспорване на завещание, но знаеше, че тези случаи се гледат в граждански съд и най-често пред съдебни заседатели. Рядко покойник от окръг Форд оставяше значително наследство, но от време на време се появяваше по някой, който не е планирал както трябва имуществените си дела, или пък изникваше подозрително завещание. Тези случаи бяха златна мина за местните юристи, адвокатите сновяха до съда и обратно и наследството се стопяваше за съдебни разноски.

Джейк старателно прибра писмото и трите листа в една папка и я занесе долу на Рокси. Тя вече изглеждаше по-добре и отваряше

пощата.

— Прочети това — каза той. — Бавно.

Тя се подчини, а когато приключи, изохка:

— Уха, ама че начало на седмицата!

— Не и за клетия стар Сет — отбеляза Джейк. — Моля те, отбележи, че писмото пристигна днес сутринта, трети октомври.

— Готово. Защо?

— Времето може да се окаже от огромно значение някой ден в съда. Събота, неделя, понеделник.

— Свидетел ли ще бъда?

— Може би да, може би не, но трябва да вземем предпазни мерки, ясно?

— Ти си адвокатът.

Джейк направи четири копия на плика, на писмото и на завещанието. Даде едно копие на Рокси, за да го пъкне в папката на най-новото дело на кантората, а две заключи в чекмедже на писалището си. Изчака да стане девет часа и излезе с оригинала и едно копие. Каза на Рокси, че отива в съда. Влезе в Секюрити Банк в съседство и остави оригинала на документите във фирмения сейф.

Кабинетът на Ози Уолс се намиреше в окръжния арест, на две преки от площада, в нисък бетонен бункер, построен възможно най-евтино десет години по-рано. Към сградата впоследствие беше добавена пристройка, подобна на туморен израстък, в която се помещаваха шерифът и неговите помощници. Помещението беше претъпкано с евтини бюра и сгъваеми столове, а на пода имаше мръсен, орфан по краищата мокет. В понеделник сутрин обикновено цареше трескава дейност — разчистваше се след забавленията и игрите през уикенда. Гневни съпруги пристигаха да измъкнат махмурливите си половинки от ареста. Други съпруги пък влетяваха, за да подпишат нужните документи и да тикнат мъжете си зад решетките. Уплашени родители изчакваха подробности около наркоакцията, при която децата им се бяха оказали арестувани. Телефоните звъняха повече от обикновено и често никой не отговаряше. Помощник-шерифите кръстосваха, дъвчеха понички и сърбаха силно кафе. Добавете към обичайната лудост странното

самоубийство на един загадъчен непознат и ще разберете защо разхвърляната приемна беше толкова оживена точно този понеделник сутринта.

В дъното на пристройката към коридор отвеждаше до дебела врата, на която с бяла боя на ръка беше написано: *Ози Уолс, шериф, окръг Форд*. Вратата беше затворена. Шерифът беше пристигнал рано и вече говореше по телефона. Обаждаше се превъзбудена жена от Мемфис, чийто син беше арестуван, докато шофирал пикап, превозващ наред с други неща доста голямо количество марихуана. Станало бе миналата събота през нощта близо до езерото Чатула, в държавен парк, където често имаше случаи на незаконно поведение. Разбира се, според майката синът ѝ беше невинен и тя настояваше да пристигне с колата и да го измъкне от ареста на Ози.

— Не бързайте толкова — предупреждаваше я Ози, когато някой почука на вратата му. Той покри слушалката с ръка и каза: — Влез!

Вратата се откряна няколко сантиметра и Джейк Бриганс подаде глава. Ози тутакси се усмихна и му махна да влезе. Джейк затвори вратата зад гърба си и се настани на един стол. Ози обясняваше, че макар хлапето да е на седемнайсет, са го заловили с почти килограм и половина марихуана, поради което не може да излезе от ареста без съдийско нареждане. Майката продължи да настоява, а Ози се усмихна и дръпна слушалката на няколко сантиметра от ухото си. Поклати глава и отново се усмихна. Все същите глупости. И Джейк ги беше чувал неведнъж.

Ози послуша още малко, обеща да направи каквото може, а то очевидно не беше много и най-сетне затвори телефона. Надигна се от мястото си и се ръкува с Джейк.

— Добро утро, господин адвокат.

— Добро утро, Ози.

Побъбриха за едно-друго и накрая стигнаха до футбола. Ози беше играл за кратко за „Овните“, преди да получи травма на коляното, и продължаваше запалено да следи срещите на отбора. Джейк пък беше фен на „Светиите“ като повечето жители на Мисисипи, така че нямаше какво толкова да си кажат. Цялата стена зад Ози беше заета от футболни сувенири — снимки, медали, купи. В средата на седемдесетте години, докато учеше в университета „Алкорн“, той беше играл в отбора на звездите и ревностно пазеше спомените си.

В друг ден и по друго време, вероятно пред по-голяма публика, например пред адвокатите в съдебната зала през някоя почивка, Ози можеше да се изкуши да разкаже за нощта, когато бе счупил крака на Джейк. Джейк беше кльошав второкурсник и играеше като куотърбек в отбора по американски футбол за „Карауей“, малко учебно заведение, което по някаква причина поддържаше традицията всяка година да претърпява съкрушителна загуба от „Клантън“ в последния мач за сезона. Той не бе считан за особено важен. През първите три части Ози, майстор в повалянето на противника, беше тероризирал нападението на „Карауей“, а в края на четвъртата се бе втурнал напред като хала. Фулбекът, вече ранен и уплашен, пренебрегна Ози и той бе връхлетял върху Джейк, който отчаяно се мъчеше да изпъзни от мелето. Ози открай време твърдеше, че чул как фибулата му изпращява. Според версията на Джейк самият той не чувал нищо друго, освен как Ози сумти и ръмжи по време на унищожителната си атака. Историята се разказваше поне веднъж годишно, независимо в коя версия.

Днес обаче беше понеделник сутрин, телефоните звъняха и двамата мъже бяха заети. Посещението на Джейк явно си имаше причина.

— Мисля, че се оказах нает от господин Сет Хъбард — съобщи той.

Ози присви очи и изгледа приятеля си.

— Той вече не е в състояние да наема когото и да било. Откараха го на масата на господин Мейгаргъл.

— И него ли премаза?

— Да кажем, че го смъкнах на земята.

Ози се пресегна към една папка, отвори я и извади отвътре три цветни снимки двайсет на двайсет и пет сантиметра. Плъзна ги по бюрото си и Джейк ги взе. Отпред, отзад и отдясно — Сет, сниман в три ракурса, печален и мъртъв, увиснал под дъжда.

Джейк се стресна за миг, но не го показа. Разгледа гротескното лице и се опита да го свърже с някого.

— Никога не съм го виждал — измърмори той. — Кой го е намерил?

— Един от работниците му. Изглежда, господин Хъбард е планирал цялата работа.

— О, да. — Джейк бръкна в джоба на самото си, извади копията и ги плъзна към Ози. — Това пристигна по пощата днес сутринта. Топло-топло. Първата страница е писмо до мен. Втората и третата претендират да бъдат завещанието му.

Ози вдигна писмото и бавно го прочете. С каменна физиономия прочете и завещанието. Когато приключи, пусна листовите върху бюрото си и разтърка очи. Успя да каже само:

— Уха! Това законно ли е, Джейк?

— Наглед да, но съм сигурен, че семейството ще го атакува.

— Как?

— Ще предявят всякакви претенции: че старецът е мръднал, че въпросната жена е злоупотребила с влиянието си над него и го е убедила да промени завещанието си. Повярвай ми, когато става дума за пари, няма да се спрат пред нищо.

— Въпросната жена — повтори Ози, после се усмихна и бавно заклати глава.

— Познаваш ли я?

— О, да.

— Чернокожа ли е или бяла?

— Чернокожа.

Джейк подозираше това и изобщо не се изненада, нито се разочарова. По-скоро в този миг усети първите тръпки на възбудата. Бял мъж и парите му, съставено в последния момент завещание, според което човекът оставя всичко на чернокожа жена, към която явно е бил силно привързан. Неприятно обжалване на завещанието пред съдебно жури и Джейк в центъра на събитията.

— Колко добре я познаваш? — попита Джейк.

Известно бе, че Ози познава всеки чернокож в окръг Форд: регистрираните гласоподаватели и онези, които още се колебаеха; собствениците на земя и хората на социални помощи; работещите и онези, които избягваха да работят; пестеливите и другите, които крадяха от къщите; онези, които ходеха на църква всяка неделя, и онези, които киснеха в долнопробните кръчми.

— Познавам я — отговори шерифът, предпазлив както винаги. — Живее извън Бокс Хил в местност, наречена Малката делта.

— Минавал съм оттам с колата — кимна Джейк.

— Там живеят само чернокожи. Омъжена е за мъж на име Симиън Ланг, пияница, който идва и си отива когато му скимне.

— Не познавам никой Ланг.

— Този не ти и трябва да го познаваш. Мисля, че когато е трезвен, кара камион или управлява булдозер. Знам, че един-два пъти е работил на кораб. Нестабилен. Имат четири-пет деца, едното момче е в затвора, а дъщеря им май е в армията. Лети е към четирийсет и пет, струва ми се. Моминското ѝ име е Тайбър — малко са по тези места. Той е Ланг, а за жалост горите са пълни с Ланг. Не знаех, че Лети работи за Сет Хъбард.

— Ти познаваш ли Хъбард?

— Донякъде. Даде ми дващест и пет хиляди долара под масата и за двете кампании. Не поиска нищо в замяна, всъщност почти ме избягваше през първите ми четири години. Видях го миналото лято, когато се готвех да се кандидатирам отново. Даде ми още един плик.

— И ти взе парите?

— Не ми харесва тонът ти, Джейк — ухили се Ози. — Да, взех парите, защото исках да спечеля. Освен това съперниците ми също приемаха пари в брой. По тези места политиката е трудна работа.

— Аз не възразявам. Колко пари имаше старецът?

— Той твърдеше, че са доста. Лично аз не знам. Винаги е било загадка. Носят се слухове, че е изгубил всичко по време на тежък развод. Хари Рекс го ограбил до шушка, затова държал делата си в тайна.

— Умен човек.

— Притежаваше земя и открай време се занимаваше с дървесина, но не знам нищо повече.

— Ами двете му големи деца?

— Към пет вчера следобед говорих с Хършъл Хъбард, за да му съобща лошата новина. Живее в Мемфис. Не научих много. Каза ми, че ще се обади на сестра си Рамона и ще пристигнат двамата. Сет е оставил инструкции за погребението си. Опелото ще бъде утре в четири следобед в църквата, а после е погребението. — Ози замълча и препрочете писмото. — Не ти ли се струва малко жестоко, а, Джейк? Сет иска близките му да преживеят истинска скръб, преди да узнаят, че ги е прекарал със завещанието си.

Джейк се изсмя и отговори:

— Според мен е прелестно. Ще ходиш ли на опелото?

— Само ако и ти дойдеш.

— Дадено.

Двамата поседяха мълчаливо, заслушани в гласовете отвън и в звънящите телефони. Съзнаваха прекрасно, че имат работа. Но имаше и толкова много въпроси, толкова много драматизъм ей тук, под носа им.

— Какво ли са видели момчетата, Сет и брат му? — зачуди се на глас Джейк.

Ози поклати недоумяващо глава. Погледна към завещанието и каза:

— Ансил Хъбард. Ако искаш, мога да се опитам да го намеря, ще пусна името му в системата да видим дали някъде ще се намерят данни за него.

— Направи го, моля те. Благодаря.

След още една напрегната пауза Ози каза:

— Джейк, днес сутринта ме чака доста работа.

Джейк се изправи.

— И мен. Благодаря, ще ти звънна по-късно.

4

Пътят с кола от центъра на Мемфис до окръг Форд е само един час, но за Хършъл Хъбард това пътуване открай време беше тъжно и сякаш му отнемаше цял ден. Усещаше го като нежелано връщане в миналото и по редица причини го предприемаше само при необходимост, каквато не се явяваше много често. Напусна дома си осемнайсетгодишен, изтръска калта от обувките си и се закле по възможност да избягва това място. Беше невинна жертва на войната между родителите си, а когато те накрая се разделиха, Хършъл избра страната на майка си и избяга от окръга и от баща си. Двайсет и осем години по-късно му беше трудно да повярва, че старецът най-после е мъртъв.

Бяха се опитвали да се помирят, най-вече по настояване на Хършъл, и на Сет му правеше чест, че известно време издържа и се постара да изтърпи сина си и внуците си. После втората му съпруга и вторият му неуспешен брак се намесиха и усложниха положението. През изминалото десетилетие Сет се интересуваше само от работата си. Обаждаше се за повечето рождени дни и изпращаше картички за Коледа веднъж на пет години, но бащинските му усилия се простираха дотам. Колкото повече работеше, толкова по-пренебрежително гледаше на кариерата на сина си и точно това беше основната причина за напрежението помежду им.

Хършъл имаше заведение до кампуса на Университета в Мемфис. Както обикновено става при студенти наблизо, неговият бар беше популярен и оживен. Плащаше сметките си и успяваше да заделя малко пари в брой. И той като баща си все още преодоляваше последиците от тежкия си развод, спечелен решително от бившата му съпруга, която получи двете деца и на практика всички пари. Вече четири години Хършъл по принуда живееше с майка си в стара рушаща се къща в центъра на Мемфис в компанията на няколко котки и на някой скитник, когото майка му току приютяваше. И тя носеше

белезите от неприятния си живот със Сет, затова беше леко мръднала, както се казва.

Хършъл прекоси границата на, окръг Форд и настроението му стана още по-мрачно. Караше малък автомобил, датсун, който беше купил на старо най-вече защото покойният му баща мразеше японските коли. Всъщност мразеше всичко японско. Сет беше изгубил свой братовчед във Втората световна война — убит от японците — и с наслада се отдаваше на заслужена ксенофобия.

Хършъл намери някаква кънтри станция близо до Клантън и заклати глава на носовите и незрели коментари на диджея. Беше попаднал в различен свят, който беше напуснал много отдавна и се надяваше да забрави завинаги. Изпитваше съжаление към приятелите си, които живееха в окръг Форд и никога нямаше да го напуснат. Две трети от съучениците му от гимназията в Клантън още бяха тук, работеха в заводите, караха пикапи или сечаха дърва. Събирането по случай десет години от завършване на гимназията толкова го потисна, че пропусна събирането за двайсетте години.

След първия развод майката на Хършъл избяга и се установи в Мемфис. След втория развод мащехата на Хършъл също избяга от тук и се установи в Джаксън. Сет остана в къщата и прилежащите ѝ земи. Ето защо Хършъл по принуда отново преживяваше кошмара от детството си, когато идваше да посещава баща си — нещо, което правеше само два пъти годишно, преди той да се разболее от рак. Къщата беше от червени тухли, едноетажна, разположена навътре от междуселския път и засенчена от многобройни дъбове и брястове. Отпред имаше дълга морава, където Хършъл бе играел като дете, но никога с баща си. Никога не си бяха подавали футболна или бейзболна топка, дори не бяха поставяли детска футболна врата, нито бяха ритали заедно. Докато завиваше по алеята, той огледа моравата и за пореден път се учуди колко малка му се струва сега. Паркира зад друг автомобил, непозната кола с номера от окръг Форд, и за миг се взря в къщата.

Винаги бе смятал, че няма да се разстрои от смъртта на баща си, макар приятелите му да го предупреждаваха за обратното. Растеш и ставаш зрял човек, научаваш се да контролираш емоциите си, не прегръщаш баща си, защото той не обича да го прегръщат, не изпращаш писма и подаръци, а когато умре, съзнаваш, че с лекота ще

продължиш и без него. Ще се натъжиш на погребението, ще пророниш някоя сълза, но след дни изпитанието ще приключи и ти ще се върнеш невредим към живота си. Същите тези приятели говореха мили думи за своите бащи. Те бяха остарели пред очите им и бяха посрещнали смъртта без страх от очакващото ги, а в скръбта си синовете им бяха слепи за техните недостатъци.

Хършъл не изпитваше нищо: нито загуба, нито тъга от приключилата глава от живота му, нито скръб по този човек, който бе толкова измъчен, че беше посегнал на живота си. Седеше в колата, вираше се в къщата и съзнаваше, че не изпитва нищо към баща си. Може би само известно облекчение, че него вече го няма, което означаваше, че животът на Хършъл щеше донякъде да се опрости. Вероятно.

Запъти се към входната врата и тя се отвори, докато той приближаваше. На прага застана Лети Ланг, която попиваше очи с кърпичка.

— Здравейте, господин Хъбард — каза тя с треперещ от възмущение глас.

— Здравей, Лети — поздрави я той и спря върху гумената изтривалка на бетонната веранда.

Ако я познаваше по-добре, може би щеше да пристъпи напред за една бърза прегръдка или за друг жест на споделено състрадание, но той не можеше да се насили да го стори. Беше я виждал едва три-четири пъти, и то бегло. Лети беше прислужница, при това чернокожа, така че от нея се очакваше да не се набива на очи в присъствието на роднини.

— Много съжалявам — каза тя и отстъпи назад.

— Аз също — отвърна Хършъл.

Последва я вътре и прекоси хола на път за кухнята, където тя посочи кафеварката и събщи:

— Току-що го сварих.

— Твоя ли е колата отвън? — попита той.

— Да, господине.

— Защо си паркирала на алеята? Не трябва ли да паркираш отстрани, до пикапа на татко?

— Извинете, къде ми е бил умът! Ще отида да я преместя.

— Не, остави. Налей ми кафе, с две бучки захар.

— Да, господине.

— Къде е колата на татко? Кадилакът?

Лети внимателно наля кафе в чашата.

— Шерифът я откара. Би трябвало да я върне днес.

— Защо са я взели?

— Ще трябва да попитате тях.

Хършъл дръпна един стол изпод масата, седна и обхвана чашата с ръце. Отпи, намръщи се и попита:

— Ти как научи за татко?

Лети се облегна на плота и скръсти ръце. Той бързо я огледа от глава до пети. Беше облечена с неизменната си бяла памучна рокля до коленете, леко опъната на талията, където жената беше наддала с няколко килограма, и възтясна на пищните ѝ гърди.

Тя не пропусна погледа му, никога не го пропускаше. Лети Ланг беше на четирийсет и седем години, беше родила пет деца и още привличаше погледи — но никога от страна на бели мъже.

— Калвин ми се обади снощи — отговори тя, — разказа ми какво се е случило и ме помоли днес сутринта да отворя къщата и да ви изчакам.

— Имаш ли ключ?

— Не, господине, нямам ключ. Беше отключено.

— Кой е Калвин?

— Бял мъж, работи тук. Каза, че господин Сет му се обади вчера сутринта и го помолил да се срещнат на моста в два часа. И той отишъл, разбира се. — Тя прекъсна разказа си, колкото да попие очите си с кърпичката.

Хършъл отново отпи от кафето.

— Шерифът ми каза, че татко е оставил бележка с инструкции.

— Не съм я виждала, но Калвин я е видял. Пишело, че господин Сет е посегнал на живота си. — Тя се разплака.

Хършъл я изчака да се успокои, после попита:

— Откога работиш тук, Лети?

Тя си пое дъх и изтри бузите си.

— Не знам, към три години. Отначало идвах да чистя два пъти в седмицата, в понеделник и в сряда за по няколко часа. Не ми трябваше повече време, защото господин Сет живееше сам, нали разбирате, и поддържаше много чисто за мъж. След това той ме помоли да му готвя

и аз с радост се съгласих. Още няколко часа работа. Приготвих няколко неща и ги оставях на печката или в хладилника. А след като се разболя, ме помоли да идвам всяка сутрин и да се грижа за него. Когато му беше много зле след химиотерапията, почти денонощно беше на легло.

— Мислех, че си е наел медицинска сестра.

Лети знаеше колко рядко господин Хършъл и госпожа Дафо посещаваха баща си, докато той боледуваше. Лети знаеше всичко, а те не знаеха почти нищо. Тя обаче отговори учтиво както винаги:

— Да, господине, известно време наемаше сестри, но не му харесаха. Все се сменяха и никога не се знаеше коя ще се появи.

— Значи откога работиш тук целодневно?

— От около година.

— Колко ти плащаше татко?

— Пет долара на час.

— Пет ли?! Не е ли доста за прислужница, а? Е, аз живея в Мемфис, в голям град, и майка ми плаща на чистачката си четири долара и половина на час.

Лети само кимна, защото не знаеше как да отговори. Можеше да добави, че господин Сет ѝ плащаше в брой и често добаваше по нещо отгоре, освен това ѝ беше заел пет хиляди долара, когато синът ѝ загази и отиде в затвора. Този заем беше опростен само преди четири дни. И никъде не фигурираше писмено.

Хършъл сръбна неодобрително от кафето си. Лети забодде поглед в пода. Отвън на алеята се затръшнаха две автомобилни врати.

* * *

Рамона Хъбард Дафо заплака още преди да стигне входната врата. Тя прегърна по-големия си брат на верандата, който също изглеждаше доста разчувстван: със здраво стиснати очи, издадени устни и набраздено чело. Човек, обзет от истинско страдание. Рамона изстена с привидно неподправена болка, но Хършъл имаше своите съмнения.

Рамона го подмина и след малко вече прегръщаше Лети, като че ли двете бяха родни дъщери на един и същ мил и любящ баща. В това

време Хършъл още беше на верандата и поздравяваше съпруга на Рамона, когото ненавиждаше и който също го ненавиждаше. Иън Дафо беше изискан и елегантен, произлизаше от семейство на банкери в Джаксън, столицата, най-големия град, мястото, откъдето произлизаха поне половината гадняри в Мисисипи. Банките отдавна вече ги нямаше (бяха фалирали), но Иън никога нямаше да се отърси от маниера си на привилегировано момченце, макар да се беше оженил за жена от пониско потекло и макар че сега и той като всички беше дотърчал да прибере някой долар.

Докато се ръкуваха учтиво, Хършъл погледна през рамото му, за да види с каква кола са пристигнали. Никакви изненади. Лъскав нов бял мерцедес седан, последният от поредица подобни. Благодарение на пианството и голямата уста на Рамона, Хършъл знаеше, че скъпият Иън взема колите си на лизинг за трийсет и шест месеца, след което ги връща, преди срокът да изтече. Вноските затрудняваха финансите им, но това нямаше значение. За господин и госпожа Дафо беше много важно да се движат из Джаксън с подходящото возило.

Накрая всички се събраха в хола и насядаха. Лети им поднесе кафе и безалкохолно, после покорно изчезна през отворената врата на една спалня надолу по коридора, където често стоеше и слушаше как господин Сет говори по телефона в хола. От там се чуваше всичко. Рамона поплака още малко и продължи да нарежда как случилото се просто не е за вярване. Мъжете слушаха, съгласяваха се и от време на време измънкваха по една-две срички в отговор. Не след дълго ги прекъсна звънецът на входната врата. Две жени от църквата донесоха торта и задушено месо. Не допуснаха отказ. Лети се засуети и отнесе храната в кухнята, а неканените дами се настаниха в хола и започнаха да душат за клюки. Само предишния ден видели своя духовен събрат Сет и той изглеждал толкова добре. Знаеха за рака на белия дроб, но ей богу, изглеждало, че го е надвил.

Хършъл и семейство Дафо не отговаряха. Лети слушаше от тъмното.

Жените от църквата се канеха да ги затрупат с какви ли не въпроси: „Как го е направил?“, „Оставил ли е бележка?“, „Кой ще получи парите?“ и „Да не би работата да намирисва?“, обаче стана болезнено ясно, че подобно любопитство няма да бъде посрещнато

добре. След дваайсет минути, прекарани в почти пълно мълчание, жените изгубиха интерес и се сбогуваха.

Пет минути след това на вратата отново се позвъни. Алеята беше под наблюдение. Трите автомобила привличаха вниманието.

— Отвори, Лети — провикна се Хършъл от хола. — Ние ще се скрием в кухнята.

Беше съседката отсреща, която им донесе лимонова торта. Лети ѝ благодари и обясни, че децата на господин Сет наистина са тук, но „не приемат посетители“. Съседката се позавъртя на верандата, изгаряща от желание да влезе вътре и да си навре носа в семейната драма, но Лети учтиво ѝ препречи пътя. Щом жената най-сетне си тръгна, отнесе тортата в кухнята. Тя така и си остана недокосната на плота.

Много скоро хората край кухненската маса минаха към деловите въпроси.

— Виждал ли си завещанието? — попита Рамона, вече с удивително бистри очи, блеснали заговорнически и подозрително.

— Не, а ти? — отговори Хършъл.

— Не. Идвах преди няколко месеца...

— Беше през юли — прекъсна я Иън.

— Добре де, през юли, и се опитах да поговоря с татко за завещанието му. Каза, че някакви адвокати в Тюпълоу го били изготвили, но само толкова. Ти говорил ли си с него за това?

— Не — призна Хършъл. — Не ми се струваше редно. Старецът умира от рак, а аз да го разпитвам за завещанието! Не можех да го направя.

Лети се спотайваше в тъмното и не пропускаше нито дума.

— Ами имуществото му? Активите му? — попита Иън хладнокръвно.

Любопитството му имаше основателна причина, защото повечето му собствени активи бяха обременени с ипотечи. Компанията му строеше евтини минимолове и търговски центрове, а всяка сделка беше утежнена от дълг. Иън работеше като бесен, за да е с едни гърди пред кредиторите си, но те вечно надаваха вой.

Хършъл изгледа гневно тази пиявица, зет си, но запази хладнокръвие. И тримата подозираха, че ще имат неприятности с наследството на Сет, затова нямаше смисъл да прибързват. Не след дълго щеше да се разрази война. Хършъл сви рамене и каза:

— Не знам нищо. Беше много потаен. Имаше тази къща, двестата акра около нея и склада за дървен материал нагоре по пътя, но нямам представа дали е вземал заеми. Никога не сме разговаряли за бизнес.

— Никога не сте разговаряли за нищо — изстреля Рамона от отсрещната страна на масата, но побърза да си вземе думите обратно. — Извини ме, Хършъл, моля те.

Такова долно сестринско подмятане не можеше да бъде подминато. Хършъл се засмя подигравателно и отвърна:

— Не знаех, че двамата със стареца сте толкова близки.

Иън побърза да смени темата.

— Той има ли кабинет тук или място, където е държал личните си документи? Хайде де, защо да не огледаме? Трябва да има банкови извлечения, нотариални актове, договори, по дяволите, може дори да е държал копие от завещанието си тук, в къщата.

— Лети би трябвало да знае — отбеляза Рамона.

— Да не я замесваме — настоя Хършъл. — Знаете ли, че й е плащал по пет долара на час и е била на пълен работен ден?

— Пет долара ли? — повтори Иън. — Ние колко плащаме на Бърнис?

— Три и петдесет — отговори Рамона — за двацет часа.

— В Мемфис плащаме по четири и половина — гордо оповести Хършъл, като че ли той пишеше чековете, а не майка му.

— Защо дърта стипца като Сет ще плаща толкова на една слугиня? — запита се гласно Рамона, съзнавайки, че няма отговор.

— Да се радва, докато може, че дните й са преброени — отбеляза Хършъл.

— Значи ще я уволним? — попита Рамона.

— Незабавно. Нямаме избор. Да не искаш да продължим да заделяме толкова пари? Виж, сестричке, ето какъв е планът. Организираме погребението, нареждаме на Лети да внесе ред, после я уволняваме и заключваме къщата. Ще я обявим за продан още другата

седмица и дано да ни провърви. Няма причина Лети да се мотае тук за пет долара на час.

В тъмното Лети се сви.

— Може би не трябва да бързаме толкова — учтиво се намеси Йън. — В даден момент, и то скоро, ще видим завещанието. От там ще разберем кой е определен за изпълнител, вероятно един от вас. Обикновено е преживелият съпруг или децата. Изпълнителят ще управлява наследството съгласно условията в завещанието.

— Знам това — каза Хършъл, макар всъщност да не го знаеше.

Йън всеки ден имаше вземане-даване с адвокати, затова често се държеше като правния експерт в семейството. Една от многото причини Хършъл да го презира.

— Просто не мога да повярвам, че е мъртъв — каза Рамона и все пак намери сълза, която да избърше.

Хършъл я изгледа гневно и му се прииска да се метне през масата и да я зашлеви с опакото на ръката си. Доколкото му беше известно, тя пътуваше до окръг Форд веднъж годишно, обикновено сама, защото Йън не понасяше това място, а Сет не понасяше Йън. Рамона потегляше от Джаксън към девет сутринта, настояваше да се срещнат със Сет за обяд в крайпътния ресторант, на десетина мили северно от Клантън, после се връщаше заедно с него в къщата, където обикновено към два следобед вече й доскучаваше и в четири отново беше на път. Двете й деца, които учеха в частно училище, не бяха виждали дядо си от години. Хършъл не претендираше, че е бил поблизък с баща си, но поне не седеше тук и не ронеше фалшиви сълзи, преструвайки се, че старецът му липсва.

Стресна ги силно почукване на вратата на кухнята. Бяха пристигнали двама помощник-шерифи. Хършъл отвори вратата и ги покани да влязат. Неловко се запознаха пред хладилника. Униформените свалиха шапките си и се ръкуваха с присъстващите.

— Извинете, че ви прекъсваме — каза Пратър, — но шериф Уолс, който изразява най-искрените си съболезнования, ни изпрати тук с помощник-шериф Пъртъл. Докарахме колата на господин Хъбард. — Той подаде ключовете на Хършъл, който му благодари.

Пъртъл извади от джоба си плик и каза:

— Ето това беше оставил господин Хъбард на масата в кухнята. Намерихме го вчера, когато намерихме и него. Шериф Уолс направи

копия, но смята, че семейството трябва да запази оригиналите. — Той подаде плика на Рамона, която отново хлипаше.

Всички благодариха, последва нова порция неловко кимане и ръкостискане и шерифите си тръгнаха. Рамона отвори плика и извади два листа. Първият беше бележката до Калвин, в която Сет потвърждаваше, че смъртта му е вследствие на самоубийство. Вторият документ не беше адресиран до децата му, а до „Съответните заинтересовани страни“ и гласеше:

УКАЗАНИЯ ЗА ОПЕЛОТО:

„Искам проста служба в християнската църква «Ирландски път» във вторник, 4 октомври, в четири часа следобед, която да отслужи преп. Дон Макълуайн. Искам госпожа Нора Бейнс да изпълни «Старият гравав кръст». Не желая никой да държи надгробно слово. Надали и някой ще иска. С изключение на това, преподобният Макълуайн може да говори каквото желае. Най-много трийсет минути.

Ако на погребението пожелаят да присъстват чернокожи, трябва да бъдат допуснати. Ако не бъдат допуснати, не искам никакво опело, направо ме положете в земята.

Ковчега ми да носят: Харви Мос, Дуейн Томас, Стив Холанд, Били Баулс, Майк Милс и Уолтър Робинсън.“

УКАЗАНИЯ ЗА ПОГРЕБЕНИЕТО:

„Току-що купих гробно място в гробището «Ирландски път» зад църквата. Говорил съм с господин Мейгаргъл в погребалното бюро и съм му платил за ковчега. Никаква гробница. Веднага след службата искам бързо погребение — най-много пет минути, — после ковчегът да бъде спуснат в земята.

Сбогом. Ще се видим отвъд.

Сет Хъбард“

Писмото обиколи масата в кухнята. Беше мълчаливо прочетено, после всички си наляха още кафе. Хършъл си отрязва дебело парче от лимоновата торта и оповести, че е вкусна. Семейство Дафо отказаха.

— Изглежда, баща ви е планирал нещата много добре — отбеляза Иън, докато препрочиташе указанията. — Бързо и семпло.

— Ще се наложи да поговорим дали тази работа не намирисва, нали? — избухна Рамона. — Още не сме повдигнали въпроса. Не може ли поне да го обсъдим? Ами ако не е било самоубийство? Ако някой друг го е направил и се е опитал да прикрие стореното? Наистина ли вярвате, че татко би се самоубил?

Хършъл и Иън я зяпнаха глупаво, като че ли току-що ѝ бяха поникнали рога. И двамата се изкушаваха да ѝ опонират, да се присмеят на глупостта ѝ, но последва дълга пауза, през която не казаха нищо. Хършъл бавно си взе още едно парче от тортата. Иън внимателно вдигна двата листа хартия и каза:

— Скъпа, как е възможно някой да подправи това? Почеркът на Сет се познава отдалече.

Тя заплака.

— Попитах шерифа, Мона, той е сигурен, че е самоубийство — додаде Хършъл.

— Знам, знам — промърмори тя.

— Баща ти умираше от рак, имаше силни болки, затова е взел нещата в свои ръце. Явно се е погрижил за всичко — отбеляза Иън.

— Не мога да повярвам — каза Рамона. — Защо не е говорил с нас?

Защото вие изобщо не си говорехте бе, хора, помисли си Лети в тъмното.

Иън, специалистът по всичко, заяви:

— Не е необичайно в случаите на самоубийство. Самоубийците не го обсъждат с никого и старателно планират всяка подробност. Чичо ми се застреля преди две години и половина...

— Чичо ти беше пияница — срязва го Рамона.

— Да, така е, наистина беше пиян, когато се застреля, но въпреки това успя да го планира.

— Хайде да поговорим за нещо друго, съгласни ли сте? — предложи Хършъл. — Не, Мона, не виждам нищо съмнително. Сет го е направил сам и е оставил писмата, затова да потърсим из къщата документи, банкови извлечения, може би дори завещанието, всичко каквото намерим. Ние сме семейството му и сега ние отговаряме. В това няма нищо нередно, нали?

Иън и Рамона закимаха.

Лети се усмихваше. Господин Сет беше занесъл всички документи в кабинета си в работата и ги беше заключил. През последния месец той системно изпразваше бюрото и чекмеджетата си и беше отнесъл всичко, което представляваше интерес. Каза й: „Лети, ако нещо се случи с мен, всички важни неща са в кабинета ми под ключ. Адвокатите ще се оправят с тях, не децата ми“.

Каза й също: „Оставил съм ти нещичко“.

Към обед в понеделник цялата адвокатска колегия на окръг Форд бръмна от новината за самоубийството и, което беше по-важно, от любопитство коя фирма ще бъде избрана да движи легализацията на завещанието. Повечето смъртни случаи предизвикваха подобен отглас, а фатална пътна катастрофа — още по-силен. По очевидни причини. Обикновеното убийство обаче нямаше такова въздействие. Повечето убийци бяха от по-ниските обществени слоеве и поради това не бяха в състояние да плащат сериозни хонорари. В началото на деня Джейк нямаше нищо — никакви убийства, никакви катастрофи и никакви обещаващи завещания, които да легализира. По обед мислено вече харчеше пари.

Винаги можеше да си намери някаква работа в съда отсреща. Поземленият регистър се намирал на втория етаж в дълга и широка зала, чиито рафтове бяха отрупани с дебели папки със скици на парцели, датиращи от двеста години. В началото на практиката си, когато беше отегчен до мозъка на костите си или се криеше от Лушън, Джейк часове наред разглеждаше стари нотариални актове или актове за дарение, все едно готвеше голяма сделка. Сега обаче, вече на трийсет и пет и с десет години практика, той по възможност избягваше залата. Представяше си се като ораторстващ адвокат, а не като човек, който проверява нотариални актове; искаше да спори в съдебна зала, не да бъде плахо юристче, живуркащо сред архивите и разлистващо документи върху бюрото си. Въпреки мечтите обаче всяка година имаше периоди, когато на Джейк и на другите адвокати в града им се налагаше да се потопят за около час в окръжния архив.

Помещението беше претъпкано. По-процъфтяващите фирми възлагаха проучванията на стажанти, каквито в момента имаше неколцина — мъкнеха папките напред-назад и смръщено се взираха в листовете. Джейк се заговори с няколко адвокати, които вършеха същото — най-вече за футбол, защото никой не искаше да го спипат как дебне за нещо съмнително около Сет Хъбард. Прегледа регистъра

на завещанията, колкото да убие времето и да провери дали някой важен Хъбард не е завещал земя или друго имущество на Сет, но не откри нищо за последните двайсет години. Отправи се по коридора към канцеларията на гражданското отделение с намерението да прегледа старите бракоразводни дела, но там душеха и други адвокати.

Джейк излезе от съда и се отправи да търси по-добър източник.

Нищо чудно, че Сет Хъбард мразеше адвокатите в Клантън. Повечето страни в съдебни процеси, бракоразводни или не, влизали в конфликт с Хари Рекс Вонър, оставаха нещастни до края на живота си и намразваха цялата юриспруденция. Сет не беше първият самоубиец.

Хари Рекс точеше кръв, не само пари, земя и всичко друго, което му се изпречеше пред погледа. Специалността му бяха разводите — колкото по-неприятни, толкова по-добре. Обожаваше мръсотията, сбиванията в калта, ръкопашния бой, тръпката от таен запис на телефонен разговор или изненадваща снимка голям формат на любовница в нов кабриолет. Процесите му приличаха на окопна война. Сключените от него споразумения за издръжка бележеха рекорди. За забавление той проваляше разводи по взаимно съгласие и ги превръщаше в двегодишни смъртоносни схватки. Обожаваше да съди бивши любовници за отчуждение и студенина. Ако никой от мръсните номера в арсенала му не свършеше работа, измисляше нови. Държеше почти монопол на пазара, контролираше списъка на разглежданите дела и тормозеше съдебните чиновници. Младите адвокати бягаха от него, старите вече се бяха опарили и страняха. Рекс имаше малцина приятели, а онези, които му бяха останали предани, обикновено бяха платили висока цена.

От всички адвокати Хари Рекс имаше доверие единствено на Джейк и доверието беше взаимно. По време на процеса на Карл Лий Хейли, когато Джейк губеше съня, теглото и съсредоточеността си, избягваше куршуми и смъртни заплахи и беше сигурен, че ще провали най-значимия случай в кариерата си, Хари Рекс безмълвно седеше в кабинета му. Остана в сянка и работи с часове, без да поиска нито цент. Отрупа Джейк с една камара безплатни правни съвети и му помогна да запази здравия си разум.

Както винаги в понеделник Хари Рекс беше на бюрото си и ядеше сандвич с франзела. За бракоразводните адвокати като него понеделниците бяха най-лошите дни, защото браковете обикновено се пропукват през уикендите, когато вече воюващи съпрузи активизират атаките. Джейк влезе в сградата през задна врата, за да избегне, първо, известните със своята раздражителност секретарки и второ, задимената чакалня, пълна с напрегнати клиенти. Вратата на кабинета на Хари Рекс беше затворена. Джейк се послуша, не чу гласове и отвори.

— Какво искаш? — изръмжа Хари Рекс, дъвчейки. Сандвичът беше разтворен пред него върху восъчна хартия, където беше натрупана и могила от пикантен чипс. Прокарваше зальците с бутилка бира „Бъд Лайт“.

— Добър ден, Хари Рекс. Извинявай, че нахлувам, докато обядваш.

Хари Рекс изтри уста с опакото на месестата си ръка и отговори:

— Не ми пречиш на обяда. Какво става?

— Вече пиеш, а? — отбеляза Джейк и се настани на масивния кожен стол.

— Ако ти имаше моите клиенти, щеше да пиеш от закуска.

— Мислех, че така и правиш.

— Никога в понеделник. Как е госпожа Карла?

— Добре, благодаря, а как е госпожа... хм, как ѝ беше името?

— Джейн, умнико. Джейн Елън Вонър, която не само успява да оцелее, макар да живее с мен, но явно се чувства чудесно и е признателна за късмета си. Най-накрая намерих жена, която ме разбира. — Той загреба шепа яркочервени картопки и ги натъпка в устата си.

— Поздравления. Кога ще ни запознаеш?

— Женени сме от две години.

— Знам, но предпочитам да изчакам пет. Няма смисъл човек да бърза, защото твоите момичета не се задържат дълго.

— Да ме обиждаш ли си дошъл?

— Не, разбира се — увери го съвсем откровено Джейк.

Глупаво беше да сипе обиди по адрес на Хари Рекс.

Мъжът тежеше повече от сто и петдесет килограма и пристъпваше из града тежко като огромен мечок, но езикът му беше

забележително бърз и зъл.

— Разкажи ми за Сет Хъбард — подкани го Джейк.

Хари Рекс се засмя и върху бюрото му се посипаха трохи.

— Няма по-голям задник. Защо ме питаш?

— Ози ми каза, че ти си се занимавал с един от разводите му.

— Да, с втория, преди може би десет години, горе-долу когато ти се появи в града и започна да се наричаш адвокат. Какво ти влиза Сет в работата?

— Ами преди да се самоубие, ми е написал писмо и две страници завещание. И двете пристигнаха по пощата днес сутринта.

Хари Рекс отпи от бирата си, присви очи и се замисли над чутото.

— Познаваш ли го?

— Не съм го виждал.

— Късметлия. Нищо не си пропуснал.

— Не говори така за клиента ми.

— Какво пише в завещанието?

— Не мога да ти кажа и не мога да го вкарам за легализиране преди погребението.

— Кой получава всичко?

— Не мога да ти кажа. Ще го обявя в сряда.

— Завещание на две страници, написано в деня преди самоубийството. Според мен се очертава поне петгодишно сладко дело.

— Много се надявам.

— Ще си имаш занимавка.

— Работата ми трябва. Какво притежава старецът?

Хари Рекс поклати глава и посегна към сандвича си.

— Не знам — отговори той и отхапа. Повечето приятели и познати на Джейк предпочитаха да не говорят с пълна уста, само че такива дреболии от етикета не бяха пречка за Хари Рекс. — Доколкото си спомням, но не забравяй, че говоря за преди десет години, той имаше къща на Симпсън Роуд и малко земя край нея. Най-сериозната му собственост са дъскорезницата и складът за дървен материал на шосе двайсет и едно, близо до Палмира. Моята клиентка беше... ммм, Сибил, Сибил Хъбард, втората му съпруга, и ми се струва, че това ѝ беше втори или трети брак.

След двацет години практика и безброй дела Хари Рекс продължаваше да смайва хората с паметта си. Колкото по-пикантни бяха подробностите, толкова по-дълго ги помнеше.

Той отпи бърза глътка бира и продължи:

— Беше симпатична мадама, не изглеждаше зле и беше дяволски умна. Работеше в склада за дървесина, всъщност управляваше онази проклетия и печелеше добри пари, когато Сет реши да се разширява. Искаше да купи склад за дървен материал в Алабама и започна да прекарва известно време там. Оказа се, че някаква секретарка в тамошната приемна привлякла вниманието му. Всичко се разчу. Пипнаха Сет по бели гащи, а Сибил ме нае да му одера кожата. И аз му я одрах. Убедих съда да разпореда продажбата на дъскорезницата и склада до Палмира. Другият така и не донесе никакви пари. Получихме двеста хиляди от продажбата, които отидоха при клиентката ми до последния цент. Имаха и хубав малък апартамент в Залива, близо до Дестин. Сибил получи и него. Това е кратката версия на събитията. Папката на делото е дебела трийсетина сантиметра. Прегледай го, ако искаш.

— Може би по-късно. Имаш ли представа как изглежда финансовото му състояние сега?

— Не. Изгубих му дирите. Изчезна след развода. Когато говорих за последно със Сибил, тя живееше на крайбрежието и се забавляваше със следващия си съпруг, много по-млад от нея, както ме увери. Чула, че Сет се е върнал в дърводобива и търговията с дървен материал, но не знаеше много. — Хари Рекс преглътна мъчително и си помогна с глътка бира. Оригна се шумно, без следа от колебание или смущение, и продължи: — Говори ли с децата му?

— Още не. Познаваш ли ги?

— Навремето ги познавах. Ще ти разнообразят живота. Хършъл е голям загубеняк. А сестра му... как се казваше?

— Рамона Хъбард Дафо.

— Точно така. Тя е с няколко години по-млада от Хършъл и се числи към северната клика сноби в Джаксън. Двамата не се разбираха със Сет и аз открай време съм с впечатлението, че не го бива като баща. Децата истински харесваха Сибил, втората си майка, а когато стана ясно, че тя ще спечели бракоразводното дело и ще офейка с

парите, застанаха на нейна страна. Нека отгатна, старецът не им е оставил нищо, нали?

Джейк кимна, но не произнесе нито дума.

— В такъв случай ще откачат и ще си наемат адвокати. Голяма работа се мъти, Джейк. Жалко, че не мога да се вклиня да припечеля нещо.

— И представа си нямаш.

Последна хапка от сандвича и последни картофки. Хари Рекс смачка опаковката, пликчето и салфетките и ги хвърли някъде под бюрото си заедно с празната бирена бутилка. Отвори едно чекмедже, извади дълга черна пура и я тикна незапалена в ъгълчето на устата си. Беше престанал да ги пуши, но въпреки това на ден успяваше да сдъвче и изплюе по десетина.

— Чух, че се е обесил. Вярно ли е?

— Вярно е. Доста старателно е планирал нещата.

— Имаш ли представа защо?

— Чул си слуховете. Умирал е от рак. Само толкова знаем. Кой беше неговият адвокат по време на развода?

— Нае Станли Уейд. Грешка.

— Уейд ли? Че той откога се занимава с разводи?

— Вече престана — отговори през смях Хари Рекс. Млясна с устни и стана сериозен. — Виж, Джейк, неприятно ми е да ти го кажа, но случилото се преди десет години няма никакво значение за сегашния проблем. Измъкнах всички пари на Сет Хъбард, задържах достатъчно за себе си, разбира се, дадох останалото на клиентката си и приключих делото. Не е моя работа какво е правил Сет след втория си развод. — Той махна с ръка над бунището от документи върху бюрото си и каза: — Ето това е моят понеделник. Ако искаш да пийнем по-късно, добре, но в момента съм затрупан.

Питие по-късно с Хари Рекс обикновено означаваше някъде към девет вечерта.

— Разбира се, ще се чуем — обеща Джейк и се запъти към вратата, прескачайки купища папки.

— Джейк, може ли да се каже, че Хъбард е отменил предишно свое завещание?

— Да.

— Което сигурно е изготвено от фирма, малко по-голяма от твоята, нали?

— Да.

— В такъв случай на твое място бих изтичал в съда, за да подам първи молба за легализиране на завещанието.

— Клиентът ми иска да изчакам да мине погребението.

— То кога е?

— Утре в четири.

— Съдът затваря в пет. Ще бъда там. Винаги е най-добре да си пръв.

— Благодаря, Хари Рекс.

— За нищо. — Хари Рекс отново се оригна и взе една папка.

Цял следобед в къщата имаше хора, защото съседите, членовете на църковното паство и приятелите тържествено пристигаха да донесат храна, да изкажат съболезнованията си, но най-вече да потвърдят клюките, които бушуваха из североизточните райони на окръг Форд. Повечето биваха учтиво отпращани от Лети, която стоеше на входната врата, вземаше сладкишите и съдовете със задушено, приемаше съболезнованията и не спираше да повтаря, че семейството е „признателно, но не приема посетители“. Неколцина обаче успяха да влязат в хола, където оглеждаха мебелировката и се мъчеха да попият късче от живота на своя скъп покоен приятел. Не бяха влизали преди, а Лети никога не беше чувала за тези хора. Те обаче скърбяха. Каква трагична кончина! Наистина ли се е обесил?

Близките му се скриха във вътрешния двор, където се настаниха край масата за пикник, далече от посетителите. Претърсването на бюрото и чекмеджетата на Сет не бе довело до нищо полезно. Разпитаха Лети, която твърдеше, че не знае нищо. Но те се съмняваха. Тя отговаряше на въпросите им кротко, бавно и обмислено, което ги направи още по-подозрителни. В два следобед, когато посетителите за малко секнаха, Лети им поднесе обяд. Роднините настояха да им застели масата с покривка и да се хранят с ленени салфетки и сребърни прибори, макар че колекцията на Сет от години не се радваше на грижи. Според безмълвното им единодушие за пет долара на час Лети поне можеше да се държи като истинска прислужница.

Докато тя сновеше напред-назад, ги чу да обсъждат кой ще присъства на погребението и кой няма. Иън например в момента уреждаше огромна сделка, от която вероятно щеше да зависи финансовото бъдеще на целия щат. Утре го очакваха важни срещи и ако ги пропуснеше, щяха да възникнат проблеми.

Хършъл и Рамона неохотно приеха факта, че няма как да избегнат опелото, макар на моменти Лети да оставаше с впечатлението, че търсят начин да се измъкнат. Здравето на Рамона се влошаваше с всеки изминал час и тя не беше сигурна още колко ще е в състояние да понесе. Бившата съпруга на Хършъл със сигурност нямаше да присъства. А и той не я искаше тук. Тя никога не бе харесвала Сет, който пък я презираше. Хършъл имаше две дъщери, едната учеше в колеж в Тексас, а другата — в гимназия в Мемфис. Колежанката не можела да пропуска занятия, а и Хършъл призна, че не е била особено близка с дядо си. Нима? — помисли си Лети, докато раздигаше съдовете. По-малката дъщеря също беше под съмнение.

Сет имаше един брат, чичо им Ансил, когото никога не бяха виждали и за когото не знаеха нищо. Ансил бе излъгал за възрастта си и се беше записал във флота шестнайсет-седемнайсетгодишен. Беше ранен в Тихия океан, беше оцелял и после бе обикалял света, работейки по корабите. Сет беше изгубил връзка с по-малкия си брат преди десетилетия и никога не го споменаваше. Нямаше начин, нито пък причина да се свържат с Ансил. Сигурно и той беше мъртъв като Сет.

Поговориха за стари роднини, които никой от тях не беше виждал от години, нито пък искаше да види сега. Какво странно и тъжно семейство, помисли си Лети, докато им поднасяше различни торти. Очертаваше се малко и кратко опело.

— Да я разкараме от тук — предложи Хършъл, когато Лети се върна в кухнята. — Обира ни по пет долара на час.

— Ние ли? Че откога ѝ плащаме ние? — попита Рамона.

— О, сега тя работи за нас така или иначе. Всички средства са от нашето наследство.

— Аз не възнамерявам да чистя къщата, Хършъл, а ти?

— Не, разбира се.

— Хайде да действаме спокойно — намеси се Иън, — да организираме погребението и всичко останало, да ѝ наредим да

почисти къщата, после да заключим, когато си тръгваме в сряда.

— Кой ще ѝ каже, че е уволнена? — попита Рамона.

— Аз ще го направя — каза Хършъл. — Не е бог знае какво. Тя е най-обикновена прислужница.

— Има нещо съмнително в нея — отбеляза Иън. — Не мога да определя с точност, но се държи, като че ли знае нещо, което ние не знаем, нещо важно. Усещате ли го?

— Работата определено намирисва — съгласи се Хършъл, доволен от това рядко единомислие със зет си.

Рамона обаче възрази:

— Не, просто е стресната и тъжна. Тя е от малкото хора, които Сет търпеше и които търпяха него, затова скърби, че вече го няма. И понеже ще си изгуби работата.

— Според теб знае, че ще я уволним, така ли? — попита Хършъл.

— Сигурна съм, че се тревожи.

— Тя е само една слугиня.

Лети се прибра у дома с тортата, която Рамона щедро ѝ даде. Беше купена от магазина, тънка, с жълт блат и ванилова глазура, върху която бяха подредени резени ананас — несъмнено най-непримамливият сладкиш сред половин дузината на плота в кухнята на господин Хъбард. Донесе я мъж от църквата, който наред с другите неща попита Лети дали семейството смята да продава пикапа шевролет. Лети нямаше представа, но обеща да се поинтересува. Не го направи.

Сериозно се зачуди дали да не хвърли тортата в канавката, но не можа да се помири с подобно разхищение. Майка ѝ боледуваше от диабет и нямаше нужда да се тъпче със захар, ако изобщо поискаше да я опита.

Лети паркира и забеляза, че стария пикап на Симиън го няма. Тя и не очакваше да бъде там, защото мъжът ѝ беше изчезнал още преди няколко дни. Предпочиташе да го няма, но никога не знаеше предварително. В дома им не беше весело дори в по-щастливи времена, а съпругът ѝ рядко подобряваше положението.

Децата още бяха в училищния автобус на път за къщи. Лети влезе в кухнята и остави тортата на масата. Както обикновено, завари Сайпръс в хола да гледа телевизия кой знае вече колко часа.

Сайпръс ѝ се усмихна и протегна ръце.

— Детето ми — възкликна възрастната жена. — Как мина денят ти?

Лети се наведе и я прегърна нежно.

— Доста натоварен. А твоят?

— Гледах телевизия — отговори майка ѝ. — Как се справят семейство Хъбард със загубата, Лети? Седни и ми разкажи.

Лети изключи телевизора, седна на табуретката до инвалидната количка на старата жена и ѝ разказа как е минал денят ѝ. Не беше скучала нито секунда, откакто Хършъл и семейство Дафо пристигнаха и влязоха в дома, в който бяха отрасли и в който за пръв път нямаше да намерят баща си. После хората, съседите, храната, несекващата върволица. Като цяло, много вълнуващ ден, завъртя нещата Лети, старайки се да няма и намек за някакви неприятности. Поддържаха кръвното на Сайпръс с лекарства, защото се повишаваше и от най-нищожния проблем. В даден момент, и то скоро, Лети щеше внимателно да ѝ съобщи новината, че е изгубила работата си, но не сега. По-късно щеше да намери по-подходящо време.

— А погребението? — попита Сайпръс, галейки ръката на дъщеря си.

Лети ѝ разказа подробностите, каза, че смята да отиде, и се зарадва, че господин Хъбард е настоял в църквата да бъдат допуснати чернокожи.

— Сигурно ще те накарат да седнеш най-отзад — отбеляза Сайпръс с усмивка.

— Сигурно. Но ще присъствам.

— Искане ми се да можеш да дойда с теб.

— И на мен.

Заради теглото и неподвижността си Сайпръс рядко излизаше от къщи. От пет години пълнееше и губеше подвижност все повече и повече. Симиън странеше по редица причини, не на последно място и заради майката на Лети.

— Госпожа Дафо ни изпраща торта — осведоми я Лети. — Искане ли едно малко парче?

— Каква торта? — Макар да тежеше цял тон, Сайпръс беше придирчива към храната.

— Ами има ананас... не съм виждала такава, но може би си струва да я опитаме. Искаш ли и малко кафе?

— Да, и едно тънко парче торта.

— Да седнем отзад, мамо, на чист въздух.

— Много ще ми е приятно.

Инвалидната количка едва се побираше между канапето и телевизора и минаваше на косъм по тесния коридор към кухнята. Тръкна се в масата, промуши се през задната врата и Лети внимателно я забута по хлътналата дървена веранда, която Симиън беше направил преди няколко години.

Времето беше хубаво, Лети обичаше следобед да пие кафе или чай с лед на открито, далече от врявата и задуха вътре. Бяха прекалено много хора за малката къща с три тесни спални. Сайпръс беше настанена в едната. Лети и Симиън — когато той си беше въщи — заемаха другата, обикновено с едно или две внучета. Дъщерите им някак успяваха да си съжителстват в третата спалня. Шестнайсетгодишната Кларис беше в гимназията и нямаше деца. Федра, на двацет и една, имаше дете в детската градина и първокласник, но нямаше съпруг. По-малкият им син Кърк спеше на канапето в хола. Нерядко племенници отсядаха при тях за по няколко месеца, докато родителите им разрешат проблемите си.

Сайпръс отпи глътка нес кафе и бодна тортата с вилица. Бавно задъвка и се намръщи. Лети също не хареса тортата, затова просто си изпиха кафето и поговориха за семейство Хъбард и за обърканото положение. Пошегуваха се с белите и техните погребения, с обичая им да погребват мъртвите си набързо, няма два-три дни след смъртта им. Черните не бързаха.

— Струваш ми се отнесена, миличка, за какво си мислиш? — попита тихо Сайпръс.

Децата скоро щяха да се приберат от училище, а Федра — от работа. Това бяха последните мигове спокойствие, докато не станеше време за лягане. Лети въздъхна.

— Чух ги какво си говорят, мамо, смятат да ме уволнят. Сигурно още тази седмица, малко след погребението.

Сайпръс поклати голямата си кръгла глава и, изглежда, всеки момент щеше да се разплаче.

— Но защо?

— Вероятно нямат нужда от мен. Ще продадат къщата, понеже никой от тях не я иска.

— О, божичко!

— Нямат търпение да докопат парите му. Никога не намираха време за него, а сега кръжат наоколо като ястреби.

— Бели хора. Все така правят.

— Според тях той ми плащал твърде много, затова бързат да ме отрежат.

— А колко ти плащаше?

— Стига, мамо.

Лети не беше казала на никого у дома, че господин Хъбард ѝ плаща по пет долара на час, и то в брой. Тази надница наистина беше доста висока за домашна помощница в селските райони на Мисисипи, затова Лети не желаше да си създава проблеми. Иначе близките ѝ щяха да крънкат повече пари. Приятелките ѝ щяха да шушукат. „Пази го в тайна, Лети — съветваше я господин Хъбард. — Никога не говори за парите си.“ Симиън, какъвто си беше мързелив, щеше да изгуби всякаква мотивация да носи вкъщи пари. Надниците му бяха непредсказуеми като присъствието му, така че нямаше защо да го стимулира да печели още по-малко.

— Чух ги да ме наричат слугиня — каза Лети.

— Слугиня ли? Отдавна не съм чувала тази дума.

— Не са добри хора, мамо. Сигурно и господин Хъбард не е бил добър баща, но децата му са жалка картинка.

— А сега ще наследят всичките му пари.

— Допускам. Определено се надяват да стане така.

— Колко имаше той?

Лети поклати глава и отпи от кафето си.

— Нямам представа. И надали изобщо някой има.

6

Паркингът на църквата „Ирландски път“ беше наполовина пълен, когато в четири часа без пет минути във вторник следобед колата на Ози влезе в него. По нея нямаше ярки думи или цифри — Ози предпочиташе да не се набива на очи, — но само един поглед беше достатъчен човек да разбере, че е на шерифа. Няколко антени, малка обла синя лампа на таблото, отчасти скрита. Голям кафяв форд с четири врати и черни гуми, какъвто караше буквално всеки друг шериф в щата.

Ози паркира до червения сааб, спрял встрани от другите коли. Излезе почти едновременно с Джейк и двамата заедно прекосиха паркинга.

— Нещо ново? — попита Джейк.

— Нищо — отговори Ози. Носеше тъмен костюм и черни каубойски ботуши. Джейк също, без ботушите. — При теб?

— Нищо. Сигурно работата ще се размирише утре.

Ози се засмя.

— Нямам търпение.

Първоначално църквата беше само червен тухлен параклис с малка камбанария над двойната врата на входа. С течение на времето бяха добавили задължителните метални постройки — една до параклиса, в сравнение с която той изглеждаше миниатюрен, и една зад него, където младежите играеха баскетбол. На ниска могила наблизо имаше гробище — спокойно и красиво място за вечен покой.

Неколцина пушачи дръпваха за последно от цигарите си; бяха обикновени селяни, навлекли неохотно старите си костюми. Побързаха да разменят няколко думи с шерифа. На Джейк кимнаха учтиво. Вътре се беше събрала солидна група; хората бяха насядали по дъбовите пейки с тъмни жилки. Осветлението беше приглушено. На органа някой тихо свиреше траурен химн, подготвяйки присъстващите за предстоящата скръб. Затвореният ковчег на Сет, разположен под амвона, беше покрит с цветя. Хората, които той беше определил да го

носят, седяха със сериозно изражение един до друг отляво, близо до пианото.

Джейк и Ози седнаха сами отзад и започнаха да се озъртат. Недалече от тях имаше чернокожи, общо петима.

Ози им кимна и прошепна:

— Зелената рокля. Това е Лети Ланг.

Също шепнешком Джейк попита:

— Кои са другите?

Ози поклати глава.

— От тук не ги разпознавам.

Джейк впери поглед в тила на Лети и се опита да си представи приключенията, които им предстоеше да преживеят заедно. Още не се беше запознал с тази жена, до вчера дори не беше чувал името ѝ, но щеше да се наложи да се опознаят добре.

Нищо неподозираща, Лети седеше, склучила ръце в скута си. Сутринта беше работила три часа, преди Хършъл да я уволни. Докато тя си тръгваше, той я осведоми, че ще бъде официално освободена от работа в три часа следобед в сряда, следващия ден. Тогава къщата щеше бъде заключена, докато съдът не разпоредеше друго. Лети имаше четиристотин долара в банката, които криеше от Симиън, и държеше още триста в буркан от туршия, скрит в килера. Нямаше нищичко друго, а шансовете ѝ за хубава работа бяха нищожни. Не беше говорила със съпруга си почти три седмици. Понякога той се прибираще у дома с чек или с някакви пари в брой, но най-често просто беше пиян и трябваше да се наспи, за да изтрезнее.

Тъй като скоро щеше да остане безработна, а имаше да плаща сметки и да храни доста хора, Лети би могла да седи, да слуша органа и да се безпокои за бъдещето си, но не го направи. Господин Хъбард неведнъж ѝ беше обещавал, че когато умре, а той знаеше, че това ще стане съвсем скоро, ще ѝ завещае нещичко. Лети можеше единствено да мечтае колко точно. Четири реда зад нея Джейк си мислеше: само ако знае! Тя нямаше никаква представа, че той е тук, нито защо е тук. По-късно щеше да заяви, че името му ѝ е познато от процеса срещу Карл Лий Хейли, но всъщност никога не е виждала господин Бриганс.

В средата на реда, точно пред ковчега, седеше Рамона Дафо, отляво беше Иън, а отдясно — Хършъл. Нито едно от децата ѝ, внуците на Сет, не беше успяло да дойде. Ежедневието им беше твърде

натоварено, а и родителите им не бяха настоявали особено. Зад тях седяха роднини — толкова далечни, че се бяха запознали на паркинга, а имената им бяха бързо забравени. Родителите на Сет Хъбард бяха починали преди десетилетия. Единствения му брат Ансил отдавна го нямаше. И бездруго нямаха много близки, а с годините броят им беше намалял още.

Зад семейството в полутъмния храм имаше още няколко десетки опечалени — работници на Сет, приятели, членове на църквата му. Когато пастор Дон Макълуайн се качи на амвона точно в четири часа, той и всички останали знаеха, че службата ще бъде кратка. Свещеникът поде молитва и произнесе слово: Сет беше роден на 10 май 1917 г. в окръг Форд, където бе починал на 2 октомври 1988 г. Предшестван в смъртта от родителите си, той оставяше две деца, няколко внуци и така нататък.

Джейк забеляза познат профил няколко реда по-напред вляво. Мъж с хубав костюм. Негов връстник и състудент. Стилман Ръш, адвокат, трето поколение негодник от семейство негодници, синя кръв от голямата лига на корпоративното и застрахователното право, или поне толкова голяма, колкото може да бъде в провинциалния Юг. „Ръш и Уестфийлд“, най-голямата фирма в Северен Мисисипи, със седалище в Тюпълоу и с клонове много скоро и във вашия мол. Сет Хъбард споменаваше фирмата на Ръш в писмото си до Джейк и в собственоръчно написаното си завещание, затова нямаше почти никакво съмнение, че Стилман Ръш и другите двама добре облечени господа с него бяха дошли да проверят инвестицията си. Обикновено момчетата по застраховането работеха на двойки. В изпълнението дори на най-рутинните юридически дейности участваха двама: двама подаваха документите в съда, двама се явяваха за вписване в регистъра, двама идваха за едно обикновено изслушване, двама сновяха с колата напред-назад и, разбира се, двама бяха нужни за раздуване на сметката и повишаване на хонорарите. Големите адвокатски фирми боготворяха липсата на ефективност: колкото повече часове се работеше, толкова по-високи бяха хонорарите.

Но трима души? На погребение по бързата процедура в това затънтено място? Впечатляващо и възбуждащо. Това означаваше пари. За Джейк нямаше никакво съмнение, че тримата са пуснали хронометрите си още на тръгване от Тюпълоу и сега седят тук и се

преструват на опечалени за по двеста долара на час. Според последните думи на Сет някой си Луис Макгуайър беше изготвил завещание през септември 1987 г. и Джейк допускаше, че въпросният господин е един от тримата. Джейк не познаваше Макгуайър, но тогава във фирмата бе имало много адвокати. След като те бяха изготвили завещанието, естествено, допускаха, че те ще извършат и легализирането му.

Джейк си представи как утре отново ще дойдат, най-малко двама, а може би поредното трио, как всички заедно ще занесат документите в канцеларията на гражданското отделение на втория етаж на неговия съд и как самодоволно ще осведомят Сара или Ева, че са дошли, за да отворят завещанието на господин Хъбард за легализиране. Сара — или Ева — едва ще сдържи усмивката си и ще добие озадачен вид. Ще се разместват документи, ще бъдат задавани въпроси и после — огромна изненада: малко сте закъснели, господа. Завещанието вече е отворено!

Сара — или Ева — ще им покаже заведените документи, онези ще се пулят срещу собственоръчно написаното завещание, което категорично отхвърля и отменя дебелилото, пазено толкова грижливо от тях, и войната ще започне. Ще проклинат Джейк Бриганс, но щом се успокоят, ще проумеят, че войната ще донесе пари на всички адвокати.

Лети изтри една сълза и си даде сметка, че сигурно само тя плаче.

Пред адвокатите седяха някакви бизнесмени; единият се обърна и прошепна нещо на Стилман Ръш. Джейк допускаше, че е един от мениджърите, работили за Сет. Любопитството му предизвикваше най-вече господин Ръсел Амбърг, представен в собственоръчно написаното завещание като вицепрезидент на холдинговото дружество на Сет и като човек, добре информиран относно активите и пасивите му.

Госпожа Нора Бейнс изпя три куплета от „Старият грапав кръст“. Тъжният химн неизменно разплакваше хората по погребенията, но на опелото на Сет не предизвика никакви емоции. Пастор Макълуайн прочете няколко псалма и каза няколко думи за Соломоновата мъдрост, после двама пъпчиви тийнейджъри с китари издрънкаха и измънкаха нещо съвременно. Песента определено не би допаднала на Сет. Рамона най-сетне се разрида и Иън се зае да я утешава. Хършъл беше забол поглед в пода пред ковчега, без да примигва и без да помръдва. Някаква жена простена силно.

Коравосърдечният план на Сет изискваше информацията за завещанието да излезе на бял свят чак след погребението. В писмото му до Джейк точните думи гласяха: „Не споменавайте за завещанието ми преди погребението. Искам близките ми да бъдат принудени да изпълнят всички траурни ритуали, преди да научат, че няма да получат нищо. Наблюдавайте ги как се преструват — много ги бива. Изобщо не ме обичат“. Опелото продължи и стана ясно, че няма много преструвки. Близките на покойника не даваха и пет пари и дори не се преструваха. Каква печална кончина, помисли си Джейк.

Съгласно наставленията на Сет никой не произнесе слово. Говори единствено пасторът, но се създаваше впечатлението, че надали ще има други желаещи, дори и да им бъде дадена думата. Преподобният приключи с една бърза молитва, която явно целеше да запълни малко време. Двайсет и пет минути след началото той покани присъстващите в гробището за полагане на тялото в земята. Навън Джейк успя да избегне Стилман Ръш и адвокатите. Вместо това се обърна към най-близкостоящия човек в делови костюм и каза:

— Извинете, опитвам се да намеря господин Ръсел Амбърг.

— Ето там — посочи му учтиво мъжът.

Ръсел Амбърг стоеше на около три метра и тъкмо палеше цигара. Той чу въпроса на Джейк. Двамата се ръкуваха със сериозни лица и се представиха един на друг.

— Може ли да поговорим на четири очи? — попита Джейк.

Господин Амбърг сви рамене.

— Разбира се, какво има?

Хората бавно се придвижваха към гробището. Джейк не възнамеряваше да присъства на погребението, мисията му беше друга. Когато с Амбърг се отдалечиха достатъчно, за да не ги чува никой, той каза:

— Аз съм адвокат от Клантън, не познавам господин Хъбард, но вчера получих писмо от него. Заедно с писмото получих и завещанието му, за чийто изпълнител той определя вас. Непременно трябва да поговорим колкото се може по-скоро.

Амбърг се закова на място и пхна цигарата в ъгъла на устата си. Изглежда ядосано Джейк, после плъзна поглед настрани, за да се увери, че са сами.

— Какво завещание? — попита той, издишвайки дима.

— Собственоръчно написано миналата събота. Очевидно е планирал смъртта си.

— В такъв случай вероятно не е бил с всички си — усмихна се подигравателно Амбърг: първото подрънкване на саби от предстоящата война.

Джейк не беше очаквал такава реакция.

— Ще видим. Допускам, че това ще бъде установено впоследствие.

— И аз някога бях адвокат, господин Бриганс, отдавна, преди да си намеря почтена работа. Познавам тази игра.

Джейк подритна един камък и се озърна. Първите опечалени приближаваха входа на гробището.

— Може ли да поговорим?

— Какво пише в завещанието?

— Не мога да ви кажа сега, но ще ви съобщя утре.

Амбърг се отдръпна леко и го изгледа гневно.

— Какво ви е известно за бизнеса на Сет?

— Да кажем, че нищо. В завещанието си той пише, че вие познавате добре активите и пасивите му.

Още едно дръпване от цигарата, още една подигравателна усмивка.

— Той няма пасиви, господин Бриганс. Само активи, и то много.

— Моля ви, нека да се срещнем и да поговорим. Предстои всички тайни да бъдат разкрити, господин Амбърг, просто искам да знам какво се очертава. Съгласно условията на завещанието вие сте изпълнителят, а аз съм адвокатът по наследството.

— Нещо не е както трябва. Сет мразеше адвокатите в Клантън.

— Да, съвсем ясно дава да се разбере. Ако е възможно да се видим утре сутрин, с радост ще ви покажа копие от завещанието и ще хвърля малко светлина.

Амбърг тръгна напред. Джейк го последва. Когато приближиха гробището, Ози ги очакваше на портата. Амбърг спря и каза:

— Живея в Темпъл. На шосе петдесет и три има кафене, западно от града. Да се видим там в седем и половина сутринта.

— Добре. Как се казва кафенето?

— Кафене.

— Ясно.

Амбърг изчезна без нито дума повече. Джейк погледна Ози, поклати невярващо глава и посочи към паркинга. Двата се отдалечиха от гробището. Достатъчно бяха сърбали попарата на Сет Хъбард за днес. Сбогуването им с него приключи.

Двайсет минути по-късно, точно в пет без пет, Джейк нахълта в канцеларията и се усмихна на Сара.

— Къде се губиш? — срязва го тя, понеже го чакаше.

— Още няма пет — изстреля той в отговор и отвори куфарчето си.

— Да, ама приключваме работа в четири, поне във вторник. В пет в понеделник. В три в сряда и в четвъртък. В петък имаш късмет, ако изобщо се появим.

Тази жена не спираше да дърдори и имаше остър език. След двайсет години ежедневно общуване с адвокати бе овладяла до съвършенство язвителните кратки отговори.

Джейк постави документите на плота пред нея и заяви:

— Искам да отворя наследството на господин Хъбард.

— Със завещание или без завещание?

— О, направил е завещание, и то не едно. Точно това е най-забавното.

— Човекът току-що се самоуби, нали?

— Прекрасно знаеш, че се е самоубил, защото работиш в този съд, където се разнасят слухове, летят клюки и нищо не остава тайна.

— Обидена съм — заяви тя и удари печата. Разлисти няколко страници, усмихна се и каза: — Ооо, хубавичко, саморъчно написано завещание. Благодарат за юриста.

— Имаш право.

— Кой получава всичко?

— Нищо няма да изкопчиш от мен. — Джейк извади още документи от куфарчето си.

— Е, господин Бриганс, от теб може и да не изкопча, но от документите в този съд ще изкопча. — Тя театрално подпечата една страница и додаде: — Всичко вече официално е публично достояние съгласно законите на този велик щат, освен ако не сте подали искане досието да бъде запечатано, разбира се.

— Не съм.

— А, добре, значи можем да поговорим за всички гадории. Има гадории, нали?

— Не знам. Още ровя. Сара, нуждая се от услуга.

— Каквото поискаш, миличък.

— В момента се надпреварваме кой пръв ще стигне до съда и аз току-що спечелих. Много скоро, най-вероятно утре сутринта, очаквам двама-трима надуты адвокаты с тъмны костюмы да цъфнат тук и също да подадат молба за откриване на наследството на господин Хъбард. Най-вероятно ще бъдат от Тюпълоу. Нали разбираш, има и друго завещание.

— Много ми харесва.

— И на мен. Както и да е, не си длъжна да ги осведомяваш, че са финаширали втори, но пък може да ти е забавно да им видиш физиономиите. Какво ще кажеш?

— Нямам търпение.

— Страхотно, покажи им папката, посмей се и ми звъни да ми разкажеш. Но моля те, скрий до утре сутринта.

— Дадено, Джейк. Ще бъде забавно.

— Е, ако нещата се развият според очакванията ми, ще се забавляваме с този случай цялата следваща година.

Веднага щом той си тръгна, Сара прочете собственоръчно написаното завещание на Сет Хъбард. Повика и другите чиновнички на бюрото си и те също го прочетоха.

Чернокожа жена от Клантън заяви, че не е чувала за Лети Ланг. Явно никой не познаваше Сет Хъбард. Побърбиха си малко.

Минаваше пет и всяка от тях бързаше за някъде. Прибраха папката на мястото ѝ, угасиха светлините и бързо забравиха всичко, свързано с работата. Щяха да продължат да гадаят и да разчепкват тази история докрай.

Ако молбата и завещанието бяха подадени сутринта, до обед целият съд щеше да жужи, а следобед — целият град. Засега клюките трябваше да почакаат.

Но не задълго.

Симиън Ланг пиеше, но не пиянстваше. Тази разлика често се размива, но близките му като цяло я схващаха. Пиенето означаваше

донякъде контролирано, незастрашително поведение. Означаваше, че той бавно ще смуче бира с изцъклени очи и удебелен език. Пиянството вещаеше сериозни неприятности — хората бягаха от къщи и се криеха в гората. В интерес на справедливостта ще отбележим, че Симиън често беше напълно трезвен — предпочитано дори от самия него състояние.

След като три седмици беше карал старо желязо далече на юг, той се беше завърнал с непокътната заплата, изморен, но с бистър поглед. Не обясни къде е бил, никога не го правеше. Постара се да изглежда спокоен и дори доволен от семейния живот, но след като няколко часа се блъска в други хора, слуша дрънканиците на Сайпръс и преглъща упреците на съпругата си, той изяде един сандвич и излезе навън. Седна под дървото, където можеше да си пие бирата на спокойствие и да зяпа колите, които минаваха от време на време.

Връщането винаги беше трудно. Докато беше на път, часове наред мечтаеше да започне нов живот някъде, по-добър живот, сам и необезпокояван от никого. Хиляди пъти се изкушаваше да продължи по пътя, да остави стоката където трябва и да натисне педала. Баща им ги бе напуснал, когато Симиън беше още дете, бе зарязал бременната си съпруга и четирите си деца и бе изчезнал яко дим. Четири дни Симиън и по-големият му брат седяха на верандата, криеха сълзите си и го чакаха. Симиън порасна, изпълнен с омраза към баща си. И още го ненавиждаше, но вече и самият той изпитваше желание да избяга. Децата му бяха много по-големи, щяха да се оправят.

Докато пътуваше, често се питаше защо домът го зове обратно. Адски му беше неприятно да живее в тясната малка къща с тъща си, с две проклети и нежелани внучета и със съпруга, която все му натякваше да бъде по-амбициозен. През последните двайсет години Лети стократно го беше заплашвала с развод, затова беше истинско чудо, че все още бяха заедно. Щом искаш, нека да се разделим, помисли си той, отпивайки от бирата. Само че и това беше казал стотици пъти.

Беше почти тъмно, когато тя излезе от къщата и бавно пое по тревата към него. Той седеше на шезлонга, вдигнал крака върху стара каса от мляко и поставил отстрани хладилната чанта с бирата си. Предложи ѝ другия шезлонг, но тя отказа.

— Колко време ще останеш вкъщи? — попита тя тихо, без да го поглежда.

— Току-що се прибирам, а ти ме питаш кога ще замина.

— Не исках да прозвучи така, Симиън, просто съм любопитна, това е.

Не възнамеряваше да отговори на въпроса ѝ, затова отново отпи. Двата рядко оставаха сами, а когато се случеше, не умееха да разговарят. Някаква кола мина бавно по пътя и те я проследиха с поглед.

Накрая Лети заговори:

— Сигурно ще остана без работа. Нали ти казах, че господин Хъбард се самоуби, а семейството му не иска да им се мотая в краката след утре.

Симиън имаше смесени чувства по този въпрос. Чувстваше превъзходство, защото отново той щеше да изкарва прехраната, да бъде глава на семейството. Страшно неприятно му беше как Лети важничи, че печели повече от него. Мразеше да му натяква и да мърмори, че е вечно без работа. Беше обикновена прислужница, но се държеше арогантно, задето един бял мъж ѝ имаше пълно доверие. Но семейството се нуждаеше от пари, а щом тя нямаше да получава заплата, неминуемо се очертаваха проблеми.

— Съжалявам — насили се да каже Симиън.

Настъпи поредната продължителна пауза. Чуваха гласовете и шумовете откъм къщата.

— Има ли новини от Марвис? — попита той.

Тя наведе глава.

— Не, вече две седмици няма писмо.

— Ти отговори ли му?

— Правя го всяка седмица, Симиън, знаеш. А ти кога му писа за последно?

Симиън вътрешно кипна, но не избухна. Беше горд, че се е върнал у дома трезвен, и нямаше да развали всичко с една караница. Марвис Ланг беше на двайсет и осем, от две години беше в затвора и му оставаше да лежи още десет. Трафик на наркотици, нападение със смъртоносно оръжие.

Някаква кола приближи и намали, после намали още, като че ли шофьорът се колебаеше къде да спре. Измина още няколко метра и

зави по алеята. Беше достатъчно светло, за да видят, че колата е странна, със сигурност вносна и червена. Тя спря и отвътре излезе млад бял мъж с бяла риза и разхлабена вратовръзка. Не носеше нищо. Пристъпи няколко крачки и се огледа. Изглежда, не беше сигурен къде точно се намира.

— Насам — провикна се Симиън.

Младият мъж застина уплашено. Не ги беше забелязал под дървото. Предпазливо прекоси малкия преден двор.

— Търся госпожа Лети Ланг — съобщи той достатъчно високо, за да го чуят.

— Тук съм — каза тя.

Мъжът приближи на около три метра от тях и се представи:

— Здравейте, аз съм Джейк Бриганс. Адвокат съм в Клантън и трябва да говоря с госпожа Лети Ланг.

— Вие бяхте днес на погребението — отбеляза Лети.

— Да, бях.

Симиън неохотно се изправи и тримата се ръкуваха неловко. Симиън предложи на госта бира и се върна на мястото си. Джейк отказа бирата, макар че с радост би изпил една. В крайна сметка беше дошъл по работа.

— Сигурна съм, че не минавате случайно по тези места — усмихна се Лети. Думите ѝ не прозвучаха заядливо.

— Да, така е.

— Бриганс — каза Симиън и отпи глътка. — Нали вие представлявахте Карл Лий Хейли?

Тази реплика открай време стопяваше ледовете, поне с чернокожите.

— Да, така е — призна Джейк скромно.

— Знаех си. Добра работа. Браво на вас.

— Благодаря. Вижте, всъщност идвам по работа и... ами трябва да поговоря с Лети на четири очи. Не се обиждайте, но съм длъжен да ѝ съобщя нещо поверително.

— Какво има? — попита тя притеснено.

— Защо е поверително? — учуди се Симиън.

— Защото така е по закон — отговори Джейк.

Не беше съвсем така. Законът нямаше нищо общо със създалото се положение. Всъщност, мъчейки се да проведе тази среща, той

започваше да осъзнава, че вероятно голямата му новина не е толкова поверителна. Лети със сигурност щеше да разкаже всичко на съпруга си още преди Джейк да потегли. Завещанието на Сет Хъбард вече беше публично достояние и само след двацет и четири часа всеки адвокат в града щеше внимателно да го проучва. Каква тайна, каква поверителност!

Симиън гневно метна кутийката от бира към едно дърво и по ствола му се разтече струйка пяна. Той скочи и изръмжа:

— Добре, добре.

После ритна касетката от млякото. Бръкна в хладилната чанта, измъкна нова бира и се отдалечи тежко, мърморейки и ругаейки. Сенките го погълнаха, но той със сигурност щеше да продължи да ги наблюдава и слуша.

— Много съжалявам за това, господин Бриганс — почти шепнешком се извини Лети.

— Няма проблем. Вижте, госпожо Ланг, трябва да обсъдя с вас един много важен въпрос възможно най-скоро, за предпочитане утре в кантората ми. Става дума за господин Хъбард и за неговото завещание.

Лети прехапа долната си устна и се ококори. Джейк продължи:

— В деня, преди да умре, той е изготвил ново завещание. Пуснал го е по пощата, за да го получи след смъртта му. Завещанието изглежда напълно законно, но съм сигурен, че ще бъде оспорено от семейството му.

— И аз фигурирам в него?

— Определено. Всъщност той ви завещава съществена част от имуществото си.

— О, боже!

— Да. Иска аз да бъда адвокатът, който ще се занимава с наследството, а не се съмнявам, че това също ще бъде оспорено. Затова трябва да поговорим.

Лети закри уста с дясната си ръка и промърмори:

— О, божичко!

Джейк погледна към къщата, от чиито прозорци струеше светлина и пронизваше мрака. Помръдна някаква сянка, сигурно Симиън обикаляше. Джейк внезапно изпита желание да скочи в саба си и бързо да поеме обратно към цивилизацията.

— Да му кажа ли? — попита тя, сочейки с глава към съпруга си.

— От вас зависи. Бих го включил в разговора, но съм чувал, че пие, и не знаех в какво състояние е в момента. Честно да ви кажа, госпожо Ланг, той ви е съпруг и би трябвало утре да ви придружи. Ако е във форма, разбира се.

— Ще бъде, обещавам.

Джейк ѝ подаде визитната си картичка.

— Когато ви е удобно утре следобед. Ще ви чакам в кабинета си.

— Ще дойдем, господин Бриганс. И ви благодаря за посещението.

— Много е важно, госпожо Ланг, затова реших да се срещнем. Вероятно двамата с вас ще водим дълга и тежка борба.

— Не съм сигурна, че ви разбирам.

— Знам. Ще ви обясня утре.

— Благодаря, господин Бриганс.

— Лека нощ.

След бърза късна вечеря с печено сирене и доматиена супа Джейк и Карла измиха съдовете (нямаха съдомиялна) и най-сетне се настаниха в хола, който започваше на няма и два метра от масата за хранене. Три години (и повече) живееха в ограничено пространство, налагащо постоянно преосмисляне на приоритетите и нагласите, както и бдителност срещу всяка проява на раздразнителност. Хана много им помагаше. Малките деца почти не се интересуват от дреболиите, които впечатляват възрастните — ако и двамата родители ги обичат, другото няма значение. Карла помагаше с правописа, а Джейк четеше приказки и докато се редуваха вечер, успяваха да прегледат вестниците и да видят новините по телевизията. Точно в осем часа Карла къпеше Хана и трийсет минути по-късно я слагаше в леглото.

Когато най-сетне останаха сами, двамата се настаниха на старото канапе и се завиха с одеялото. Карла го попита:

— Добре, какво става?

— Как така какво става? — контрира Джейк, разлиствайки спортните страници.

— Не ми се прави на интересен. Нещо става. Нов случай ли имаш? Нов клиент, който ще плати приличен и дори огромен хонорар и така ще ни избави от бедността? Моля те.

Джейк избута одеялото на пода и се изправи.

— Всъщност, скъпа моя, има голяма вероятност току-що да сме надвили бедността.

— Знаех си. Винаги усещам, когато пипнеш хубава катастрофа. Ставаш припрян.

— Не е катастрофа. — Джейк зарови в куфарчето си. Измъкна една папка и й подаде няколко документа. — Самоубийство е.

— А, така ли?

— Да, така. Снощи ти споменах за злощастната кончина на господин Сет Хъбард, но онова, което не ти казах, е, че преди да умре, набързо е написал завещание, което изпратил по пощата в кантората

ми. Определил ме е да бъда адвокат по наследството му. Регистрирах го днес следобед. Вече е публично достояние и мога да го обсъждам.

— И никога не си се срещал с този човек?

— Никога.

— Не го познаваш, обаче днес следобед си ходил на погребението му?

— Именно.

— Защо е избрал теб?

— Заради блестящата ми репутация. Просто прочети завещанието, моля те.

Тя му хвърли един поглед и отбеляза:

— Написано е собственоръчно.

— Сериозно?

Джейк се сгуши до жена си на канапето. Наблюдаваше я изпитателно, докато тя четеше завещанието, заемащо две страници. Малко по малко устата ѝ се отвори, а очите ѝ се ококориха. Когато дочете документа, Карла погледна невярващо Джейк и промърмори:

— „Да издъхнат в страдание“. Ама че негодник!

— Очевидно. Никога не съм го виждал, но Хари Рекс е водил втория му развод и няма високо мнение за господин Хъбард.

— Повечето хора нямат високо мнение и за Хари Рекс.

— Вярно е.

— Коя е Лети Ланг?

— Чернокожата му прислужница.

— О, боже, Джейк. Това е скандално.

— Горещо се надявам.

— Той има ли пари?

— Прочете ли изречението, в което се казва „състоянието ми е значително“? Ози го познава и потвърди. Утре рано сутринта отивам в Темпъл, за да се срещна с господин Ръсел Амбърг, изпълнителя. На обед ще знам много повече.

Карла размаха двата листа хартия и попита:

— Това валидно ли е? Човек може ли да направи такова завещание?

— О, да. Посещавах лекциите за завещанията, които професор Робърт Уиймс от петдесет години чете в Юридическия факултет на Университета в Мисисипи. Взех си изпита с отличен. Ако всяка дума е

написана от покойния и документът е подписан и има дата, завещанието е истинско. Сигурен съм, че двете му деца ще го оспорят, но точно това му е забавното.

— Защо ще завещае почти всичко на чернокожата си прислужница?

— Сигурно му е харесвало как чисти къщата. Не знам. Може пък не само да е чистела.

— Тоест?

— Той е бил болен, Карла, умираше от рак. Подозирам, че Лети Ланг е полагала много грижи за него. Очевидно е бил привързан към нея. Двете му деца ще си наемат адвокати и ще нададат вой за злоупотреба с влияние. Ще твърдят, че тя се е сближила с него прекалено, че му е шушнела на ухото, а и нещо повече. Всичко зависи от съдебните заседатели.

— Ще има процес със заседатели?

— О, да — усмихна се мечтателно Джейк.

— Нима! Кой знае за това?

— Подадох документите днес в пет часа, така че клюките сигурно вече са плъзнали. Мисля, че към девет сутринта в съда вече ще е доста оживено.

— Тази история направо ще взриви съда, Джейк. Бял мъж с пари обезнаследява семейството си и завещава всичко на чернокожата си прислужница, после се обесва. Шегуваш ли се?

Не се шегуваше. Карла препрочете завещанието, а съпругът ѝ затвори очи и се замисли за процеса. Когато приключи, тя остави двата листа на пода и огледа стаята.

— Просто съм любопитна, скъпи, как се определя размерът на хонорара ти в такива случаи? Извинявай, че те питам.

Тя небрежно махна с ръка към мебелите от битпазара, евтините етажерки за книги, огънати от прекомерната тежест, имитацията на персийски килим, старите пердета, купчината списания на пода, общата запуснатост в дома на наематели, които имат по-добър вкус, но нямат възможност да го докажат.

— Какво? По-хубава къща ли искаш? Нещо по-голямо, по-люксово?

— Не започвай пак.

— Хонорарът ми ще е значителен, но не съм се замислял.

— Значителен?

— Ами да. Хонорарът зависи от действително свършеното, от реалните часове работа по делото, а ние не знаем много по въпроса. Адвокатът по наследството всеки ден натиска хронометъра и наистина получава заплащане за труда си. Нещо нечуто за нас. Всички суми трябва да бъдат одобрени от съдията, който в конкретния случай е скъпият ни приятел почитаемият Рубън Атли. Той знае, че изнемогваме, затова сигурно ще прояви щедрост. Голямо наследство, една камара пари, ожесточено оспорвано завещание — току-виж, сме избегнали фалита.

— Една камара пари?

— Образно казано, скъпа. Да не ставаме алчни още отсега.

— Не се дръж покровителствено — предупреди го тя и се вгледа в блесналите очи на един гладен адвокат.

— Добре.

Мислено обаче Карла вече прибираше вещите по кашони и се готвеше за преместване. Беше допуснала същата грешка и преди година, когато в кантората на Джейк Бриганс влезе младо семейство, чието новородено беше починало в болницата в Мемфис. Обещаващ случай на лекарска небрежност, който повехна след прецизните мнения на експертите, и на Джейк не му остана друг избор, освен да се споразумее за прекратяване на делото.

— Срецна ли се с Лети Ланг? — попита Карла.

— Да. Живее извън Бокс Хил, в местност, наречена Малката делта. Там няма много бели. Съпругът ѝ е пияница, който ту изчезва, ту се връща. Не влязох в къщата, но останах с впечатлението, че вътре живеят доста хора. Проверих в регистъра — не са собственици на земята. Евтин имот под наем като...

— Като нашата дупка, нали?

— Като нашия дом. Сигурно построен от същия строител, който със сигурност е фалирал. Както и да е, тук сме само тримата, а в къщата на Лети живеят поне една дузина хора.

— Свястна ли е?

— Доста. Не говорихме дълго. Останах с впечатлението, че е типичната за тези места чернокожа жена, която има къща, пълна с деца, некадърен съпруг, зле платена работа и труден живот.

— Доста си суров.

— Да, но съм и справедлив.

— Привлекателна ли е?

Джейк започна да масажира десния ѝ прасец. Замисли се за момент, после каза:

— Не можах да преценя, бързо се стъмни. Около четирийсет и пет е, изглежда в доста добра форма, изобщо не е непривлекателна. Защо питаш? Да не мислиш, че мотивът за завещанието на господин Хъбард е секс?

— Секс ли? Кой ти говори за секс?

— Точно за това си мислиш. Дали тя е спала с него, за да го изнуди за завещанието?

— Добре де, така си помислих и точно същото ще шушука целият град утре преди обед. Цялата история намирисва на секс. Той е умирал, а тя се е грижела за него. Кой знае какво са правила?

— Имаш мръснишко съзнание. Харесва ми.

Ръката му се плъзна към бедрото ѝ, но беше спряна. Телефонът иззвъня и двамата се стреснаха. Джейк отиде в кухнята, вдигна и после затвори.

— Незбит е навън — каза ѝ той.

Взе си пура и кибрит и излезе от къщата. В края на късата алея до пощенската кутия запали пурата и издуха дима в хладния и свеж вечерен въздух. След минута една патрулка тихо спря отпред. Помощник-шериф Майк Незбит измъкна въздебелото си тяло от колата и поздрави:

— Добър вечер, Джейк. — Той запали цигара.

— Добър вечер, Майк.

Двамата се облегнаха на капака на полицейската кола.

— Ози не откри нищо за Хъбард — каза Незбит. — Потърси в Джаксън и не откри нищо. Явно старчето е държало играчките си другаде. В този щат няма данни за нищо друго, освен за къщата му, за колите, земята и склада за дървесина, близо до Палмира. Нищо повече. Нищичко. Никакви банкови сметки. Никакви корпорации. Никакви дружества с ограничена отговорност. Никакви съдружия. Няколко застрахователни полици, както може да се очаква, но само толкова. Носят се слухове, че е имал бизнес в други щати, обаче още не сме стигнали дотам.

Джейк кимна и продължи да пуши. Засега не беше учуден.

— Ами Амбърг?

— Ръсел Амбърг е от Фоули, Алабама, много на юг, близо до Мобайл. Бил е адвокат там, но е лишен от права преди петнайсетина години. Злоупотребявал с пари на клиенти, но не му е отправено обвинение. Напуснал професията и се заел с дърводобив, затова можем основателно да допуснем, че така се е запознал със Сет Хъбард. Всичко, изглежда, е законно. Не сме сигурни защо се е преместил в такова затънтено място като Темпъл.

— Утре отивам в Темпъл. Ще го попитам.

— Добре.

Възрастна двойка с възрастен пудел мина покрай тях. Поздравиха, без да забавят крачка. Когато отминаха, Джейк издуха дима и попита:

— Да ни е провървяло с брата, Ансил Хъбард?

— Не. Нищичко.

— Не съм учуден.

— Интересно, живея на това място, откакто се помня, а не съм чувал за Сет Хъбард. Баща ми е на осемдесет и е тук цял живот, а и той не е чувал за Сет Хъбард.

— В окръга живеят около трийсет и две хиляди души, Майк. Няма как да познаваш всички.

— Ози ги познава.

Позасмяха се. Незбит изстреля фаса си към улицата и изпъна гръб.

— Май трябва да се прибирам, Джейк.

— Благодаря, че се отби. Утре ще поговоря с Ози.

— Направи го. До скоро.

Карла беше в спалнята. Седеше до прозореца към улицата. Вътре беше тъмно. Джейк влезе тихо, после спря. Когато се увери, че той я чува, Карла каза:

— Омръзна ми да виждам полицейски коли пред дома си, Джейк.

Той въздъхна и пристъпи по-наблизо. Разговорът беше твърде познат и една погрешна дума можеше да развали всичко.

— И на мен — тихо каза Джейк.

— Той защо дойде? — попита тя.

— Нищо особено, малко информация за Сет Хъбард. Ози е поразпитал, но не е научил много.

— Не можеше ли да ти звънне утре? Защо трябва да идва с колата и да спира пред къщи, та всички да видят, че семейство Бриганс не могат да изкарат и една нощ, без полицията отново да дойде?

Все въпроси без отговори.

Джейк прехапа език и излезе от стаята.

8

Ръсел Амбърг се криеше зад вестника в едно сепаре в дъното на кафенето. Не беше редовен посетител, нито пък беше добре познат в градчето. Беше се преместил в Темпъл заради жена, третата му съпруга, и двамата живееха доста затворено. Освен това работеше за човек, който ценеше дискретността и потайността, а това идеално устройваше Амбърг.

Той се настани в сепарето няколко минути след седем, поръча си кафе и се зачете. Не беше осведомен относно завещанието или завещанията на Сет Хъбард. Беше работил за господин Хъбард почти десет години, но не знаеше нищо за личния му живот. Познаваше повечето предприятия на починалия, със сигурност не всички, но отдавна беше разбрал, че началникът му обича потайността. Обичаше и да играе игрички, да си отмъщава и да принуждава другите да гадаят. Двамата често пътуваха заедно на югоизток, докато господин Хъбард обикаляше и подреждаше собствеността си, но двамата не бяха близки. Никой не беше близък със Сет Хъбард.

Джейк влезе точно в седем и половина. Кафенето беше наполовина пълно и като външен човек той привлече погледите на неколцина посетители. Двамата с Амбърг се ръкуваха и поздравиха. Съдейки по разговора им от предишния ден, Джейк очакваше хладен прием и неохотно съдействие, макар че първоначалната реакция на господин Амбърг не го притесни особено. Джейк беше получил инструкции от Сет Хъбард да свърши определена работа и ако срещнеше затруднения, съдът щеше да го подкрепи. Амбърг обаче изглеждаше спокоен и доста отзивчив. Поговориха няколко минути за футбол и за времето, после минаха на въпроса.

— Подадохте ли молба за легализиране? — попита Амбърг.

— Да, вчера в пет следобед. След погребението побързах да отида в съда в Клантън.

— Носите ли ми копие?

— Да — отговори Джейк, но не бръкна в джоба си. — Посочен сте за изпълнител. Завещанието вече е публично достояние, така че може да получите копие.

Амбърг положи и двете си длани върху масата и попита:

— Аз сред наследниците ли съм?

— Не.

Той кимна сериозно и Джейк не можа да разбере дали го бе очаквал.

— Нищо ли не получавам според завещанието? — попита Амбърг.

— Нищо. Това учудва ли ви?

Амбърг преглътна мъчително и се озърна.

— Не — отговори той неубедително. — Съвсем не. Щом става дума за Сет, нищо не ме учудва.

— Не сте ли изненадан, че се е самоубил?

— Ни най-малко, господин Бриганс. Последните дванайсет месеца бяха кошмар. Сет вече не издържаше на болките. Знаеше, че умира. Всички знаехме. Така че не е голяма изненада.

— Почакайте само да прочетете завещанието.

Край тях мина сервитьорка, която забави крачка и им доля кафе. Амбърг отпи и го подкани:

— Разкажете ми за себе си, господин Бриганс. Откъде познавате Сет?

— Не съм го виждал.

Джейк изложи кратката версия на причините да седи на масата. Амбърг слушаше съсредоточено. Имаше малка кръгла глава, зализана коса и по навик нервно плъзгаше дясната си ръка от веждите нагоре, като че ли няколкото гъсти кичура трябваше постоянно да бъдат приглаждани. Беше облечен със спортна риза, стар панталон в цвят каки и леко непромокаемо яке. Приличаше повече на пенсионер, отколкото на бизнесмена от погребението.

— Основателно ли е предположението ми, че сте най-довереният му човек?

— Не, ни най-малко. Изобщо не съм сигурен защо Сет ме замесва в това. Сещам се за други хора, които му бяха по-близки. — Той отпи дълга глътка от кафето си и продължи: — Двамата със Сет невинаги бяхме на едно мнение. Колкото повече печелеше, толкова

повече рискове поемаше. Неведнъж съм смятал, че е твърдо решен да фалира славно, разбира се, след като е скрил сериозни пари в някоя офшорка. Нищо не го плашеше, а това си беше страшничко.

— Така и така подхванахме темата, нека да поговорим за парите на Сет.

— Разбира се. Ще ви кажа каквото знам. Но определено не знам всичко.

— Добре — спокойно каза Джейк, все едно отново се бяха заели да обсъждат времето.

Почти четирийсет и осем часа го измъчваше парливият въпрос какво притежава Сет. И най-сетне щеше да узнае. Не се беше подготвил с писалка и бележник, пред него имаше само чаша черно кафе. Амбърг отново се озърна, но никой не ги слушаше.

— Онова, което ще ви кажа, не е известно на мнозина. Не е поверително, но Сет се постара да държи всичко скрито-покрито.

— Сега нещата ще излязат на бял свят, господин Амбърг.

— Знам. — Той отпи от кафето си, сякаш имаше нужда да се подкрепи, после се приведе още малко напред. — Сет имаше много пари. Направи ги последните десет години. След втория си развод беше обиден, ядосан на света, разорен и твърдо решен отново да бъде богат. Наистина харесваше втората си съпруга и след като тя го заряза, той копнееше за отмъщение. За Сет това означаваше да спечели повече пари, отколкото беше прибрала тя при развода.

— Много добре познавам адвоката й.

— Онзи едър дебел тип, как се казваше?

— Хари Рекс Вонър.

— Хари Рекс. Чувал съм Сет да го проклина неведнъж.

— И не е единствен.

— Така се говори. Както и да е, за Сет останаха къщата и земята и той гарантира с тях солиден заем, за да купи голяма дъскорезница близо до Доутан, Алабама. Аз работех там, купувах дървесина, и така се запознах със Сет. Взе я евтино, улучи подходящ момент. Беше към края на седемдесет и девета, цената на дървения материал се покачи и нещата тръгнаха доста добре. През сезона имаше много урагани, които нанесоха сериозни щети, търсеше се много дървесина. Той взе заем, който гарантира с дъскорезницата, и купи фабрика за мебели близо до Олбъни в Джорджия. Произвеждаха онези огромни люлеещи столове,

каквито има по терасите на ресторантите „Гридъл“ в цялата страна. Сет подписа договор с веригата и след нула време вече не смогваха да произвеждат достатъчно столове. Той ипотекира складовите наличности и купи още една фабрика за мебели близо до Трой в Алабама. Някъде по онова време намери banker в Бърмингам, който се опитваше да превърне скромната си банка в нещо много по-мащабно и действаше агресивно. Двамата със Сет мислеха по един и същ начин и сделките следваха една след друга. Още фабрики, още дъскорезници, още заеми срещу дървен материал. Сет умееше да надушва недооценени или закъсали предприятия, а bankerът рядко му отказваше. Предупреждавах го да не трупта такива огромни задължения, той обаче беше твърде безразсъден и не ме слушаше. Искаше да докаже нещо. Купи самолет. Държеше го в Тюпълоу, така че никой тук да не узнае, и непрекъснато летеше.

— Историята има ли щастлив край?

— О, да. През последните десетина години Сет купи около трийсет компании, предимно мебелни заводи на юг. Някои премести в Мексико. Купи и дъскорезници и складове за дървен материал, и хиляди акри гори. Все със заеми. Колкото повече се разрастваше, толкова по-лесно му ставаше да взема още пари. Както вече ви казах, на моменти беше плашещо, но той нито веднъж не се опари. Не продаде нито едно от предприятията, които купи, запазваше ги и се оглеждаше за следващата сделка. Сет сякаш беше пристрастен към сделките и дълговете. Някои мъже играят хазарт, други пият, трети тичат след жени. Сет обожаваше мириса на чуждите пари, докато купуваше нечия компания. Освен това харесваше жените.

После, за съжаление, се разболя. Преди около година му откриха рак на белия дроб. Работеше като луд, преди да отиде на преглед. Съобщиха му, че му остава най-много година. Излишно е да ви казвам, че беше съкрушен. Реши да продава, без да се консултира с никого. Преди няколко години открихме фирмата на Ръш в Тюпълоу и Сет най-сетне намери хора, на които можеше да се довери. Мразеше адвокатите и ги уволняваше толкова бързо, колкото ги наемаше. Фирмата на Ръш обаче го убеди да обедини всичките си активи в холдингово дружество. Миналия ноември той продаде холдинга за петдесет и пет милиона долара на голяма финансова компания от Атланта. Беше доволен, изплати дълговете си. Всичките трийсет и пет милиона.

— Значи е прибрал дваисет милиона печалба?

— Прибра около дваисет милиона. Имаше още няколко независими участници, в това число и аз. Притежавах акции в холдинговото дружество, така че се оттеглих в добро финансово състояние. Пенсионирах се в края на миналата година. Не знам какво е правил Сет с парите оттогава, сигурно ги е заровил в задния двор. Освен това притежава и друго имущество извън холдинга. Има къща в планината в Северна Каролина и още някои имоти. Вероятно и една-две офшорни банкови сметки.

— Вероятно ли?

— Не мога да твърдя със сигурност, господин Бриганс. Просто съм чувал някои неща през годините. Както ви казах, Сет Хъбард обичаше тайните.

— Е, господин Амбърг, вие като изпълнител на завещанието и аз като негов адвокат ще трябва да издирим всичко, което той е притежавал.

— Надали ще е много трудно. Трябва да имаме достъп до кабинета му.

— А къде е той?

— В дъскорезницата, близо до Палмира. Там е единственият му кабинет. Има секретарка, Арлин, която командва парада. Говорих с нея в неделя вечерта и тя предложи да държи всичко под ключ, докато не я потърсят адвокатите.

Джейк отпи още една глътка кафе и се опита да асимилира всичко чуто.

— Дваисет милиона долара значи. Не се сещам друг човек в окръг Форд да има толкова пари.

— Не мога да ви помогна, господин Бриганс. Никога не съм живял там. Уверявам ви обаче, че тук, в окръг Милбърн, никой не разполага дори с нищожна част от такава сума.

— Нали сме в селския Юг.

— Именно. И точно това е най-страхотното в историята на Сет. Един ден той се събудил и си казал: на шейсет години съм, разорен съм, омръзна ми да съм разорен, затова проклет да съм, ако не предприема нещо. Провървяло му в първите две сделки, после вкусил сладостта от това да използваш парите на другите. Десетки пъти е ипотекирал собствената си къща и земя. Голям смелчага.

Сервитьорката поднесе овесена каша на господин Амбърг и бъркани яйца на Джейк. Докато овкусяваха храната си, Амбърг попита:

— Обезнаследил ли е децата си?

— Да.

Усмивка, кимване, никаква изненада.

— Очаквахте ли го?

— Нищо не очаквам, господин Бриганс, и нищо не ме учудва — отвърна Амбърг самодоволно.

— Имам изненада за вас — осведоми го Джейк. — Лишил е от наследство децата и бившите си съпруги, на които, между другото, нищо не се полага, и е отрязал всички други, освен брат си Ансил, с когото е изгубил връзка и който сигурно отдавна е мъртъв, но ако не е, получава пет процента, църквата му също получава пет процента, а огромният дял от деветдесет процента е завещал на чернокожата си прислужница, която работи при него от три години, някоя си Лети Ланг.

Амбърг престана да дъвче, зяпна и присви очи. На челото му се появиха дълбоки бръчки.

— Не ми казвайте, че не сте изненадан — победоносно заяви Джейк и заяде с удоволствие бърканите си яйца.

Амбърг си пое дълбоко въздух и протегна ръка. Джейк извади копие от завещанието от джоба си и му го подаде. Дълбоките бръчки се връзаха още повече след прочитането на двете страници. Мъжът невярващо поклати глава. Препрочете документа, после го сгъна и го остави отстрани.

— Случайно да познавате Лети Ланг? — попита Джейк.

— Никога не съм я виждал. Не съм стъпвал в дома на Сет, господин Бриганс. Не съм го чувал да споменава каквото и да било по въпроса, наистина, нито за нея, нито за някой друг, който работи там. Сет държеше да не смесва лично и професионално. Ние нямахме представа какво става в дома му. Вие познавате ли тази жена?

— Вчера я видях за пръв път. Днес следобед ще дойде в кантората ми.

Амбърг бавно избута чинията и купата с връхчетата на пръстите си. Край със закуската, беше изгубил апетит.

— Защо би направил такова нещо, господин Бриганс?

— Мислех да ви задам същия въпрос.

— Е, не виждам никаква логика, затова се очертават големи проблеми със завещанието. Не е бил на себе си. Не можеш да направиш законно завещание, ако не притежаваш завещателна дееспособност.

— Не, разбира се, но засега е ясно съвсем малко. От една страна, той, изглежда, е планирал смъртта си старателно до последната подробност, като че ли е съзнавал прекрасно какво прави. От друга страна, ми е трудно да проумея защо е завещал всичко на прислужницата си.

— Освен ако тя не му е повлияла.

— Сигурен съм, че така ще се твърди.

Амбърг бръкна в джоба си.

— Нещо против да пуша?

— Не.

Той запали ментолова цигара и тръсна пепелта в овесената си каша. Определено беше объркан, нещо просто не се връзваше.

— Не съм сигурен, че ще понеса тази история, господин Бриганс. Може и да ме е посочил за изпълнител, но това не ме задължава да се съглася.

— Казахте, че сте били адвокат. Говорите като адвокат.

— Навремето се занимавах с право в малко градче в Алабама. Но законите за легализиране на завещания не се различават много от щат в щат.

— Прав сте, не сте длъжен да бъдете изпълнител.

— Кой би желал да се забърква в тази каша?

Аз например, помисли си Джейк, но си прехапа езика. Сервитьорката вдигна чиниите и им доля кафе. Амбърг препрочете завещанието отново и запали нова цигара. Издиша дима и каза:

— Добре, господин Бриганс, позволете ми да разсъждавам на глас. Сет споменава предишно завещание, изготвено миналата година от фирма „Ръш“ в Тюпълоу. Познавам тези хора и с основание мога да предположа, че завещанието е било много по-обстойно, много по-разумно и съставено така, че да се възползва от уместното планиране на данъците върху наследството, облекченията за дарение, прехвърлянията на средства през поколение, въобще от всичко възможно, за да бъде наследството защитено и по законен път да се избегнат колкото се може повече данъци. Следите ли мисълта ми?

— Да.

— Но в последния момент Сет изготвя този нескопосан документ, който отменя истинското завещание и оставя на практика всичко на чернокожата си прислужница, поради което ще бъде неизбежно голяма част от завещаното от него да се стопи вследствие на данъците върху наследството. Следите ли логиката ми?

— Около петдесет процента ще отидат за данъци — отбеляза Джейк.

— Половината отлита просто ей така. Прилича ли ви на постъпка на човек със здрав разум, господин Бриганс?

Не, но Джейк не възнамеряваше да отстъпи нито крачка назад.

— Не се съмнявам, че този аргумент ще бъде повдигнат в съда, господин Амбърг. Моята работа е да легализирам завещанието и да изпълня желанието на клиента си.

— Думи на истински адвокат.

— Благодаря. Вие ще станете ли изпълнител?

— Ще ми бъде ли платено?

— Да, ще има заплащане, одобрено от съдията.

— Колко време ще отнеме?

— Може да бъде и много. Ако завещанието бъде оспорено, което ми изглежда вероятно, сигурно ще прекарваме в съда дълги часове дни наред. В качеството си на изпълнител, вие трябва да бъдете там и да изслушвате всеки свидетел.

— Но, господин Бриганс, това завещание не ми харесва. Не одобрявам постъпката на Сет. Не съм виждал другото завещание, дебелилото, но съм напълно сигурен, че е било по-хубаво, да му се не види. Защо да бъда застъпник на тази немарлива глупост, написана собственоръчно в последния момент и даваща всичко на някаква чернокожа жена, злоупотребила вероятно с влиянието си над стареца? Та тя не го заслужава. Нали ме разбирате?

Джейк кимна леко и се намръщи. След като бе прекарал с Амбърг само трийсет минути, беше почти напълно сигурен, че не желае да прекара с него следващата година. Обикновено замяната на изпълнител на завещание не беше бог знае какво и Джейк знаеше, че ще успее да убеди съдията да освободи този човек. Амбърг се озърна и тихо каза:

— Не виждам смисъл. Сет работеше като вол през последните десет години от живота си, за да натрупа цяло състояние. Поемаше огромни рискове. Провървя му. И после изведнъж да изсипе всичко в скута на някаква жена, която няма нищо общо с успеха му. Отвратен съм, господин Бриганс. Отвратен и изпълнен с подозрение.

— Тогава не ставайте изпълнител, господин Амбърг. Не се съмнявам, че съдът ще намери друг, когото да натовари с тази задача. — Джейк взе завещанието, сгъна го и го пхна обратно в джоба си. — Но преспете с тази мисъл. Нямаме бърза работа.

— Кога започва войната?

— Скоро. Другите адвокати ще се появят с другото завещание.

— Очарователно.

— Благодаря за отделеното време, господин Амбърг. Ето визитката ми.

Джейк остави картичката и банкнота от пет долара на масата и побърза да излезе. После поседя в колата, мъчейки се да събере мислите си и да поразсъждава над оспорването на наследство от двайсет милиона долара.

Година преди това в Клантън се бе провел съпътстван от клюки съдебен процес във връзка със застраховката на един завод за торове, тайнствено опожарен до основи. Собственикът беше местен мошеник на име Боби Карл Лийч. За щастие, Джейк не участваше в делото и се стремеше да не припарва до Лийч. По време на процеса стана ясно, че богатството му възлиза на четири милиона долара. В баланса му нямаше нищо ликвидно, но след като пасивите бяха извадени от активите, стойността на имуществото му се оказа впечатляваща. Това предизвика безброй обсъждания и спорове кой точно е най-богатият човек в окръг Форд. Споровете се вихреха в кафенетата край площада, в баровете, където ходеха bankerите след работа, и в съда, където адвокатите се струпваха, за да преувеличават поредните свидетелски показания.

Със своите четири милиона долара Боби Карл несъмнено оглавяваше списъка. Първенството щеше да принадлежи на клана Уилбанкс, ако Лушън още преди десетилетия не беше пропилял семейното богатство. Бяха споменати няколко фермери, но само по навик. Те имаха „семеино богатство“, което към края на 80-те години на ХХ в означаваше, че притежават парцели земя, но едва си плащат

сметките. Мъж на име Уили Трейнър беше продал „Форд Каунти Таймс“ осем години по-рано за милион и половина долара, освен това се носеха слухове, че е удвоил парите си на фондовата борса. Слуховете за Уили май бяха доста преувеличени. Възрастна жена на деветдесет и осем години притежаваше собствен капитал на стойност шест милиона. В хода на съревнованието се появи списък, не след дълго разпратен по факс в целия град. Беше остроумно озаглавен *Десетте най-богати жители на окръг Форд според „Форбс“*. Всеки имаше копие и това подхрани допълнително клюките. Списъкът беше редактиран, уточняван, допълван, променян и дори митологизиран, но в него никъде не фигурираше Сет Хъбард.

Гадателските занимания в града продължиха въодушевено няколко седмици, преди да се изчерпят. Нямаше нищо чудно във факта, че Джейк не видя името си сред богатите.

Той се изсмя наум, като се замисли за госпожа Лети Ланг и за нейното предстоящо и доста драматично включване в този списък.

9

В последния си ден Лети пристигна на работа половин час по-рано. Направи го с надеждата, че точността ѝ, току-виж, впечатлила господин Хършъл и госпожа Дафо и те премислят и я оставят на работа. В седем и половина тя паркира стария си понтиак на двайсет и две години до пикапа на господин Сет. Още преди месеци беше престанала да го нарича господин Сет, поне когато бяха насаме. В присъствието на други хора използваше обръщението „господин“, но само от приличие. Тя стисна волана, отвратена от мисълта, че ѝ предстои отново да види тези хора. Щяха да си заминат скоро, нямаха търпение да си тръгнат. Чу ги да мърморят, че ще трябва да прекарат тук още две вечери. Светът им у дома се сриваше и те отчаяно копнееха да си заминат. Погребението на баща им беше страшна досада. Презираха окръг Форд.

Лети беше спала малко. Думите на господин Бриганс „съществена част от имуществото“ кънтяха в главата ѝ цяла нощ. Не беше казала на Симиън. Може би щеше да го направи по-късно. Или пък щеше да помоли господин Бриганс да му съобщи. Симиън не я остави на мира с въпросите си какво е искал адвокатът и какво е казал, но Лети беше толкова слисана и уплашена, че дори не се опита да му обясни. А и как да му обясни нещо, което самата тя не проумяваше? Съзнаваше, че би било огромна глупост да вярва в положителния изход на нещата. Щеше да повярва едва когато видеше някакви пари, нито секунда по-рано.

Вратата на кухнята към гаража беше отключена. Лети влезе тихичко, спря и се ослуша. Телевизорът в хола работеше, кафеварката беше пусната. Тя се закашля колкото се може по-силно. Някой се провикна:

— Ти ли си, Лети?

— Аз съм — отговори тя, пристъпи в дневната зад маската на престорена усмивка и завари Иън Дафо още по пижама, обграден от документи и потънал в подробностите на някаква предстояща сделка.

— Добро утро, господин Дафо — поздрави тя.

— Добро утро, Лети — отговори той с усмивка. — Как си?

— Добре, благодаря, а вие?

— Добре, доколкото е възможно. Будувах почти цяла нощ с тези неща — махна той над любимите си документи, като че ли тя знаеше точно какво означава всичко това. — Би ли ми наляла малко кафе? Без захар и мляко.

— Да, господине.

Лети му занесе кафе, което той прие, без да продума или да кимне, отново потънал в работа. Тя се върна в кухнята, наля чаша и на себе си, после отвори хладилника за сметаната и забеляза почти празно шише водка. Никога не беше виждала алкохол в къщата. Веднъж месечно господин Сет носеше няколко бири, пъхваше ги в хладилника и после обикновено забравяше за тях.

Мивката беше пълна с мръсни съдове — как ще зареждат съдомиялната, след като плащат на слугиня! Лети се зае да почиства, а господин Дафо застана на прага и оповести:

— Мисля да си взема душ. Рамона не се чувства добре, сигурно е пипнала някоя настинка.

Настинка ли е пипнала или шишето с водката, помисли си Лети, но каза:

— Съжалявам, мога ли да направя нещо за нея?

— Всъщност не, ама не е зле да закусим. Яйца и бекон, за мен бъркани. За Хършъл не съм сигурен.

— Ще го попитам.

Понеже и те като прислужницата си тръгваха и тъй като предстоеше да заключат къщата, а после да я продадат или да се отърват от нея по някакъв друг начин, Лети реши да изпразни килера и хладилника. Изпържи яйца и бекон, направи палачинки, бъркани яйца, омлети и овесена каша със сирене и притопли малко кифлички, любимата марка на Сет. Масата беше отрупана с купи и плата, от които се издигаше пара. Тримата седнаха да закусват и не спряха да се оплакват и да се цупят. Но се наядоха до пръсване. С подути очи и зачервено лице, Рамона мълчеше и явно мазната храна ѝ се отрази добре. Лети се позавъртя край тях няколко минути, докато им сервира, както си му е редът, но обстановката беше напрегната. Подозираше, че са прекарвали трудна вечер, пили са, спорили са и са се мъчили да

издържат още една нощ в омразната им къща. Тя обиколи спалните и се зарадва, че багажът им е приготвен.

От тъмното чу Хършъл и Иън да обсъждат срещата с адвокатите. Иън твърдеше, че е по-лесно адвокатите да дойдат в къщата на Сет, отколкото те тримата да бият път до Тюпълоу.

— Естествено, че те ще дойдат — каза Иън. — Ще бъдат тук в десет.

— Добре, добре — съгласи се Хършъл.

После снижиха гласове.

След закуска, докато Лети раздигаше масата и миеше съдовете, тримата отново излязоха навън във вътрешния двор, където се настаниха край масата за пикник и изпиха кафето си на сутрешното слънце. Рамона се посъвзе. Лети, която живееше с пияница, прецени, че повечето сутрини госпожа Дафо бавно идва на себе си. Разнесе се смях, явно тримата бяха забравили тежките думи, разменени предишната вечер, каквито и да бяха те.

Чу се звънецът на входната врата. Беше ключарят от Клантън. Хършъл го разведе и му обясни на висок глас, за да чуе и Лети, че искат нови ключалки на четирите външни врати на къщата. Човекът се залови за работа, като започна от входната врата, а Хършъл се отби в кухнята и каза:

— Сменяме ключалките, Лети, старите вече няма да ги има.

— Аз никога не съм имала ключ — отговори тя остро, защото веднъж вече го бе обяснила.

— Добре — отговори Хършъл недоверчиво. — Ще оставим един ключ при Калвин малко по-надолу по пътя и ще задържим останалите. Ще наминавам от време на време да проверявам как са нещата.

Каквото и да си мислеше всъщност, Лети каза:

— Ще ми е приятно да идвам да чистя, когато поискате. Калвин ще ми отваря.

— Няма да е необходимо, но ти благодаря. В десет часа ще имаме среща с адвокатите тук, така че свари кафе. После си заминаваме. Опасявам се, че след това няма да си ни нужна, Лети. Съжалявам, но смъртта на татко променя всичко.

Тя стисна зъби и отговори:

— Разбирам.

— Той кога ти плащаше?

— Всеки петък за четирийсет часа.

— И ти е платил миналия петък?

— Да.

— Значи ти дължим пари за понеделник, вторник и половината ден днес, нали?

— Да, струва ми се.

— По пет долара на час.

— Да, господине.

— Още не мога да повярвам, че ти е плащал толкова много — подметна Хършъл, докато отваряше вратата и излизаше във вътрешния двор.

Лети сваляше чаршафите от леглата, когато адвокатите пристигнаха. Въпреки тъмните костюми и сериозните лица те приличаха на Дядо Коледа, който носи чували с играчки на послушните деца. Рамона, издокарана с перли, на високи токчета и с много по-хубава рокля, отколкото онази, с която беше на погребението, вече бе надникнала поне десетина пъти през прозореца. Иън, със сако и вратовръзка, крачеше из хола и си гледаше часовника. Хършъл, гладко избръснат за пръв път, откакто беше пристигнал, току влизаше и излизаше от кухнята.

През последните три дни Лети беше чула доста и знаеше, че очакванията са високи. Нямаха представа колко пари има старият Сет в банката, но бяха достатъчно съобразителни да се досещат, че е скътал нещичко. И то идваше съвсем неочаквано, нали така? Само къщата и земята според последните предположения на Иън струваха поне половин милион. Колко често човек има късмета да си поделя с някого половин милион долара? А и дъскорезницата, пък и кой знае какво още?

Събраха се в хола. Трина адвокати, трима потенциални наследници — до един добре облечени, с безукорни маниери и ведро настроение. Прислужницата, облечена с най-хубавата си бяла памучна рокля, им поднесе кафе и торта, после се оттегли в тъмното да слуша.

Адвокатите тържествено поднесоха съболезнованията си. Познаваха Сет от няколко години и му се възхищаваха. Какъв човек! Напълно възможно беше да ценят Сет повече, отколкото собствените

му деца, но в момента никой не се замисли над това. Хършъл и Рамона се справиха добре, дори възхитително по време на първата фаза на разговора. Иън изглеждаше отегчен от встъплението и беше готов да минат на основния въпрос.

— Хрумна ми нещо — заяви Хършъл. — В момента може да ни слушат и други уши. Денят е прекрасен, да излезем във вътрешния двор, там е... как да се изразя, по-поверително.

— Стига, Хършъл — възпротиви се Рамона, но Иън вече се беше изправил.

Групата прекоси кухнята и излезе на двора, където всички отново се разположиха край масата за пикник. Един час по-рано Лети беше откряла прозорчето на банята, предугаждайки какво ще се случи. Сега седна на ръба на ваната и чуваше по-ясно от когато и да било.

Господин Луис Макгуайър отвори куфарчето си и извади една папка. Раздаде три копия на документ с доста страници и поде:

— Нашата фирма го изготви за баща ви преди повече от година. Вътре има доста правна плява, за което ви се извинявам, но така е необходимо.

Нервна и все още със зачервени очи, Рамона избухна:

— Ще го прочета по-късно. Моля ви, кажете ни какво пише в завещанието.

— Много добре — отговори господин Макгуайър. — Казано с няколко думи, всеки от вас, Хършъл и Рамона, получава по четирийсет процента от наследството. Част получавате изцяло и наведнъж, друга част е под попечителство, но общо вие ще наследите осемдесет процента от имуществото на господин Хъбард.

— А останалите двайсет процента? — пропита Иън.

— Петнайсет процента отиват във фондове за внуците му, а пет процента са дарение за църквата „Ирландски път“.

— На колко възлиза наследството? — попита Хършъл.

— Значително е — спокойно отговори Стилман Ръш.

Когато Лети излезе половин час по-късно с кана прясно сварено кафе, в настроението беше настъпила смайваща промяна. Изчезнали бяха напрежението, нервността, първоначалната печал и скръб и на

тяхно място се бе появило замайване, каквото може да предизвика само бързо придобитото и неочаквано богатство. Току-що бяха спечелили от лотарията и сега единствената им грижа беше как да си приберат печалбата. Изпълнени с очакване за толкова много пари, шестимата незабавно млъкнаха при появата на Лети. Не продумаха, докато тя наливаше кафето. Разбъбриха се отново, когато вратата на кухнята се затвори зад гърба ѝ.

Лети слушаше и объркването ѝ растеше с всяка изминала минута.

Документът на масата определяше Луис Макгуайър за изпълнител на завещанието, така че той не само го беше изготвил, но и носеше основната отговорност за неговото легализиране и изпълнение. Третият адвокат, господин Сам Ларкин, беше главният делови съветник на Сет и побърза да си припише заслугите за невероятния му успех. Ларкин изреждаше сделка след сделка, поднасяйки на слушателите си разкази за безстрашните подвизи на Сет, който вземал безразсъдно големи заеми, или поне така изглеждало. Сет се оказал по-умен от всички тях. Единствено Иън се отегчи от разказа.

Господин Макгуайър обясни, че така и така са в окръг Форд, смятат да се отбият в съда и да подадат нужните документи, за да започнат процедурата по легализацията. В местния вестник в продължение на деветдесет дни щеше да излиза съобщение за кредиторите, което да приканва всички, към които Сет има задължения, да предявят претенциите си. Честно казано, призна господин Макгуайър, надали щяха да се появят неизвестни кредитори. Сет знаел за близката си кончина. Двамата разговаряли преди по-малко от месец.

— Като цяло, възприемаме процедурата като относително рутинна, но ще отнеме известно време.

Още такси, помисли си Иън.

— След няколко месеца ще представим пред съда счетоводен баланс и списък на всички активи и пасиви на баща ви. За целта трябва да наемем счетоводна фирма — познаваме няколко добри. Цялата недвижима собственост трябва да бъде оценена. Цялото лично имущество — описано. Процесът е дълъг.

— Колко дълъг? — попита Рамона.

Тримата адвокати едновременно се загърчиха — обичайната реакция при опит да им бъде измъкната точна информация. Луис Макгуайър, най-старшият, сви рамене и отбеляза неангажиращо:

— Бих казал, от дванайсет до осемнайсет месеца.

Иън направи гримаса и си помисли за заемите, които му предстояха през следващите шест месеца. Хършъл се намръщи, опитвайки се да не си представя своите дългове, а да се държи като човек, чиито банкови сметки са пълни и не е под никакво напрежение. Рамона ядосано поклати глава и попита:

— Защо толкова дълго?

— Основателен въпрос — усмихна се Луис Макгуайър.

— О, благодаря ви.

— Дванайсет месеца всъщност не са дълъг период. Трябва да се свършат много основни неща. За щастие, баща ви има значително състояние. Малцина са като него. Ако беше починал без нищо, легализирането щеше да отнеме деветдесет дни.

— Във Флорида легализирането отнема средно трийсет месеца — обади се господин Ларкин.

— Тук не е Флорида — изглежда го хладно Иън.

Стилман Ръш побърза да се намеси:

— Освен това в закона има разпоредба за частично разпределение на имуществото, тоест може да бъде позволено човек да получи част от дела си междувременно, преди окончателното разпределение на наследството.

— Това ми харесва — отбеляза Рамона.

— Може ли да поговорим за данъците? — настоя Иън. — На колко възлизат приблизително?

Господин Макгуайър се облегна назад и самодоволно скръсти крака.

— При състояние с тези размери без преживяла съпруга данъците ще са жестоки, малко над петдесет процента. Но благодарение на предвидливостта на господин Хърбард и нашия опит успяхме да съставим план — той вдигна копие от завещанието — и посредством тръстове и други инструменти сме намалили ефективно данъците до около трийсет процента.

Иън, когото го биваше с цифрите, не се нуждаеше от калкулатор. Двайсет милиона и повече нетна стойност на наследството, минус

трийсет процента щяха да намалят сумата до 14 милиона. Четирийсет процента от това за скъпата му съпруга, следователно техният дял възлизаше на около 5,6 милиона. Чисто, без данъци, защото с тези гадории, щатски и федерални, щеше да бъде натоварено цялото наследство. В настоящия момент Иън и неговите партньори и компании имаха повече от 4 милиона долара заеми към различни банки, около половината от които отдавна просрочени.

Докато калкулаторът в главата на Хършъл тракаше, той се улови, че си тананика едва чуто. След броени секунди и той стигна до цифрата от около пет милиона и половина. Беше му писнало да живее с майка си. И край с тревогите около образованието на децата.

Рамона се озлоби и метна заядлива усмивка към съпруга си:

— Двайсет милиона, Иън, не е много зле за необразован дървар, както обичаше да го наричаш.

Хършъл затвори очи и въздъхна. Иън се намеси:

— Стига, Рамона.

Адвокатите внезапно проявиха интерес към обувките си.

Тя продължи да го притиска.

— Ти цял живот няма да спечелиш двайсет милиона, а татко е успял за десет години. С всички банки, които някога сте притежавали, семейството ти никога не е имало толкова пари. Не ти ли се струва невероятно, Иън?

Иън зяпна и просто се вторачи в нея. Ако бяха сами, като нищо щеше да я стисне за гърлото, но в момента беше безпомощен.

Спокойно, нареди си той, докато се бореше с гнева си. Наистина беше по-добре да запази спокойствие, защото самодоволно ухилената кучка, седнала на метър и половина от него, щеше да наследи няколко милиона и макар че парите сигурно щяха провалят брака им, все щеше да има нещо и за него.

Стилман Ръш затвори куфарчето си.

— Е, трябва да действаме. Ще минем през съда, за да задвижим нещата, и много скоро ще се наложи пак да се срещнем, ако нямате нищо против.

Той се изправи, обзет от неочаквано нетърпение да се раздели със семейството. Макгуайър и Ларкин също скочиха, щракнаха куфарчетата си и също толкова нетърпеливо се сбогуваха. Настояха да не ги изпращат и напуснаха къщата почти през глава.

След като те си заминаха, във вътрешния двор се възцари дълга и унищожителна тишина. Тримата избягваха да се поглеждат в очите и се чудеха кой пръв да се обади. Една погрешна дума щеше да разпали поредния конфликт или нещо още по-лошо. Най-накрая Иън, най-гневният, попита жена си:

— Защо каза това пред адвокатите?

— Не, защо изобщо го каза? — намеси се Хършъл.

Тя не обърна внимание на брат си и изръмжа на съпруга си:

— Защото отдавна ми се иска да го кажа, Иън. Ти винаги си се отнасял с презрение към нас, особено към баща ми, а ето че сега му броиш парите.

— Не го ли правим всички? — попита Хършъл.

— Млъквай, Хършъл — срязва го Рамона, без дори да го поглежда и без да откъсва очи от Иън. — Вече ще се разведе с теб, знаеш го, нали?

— Не ти отне много време.

— Не, не ми отне.

— Хайде, стига — помоли Хършъл. Не за пръв път ставаше свидетел на заплаха за развод. — Да влезем вътре, да си приберем багажа и да изчезваме от тук.

Мъжете бавно се изправиха и се оттеглиха. Рамона се загледа към дърветата в далечината, към гората, където си беше играла като малка. От години не се беше чувствала толкова спокойна.

Преди обед пристигна още една торта и Лети се помъчи да я откаже. В крайна сметка я остави в кухнята, където за последен път бършеше съдовете. Семейство Дафо се сбогуваха набързо, но само защото не можеха да си заминат, без да го направят. Рамона обеща да поддържат връзка и така нататък. Лети ги наблюдаваше как се качват в колата, без да си проговорят. Очакваше ги дълго пътуване до Джаксън.

По обед Калвин пристигна, както се бяха уговорили, и на масата в кухнята Хършъл му подаде ключ за новите брави. Калвин трябваше да наглежда къщата през ден, да не пуска газта, да мете листата, обичайните неща.

След като Калвин си тръгна, Хършъл каза:

— Е, Лети, дължим ти за осемнайсет часа по пет долара, нали така?

— Както кажете.

— Деветдесет долара — промърмори той начумерено, все още склонен да негодува срещу прекомерно високото ѝ заплащане. Подписа чека, откъсна го и ѝ го подаде, все едно е подарък. — Заповядай.

— Благодаря ви.

— Благодаря, че си се грижила за татко, за къщата и за всичко останало, Лети. Знам, че не ти е било лесно.

— Разбирам — твърдо каза тя.

— Както се очертава, надали ще се видим отново, но искам да те уверя, че ценим високо всичко, което си направила за баща ни.

Ама че глупости, помисли си Лети, но каза:

— Благодаря. — Очите ѝ се насълзиха, докато сгъваше чека.

След неловка пауза Хършъл я подкани:

— Е, Лети, налага се вече да тръгваш, за да заключа.

— Да, сър.

10

Трима добре облечени адвокати от друг град, крачещи наперено из съда в монотонната сутрин по средата на седмицата, нямаше как да не привлекат внимание. Това явно никак не ги смущаваше. И сам адвокат би се справил преспокойно с тази рутинна задача, но тримата щяха да вземат тройно по-висок хонорар. Подминаха местните прависти, чиновниците и редовните посетители по коридорите и целеустремено влязоха в канцеларията. Посрещна ги Сара, вече предупредена от Джейк Бриганс, който пък бе изненадващо предупреден от Лети Ланг. Тя му се бе обадила от къщата на Сет, за да му каже, че цяла глутница адвокати току-що са се отправили към Клантън.

Стилман Ръш удостои с убийствена усмивка Сара, която бавно дъвчеше дъвка и ядосано измерваше мъжете с поглед, квалифициращ ги като натрапници.

— Ние сме от фирма „Ръш“ в Тюпълоу — заяви той, но нито една от другите три служителки не вдигна глава. Тихата музика по радиото също не спря.

— Поздравления — отговори Сара. — Добре дошли в Клантън.

Луис Макгуайър беше отворил изисканото си куфарче и вадеше документи.

— Искаме да подадем молба за легализирането на завещание — каза Стилман.

Документите се стовариха настървено пред Сара, която ги изгледа, без да ги докосва, и продължи да дъвче.

— Кой е умрял? — попита тя.

— Човек на име Сет Хъбард — отговори Стилман една октава по-високо, но все пак не толкова, че да привлече нечие внимание в канцеларията на гражданското отделение на съда в окръг Форд.

— Не съм го чувала — безизразно отсече Сара. — В този окръг ли е живял?

— Да, близо до Палмира.

Тя най-сетне докосна документите — взе ги и тутакси се начумери.

— Кога е починал?

— Миналата събота.

— Погребан ли е вече?

Стилман за малко да изтърси „Ама на вас какво ви влиза в работата?“, но се овладя. Намираще се на чужда територия и ако отблъснеше служителите, само щеше да си създаде проблеми. Преглътна, насили се да се усмихне и отговори:

— Вчера.

Сара плъзна поглед нагоре по стената, сякаш нещо я смущаваше:

— Сет Хъбард ли? Сет Хъбард... — И подметна през рамо: — Ей, Ева, не получихме ли вече нещо за Сет Хъбард?

— Късно вчера — отговори Ева от десетина метра разстояние. — Новата папка на етажерката ей там.

Сара направи няколко крачки, измъкна рязко една папка и я разгледа. Тримата адвокати замръзнаха по местата си и наблюдаваха всяко нейно движение. Накрая тя каза:

— Да, имаме молба за легализиране на завещанието на господин Хенри Сет Хъбард, подадена в шестнайсет и петдесет и пет вчера следобед.

Тримата адвокати едновременно понечиха да кажат нещо, но никой не успя. Накрая Стилман едва-едва измънка:

— Какво, по дяволите...

— Не съм я подала аз — каза Сара. — Аз съм най-обикновена чиновничка.

— Има ли свободен достъп до документите? — попита господин Макгуайър.

— Да.

Сара плъзна папката по плота и трите глави се скупчиха над нея, ухо до ухо. Тя се обърна, намигна на другите момичета и се върна на бюрото си.

Пет минути по-късно Рокси сигнализира на Джейк по интеркома:

— Господин Бриганс, едни господа искат среща с вас.

Джейк ги наблюдаваше от балкона как изхвърчат от съда и се насочват към кантората му.

— Имат ли уговорена среща?

— Не, господине, и твърдят, че е спешно.

— Имам среща, която ще отнеме още трийсет минути — каза Джейк в празния си кабинет. — Може да почакаат, ако искат.

Рокси, която бе инструктирана набързо, затвори телефона и предаде съобщението. Адвокатите се намръщиха, въздъгнаха, засуетиха се и накрая решиха да отидат да пият кафе навън. На вратата Стилман каза:

— Моля да обясните на господин Бриганс, че въпросът е спешен.

— Вече го направих.

— Да, добре. Благодаря.

Джейк чу как вратата се затваря рязко и се усмихна безмълвно. Те щяха да се върнат и той с нетърпение очакваше срещата. Отново насочи вниманието си към новия седмичен брой на „Форд Каунти Таймс“, който излизаше всяка сряда сутрин и беше богат източник на местни новини. На първа страница, точно под сгъвката, имаше кратък материал за смъртта на господин Хъбард. „Явно самоубийство“. Репортерът беше тръгнал по уликите и беше проучил въпроса. Според неназовани източници господин Хъбард имал значителни вложения в дърводобивни и мебелни фабрики и права за продажба на дървен материал в целия югоизток. Бил разпродад по-голямата част от имуществото си преди по-малко от година. Никой от семейството не отговарял на обажданията. Имаше и портретна снимка на Сет като много по-млад. Изобщо не приличаше на нещастника на въжето от зловещите снимки при Ози. Но пък кой би приличал?

Двайсет минути по-късно адвокатите се върнаха. Рокси ги настани в заседателната зала на първия етаж. Те застанаха до прозореца, наблюдаваха мудното предобедно движение и чакаха. От време на време си прошепваха по нещо, като че ли в стаята имаше бръмбари и някой ги подслушваше. Накрая господин Бриганс влезе и ги поздрави. След размяната на изкуствени усмивки и сковано, но учтиво здрависване адвокатите най-накрая седнаха и Рокси предложи кафе или вода. Всички отказаха, затова тя излезе и затвори вратата.

Джейк и Стилман бяха завършили право в Университета на Мисисипи преди десет години и макар да се познаваха от времето на

това изпитание и да бяха слушали много общи лекции, се движеха в различни кръгове. Като любим син на семейство, което притежаваше юридическа фирма, претендираща за стогодишна история, Стилман имаше осигурено бъдеще още преди да подготви досието на първия си случай в областта на договорното право. Джейк и буквално всички останали бяха принудени да се борят за работа. Чест правеше на Стилман, че се трудеше здраво и завърши сред първите десет процента в курса си. Джейк го следваше по петите. Като адвокати пътищата им се пресякоха веднъж след университета, когато Лушън нареди на Джейк да заведе безперспективно дело за полово дискриминация срещу един работодател, представляван от фирмата на Ръш. Резултатът беше равен, но по време на процеса Джейк намрази Стилман. В университета той беше поносим, но след няколко години работа вече се държеше като голяма клечка в голяма фирма. Носеше русата си коса малко по-дълга и тя се завиваше покрай ушите му и контрастираше приятно с финия черен вълнен костюм, с който беше облечен.

Джейк не се беше срещал с господата Макгуайър и Ларкин, но знаеше каква слава им се носи. Щатът не беше голям.

— На какво дължа тази чест, господа? — поде Джейк.

— О, струва ми се, че вече си се досетил, Джейк — отговори самодоволно Стилман. — Видях те вчера на погребението на господин Хъбард. Прочетохме собственоръчно написаното му завещание и смятаме, че то само по себе си обяснява всичко.

— Има редица недостатъци — мрачно отбеляза Луис Макгуайър.

— Не съм го изготвил аз — изстреля Джейк от отсрещната страна.

— Но ти си подал молба за легализирането му — отбеляза Стилман. — Очевидно го смяташ за валидно.

— Нямам причина да смятам другояче. Получих го по пощата. Наредено ми беше да го легализирам. И ето ни тук.

— Но как е възможно да държите на нещо толкова нескопосано? — попита Сам Ларкин и леко повдигна от масата копие на завещанието.

Джейк го изгледа с цялото презрение, което съумя да изрази. Типичен задник от голяма кантора. Въобразяваше си, че превъзхожда другите, защото му плащаха на час. Според ерудираното му мнение

това завещание бе „нескопосано“, следователно невалидно, а всички останали трябваше да се съобразяват с неговото становище.

Джейк запази самообладание.

— Загуба на време е да седим тук и да обсъждаме собственоръчното завещание на господин Хъбард. Да оставим това за съдебната зала.

С тези думи Джейк постави първото условие. В края на краищата той беше изградил репутацията си — каквато и да беше тя — в съдебната зала. Господин Макгуайър изготвяше завещания, господин Ларкин — договори, а доколкото можеше да прецени, специалността на Стилман беше защитата по дела за промишлен палеж, макар сам да се мислеше за агресивен боец.

Съдебната зала, тоест залата на Джейк в съда отсреща, беше мястото, където няма и три години по-рано бурно бе протекъл прочутият процес срещу Карл Лий Хейли, и макар че гостите му надали щяха да го признаят, те също с огромен интерес бяха наблюдавали развитието му от разстояние. Като всеки друг адвокат в щата бяха позеленели от завист от популярността на Джейк.

— Може ли да попитам какви са взаимоотношенията ти със Сет Хъбард? — поинтересува се учтиво Стилман.

— Не го познавам. Починал е в неделя, а завещанието му пристигна в пощата ми в понеделник.

Адвокатите се втрещиха от този факт и им отне известно време да го асимилират. Джейк реши да продължи да ги притиска.

— Признавам, че никога не съм имал такъв случай, никога не съм легализирал собственоръчно написано завещание. Предполагам, че разполагате с много копия на предишното завещание, изготвено от фирмата ви миналата година. Бихте ли ми предоставили едно?

Те се размърдаха и се спогледаха.

— Е, Джейк, ако това завещание беше прието за легализиране, то щеше да бъде публично достояние и щяхме да ти дадем копие. Ние обаче го оттеглихме, след като научихме, че вече е подадено друго. Така че нашият документ си остава поверителен.

— Имаш основание.

Тримата продължиха да се споглеждат неспокойно — явно никой от тях не знаеше какво да предприеме сега. Джейк мълчеше, но му

беше приятно да наблюдава смущението им. Накрая се обади Стилман, боецът:

— Джейк, молим те да оттеглиш собственоръчно написаното завещание и да ни позволиш да продължим с истинското.

— Отговорът ми е „не“.

— Не съм изненадан. Как предлагаш да процедираме?

— Много просто, Стилман. Предлагам да подадем обща молба за съдебно изслушване по възникналата ситуация. Съдия Атли ще разгледа и двете завещания и повярвай ми, ще начертае план за действие. Явявам се в този съд всеки месец и няма никакво съмнение кой ще ръководи играта.

— И аз си мислех същото — каза Луис Макгуайър. — Познавам Рубън от много години и мисля, че трябва да започнем от него.

— С радост ще уредя всичко — каза Джейк.

— Значи още не си говорил с него? — попита Стилман.

— Не, разбира се. Той не знае нищо. Погребението беше вчера, забрави ли?

Успяха да се сбогуват любезно и да се разделят мирно, макар всички да съзнаваха, че им предстои шумен сблъсък.

Лушън седеше на предната веранда и, изглежда, пиеше лимонада — нещо, което правеше от време на време, когато тялото и животът му дотолкова се пренасищаха с малцово уиски, че той решаваше да престане за седмица–две и да се подложи на ужасите на детоксикацията. Верандата обикаляше цялата стара къща, разположена на възвишение извън Клантън, и от нея се разкриваше гледка към града долу и площада с купола на съда по средата. Като много от активите и пасивите на Лушън къщата беше наследство от предците му, които той смяташе за злочести, но които, погледнато в ретроспекция, се бяха справили чудесно със задачата да му осигурят удобно съществуване. Лушън беше на шейсет и три, но изглеждаше като старец. Бакенбардите му бяха прошарени като дългата му рошава коса, а уискито и цигарите бяха осеяли лицето му с бръчки. От прекомерното висене на верандата се беше поналял в кръста и неизменно сложните му настроения бяха станали убийствено мрачни.

Беше изгубил разрешителното си да практикува право преди девет години и съгласно условията на изключването не можеше да кандидатства за възстановяване. Бе пуснал тази бомба пред Джейк няколко пъти, за да го провери как ще реагира, но отговор не бе последвал. Дълбоко в себе си Джейк беше ужасен от мисълта да се сдобие отново със стар партньор, който притежава сградата, но със или за когото е невъзможно да се работи. Ако Лушън отново станеше адвокат, ако се върнеше в кабинета си — сегашния кабинет на Джейк — и започнеше да съди всеки, който го ядоса, и да защитава педофили, изнасилвачи и убийци, Джейк нямаше да издържи и шест месеца.

— Как си, Лушън? — попита Джейк, докато се качваше по стълбите.

Трезвен, с бистър поглед и освежен, Лушън отговори:

— Добре съм, Джейк. Винаги ми е приятно да те видя.

— Предложи да обядваме. Кога съм отказвал обяд?

При хубаво време двамата обядваха на верандата два пъти седмично.

— Не помня — отговори Лушън и се изправи на босите си крака.

Ръкуваха се сърдечно, потупаха се по раменете, както правят мъжете, когато не искат да се прегръщат, и се настаниха на старите бели раkitови столове, които надали бяха местени на повече от петнайсетина сантиметра от първото посещение на Джейк отпреди десет години.

Накрая се появи и Сали, за да поздрави Джейк. Той с удоволствие прие чаша студен чай и тя се отдалечи с бавна крачка. Никога не бързаше. Беше наета за домашна помощница, а впоследствие беше повишена до медицинска сестра, за да се грижи за Лушън, когато се запиеше и цели седмици не идваше на себе си. В даден момент тя се нанесе в къщата и известно време клюката обикаляше Клантън. Скоро обаче затихна, защото каквото и да направеше, Лушън Уилбанкс не можеше да шокира истински никого.

Сали донесе студения чай и наля още лимонада. Когато тя се отдалечи, Джейк попита:

— Не пиеш ли?

— Просто си почивам. Ще ми се да поживея още двацет и пет години, Джейк, а се притеснявам за черния си дроб. Не искам да умра, но не искам и да се отказвам от своя „Джак Даниълс“, затова все се

чудя какво да правя. Непрекъснато се притеснявам за това, а накрая тревогите, стресът и напрежението ми идват в повече и единственото лекарство е уискито.

— Извинявай, че попитах.

— Ти пиеш ли?

— Всъщност не. По някоя бира от време на време, но не държим алкохол вкъщи. Карла се цупи.

— Втората ми жена също се цупеше и не изкара дори година. Обаче не изглеждаше като Карла.

— Ами май трябва да кажа „благодаря“.

— Няма за какво. Сали готви зеленчуци, нещо против?

— Обожавам Сали.

Имаше неписан списък от теми, които винаги засягаха в напълно предсказуема поредност, затова Джейк все подозираше, че Лушън държи някъде скрити бележки. Семейството — Карла и Хана; кантората, сегашната секретарка и обещаващите добри пари дела, които се бяха появили след последното му посещение; съдебното дело срещу застрахователната компания; разследването на Клана; последните новини за Марк Стафърд — адвоката, изчезнал с парите на клиентите си; клюки за другите адвокати и за съдиите; колежанският футбол и, разбира се, времето.

Преместиха се на масичка в другия край на верандата, където Сали поднесе обяда — фасул с масло, тиква, задушени домати и царевичен хляб. Напълниха си чиниите и тя отново изчезна.

След няколко минути в пълно мълчание Джейк попита:

— Ти познаваш ли Сет Хъбард?

— Прочетох във вестника днес сутринта. Много тъжно. Срещал съм се един-два пъти с него преди петнайсет години по някакъв дребен правен проблем. Никога не съм го съдил обаче, за което винаги ще съжалявам. Явно е имал едно-друго. Постарах се да съдя всички с пари, а те, както знаеш, са съвсем малко по тези места. Защо питаш?

— Ще ти опиша хипотетично един случай.

— Не може ли да почака? Храня се.

— Не, слушай. Да речем, че имаш известни средства, нямаш съпруга, нямаш деца, само няколко далечни роднини и прекрасна чернокожа прислужница, която създава впечатление, че е нещо повече от обикновена домашна помощница.

— Звучи като вмешателство. Накъде биеш?

— Ако днес напишеш ново завещание, кой би получил наследството ти?

— Със сигурност няма да си ти.

— Нищо чудно и те уверявам, че ти също не фигурираш в моето завещание.

— Нищо не губя. Между другото, не си платил наема за предишния месец.

— Пътува по пощата. Не може ли да отговориш на въпроса ми?

— Не. Въпросът ти не ми харесва.

— Хайде де, заради мен. Достави ми удоволствие. Ако в момента напишеш ново завещание, кой ще получи всичко?

Лушън натъпка устата си с царевичен хляб и задъвка бавно. Озърна се, за да се увери, че Сали не чува, и накрая каза:

— Не е твоя работа. Защо?

Джейк бръкна в джоба на самото си и извади няколко документа.

— Слушай внимателно. Това е завещанието на Сет Хъбард, написано миналата събота след внимателно обмисляне на онова, което се е канел да предприеме в неделя. Пристигна в пощенската кутия на кантората ми в понеделник.

Лушън нагласи очилата си за четене, отпи малко лимонада и прочете завещанието. Когато отгърна на втората страница, лицето му видимо се отпусна и той се усмихна. Дочете думите на стария Сет и закима одобрително.

— Харесва ми — оповести той, свали листовите и се ухили на Джейк. — Допускам, че Лети е чернокожата прислужница.

— Точно така. Вчера я видях за пръв път. Името да ти говори нещо?

Лушън се позамисли, държейки завещанието. Беше забравил за обяда.

— Не помня никакви Тайбър, може би си спомням един-двама Ланг. Бокс Хил е странно място, не съм ходил много-много там. — Той препрочете завещанието, докато Джейк се хранеше. — На каква стойност възлиза наследството?

Лушън, сгъна листовите и ги върна на Джейк.

— Приблизително двацет милиона — небрежно отвърна младият адвокат, като че ли наследствата в окръг Форд обикновено си

бяха такива. — Провървяло му е с дървения материал и с мебелите.

— Очевидно.

— Вече всичко е превърнато в пари в брой. Почти.

Лушън се засмя.

— Точно от това има нужда този град — поклати глава той. — Новоизпечена чернокожа милионерка с повече пари от всеки друг.

— Още не ги е получила — поясни Джейк, наслаждавайки се на реакцията му. — Тъкмо се срещнах с няколко адвокати от „Ръш“, които в основни линии обещаха война.

— Естествено. Ти няма ли да се бориш за толкова пари?

— Разбира се. Ще се боря и за много по-малко.

— Аз също.

— Някога водил ли си мръсна битка за завещание?

— А, значи натам вървят нещата. Трябва ти безплатен правен съвет от лишен от права адвокат.

— Такива случаи са доста редки.

Лушън сдъвка една хапка и се почеса по брадата.

— Добре де, добре. Семейство Уилбанк сто години се борят за земята, акциите и банковите си сметки, всичко е спечелено с битка, често тежка. Имало е юмручни удари, разводи, самоубийства, дуели, заплахи за убийство, какво ли не. Уилбанк са правили всичко. Винаги обаче сме съумявали да не стигаме до съд.

Появи се Сали и доля чашите им.

Известно време се храниха мълчаливо. Лушън беше зареял поглед към моравата пред къщата и мислите му препускаха устремно.

— Очарователно, а, Джейк?

— Да, разбира се.

— И двете страни може да настояват за процес със съдебни заседатели, нали?

— Да, законът не се е променил. Искането за процес със заседатели трябва да бъде внесено преди всички изслушвания, така че този въпрос трябва да се реши скоро. Точно над него искам да поразсъждаваш, Лушън. Това е големият проблем днес. Да го разиграя ли пред съдебно жури, или да се доверя на съдия Атли да вземе решение?

— Ами ако Атли си направи отвод?

— Няма, защото случаят е много интересен. Надали ще му попадне по-голямо състояние, претъпкана съдебна зала и страшна драма, а ако има съдебни заседатели, Атли ще командва парада и в същото време ще се скрие зад тяхната присъда.

— Може би имаш право.

— Въпросът е благонадеждно ли ще е журито от окръг Форд? Ще има трима, най-много четирима чернокожи.

— Доколкото си спомням, съдебните заседатели на Хейли до един бяха бели.

— Сега не става дума за Хейли, Лушън. Съвсем не. Там проблемът беше расов. Тук са намесени пари.

— В Мисисипи всичко е расово, Джейк, не го забравяй. Говорим за обикновена чернокожа жена, която може да наследи вероятно най-солидното състояние в този окръг, а решението е поверено на преобладаващо бели съдебни заседатели. Въпрос на раса и пари, Джейк, рядка комбинация по тези места.

— Ти би ли рискувал със съдебни заседатели?

— Не казах това. Нека да си помисля малко. Ще ти дам безценния си съвет, макар и все още безплатен за теб, след нужния размисъл.

— Съгласен.

— Може да се отбия днес следобед. Търся една стара книга, която сигурно е на тавана.

— Кантората е твоя — каза Джейк и избута чинията си.

— А ти закъсняваш с наема.

— Съди ме.

— Много бих искал, но си разорен. Живееш под наем, а колата ти е почти толкова стара, колкото и моята.

— Май трябваше да се заема с мебелния бизнес.

— С каквото и да е, само не с право. Този случай ми допада, Джейк. Може и да поработя по него.

— Разбира се, Лушън — успя да отвърне Джейк без колебание. — Намини по-късно днес следобед и ще поговорим. — Той се изправи и остави салфетката си върху масата.

— Няма ли да пиеш кафе?

— Не, трябва да тръгвам. Благодаря за обяда и предай поздрав на Сали.

Любопитен стажант, който душеше из старите архиви в дъното на коридора, чу клюката, която пълзеше откъм автомата за вода, и отиде да направи копия на най-новото завещание, което щеше да бъде легализирано в окръг Форд. Когато се върна в кантората, го показва на шефовете си, направи още копия и започна да изпраща факсове. Шефовете му също изпращаха факсове и по обед в сряда двете страници на завещанието на Сет се появиха на най-различни места в щата. Любима фраза на всички стана „да издъхнат в страдание“, но не след дълго догадките за размера на имуществото на покойния се превърнаха в основна тема на разговорите.

Щом напусна дома на баща си, Хършъл се обади на адвоката си в Мемфис, за да предаде чудесната новина, че скоро ще наследи „няколко“ милиона долара. Занимаваше го най-вече мисълта за бившата му съпруга — още страдаше от развода — и го интересуваше дали тя може да предявява претенции. Адвокатът го увери, че не може. После се обади на свой приятел, също адвокат в Тюпълоу, за да разпространи слуха, и успя да вметне, че състоянието на Сет Хъбард възлиза на „повече от 20 милиона долара“.

Веднага щом излезе на Начис Трейс Паркуей и се отправи на юг, Иън Дафо нагласи автопилота на петдесет мили в час и се настрои за приятно пътуване. Движението беше слабо, слънцето беше високо на небето, листата започваха да жълтеят и някои вече капеха, щом задухаше. Жена му, както винаги, му усложняваше живота, но той имаше причина да се усмихва. Беше успял да отклони приказките за развод, поне засега. Тя имаше махмурлук, току-що беше погребала баща си и нервите ѝ бяха обтегнати, а Рамона не се справяше добре със злополучията дори в хубавите си дни. Иън можеше да я успокои, да я убеди, да целува задника ѝ достатъчно дълго, за да замаже проблемите им и да се заемат да управляват новопридобитото си богатство. Заедно. Сигурен беше, че ще успее да се справи.

Рамона се беше излегнала на задната седалка и бе закрила очите си с ръка. Беше престанала да говори и дишаше тежко. Иън често се обръщаше назад, докато не се увери, че тя вече спи дълбоко, после внимателно посегна към новия си телефон в колата и звънна в офиса си. Възможно най-тихо запозна партньора си Родни само с най-основното.

— Старецът си отиде... състоянието е някъде над двайсет милиона... мебели и дървесина... направо смайващо... нямах представа... само видях завещанието... четирийсет процента, след данъците... не е зле... за около година... не се шегувам... повече по-късно.

Иън продължи да шофира. Усмивваше се доволно и мечтаеше за по-добър живот. Дори ако се разведеше, щеше да получи част от нейното наследство, нали? Зачуди се дали да не се обади на адвокатата си, но разумно реши да изчака. Телефонът внезапно звънна, стресна го и събуди Рамона.

— Ало? — вдигна слушалката Иън.

Отсреща прозвуча мъжки глас:

— Обажда се Стилман Ръш, дано не ви безпокоя. Пътуваме обратно за Тюпълоу.

— Ни най-малко. Ние сме на „Трейс“ и имаме още няколко часа път. Няма какво друго да правим, освен да говорим.

— Вижте, възникнаха дребни усложнения, така че минавам направо на въпроса.

Гласът звучеше леко напрегнато и Иън веднага разбра, че нещо не е наред. Рамона се надигна на задната седалка и разтърка подутите си очи.

Стилман продължи:

— Нямахме възможност да отворим процедурата по наследството на господин Хъбард днес сутринта, защото вече беше представено друго завещание. Оказа се, че адвокат от Клантън е отишъл в съда късно вчера и е подал уж собственоръчно написано завещание от миналата събота, деня преди смъртта на господин Хъбард. Собственоръчно написаните завещания все още са законни, ако отговарят на някои критерии. Неговото е направо ужасно. Не оставя нищо за семейството — Рамона и Хършъл категорично са

изключени — и вместо това дава деветдесет процента от наследството на Лети Ланг, прислужницата.

— На Лети! — ахна Иън и кривна в средната лента. Овладя се и завъртя волана.

— Какво има? — изръмжа Рамона от задната седалка.

— Това е нелепо! — рязко изтърси глас Иън, вперил обезумял поглед в огледалото за обратно виждане. — Деветдесет процента? Деветдесет процента ли казахте?

— Да, толкова. Имам копие от завещанието и там ясно пише деветдесет процента.

— Собственоръчно написано? Да не е фалшификат?

— На този етап не знаем. Имаме само предварителни сведения.

— Е, ясно е, че то няма да издържи в съда, нали?

— Ще поискаме от съдията да го отхвърли и да легализира законното, което прегледахме сутринта. Ако откаже, отиваме на съд и се борим кое от двете завещания да остане.

— Кога отиваме на съд? — попита Иън войнствено, но в тона му се долавяше и голяма доза отчаяние. Усещаше как състоянието започва да му се изплъзва.

— В момента не сме сигурни, но ще ви звънна след няколко дни. Ще се справим, Иън.

— Ще се справите и още как, иначе ще доведе фирмата на Лание от Джаксън, големите играчи, които ме представляват от доста време. Те си знаят работата. Всъщност сигурно ще звънна на Уейд Лание още щом затворим.

— Не се налага, Иън, все още не. Последното, от което имаме нужда, са още адвокати. Ще ви звънна след няколко дни.

— Постарай се.

Иън затвори телефона и изгледа вбесено жена си, която попита:

— Какво става, Иън?

— Няма да повярваш — въздъхна той.

Хършъл беше зад волана на малкия си датсун и слушаше края на песента на Спрингстийн, когато получи обаждането. Датсунът беше спрял близо до главния вход на автосалон в Източен Мемфис. В редици край улицата бяха паркирани десетки лъскави нови беемвета.

Хършъл беше направил тази нелепа отбивка след кратка вътрешна борба. Бе взел компромисното решение само да си поговори с някой продавач, но без да прави пробно кръгче. Още не. Тъкмо се пресягаше да изключи радиото, когато телефонът му звънна.

Беше Стилман Ръш. Първите му напрегнати думи бяха:
— Хършъл, възникна нов проблем.

Лети дойде сама. Джейк я пусна пред себе си нагоре по стълбите към големия кабинет, затвори вратата и я насочи към къта за посетители с канапе и кресла. Свали вратовръзката си, наля кафе и се постара да успокои опасенията ѝ. Тя му обясни, че Симиън отново е заминал. Не му каза нищо за завещанието на Сет и това го ядосало. Поспечкаха се, всяка дума отекувала в пренаселената къща, после той си тръгна.

Джейк ѝ подаде копие от завещанието на Сет. Тя го прочете и се разплака. Той остави кутия с хартиени кърпички до креслото ѝ. Лети препрочете завещанието и когато приключи, го остави на ниската масичка пред себе си. Дълго седя, заровила лице в дланите си. Когато сълзите ѝ секнаха, тя изтри бузи и изпъна гръб — изглежда, шокът беше преминал и тя беше готова да се заемат с деловата част.

— Защо е постъпил така, Лети? — попита твърдо Джейк.

— Не знам, кълна се, не знам — отговори тя тихо и дрезгаво.

— Обсъждал ли го е с теб?

— Не.

— Виждала ли си този документ преди?

— Не, не — поклати глава тя.

— Споменава ли ти е за завещанието си?

Настъпи тишина. Тя се опитваше да подреди мислите си.

— Може би два пъти през последните месеци спомена, че ще ми остави нещичко, но така и не каза какво. Разбира се, надявах се да го направи, но никога не съм повдигала въпроса. Никога не съм имала завещание. И майка ми не си е направила. Ние не мислим за такива неща, господин Бриганс.

— Моля те, казвай ми Джейк.

— Ще се опитам.

— Него как го наричаше: господин Хъбард, господин Сет или просто Сет?

Тя отговори бавно и обмислено:

— Когато бяхме само двамата, му казвах Сет, защото той искаше така. Ако имаше още някой, винаги го наричах господин Сет или господин Хъбард.

— А той как те наричаше?

— Лети. Винаги.

Джейк я разпита за последните дни на Сет, за болестта му, лечението, лекарите, медицинските сестри, апетита, всекидневния му режим и нейните задължения. Тя не знаеше почти нищо за работата му и каза, че държал документите си под ключ в къщата, а през последните месеци преместил повечето от тях в кабинета си. Никога не обсъждал бизнеса си с нея или в нейно присъствие. Преди да се разболе, а и след това, когато се чувствал по-добре, той пътувал много и предпочитал да бъде извън града. Домът му бил тих и самотен, не бил щастливо място. Лети често отивала към осем сутринта и нямала никаква работа през следващите осем часа, особено ако Сет бил извън града. Когато бил там, готвела и чистела. След като се разболял и вече бил на смъртно легло, останала до него. Хранела го и, да, къпела го и го миела, когато се наложило. Имали трудни периоди, особено след химиотерапията и радиацията, когато той бил прикован на легло и бил твърде изнемощял, за да се храни.

Джейк подробно ѝ обясни термина „злоупотреба с влияние“. Правното основание да бъде атакувано собственооръчно написаното завещание щеше да бъде атака срещу самата Лети с обвинения, че е била твърде близка със Сет, че е имала прекалено силно влияние върху него и го е манипулирала да я включи в завещанието. За да може Лети да спечели, беше важно да докаже, че те грешат. Докато разговаряха, тя се поотпусна и Джейк си представи предстоящото снемане на показания от нея в стая, пълна с агресивни адвокати, които се боричкат да се докопат до микрофона и до шанса да я въртят на шиш, за да научат какво са правели и не са правели тя и господин Хъбард. И вече изпитваше жал към нея.

Когато Лети се успокои и се овладя, Джейк каза:

— Трябва да ти обясня взаимоотношенията ни, Лети. Аз не съм твой адвокат, а адвокатът по наследството на господин Хъбард и като

такъв работата ми е да защита завещанието му и да спазя условията в него. Трябва да работя съвместно с изпълнителя на завещанието, вероятно това ще е господин Амбърг, за да се съобразим с някои законови изисквания. Например да осведомим потенциални кредитори, да защитим собствеността му, да подготвим опис на цялото му имущество и така нататък. Ако завещанието бъде оспорено, а аз съм сигурен, че ще бъде, тогава работата ми е да се явя в съда и да се боря за него. Не съм твой адвокат, защото ти си наследник по завещанието — както и брат му Ансил Хъбард, и църквата, която е посещавал Сет. Обаче с теб сме на една страна, защото и двамата искаме завещанието да бъде признато. Разбираш ли?

— Да, струва ми се. Трябва ли ми адвокат?

— Не, поне на този етап. Не си наемай адвокат, преди да се наложи.

Ястребите скоро щяха да започнат да дебнат и съдебната зала щеше да се напълни с хора. Сложи двайсет милиона на масата и гледай какво става.

— Ще ми кажете ли, ако се наложи да си наема? — невинно попита Лети.

— Да, ще ти кажа — отвърна Джейк.

Нямаше представа как ще даде такъв съвет. Наля още кафе и забеляза, че нейната чаша е непокътната. Погледна часовника си. Бяха заедно от трийсет минути, а тя още не беше попитала колко голямо е наследството. Бял човек нямаше да издържи и пет минути, преди да зададе този въпрос. Понякога Лети като че ли попиваше всяка дума, друг път отклоняваше чутото от себе си, сякаш не можеше да поема повече. Тя отново се разплака, после изтри бързо сълзите си.

— Любопитна ли си за колко пари става дума? — попита Джейк.

— Реших, че рано или късно ще ми кажете.

— Не съм виждал никакви финансови документи. Не съм влизал в кабинета му, но скоро би трябвало да го направя. Според господин Амбърг обаче Сет Хъбард неотдавна е продал компанията си и е получил около двайсет милиона долара. Господин Амбърг предполага, че парите са в някоя банка. В брой. Освен това има и други активи, вероятно един-два недвижими имота. Моя задача е да открия всичко и да изготвя опис за пред съда и бенефициентите.

— Аз съм такава... бенефициент, така ли?

- О, да, в голяма степен. Деветдесет процента.
- Деветдесет процента от двайсет милиона?
- Да, приблизително.
- О, божичко, Джейк! — Лети се пресегна към хартиените кърпички и отново се разплака.

През следващия един час успяха да постигнат някакъв напредък. Въпреки емоционалните срывове на Лети Джейк успя да я запознае в основни линии с административните процедури: времето, участващите лица, явяванията в съда, данъците и накрая — прехвърлянето на активите. Колкото повече говореше, толкова повече тя се объркваше и той подозираше, че не след дълго ще трябва да повтори много от казаното. Премълча проблемите, свързани с оспорването на едно завещание, и предпазливо предрече какво може да се случи. Джейк познаваше съдия Атли и знаеше, че той мрази делата да се влачат и адвокатите да се мотаят, затова смяташе, че процесът, ако изобщо се стигне до процес, ще се проведе през следващите дванайсет месеца. Вероятно и по-рано. И понеже на карта бе заложено страшно много, изгубилата страна сигурно щеше да обжалва, така че щяха да минат още две години преди окончателния резултат. Когато Лети започна да осъзнава какво изпитание ѝ предстои и колко дълго може да продължи, решимостта ѝ укрепна и тя овладя емоциите си.

Два пъти попита дали има начин всичко да мине мирно и тихо. Не, отговори ѝ Джейк търпеливо, това би било невъзможно. Тя се боеше от Симиън и престъпното му семейство и се чудеше дали да не се премести другаде. Джейк не можеше да я посъветва по този въпрос, но вече си представяше предстоящия хаос в живота ѝ, след като отвсякъде заприичдат роднини и близки приятели.

Два часа по-късно Лети неохотно си тръгна. Джейк я изпрати до входната врата. Тя надникна през стъклото и огледа тротоара и улицата, сякаш предпочиташе да остане вътре, където бе в безопасност. Завещанието я беше разтърсило. Тя се почувства смазана от тежката правна машина и в този момент можеше да има доверие само на Джейк. Когато най-накрая излезе на улицата, очите ѝ отново се насълзиха.

— Това сълзи на радост ли са, или е уплашена до смърт? — попита Рокси, след като Джейк затвори вратата.

— И двете, бих казал.

Секретарката размаха розово листче с оставено по телефона съобщение.

— Обади се Лий Глупака. Надушил е следата.

— О, я стига.

— Не се шегувам. Можел да се отбие днес следобед и да поразрови из мръсното бельо на Сет Хъбард.

— И какво му е мръсното? — попита Джейк, поемайки бележката.

— Според Глупака всичко е мръсно.

Дюма Лий пишеше за „Форд Каунти Таймс“ и се славеше с факта, че изопачава фактите и се разминава на косъм със съдебни дела за клевета. Небрежни и напълно преодолими, грешките му обикновено бяха дребни и безобидни и никога не стигаха до явна клевета. Той объркваше дати, имена и места, но никога не беше злепоставял сериозно никого. Чуваше гласа на улицата, имаше страхотен нюх, усещаше събитията почти незабавно след или по време на развитието им и макар да беше прекалено мързелив, за да рови продължително, на него можеше да се разчита да раздвижи нещата. Предпочиташе да отразява събитията в съда, най-вече защото сградата се намираще точно срещу редакцията на вестника и голяма част от архива му беше публично достояние.

Дюма Лий влезе в кантората на Джейк Бриганс късно в сряда следобед, настани се на стол до бюрото на Рокси и настоя за среща с адвокатата.

— Знам, че е тук — заяви той с ослепителна усмивка, на която Рокси не обърна внимание.

Дюма обичаше жените и живееше с постоянната илюзия, че всяка дама го заглежда.

— Зает е — заяви Рокси.

— Аз също.

Той разгърна списание и тихо започна да си подсвирква. Десет минути по-късно Рокси оповести:

— Ще ви приеме.

Джейк и Дюма се познаваха от години и никога не бяха имали проблем. Джейк беше един от малцината адвокати край площада, който не го беше заплашвал със съд, и Дюма оценяваше този факт.

— Разкажи ми за Сет Хъбард — подкани го той, извади бележника си и свали капачето на писалката.

— Допускам, че си видял завещанието — отговори Джейк.

— Имам копие. Пълно е с тях. Колко притежава?

— Нищо не притежава. Мъртъв е.

— Много смешно. Питам за наследството му.

— Още не мога да кажа колко, Дюма. Засега не знам много.

— Добре, да говорим неофициално.

При Дюма нищо не беше неофициално и всеки адвокат, съдия и чиновник го знаеше.

— Не мога да действам неофициално, аз съм официален представител. Няма да говоря, Дюма. Съвсем просто е. Може би по-късно.

— Кога влизате в съда?

— Погребението беше вчера, нали така? Не бързам.

— Нима? Не бързаш! Защо тогава си подал молбата си двамадесет минути след погребението?

Джейк млъкна — изобличен, поставен на място от страхотния въпрос.

— Добре де, може да съм имал причина да избързам с молбата.

— Познатата надпревара за съда, а? — попита Дюма с глупашка самодоволна усмивка и надраска нещо в бележника си.

— Без коментар.

— Не мога да намеря Лети Ланг. Да имаш представа къде е?

— Без коментар. Пък и тя няма да разговаря нито с теб, нито с друг репортер.

— Ще видим. Издирих един тип в Атланта, който пише за бизнес списание, и той ми каза, че със заемни средства голяма финансова къща е купила холдингова компания, собственост на господин Сет Хъбард, за сумата от петдесет и пет милиона долара. Станало миналата година. Да ти говори нещо?

— Без коментар, Дюма — отговори Джейк, впечатлен, че прочутият с мързела си репортер е развъртял телефоните.

— Не ме бива много по деловите въпроси, но старецът сигурно е имал дългове, нали така? Без коментар, а?

Джейк кимна — да, без коментар.

— Но не откривам банките му. Колкото повече ровя, толкова по-малко научавам за клиента ти.

— Аз не го познавам — каза Джейк и веднага съжали.

Дюма си записа думите му.

— Знаеш ли дали е имал дългове? Господин Амбърг млъкна и после ми затвори.

— Без коментар.

— Значи, ако напиша, че господин Хъбард е продал нещо за петдесет и пет милиона, без да споменавам дълговете му, защото нямам източници, читателите ми ще останат с впечатлението, че наследството възлиза на много повече, отколкото е в действителност, нали?

Джейк кимна. Дюма го изгледа, почака и накрая си записа. Смени посоката на разговора и попита:

— Големият въпрос, Джейк, е защо човек с имущество за милиони променя завещанието си в деня, преди да се самоубие, прецаква семейството си с новото завещание и оставя всичко на прислужницата си.

Браво на теб, Дюма. Точно това е големият въпрос. Джейк продължи да кима мълчаливо.

— А следващият вероятно е: на какво са станали свидетели Сет и по-малкият му брат, което дотолкова ги е потресло, че Сет го споменава десетилетия по-късно? Прав ли съм?

— Този въпрос несъмнено е важен, но не съм сигурен, че е на второ място.

— Имаш право. Някаква представа къде се подвизава Ансил Хъбард напоследък?

— Ни най-малка.

— Открих техен братовчед в Тюпълоу, който ме осведоми, че семейството от десетилетия го смята за мъртъв.

— Не съм имал време да потърся Ансил.

— Но ще го направиш?

— Да, той е наследник по силата на завещанието. Работата ми изисква да го намеря или да разбере какво се е случило с него.

- И как ще подходиш?
- Нямам представа. Още не съм го обмислил.
- Кога е първото дело?
- Не е насрочено.
- Ще помолиш ли секретарката си да се свърже с мен, когато определят датата?
- Да, освен ако изслушването не е при закрити врати.
- Съгласен.

Последният посетител на Джейк следобед беше хазяинът му. Лушън седеше в заседателната зала на първия етаж, където държаха правната литература. Беше пръснал книги върху цялата маса и бе потънал в дебрите на собствения си свят. Джейк влезе, поздрави го, видя десетките разгърнати книги и си пое дълбоко въздух, защото стомахът му се сви от ужас. Не помнеше кога за последен път Лушън беше ровил в юридическите сборници.

— Някое леко четиво ли? — попита Джейк и се отпусна на кожения стол.

— Само преглеждам материалите по наследствените дела. Не съм се занимавал с много такива случаи. Доста скучна работа, с някои изключения, разбира се. Не мога да реша дали е по-добре да имаш съдебни заседатели или не.

— Аз клоня към заседатели, но още е твърде рано.

— Разбира се. — Лушън затвори един том и го бутна настрана.
— Каза, че днес следобед ще се срещнеш с Лети Ланг. Как мина?

— Добре, Лушън, но знаеш не по-зле от мен, че не мога да обсъждам поверителни разговори.

— А, разбира се. Допадна ли ти Лети?

Джейк замълча за секунда и си напомни да прояви търпение.

— Да, тя е приятен човек, който лесно се смущава. Което е най-малкото притеснително.

— А биха ли я харесали съдебните заседатели?

— Бели съдебни заседатели ли имаш предвид?

— Не знам. Разбирам чернокожите много по-добре от повечето бели. Не съм расист, Джейк. Аз съм един от десетината бели в окръга, които не са заслепени от расизма. Бях първият и единствен бял член на

Националната асоциация за защита на чернокожите. По едно време почти всичките ми клиенти бяха чернокожи. Познавам тези хора и знам, че участието им в това жури може да създаде проблеми.

— Лушън, погребението беше вчера. Не прибързваш ли?

— Може би, но този разговор рано или късно ще се проведе. Късметлия си да имаш човек като мен на своя страна, Джейк. Достави ми удоволствие. Говори с мен. Мнозина чернокожи ще завидят на Лети Ланг, защото сега е една от тях, но ако получи парите, ще стане най-богатият човек в окръг Форд. Тук няма богати черни. Нечувано е. И тя вече няма да е черна. Ще стане надута и богата и ще се държи високомерно с всички, особено със своите. Следиш ли мисълта ми?

— До известна степен, да, но въпреки това предпочитам в журито да има чернокожи. Ще бъдат по-благоразположени от бедни бели южняци, които едва могат да си плащат ипотеката.

— И бели южняци не трябва да има.

Джейк се засмя и каза:

— Е, ако елиминираш чернокожите и бедните бели, кой точно ще влезе в предпочитаното от теб жури?

— Още го обмислям. Случаят ми харесва, Джейк. От обед не мисля за нищо друго. Спомних си защо някога обичах правото. — Лушън се приведе напред на лакти и погледна Джейк, като че ли той щеше да се задави от следващите му думи. — Искам да присъствам в съдебната зала.

— Изпреварваш събитията. Ако изобщо има процес, той ще е след месеци.

— Знам го, разбира се. Но ще ти трябва помощ, много помощ. Отегчен съм, Джейк, омръзна ми да седя на верандата и да пия. Трябва да престана да се наливам. Пиенето ме притеснява, признавам си честно.

И с основание.

— Иска ми се да идвам в кантората. Няма да се пречкам. Знам, че повечето хора странят от мен, и разбирам защо. По дяволите, и аз самият бих се избягвал, ако можех. Така ще си имам занимание, което няма да ми позволява да припарвам до бутилката поне денем. Бездруго познавам законите по-добре от теб. Искам да присъствам и в съдебната зала.

За втори път го споменаваше, а Джейк знаеше, че желанието му няма да се изпари току-така. Съдебната зала беше голяма и внушителна, имаше различни части и много седящи места. Дали Лушън искаше да седне сред зрителите и да наблюдава представлението? Или смяташе да бъде на масата сред другите адвокати, с което страшно щеше да усложни живота на Джейк? Ако отново искаше да бъде приет в адвокатската колегия, трябваше за втори път да изтърпи мъчението и да се яви на изпита. Ако успееше, щеше да възстанови адвокатските си права, което, разбира се, щеше да го върне в професионалния живот на Джейк.

Ужаси се, като си представи как Лушън седи на адвокатската маса на няма и пет метра от ложата на съдебните заседатели. За повечето бели хора той беше фигура от миналото, откачен стар пияница, издънка от горд в миналото род, който сега спеше с прислужницата си.

— Ще видим — отговори Джейк предпазливо.

Почитаемият Рубън Атли се възстановяваше от третия си инфаркт. Очакваше се да оздравее „напълно“, ако човек изобщо може да се почувства напълно здрав след такова поражение на сърцето. Силите и издръжливостта му растяха и това личеше по притока на работа към кабинета му. Имаше ясни признаци, че той възвръща размаха си. Кастреше адвокатите. Поставяше крайни срокове. Прекъсваше многословните свидетели. Заплашваше със затвор за лъжесвидетелстване. Адвокатите, предявили несериозни искове, се оказваха изхвърлени от съда. По коридорите на сградата юристи, чиновници и дори портиери повтаряха: „Той се върна“.

Атли заемаше съдийската скамейка вече три десетилетия и през четири години биваше преизбиран без конкуренция. Не беше нито демократ, нито републиканец, нито либерал, нито консерватор, нито баптист, нито католик, не подкрепяше нито частния, нито щатския университет. Нямахше фаворити, нямаше предпочитания, нямаше предубеждения към никого и нищо. Той беше открит, толерантен и справедлив, доколкото бе възможно предвид възпитанието и гените му. Управляваше съдебната си зала със строга ръка, не се колебаеше да смъмри неподготвен адвокат, но и веднага се притичаше на помощ на правист в затруднение. Способен беше да проявява невероятно състрадание при нужда, но притежаваше и безпощадност, която ужасяваше всеки адвокат в окръга, вероятно с изключение на Хари Рекс Вонър.

Девет дни след обесването на Сет Хъбард съдия Атли зае мястото си в съдебната зала и поздрави с „добро утро“. Според Джейк съдията изглеждаше във форма, може би не съвсем здрав, но добре с оглед на болестта си. Беше висок над метър и осемдесет, с щръкнало коремче, което умело прикриваше под черната тога.

— Сериозна посещаемост — развеселено отбеляза той, оглеждайки залата.

Имаше толкова много адвокати, че настаняването им се оказва проблем. Джейк бе пристигнал рано и се бе настанил на масата на ищците. В момента седеше там заедно с Ричард Амбърг, който сутринта го беше осведомил, че иска да се откаже. Плътно зад тях, в тяхната половина, но не точно в техния отбор, седеше Лети Ланг. От двете ѝ страни се бяха настанили адвокати — и двамата чернокожи, и двамата от Мемфис.

Светът на Джейк се бе разтърсил предишния ден, когато бе чул новината, че Лети е наела Букър Систрънк, небезизвестен скандалджия, чието участие в делото сериозно щеше да усложни нещата. Джейк се бе опитал да звънна на Лети. Все още бе изумен от решението ѝ. Беше крайно несъстоятелно.

Отсреща, плътно един до друг на масата на ответниците, се бяха настанили група адвокати в хубави костюми. По редовете стари дървени пейки зад адвокатите се беше разположила внушителна тълпа любопитни зрители.

— Преди да започнем — поде съдия Атли, — трябва добре да осъзнаем къде се намираме и какво искаме да свършим днес. Не сме тук, защото някой е внесъл някакво искане. Това ще стане по-късно. Днес целта ни е заедно да съставим план за общи действия. Доколкото разбирам, господин Сет Хъбард е оставил две завещания. Едното внасяте за легализиране вие, господин Бриганс, собственоръчно написано завещание с дата първи октомври тази година.

Джейк кимна, без да се изправя. Ако адвокат разговаряше със съдия Атли, не беше зле да се изправи. Кимването от място беше приемливо, но на границата.

— Има и второ завещание с дата седми септември миналата година, но то е категорично отменено от собственоръчно написаното. Някой знае ли за трето завещание? Има ли вероятност господин Хъбард да е оставил и друга изненада? — Той замълча само за секунда и огледа съдебната зала. На върха на носа му бяха кацнали очила за четене с дебели рамки. — Да, така си и знаех. — Размести няколко документа и си отбеляза нещо. — Добре, да започнем оттук. Моля да се изправяте и да казвате името си, за да се запознаем.

Сочеше към Джейк, затова той стана и се представи. След него се изправи Ръсел Амбърг и също каза името си.

— Вие сте изпълнител на собственоръчно написаното завещание, така ли? — попита съдия Атли, за да спази нужната формалност.

— Да, господине, но предпочитам да си спестя всичко това — отговори Амбърг.

— Ще имаме достатъчно време по-късно да се заемем с проблема. А вие, със светлосивия костюм?

По-високият чернокож адвокат се надигна решително и закопча горното копче на шития по поръчка костюм.

— Да, ваша чест, казвам се Букър Систрънк и заедно с партньора ми тук, господин Кендрик Бост, защитаваме интересите на Лети Ланг — каза Систрънк и докосна рамото ѝ.

Двамата ѝ адвокати вече бяха станали и се извисяваха над нея. На този етап присъствието ѝ не беше нужно. Лети би трябвало да седи от другата страна на преградата, сред зрителите, но Систрънк и Бост я бяха принудили да заеме позиция и предизвикваха някой да възрази. Ако беше действително изслушване по някакво искане, съдия Атли бързо щеше да я изпрати на мястото ѝ, но той мъдро пренебрегна тази нередност.

— Струва ми се, че досега не съм имал честта да ви видя в своята съдебна зала, господа — заяви той с голяма доза подозрение в гласа. — Откъде сте?

— Фирмата ни е в Мемфис — отговори Систрънк, макар че всички го знаеха.

Напоследък пресата в Мемфис хабеше повече мастило за тяхната фирма, отколкото за другите пет, взети заедно. Те водеха война с градското полицейско управление и всеки месец печелеха дела по обвинения в жестокост. Систрънк беше на гребена на вълната на съмнителната слава. Държеше се шумно и безочливо, постоянно предизвикваше разногласия и се беше оказал най-големият майстор на расовата манипулация в град, където имаше мнозина като него.

Джейк знаеше, че Симиън има роднини в Мемфис. Явно нещата се бяха подредили така, че накрая да се стигне до ужасното обаждане на Букър Систрънк до Джейк. „Включвали се“ в случая, което означаваше още един пласт строго наблюдение върху работата на Джейк и още една ръка в кацата с меда. Вече се разказваха тревожни

истории как в предния двор на Лети паркирали коли и как на верандата се излежавали хищници.

— В такъв случай допускам, че имате разрешително да практикувате право в този щат — продължи съдия Атли.

— Не, ваша чест, днес още нямаме. Но ще ангажираме местен адвокат.

— Би било умен ход, господин Систрънк. При следващото си явяване в моя съд очаквам да знаете с кой адвокат ще работите.

— Да, господин съдия — отговори Систрънк сдържано и почти подигравателно.

Двамата с Бост седнаха и притиснаха от двете страни безценната си клиентка. Преди началото на изслушването Джейк се опита да поздрави Лети, но адвокатите я бяха обградили. Тя не поглеждаше Джейк в очите.

— Сега вие — посочи съдия Атли към пренаселената маса на защитата.

Стилман Ръш побърза да се изправи.

— Да, господин съдия, аз съм Стилман Ръш от фирма „Ръш“ в Тюпълоу и съм тук заедно със Сам Ларкин и Луис Макгуайър.

Двамата мъже станаха едновременно и кимнаха учтиво на съдията. Познаваха го, не беше нужно дълго представяне.

— Вашата фирма е изработила завещанието от осемдесет и седма година, така ли?

— Именно — отговори Стилман с широка и лигава усмивка.

— Много добре. Следващият.

Едър мъж с кръгла плешива глава се изправи и изръмжа:

— Господин съдия, аз съм Уейд Лание от фирма „Лание“ в Джаксън. Тук съм с колегата си Лестър Чилкот и двамата защитаваме интересите на госпожа Рамона Дафо, дъщеря на покойния. Съпругът ѝ Иън Дафо отдавна е наш клиент и...

— Достатъчно, господин Лание — изръмжа съдия Атли и го прекъсна грубо. — Добре дошли в окръг Форд. Не съм ви питал за другите ви клиенти, нито за фирмата ви.

Присъствието на Уейд Лание също будеше тревога.

Джейк знаеше само какво име му се носи, но това беше достатъчно, за да се ужасява от перспективата да работи с него.

Огромна фирма, безмилостна тактика, достатъчно голям успех, за да подклажда егото му и да го поддържа ненаситно.

Съдия Атли отново посочи и попита:

— А вие, господине?

Мъж с грозно спортно сако се изправи рязко и съобщи:

— Господин съдия, казвам се Ди Джак О’Мали и представлявам господин Хършъл Хъбард, син на покойния. Клиентът ми живее в Мемфис, аз също съм от там, но непременно ще се свържа с местен адвокат при следващото си явяване в съда.

— Добра идея. Следващият?

Зад О’Мали се беше сврял слаб мъж с червендалесто лице и буйна остра коса. Той се изправи плахо, като че ли досега никога не се беше обръщал към магистрат, и изрече пискливо:

— Господин съдия, аз съм Зак Зайтлър, също от Мемфис, и съм нает да представлявам интересите на децата на Хършъл Хъбард.

Съдия Атли кимна.

— Значи и внуците имат адвокати?

— Да, господине. Те са бенефициенти и според предишното завещание.

— Ясно. Допускам, че присъстват в залата.

— Да.

— Благодаря ви, господин Зайтлър, и ако още не сте разбрали, при следващото си явяване тук си доведете местен адвокат. Разбира се, освен ако нямате право да практикувате в този щат.

— Имам, господин съдия.

— Много добре. Следващият.

Един адвокат, който беше останал без стол и се беше облегал на перилата в ъгъла, се озърна и каза:

— Господин съдия, аз съм Джо Брадли Хънт от „Скоул“ в Джаксън и...

— От коя фирма?

— „Скоул“, господин съдия. „Скоул, Ръмки, Ратлиф, Бодини и Закарайъс“.

— Съжалявам, че попитах. Продължете.

— Представяваме интересите на двете непълнолетни деца на Рамона и Иън Дафо, внуци на починалия.

— Добре. Още някой?

Проточени шии и очи зашариха из тълпата. Съдия Атли пресметна набързо и заключи:

— Една дузина хора. Дотук преброих единайсет и няма причина да не очаквам появата на още. — Магистратът размести някакви документи и огледа зрителите в съдебната зала.

От лявата му страна, зад Джейк и Лети, седяха група чернокожи, сред които бяха Симиън, децата и внуците, няколко братовчеди и лели, Сайпръс, един проповедник и много приятели, стари и нови, дошли за морална подкрепа на Лети, докато тя предприема първите стъпки в борбата за онова, което ѝ се полага по право. Отдясно на съдията, от другата страна на пътеката, зад групата адвокати, обединили сили да оспорят последното завещание, имаше група бели хора, сред които бяха Иън, Рамона и двете им деца, Хършъл и двете му деца, бившата му съпруга, макар да беше седнала възможно най-далече, на последния ред, Дюма Лий и още един репортер, и обичайното редовно присъствие в съдебната зала — зрители, които рядко пропускаха съдебен процес или публично изслушване. Помощник-шериф Пратър стоеше до вратата на залата. Бе изпратен от Ози да слуша всичко и после да му докладва. Лушън Уилбанк седеше на задния ред от страната на чернокожите, отчасти скрит зад пълен млад мъж. Двамата с Атли се познаваха от много години и Лушън не искаше да го разсейва.

Броени минути преди да започнат, Джейк се опита учтиво да се представи на Хършъл и Рамона, но те грубо му обърнаха гръб. Сега врагът беше той, не баща им. А Иън имаше вид на човек, готов да фрасне един на Джейк. Децата им бяха издокарани като примерни колежанчета и излъчваха арогантността на наследственото богатство. Двете деца на Хършъл, обратно, бяха немарливи и размъкнати. Преди броени дни четиримата бяха твърде заети да отидат на погребението на обичния си дядо, но сега приоритетите им внезапно се бяха променили.

Джейк смяташе, че адвокатите са внушили на семействата необходимостта децата да присъстват, да бъдат видени, да се обвържат тясно с последиците от решенията на съда. Според него това беше загуба на време, но залозите бяха високи.

В този момент Джейк се почувства съвсем сам в претъпканата зала. Ръсел Амбърг до него беше неотзивчив, сдържано учтив и

възнамеряваше на бърза ръка да се отърве от задълженията си. Зад него седеше Лети — с нея Джейк би трябвало да може да говори. Но двама адвокати я пазеха като питбули, нахъсани за улична битка за огромното богатство. И това бяха хората от неговата страна в залата! В отсрещната половина глутница хиени дебнеха за всяка възможност да се нахвърлят отгоре му.

— Прочетох и двете завещания — съобщи съдия Атли. — Ще продължим с последното, написано на първи октомври. Молба за легализирането му е подадена на четвърти октомври. Господин Бриганс, заемете се с управлението на наследството, което законът изисква — публикувайте известие за кредиторите, подайте предварителен опис и така нататък. Очаквам да го направите бързо. Господин Амбърг, разбрах, че желаете да се оттеглите.

Амбърг бавно се изправи и каза:

— Точно така, господин съдия. Няма да понеса процедурата. Като изпълнител на завещанието, ще трябва да положа клетва, че това е действителното завещание на Сет Хъбард, а аз отказвам да положа такава клетва. Не одобрявам това завещание и не желая да съм част от него.

— Господин Бриганс?

Джейк се изправи до мъжа, който скоро щеше да му стане бивш клиент, и каза:

— Господин съдия, господин Амбърг е бил адвокат и познава основните етапи от легализирането на едно завещание. Ще подготвя документите, които му позволяват да се оттегли, и същевременно ще подам списък с имената на хора, които биха могли да го заместят.

— Нека това бъде приоритет. Искам управлението на наследството да се движи, докато ние се занимаваме с други въпроси. Каквото и да се случи със собственоръчно написаното или с предходното завещание, някой трябва да се погрижи за имуществото на господин Хъбард. Допускам, че страните, които възнамеряват да оспорят това завещание, са няколко, така ли е?

Група адвокати се изправиха, кимайки, и съдия Атли вдигна ръка.

— Благодаря ви. Моля всички да седнат. Господин Амбърг, можете да се оттеглите.

Амбърг успя да изломоти едно кратко „благодаря“, докато ставаше от масата на ишците, и бързо се отдалечи по пътеката.

Съдия Атли нагласи очилата си и каза:

— Ще продължим както следва. Господин Бриганс, разполагате с десет дни да намерите заместник на изпълнителя на завещанието и съгласно желанието на покойния се постарайте той да не е адвокат от този окръг. След като се спрете на изпълнител, двамата с него се заемете с установяването на активите и пасивите. Бих искал възможно най-скоро да разполагам с първоначален опис. Междувременно останалите да подадат възраженията си към това завещание. След като всички представители на ответната страна се включат надлежно, отново ще се съберем и ще начертаем план за процеса. Както знаете, и двете страни могат да изискат процес със съдебни заседатели. Ако е така, отправете такова искане навреме, когато внасяте възражението си. Оспорването на завещания протича като всеки друг граждански процес в Мисисипи, затова важат същите правила за доказателствата и процедурата. — Съдията свали очилата си и задъвка едната дръжка, измервайки с поглед десетината адвокати. — И понеже очевидно вървим към процес, още отсега ви предупреждавам, че няма да работя с десетина адвокати. Не мога да си представя такъв кошмар, нито ще подлагам журито на подобно мъчение, ако изобщо се стигне до жури. Ще определим проблемите, ще облекчим процедурите и ще гледаме делото ефективно. Някакви въпроси?

О, хиляди, но щяха да имат предостатъчно време да ги зададат впоследствие. Неочаквано Букър Систрънк се изправи и еквивият му баритон прокънтя в залата:

— Господин съдия, не съм сигурен дали е уместно в момента, но бих желал клиентката ми Лети Ланг да замести като изпълнител на завещанието господин Амбърг. Прегледах закона на този щат и не намерих разпоредба тази роля да изпълнява адвокат, счетоводител или друго подобно лице. Всъщност законът не изисква конкретна подготовка или опит, за да може някой да бъде управител на наследство, когато няма завещание, или изпълнител на завещание в случай като нашия.

Систрънк говореше бавно, внимателно и с безукорна дикция, а думите му отекваха в съдебната зала. Съдия Атли и другите юристи слушаха и го наблюдаваха. Вярно беше. Формално погледнато, всеки

можеше да заеме мястото на Ръсел Амбърг: всеки вменияем човек на възраст над осемнайсет години. Дори престъпниците не бяха лишени от това право. Но предвид размера на наследството и сложните въпроси, свързани с него, беше нужна по-опитна и по-безпристрастна ръка. Вариантът наследство за 20 милиона долара да бъде поверено на Лети, а Систрънк да ѝ шушне в ухото, беше възмутителен поне за белите хора, присъстващи в залата. Дори съдия Атли сякаш замръзна за една-две секунди.

Систрънк не беше приключил. Замълча, колкото да отминие първоначалният шок, и продължи:

— Господин съдия, съзнавам, че на практика цялата работа по легализирането извършва адвокатът по наследството под строгия контрол на съда, разбира се, и по тази причина предлагам моята кантора да бъде упълномощена за тази дейност. Ще работим в тясно сътрудничество с клиентката си, госпожа Лети Ланг, за да спазим съвсем точно желанията на господин Хъбард. Ако е необходимо, ще се консултираме с господин Бриганс, който е чудесен адвокат, но повечето тежка работа ще свършим аз и колегите ми.

С тези думи Букър Систрънк постигна целта си. Войната между черни и бели беше обявена.

Хършъл, Рамона и семействата им впериха гневни и изпълнени с омраза погледи към групата на чернокожите отвъд пътеката, която охотно и донякъде самодоволно им отвърна със същото. Тяхното момиче Лети беше избрано да получи парите и те щяха да се борят заедно с нея. Но парите бяха на семейство Хъбард. Сет сигурно не е бил с всичкия си.

Джейк стрелна Систрънк с гневен поглед през рамо, но той не му обърна внимание. Първата реакция на Джейк беше: колко глупаво! Окръг с преобладаващо бяло население означаваше, че и съдебните заседатели ще бъдат предимно бели. Бяха далече от Мемфис, където Систрънк ловко вкарваше свои хора сред съдебните заседатели и печелеше огромни присъди. Мемфис обаче беше друг свят.

Достатъчни бяха девет-десет бели от окръг Форд в журито, подложени на едноседмично изтезание от страна на Букър Систрънк, и госпожа Лети Ланг щеше да си тръгне с празни ръце.

Глутницата адвокати бяха изумени досущ като Джейк, но Уейд Лание съзря удобната възможност. Скочи на крака и изстреля:

— Не възразяваме, господин съдия.

— Не сте в положение да възразявате срещу каквото и да било — сряза го съдия Атли.

След това Джейк си помисли: добре, нека да ме разкарат. Заради тези лешояди нищо няма да остане. Животът е твърде кратък, за да си опропастя цяла година, пазейки се от куршумите в една расова война.

— Още нещо, господин Систрънк? — попита съдия Атли.

— Засега не, господин съдия.

Систрънк се извърна и кимна самодоволно на Симиън и семейството. Беше доказал, че има характер. Беше безстрашен, нищо не можеше да го уплаши и бе готов за бой. Наели бяха подходящия адвокат. Преди да седне, той погледна към Хършъл Хъбард и му отправи усмивка, която сякаш казваше „Играта започна, старче“.

— Продължете да изучавате закона, господин Систрънк — спокойно заяви съдия Атли. — Нашите разпоредби за легализиране на завещание отдават върховно предпочитание на желанието на покойния, който го е написал. Господин Хъбард ясно е посочил кого избира за адвокат. В това отношение няма да настъпи промяна. Ако имате и други желания, подайте съответните искания, разбира се, след като се свържете с признат от този съд адвокат и се явите надлежно.

Дишането на Джейк отново се нормализира, макар все още да беше потресен от безочието на Систрънк и хрумванията му. И от алчността му. Без съмнение беше убедил Лети да подпише някакъв договор, който да му осигури процент от нейния дял. Повечето адвокати на ищците вземаха една трета от стойността на постигнато споразумение, 40 процента от присъденото от съдебни заседатели и половината, ако имаше обжалване. Човек с исполинско его като на Систрънк и — да, вярно — с историята на неговите съдебни триумфи несъмнено щеше да клони към максимума на тези проценти. И като че ли това не беше достатъчно, ами се опитваше да се домогне до още една бала пари, които да получава почасово като адвокат по легализирането на завещанието.

Съдия Атли приключи. Вдигна чукчето и обяви:

— Ще се съберем отново след трийсет дни. Съдът се разпуска.

Чукчето се стовари с трясък.

Адвокатите на Лети тутакси я обградиха и я поведоха през преградата към предните редове, където близките ѝ и други досадници

се стълпиха около нея. Така я бяха наобиколили, сякаш имаше опасност за живота ѝ, галеха я, гукаха, насърчаваха я. Възхищаваха се на Систерънк и го поздравяваха за смелите твърдения и позиция, а Кендрик Бост не сваляше ръката си от рамото на Лети, докато тя си шушукаше с любимите си същества. Майка ѝ Сайпръс седеше в инвалидната количка и триеше сълзите от бузите си. На какъв ужас излагаха цялото семейство!

Джейк не беше в настроение за празни приказки, а и никой не се опита да го заговори. Другите адвокати се бяха пръснали на малки групи и разговаряха помежду си, докато прибираха куфарчетата си и се готвеха да се разотидат. Наследниците на Хъбард се събраха и се постараха да не зяпат гневно чернилките, които искаха да им отмъкнат парите. Джейк се шмугна през една странична врата и се запъти към задните стълби. Господин Пейт, старият пристав, го спря.

— Ей, Джейк, съдия Атли те вика.

В тясната стаичка, където адвокатите се събираха на кафе, а съдиите провеждаха неофициалните си срещи, Рубън Атли тъкмо събличаше тогата си.

— Затвори вратата — нареди той, когато Джейк влезе.

Почитаемият Атли не си падаше по сладкодумните приказки, не разказваше дълги истории, не се шегуваше. При него нямаше безсмислено дрънкане и рядко присъстваше хумор, макар че в съдебната зала често имаше публика, склонна да се засмее на всяко нещо.

— Седни, Джейк — заяви съдията и двамата се настаниха край едно малко бюро. — Ама че задник! — възкликна Атли. — Това може и да мине в Мемфис, но тук не.

— Още съм изумен.

— Познаваш ли Куинс Лънди, адвокат от Смитфийлд?

— Чувал съм за него.

— По-възрастен е, почти пред пенсия. Цял век се занимава само с легализации, познава добре материята и е адски праволинеен. Мой стар приятел. Подай предложение за Куинс и за още двама — ти ги избери — като заместници на изпълнителя на завещанието и аз ще назнача Куинс. С него добре ще се спогодите. А що се отнася до теб, оставаш на борда до края. Колко вземаш на час?

— Нямам тарифа, господин съдия. Клиентите ми работят за по десет долара на час, ако имат късмет. Не могат да си позволят да плащат стотачка за адвокат.

— Мисля, че сто и петдесет долара е справедлива цена за днешния пазар. Съгласен ли си?

— Сто и петдесет долара звучи добре, господин съдия.

— Добре, работиш за сто и петдесет долара на час. Допускам, че разполагаш с време.

— О, да.

— Хубаво. Защото това дело ще ти запълни живота в обозримо бъдеще. През шейсет дни подавай молба за адвокатските хонорари. Ще се погрижа да ти бъдат изплащани.

— Благодаря, господин съдия.

— Носят се много слухове за размера на наследството. Имаш ли представа доколко са верни?

— Ръсел Амбърг ми каза, че възлиза поне на дващест милиона, като повечето са в брой. Скрити извън щата. Иначе всички в Клантън щяха да знаят с точност.

— Най-добре да се задействаме бързо да ги защитим. Ще подпиша заповед, която ти дава право да получиш финансовите документи на господин Хъбард. И когато Куинс се включи, започнете да ровите.

— Добре, сър.

Съдия Атли отпи голяма глътка кафе от картонена чашка. Зарей поглед през мръсното прозорче към моравата пред съда и накрая каза:

— Почти ми е жал за горката жена. Напълно е изгубила контрол, заобиколена от хищници, надушили парите. Няма да ѝ остане нито цент, когато Систрънк приключи с нея.

— Ако съдебните заседатели изобщо отсъдят в нейна полза.

— Ще поискаш ли съдебни заседатели, Джейк?

— Още не знам. Трябва ли?

Въпросът беше крайно неуместен, но в момента не му се стори така. Джейк се подготви за укор; съдия Атли обаче се усмихна лекичко.

— Бих предпочел съдебни заседатели, Джейк. Нямам против да вземам трудни решения. Такава ми е работата. В случай като този ще е добре на горещия стол да седнат и дванайсет от нашите примерни и

добросъвестни граждани. Би ми се искало, за разнообразие — ухили се широко съдията.

— Не ви виня. Ще внесе искане.

— Направи го. И още нещо, Джейк — адвокати много, но на малцина имам доверие. Не се колебай да се отбиваш на кафе, ако трябва да се обсъди нещо. Безспорно си даваш сметка за важността на това дело. Тук няма много пари, Джейк, никога не е имало. А сега изведнъж се появява гърне със злато и доста хора искат да бръкнат вътре. Не и ти. Нито аз. Но има мнозина други. Важно е с теб да останем на едно мнение.

Мускулите на Джейк се отпуснаха за пръв път от часове и той си пое дълбоко въздух.

— Съгласен съм, господин съдия, и благодаря.

— До скоро.

Дюма Лий беше завладял първа страница на „Форд Каунти Таймс“ в сряда, 12 октомври. Изслушването, проведено предишния ден, явно беше новината в окръга. Набиващото се на очи заглавие гласеше: ОЧЕРТАНА Е ФРОНТОВАТА ЛИНИЯ ВЪВ ВОЙНАТА ЗА ЗАВЕЩАНИЕТО НА ХЪБАРД, а Дюма беше изпипал уводната статия в най-изискания си таблоиден стил: „Съдебна зала, претъпкана с обнадеждени наследници и техните нетърпеливи адвокати, посрещна съдия Рубън Атли вчера, когато прозвучаха първите изстрели в очертаващата се епична битка за наследството на покойния Сет Хъбард, който се обеси на 2 октомври“.

Фотографът здравата беше поработил. В средата на първа страница имаше голяма снимка на Лети Ланг на влизане в съдебната зала, почти носена от Букър Систрънк и Кендрик Бост, все едно бе инвалид. Тя беше представена като „Лети Ланг, на 47 години от Бокс Хил, бивша домашна помощница на Сет Хъбард и евентуална негова наследница по силата на последното му собственоръчно написано и подозрително завещание, придружавана от двамата си адвокати от Мемфис“. До снимката се мъдреха по-малки снимки на Хършъл и Рамона, също някъде близо до съда.

Джейк прегледа вестника рано в сряда сутринта на писалището си. Пиеше кафе и прочиташе по два пъти всяка дума, търсейки грешки. С учудване установи, че този път като никога Дюма бе представил фактите правилно. Но изруга на думата „подозрителен“. Всеки регистриран гласоподавател в окръга можеше да стане съдебен заседател. Мнозинството щяха или да прочетат вестника, или да чуят някой да обсъжда написаното там, а Дюма директно беше окачествил завещанието като подозрително. Начумерените самодоволни физиономии на издокараните адвокати от Мемфис също не облекчаваха положението. Вперил поглед в снимката, Джейк се опита да си представи съдебно жури с девет бели и трима чернокожи, които се стараят да събудят у себе си симпатия към Лети, докато двайсет

милиона долара са на кантар. Едва ли щяха да успеят. След седмица в съдебната зала с Букър Систрънк щяха да прозрат намеренията му и да обявят завещанието за недействително. Може би нямаше да харесат Хършъл и Рамона, но те поне бяха бели и не бяха представлявани от адвокат шарлатанин с външност на телевизионен проповедник.

Джейк си напомни, че засега са от един отбор или поне от една и съща страна на съдебната зала. Обеща си да се откаже по-нататък — ако съдия Атли допуснеше Систрънк да остане в играта, Джейк щеше да се оттегли и да отиде да преследва линейки в търсене на пострадали, които да представлява. Всичко друго щеше да е за предпочитане пред безскрупулен процес, обречен на провал. Имаше нужда от хонорарите, но не и от главоболията.

Долу настана оживление, после се чуха стъпки. Трополенето на Хари Рекс нагоре по старите дървени стълби към кабинета на Джейк притежаваше характерен ритъм и звучене. Беше бавно и тежко, като че ли с всяка крачка Хари Рекс беше твърдо решен да разтресе дъските на пода. Стълбите се клатеха. Рокси се провикна подире му възмутено. Адски дебел и в печално лоша физическа форма, той едва дишаше, когато с ритник отвори вратата на Джейк и изтърси дружелюбно:

— Проклетото женище е откачило.

— Добро утро, Хари Рекс — поздрави го Джейк, а приятелят му се строполи на един стол и се зае да успокоява дишането си — все по-леко след всяко издишване, отлагащо още мъничко инфаркта.

— Тя да не се опитва да вбеси всички? — попита той.

— Така изглежда. Искаш ли малко кафе?

— Имаш ли „Бъд Лайт“?

— Девет сутринта е.

— Е, и? Днес няма да се явявам в съда. В свободните дни започвам отрано.

— Не мислиш ли, че пиеш твърде много?

— Не, мамка му. При клиенти като моите дори не пия достатъчно. Ти също.

— Нямам бира в кантората. И вкъщи нямам.

— Ама че живот. — Хари Рекс внезапно се протегна напред, сграбчи вестника, вдигна го и посочи снимката на Лети. — Я ми кажи нещо, Джейк, какво ще си каже средностатистическият бял човек в този окръг, като види снимката? Имаш черна прислужница с приятна

външност, която някак се е намърдала в завещанието на старчето, а сега е наела зализаните африкански адвокати от големия град да се домъкнат тук и да приберат парите. Как се приема тази история в Кафето?

— Струва ми се, че знаеш.

— Толкова ли е тъпа?

— Не, но са я докопали. Симиън има роднини в Мемфис и някак са направили връзката. Тя няма представа какво върши и ѝ дават лоши съвети.

— Ти си на нейна страна, Джейк. Не можеш ли да ѝ поговориш?

— Хари Рекс метна вестника върху бюрото.

— Не. Мислех си, че ще успея, тя обаче нае Систрънк. Вчера в съда се помъчих да я заговоря, но те не допускаха никой да припари до нея. Опитах се да поговоря и с децата на Хъбард, но те не се държаха особено сърдечно.

— Напоследък си станал популярен, Джейк.

— Вчера не се почувствах особено популярен. Добре че съдия Атли ме харесва.

— Чувам, че не бил дълбоко впечатлен от Систрънк.

— Ами не беше. И съдебните заседатели няма да бъдат.

— Значи ще поискаш съдебни заседатели?

— Да, съдията също иска, но не си го чул от мен.

— Не съм. Трябва да измислиш начин да се добереш до нея. Систрънк ще вбеси всички в щата и тя няма да получи нито цент.

— А трябва ли? — учуди се искрено Джейк.

— Да, мамка му. Парите са на Сет и ако той иска да ги завещае на комунистическата партия, негова си работа. Сам си ги е спечелил, може да ги раздава както си пожелае. Само почакай да се срещнеш с двете му деца — пълни боклуци, ако питаш мен, — и ще разбереш защо Сет е избрал някой друг.

— Нали уж мразеше Сет?

— Мразех го преди десет години, но аз винаги мразя негодника от противната страна. Затова съм толкова зъл. Накрая го преодолях. Независимо дали го мразя, или го обичам, той е написал завещанието преди смъртта си и законът трябва да подкрепи това завещание, ако то е законно.

— А законно ли е?

— Съдебните заседатели ще решат. Завещанието определено ще бъде атакувано от всички посоки.

— Ти как би го атакувал?

Хари Рекс се облегна назад и качи глезена си върху коляното.

— Мислех си за това. Първо, бих си наел вещи лица, някакви лекари, които да свидетелстват, че Сет е бил упоен с болкоуспокояващи, че тялото му е било опустошено от рака и вследствие на химиотерапията, лъчетерапията и лекарствата, които е вземал през последната година, не е бил в състояние да разсъждава ясно. Изпитвал е ужасни болки — ще намеря специалист, който да опише какво може да причини болката на мисловния процес. Не знам откъде, но, мамка му, можеш да наемеш нещо лице да каже каквото и да било. Джейк, не забравяй, че средностатистическият заседател в тази страна едва е завършил гимназия. Не е толкова интелигентен. Намери ловък експерт или цял отбор такива и съдебните заседатели сериозно ще се объркат. По дяволите, в състояние съм да представя Сет Хъбард като олигавен идиот, който си е пъхнал главата в примката. Не трябва ли да си луд, за да се обесиш?

— Не мога да ти отговоря.

— Второ. Сет явно трудно си е държал ципа затворен, все са му се смъквали панталоните. Не знам дали е преминал расовата граница, но може и да го е направил. Ако бели съдебни заседатели надушат дори най-незначителното подозрение, че Сет е получавал от прислужницата си нещо повече от топла храна и колосани ризи, бързо ще се настроят против Лети.

— Не могат да изложат на показ сексуалния живот на един мъртвец.

— Да, обаче могат да предъвкват този на Лети. Могат да намекват, да загатват, да преувеличават и да използват всякакъв завоалиран език. Ако тя застане на свидетелското място, което няма как да ѝ се размине, се превръща в прицел за всички.

— Лети трябва да свидетелства.

— Разбира се, че трябва. И точно тук е уловката, Джейк. Всъщност няма значение какво се казва в съда, нито кой го казва. Истината е, че ако Букър Систрънк е в онази съдебна зала, ако дрънка и перчи черния си задник пред бяло жури, шансовете ти са нулеви.

— Не съм сигурен, че ми пука дотолкова.

— Трябва да ти пука. Това ти е работата. Предстои голям процес. И хонорарът е тлъстичък. Сега работиш на час и ти се плаща, а това е рядкост в нашия свят, Джейк. Ако се стигне до процес, ако последва обжалване и така нататък, през следващите три години ще спечелиш половин милион долара. Колко пияни шофьори трябва да защитаваш, за да изкараш толкова?

— Не съм се замислял за хонорара.

— Е, със сигурност всеки втори адвокат, преследващ линейките в града, се е замислил. Сумата е щедра. Цяло състояние за младеж като теб. Трябва обаче да спечелиш, Джейк, а за да спечелиш, на всяка цена се отърви от Систърнк.

— Как?

— И над това разсъждавам. Само ми дай малко време. Тази проклета снимка във вестника вече му навреди донякъде, а можеш да накараш глупака да го направи отново след следващото изслушване. Трябва да изритаме Систърнк колкото се може по-бързо.

За Джейк беше важно, че Хари Рекс вече говори в множествено число. Нямаше по-лоялен човек, всъщност нямаше никой, когото Джейк би желал да привлече в екипа си повече от него. Нито пък имаше друг адвокат с толкова лукав и изобретателен ум.

— Дай ми ден-два — каза Хари Рекс и се изправи. — Трябва да изпия една бира.

Час по-късно Джейк още беше в кабинета си, когато проблемът с Букър Систърнк получи неприятен обрат.

— На телефона е адвокат Руфъс Бъкли — съобщи му Рокси по интеркома.

Джейк изохка и каза:

— Добре, свържи ме.

Впери поглед в примигващата светлинка и се зачуди защо ли се обажда Бъкли. Не бяха говорили след процеса на Карл Лий Хейли и двамата щяха да са доволни, ако пътищата им не се пресичаха повече. Година по-рано, по време на преизбирането на Бъкли, Джейк мълчаливо беше подкрепял опонента му, както бяха постъпили и повечето адвокати от Клантън, ако не и от целия Двайсет и втори съдебен район. През своята дванайсетгодишна кариера Бъкли беше

успял да отблъсне почти всеки колега в района, обхващащ територията на пет окръга. Отмъщението беше сладко и сега бившият строг прокурор с амбиции за държавен пост беше заседнал в родния си Смитфийлд. Говореше се, че наема малка кантора и се занимава предимно със завещания, нотариални актове и разводи по взаимно съгласие.

— Здравейте, губернаторе — каза Джейк, опитвайки се умишлено да възроди враждебните чувства. Три години по-късно неуважението му към този човек изобщо не беше намаляло.

— Е, здравей, Джейк — учтиво отговори Бъкли. — Надявах се да избегнем дребнавите заяждания.

— Извинявай, Руфъс, не беше нарочно. — Ама разбира се, че беше. Не толкова отдавна мнозина го наричаха „губернаторе“. — С какво се занимаваш напоследък?

— Адвокат съм и я карам по-леко. Занимавам се по-скоро с нефт и газ, отколкото с нещо друго.

Как ли пък не. През по-голямата част от зрелия си живот Бъкли се опитваше да убеди хората, че притежаваните от семейството на съпругата му находища на природен газ са източник на огромно богатство. Не бяха. Семейство Бъкли живееше много под претенциите си.

— Хубаво. Какво си намислил?

— Току-що говорих по телефона с адвокат от Мемфис на име Букър Систрънк. Мисля, че го познаваш. Стори ми се приятен човек. Както и да е, той ме покани да бъда адвокатът от Мисисипи по случая „Сет Хъбард“.

— Защо е избрал теб, Руфъс? — попита Джейк импулсивно и раменете му увиснаха.

— Сигурно заради репутацията ми.

Не, Систрънк си беше написал домашното и беше открил единствения адвокат в целия щат, който страстно ненавиждаше Джейк. Джейк можеше само да предполага какви гадости е изръсил Бъкли по негов адрес.

— Не съм сигурен с какво точно можеш да се заемеш, Руфъс.

— Работим над това. Първо на първо, Букър иска да те свали от случая, за да го поеме той. Спомена, че може да поиска смяна на мястото на провеждане на процеса. Твърди, че съдия Атли е видимо

предубеден срещу него, затова ще поиска и оттеглянето му. Това са само предварителни въпроси, Джейк. Вероятно затова ме кани в екипа си.

— Е, добре дошъл на борда, Руфъс. Съмнявам се, че Систърнк ти е разказал цялата история, но той вече веднъж се опита да ме изрита. Не се получи, защото съдия Атли чете не по-зле от всеки друг. Завещанието изрично ме посочва като адвокат по наследството. Атли няма да си направи отвод, нито ще премести процеса извън Клантън. Вие, момчета, пикаете срещу вятъра и ще ядосате всеки евентуален съдебен заседател в щата. Според мен е доста глупаво, Руфъс, а глупостта съсипва шансовете ни.

— Ще видим. Ти си неопитен, Джейк, и трябва да се оттеглиш. Е, да, издейства няколко хубави присъди, но това не е наказателно дело. Очертава се сложно гражданско дело за много пари и ти си нагазил в прекалено дълбоки води.

Джейк си прехапа езика и си напомни колко презира човека отсреща. Бавно и внимателно процеди:

— Ти беше прокурор, Руфъс. Кога стана специалист по граждански дела?

— Аз съм опитен адвокат. През последната година съм имал само граждански дела. Освен това Систърнк е в екипа ми. Той осъди полицейското управление в Мемфис три пъти през последната година за повече от един милион долара.

— И всичките дела се обжалват. Не е получил нито цент.

— Но ще получи. Както ще ви сритаме задниците и по делото „Хъбард“.

— Колко ще приберете, Руфъс? Петдесет процента?

— Поверително е, Джейк. Знаеш го.

— Трябва да бъде публично достояние.

— Не завиждай.

— Дочуване, Руфъс — каза Джейк и затвори.

После хукна надолу по стълбите.

— Връщам се след минутка — викна той на Рокси, докато минаваше покрай бюрото ѝ.

Беше десет и половина и Кафето беше празно. Дел бършеше вилици на плота, когато Джейк влезе и се настани на високото столче до него.

— Малко почивка, а? — попита тя.

— Да. Едно безкофеиново кафе, моля те.

Джейк често се появяваше по необичайно време и често го правеше в опит да избяга от кантората и от телефона. Тя му наля една чаша и се примъкна по-наблизо, като продължи да бърше приборите.

— Какво знаеш? — попита Джейк, докато разбъркваше захарта.

Дел правеше ясно разграничение между онова, което знаеше, и онова, което чуваше. Повечето ѝ клиенти смятаха, че повтаря всичко, което стигаше до ушите ѝ, но Джейк беше сигурен, че не е така. След двайсет и пет години в Кафето тя беше чула достатъчно неверни слухове и откровени лъжи, за да знае колко много може да навредят. Въпреки репутацията си Дел всъщност беше доста предпазлива.

— Е — поде тя, — според мен Лети не си помага, като води онези черни адвокати от Мемфис.

Джейк кимна и отпи. Тя продължи:

— Защо го е направила, Джейк? Мислех, че ти си нейният адвокат.

Говореше за Лети така, все едно я познаваше, откакто се помни, а всъщност изобщо не я беше виждала. Което в момента не беше необичайно за Клантън.

— Не, не съм неин адвокат. Аз съм адвокат по наследството. Ако си свърша работата, тя ще получи парите. Няма причина да си наема адвокат.

— Ти обясни ли ѝ го?

— Да, и си мислех, че ме е разбрала.

— Какво се случи? Защо ги е намесила?

Джейк отпи още една глътка и си напомним да внимава. Двамата често си обменяха вътрешна информация, но още не се бяха занимавали с деликатни проблеми.

— Не знам, но подозирам, че някой в Мемфис е чул за завещанието. И новината е стигнала до Букър Систърнк. Той е надушил парите, затова е пристигнал тук, паркирал е пред къщата ѝ черния си ролс-ройс и ѝ е завъртял главата. В замяна ще получи тлъст дял.

— Колко?

— Само те си знаят. Това е поверителна информация, която не се разкрива.

— А черният ролс-ройс? Шегуваш ли се, Джейк?

— Не, видели са го вчера, когато идвал в съда. Паркирал пред Секюрити Банк. Той шофирал, другият адвокат бил до него отпред. Лети била на задната седалка с някакъв тип в тъмен костюм, сигурно бодигард. Изнесли цяло представление и Лети им се вързала.

— Не разбирам.

— И аз.

— Днес сутринта Прагър спомена, че може да се опитат да сменят мястото на процеса. Да го преместят в друг окръг, за да съберат повече чернокожи съдебни заседатели. Това вярно ли е?

— Мисля, че е само слух. Познаваш Прагър. Готов съм да се закълна, че повечето клюки в града тръгват от него. Някакви други слухове?

— О, да, Джейк, колкото искаш. Хората млъкват, когато ти влезеш, но веднага след това отново започват.

Вратата се отвори, влязоха двама чиновници от данъчното и се настаниха на съседна маса. Джейк ги познаваше и кимна учтиво. Бяха достатъчно близо и наистина попиваха всяка дума.

Той се приведе към Дел и тихо каза:

— Отваряй си ушите, става ли?

— Джейк, скъпи, знаеш, че нищо не пропускам.

— Знам.

Джейк остави долар за кафето и се сбогува. Още не му се връщаше в кантората, затова обиколи площада и се отби при Ник Нортън, друг самостоятелно практикуващ възпитаник на Юридическия факултет. Бе завършил в годината, когато Джейк постъпи. Ник беше наследил кантората от чичо си и най-вероятно беше малко по-запет от Джейк. Двамата си препращаха клиенти през площада и за десет години бяха съумели да избегнат всякакви неприятни недоразумения.

Преди две години Ник бе представлявал Марвис Ланг, който се призна за виновен за трафик на наркотици и нападение със смъртоносно оръжие. Семейството плати хонорар от 5000 долара в брой, по-малко, отколкото искаше Ник, но повече, отколкото биха платили повечето му клиенти. Марвис беше виновен, та виновен и нямаше къде да увъртат. Освен това не искаше да издаде другите обвиняеми. Ник договори дванайсетгодишна присъда. Четири дни по-

рано Ник бе разказал на Джейк всичко, което знаеше за семейство Ланг и за Марвис.

Той беше с клиент, но секретарката извади досието. Джейк обеща да копира каквото му е нужно и скоро да го върне. Не бързайте, успокой го секретарката. Делото е приключено преди доста време.

Любимото заведение за обяд на Уейд Лание беше „Хал & Малс“, стар ресторант в Джаксън, на няколко преки от сградата на щатския сенат и на десет минути пеша от кантората му на Стейт Стрийт. Той се настани на любимата си маса, поръча си чаша чай и изчака нетърпеливо пет минути, преди Иън Дафо да влезе и да седне при него. Поръчаха си сандвичи, поговориха за времето и за спорт и скоро след това минаха на въпроса.

— Делото ще стигне до процес — съобщи Лание почти шепнешком, сякаш споделяше важна тайна.

Иън кимна и сви рамене.

— Радвам се да го чуя.

Другото би било изненада. В щата нямаше много златни мини, а край тази се навъртаха твърде много адвокати.

— Не ни трябва помощ — заяви Лание. — Хършъл е наел онзи клоун от Мемфис, който няма право да практикува в Мисисипи и само ще се пречка. Не може с нищичко да ни помогне, а и страшно ме дразни. Поговори с Хършъл и го убеди, че той и сестра му са от един отбор и че аз ще се справя със случая, става ли?

— Не знам. Хършъл си има свои разбирания, с които Рамона не е съгласна.

— Намери начин. Съдебната зала и бездруго вече е претъпкана, а подозирам, че съдия Атли много скоро ще започне да гони излишните.

— Ами ако Хършъл откаже и реши да задържи адвокатата си?

— Тогава ще видим как ще се оправяме. Най-напред обаче се опитай да го убедиш, че няма нужда от отделен адвокат, който само ще иска парче от тортата.

— Добре, като стана дума, какви са предложенията ви за хонорарите?

— Ще действаме според случая. Една трета от присъдената сума. Юридическите аспекти не са особено сложни и процесът би трябвало

да продължи по-малко от седмица. Обикновено предлагаме двайсет и пет процента от сумата, постигната чрез споразумение, но според мен то изглежда крайно невероятно.

— Защо?

— Или всичко, или нищо. Или едното, или другото завещание. Няма място за компромис.

Иън се замисли, но не схвана напълно мисълта му. Поднесоха им сандвичите и няколко минути те побутваха храната в чиниите си.

— Ще участваме, обаче само ако и Рамона, и Хършъл се включат. Ние...

— Значи предпочиташ една трета от четиринайсет милиона вместо една трета от седем — прекъсна го Иън в недостатъчно умел опит да внесе малко хумор, но се получи плоско.

Лание го пренебрегна и се намръщи — и бездруго не се усмихваше често. Преглътна и каза:

— Правилно си схванал. Мога да спечеля това дело, но не искам никакъв смотаняк от Мемфис да ми наднича зад рамото, да ми се пречка и да отблъсква съдебните заседатели. Освен това, Иън, трябва да разбереш, че ние сме изключително заети хора. Обещахме си да престанем да поемаме нови случаи. Партньорите ми не са склонни да отделят фирмено време и средства за оспорването на някакво завещание. По дяволите, в момента водим три дела срещу „Шел Ойл“, насрочени за следващия месец. За щети от крайбрежни нефтени платформи.

Иън бе напълнил устата си с пържени картопки и не можеше да говори. Затаи дъх за секунда с надеждата мъжът отсреща да не подеме поредната история за бойната си слава, свързана с някой негов прочут случай и процес. Повечето адвокати имаха този противен навик, а Иън и друг път беше изтърпявал това мъчение.

Лание обаче устоя на изкушението и продължи:

— Имаш право, ако поемем случая, искаме и двамата наследници, не само теб. Обемът на работата е еднакъв, всъщност дори няма да бъдем толкова натоварени, защото няма да си губим времето с онова момченце от Мемфис.

— Ще видя какво мога да направя — каза Иън.

— Всеки месец ще ти предоставяме сметка за разходите и ще призовем няколко свидетели, предимно вещи лица.

— Колко?

— Разработили сме бюджет. Петдесет хиляди би трябвало да покрият разноските. — Лание се озърна, въпреки че никой посетител не би могъл да чуе нито дума от разговора им, и додаде по-тихо: — Освен това трябва да наемем добър детектив, а не някой посредствен копой. Налага се да похарчим малко пари за човек, който ще успее да се внедри в обкръжението на Лети Ланг и да изрови малко мръсотия, а това няма да бъде лесно.

— Колко?

— Само предположение, но допускам, че ще трябва още двайсет и пет хиляди.

— Не съм сигурен, че мога да си позволя такъв процес.

Най-сетне Лание се усмихна, макар и принудително.

— Ще забогатееш, Иън, просто се дръж за мен.

— Защо си толкова сигурен? Когато се срещнахме миналата седмица, беше доста предпазлив. Дори имаше съмнения.

Поредната неохотна усмивка.

— Това беше при първия ни разговор, Иън. Хирургът винаги е резервиран, когато му предстои сложна операция. Нещата вече се изясняват. Вчера сутринта бяхме в съда. Ориентирах се как стоят нещата. Чух отсрещната страна. И най-важното, хубавичко огледах адвокатите на Лети Ланг, онези зализани типове от Мемфис. Те са ключът към победата ни. Изправиш ли ги пред съдебни заседатели в Клантън, собственоръчно написаното завещание ще се превърне в лоша шега.

— Ясно. Да се върнем на разходите за седемдесет и пет хиляди. Чувал съм, че някои правни кантори поемат разходите авансово и си възстановяват парите след присъдата или споразумението.

— Правили сме го.

— Стига, Уейд, постоянно го правите, защото повечето ви клиенти са фалирали. Нещастни бачкатори, затънали в трудови злополуки, и други подобни.

— Да, но твоят случай не е такъв, Иън. Ти можеш да си позволиш да финансираш едно дело, а другите не могат. Етиката изисква клиентът да покрие разходите, ако има финансовата възможност.

— Етиката ли? — подсмихна се Иън.

Беше почти оскърбление, но Лание не се засегна. Добре познаваше правилата на професионалната етика, когато имаше полза от тях, но иначе ги пренебрегваше.

— Стига, Иън, това са само седемдесет и пет бона, пък и ще бъдат на вноски за около година.

— Ще платя авансово около двайсет и пет хиляди. Всичко над тази сума поемате вие и ще си уредим сметките накрая.

— Добре, както и да е. Ще го решим по-късно. Имаме по-важни проблеми. Заеми се с Хършъл — ако не изрита адвокатата си и не подпише с мен, ще се насоча към по-важни дела. Ясно ли е?

— Мисля, че да. Ще се опитам, само това обещавам.

Компанията за дървен материал „Беринг“ се помещаваше в няколко разнородни метални постройки в двор с телена ограда, висока два метра и половина, и тежка порта, съвсем леко открената, сякаш като знак, че посетителите всъщност не са добре дошли. Беше скрита в края на дълъг асфалтов път, който не се виждаше от шосе 21, и се намираше на по-малко от миля от границата на окръг Тайлър. Ако човек минеше през входа и влезеше вътре, от лявата му страна се оказваха административните постройки, а от дясната — огромна площ, заета от суров дървен материал. Точно отпред имаше поредица от промишлени сгради, където почистваха, оразмеряваха, режеха и обработваха чамовата и твърдата дървесина, преди да я преместят в складовете. Паркингът отдясно беше пълен с очукани пикапи — явно бизнесът процъфтяваше и хората имаха работа, която иначе трудно се намираше в тази част на окръга.

Сет Хъбард изгуби склада за дървен материал при втория си развод, но си го върна няколко години по-късно. Хари Рекс организира принудителната продажба за двеста хиляди долара и измъкна парите — за клиентката си, разбира се. Както обикновено, Сет се притаи търпеливо, докато не настъпи рязък спад в бизнеса, после притисна отчаяния собственик да го продаде. Никой не знаеше откъде идва името „Беринг“. Джейк постепенно научаваше, че Сет бе кръщавал фирмите си с избрани напосоки имена. Отначало фирмата се бе казвала „Палмира“. Втория път, за да обърка всеки евентуален наблюдател, той бе избрал „Беринг“.

В „Беринг“ се намираше кабинетът му, макар да имаше и други офиси на различни места. След като разпродаде компаниите си и след като му поставиха диагноза рак на белия дроб, той обедини документацията и прекарваше повече време в „Беринг“. В деня след смъртта му шериф Ози Уолс се отби и проведе приятелски разговор със служителите от администрацията. Намекна им доста категорично

да не пипат нищо. Скоро щяха да дойдат адвокатите и след това нещата можеха само да се усложнят.

Джейк два пъти беше разговарял по телефона с Арлин Тротър, секретарката на Сет. Тя се държа приятно, но не изгаряше от желание да му помогне. В петък, почти две седмици след самоубийството, Джейк влезе през главния вход в приемната. Зад бюрото в средата седеше млада жена със силен грим, буйна черна коса, тесен пуловер и нахакана външност. На месинговата табелка пишеше само малкото ѝ име — Камила. Второто впечатление на Джейк беше, че екзотичното име отива на собственичката му. Тя му се усмихна мило и Джейк тутакси се замисли над забележката „Сет трудно си държи ципа затворен“.

Представи се. Жената не се изправи и го удостои само с кратко ръкостискане.

— Арлин ви очаква — изгука тя, натискайки копчето за нечий кабинет.

— Искрено съжалявам за шефа ви — каза Джейк.

Не помнеше да е видял Камила на погребението, а беше сигурен, че би запомнил лицето и фигурата ѝ.

— Много е тъжно — отговори тя.

— Откога работите тук?

— От две години. Сет беше свестен човек и добър началник.

— Нямах удоволствието да го познавам.

Арлин Тротър се показа от някакъв коридор и протегна ръка. Беше към петдесетгодишна, изцяло побеляла и малко понатежала, но се бореше с килограмите. Костюмът ѝ с панталон беше излязъл от мода преди поне десет години. Разговаряха, докато навлизаха в дебрите на сградата.

— Това е неговият кабинет — посочи тя една затворена врата. Бюрото ѝ беше точно до нея, сякаш я пазеше. — Документите му са ето там — добави тя и посочи към друга врата. — Нищо не съм пипала. Ръсел Амбърг ми се обади в нощта на смъртта и ми каза да заключа всичко. Шерифът се отби на следващия ден и повтори същото. През последните дни тук е доста тихо. — Гласът ѝ пресекна.

— Съжалявам.

— Сигурно ще намерите документацията в идеален вид. Сет водеше прилежен архив, а откакто се разболя, започна да отделя още

повече време да подреди старателно документите си.

— Кога го видяхте за последен път?

— В петък, преди да умре. Не се чувстваше добре и си тръгна към три следобед. Каза, че се прибира да си почине. Чух, че там е написал завещанието си. Вярно ли е?

— Изглежда, е вярно. Знаете ли нещо по въпроса?

Тя замълча за момент, сякаш не можеше или не искаше да отговори.

— Може ли да ви попитам нещо, господин Бриганс?

— Разбира се.

— Вие на чия страна сте? Да ви имаме ли доверие, или да си търсим свои адвокати?

— Според мен не е добра идея да се намесват още адвокати. Аз съм адвокатът по наследството, избран от господин Хъбард и инструктиран от него да се постарая завещанието му, собственоръчно написаното му завещание, да бъде признато и изпълнено.

— Завещанието, в което оставя всичко на прислужницата си, нали?

— В основни линии, да.

— Добре, а каква е нашата роля в това?

— Вие нямате роля за изпълнение на завещанието. Може да бъдете призована за свидетел, ако то бъде оспорено от семейството му.

— На процес, в съдебна зала? — Тя направи крачка назад, видимо уплашена.

— Възможно е, но е твърде рано да се притесняваме за това. Колко души работеха ежедневно със Сет?

Арлин закърши пръсти и се замисли. Облегна се назад и се намести в стола си.

— Аз, Камила и Дуейн. Има още няколко канцеларии отсреща, но хората там не се виждаха често със Сет. Честно казано, и ние не го виждахме често, поне преди последната година, когато се разболя. Сет предпочиташе да пътува, да проверява обектите, дървения си материал. Следеше сделките, пътуваше до Мексико, за да открие поредния мебелен завод. Наистина не обичаше да се задържа у дома.

— Кой го държеше в течение?

— Това беше моята работа. Всеки ден говорехме по телефона. Аз организирах някои от пътуванията му, но обикновено предпочиташе да

го прави сам. Не си падаше по възлагането на задачи. Плащаше всичките си лични сметки сам, пишеше всеки чек, правеше баланса, следеше всеки цент. Счетоводител му е един мъж от Тюпълоу.

— Вече разговарях с него.

— Счетоводните книги са там.

— Бих искал да разговарям с вас, Камила и Дуюейн по-късно, ако е възможно.

— Разбира се. Тук сме.

Стаята нямаше прозорци и беше слабо осветена. Старо бюро и стол показваха, че някога може и да е била използвана като кабинет. Доста отдавна. Всичко беше покрито с дебел слой прах. Едната стена заемаха високи черни метални шкафове. На другата имаше единствено календар на „Кенуърт Трък“ за 1987 г., закачен на пирон. Върху бюрото се мъдреха четири внушителни кашона и Джейк започна точно от тях. Прегледа папките в първия, като внимаваше да не разбърква нищо, и видя какво съдържат, без да се задълбочава в цифрите. Това щеше да направи по-късно.

На кашона пишеше „Недвижима собственост“ и беше пълен с нотариални актове, отменени ипотекы, оценки, данъчни сметки, данъчни разписки, платени фактури на предприемачи, копия на чекове, написани от Сет, и заключителни становища на адвокати. Имаше документи за къщата на Симпсън Роуд, за къща, близо до Буун, Северна Каролина, за апартамент в скъп комплекс, близо до Дестин, Флорида, и за няколко парцела, които на пръв поглед изглеждаха необработваеми земи. Вторият кашон беше надписан „Договори за дървесина“. Третият — „Банки — брокери“ и интересът на Джейк се поизостри. Портфейл с акции на „Мерил Линч“ в Атланта възлизаше на почти 7 милиона долара. Облигационен фонд в Ю Би Ес в Цюрих беше оценен на над 3 милиона долара. В сметка в канадската Ройъл Банк на Големия Кайманов остров имаше 6,5 милиона долара. Но и трите доста екзотични и вълнуващи сметки бяха закрити в края на септември. Джейк разрови по-надълбоко, вървейки по следата, оставена от Сет, и скоро намери парите в банка в Бърмингам, носещи 6 процента годишна лихва в очакване на легализирането на завещанието: 21,2 милиона долара в брой.

Свят му се зави от тези цифри. За адвокат от малък град, който живееше под наем и караше кола на почти 200 000 мили,

преживяването беше сюрреалистично: той, Джейк, рови из кашоните в пращен и зле осветен склад на канцелария в сглобяема постройка наред затъntenите гори в провинциален Мисисипи и небрежно прелиства документи за пари, далеч надхвърлящи общите приходи на всички адвокати, които в момента работят в окръг Форд. До края на живота им. Той се засмя.

Парите наистина ги имаше! Поклати смаяно глава и изпита огромно възхищение към господин Сет Хъбард.

Някой почука на вратата и Джейк се стресна. Затвори кашона, отвори вратата и излезе в приемната.

— Господин Бриганс, това е Дуейн Скуайър — каза Арлин. — Официално се води вицепрезидент, но всъщност прави само каквото му кажа — засмя се тя за пръв път.

Джейк и Дуейн се ръкуваха напрегнато пред погледа на хубавата Камила. Явно тримата служители искаха да обсъдят с него нещо важно. Дуейн беше жилав неспокоен мъж и пушеше като комин цигари „Кулс“, без да го е грижа особено къде отива димът.

— Може ли да поговорим с вас? — попита Арлин, безспорният лидер.

Дуейн запали нова цигара с треперещи ръце. Явно предстоеше сериозен разговор.

— Разбира се — отговори Джейк. — Какво има?

Арлин му подаде визитна картичка и попита:

— Познавате ли този човек?

Джейк погледна визитката. Рийд Макси, адвокат, Джаксън, Мисисипи.

— Не — отговори той. — Не съм чувал за него. Защо?

— Ами той се отби миналата събота, каза, че работи по наследството на господин Хъбард и че съдът е притеснен от собственоръчно написаното завещание, което сте подали, или както там се казва. Каза, че вероятно е незаконно, защото Сет очевидно е бил упоен с лекарства и е бил невменяем, докато е планирал да се самоубие. И същевременно е съставил това завещание. Обясни ни, че ние тримата сме основни свидетели, защото сме видели Сет в петъка преди самоубийството, и че трябва да свидетелстваме до каква степен е бил упоен. Добави, че истинското завещание, изготвено от истински адвокати, предвижда суми и за нас като приятели и служители. Затова

било в наш интерес да кажем истината, да обясним, че Сет не притежавал... какъв е терминът...

— Завещателна дееспособност — заяви важно Дуейн.

— Точно така. Завещателна дееспособност. Представи нещата така, все едно Сет е бил луд.

Изумен, Джейк все пак успя да запази сериозното си изражение и да не се издаде. Първата му реакция беше гняв — от къде на къде друг адвокат се осмеляваше да се намесва в случая му, да дрънка лъжи и да обработва свидетелите! Нарушенията на етиката бяха толкова много, че Джейк дори не можеше да ги назове всичките. Следващата му реакция обаче беше по-въздържана — Рийд Макси беше някакъв измамник. Никой професионалист не би постъпил така.

Той запази хладнокръвие.

— Е, ще поговоря с този адвокат и ще му кажа да се оттегли.

— Какво пише в другото, истинското завещание? — попита Дуейн.

— Не съм го виждал. Изготвено е от адвокати в Тюпълоу, а още не им е разпоредено да го покажат.

— Мислите ли, че фигурираме в него? — попита Камила, без изобщо да се постарее да подходи по-деликатно.

— Не знам.

— Можем ли да разберем? — попита тя.

— Съмнявам се.

На Джейк му се искаше да попита дали тази информация би повлияла на показанията им, но реши да говори колкото се може по-малко.

— Той зададе много въпроси за Сет — продължи Арлин — и за поведението му онзи петък. Искаше да знае как се е чувствал и подробно разпита за лекарствата му.

— Вие какво му казахте?

— Не много. Честно казано, не беше човек, с когото ми се искаше да разговарям. Очите му шареха и...

— Говореше много бързо — додаде Дуейн. — Страшно бързо. Понякога не го разбирах и си повтарях: „И този тип е адвокат?“. Не искам да си го представям в съда, пред съдебните заседатели.

— Освен това се държа доста агресивно — обади се Камила, — направо настояваше да разказваме историите си по определен начин.

Наистина искаше да кажем, че Сет е бил неуравновесен заради лекарствата.

Дуейн, от чиито ноздри излизаше дим, допълни:

— По едно време той остави куфарчето си върху бюрото на Арлин право, в странно положение, но не се опита да го отвори. Помислих си, че сигурно записва разговора и че вътре има касетофон.

— Не, не изглеждаше прекалено обигран — каза Арлин. — Отначало му повярвахме. Влиза някой с хубав тъмен костюм, казва, че е адвокат, подава си визитната картичка и се държи, сякаш знае много за Сет Хъбард и за бизнеса му. Настоява да говори с нас тримата и ние не успяваме да откажем. Затова разговаряме, или по-точно той говори. Ние през повечето време слушахме.

— Можете ли да го опишете? — попита Джейк. — Възраст, ръст, тегло, такива неща.

Тримата се спогледаха неохотно, сигурни, че описанията им няма да съвпадат.

— На колко години беше? — попита Арлин останалите. — Бих казала, на четирийсет.

Дуейн кимна, а Камила каза:

— Да, може би на четирийсет и пет. Висок метър и осемдесет, набит, според мен към сто килограма.

— Най-малко сто — поправи я Дуейн. — С тъмна коса, много тъмна, гъста, някак рошава...

— Нуждаеше се от подстригване — каза Арлин. — Дебели мустаци и бакенбарди. Не носеше очила.

— Пушеше цигари „Кемъл“ — допълни Дуейн. — С филтър.

— Ще го намеря и ще разбера какво е намислил — каза Джейк, но вече беше почти сигурен, че няма адвокат на име Рийд Макси. И най-глупавите адвокати знаят, че такова посещение ще предизвика проблеми и разследване за нарушена етика. Нещо не се връзваше.

— Да се посъветваме ли с адвокат? — попита Камила. — Това е ново за мен. За нас. Малко е плашещо.

— Още не — отговори Джейк. Смяташе да се види с всеки от тях на четири очи и да чуе какво ще му каже. Груповият разговор би могъл да им повлияе. — Може би по-късно, не сега.

— Какво ще стане с това място? — попита Дуейн и шумно напълни дробовете си с въздух.

Джейк прекоси откритото пространство и рязко отвори един прозорец.

— Не може ли да пушиш навън? — изсъска Камила на вицепрезидента.

Явно проблемът с пушенето тлееше от известно време. Шефът им бе хванал рак, а в офиса му миришеше на изгорели въглени.

Разбира се, пушенето беше разрешено.

Джейк се върна и застана пред тях.

— В завещанието си господин Хъбард нарежда на изпълнителя да продаде цялото му имущество на справедлива пазарна стойност и да превърне всичко в пари в брой. Предприятието ще продължи да работи, докато някой не го купи.

— Кога ще стане това? — попита Арлин.

— Когато се появи подходяща оферта. Сега или след две години. Дори ако завещанието бъде оспорено и нещата се проточат, собствеността на господин Хъбард ще бъде защитена от съда. Вече несъмнено се е разчуло, че това предприятие ще бъде обявено за продажба. Може скоро да получим оферта. А дотогава нищо не се променя. Разбира се, ако служителите тук са в състояние да продължат да движат нещата.

— Дуейн ги управлява вече пет години — любезно отбеляза Арлин.

— Ще продължим — потвърди и Дуейн.

— Добре. А сега, ако няма друго, искам отново да се заема с документите.

Тримата му благодариха и си тръгнаха.

Трийсет минути по-късно Джейк влезе при Арлин и заяви:

— Бих искал да видя кабинета му.

— Отключено е — махна с ръка тя. После стана и отвори вратата.

Беше дълга и тясна стая с бюро и столове в единия край и евтина заседателна маса в другия. Нищо чудно, че имаше много дървения: подът и стените бяха от чам, лакирани до блясък, по стените имаше потъмни дъбови лавици, много от които бяха празни. Нямаше стена, запълнена от егото на собственика — никакви дипломи, защото Сет не притежаваше такива; никакви административни награди, никакви снимки с политици. Всъщност в кабинета нямаше нито една снимка.

Бюрото изглеждаше правено по поръчка, с чекмеджета. На него нямаше почти нищо. Само купчина листове и три празни пепелника.

От една страна, това можеше да се очаква от момче от провинцията, съумяло да забогатее през последните години от живота си. От друга страна, трудно можеше да се повярва, че човек с богатство за двайсет милиона долара няма по-хубав кабинет.

— Всичко е спретнато и подредено — отбеляза Джейк почти на себе си.

— Сет обичаше да има ред — каза Арлин.

Стигнаха до другия край на помещението, Джейк дръпна един от столовете край заседателната маса и попита:

— Имате ли минутка?

Арлин седна, сякаш беше предполагала, че предстои разговор, и го бе очаквала с нетърпение.

Джейк придърпа един телефон.

— Хайде да се обадим на този Рийд Макси, а?

— Добре, както кажете. Вие сте адвокатът.

Джейк набра номера от визитката и за негова изненада се свърза със служителка на рецепция, която съобщи името на голяма и известна правна кантора в Джаксън. Джейк попита за господин Рийд Макси, който явно работеше там, защото тя каза:

— Един момент, моля.

Друг женски глас пропя:

— Кабинетът на господин Макси.

Джейк се представи и помоли да разговаря с адвоката.

— Господин Макси е извън града и ще се върне чак в понеделник — отговори служителката.

Джейк пусна в ход чара си, обясни в основни линии с какво се занимава и с известна загриженост призна опасението си, че някой вероятно се представя за господин Рийд Макси.

— Той бил ли е в окръг Форд във вторник? — попита Джейк.

— О, не. От понеделник е в Далас по работа.

Джейк каза, че разполага с физическо описание на шефа ѝ, и се зае да обрисова натрапника. По едно време секретарката се засмя.

— Не, не, има някаква грешка. Господин Рийд Макси, за когото работя аз, е на шейсет и две години, плешив и по-нисък от мен, а аз съм висока един и седемдесет и пет.

— Познавате ли друг адвокат в Джаксън, който да се казва Рийд Макси? — попита Джейк.

— Не, съжалявам.

Джейк ѝ благодари и обеща да звънне на шефа ѝ следващата седмица, за да обсъдят проблема по-подробно. Затвори и каза:

— Точно както подозирах. Онзи тип е излъгал. Не е бил адвокат. Сигурно работи за някой адвокат, но самият той не е.

Клетата Арлин само се взираше в него, неспособна да продума.

— Нямам представа кой е бил — продължи Джейк — и едва ли ще го видим повече. Ще се опитам да разбера, но може би няма да узнаем. Подозирам, че е изпратен от човек, свързан със случая.

— Но защо? — попита тя.

— За да ви смути, да ви обърка, да ви уплаши. Най-вероятно вие тримата, а сигурно и други служители тук ще бъдете повикани да свидетелствате за поведението на Сет в дните преди смъртта му: дали е бил с всичкия си, дали се е държал странно, дали е бил под въздействието на силни лекарства. Ако е така, дали лекарствата са повлияли на преценката му? Предстои да бъдат повдигнати важни въпроси.

Тя определено взе да размишлява над тях. Джейк чакаше. След дълга пауза той се обади:

— Е, Арлин, да потърсим някои отговори. Сет е написал завещанието тук, в кабинета си, в събота сутринта. Трябвало е да го пусне по пощата преди обед, за да го получа в понеделник. Вие сте го видели в петък, нали?

— Да.

— Забелязахте ли нещо необичайно?

Тя извади кърпичка и докосна очите си.

— Извинете.

Жената се разплака. Джейк реши, че явно разговорът ще отнеме доста време. Накрая Арлин се овладя, изправи се и се усмихна.

— Знаете ли, господин Бриганс, не съм сигурна на кого да имам доверие в тази ситуация, но честно казано, на вас вярвам.

— Благодаря ви.

— Разбирате ли, брат ми беше съдебен заседател на онзи процес.

— Кой процес?

— На Карл Лий Хейли.

Всичките дванайсет имена бяха неизлично запечатани в паметта на Джейк. Той се усмихна и попита:

— Кой?

— Бари Ейкър. Най-малкият ми брат.

— Никога няма да го забравя.

— Той много ви уважава заради процеса и така нататък.

— И аз също го уважавам. Тези хора проявиха огромна смелост и произнесоха справедлива присъда.

— Когато чух, че вие сте адвокатът, който ще отговаря за имуществото на Сет, се почувствах по-добре. Но после, когато научихме за последното завещание... ами доста е объркващо.

— Разбирам. Нека просто да си имаме взаимно доверие. Оставете това „господине“, наричайте ме Джейк и ми кажете истината. Съгласна ли сте?

Арлин остави кърпичката върху масата и се отпусна на стола.

— Добре, но не искам да ходя в съда.

— Ще се притесняваме за това по-късно. Засега просто ми опишете положението.

— Добре. — Тя преглътна мъчително, мобилизира се и думите се отприщиха. — Последните дни на Сет не бяха приятни. Близко месец състоянието му ту се влошаваше, ту се подобряваше. Проведоха му два курса на химио- и лъчетерапия, косата му опада и той отслабна. Беше толкова немощен и болен, че не беше в състояние да се надигне от леглото. Коравият старец не искаше да се предава. Но имаше рак и когато туморите отново се проявиха, той осъзна, че краят му е близо. Престана да пътува и прекарваше повече време тук. Болеше го, вземаше много демерол. Идваше на работа рано, пийваше малко кафе и за няколко часа му беше добре, после пак отпаднаше. Не съм го виждала да взема болкоуспокояващи, но ми е казал за тях. Понякога беше сънлив и замаян, дори му се гадеше. Настояваше да шофира и нас това много ни тревожеше.

— Кой вас?

— Нас тримата. Ние се грижехме за Сет. Той не допускаше никого близо до себе си. Казахте, че не сте се срещали с него, и аз не съм изненадана, защото Сет избягваше хората. Мразеше празните приказки. Не беше общителен човек. Беше самотник и не желаше никой да се бърка в делата му или да му върши работа. Сам си

купуваше кафе. Ако аз му го поднасях, дори не благодареше. Имаше доверие на Дуейн да движи деловите му въпроси, но двамата не прекарваха много време заедно. Камила е тук от няколко години и Сет наистина обичаше да флиртува с нея. Тя е простовата, но е мила и добра и той я харесваше. Но толкова. Само ние тримата.

— През последните му дни забелязахте ли да е правил нещо необикновено?

— Всъщност не. Чувстваше се зле. Придремваше често. В петък изглеждаше весел. Тримата си говорехме, че не е необичайно хора, които са решили да се самоубият, да се почувстват спокойни и дори с нетърпение да очакват края. Мисля, че в онзи петък Сет знаеше какво се кани да направи. Беше се изтощил от всичко. И бездруго умираше.

— Някога да е обсъждал завещанието си?

Това ѝ се стори забавно и тя се засмя.

— Сет не обсъждаше личните си неща. Никога. Работя тук от шест години и не съм го чула да каже нито дума за децата, внуците, роднините, приятелите или враговете си.

— А за Лети Ланг?

— Нито думичка. Не съм ходила в къщата му, не съм се виждала с тази жена, не знам нищо за нея. За пръв път видях лицето ѝ на снимката във вестника тази седмица.

— Говори се, че Сет си е паднал малко женкар.

— Чувала съм тези слухове, но той никога не ме е докосвал, не ме е свалял. Дори да е имал пет приятелки, никой нямаше да разбере.

— Знаехте ли какво правеше той с предприятията си?

— В повечето случаи. Много документи минават през бюрото ми. Той често ме е предупреждавал за поверителността им. Но никога не ми е била известна цялата картинка, не съм сигурна, че изобщо е била известна някому. Когато разпродаде фабриките си миналата година, ми даде петдесет хиляди долара. Дуейн и Камила също получиха бонуси, но нямам представа колко. Той ни плащаше добре. Сет беше справедлив човек, очакваше от служителите си да се трудят усърдно и нямаше нищо против да им плаща подобаващо. Трябва да знаете и още нещо. Сет не беше тесногръд като повечето бели хора тук. В склада работят осемдесет души — половината са бели, половината са чернокожи и получават еднакво заплащане. Чувала съм, че всичките му заводи за мебели и дъскорезници работят на същия

принцип. Не се интересуваше много от политика, но презираше отношението към чернокожите в южните щати. Беше справедлив човек. Много го уважавах.

Гласът ѝ пресекна и тя отново посегна към кърпичката.

Джейк погледна часовника си и с учудване видя, че е почти обед. Беше тук вече два часа и половина. Каза, че трябва да тръгва, но ще дойде отново в началото на следващата седмица заедно с господин Куинс Лънди, новия изпълнител на завещанието, назначен от съда. На излизане поговори с Дуейн и се сбогува любезно с Камила.

Докато шофираше обратно към Клантън, в главата му се въртяха възможните сценарии с участието на измамник, който се представя за адвокат от голяма кантора в Джаксън и се опитва да сплаши евентуалните свидетели, при това броени дни след самоубийството и преди първото изслушване в съда. Който и да беше, повече нямаше да го видят. Най-вероятно работеше за някой от адвокатите на Хършъл, на Рамона или на децата им. Уейд Лание беше главният заподозрян на Джейк. Той ръководеше фирма с дузина опитни адвокати, прочута с агресивната си и изобретателна тактика. Джейк беше разговарял със свой състудент, който често си имаше вземане-даване с тях. Данните от разузнавателната му мисия бяха впечатляващи, но и обезкуражаващи. Фирмата беше известна с нарушаването на професионалната етика, а после адвокатите ѝ тичаха при съдията и сочеха с пръст отсрещната страна. „Пази си гърба“, предупреди го приятелят му.

От три години Джейк носеше пистолет, за да се защитава от членовете на Клана и от други откачалки. Вече започваше да се пита дали не му е нужна закрила от акулите, които кръжаха около богатството на Хъбард.

Напоследък сънят бягаше от очите ѝ нощем. Лети установи, че е принудена да отстъпи още повече пространство на семейството си. Симиън не беше напускал къщата повече от седмица и заемаше половината легло. Лети делеше другата половина с двете си внучета. Двамата ѝ племенници спяха на пода.

Събуди се на зазоряване. Лежеше в своята половина, извърната към мъжа си, който хъркаше, увит с одеялото, и в дъха му се усещаше бирата от предишната вечер. Тя го наблюдава известно време, без да помръдва, а в главата ѝ се въртяха неприятни мисли. Той напълняваше и побеляваше, а с годините заплатата му изтъняваше. Ей, не е ли време да потегляш? Време е да изчезнеш, както само ти умееш, и да ме оставиш на спокойствие за месец-два. Не те бива за нищо друго, освен за секс, ама какъв ти секс с внуците в стаята?

Симиън обаче не се канеше да заминава. Напоследък никой не напускаше Лети. Тя трябваше да признае, че поведението му се беше подобрило неузнаваемо — през последните няколко седмици, естествено, откакто смъртта на господин Хъбард промени всичко. Симиън продължаваше да пие всяка вечер, но не прекомерно, не като преди. Държеше се мило със Сайпръс, услужливо предлагаше да изпълнява нейните поръчки и се въздържа от обичайното си оскърбително поведение. Към децата проявяваше търпение. Два пъти беше приготвил храна на грила и беше почистил кухнята — за пръв път. В неделя бе отишъл със семейството на църква. Най-очевидната промяна беше внимателното и грижовно отношение към жена му.

Не я беше удрял от няколко години, но когато са те били, не го забравяш. Случката отшумява, но белезите остават — дълбоки, скрити, възпалени. Оставаш си пребита. Само страхливец може да бие жена. Накрая ѝ се беше извинил. Тя бе казала, че му прощава, но всъщност не беше вярно. Според нейните разбирания някои грехове не получават прошка, а да биеш съпругата си беше един от тях. Беше положила клетва, която все още смяташе да спази — един ден щеше да си тръгне

и да бъде свободна. Можеше да минат десет или двайсет години, но тя щеше да намери смелост да напусне жалкия нещастник.

Не беше сигурна дали господин Хъбард е увеличил, или намалил вероятността за развода ѝ. От една страна, щеше да ѝ е много по-трудно да напусне Симиън, докато той се умилква край нея и изпълнява всяко нейно нареждане. От друга страна, парите щяха да ѝ осигурят независимост.

Всъщност щяха ли наистина? Щеше ли това да означава по-хубав живот в по-голяма къща с по-красиви вещи и по-малко тревоги, а вероятно и независимост от съпруг, когото вече не харесваше? Да, това със сигурност беше възможно. Но нямаше ли също така да я принудят до края на живота си да бяга от приятели, роднини и непознати, подложили умолително шепа? Лети вече изпитваше желание да избяга. От години се чувстваше като в капан в претъпканата си тясна къща с твърде малко легла. Сега обаче стените истински я притискаха.

Петгодишният Антъни се размърда насън в краката ѝ. Лети тихичко се измъкна от леглото, вдигна халата си от пода, облече го и излезе безшумно от стаята. Подът в коридора скърцаше под износения и мръсен мокет. В съседната стая Сайпръс спеше в леглото си, а тънката завивка едва обгръщаше огромното ѝ туловище. Инвалидната ѝ количка стоеше сгъната до прозореца. На пода спяха две деца на сестрата на Лети. Надникна в третата спалня, където Федра и Кларис спяха заедно в едно легло, преплели ръце и крака. Сестрата на Лети заемаше другото легло вече почти седмица. Още едно дете лежеше на пода, свило коленца към гърдите си. В дневната Кърк спеше на пода, защото на канапето хъркаше чичо му.

Навсякъде има тела, помисли си Лети. Запали лампата и тя освети бъркотията след снощната вечеря. По-късно щеше да измие съдовете. Направи си кафе, надникна в хладилника и установи каквото очакваше. Освен няколко яйца и пакет месо за обяд нямаше почти никаква друга храна. Със сигурност не беше достатъчно, за да нахрани толкова народ. Щеше да изпрати скъпия си съпруг до магазина веднага щом се събуди. А за продуктите щеше да плати не с надниците, спечелени от Симиън или от самата нея, нито с издаден от държавата чек, а благодарение на щедростта на новия им герой, почитаемия Букър Систрънк. Симиън го беше помолил за заем от пет хиляди

долара. (Човек, който кара такава кола, едва ли ще се затрудни с пет хилядарки.) Всъщност дори не било заем, отбеляза Симиън, а по-скоро аванс. Букър се съгласи и двамата подписаха някакво листче. Лети държеше парите скрити в кутия за бисквити в килера.

Тя обу сандали, пристегна халата и излезе навън. Беше петнайсети октомври и във въздуха се усещаше хлад. Листата пожълтяваха и потрепваха на вятъра. Лети отпи от любимата си чаша и пое през тревата към малката барака, в която държаха косачката и други неща. Зад нея на канадската ела висеше въжена люлка и Лети седна на нея. Изрита сандалите си, избута се назад с крака и полетя във въздуха.

Вече я бяха попитали, а въпросът щеше да се повтаря отново и отново. Защо господин Хъбард е постъпил по този начин? Обсъждал ли го е с нея? Вторият въпрос беше най-лесният — не, той никога не обсъждаше нищо с нея. Разговаряха за времето, за това какво трябва да се поправи в къщата, какво да купи и какво да сготви тя за вечеря. Но нищо важно. Това гласеше обичайният ѝ отговор, засега. Истината беше, че той на два пъти небрежно и неочаквано беше споменал, че ще ѝ остави нещичко. Знаеше, че умира и че смъртта му е близо. Правеше планове за края си и искаше да я успокои, че ще ѝ завещае някакви пари.

Защо обаче ѝ оставяше толкова много? Децата му не бяха свестни хора, но не заслужаваха толкова сурово наказание. Лети със сигурност не заслужаваше онова, което ѝ беше завещал той. Нищо не ѝ се струваше логично. Не можеше ли да седне с Хършъл и с Рамона, само тримата, без адвокати, и да се споразумеят за разумна подялба на наследството? Лети никога не беше притежавала нищо и не беше алчна. Щеше да се задоволи с малко. Би отстъпила по-голямата част от имуществото на семейство Хъбард. Искаше само колкото да започне нов живот.

Някаква кола приближаваше по междуселския път. Намали скорост, после отмина, като че ли шофьорът искаше само добре да огледа къщата на Лети Ланг. След минути се зададе друга кола от обратната посока. Тя я позна — брат ѝ Ронът заедно с противните си деца и проклетата си съпруга. Беше се обадил да я предупреди, че сигурно ще дойде, и ето ги, пристигаха рано в събота сутринта да видят любимата си леля Лети, чиято снимка беше публикувана на

първа страница на вестника, а начинът, по който беше успяла да се намъкне в завещанието на този бял старец, беше влязъл в устата на всички.

Тя хукна към къщата и се разкрещя.

Докато се суетеше над списъка с покупки на кухненския плот, Симиън забеляза как Лети бърка в кутия за бисквити в килера. И изважда от там пари. Престори се, че не забелязва, но след броени секунди, когато жена му отиде в дневната, той грабна кутията и извади десет банкноти по сто долара.

Значи тук криеше тя „общите пари“.

Най-малко четири деца и самият Ронгъл изявиха желание да го придружат до магазина. Симиън обаче имаше нужда да остане малко на спокойствие. Успя да се измъкне през задната врата, да скочи в пикапа си и да изчезне, без никой да го забележи. Насочи се към Клантън, който беше на петнайсет минути път, наслаждавайки се на самотата. Осъзна колко му липсват пътуванията, дните, през които отсъстваше от дома, късните нощи по баровете и жените. Накрая щеше да напусне Лети и да се премести, но със сигурност нямаше да е сега. О, не. В обозримото бъдеще Симиън планираше да се държи като образцов съпруг.

Или поне така си повтаряше. Често не проумяваше защо прави нещата, които правеше. В главата му се разнесе злонамерено гласче и Симиън се заслуша. „Танкс Тонк“ се намираше на няколко мили северно от Клантън, в края на черен път, по който минаваха само хора, които си търсеха белята. Танк нямаше разрешително да прави и продава алкохол, нямаше на прозореца стикер от Търговската камара. Пиенето, хазартът и курвите бяха незаконни в другите части на окръга. Най-студената бира наоколо се намираше в хладилниците на Танк и Симиън внезапно усети копнеж, докато пъплеше по пътя със списъка на жена си в единия джоб и със заетите от адвокатата им пари в другия. Леденостудена бира, зарове и карти в събота сутринта. Какво по-хубаво?

Пушекът и остатъците от предишната нощ бяха разчистени. Едноръко момче на име Лут бършеше масите. По дансинга се въргаляха счупени чаши, свидетелство за неизбежното сбиване.

— Има ли простреляни? — попита Симиън, докато отваряше половинлитрова кутийка с бира.

Беше сам в бара.

— Още не. Има двама в болницата с пукнати глави — отговори Онтарио, еднокракият барман, лежал в затвора за убийството на първите си две съпруги. Сега не беше женен.

Танк имаше слабост към хора с ампутирани ръце и крака и повечето му служители бяха без един-два крайника. Биячът Бакстър пък беше без ухо.

— Съжалявам, че съм пропуснал — преглътна жадно Симиън.

— Казват, че сбиването си го бивало.

— Така изглежда. Бенджи тук ли е?

Бенджи раздаваше картите за блекджек в заключена стая без прозорци зад бара. До него в подобна стая хвърляха зарове и от там в момента се разнасяха възбудени гласове. Хубава бяла жена без липсващи крайници и с непокътнати и изложени на показ други важни анатомични подробности влезе при тях и съобщи на Онтарио:

— Тук съм.

— Нали щеше да спиш цял ден — отговори той.

— Очаквам клиенти. — Тя продължи да върви и докато минаваше покрай Симиън, нежно плъзна дългите си изкуствени розови нокти по рамото му. — Готова съм за работа — изгука тя в ухото му, но той се престори, че не я е чул.

Жената се казваше Бони и от години работеше в задната стаичка, където много от младите чернокожи в окръг Форд за пръв път топваха чушката. Симиън няколко пъти беше влизал там, но днес нямаше такова намерение. Когато тя се изгуби от поглед, той отиде отзад и намери човека, който раздаваше картите за блекджек.

Бенджи затвори вратата и попита:

— Колко, човече?

— Хилядарка — отговори Симиън, горд с парите си, голям играч.

Бързо разпери десетте банкноти върху филцовата повърхност на масата за блекджек. Бенджи се ококори.

— Божичко, човече, уговорил ли си се с Танк?

— Не. Не ми казвай, че никога не си виждал хиляда долара.

— Един момент. — Бенджи извади от джоба си ключ и отвори касата под масата. Преброи наличните пари, позамисли се и каза: — Мисля, че мога да го направя. Доколкото си спомням, ти и бездруго не си голяма заплаха.

— Млъквай и раздавай.

Бенджи замени парите с десет черни чипа. Вратата се отвори и Онтарио докуцука с нова бира.

— Имаш ли фъстъци? — попита Симиън. — Кучката не пригответи закуска.

— Ще намеря нещо — изломоти Онтарио на излизане.

Размесвайки картите, Бенджи отбеляза:

— Ако е вярно онова, което чувам, не бих ругал тая жена.

— Да не вярваш на всичко, което чуваш?

Разделиха първите шест ръце, после се появи Бони с купичка ядки и още една ледена бира в заскрежена халба. Беше се преоблякла и сега носеше оскъдно прозрачно бельо, черни чорапи и ексцентрични обувки с високи токчета, от които дори проститутка би се изчервила. Симиън я измери продължително с поглед. Бенджи промърмори „Божичко!“, а Бони попита:

— Имате ли нужда от още нещо, момчета?

— В момента не — отговори Симиън.

Един час по-късно и изпил три бири, Симиън погледна часовника си със съзнанието, че трябва да тръгва. Но просто не можеше да го направи. У дома беше пълно с натрапници. Лети беше непоносима. Не харесваше Ронгъл и в най-хубавите му дни. И толкова проклети деца припкаха наоколо.

Бони се върна с още една бира, която му поднесе без сутиен. Симиън поиска прекъсване и обеща да се върне след малко.

Сбиването започна, когато Симиън удвои залога на твърдо дванайсет, глупав ход според който и да било наръчник. Бенджи раздаде — оказа се дама, играта приключи и последните два чипа изчезнаха.

— Заеми ми петстотин — веднага се примоли Симиън.

— Аз да не съм банка — отговори Бенджи, както можеше да се предполага. — Танк не дава на кредит.

Пиян, Симиън тупна по масата и се провикна:

— Дай ми пет чипа за по сто долара!

Играта беше привлякла още един играч, широкоплещест млад мъж с бицепси колкото баскетболни топки. Казваше се Раско и играеше с чипове за по пет долара, докато наблюдаваше как Симиън профуква големите пари до шушка.

— Внимавай! — срязва го Раско и си взе чиповете.

Симиън се бе ядосал от появата на Раско. Комарджия като него би трябвало да може да играе сам срещу дилъра. След броени секунди той усети, че ще се стигне до бой, а беше научил, че при това положение е най-добре пръв да пуснеш кръв и да нанесеш първия и може би решителен удар. Замахна вбесено, изобщо не улучи и докато Бенджи крещеше: „Престанете с тия глупости! Не тук!“, Раско скочи от стола си — беше много по-висок, отколкото изглеждаше седнал — и стовари два жестоки юмрука в лицето на Симиън.

По-късно Симиън се свести на паркинга — бяха го замъкнали до пикапа му и го бяха положили в каросерията. Надигна се, озърна се, не видя никого, колебливо докосна дясното си око, което беше затворено, и деликатно разтри челюстта си отляво, където много го болеше. Погледна към часовника си, но него го нямаше. Освен хилядата долара, които беше откраднал от Лети, беше профукал още сто и двацет, с които смяташе да пазарува. Бяха отъмъкнали всичките му пари, и монетите дори. Бяха му оставили портфейла, макар вътре да нямаше нищо ценно. Понечи да се втурне обратно в бара, да сграбчи еднокракия Онтарио или едноръкия Лут и да ги накара да му възстановят откраднатото. В крайна сметка беше ограбен на тяхна територия. Що за заведение беше това?

Накрая промени намерението си и потегли. Щеше да се върне по-късно и да се срещне с Танк, за да уреди нещата. Онтарио го наблюдаваше и когато пикапът на Симиън се изгуби от поглед, се обади на шерифа. Спряха го в очертанята на град Клантън, арестуваха го за шофиране в нетрезво състояние, щракнаха му белезниците и го откараха в ареста. Натикаха го в изтрезвителното и го осведомиха, че не може да говори по телефона, докато не изтрезнее.

Той и бездруго не изгаряше от желание да се обажда у дома.

Дариъс пристигна от Мемфис точно за обяд заедно с жена си Натали и пълна с деца кола. Бяха гладни, разбира се, но поне Натали носеше голяма чиния с кокосови сладки. Жената на Ронгъл не беше донесла нищо. От Симиън и покупките нямаше и следа. Промениха плана и Дариъс бе изпратен от Лети до магазина. Следобедът се точеше и всички излязоха на двора. Момчетата играеха футбол, а мъжете пиеха бира. Ронгъл запали скарата и пикантното ухание на печени ребърца се разнесе наоколо. Жените седяха на верандата, говореха си и се смееха. Пристигнаха още хора — двама братовчеди от Тюпълоу и приятели от Клантън.

Всички искаха да прекарат известно време с Лети. На нея ѝ беше приятно да я гледат, допадаха ѝ възхищението и ласкателствата и макар да се отнасяше подозрително към мотивите за тях, не отричаше какво удоволствие е да бъде център на вниманието. Никой не споменаваше завещанието, парите или господин Хъбард, поне не в нейно присъствие. Сумата от двайсет милиона долара се подмяташе толкова често и толкова авторитетно, че вече се приемаше като факт, установен и известен. Парите съществуваха и Лети трябваше да получи деветдесет процента от тях. В даден момент обаче Дариъс не издържа. Когато двамата с Ронгъл останаха сами до скарата, той попита:

— Чете ли вестника тази сутрин?

— Да — отговори Ронгъл. — Не разбирам какво ще помогне това.

— И аз си мислех същото. Обаче представя Букър Систрънк в добра светлина.

— Сигурен съм, че той е звъннал на вестника и е подхвърлил историята.

Беше на първа страница в раздела за Средния юг на мемфиския сутрешен вестник. Хубава клюкарска история за самоубийството на господин Хъбард и за необикновеното му завещание, същата снимка на Лети, издокарана с най-хубавите си дрехи за съда, побутвана от двете страни от Букър Систрънк и Кендрик Бост.

— Ще изпълят от гората — подметна Дариъс.

Ронгъл изсумтя, засмя се и махна с ръка.

— Вече са тук — каза. — Чакаат под строй.

— Според теб колко ще вземе Систрънк?

— Попитах я, ама не казва.

— Нали няма да прибере половината, а?

— Не знам. Не е евтин.

Един от племенниците поспря да провери какво става с ребърцата и двамата чичовци смениха темата.

Късно следобед извадиха Симиън от изтрезвителното и един помощник-шериф го поведе към малка стая без прозорци, в която адвокатите се срещаха с клиентите си. Дадох му пликче с лед за лицето и чаша прясно кафе.

— Сега какво? — попита той.

— Имаш посетител — каза му помощник-шерифът.

Пет минути по-късно влезе Ози и седна. Беше облечен с джинси и спортно сако, имаше значка на колана си и кобур на хълбока.

— Мисля, че не се познаваме — каза той.

— Гласувах за теб два пъти — отговори Симиън.

— Благодаря ти, но след като спечелиш, всички така казват.

Ози беше проверил списъците и прекрасно знаеше, че Симиън не е регистриран гласоподавател.

— Кълна се, че гласувах.

— Обадох ми се от „Танкс“ и казаха да не стъпваш там. Не искат повече неприятности.

— Преджобили са ме.

— Мястото е опасно. Знаеш правилата, понеже няма правила. Просто не припарвай там.

— Искам си парите обратно.

— Забрави за тези пари. Да се прибираш ли искаш, или предпочиташ да пренощуваш тук?

— По-скоро ще се прибера у нас.

— Да тръгваме.

Симиън се настани на предната седалка до Ози. Беше без белезници. След тях един помощник-шериф караше пикапа на Симиън. Първите десет минути никой не проговори, само слушаха как пука радиото на шерифа. Най-накрая Ози го изключи.

— Не е моя работа, Симиън, но онези адвокати от Мемфис не бива да са тук. Вече злепоставиха жена ти, поне в очите на общността.

Нещата вървят към процес със съдебни заседатели, а вие дразните всички.

Отначало Симиън си помисли да му каже да се разкара, но мозъкът му беше изтръпнал и го болеше челюстта. Не искаше да спори. Вместо това си помисли колко е готино да се вози като важна клечка на предната седалка на голяма кола и да го придружават до дома.

— Чуваш ли ме? — попита Ози. С други думи, кажи нещо.

— Ти какво би направил? — попита Симиън.

— Щях да разкарам тези адвокати. Джейк Бриганс ще ви спечели делото.

— Той е хлапе.

— Иди да попиташ Карл Лий Хейли.

На Симиън не му хрумна достатъчно бърз отговор, не че имаше такъв. За чернокожите в окръг Форд присъдата на Хейли означаваше всичко.

Ози продължи да го притиска.

— Питаш ме как бих постъпил. Бих се държал примерно и нямаше да се забърквам в неприятности. Какво си мислиш, че ще стане, като пиеш, забавляваш се с курви и губиш пари на карти в събота сутринта или когато и да било? Сега цялото внимание е насочено към жена ти. Белите вече са подозрителни, а вас ви очаква процес със съдебни заседатели. Последното, от което имаш нужда, е името ти да се появи по вестниците, понеже караш пиан, биеш се и какво ли още не. Не помисли ли?

Пиел, забавлявал се с курви и играел хазарт! Симиън кипеше вътрешно, без да продума. Беше на четирийсет и шест години и не беше свикнал да го мъмри човек, който не му е шеф.

— Стегни се, човече — настоя Ози.

— Ами обвинението за шофиране в нетрезво състояние?

— Ще го отложи за шест месеца, да видим как ще се държиш. Сгафиш ли още веднъж, ще те изправя пред съда. Танк ще ми се обади в мига, в който прекрачиш прага му. Ясно?

— Ясно.

— И още нещо. Кой е собственик на камиона, който си карал от Мемфис до Хюстън и Ел Пасо?

— Една фирма от Мемфис.

— Има ли си име?

— Шефът ми си има име, но не знам кой е неговият шеф.

— Съмнявам се. Какво имаше в камиона?

Симиън замълча и погледна през страничния прозорец. След напрегната пауза каза:

— Не знам. Превозваме най-различни неща.

— Някои от тях да са крадени?

— Не, разбира се.

— Тогава защо ФБР задават въпроси?

— Не съм виждал никакво ФБР.

— Още не, но ми се обадиха преди два дни. Имаха името ти. Виж, Симиън, ако те арестуват федералните, с Лети ще трябва да забравите за процес със съдебни заседатели в този щат. Не го ли разбираш, човече? Новината ще е на първа страница. По дяволите, всички в града и бездруго шушукат за Лети и за завещанието на господин Хъбард. Сгазиш ли лука, не очаквай симпатия от съдебните заседатели. Не съм сигурен дори дали чернокожите ще те подкрепят. Помисли си, човече.

Федералните ли, едва не избухна Симиън, но успя да си задържи езика зад зъбите и продължи да зяпа през прозореца. Пътуваха мълчаливо, докато не наближиха дома му. За да му спести унижението, Ози му позволи да се качи в пикапа си.

— Яви се в съда в девет сутринта в сряда. Ще поръчам на Джейк да подготви документите. Ще ги бавим известно време.

Симиън му благодари и бавно се отдалечи.

Видя пет автомобила, паркирани на алеята пред дома му. От скарата се издигаше пушек. Навсякъде се щураха деца. Редовното събиране на роднини, които обединяваха сили около скъпата Лети.

Той паркира на пътя и бавно пое към къщата. Сигурно го очакваше грозна сцена.

След пристигането на завещанието на господин Хъбард преди две седмици сутрешната поща стана къде-къде по-интересна. Всеки ден поднасяше нов проблем, защото се появяваха нови и нови адвокати, които се бореха да си намерят място. Уейд Лание внесе искане за оспорване на завещанието от името на Рамона и Иън Дафо, което се превърна в извор на вдъхновение. След броени дни подобни искания подадоха адвокатите, представляващи Хършъл Хъбард, неговите деца и децата на Дафо. Тъй като законът позволяваше текстът да бъде свободен, първите варианти следваха еднаква основна стратегия. В тях се казваше, че собственоръчно написаното завещание е невалидно, защото Сет Хъбард не е притежавал завещателна дееспособност и налице е злоупотреба с влияние от страна на Лети Ланг. Не беше предоставено никакво доказателство в подкрепа на тези твърдения, но това не беше необичайно за съдебните дела. Мисисипи се придържаше към практиката да се излага само основното твърдение и да се доказват конкретните подробности впоследствие.

Зад кулисите усилията на Иън Дафо да убеди Хършъл да се присъедини към представяните от фирмата на Уейд Лание лица се оказаха неплодотворни и дори предизвикаха разрив. Хършъл не беше впечатлен от Лание и смяташе, че той няма да се представи добре пред съдебните заседатели, макар че не можеше да подкрепи сериозно становището си с факти. Понеже му трябваше адвокат от Мисисипи, Хършъл се обърна към Стилман Ръш да защитава интересите му. Но тъй като именно те бяха изготвили завещанието от 1987 г., сега имаха само ограничена роля в спора. Не им оставаше друго, освен да наблюдават, пък и надали съдия Атли щеше да толерира присъствието им дори от страничната линия и с пуснат хронометър, разбира се. Хършъл взе проницателното решение да наеме високоуважаваната фирма на Ръш срещу заплащане само в случай на успех и се сбогува с адвокатата си от Мемфис.

Докато представителите на оспорващата страна маневрираха да заемат позиции, защитниците се боричкаха помежду си. Руфъс Бъкли официално се включи в случая като местен адвокат на Лети Ланг. Джейк подаде обичайното обжалване на основание, че Бъкли няма нужния опит. Бомбите започнаха да се сипят, когато Букър Систрънк осъществи заявеното си намерение и подаде искане за отстраняването на Джейк и замяната му с фирма „Систрънк и Бост“ с местен адвокат Бъкли. На следващия ден Систрънк и Бъкли подадоха още едно искане съдия Атли да си направи отвод от делото с неясния и странен аргумент, че той бил предубеден към собственоръчно написаните завещания. Накрая подадоха и искане процесът да бъде преместен в друг, „по-безпристрастен“ окръг. Иначе казано, по-черен.

Джейк разговаря дълго с един адвокат от Мемфис, с когото го свързва техен общ познат. Въпросният колега от години воюваше със Систрънк и изобщо не му беше почитател, но се възхищаваше на успехите му, макар и неохотно. Стратегията на Систрънк беше да взриви случая, да го превърне в расова война, да нападне всеки свързан с него бял човек, включително съдията, и да се пазари за избора на съдебните заседатели, докато не вкара достатъчно чернокожи сред тях. Беше безочлив, шумен, безстрашен, умен и умееше да се държи заплашително както в съда, така и извън него. Ако се налагаше, можеше да пусне чара си пред съдебните заседатели. В съдебните процеси на Систрънк винаги имаше случайни жертви, а той не даваше и пет пари кой ще пострада. Да се съдиш с него беше толкова неприятно, че евентуалните ответници бързо се споразумяваха.

Тази тактика може и да вършеше работа в заредената с расизъм обстановка във федералния съд в Мемфис, но не и в окръг Форд, не и пред съдия Рубън Атли. Джейк беше чел и препрочитал подадените от Систрънк искания и колкото повече четеше, толкова по-категорично се убеждаваше, че великият адвокат причинява непоправима вреда на Лети Ланг. Показа копия от документите на Лушън и на Хари Рекс и двамата се съгласиха с него. Стратегията беше глупава и със сигурност щеше да доведе до нежелани резултати и да се провали.

След като се занимава със случая само две седмици, Джейк беше готов да се оттегли, ако Систрънк останеше в играта. Подаде искане за отхвърляне на исканията на Систрънк и Бъкли на основание, че те не

могат да пледират в съда. Той беше адвокатът на защитниците на завещанието, не те. Разчиташе на съдия Атли да ги постави на място, а иначе той с радост щеше да се прибере у дома.

Ръсел Амбърг беше освободен и изчезна от уравнението. Мястото му зае почитаемият Куинс Лънди, адвокат пред пенсия от Смитфийлд, стар приятел на съдия Атли. Лънди беше избрал спокойната кариера на данъчен консултант и по този начин бе избегнал кошмара на съдебните процеси. В качеството си на заместник-изпълнител, или управител на завещанието, каквато беше официалната му позиция, от него се очакваше да изпълнява задачите си, без да се съобразява особено с оспорването. Работата му беше да събере активите на господин Хъбард, да ги оцени, да ги защити и да ги докладва пред съда. Той транспортира архива от компанията за дървен материал „Беринг“ в кантората на Джейк в Клантън и го разположи в стая на долния етаж, до малката библиотека. Всеки ден предприемаше едночасовото пътуване и пристигаше точно в десет сутринта. За щастие, с Рокси си допаднаха и нямаше никакви драми.

Драми обаче назряваха на друго място в кантората. Лушън беше добил навика да се отбива всеки ден, да си вре носа в делата на Хъбард, да рови в библиотеката, да нахълтва в кабинета на Джейк с мнения и съвети и да тормози Рокси, която не можеше да го понася. Лушън и Куинс имаха общи приятели и не след дълго започнаха да изпиват кани с кафе и да си разказват истории за колоритни съдии, починали преди десетилетия. Джейк седеше горе на затворена врата. Долу се вършеше съвсем малко работа.

Освен това за пръв път от години виждаха Лушън да се мотае в и около съда. Унижението заради изключването му от адвокатската колегия беше отшумяло. Той продължаваше да се чувства като парий, но беше жива легенда, макар и по неподходящите причини, затова хората охотно го поздравяваха. Къде се губиш? Какво правиш напоследък? Често го виждаха да рови из стари нотариални актове в поземления регистър като детектив, който търси следи.

Беше краят на октомври. Карла и Джейк се събудиха в пет часа във вторник сутринта. Бързо си взеха душ, облякоха се, сбогуваха се с майката на Джейк, която щеше да гледа детето и спеше на канапето, и

отпътуваха със сааба. В Оксфорд се отбиха в заведение за бързо хранене и си купиха кафе и кифлички. На един час път западно от Оксфорд възвишенията плавно се разлиха в речната делта. Носеха се по шосета през побелели от късния памук ниви. Подобните на грамадни насекоми машини пълзяха през полето и поглъщаха по четири реда едновременно, а бели ремаркета чакаха да поемат набрания памук. Стара табела гласеше „Парчман, 5 мили направо“ и не след дълго пред погледа им изникна затворът.

Джейк не идваше тук за пръв път. През последния му семестър като студент по право преподавателят по наказателнопроцесуален кодекс бе организирал както всяка година посещение на небезизвестния затвор. Джейк и колегите му няколко часа слушаха управата на затвора и зяпаха осъдените на смърт затворници в далечината. Кулминацията беше груповият им разговор с Джери Рей Мейсън, осъден убиец, чийто случай бяха изучавали и който след по-малко от три месеца щеше да извърви последните си крачки до газовата камера. Мейсън упорито твърдеше, че е невинен, въпреки липсата на доказателства за подобно нещо. Откакто беше завършил университета, Джейк два пъти беше ходил на посещение. В момента имаше трима клиенти в „Парчман“ и трима във федерални затвори.

С Карла паркираха близо до административната сграда и влязоха. Ориентирайки се по указателните табели, стигнаха до коридор, пълен с хора, които очевидно биха предпочели да бъдат другаде. Джейк се регистрира и получи документ, озаглавен „Изслушвания за гаранция — регистър“. Неговият човек беше трети в списъка. Денис Йоки — 10:00 ч. С надеждата да избегнат срещата със семейство Йоки, Джейк и Карла се качиха по стълбите до втория етаж и накрая намериха кабинета на Флойд Грийн, колега на Джейк от Юридическия факултет, който сега работеше в системата на щатските затвори. Джейк му се беше обадил предварително и го беше помолил за услуга. Флойд се опитваше да му помогне. Джейк извади писмо от Ник Нортън, адвокат от Клантън, който представяше Марвис Ланг, намиращ се в момента в Лагер 29 при максимално строг охранителен режим. Флойд взе писмото и каза, че ще се опита да уреди среща.

Изслушванията започваха в девет сутринта в голяма гола стая със сгъваеми маси, подредени в квадрат. Зад тях имаше десетки сгъваеми столове, подредени в редици. На масата отпред седяха

председателят на комисията за условно освобождаване и четиримата ѝ членове. Пет бели мъже, назначени от губернатора.

Джейк и Карла влязоха заедно с потока посетители и се огледаха за свободни места. Вляво Джейк мярна Джим Йоки, бащата на затворника, но не спря. Водейки Карла, той се придвижи вдясно. Намериха си места и зачакаха. Пръв пред комисията се изправи мъж, който беше излежал трийсет и шест години за убийство, извършено по време на банков обир. Въведоха го и му свалиха белезниците. Той бързо огледа присъстващите, търсейки близките си. Беше бял, на около шейсет години, с дълга сресана коса и приятна външност и както винаги Джейк се учуди как изобщо е възможно някой да оцелее толкова дълго в място като „Парчман“. Надзорник, проучвал поведението му за освобождаване под гаранция, го представи в доклада си като образцов затворник. Комисията зададе няколко въпроса. След това говори дъщерята на убитата банкова касиерка, която започна с думите, че за трети път се явява пред комисията. За трети път се оказваше принудена да преживее този кошмар. Давейки се от прилива на чувства, тя трогателно описа какво е преживяло едно десетгодишно момиченце, когато е научило, че майка му е разстреляна с пушка с рязана цев на работното си място. После нещата се влошиха.

Комисията за освобождаване под гаранция реши, че ще обсъди въпроса, а освобождаването на убиеца не изглеждаше много вероятно. Отведоха го след трийсетминутно изслушване.

След това въведоха чернокож младеж и му свалиха белезниците. Сложиха го да седне пред комисията и го представиха. Беше лежал шест години за кражба на кола и беше образцов затворник, беше завършил гимназия, събираше кредити за колеж и не се забъркваше в неприятности. Надзорникът му препоръча освобождаване под гаранция, пострадалата от престъплението му — също. Имаше писмени клетвени показания от жертвата на престъплението, с която тя приканваше комисията да прояви снизходителност. Тя не беше ранена при извършване на престъплението и през годините беше водила кореспонденция с крадеца на колата.

След прочитането на клетвените ѝ показания Джейк забеляза още хора от семейство Йоки да се редят покрай стената вляво. Смяташе ги за груби и простовати, бедни земеделски работници,

склонни към насилие. Беше ги наблюдавал в съдебната зала два пъти, а ето че и сега бяха тук. Презираше ги и се страхуваше от тях.

Денис Йоки влезе със самоуверена усмивка и започна да се озърта за своите хора. Джейк не го беше виждал двацет и седем месеца и предпочиташе никога повече да не го вижда. Надзорникът му посочи съответните факти: през 1985 г. Денис Йоки се бе признал за виновен по обвинение в заговор за палез. Йоки и още трима души бяха обвинени в заговор да опожарят дома на Джейк Бриганс в град Клантън. Всъщност тримата други заговорници бяха хвърлили запалителните бомби и лежаха във федерални затвори. Един от тях бе дал показания от страна на правителството и така се стигна до признаване на вината. Надзорникът нямаше препоръки дали Йоки да бъде освободен, което според Флойд Грийн означаваше, че той надали ще бъде пуснат.

Джейк и Карла слушаха и кипяха от гняв. Йоки се бе отървал леко, защото Руфъс Бъкли бе оплескал обвинението. Ако Бъкли не се беше намесил и беше оставил федералните да си свършат работата, Йоки щеше да бъде затворен най-малко за десет години като приятелчетата си. Благодарение на Бъкли двацет и седем месеца по-късно присъстваха на изслушване за освобождаване под гаранция на един малък гангстер, който се беше опитал да впечатли Клана. Беше осъден на пет години. И още по средата се опитваше да се измъкне.

Докато Джейк и Карла вървяха, хванати за ръка, към катедрата, Ози Уолс и помощник-шериф Пратър шумно влязоха в стаята.

Джейк им кимна, после изцяло насочи вниманието си към комисията по изслушването.

— Знам, че разполагаме само с няколко минути, затова ще побързам. Аз съм Джейк Бриганс, собственик на къщата, която вече не съществува, а това е съпругата ми Карла. И двамата бихме искали да кажем няколко думи против молбата за освобождаване под гаранция.

Той отстъпи встрани и Карла застана на катедрата. Тя разгърна един лист и се опита да се усмихне на членовете на комисията. Измери с гневен поглед Денис Йоки, после се прокашля.

— Казвам се Карла Бриганс. Вероятно някои от вас помнят процеса срещу Карл Лий Хейли в Клантън през юли осемдесет и пета година. Съпругът ми защитаваше Карл Лий. Пламенната му защита ни струваше скъпо. Получавахме анонимни обаждания по телефона,

някои от които бяха откровени заплахи. Някой запали кръст в предния ни двор. Имаше дори опити съпругът ми да бъде убит. Заловен беше мъж с бомба, опитал се да взриви къщата ни, докато спим — процесът му все още предстои, а той се преструва на невменяем. По едно време се наложи да напусна Клантън заедно с четиригодишната ни дъщеря и да отседна при родителите си. Съпругът ми носеше оръжие и все още носи, а няколко наши приятели ни охраняваха. Накрая, една нощ по време на процеса, докато той беше в кантората си, тези хора — посочи тя Денис Йоки — подпалиха къщата ни с бензинова бомба. Денис Йоки може и да не е присъствал лично, но беше член на бандата, той е един от престъпниците. Прекалено голям страхливец е, за да се покаже, затова действа винаги под прикритието на мрака. Трудно ми е да повярвам, че сме тук сега, само двацет и седем месеца по-късно, и наблюдаваме как този престъпник се опитва да излезе от затвора.

Карла спря и вдигна листа. На изслушванията за освобождаване под гаранция рядко се явяваха красиви жени, почти деветдесет процента от участниците бяха мъже. Вниманието на всички беше приковано върху нея. Тя въздъхна и продължи:

— Къщата ни е била построена през деветдесетте години на миналия век от служител в железниците и семейството му. Той починал на първата Коледа в новата къща и тя останала собственост на семейството, докато преди двацет години не се оказала напълно празна. Смятах я за историческа постройка, макар че, когато я купихме, имаше дупки по пода и пукнатини по покрива. Цели три години двамата с Джейк влагахме в тази къща всеки заем до последния цент и й посветихме живота си. През деня ходехме на работа, а после до среднощ боядисвахме. Отпуските ни минаваха в лепене на тапети и лакиране на подовете. Джейк извършваше правни услуги в замяна на водопроводни дейности, озеленяване и строителни материали. Баща му пристрои стая за гости на тавана, а моят баща сложи плочи в задния двор. Мога да изреждам часове наред, но нямаме много време. Преди седем години с Джейк заведохме дъщеря ни у дома и я настанихме в детската стая. — Гласът ѝ леко потрепери, но тя преглътна мъчително и вирна брадичка. — За щастие, тя не беше в стаята си, когато унищожиха дома ни. Често съм се питала дали на тези хора изобщо им пука. Надали. Били са решени да ни навредят колкото се може повече. — Настъпи поредната пауза и този път Джейк положи ръка върху

рамото на Карла. Тя продължи: — Три години след пожара продължаваме да мислим за всичко, което сме изгубили, включително и кучето ни. Още се опитваме да заменим неща, които нямат заместител, още се мъчим да обясним на дъщеря ни какво и защо се е случило. Много е малка, за да разбере. Често ми се струва, че самите ние не можем да повярваме. И ми е трудно да приема, че днес сме тук, принудени отново да изживеем този кошмар — като всички жертви, допускам, — но сме дошли, за да застанем очи в очи с престъпника, опитал се да съсипе живота ни, и да ви помолим да разпоредите прилагане на наказанието му. Петгодишната присъда за Денис Йоки е твърде лека, твърде поносима. Моля ви, нека да я излежи цялата.

Тя отстъпи надясно и Джейк застана пред катедрата. Погледна към семейството на Йоки и забеляза, че Ози и Пратър са застанали близо до тях, изпращайки посланието „Търсите неприятности, ето ви ги“. Джейк се прокашля и заговори:

— С Карла благодарим на комисията за освобождаване под гаранция за възможността да говорим. Ще бъда кратък. Денис Йоки и жалката му шайка успяха да опожарят дома ни и сериозно да разстроят живота ни, но не успяха да ни наранят, както бяха планирали. Не успяха да постигнат и по-голямата си цел — да осуетят раздаването на справедливост. Аз представлявах Карл Лий Хейли, чернокож, застрелял двама бели, изнасилили и опитали да убият дъщеря му, затова те — Денис Йоки, неговите хора и различни знайни и незнайни членове на Клана — се опитваха многократно да ме сплашат и да навредят на семейството и приятелите ми и дори на моите служители. Претърпяха печален крах. Справедливостта възтържествува по превъзходен начин, когато състав само от бели съдебни заседатели единодушно отсъди в полза на клиента ми. Същите съдебни заседатели признаха за виновен Денис Йоки, отвратителните злодеи като него и техните расистки и насилнически убеждения. Съдебните заседатели се произнесоха ясно, високо и окончателно. Би било срамота комисията по обжалването само да плесне Йоки през ръцете и да го изпрати да си върви у дома. Откровено казано, той има нужда да излежи тук, в „Парчман“, цялото време, което вие можете да му дадете. Благодаря ви.

Йоки го гледаше, самодоволно ухилен, все още тържествуващ заради опожаряването на къщата и изпълнен с желание за нови

подвизи. Наглостта му не остана незабелязана от неколцина членове на комисията. Джейк отвърна на погледа му, после придружи Карла обратно до местата им.

— Шериф Уолс? — извика председателят и Ози закрачи към катедрата с проблясваща върху джоба на самото му значка.

— Благодаря ви, господин председател. Аз съм Ози Уолс, шериф на окръг Форд, и не искам този младеж да се връща у дома и да създава неприятности. Честно казано, би трябвало да е във федералния затвор и да излежава много по-дълга присъда, но сега нямаме време да се занимаваме с този проблем. Още тече разследване на случилото се преди три години, ФБР в Оксфорд също провежда разследване. Не сме приключили, ясно? И би било грешка да го освободим. Според мен той ще продължи по същия начин. Благодаря ви.

Ози се отдалечи и мина възможно най-близо до семейство Йоки. Двамата с Пратър застанаха до стената зад тях и когато повикаха следващия затворник, излязоха заедно с още няколко зрители. Джейк и Карла се срещнаха с шерифите пред залата и им благодариха, че са предприели пътуването до тук. Не бяха очаквали Ози да присъства. Побъбриха няколко минути, преди той и Пратър да проверят как стоят нещата със затворник, когото изпращаха обратно в Клантън.

Фloyd Грийн намери Джейк и Карла и им се стори леко притеснен.

— Мисля, че ще се получи — каза той. — Елате с мен и да знаете, че сте ми длъжници.

Излязоха от сградата и влязоха в друга. Пред вратата до кабинета на помощник-надзирателя стояха на пост двама въоръжени пазачи. Мъж, облечен с риза с къс ръкав, заяви дрезгаво:

— Имате десет минути.

И аз се радвам да се запознаем, помисли си Джейк. Единият от пазачите отвори вратата.

— Изчакай ме тук — каза той на Карла.

— Ще остана с нея — обади се Фloyd Грийн.

Стаята беше малка, без прозорци и приличаше повече на дрешник, отколкото на кабинет. Привързан с белезници към метален стол, вътре седеше Марвис Ланг, на двайсет и осем години, облечен с традиционните бели затворнически дрехи с избелели сини ленти на крачолите. Изглеждаше доста спокоен — смъкнал се беше надолу на

стола и беше праметнал крак връз крак. Имаше рошава къдрава коса и козя брадичка.

— Марвис, аз съм Джейк Бриганс, адвокат от Клантън — представи се Джейк и се настани на стола срещу него.

Марвис се усмихна учтиво и неловко протегна дясната си ръка, привързана за стола също като лявата. Успяха да се ръкуват въпреки белезниците.

— Помниш ли адвоката си Ник Нортън? — попита Джейк.

— Смътно. Доста време мина. Не съм имал повод пак да говоря с него.

— В джоба ми има писмо, подписано от Ник, което ми дава право да говоря с теб. Искаш ли да го видиш?

— Няма нужда. Да поговорим. Какво те интересува?

— Става дума за майка ти, за Лети. Скоро идвала ли е да те посети?

— Беше тук миналата неделя.

— Каза ли ти, че името ѝ е споменато в завещанието на бял мъж на име Сет Хъбард?

Марвис отмести поглед за секунда, после леко кимна.

— Да. Защо питаш?

— Защото в това завещание Сет Хъбард определя мен за адвоката, който да управлява парите и собствеността му. Завещава деветдесет процента от всичко на майка ти, а моята работа е да направя така, че тя да ги получи. Следиш ли мисълта ми?

— Значи ти си добрият?

— Точно така. Всъщност съм най-добрият в битката, която се води в момента, но майка ти явно не смята така. Наела е някакви адвокати от Мемфис, които ще я оберат до шушка и ще оплескат делото.

Марвис се изправи на стола, опита се да вдигне ръце и каза:

— Добре, вече съвсем се обърках. Карай по-бавно и ми обясни.

Джейк още говореше, когато на вратата се почука. Един от пазачите подаде глава и съобщи:

— Времето изтече.

— Приключваме — увери го Джейк и учтиво затвори вратата. Приведе се към Марвис и каза: — Искам да се обадиш на Ник Нортън за негова сметка, той ще приеме обаждането и ще потвърди думите ми.

В момента всеки адвокат от окръг Форд ще ти каже същото. Лети допуска ужасна грешка.

— И аз трябва да оправя нещата?

— Можеш да помогнеш. Поговори с нея. На нас — на мен и на нея — ни предстои да водим трудна битка. А тя само влошава допълнително нещата.

— Ще си помисля.

— Помисли си, Марвис. И ми се обади. За моя сметка.

Пазачът отново се показва.

Обичайната навалица от чиновници се събра в Чайната за закуска и кафе, никога за чай, не и толкова рано. На една кръгла маса седяха адвокат, банкиер, търговец и застрахователен агент, на друга имаше подбрана група от по-възрастни пенсионирани господа. Пенсионирани, но не глупави, мудни или тихи. Наричаха я „масата на дядковците“. Разговорът набираше скорост, докато минаваше през незадоволителните усилия на футболния отбор на „Оул Мис“ — миналата събота непростимо бяха изгубили от „Тюлейн“ на празника на випуските — и през още по-незадоволителните усилия в Университета на Мисисипи. Разговорът набираше инерция, докато дядковците нищеха Дукакис, току-що разнищен от Буш, когато банкиерът извиси глас:

— Чух, че онази жена е наела къщата на стария Сапингтън и се мести в града, заедно с цялата си сюррия, разбира се. Говори се, че пристигат пълни коли с нейни роднини, затова ѝ трябвала по-голяма къща.

— Къщата на Сапингтън ли?

— Нали се сещате, на север от града, до Мартин Роуд, близо до тържището. Стара ферма, която едва се вижда от пътя. Опитват се да я продадат, откакто е умрял Янк Сапингтън преди колко... десет години?

— Най-малко. Май няколко пъти са я давали под наем.

— Обаче не и на чернокожи, нали?

— Доколкото знам, не.

— Мислех, че е в доста добро състояние.

— Така е. Миналата година я боядисаха.

Новината предизвика размисъл и доста сериозно смайване. Къщата на Сапингтън се намираще в края на града, но въпреки това смятаха квартала за бял.

— Защо ще я дават на чернокожи? — попита един от старците.

— За пари. Там вече не живее никой от семейство Сапингтън, затова не им пука въобще. Ако не могат да я продадат, поне да я дадат

под наем. Парите са си пари, който и да ги плаща.

Веднага щом произнесе тези думи, банкерът зачака някой да ги оспори. Банката му беше известна с факта, че избягва да работи с чернокожи клиенти.

Влезе един брокер на недвижими имоти и се настани на масата на белите чиновници. Присъстващите тутакси го атакуваха.

— Тъкмо обсъждахме слуха, че онази жена е наела къщата на Сапингтън. Вярно ли е?

— И още как — отговори самодоволно той. Много се гордееше, че пръв е научил актуалната клюка, или поне така изглеждаше. — Нанесли са се вчера, доколкото чувам. Седемстотин долара на месец.

— Колко народ?

— Не знам. Не съм ходил там и не възнамерявам да ходя. Само се надявам да не повлияе на стойността на имотите в квартала.

— Какъв ти квартал? — попита един от старците. — По-надолу по пътя е оборът на тържището, където мирише на кравешки тор, откакто бях още дете. От отсрещната страна е складът за старо желязо на Лутър Селби. Какъв ти квартал!

— Знаеш какъв е пазарът на жилища — изстреля в отговор брокерът на недвижими имоти. — Ако допуснем тези хора да се нанесат не където трябва, цените на имотите в целия град ще паднат. Може да се отрази зле на всички ни.

— Прав е — намеси се банкерът.

— Тя не работи, нали? — попита търговецът. — А съпругът ѝ е безделник. Как така може да си позволи седемстотин долара месечно за наем?

— Не може толкова бързо да е получила парите на Хъбард, нали?

— Няма начин — отговори адвокатът. — Парите са затворени в наследството до приключването на съдебните дела. Ще отнеме години. Тя не може да получи нито цент.

— Тогава откъде има пари?

— Не ме питай — отговори адвокатът. — Може би всички ѝ плащат наем.

— В къщата има сигурно пет спални.

— И се обзалагам, че всички са пълни.

— А аз се обзалагам, че никой не ѝ плаща никакъв наем.

— Разправят, че него го арестували за шофиране в нетрезво състояние преди няколко седмици.

— Ами да — потвърди адвокатът. — Видях го в списъка на делата: Симиън Ланг. Пипнали го в събота сутринта. Яви се на първо изслушване, представляван от Джейк. Сигурно Ози е замесен някак.

— Кой плаща на Джейк?

Адвокатът се усмихна и отговори:

— О, няма как да разберем със сигурност, но бъдете сигурни, че парите ще дойдат от наследството по един или друг начин.

— Ако изобщо останат някакви пари.

— Което ми се струва съмнително.

— Много съмнително.

— Да се върнем на моя въпрос — обади се търговецът. — Тя как така може да си позволи да плаща наема?

— Стига, Хауард, те получават помощи. Умеят да разиграват системата. Безплатни купони за храна, помощи за деца, социални помощи, наеми, помощи за безработни — изкарват повече, като си седят на задниците, отколкото много от хората на пълен работен ден. Шест души, които получават помощи, в една къща и нямаш грижи за наема.

— Така е, но къщата на Сапингтън не е в системата на социалните.

— Сигурно адвокатът на Лети от Мемфис поема авансово разходите. По дяволите, най-вероятно ѝ е платил, за да се докопа до делото. Замислете се. Ако задели петдесет или сто хилядарки авансово в брой, за да получи делото, а после прибере половината наследство, когато настъпи моментът, сделката си я бива. Пък и сигурно е начислил лихва.

— Не е етично да постъпва така, нали?

— Имаш предвид адвокат да лъже ли?

— Или да преследва случай?

— Етиката зависи от това дали ще те хванат какви ги вършиш — спокойно отбеляза адвокатът. — Ако не те хванат, значи не си нарушил етиката. Съмнявам се, че Систриънк отделя много време да чете най-новите етични разпоредби на Американската адвокатска асоциация.

— Твърде зает е да чете собствените си изяви в пресата. Кога ще идва пак в града?

— Съдия Атли е назначил изслушване следващата седмица — отговори адвокатът.

— Какво ще правят?

— Няколко искания и други подобни, вероятно ще е поредният цирк.

— Ще постъпи глупаво, ако отново се появи с черния си ролс-ройс.

— На бас, че ще го направи.

— Имам братовчед в Мемфис, работи в съда — обади се застрахователният агент. — Според него Систрънк дължи пари на всички в града. Печели много, харчи още повече и постоянно бяга от банки и кредитори. Преди две години си купи самолет и за малко да се разори. Банката си взе самолета, после го съди. Той твърди, че всичко е расистки заговор. Организирай пищно тържество по случай рождения ден на жена си, третата, наел голяма тента, довел цял цирк, понита за всички деца, после имало изискана вечеря с омари и раци, а виното се леело като река. След празненството всичките му чекове били отхвърлени. Заплашил, че ще обяви банкрут, и в този момент сключил споразумение за десет милиона по дело за някакъв шлеп и се разплатил с всички. Той е на приливи и отливи.

Думите му привлякоха вниманието на присъстващите и хората се умислиха. Сервитьорката доля горещо кафе в чашите им.

Брокерът по недвижимите имоти погледна адвоката и попита:

— Нали не си гласувал за Майкъл Дукакис?

Беше си явна провокация.

— Гласувах и пак ще го направя — отговори адвокатът и думите му бяха посрещнати с кикот и престорен смях. Адвокатът беше един от двамата присъстващи демократи. Буш владееше окръг Форд с шейсет и пет процента.

Другият демократ, един от дядковците, смени темата с въпроса:

— Кога ще внесат в съда описа на имуществото на Хъбард? Трябва да знаем какво включва, нали? Така де, седим тук, клюкарстваме и се дърлим за завещанието му, за наследството и така нататък. Нямаме ли право като граждани, данъкоплатци и бенефициенти по силата на Закона за свободния достъп до информацията да знаем на колко точно възлиза имуществото? Според мен имаме.

— Не е твоя работа — каза търговецът.

— Може би, обаче наистина искам да знам. Ти не искаш ли?

— Не ме интересува — отговори търговецът и това го превърна в прицел на подигравки.

Когато смехът утихна, адвокатът каза:

— Управителят на завещанието е длъжен да подаде опис на активите, когато съдията му нареди. Законът не постановява краен срок. Само предполагам, но при толкова голямо имущество управителят на завещанието ще получи много време, за да намери всички и да възложи оценката.

— Точно колко голямо?

— Колкото всички говорят. Няма да знаем със сигурност, докато управителят не подаде документи.

— Не се ли нарича изпълнител?

— Не и ако изпълнителят напусне, както в този случай. Тогава съдът назначава управител, който да извърши дейността. Новият човек е адвокат от Смитфийлд и се казва Куинс Лънди, стар приятел на съдия Атли. Мисля, че е пред пенсия.

— И му плащат от наследството?

— Че откъде другаде?

— Добре де, като цяло на кого се плаща от наследството?

Адвокатът се позамисли и отговори:

— На адвоката по наследството, който засега е Джейк, но не знам дали ще остане. Носи се слух, че вече му е дошло до гуша от адвокатите от Мемфис и обмисля дали да не се откаже. На управителя също се плаща от наследството. На счетоводителите, на оценителите, на данъчните консултанти, на такива хора.

— Кой плаща на Систерънк?

— Предполагам, че е сключил договор с онази жена. Ако тя спечели, той ще получи процент.

— А защо Руфъс Бъкли се е присламчил към делото, по дяволите?

— Той е местният съветник на Систерънк.

— Хитлер и Мусолини. Искат да оскърбят всеки един жител на окръг Форд.

— Явно е така.

— И ще бъде процес със съдебни заседатели, нали?

— О, да — отговори адвокатът. — Явно всички искат процес със съдебни заседатели, включително съдия Атли.

— Защо съдия Атли?

— Просто е. Защото така сваля бремето от плещите си. Не се налага той да взема решението. Ще има големи победители и катастрофално победени, а когато присъдата е произнесена от съдебното жури, никой не може да вини съдията.

— Залагам десет към едно, че журито ще отсъди срещу тази жена.

— Да почакаме — каза адвокатът. — Да дадем на съдия Атли няколко месеца да подреди нещата по местата им, да организира всичко, да планира и да се подготви за процес. После точно преди началото на процеса ще направим залагания. Много ми е приятно да ви прибирам парите. Колко станаха — вече четири поредни Суперкупи, нали?

— Откъде ще намерят дванайсет души, които не знаят нищичко за случая? Всичките ми познати имат мнение и бъдете сигурни, че всеки чернокож в радиус от сто мили се е присламчил да отмъкне нещо. Доколкото чувам, Систрънк иска да премести процеса в Мемфис.

— Процесът не може да се мести извън щата, глупако. Поискал е просто смяна на мястото.

— Нали и Джейк се опита да премести процеса срещу Хейли в по-подходящ окръг с повече чернокожи съдебни заседатели?

— Така е, но съдия Нуз отказа. Само че делото „Хейли“ беше много по-голямо от това.

— Може би. Залогът не бяха двайсет милиона долара.

Дядката демократ попита:

— Смяташ ли, че Джейк може да спечели делото за тази жена?

Всички се умълчаха за секунди и впериха поглед в адвоката. През последните три седмици поне четири пъти му бяха задавали този въпрос, седнали на същата тази маса.

— Зависи — каза той сериозно. — Ако Систрънк е в съдебната зала, няма начин да спечелят. Ако е само Джейк, му давам петдесет процента шанс. — И това от адвокат, който не бе влизал в съда.

— Доколкото чувам, напоследък той имал тайно оръжие.

— Какво?

— Лушън Уилбанк отново се е активизирал. И не пиел. И май ходел в кантората на Джейк.

— Върнал се е — потвърди адвокатът. — Видях го в съда да рови в стари нотариални актове и завещания. Същият си е.

— Жалко.

— Трезвен ли беше?

— Донякъде.

— Джейк със сигурност няма да го остави да припари до съдебното жури.

— Надали съдия Атли ще го пусне в съдебната зала.

— Нали не може да практикува?

— Не, правата са му отнети за постоянно, което в неговия случай означава, че трябва да изчака осем години, за да кандидатства за възстановяване.

— Трайно, но за осем години, така ли?

— Аха.

— Няма логика.

— Такъв е законът.

— Законът, законът.

— Кой беше казал „Най-първо да изтрепем всички правници“?

— Май Шекспир.

— Мислех, че е Фокнър.

— Започнем ли да цитираме Шекспир, значи е време да си тръгваме — отбеляза адвокатът.

Обади се Флойд Грийн. С три на два гласа комисията по освобождаване бе решила да пусне Денис Йоки. Нямахте обяснение. Флойд направи неясни намеци за загадъчната дейност на комисията. Джейк знаеше, че в щата има отколешна печална традиция да се плаща за освобождаване под гаранция, но отказваше да повярва, че семейство Йоки са имали достатъчно мозък в главите дори да дадат подкуп.

Десет минути по-късно се обади и Ози със същата новина. Изрази смайването и безсилието си. Увери Джейк, че на следващия ден лично ще отиде в „Парчман“, за да вземе Денис, и ще разполага с два часа насаме с него в колата. Щял да отпрати всевъзможни заплахи и да забрани на хлапето да влиза в очертанятията на град Клантън.

Джейк му благодари и звънна на Карла.

Руфъс Бъкли паркира възстаричкия си кадилак от другата страна на площада, колкото се може по-далече от кантората на Джейк. Поседя в колата и си спомни колко мрази град Клантън, съда, гласоподавателите и най-вече собственото си пребиваване тук. По едно време, преди няколко години, избирателите го обожаваша и той ги смяташе за част от основата си, от платформата, откъдето щеше да започне борбата си за губернатор, а после, кой знае... Беше работил като техен прокурор, млад и строг обвинител с по един пистолет на всеки хълбок, с примка в ръка и без капчица страх от лошите. Намери ги, арестувай ги и после гледай как Руфъс ги окачва на бесилото. Кампанията му стъпваше на неговите деветдесет процента успешни дела като прокурор и гражданите го обичаха. Бяха гласували за него три пъти с огромно мнозинство, но последния път, миналата година, с още пресния спомен за горчивата присъда по делото „Хейли“, добрите хора от окръг Форд го отхвърлиха. Освен това претърпя тежки загуби в Тайлър, Милбърн и Ван Бурен, тоест в почти целия Двайсет и втори район, въпреки че съгражданите му от окръг Полк докуцукаха до избирателните урни и му осигуриха жалка разлика с шейсет гласа.

С кариерата му като държавен служител беше свършено, макар че на четирийсет и четири годишна възраст той понякога успяваше да се убеди, че има бъдеще, че все още е нужен. Но не беше сигурен на кого и за какво. Жена му заплаши, че ще го напусне, ако той отново някога се кандидатира за каквото и да било. След като десет месеца се мота в някакъв малък тих кабинет и зяпа рехавото движение по главната улица, Руфъс беше отегчен, смазан и потиснат. Направо откачаше. Телефонното обаждане на Букър Систрънк беше същинско чудо и Руфъс тутакси сграбчи шанса да се хвърли в някой спор. Фактът, че противникът е Джейк, го зарадва допълнително.

Той отвори вратата и излезе с надеждата никой да не го познае. Здравата се беше провалил.

Съдът на окръг Форд отваряше в осем часа, а пет минути по-късно Руфъс влезе през главния вход, както беше правил многократно в предишния си живот. Тогава, когато беше уважаван и дори всяваше страх. Сега просто не му обръщаха внимание, с изключение на позакъснелия поглед на портиера, който едва не възкликна: „Струвате ми се познат!“. Руфъс забързано се качи по стълбите и с удоволствие установи, че голямата съдебна зала е отключена и без охрана. Изслушването беше определено за девет часа и Руфъс беше пристигнал пръв. Направи го умишлено, защото с господин Систрънк имаха план.

Беше едва третото му посещение тук след процеса на Хейли и ужасът от евентуална загуба го преряза ниско в корема. Спря от вътрешната страна на голямата двойна врата и огледа огромната и страшна зала. Коленете му омекнаха, за секунда изпита чувството, че ще припадне. Затвори очи и чу Джийн Гилеспи да чете присъдата: „По всички точки на обвинението ние, съдебните заседатели, обявяваме обвиняемия за невинен поради невменяемост“. Ама че провал! Само че не можеш най-хладнокръвно да застреляш две момчета и после да твърдиш, че си го направил, защото са заслужавали. Не, трябва да намериш законна причина да го сториш и единствената теза на Джейк Бриганс беше невменяемостта.

Явно се беше оказала достатъчна. Когато беше убил момчетата, Карл Лий Хейли беше точно толкова вменяем, колкото и всеки друг.

Руфъс пристъпи напред и си припомни хаоса в съдебната зала, когато семейство Хейли и всичките им приятели буквално откачиха. Ето това си беше лудост! Броени секунди след като едно хлапе изкрещя: „Невинен! Невинен!“, тълпата край сградата на съда изригна.

Докато стигне до преградата, Руфъс успя да овладее емоциите и мислите си. Очакваше го работа, а разполагаше с кратко време да се подготви. Като във всяка съдебна зала между преградата и съдийското място имаше две големи маси. Масите бяха еднакви, но по функция се различаваха коренно. Масата отдясно приютяваше прокурора в наказателното дело — неговата предишна територия — или ищеца при гражданските дела. Тя се намираше близо до ложата на съдебните заседатели и по време на процес той, Руфъс, винаги се беше чувствал по-близо до тях. На около три метра встрани беше другата маса, тази на защитата и в наказателните, и в гражданските дела. Според

мнението на повечето адвокати, които прекарваха кариерата си в съдебната зала, разположението беше важно. То излъчваше мощ или нейната липса. Позволяваше съдебните заседатели, които постоянно наблюдаваха, да виждат повече или по-малко определени адвокати. Имаше случаи, когато тук се подготвяше сцената за битката между Давид и Голиат, ако самотен адвокат и неговият клиент инвалид се окажеха изправени пред глутница корпоративни костюмари или пък съсипан ответник бъдеше изправен пред мощта на щата. Разположението беше много важно за красивите адвокатки с къси поли и пълната с мъже лежа на съдебните заседатели; също толкова важно беше и за псевдокаубоите с островърхи ботуши.

Като прокурор Руфъс никога не се беше притеснявал къде ще седи, защото за него това не беше проблем. Оспорване на завещание обаче не се случваше често, затова двамата с господин Систрънк бяха взели решение. Ако успееш, щяха да поставят под свой контрол масата, използвана от обвинителите и ищците, която се намираше по-близо до съдебните заседатели, за да се наложат като истинския глас на защитниците на завещанието. Джейк Бриганс сигурно щеше да се развика, но какво пък толкова. Време беше да разпределят ролите и понеже клиентът им беше бенефициент на напълно законното завещание на Сет Хъбард, те щяха да предявят претенциите си.

Дълбоко в себе си Руфъс не беше толкова уверен в правотата на тази стратегия. Прекрасно познаваше житието на съдия Рубън Атли, който подобно на старите, опитни и често раздразнителни магистрати в Мисисипи ръководеше делата с желязна ръка и често беше скептичен към пришълците. Ръцете на Систрънк обаче го сърбяха да се сборичка и да поеме контрола. Каквото и да се случеше, щеше да бъде вълнуващо, а той, Руфъс, щеше да е във вихъра на събитията.

Бързо пренареди столовете край масата вдясно, като остави само три и премести другите встрани. Отвори дебелото си куфарче и пръсна по масата бележници и документи, като че ли бе тук от часове и му предстоеше още цял ден работа. Поговори с господин Пейт, докато той пълнеше каните с ледена вода. Преди време двамата с господин Пейт щяха да си бърбят за времето, но Руфъс вече не се интересуваше от валежите.

Дюма Лий влезе тихо, позна Бъкли и се запъти право към него. На врата му висеше фотоапарат, а в ръка държеше бележник, за да

записва думите му.

— Разбрах, че вие сте местният адвокат на Лети Ланг, така ли е?

— Без коментар — отговори Руфъс и внимателно подреди някакви документи, тананикайки си.

Нещата са се променили, помисли си Дюма. Предишният Руфъс щеше да си счупи врата, само и само да говори с репортерите. Никой не можеше да застане между Руфъс и обектива.

Дюма се премести и каза нещо на Пейт, който го сръза:

— Разкарай този фотоапарат от тук.

Дюма излезе отвън и заедно с колегите си зачака евентуално да зърне черния ролс-ройс.

Уейд Лание пристигна със сътрудника си Лестър Чилкот. Кимнаха на Бъкли, който беше твърде зает да говори, и се развеселиха от начина, по който беше завзел масата на ищците. И те се заеха с неотложната задача да разтоварят куфарчетата си и да се приготвят за битка. Минути по-късно Стилман Ръш и Сам Ларкин се появиха до преградата и поздравиха своите колеги. Бяха от същата страна на съдебната зала и щяха да изложат много от същите аргументи, но на този ранен етап от конфликта още си нямаха доверие. Влязоха зрители и съдебната зала бръмна от тихото жужене на притеснени поздравии и клюки. Неколцина униформени помощник-шерифи обикаляха, пускаха шеги и посрещаха посетителите. Иън, Рамона и децата им пристигнаха заедно и седнаха вляво, зад адвокатите си и възможно най-далече от противниковата страна. Любопитни адвокати се навъртаха край съдийското място, като че ли имаха някаква работа там. Смееха се заедно с чиновниците. Драмата най-сетне се случи, когато Букър Систернк и антуражът му се стекоха през вратата и нахлуха в съдебната зала, като че ли бе запазена специално за тях. Хванал Лети под ръка, Систернк поведе хората си по пътеката, оглеждайки намръщено всички, сякаш ги предизвикваше да се обадят. Търсеше конфликт както винаги. Той я настани на предния ред със Симиън и децата и постави млад чернокож мъж с дебел врат и черен костюм и вратовръзка на пост пред нея, като че ли отнякъде можеха да нахлуят я убийци, я почитатели. Край Лети се скупчиха различни братовчеди, лели, чичовци, племенници, съседи и всякакви доброжелатели.

Бъкли наблюдаваше зрелището и едва съумяваше да потисне подозрението си. Цели дванайсет години се бе изправял пред съдебни

заседатели в тази част на страната. Умееше да ги подбира, да ги разгадава, да ги предсказва, да говори с тях и в повечето случаи да ги води за носа, затова тутакси разбра, че Букър Систрънк и неговите номера на голяма и зла чернокожа знаменитост няма да минат в тази зала. Ама сериозно ли си бе довел бодигард? Лети беше слаба актриса. Беше инструктирана да изглежда мрачна и дори печална, в траур, като че ли скъпият ѝ покоен приятел си е отишъл и ѝ е оставил полагащо се наследство, което алчните бели сега искат. Стараеше се да изглежда онеправдана, оскърбена.

Систрънк и партньорът му Кендрик Бост минаха през преградата и размениха официални поздрави с колегата си господин Бъккли. Струпаха и своите неща върху заетата от него заветна маса, но не обърнаха никакво внимание на адвокатите от противната страна. Публиката стана по-многобройна. Наближаваше девет без четвърт.

Джейк влезе през една странична врата и веднага забеляза, че мястото му вече е заето. Ръкува се с Уейд Лание, Стилман Ръш и останалите адвокати на оспорващите завещанието.

— Изглежда, имаме проблем — каза той на Стилман и кимна към Бъккли и адвокатите от Мемфис.

— Късмет — пожела му Стилман.

Джейк бързо взе решение да избягва сблъсъка. Излезе от съдебната зала и отиде в кабинета на съдията. Хършъл Хъбард пристигна с двете си деца и неколцина приятели. Седнаха близо до Иън и Рамона. С наближаването на девет залата се успокои. Беше разделена почти идеално — чернокожите от едната страна, белите от другата. Лушън, разбира се, седеше отзад, при чернокожите.

Джейк се върна и застана сам до една врата, близо до ложата на съдебните заседатели. Не разговаряше с никого, а безгрижно разлистваше някакъв документ. В девет и пет господин Пейт нареди „Всички да станат“ и съдия Атли влезе с развяваща се зад него стара и избеляла черна тога. Зае мястото си и каза:

— Седнете, моля.

Той огледа съдебната зала. Оглеждаше и се мръщеше, оглеждаше и се мръщеше, но не каза нищо. Стрелна с очи Джейк, измери с гневен поглед Систрънк и Бост и взе лист хартия. Изреди адвокатите по списък — всички присъстваха надлежно, общо десет души. После придърпа микрофона още по-близо.

— Първо, малко да подредим нещата. Господин Бъкли, подали сте известие за включването си в делото като местен адвокат за мемфиската фирма „Систърнк и Бост“, така ли е?

Бъкли, както винаги нетърпелив да се изправи и да бъде чул, скочи и извика:

— Точно така, господин съдия. Аз...

— А след това, изглежда, вие и колегата ви сте подали една камара искания, които до едно трябва да разгледаме днес. Така ли е?

— Да, господин съдия, бих искал да...

— Извинете, А господин Бриганс е подал възражение срещу вашето включване в случая поради липса на опит, умения и познания по тези въпроси, така ли е?

— Напълно произволно възражение, господин съдия, както ясно виждате. От адвокат в този щат не се изисква да...

— Извинете, господин Бъкли, вие сте подали уведомление за включването си, господин Бриганс е възразил, следователно трябва да се произнеса по неговото възражение. Още не съм го направил, а дотогава вие официално не сте адвокат по този случай. Разбирате ли?

— Господин съдия, възражението на господин Бриганс е произволно и трябва да бъде санкционирано. Всъщност вече подготвям предложение за санкции.

— Не си губете времето, господин Бъкли. Седнете и ме слушайте.

Атли изчака Бъкли да седне, присви тъмните си очи и дълбоките бръчки по челото му се вдълбаха още повече. Той никога не губеше самообладание, но понякога проявяваше гняв, който всяваше ужас у всеки адвокат в радиус от петдесет метра.

— Още не сте представени надлежно пред този съд, господин Бъкли, нито пък вие, господин Систърнк, или вие, господин Бост. Обаче сте си позволили да контролирате моята съдебна зала, като сте заели позиции. Не вие сте адвокати по това завещание, а господин Бриганс, както официално и надлежно съм разпоредил. Някой ден може и да станете адвокати на защитниците на това завещание, но още не сте.

Думите му звучаха бавно, целенасочено, строго и съвсем ясно. Отекнаха в цялата зала и привлякоха изцяло вниманието на хората, които ги слушаха.

Джейк не сдържа усмивката си. Не подозираше, че неговото произволно, заядливо и дори незряло възражение относно включването на Бъкли ще свърши такава работа.

Съдия Атли се развихри.

— Официално вас ви няма тук, господин Бъкли. Защо си позволявате да заемате такава авторитетна позиция?

— Господин съдия...

— Моля, изправете се, когато се обръщате към съда!

Бъкли се наклони напред и удари коляното си в ръба на масата, докато се мъчеше да запази някакво достойнство.

— Господин съдия, не съм попадал на случай срещу законно практикуващ адвокат да бъде подадено толкова неоснователно възражение, затова прецених, че вие ще го отхвърлите още щом го видите, и ще преминем към по-неотложните въпроси.

— Преценили сте погрешно, господин Бъкли, и сте си въобразили, че вие и вашият колега от Мемфис можете да нахлуете тук и да си присвоите защитата. Намирам го за възмутително.

— Ваша чест, уверявам съда...

— Седнете, господин Бъкли. Съберете си нещата и идете ето там, в ложата на съдебните заседатели — посочи съдия Атли с дългия си костелив пръст към мястото, където стоеше Джейк.

Бъкли не помръдна. Неговият колега обаче го стори.

Букър Систрънк се изправи, разпери ръце и поде с мелодичния си, дълбок и еквив глас:

— Ваша чест, ако съдът позволи, това е абсурд. Става дума за рутинен въпрос, който несъмнено можем да разрешим съвсем бързо. Не е необходима толкова пресилена реакция. Всички тук сме разумни хора, всички се опитваме справедливостта да възтържествува. Може ли да предложи да разгледаме първоначалния въпрос за правото на господин Бъкли да се включи в делото като местен адвокат? Съдията несъмнено е наясно, че възражението, подадено от младия господин Бриганс, няма стойност и следва да бъде незабавно отхвърлено. Наясно сте, нали, господин съдия?

Съдия Атли не отговори и очите му не издадоха нищо. След няколко напрегнати секунди той сведе поглед към пристава и му нареди:

— Проверете дали шериф Уолс е в съда.

Нареждането може и да уплаши Руфъс Бъкли, може и да развесели Джейк и адвокатите от другата страна, но разгневи Букър Систрънк. Той сковано изпъна гръб и каза:

— Ваша чест, имам правото да говоря.

— Не, още нямате. Седнете, господин Систрънк.

— Възразявам срещу тона ви, господин съдия. Представявам наследницата по това завещание госпожа Лети Ланг и мое задължение е да браня неотклонно интересите ѝ.

— Седнете, господин Систрънк.

— Няма да замълча, господин съдия. Преди не много години адвокати като мен не са имали право да говорят в тази съдебна зала. Години наред не са имали правото да влизат тук, а когато са ги пуснали, не са им позволили да говорят.

— Седнете, преди да ви обвиня в неуважение към съда.

— Не ме заплашвайте, ваша чест — каза Систрънк и излезе иззад масата. — Имам правото да говоря и да защитавам клиентката си, затова няма да ми затворите устата с някаква загадъчна подробност от вашите процедурни правила.

— Седнете, преди да ви обвиня в неуважение към съда.

Систрънк пристъпи още една крачка напред пред невярващите погледи на адвокатите от двете страни.

— Няма да седна — ядосано отсече той и Джейк заключи, че сигурно се е побъркал. — Точно това е причината да подам искане да си направите отвод от делото. За мен и за колегите ми е очевидно, че имате расови предразсъдъци по този случай, така че клиентката ми няма да получи справедлив процес. Това е причината и да подадем молба за смяна на мястото. Невъзможно е да намерим безпристрастни съдебни заседатели тук, в този град. Справедливостта изисква делото да се гледа в друга съдебна зала и от друг съдия.

— Обвинявам ви в неуважение към съда, господин Систрънк.

— Не ме интересува. Ще направя каквото трябва, за да се боря за клиентката си, и ако се наложи да стигна до федералния съд, за да ѝ осигуря справедлив процес, ще го сторя. Ще започна федерално дело срещу всеки, който ми се изпречи на пътя. — Двама служители от охраната на съда бавно си проправяха път към Систрънк. Той внезапно се обърна и изпъна пръст към единия. — Не ме докосвайте, ако не

искате да замесите името си във федерален процес. Не ме доближавайте!

— Къде е шериф Уолс? — попита съдия Атли.

Приставът кимна и отговори:

— Тук е.

Ози тъкмо влизаше през вратата. Понесе се устремно по пътеката, следван от помощник-шериф Уили Хейстингс. Съдия Атли удари с чукчето си и заяви:

— Господин Систрънк, обвинявам ви в неуважение към съда и ви поверявам на шерифа на окръг Форд. Шериф Уолс, моля да го отведете.

— Не може да го направите! — провикна се Систрънк. — Аз съм законно практикуващ адвокат, който има правото да се явява пред Върховния съд. Тук съм от името на клиентката си. Тук съм с местен адвокат. Не можете да го направите, господин съдия. Постъпката ви е дискриминационна и силно предубедена спрямо клиентката ми.

Ози вече се беше приближил достатъчно и чакаше, готов да се намеси. Освен това беше със седем сантиметра по-висок, десет години по-млад и петнайсет килограма по-тежък, въоръжен и с изражение, което не оставяше почти никакво съмнение, че едно хубаво сбиване пред родните фенове ще му достави удоволствие. Хвана Систрънк за лакътя и за част от секундата усети съпротива. Ози го стисна и каза:

— Ръцете зад гърба.

В този момент Букър Систрънк постигна целта си. С фин драматичен усет той наведе глава, изви ръце зад гърба си и изтърпя унижението да бъде арестуван. Погледна към Кендрик Бост. Някои от околните присъстващи по-късно щяха да твърдят, че са забелязали тънка усмивчица, други — не. Заобиколен от помощник-шерифи, Систрънк беше избутан през преградата и надолу по пътеката. Докато минаваха покрай Лети, той каза високо:

— Ще ги надвия, Лети, не се тревожи. Тези расисти няма да докопат парите ти. Имай ми доверие.

Изтикаха го още по-надолу и после навън през вратата.

По причини, които никой никога нямаше да разбере, Руфъс Бъккли се почувства длъжен да каже нещо. Изправи се в притихналата съдебна зала и заяви:

— Господин съдия, ако позволите да отбележа, случилото се ни поставя в явно неизгодно положение.

Съдия Атли погледна към един от другите помощник-шерифи, посочи Бъкли и нареди:

— Отведете и него.

— Моля? — ахна Бъкли.

— Наказвам ви за неуважение към съда, господин Бъкли. Отведете го.

— Но защо, господин съдия?

— Защото се държите презрително, а също самонадеяно, неуважително, нахално и още много други неща. Вън!

Белезниците щракнаха, Руфъс пребледня и очите му заблестяха. Той, Руфъс Бъкли, бивш прокурор и върховно мерило за спазването на закона, морала и етичното поведение, да бъде изведен от залата като най-обикновен престъпник. Джейк едва се сдържа да не изръкопляска.

— И го затворете в една килия с колегата му — изрева по микрофона съдия Атли, докато Руфъс залиташе по пътеката и отчаяно се озърташе за свидетели.

Когато вратата се затръшна, всички поеха глътка от малкото кислород, останал в залата. Адвокатите започнаха да се споглеждат развеселено — бяха станали свидетели на нещо, което надали скоро щеше да се повтори. Съдия Атли се престори, че си води бележки, докато всички останали дишаха. Накрая той вдигна поглед.

— А сега, господин Бост, имате ли да кажете нещо?

Господин Бост нямаше. Много неща му се въртяха в главата, но предвид настроението в съда в момента той предвидливо поклати глава.

— Добре. Разполагате с трийсет секунди да освободите масата и да се преместите ето там, в ложата на съдебните заседатели. Господин Бриганс, бихте ли заели полагащото ви се място в съдебната зала?

— С радост, господин съдия.

— Всъщност нека направим десет минути почивка.

Ози Уолс имаше чувство за хумор. Зад сградата на съда бяха паркирали четири патрулни полицейски коли, снабдени с всички отличителни знаци, целите изписани с цифри и букви, накичени с

антени и светлини. Когато събра хората си около двамата надменни адвокати в коридора, той бързо взе решение да бъдат откарани с един автомобил.

— Качете ги в моята кола — разпореди той.

— Ще ви съдя за това — заплаши Систрънк за десети път.

— Имаме адвокати — изстреля в отговор Ози.

— Ще ви осъдя до един, селяндури и смешници!

— Освен това нашите адвокати не са в ареста.

— Ще ви съдя пред федералния съд.

— Той ми е любимият.

Изтикаха Систрънк и Бъкли навън и ги напъхаха на задната седалка на големия кафяв форд на Ози. Дюма Лий и още цяла кохорта репортери щракаха с фотоапаратите си.

— Да ги поразходим тържествено — нареди Ози на хората си. — Светлини, без сирени.

Ози седна зад волана, запали двигателя и потегли съвсем бавно.

— Някога возил ли си се на задната седалка, Руфъс?

Бъкли отказа да отговаря. Сnižи се колкото можа зад шерифа и се опитваше да наднича през прозореца, докато пъплеха по площада. На няма и метър до него Букър Систрънк седеше неудобно с ръце зад гърба и не спираше да нарежда:

— Засрамете се, да се държите така с чернокож събрат!

— Държа се по същия начин и с белия — отбеляза Ози.

— Нарушавате гражданските ми права.

— А вие нарушавате моите с дрънканиците си. Сега млъквайте, иначе ще ви затворя в подземиято. Имаме си хубаво мазе. Виждал ли си го, Руфъс?

Руфъс и този път не отговори.

Обиколиха два пъти площада, после минаха на зигзаг няколко преки — Ози начело, следван от останалите коли. Ози даваше на Дюма време да обсади ареста и когато пристигнаха, репортерът вече щракаше с фотоапарата си. Систрънк и Бъкли бяха изведени от колата и бавно се насочиха към входа. Държаха се с тях като с всеки нов арестант — снимаха ги, снеха им отпечатъци и им зададоха стотици въпроси за протокола. Взеха всичките им вещи и им дадоха дрехи, с които да се преоблекат.

Четирийсет и пет минути след като бяха предизвикали яростта на почитаемия Рубън Атли, Букър Систърънк и Руфъс Бъкли, облечени с еднаквите гащеризони на окръжния арест — избелели оранжеви и с бели ленти на крачолите, — седнаха на ръба на металните легла и впериха очи в осеяната с черни петна течаща тоалетна, която се очакваше да ползват заедно. Един надзирател надникна през решетките на тясната им килия и попита:

— Да ви донеса нещо, момчета?

— Кога сервираат обяда? — попита Руфъс.

След като Бост беше прокуден в ложата на съдебните заседатели, а колегите му тържествено заобикаляха площада, изслушването започна и приключи със светкавична бързина. Тъй като никой от присъстващите не поиска смяна на мястото на процеса или отвод на съдията, тези искания бяха отхвърлени. Искането Джейк Бриганс да бъде заменен от Руфъс Бъкли също беше отхвърлено съвсем лаконично. Съдия Атли удовлетвори искането за процес със съдебни заседатели и даде на страните деветдесет дни да приключат със събирането на информацията. Обясни пределно ясно, че случаят е от първостепенно значение за него и че няма да допусне процесът да се проточи. Помоли адвокатите да извадят графиците си и ги притисна да се съгласят процесът да започне на 3 април 1989 г., след почти пет месеца.

Трийсет минути по-късно той закри изслушването и напусна съдийското място. Зрителите се изправиха и зашумяха, а адвокатите се събраха и се опитаха да осмислят случилото се току-що. Стилман Ръш прошепна на Джейк:

— Май имаш късмет, че не си в ареста.

— Невероятно — отвърна Джейк. — Да отидем да посетим Бъкли, а?

— Може би по-късно.

Кендрик Бост поведе Лети и хората ѝ към един ъгъл, където се опита да ги убеди, че всичко върви по план. Повечето, изглежда, бяха скептични. Той и бодигардът се отдалечиха при първа възможност и забързано прекосиха моравата пред съда. Качиха се в черния ролс-ройс — бодигардът се оказа и шофьор — и отпрашиха към ареста. Ози им

съобщи, че съдията не разрешава посещения. Бост изруга и пое към Оксфорд, където се намираше най-близкото седалище на федералния съд.

Дюма Лий избълва хиляда думи още преди обед и изпрати материала на свой познат репортер в мемфиски вестник. Предостави му и много снимки. По-късно изпрати същите материали до вестници в Тюпълоу и Джаксън.

Новината дойде от достоверен източник и плъзна като горски пожар в сградата на съда и покрай площада. Към девет часа сутринта съдия Атли щял отново да свика заседание и да даде възможност на арестантите да се извинят. Кой би устоял при вероятността да види как мъкнат в съда Руфъс Бъкли и Букър Систрънк, най-вероятно с белезници, гумени обувки и арестантски оранжеви гащеризони!

Историята беше набрала инерция и се беше превърнала в източник на въодушевени клюки и спекулации. За Бъкли това беше огромно унижение. За Систрънк беше просто поредната глава от драмата.

Мемфиският вестник публикува репортажа на Дюма дума по дума на първа страница в раздела за градски новини и го придружи с голяма снимка на двамата адвокати с белезници, докато ги извеждаха от съда предишния ден. За Систрънк дори само заглавието си струваше: ИЗТЪКНАТ АДВОКАТ ОТ МЕМФИС В АРЕСТА В МИСИСИПИ. Освен удивително точния репортаж на Дюма имаше и по-кратък материал относно молба за освобождаване от задържане, подадена от фирма „Систрънк и Бост“ във федералния съд в Оксфорд. Изслушването беше насрочено за един часа следобед същия ден.

Джейк седеше на балкона, гледащ към площада, пиеше кафе с Лушън и чакаше пристигането на патрулните коли. Ози беше обещал да звънне да ги предупреди.

Лушън, който мразеше да прави каквото и да било рано сутрин, и то напълно основателно, изглеждаше учудващо свеж и с бистър поглед. Твърдеше, че пие по-малко и се движи повече, и със сигурност работеше по-усилено. Джейк все по-трудно можеше да избегне присъствието му в своята — тяхната — кантора.

— Не съм допускарал, че ще дойде денят, когато ще видя как отвеждат Руфъс Бъкли с белезници — отбеляза Лушън.

— Беше страхотно, още ми е трудно да го повярвам — потвърди Джейк. — Ще се обадя на Дюма да питам мога ли да купя снимката, на

която отвеждат Бъкли в ареста.

— Моля те, направи копие и на мен.

— Двайсет на дваайсет и пет сантиметра, в рамка. Може да ги продавам.

Рокси се оказа принудена да се качи по стълбите, да влезе в кабинета на Джейк и да намери шефа си на балкона.

— Обади се шериф Уолс. Пътуват насам.

— Благодаря.

Джейк и Лушън побързаха да отидат отсреща и нямаше как да не забележат, че и други кантори се опразват, а адвокатите покрай площада изведнъж си намират работа в съда. Клетият Бъкли имаше толкова много врагове. Днес нямаше кой знае колко дела, но доста от въпросните врагове се навъртаха наоколо. Беше абсолютно очевидно, че са там само по една причина. Приставът призова за ред и съдия Атли енергично зае съдийското място. Кимна на помощник-шерифа и нареди:

— Доведете го.

Отвори се странична врата и Бъкли влезе без белезници на китките и глезените. Ако не броим наболата брада и несполучливата прическа, той изглеждаше почти като предишния ден. Съдия Атли беше проявил снизхождение и му беше позволил да се преоблече. Би било прекалено неловко да го развеждат напред-назад в арестантския гащеризон. С оглед на публикациите в сутрешните вестници съдия Атли не би допуснал служител на съда да бъде видян с такова облекло.

Нямаше и следа от Систрънк. Вратата се затвори и стана ясно, че той няма да участва.

— Насам, господин Бъкли — подкани го съдия Атли и му посочи място точно пред съдийското.

Бъкли се подчини и застана там — безпомощен и съвсем сам, унижен и смазан. Преглътна мъчително и погледна към съдията.

Съдия Атли бутна микрофона си настрани и каза тихо:

— Виждам, че сте оцелели след една нощ в нашия хубав арест.

— Да.

— Шериф Уолс добре ли се отнесе с вас?

— Да.

— Двамата с господин Систрънк успяхте ли да си отдъхнете?

— Не бих казал, че си отдъхнахме, господин съдия, но изкарахме някак нощта.

— Забелязвам, че сте тук сам. Някакви новини от господин Систерънк?

— О, да, той има много за казване, обаче не съм упълномощен да повтарям думите му. Надали ще помогне на случая му.

— Не се съмнявам. Не обичам оскърбленията, господин Бъкли, най-малкото толкова силно оскърбление като „расист“. Това е една от любимите думи на господин Систерънк. Упълномощавам ви като негов колега адвокат да му го обясните и да го уверите, че ако отново ме нарече така, той, а също и вие ще изгубите достъп до тази съдебна зала.

Бъкли кимна.

— С радост ще му предам, господин съдия.

Джейк и Лушън седяха в дъното на дълга махагонова пейка, която не беше местена от десетилетия. В далечния край на залата се показва млада чернокожа жена и седна. Беше на около двацет и пет години, привлекателна, смътно позната. Бързо се озърна, сякаш не беше сигурна, че е позволено да присъства. Погледна Джейк и той ѝ се усмихна. Всичко е наред. Съдебната зала е отворена за зрители.

— Благодаря ви — каза съдия Атли. — Целта на краткото изслушване днес е да разгледа положението и, да се надяваме, да отмени наложеното ви наказание за неуважение към съда. Господин Бъкли, обвиних вас и колегата ви в неуважение, защото прецених, че се държите явно оскърбително към този съд, следователно към мен. Признавам, че се разгневих, а избягвам да вземам решения, когато съм под въздействието на силни чувства. С годините съм научил, че такива решения винаги са лоши. Не съжалявам за постъпката си от вчера и бих предприел същите действия днес. И така, сега ви давам възможност да отговорите.

Чрез Ози вече беше направена уговорка. Простичко признание, простичко извинение и наказанието за неуважение към съда щеше да бъде отменено. Бъкли бързо се съгласи, че Систерънк се е държал предизвикателно. Той се размърда и забодя очи в краката си.

— Да, добре, ваша чест, съзнавам, че вчера се държахме неуместно. Проявихме арогантност и неуважение, за което се извинявам. Няма да се повтори.

— Много добре. Наказанието за неуважение към съда се отменя.

— Благодаря ви, ваша чест — смирено каза Бъкли и раменете му увиснаха облекчено.

— А сега, господин Бъкли, процесът е насрочен за трети април. Предстои много работа, много срещи между вас, адвокатите, и вероятно няколко сутрешни изслушвания в тази съдебна зала. Не може да правим циркове или да избухва кавга всеки път когато сме в една и съща зала. Обстановката е твърде напрегната. Всички сме единодушни, че на карта е заложено много. Затова ви питам следното: как виждате ролята си в този случай, своята и на колегата ви от Мемфис?

Изведнъж оказал се свободен човек и получил шанс да говори, Руфъс Бъкли се прокашля и уверено се възползва от момента.

— Е, господин съдия, ще бъдем тук, за да защитаваме правата на клиентите си, госпожа Лети Ланг и...

— Това ми е ясно. Говоря за процеса, господин Бъкли. Струва ми се, че просто няма достатъчно място за господин Бриганс, водещ адвокат и защитник на завещанието, и адвокатите, представляващи бенефициентката. Твърде много хора се събират, нали разбирате?

— Ами всъщност не, господин съдия.

— Добре, ще го кажа направо. Който иска да оспори завещанието, има правото да наеме адвокат и да подаде искане — каза той и махна с ръка към адвокатите от отсрещната страна на залата. — След това въпросният адвокат участва в делото от началото до края. От друга страна, защитниците на завещанието са представени от адвоката по наследството. В конкретния случай, господин Бриганс. Бенефициентите просто се възползват от него.

— О, не съм съгласен, господин съдия, ние...

— Чакайте. Искам да кажа, с цялото ми уважение, че се съмнявам доколко има нужда от вас, господин Бъкли. Може и да има, но ще трябва да ме убедите впоследствие. Имаме предостатъчно време. Просто си помислете, става ли?

— Ваша чест, мисля, че...

Съдия Атли вдигна длани и каза:

— Достатъчно. Няма да споря. Може би друг път.

За миг Бъкли като че ли се наклони да продължи, но после бързо си спомни защо бе тук. Нямахше смисъл отново да дразни съдията.

— Разбира се, ваша чест, благодаря.

— Можете да си вървите.

Джейк отново погледна към младата жена. Прилепнали джинси, червен пуловер, поизносени жълти маратонки, къса коса и стилни очила. Изглеждаше стройна, във форма и съвсем не като типичната двайсет и пет годишна чернокожа жена от окръг Форд. Тя го погледна и се усмихна.

Трийсет минути по-късно жената застана пред бюрото на Рокси и учтиво попита дали може да поговори няколко минути с господин Бриганс. Вашето име, моля? Порша Ланг, дъщеря на Лети. Господин Бриганс бил много зает, но Рокси знаела, че сигурно става дума за нещо важно. Помоли посетителката да изчака десет минути, после откри пролука в графика му.

Джейк я посрещна на вратата на кабинета си. Предложи ѝ кафе, но тя отказа. Настаниха се в единия ъгъл: Джейк на старо кожено кресло, а Порша на канапето, като че ли беше дошла на сеанс при психотерапевт. Тя не спираше да оглежда просторното помещение и да се възхищава на красивите мебели и организирания безпорядък. Призна, че за пръв път влиза в адвокатска кантора.

— Ако имате късмет, ще ви бъде и за последен — отговори Джейк и тя се засмя. Беше напрегната и отначало не ѝ се говореше много. Присъствието ѝ можеше да се окаже от огромно значение и Джейк се постара да я предразположи. — Разкажете ми за себе си — подкани я той.

— Знам, че сте зает.

— Имам много време, а случаят на майка ви е най-важният за кантората.

Тя се усмихна нервно. Седна върху дланите си, а жълтите ѝ маратонки потрепваха. Постепенно се отпусна и се разприказва. Беше на двайсет и четири, най-голямата дъщеря. Току-що се бе уволнила след шест години служба в армията. Била в Германия, когато научила, че майка ѝ фигурира в завещанието на господин Хъбард, но това не било свързано с уволнението ѝ. Шест години ѝ били достатъчни. Омръзнало ѝ при военните, искала да води цивилен живот. Била добра ученичка в гимназията в Клантън, но баща ѝ нямал постоянна работа,

затова не можела да си позволи да учи в колеж. (Намръщи се, докато говореше за Симиън.) Нямала търпение да се махне от къщи и от окръг Форд, затова се записала в армията и обиколила света. Върнала се преди близо седмица, но не възнамерявала да се задържа тук. Имала достатъчно академични кредити за три години в колеж, искала да завърши и мечтаела после да учи право. В Германия работила във военна прокуратура като секретарка и наблюдавала процесите на военния съд.

Живеела при родителите и семейството си, които, между другото, се преместили в града. Били наели старата къща на Сапингтън, гордо съобщил момичето.

— Знам, градът е малък — отвърна Джейк. — Новините бързо се разчуват.

Тя обаче надали щяла да остане още дълго, защото, макар къщата да била много по-просторна, там било като в хан: постоянно пристигали и заминавали роднини, хора спели на пода.

Джейк я слушаше внимателно и изчакваше възможност да се включи, сигурен, че ще получи такава. От време на време задаваше въпроси за живота ѝ. Не се налагаше много да я подканва. Порша доста се отпусна и се разбъбри свободно. Шестте години служба в армията бяха заличили провлачения ѝ носов южняшки говор и небрежната граматика. Произношението ѝ беше безупречно, и то не просто случайно. В Европа научила немски и френски и работила като преводачка. А сега учела испански.

По навик му се прииска да си води бележки, но му се стори грубо.

Ходила до „Парчман“ миналия уикенд, за да се види с Марвис, и той ѝ разказал за посещенията на Джейк. Порша дълго говори за брат си и от време на време изтриваше по някоя сълза. Бил по-големият, открай време бил нейният герой, затова ѝ било толкова мъчно. Ако Симиън бил по-добър баща, Марвис нямало да кривне от правия път. Да, поръчал ѝ да посъветва майка им да се държи за Джейк, освен това говорил и с адвоката си Ник Нортън, който го уверил, че мемфиските юристи ще оплетат конците.

— Защо дойдохте в съда днес сутринта? — попита Джейк.

— Бях в съда и вчера, господин Бриганс.

— Моля, наричайте ме Джейк.

— Добре. Добре, Джейк. Видях фиаското вчера и се върнах днес сутринта да прегледам досието по делото в канцеларията. Тогава чух да говорят, че ще доведат адвокатите от ареста.

— Адвокатите на семейството ви.

— Именно. — Тя си пое дълбоко въздух и заговори много побавно. — Точно за това съм тук. Имате ли нещо против да обсъдим случая?

— Не, разбира се. Формално погледнато, сме на една страна. Може и да не изглежда така, но засега сме съюзници.

— Добре. — Още една дълбока въздишка. — Трябва да поговоря с някого, разбирате ли? Вижте, Джейк, не бях тук по време на процеса на Хейли, но съм чувала за него. Онази Коледа се прибрах у дома и се говореше много за делото, за Клантън, за Клана и Националната гвардия, за всичко това, и аз донякъде съжалих, че съм пропуснала събитията. Но името ви е добре познато по нашите места. Преди няколко дни мама ми каза, че усеща как може да ви има доверие. На чернокожите не им е лесно, Джейк, особено в такава ситуация.

— За пръв път се намираме в такава ситуация.

— Разбирате какво имам предвид. Като става дума за толкова много пари, ние някак естествено очакваме да изтеглим късата клечка.

— Мисля, че разбирам.

— Затова, когато се прибрахме у дома вчера, се разрази поредната караница. Голяма кавга между мама и татко и още няколко неканени мнения. Не ми е известно всичко, случило се у дома, преди да се прибера, но те, изглежда, са се карали за доста сериозни неща. Баща ми я е обвинил, че е спала с господин Хъбард. — Очите ѝ се навлажниха за миг и тя млъкна, за да ги изтрие. — Майка ми не е уличница, Джейк, тя е великолепа жена, отгледала пет деца на практика сама. Боли ме, че толкова много хора тук подозират, че е минала през леглото на стареца, за да се озове в завещанието му. Няма да го повярвам. Никога. Баща ми е друго нещо. Двамата се карат двайсет години и когато учех в гимназията, я умолявах да го напусне. Той критикува всяка нейна постъпка, а сега я обвинява за нещо, което не е направила. Казах му да млъкне. — Джейк ѝ подаде кърпичка, но сълзите вече ги нямаше. — Благодаря. Както и да е, от една страна, я ругае, че е спала с господин Хъбард, обаче от друга, тайничко се радва, че го е направила, защото той ще има полза от това. Тя няма печеливш

ход. Затова, когато се върнахме от съда вчера, мама го нападна за адвокатите от Мемфис.

— Значи той ги е наел?

— Да, сега се прави на много важен и защитава активите си, тоест мама. Убеден е, че белите хора тук ще скалъпят заговор да обявят завещанието за недействително и ще задържат парите. И понеже всичко ще се сведе до расов конфликт, защо да не наеме най-големия майстор на расовите инсинуации. Така стигнахме дотук. А онзи човек — до ареста.

— Какво е вашето мнение?

— За Систрънк ли? Той иска да бъде в ареста в този момент. Спечели си снимка във вестника и хубаво заглавие. Поредният чернокож, несправедливо тикнат в затвора от расистите в Мисисипи. За него е идеално. Не би могъл да го измисли по-добре.

Джейк кимна и се усмихна. Тази жена беше проникателна.

— Съгласен съм — каза той. — Всичко беше постановка. Поне от страна на Систрънк. Уверявам ви, че Руфъс Бъкли не е имал планове да влиза в ареста.

— Той как се озова при тези палячовци? — попита тя.

— Канех се да задам същия въпрос.

— Ами, доколкото разбирам, баща ми е ходил в Мемфис и се е срещнал със Систрънк, който надушил големите пари, и нищо чудно. Затова отпрашил към окръг Форд, изнесъл си представлението и майка ми се хванала. Тя наистина ви харесва, Джейк, и ви има доверие, но Систрънк я убедил, че в този случай на белите не може да се вярва. По някаква причина привлякъл и Бъкли.

— Ако тези хора останат да работят по случая, ще загубим. Представяте ли си ги пред съдебните заседатели?

— Не, не мога и точно това е причина за караницата. Ние с мама смятаме, че в момента проваляме делото. Симиън, който разбира от всичко, твърди, че Систрънк ще отнесе делото до федералния съд и там ще го спечели.

— Няма начин, Порша. Проблемът не е за федерален съд.

— И аз така мисля.

— Колко ще получи Систрънк?

— Половината. Знам го само защото мама се изпусна по време на караницата. Каза, че е нелепо да даде половината от дела си на

Систрънк. А баща ми отговори: „Половината от нищо е нищо“.

— Взели ли са пари назаем от Систрънк?

— Не се стеснявате да питате, а?

Джейк се усмихна.

— Накрая всичко ще излезе наяве, повярвайте ми.

— Да, взели са някакъв заем. Не знам колко.

Джейк отпи от студеното си кафе, докато двамата размишляваха над следващия въпрос.

— Работата е сериозна, Порша. Залогът е огромно наследство, което засега нашата страна губи.

— Огромно наследство ли? — усмихна се тя. — Откакто се разчу, че тази бедна чернокожа жена от Мисисипи ще наследи двайсет милиона, адвокатите направо са полудели. Един се обади дори от Чикаго и обеща какво ли не. Систрънк вече беше поел нещата, но те продължават да звънят. Бели адвокати, чернокожи адвокати, всеки предлага по-добра сделка.

— Не са ви нужни.

— Сигурен ли сте?

— Работата ми е да осигуря изпълнението на условията от завещанието на господин Хъбард — ясно и просто. Неговите роднини атакуват завещанието, с тях трябва да водим битка. Когато отидем на процес, искам майка ви да седи до мен, на моята маса, заедно с господин Куинс Лънди, управителя на имуществото. Той е бял и аз съм бял, а помежду ни ще седи Лети, красива и щастлива. Тук става дума за пари, Порша, но въпросът е и расов. Не ни трябва съдебна зала, разделена на бяла и черна половина. Ще подготвя случая и ще го представя пред съдебните заседатели...

— И ще спечелите?

— Само глупав адвокат би предрекъл как биха постъпили съдебните заседатели. Но се кълна, че моите шансове да спечеля делото са много по-големи от тези на Букър Систрънк. Освен това аз няма да получа дял от наследството на Лети.

— Как ще ви се плати?

— Не се стеснявате да питате, а?

— Извинете. Много неща не са ми ясни.

— Работя на час и хонорарът ми се плаща от наследството. Сумата е разумна и одобрена от съда.

Тя кимна, сякаш постоянно чуваше този отговор. Изкашля се и каза:

— Устата ми е пресъхнала. Да имате нещо безалкохолно?

— Разбира се. Елате с мен.

Слязоха в малката кухня, където Джейк откри газирана вода. За да я впечатли, я отведе в малката заседателна зала, където господин Куинс Лънди работеше по архива на Хъбард. Днес още не беше дошъл.

— Каква част от парите са в брой? — попита тя плахо, сякаш се безпокоеше, че прекрачва границата. Впери поглед в кашоните с документи, все едно бяха пълни с пари.

— Повечето.

Порша огледа възхитено пълните с юридически книги и справочници рафтове, малко от които бяха ползвани напоследък.

— Имате хубава кантора, Джейк — отбеляза тя.

— Наследих я. Принадлежи на човек на име Лушън Уилбанкс.

— Чувала съм за него.

— Повечето хора са чували. Седнете.

Тя се настани до дългата маса, а Джейк затвори вратата. Разбира се, Рокси беше наблизо, наострила уши.

Джейк седна срещу посетителката си и каза:

— Е, Порша, кажете ми как да се отървем от Систрънк.

В духа на хубавата военна традиция тя тутакси изстреля:

— Като големият му задник остане в затвора.

Джейк се засмя.

— Това е само временна мярка. Майка ви трябва да го отпрати. Баща ви няма значение, той не е страна.

— Обаче те му дължат пари.

— Може да му платят по-късно. Ако Лети ме послуша, ще я преведа през всичко. Но най-напред трябва да съобщи на Систрънк, че не се нуждае от услугите му. На Бъкли също. Ще напиша писмото, ако тя се съгласи да го подпише.

— Дайте ми малко време, моля ви.

— Нямаме много време. Колкото по-дълго Систрънк се навърта наоколо, толкова повече ще вреди. Той е жаден за публичност и обича да е център на внимание. За жалост, привлича вниманието на всички бели в окръг Форд. Те ще бъдат нашите съдебни заседатели, Порша.

— Състав само от бели?

— Не, но поне осем-девет от дванайсет.

— Всички съдебни заседатели на Хейли ли бяха бели?

— Да, разбира се, и сякаш с всеки изминал ден ставаха все по-бели. Но онзи процес беше различен.

Тя отпи от кутийката и отново огледа рафтовете с тежки книги покрай стените.

— Сигурно е много готино да си адвокат — отбеляза с благоговение тя.

Джейк не би използвал дума като „готино“. Откровено казано, от доста време смяташе професията си за отегчителна. Процесът на Хейли беше огромен триумф, но след усърдния труд, след тормоза, физическите заплахи и мъчителните емоции заплащането му беше деветстотин долара. За толкова изгуби дома си и едва не изгуби семейството си.

— Има и хубави моменти — отговори Джейк.

— Кажете ми, Джейк, в Клантън има ли чернокожи адвокатки?

— Няма.

— А колко чернокожи адвокати има?

— Двама.

— Къде най-близо има чернокожа жена със собствена кантора?

— Има една в Тюпълоу.

— Познавате ли я? Бих искала да се срещна с нея.

— С удоволствие ще ѝ звънна. Казва се Барбара Макнат, приятна дама. Завърши една година преди мен. Занимава се предимно със семейно право, но работи и с полицията, и с прокурорите. Добър адвокат е.

— Чудесно, Джейк.

Тя отново отпи от чашата си. Двамата изчакаха поредната неловка пауза в разговора. Джейк знаеше какво иска да постигне, но не бързаше.

— Споменахте, че искате да учите право — каза накрая той и привлече вниманието ѝ.

Поговориха надълго и нашироко. Джейк се стараяше описанието му да не прозвучи страховито като самото тригодишно трудно обучение. Като всички адвокати от време на време и на Джейк се налагаше да отговаря на въпросите на ученици дали би препоръчал правната професия. Така и не беше намерил искрен начин да отговори

отрицателно, макар да имаше много резерви. Адвокатите бяха твърде много, а хубавата работа — недостатъчно. Бяха наблъскани по главните улици на безброй градчета и буквално един върху друг във високите сгради в центъра на големия град. Въпреки това поне половината американци, нуждаещи се от юридическа помощ, не можеха да си я позволят, затова бяха нужни още адвокати. Не повече корпоративни или застрахователни адвокати и със сигурност не адвокати от улиците в малките градчета като него. Джейк имаше предчувствието, че ако Порша Ланг стане адвокат, ще работи както трябва. Ще помага на хората.

Пристигна Куинс Лънди и прекъсна разговора им. Джейк му представи Порша и после я изпрати до изхода. На сбогуване я покани на вечеря.

* * *

Изслушването по молбата на Кендрик Бост за освобождаване от задържане се проведе на втория етаж на федералния съд в Оксфорд по график, в един часа следобед. Дотогава почитаемият Букър Систрънк беше носил арестантския гащеризон повече от двайсет и четири часа. Не присъстваше на изслушването, нито пък очакваха присъствието му.

Председателстваше федерален съдия, затова делото не предизвика почти никакъв интерес. Нямаше прецедент, поне не в Пета съдебна област, федерален съд да разглежда наказание за неуважение към съда, наложено от щатски съдия. Съдията няколкократно помоли за съдействие някой авторитет в страната, но такъв не се намери.

Бост получи възможност да дърдори бомбастично и задъхано половин час, но не каза почти нищо съществено. Зле обоснованата му претенция гласеше, че господин Систрънк е жертва на съмнителен заговор в окръг Форд за отстраняването му от борбата за завещанието, и така нататък. Очевидно беше какво премълчава: Систрънк очакваше да бъде освободен само защото беше чернокож и се чувстваше онеправдан от един бял съдия.

Искането беше отхвърлено. Бост незабавно подготви обжалване пред Областния съд в Ню Орлиънс. Двамата с Бъкли подадоха

обжалване до Върховния съд на Мисисипи срещу наказанието за проявено неуважение към съда.

А междувременно господин Систрънк играеше на дама с новия си съкилийник, майстор на фалшивите чекове.

Роднините на Карла по майчина линия твърдяха, че имат германски корени, затова тя бе учила немски в гимназията и после още четири години в „Оул Мис“. В Клантън рядко имаше възможност да практикува езика, затова за нея беше удоволствие да посрещне Порша в скромната им къща, макар че Джейк бе забравил и ѝ съобщи за поканата едва към пет следобед.

— Спокойно — каза той, — тя е свястно момиче, което може да изиграе важна роля, освен това сигурно никога не е била канена на вечеря в дома на бели хора.

В края на този разговор, отначало леко напрегнат, си дадох сметка и признаха, че никога не са канили на вечеря чернокож.

Гостенката им пристигна точно в шест и половина и донесе бутилка вино с коркова тапа. Джейк се бе постарал да подчертае, че вечерята е „без никакви официалности“. Порша се беше преоблякла и носеше дълга и свободна памучна рокля. Извини се за бутилката вино — евтино калифорнийско червено — и тримата се посмяха на оскъдния избор в местните магазини за алкохол. Джейк ѝ обясни, че целият твърд алкохол и виното в щата в действителност са закупени с държавни средства и впоследствие са раздадени на частни магазини за спиртни напитки. Фактът предизвика оживено обсъждане на нелепото законодателство, свързано с алкохола в Мисисипи, където в някои градове можеше да купиш ром с деветдесет процента алкохолно съдържание, но не и кутийка бира.

— Ние не държим алкохол вкъщи — каза Джейк с бутилката в ръка.

— Извинете — смути се Порша. — Ще я занеса у дома.

— А защо просто не я изпием? — предложи Карла.

Прекрасна идея.

Докато Джейк ровеше и търсеше тирбушона, жените се преместиха до печката, за да се погрижат за вечерята. Порша призна, че предпочита да похапва, отколкото да готви, макар че в Европа

научила много за храната. Освен това започнала да харесва италианските вина, каквито трудно се намираха в окръг Форд.

— Трябва да ходиш до Мемфис — отбеляза Джейк, все още търсейки тирбушона.

Карла беше приготвила сос за спагетите и докато той къкреше, тя започна да се упражнява с няколко простички изречения на немски. Порша отговаряше бавно, понякога повтаряше, често я поправяше. Хана слушаше странните думи, които се носеха от задната част на къщата. Представиха я на гостенката, която я поздрави с „Чао!“.

— Какво означава „чао“? — попита Хана.

— На италиански, а мисля и на португалски сред приятели означава „здравей“ и „довиждане“ — обясни Порша. — Много по-лесно е от „гутен таг“ или „бонжур“.

— Знам няколко немски думи — похвали се Хана. — Мама ме научи.

— По-късно ще се упражним — каза Карла.

Джейк намери стар тирбушон и успя да отвори бутилката.

— Преди имахме чаши за вино — обясни Карла, изваждайки три евтини водни чаши. — Обаче и те заминаха в пожара като всичко останало.

Джейк наля, чукнаха се, казаха си „наздраве“ и седнаха на масата в кухнята. Хана ги остави и отиде в стаята си.

— Говорите ли за пожара? — попита Порша.

— Не много — отговори Джейк. Карла поклати глава и отмести поглед. — Може би си прочела във вестника, че един от престъпниците отново е на свобода по улиците или някъде наблизко.

— Четох — отговори Порша. — Двайсет и седем месеца.

— Аха. Наистина, не той лично е запалил пожара, но е участвал в подготовката.

— Тревожите ли се, че са го пуснали?

— Разбира се! — възкликна Карла. — Спим с оръжие.

— Денис Йоки не ме притеснява особено — каза Джейк. — Той е просто един малък глупак, който се опитва да впечатли другите момчета. Освен това Ози го следи като ястреб. Една погрешна стъпка, и Йоки се връща в „Парчман“. Тревожат ме повече лошите момчета, които така и не бяха заловени. Замесените са много — някои са местни, други не. Само четирима отидоха на съд.

— Петима, ако броиш и Блънт — допълни Карла.

— Той не е съден. Блънт е членът на Клана, който се опита да запали къщата седмица преди те да я опожарят. В момента е в щатската психиатрия, където прекрасно се преструва на луд.

Карла стана и отиде до печката, разбърка соса и включи другия котлон, за да кипне вода.

— Съжалявам — тихо каза Порша. — Не исках да засягам неприятна тема.

— Всичко е наред — увери я Джейк. — Разкажи ни за Италия. Ние не сме ходили там.

Докато вечеряха, тя им разказа за пътуванията си в Италия, Германия, Франция и други европейски страни. Като гимназистка взела решение да обиколи света и да стигне възможно най-далече от Мисисипи. Армията ѝ дала този шанс и тя го оползотворила максимално. След тренировъчния лагер първите три места, които избрала, били Германия, Австралия и Япония. Докато била разквартирувана в Ансбах, харчела парите си за евтини пътувания с влак и студентски хостели, често обикаляла сама и посетила всяка страна от Гърция до Швеция. Една година прекарала в базата на остров Гуам, но ѝ липсвали историята и културата на Европа, а още повече храната и вината, затова си уредила прехвърляне.

Джейк беше ходил в Мексико, а Карла — в Лондон. За петата си годишнина бяха спестили достатъчно за евтино пътуване до Париж, за което продължаваха да говорят. Не бяха ходили другаде. Ако им провървеше, отскачаха за седмица на плаж в Дестин през лятото. Разказът за обиколките на Порша из Европа предизвика завистта им. Хана слушаше като омагьосана.

— Виждала ли си пирамидите? — попита тя.

Разбира се, всъщност Порша май беше видяла всичко. Бутилката се изпразни още след салатата — виното не им стигна. Карла наля студен чай и така довършиха вечерята. След като сложиха Хана да си легне, пиха безкофеиново кафе, ядоха сладки и си поговориха за световните събития.

Нито дума за Лети, завещанието и свързаните с него проблеми.

Ансил Хъбард вече не беше Ансил Хъбард. Предишното му име и предишната самоличност бяха набързо изоставени още преди години, когато една бременна жена бе отправила обвинения и искания. Не беше първата, която ставаше причина за проблеми или за смяна на името му. Имаше една изоставена съпруга в Тайланд, няколко ревниви съпрузи тук-там, проблеми с данъчните, с един или друг вид полиция поне в три държави и избухлив търговец на наркотици в Коста Рика. И всички тези неща бяха само паметни моменти в един хаотичен и безразсъдно изживян живот, който той отдавна и с радост би заменил за нещо по-традиционно. Само че съдбата не беше отредила нищо традиционно за Ансил Хъбард.

Той работеше в бар в Джуно, Аляска, в съмнителен квартал на града, където се събираха моряци, пристанищни и корабни работници, за да пият, да играят на зарове и да изпуснат малко пара. Неколцина свирепи биячи поддържаха реда, но той винаги беше крехък.

Сега Ансил се казваше Лони — име, което бе забелязал на некролог във вестника в Такома две години по-рано. Лони Кларк. Лони умееше да разиграва системата и ако си наумеше, можеше да се сдобие с номер на социална осигуровка, с шофьорска книжка от който и да било щат и дори с паспорт. Обаче Лони залагаше на сигурно и в нито една правителствена база данни или компютър нямаше информация за него. Той не съществуваше, макар че притежаваше фалшиви документи, в случай че се окажеше натясно. Работеше в барове, защото му плащаха в брой. Пътуваше на мотоциклет или с автобус, а ако се наложеше да изчезне, каквато вероятност винаги имаше, купуваше си в брой билет за автобус на компанията „Грейхаунд“ и показваше фалшива шофьорска книжка. Или пътуваше на автостоп — беше изминал хиляди мили по този начин.

Работеше на бара и оглеждаше всеки, който влиза и излиза. Когато бягаш трийсет години, се научаваш да наблюдаваш, да виждаш, да улавяш продължителния поглед, да забелязваш някой, който не е на

мястото си. Тъй като простъпките му не включваха нанасянето на телесна повреда на други хора, нито пък — за жалост — бяха свързани с големи суми пари, всъщност бе твърде вероятно никой да не го преследва. Лони действаше на дребно и основният му недостатък беше, че го привличаха пропаднали жени. Кое то не бе престъпление. Беше правил нередни неща — незначителна търговия с наркотици и още по-незначителна с оръжие, но по дяволите, човек трябва да си изкарва някак прехраната. Може би само едно-две от престъпленията му бяха по-сериозни. Въпреки това, след като цял живот се беше скитал, бе свикнал да се озърта през рамо.

Престъпленията вече бяха зад гърба му, жените също, поне в повечето случаи. На шейсет и шест Лони приемаше факта, че отслабващото му либидо може в крайна сметка да се окаже нещо добро. Така не се забъркваше в неприятности и съсредоточаваше мислите си над други неща. Мечтаеше да си купи риболовна лодка, но нямаше как да спести достатъчно от нищожните си доходи. Поради нрава и навиците си той често се чудеше дали да не направи една последна сделка с дрога, един огромен удар, от който да реализира солидна пачка и това да му даде свобода. Затворът обаче го ужасяваше. На тази възраст и заловен с количеството, за което мечтаеше, щеше да умре зад решетките. Неприятно му беше да признае, но предишните му сделки не бяха сполучливи.

Не, благодаря. Доволен беше да работи на бара, да си бърби с моряците и проститутките и да раздава заслужени съвети. Затваряше заведението в два часа през нощта и полутрезвен, се прибираше пеша в тясната си стаичка. Лягаше на мръсното легло и си припомняше с огромна носталгия дните си в открито море — първо във флота, а после по круизни кораби, яhti и дори танкери. Когато нямаш бъдеще, живееш в миналото. Лони щеше завинаги да си остане в капана на миналото.

Никога не мислеше за Мисисипи или за детството си там. Щом замина, някак успя да приучи съзнанието си незабавно да отблъсква всякакви мисли за това място. Като щракване на фотоапарат той променяше с лекота пейзажа и образите и след десетилетия беше успял да си внуши, че никога не е живял там. Животът му започваше след шестнайсетата му година, преди това не се беше случило нищо.

Нищичко.

Рано на втората си сутрин в ареста и малко след като закуси със студени бъркани яйца и още по-студен бял хляб, Букър Систрънк беше изведен от килията си и бе поведен без белезници към кабинета на шерифа. Той влезе вътре, а помощник-шерифът остана на вратата. Ози го поздрави сърдечно и го попита дали иска прясно кафе. Разбира се, че искаше. Ози му предложи и пресни понички, на които Систрънк тутакси се нахвърли.

— Може да си навън след два часа, ако поискаш — каза Ози. Систрънк слушаше. — Трябва само да отидеш в съда и да се извиниш на съдия Атли. Ще бъдеш в Мемфис много преди обед.

— Тук ми харесва — отговори Систрънк с пълна уста.

— Не, Букър, ето това ти харесва — плъзна към него Ози мемфиския вестник.

На първа страница в раздела за градски новини се мъдреше голяма снимка под заглавие, което гласеше: ФЕДЕРАЛНИЯТ СЪД ОТКАЗВА ОСВОБОЖДАВАНЕ. СИСТРЪНК ОСТАВА ЗАД РЕШЕТКИТЕ В КЛАНТЪН. Прочете го бавно, дъвчейки поредната поничка. Ози забеляза тънката му усмивка.

— Нов ден, ново заглавие, а, Букър? Това ли е целта ти?

— Боря се за клиентката си, шерифе. Доброто срещу злото. Как не го виждаш?

— Всичко виждам, Букър, и ето какво установих: ти няма да се явяваш по това дело пред съдия Атли, точка. Издъни се и на него му е дошло до гуша от теб и от твоите идиотщини. Името ти е в неговия списък на глупаци и няма да излезе от там.

— Няма проблем, шерифе. Ще отнеса случая пред федералния съд.

— Разбира се, можеш да продължиш с измишльотините за нарушаването на човешките права и пред федералния съд, но няма да мине. Разговарях с адвокати, които работят по федерални дела, и според тях вършиш пълни глупости. Виж, Букър, не можеш да разиграваш тукашните съдии, както го правиш в Мемфис. При нас, в Северния район, има трима федерални съдии. Един е бивш граждански съдия като Атли. Вторият беше окръжен прокурор, а третият — федерален прокурор. Всичките са бели. Всичките са консерватори. Ако

си въобразяваш, че ще влезеш във федералния съд тук и ще започнеш да дрънкаш расистките си щуротии и някой ще им се върже, значи си глупак.

— А ти не си адвокат, господин шериф. Но все пак благодаря за правния съвет. Ще го забравя още преди да се върна в килията си.

Ози се наведе назад и вдигна крака върху бюрото си. Каубойските му ботуши блестяха впечатляващо, току-що излъскани. Отправи разочарован поглед към тавана и каза:

— Помагаш на белите да намразят Лети Ланг, нали го разбираш, Букър?

— Тя е чернокожа. Мразели са я много преди да се появя в града.

— Тук грешаш. Белите в този окръг ме избраха два пъти. Повечето от тях са свестни хора. Ще се отнесат справедливо към Лети или поне бяха склонни да го направят, преди да дойдеш. Сега положението е черни срещу бели, а ние нямаме достатъчно гласове. Съзнаваш ли какъв глупак си, Букър? Не знам какво право практикувате в Мемфис, тук обаче това не минава.

— Благодаря за кафето и за поничките. Вече може ли да тръгвам?

— Да, моля те.

Систрънк се изправи и се запъти към вратата. Там спря и каза:

— Между другото, не съм сигурен, че арестът ти отговаря на федералните изисквания.

— Съди ме.

— Има много нарушения.

— Може и повече да станат.

Порша дойде отново преди обед. Изчака, бърбрейки си с Рокси, докато Джейк приключи дългия си телефонен разговор, после се качи горе. Очите ѝ бяха зачервени, ръцете ѝ трепереха. Изглеждаше така, все едно не е спала цяла седмица. Успяха да разменят няколко думи за снощната вечеря, но накрая Джейк попита направо:

— Какво става?

Тя затвори очи, разтри челото си и заговори:

— Не мигнахме цяла нощ, разрази се страхотен скандал. Симиън беше пил, не много, но достатъчно, за да стане избухлив. С мама му казахме, че трябва да се откажем от Систрънк. Разбира се, на него това

не му хареса и се сдърпахме. Разправяхме се като идиоти пред пълна с хора къща. Накрая той изчезна и оттогава не сме го виждали. Това е лошата новина. Хубавата е, че майка ми ще подпише каквото трябва, за да се отърве от адвокатите от Мемфис.

Джейк се приближи до бюрото си, взе някакъв лист и ѝ го подаде.

— Тук пише само че тя се отказва от услугите му. Това е всичко. Ако го подпише, влизаме в играта.

— Ами Симиън?

— Може да наема колкото си иска адвокати, но той не фигурира в завещанието, следователно не е заинтересована страна. Съдия Атли няма да допусне нито него, нито адвокатите му. Дотук с игричките на Симиън. Въпросът е между Лети и семейство Хъбард. Тя ще подпише ли?

Порша се изправи и каза:

— Веднага се връщам.

— Къде е тя?

— Навън в колата.

— Покани я да влезе, моля те.

— Не иска. Притеснява се, че ѝ се сърдиш.

Джейк не вярваше на ушите си.

— Стига, Порша. Ще направя кафе и ще си поговорим. Доведи майка си.

Систрънк четеше, настанил се удобно на долното легло. Бе натрупал върху корема си купчина искания и досиета, а съкилийникът му седеше наблизко, забол нос в някаква книга с меки корици. Издрънча метал, вратата се отвори, най-неочаквано изникна Ози и го подкани:

— Да вървим, Букър.

Подаде му закачалка с костюма, ризата и вратовръзката. Обувките и чорапите му бяха в хартиена торба.

Измъкнаха се през задната врата, където беше паркирана колата на Ози. След минута спряха пред сградата на съда и бързо влязоха вътре. Коридорите бяха празни и никой нищо не подозираше. На третия етаж влязоха в тясната приемна на съдия Атли. Съдебната стенографка му беше и секретарка. Тя посочи другата врата и каза:

— Чакат.

— Какво става? — изломоти Систерънк най-малко за четвърти път.

Ози не отговори. Отвори вратата. Съдия Атли седеше в края на дълга маса, облечен с обичайния си черен костюм, но без тогата. От дясната му страна седяха Джейк, Лети и Порша. Той посочи към местата отляво.

— Господа, седнете, моля.

Така и направиха, а Ози се настани възможно най-далече от центъра на събитията.

Систерънк гневно погледна към Лети и Джейк. Едва успя да си задържи езика зад зъбите, но го направи. Имаше навик първо да стреля, после да задава въпроси, но сега здравият разум му подсказваше да се въздържа от нападки и да не ядосва съдията. Порша изглеждаше готова да му се нахвърли. Лети оглеждаше ръцете си, а Джейк драскаше нещо в бележника си.

— Моля, прегледайте този документ — плъзна съдия Атли към Систерънк един-единствен лист хартия. — Вече не сте адвокат по делото.

Систерънк прочете краткия текст, после погледна към Лети.

— Ти ли подписа това?

— Да.

— Под натиск ли?

— Нищо подобно — смело заяви Порша. — Тя взе решение да се откаже от услугите ви. Написано е черно на бяло. Разбирате ли?

— Къде е Симиън?

— Замина — отговори Лети. — Не знам кога ще се върне.

— Аз все още го представлявам — каза Систерънк.

— Той не е заинтересована страна — отбеляза съдия Атли. — Следователно участието му няма да бъде допуснато, вашето също. — Взе още един лист и го подаде на Систерънк. — Това е подписана от мен заповед, която отменя наказанието за неуважение към съда. И понеже вече не участвате в това дело, господин Систерънк, можете да си вървите. — Прозвуча по-скоро като заповед, отколкото като наблюдение.

Систерънк измери Лети с гневен поглед и заяви:

— Имам право на възнаграждение за времето и за разходите си, освен това ви дадох заем. Кога да очаквам парите?

— Когато му дойде времето — отговори Джейк.

— Искам ги сега.

— Е, няма да ги получите сега.

— Тогава ще я дам под съд.

— Добре. Аз ще я защитавам.

— А аз ще съм съдия — обади се Атли. — И ще насроча делото за след четири години.

Порша не се сдържа и се разхили.

— Приключихме ли, господин съдия? — попита Ози. — Ако е така, трябва да откарам господин Систрънк до Мемфис. Струва ми се, че е останал без транспорт. Пък и ще обсъдим някои неща.

— Няма да оставя нещата така. Това не е последната ми дума — заплашително смръщи вежди Систрънк.

— Не се съмнявам — увери го Джейк.

— Отведете го — каза съдия Атли. — За предпочитане до границата на щата.

Срещата приключи.

Правната кантора на Джейк Бриганс никога не беше използвала стажант. Другите адвокати на площада понякога приемаха стажанти — обикновено местни колежани, които смятаха да учат право и се нуждаеха от опит, за да го включат в професионалната си автобиография. На теория те бяха добър източник на евтин или дори безплатен труд, но Джейк беше чувал повече лоши, отколкото добри истории. Не се беше изкушавал да наеме стажант преди появата на Порша Ланг. Тя беше умна, отегчена, безработна и смяташе да кандидатства право. Освен това беше най-свестният обитател на къщата на Сапингтън в момента и майка ѝ безрезервно ѝ вярваше. Беше очевидно, че Лети все още бе на път да стане една от най-богатите чернокожи жени в щата въпреки огромните препятствия, които Джейк съзираше.

Той нае Порша за петдесет долара седмично и ѝ даде кабинет на втория етаж, далече от разсейващото влияние на Рокси, Куинс Лънди и най-вече Лушън, който преди Деня на благодарността вече се появяваше всекидневно и възвръщаше старите си навици. В крайна сметка това беше неговата кантора и след като искаше да пуши пури и да одимява пространството на останалите, никой не можеше да го спре. Ако искаше да обикаля приемната със следобедния си бърбън в ръка и да тормози Рокси с неприлични шеги, кой можеше да го спре? Ако искаше да отрупва Куинс Лънди с въпроси за имотите на Сет Хъбард, кой можеше да го спре?

Джейк отделяше много време на усилието да бъде арбитър между все по-многобройните си служители. Допреди два месеца с Рокси я караха кротичко, скучновато, но ефективно. Сега имаше напрежение, понякога конфликти, но също и много смях и екипна работа. Шумотевицата като цяло допадна на Джейк, макар да се ужасяваше, че Лушън може да възобнови адвокатските си права. От една страна, той обичаше Лушън и ценеше неговите съвети и прозрения. От друга, съзнаваше, че която и да е нова конфигурация

няма да издържи дълго. Козът на Джейк беше едно основно законово изискване в Мисисипи — всеки лишен от права адвокат трябваше да се яви на изпит, за да си ги възстанови. Лушън беше на шейсет и три години и всеки ден от пет следобед, а понякога дори и от по-рано до късно през нощта беше под въздействието на „Джак Даниълс“. Нямаше начин такъв стар пияница да се подготви за адвокатския изпит и да го издържи.

Порша пристигна за новата си работа пет минути преди девет. Плахо беше попитала Джейк с какво облекло трябва да идва в кантората. Той ѝ бе обяснил, че няма представа как се обличат стажантите, но обикновеното всекидневно облекло му се струвало уместно. Ако ще ходят в съда, можело да бъде малко по-официално, но в действителност за него не било важно. Очакваше да я види по джинси и маратонки. Вместо това Порша се появи с красива блуза, пола и токчета. Беше готова за работа и след броени минути Джейк остана с впечатлението, че тя вече си се представя като адвокат. Той ѝ показа кабинета — едно от празните помещения на горния етаж. Не беше използвано от много години, още от славните дни на старата кантора на Уилбанкс. Порша ококорено огледа изящното дървено бюро и красивите, но прашни мебели.

— Кой е бил последният адвокат тук? — попита тя, вдигнала очи към поизбледнелия портрет на някой от старите Уилбанкс.

— Трябва да попиташ Лушън — отговори Джейк.

Самият той през последните десет години надали беше прекарал и десет минути в тази стая.

— Страхотно е — каза тя.

— Не е зле за стажант. Днес ще дойде техникът, за да свърже телефона, и след това вече си в играта.

Отделиха половин час за основните правила: използването на телефона, обедната почивка, поведението в кантората, извънредната работа и така нататък. Първата ѝ задача беше да изчете десетина дела, свързани с оспорването на завещания и разглеждани пред съдебни заседатели в Мисисипи. Важно беше тя да се запознае с разпоредбите и с терминологията и да разбере как ще се процедира по делото на майка ѝ. Трябваше да прочете и препрочете делата. Да си води бележки. Да попива правните термини, за да води по-осведомени разговори с Лети. Майка ѝ щеше да е главният свидетел по време на

процеса и трябваше да започнат да подготвят показанията ѝ. Истината е от първостепенно значение, но както знае всеки адвокат, има много начини да я поднесеш.

Щом видя гърба на Джейк, Лушън нахлу в кабинета ѝ и се разположи като у дома си. Бяха се запознали предишния ден, така че не се налагаше да ги представят един на друг. Той занарежда колко умно са постъпили, като са уволнили адвокатите от Мемфис и са взели Джейк, макар че според него трудно щели да спечелят делото. Спомняше си, че е представлявал братовчед на баща ѝ, някой от семейство Ланг, в наказателно дело преди двайсет години. Спасил момчето от затвора. Свършил страхотна работа. Това му напомни за друга история — престрелка с четирима участници, които нямаха нищо общо с Порша, доколкото тя успя да прецени. И тя като всички останали знаеше, че на Лушън му се носи славата на стар адвокат пияница, че е първият бял човек, присъединил се към местния клон на Националната асоциация за защита на чернокожите, и че сега живее с прислужницата си в голямата къща на хълма. Отчасти легендарна личност, отчасти мошеник, той беше човек, с когото никога не беше допускала, че ще се запознае, а ето че в момента Лушън си бърбеше с нея (в собствения ѝ кабинет!), като че бяха стари приятели. Известно време го слуша почтително, но след един час се запита колко чести ще бъдат тези посещения.

Докато Порша слушаше Лушън, Джейк се заключи в кабинета си заедно с Куинс Лънди, за да прегледат така наречения първи опис. Лънди рови из документите цял месец и беше убеден, че първият опис ще е почти същият като окончателния. Нямахше скрити активи. Сет Хъбард знаеше кога и как ще умре и се беше постарал да остави нужната документация.

Оценките на недвижимата собственост бяха завършени. Точно преди смъртта си Сет беше притежавал: (1) дома си и околните двеста акра земя на стойност 300 000 долара; (2) сто и петдесет акра гори за дърводобив, близо до Валдоста в щата Джорджия, на стойност 450 000 долара; (3) четиристотин акра гори за дърводобив в Маршал в щата Тексас на стойност 800 000 долара; (4) крайбрежен незастроен парцел, северно от Клиъруотър в щата Флорида, оценен на 100 000 долара; (5)

къща и пет акра земя, близо до Буун в щата Северна Каролина, на стойност 280 000 долара и (6) апартамент на петия етаж в комплекс на морския бряг в Дестин в щата Флорида на стойност 230 000 долара.

Общата стойност на недвижимото имущество на Сет възлизаше на 2 160 000 долара. Нямахте ипотечи.

Консултантска фирма от Атланта оцени фирмата за дървен материал „Беринг“ на 400 000 долара. Докладът беше приложен към описа заедно с оценките на имота.

Включени бяха и извлечения за парите в брой в банката в Бърмингам. Депозитът беше на шестпроцентна лихва и в момента възлизаше на 21 360 000 долара и малко отгоре.

Дребните суми бяха най-досадни. Куинс Лънди изреждаше такава част от личната собственост на Сет, каквато според него съдът можеше да понесе, като започваше с превозните му средства (35 000 долара) и стигаше чак до гардероба му (1000 долара).

Общата сума беше смайваща. Според първия опис цялото имущество на Сет възлизаше на 24 020 000 долара. Разбира се, парите в брой не можеха да се променят. Всичко останало зависеше от пазара и щяха да минат месеци, дори години, докато бъдеше продадено.

Описът беше дебел два сантиметра и половина. Джейк не искаше никой друг в кантората да го вижда, затова лично направи две копия. Излезе рано за обяд и отиде с колата до училището, където хапна спагети в столовата заедно с дъщеря си и съпругата си. Стараеше се да ходи поне веднъж седмично, особено в сряда, когато Хана предпочиташе да си купува нещо за обяд, вместо да си носи храна от къщи. Обичаше спагети, а още повече обичаше да вижда баща си там.

След като тя се отправи към игралната площадка, съпрузите Бриганс поеха към класната стая на Карла. Прозвуча звънецът. Започваше следващият учебен час.

— Отивам при съдия Атли — съобщи Джейк ухилен. — За първия си хонорар.

— Успех — пожела му тя с бърза целувка. — Обичам те.

— И аз те обичам.

Джейк побърза да потегли, защото искаше да се махне от коридора, преди да нахлуят дребосъците.

Съдия Атли седеше зад бюрото си и дояждаше картофената си супа, когато секретарката му въведе Джейк. Съдията продължаваше да

пуши лула въпреки съветите на лекаря си — не можеше да се откаже, — затова и сега напълни една с тютюн „Сър Уолтър Роли“ и драсна клечката. След трийсет години непрекъснато димене с лула целият му кабинет беше покафенял. Под тавана се стелеше пушек. Единствено през открянатия прозорец влизаше свеж въздух. Уханието обаче беше силно и приятно. Джейк открай време обичаше това място с дебели юридически книги и избелели портрети на покойни съдии и генерали от Конфедерацията. Нищо не се беше променило през двайсетте години, откакто съдия Рубън Атли обитаваше тази част от сградата на съда, а според Джейк надали нещо изобщо се бе променило съществено през последните петдесет години. Съдията обичаше историята и държеше любимите си книги на изработените по поръчка етажерки в единия ъгъл. Бюрото му беше отрупано с разбъркани документи и Джейк можеше да се закълне, че орфаната папка в предния десен ъгъл си стои там най-малко от десет години.

Двамата се бяха запознали в презвитерианската църква преди десет години, когато Джейк и Карла пристигнаха в Клантън. Съдията управляваше църквата по същия начин, по който управляваше всички останали страни на живота си, и прие радушно младия адвокат. Двамата се сприятелиха, но запазиха професионализма в отношенията си.

Рубън Атли беше от старата школа. Беше съдия, а Джейк — обикновен адвокат. Границите не бива да се престъпват. На два пъти в залата съдията беше удостоявал Джейк със строг поглед, оставил у него трайно впечатление.

Пъхнал лулата в ъгълчето на устата си, съдия Атли извади черното си сако и го облече. Дори когато беше в съдебната зала, под тогата той носеше само черни костюми. Никой не знаеше дали притежава двайсет или един-единствен — всичките бяха еднакви. И неизменно беше с тъмносини тиранти и бели колосани ризи, повечето от които бяха осеяни с миниатюрни дупчици от разлетелите се във въздуха тютюневи въгленчета. Той се настани в края на масата, докато двамата си говореха за Лушън.

Джейк изпразни съдържанието на куфарчето си и му подаде описа.

— Куинс Лънди е много добър — призна Джейк. — Да не дава бог да прегледа моите финанси.

— Сигурно няма да му отнеме толкова време — подметна иронично съдия Атли. Според мнозина той беше сухар, но пред хората, които му допадаха, понякога проявяваше опустошителна духовитост.

— Да, така е.

Атли беше мълчалив за съдия. Безмълвно и старателно прегледа описа страница по страница, докато тютюнът му не изгоря и той престана да пафка. Времето нямаше значение, защото сам се разпореждаше с него. Накрая той извади лулата от устата си и я остави в пепелника.

— Двайсет и четири милиона, а?

— Това е общата сума.

— Да сложим този документ под ключ, Джейк. Никой не бива да го вижда, още не. Подготви заповед и аз ще запечатам тази част от досието. Един бог знае какво ще се случи, ако стане обществено достояние. Новината ще отиде на първа страница и сигурно ще привлече още адвокати. По-късно ще се разчуе, но засега да скрием описа.

— Съгласен съм, господин съдия.

— Новини от Систерънк?

— Не, а вече имам добър източник. В дух на пълна откровеност ще ви кажа, че си наех нова стажантка. Порша Ланг, най-голямата дъщеря на Лети. Умно момиче, което иска да стане адвокат.

— Отличен ход, Джейк, пък и момичето наистина ми харесва.

— Значи няма проблеми?

— Никакви. Не ръководя кантората ти.

— Не виждате конфликт на интереси?

— Не, доколкото мога да преценя.

— И аз. Ако Систерънк се появи или започне да се навърта наоколо, бързо ще узнаем. Симиън още е в неизвестност, но подозирам, че накрая ще се прибере у дома. Може и да е трън в гащите, но не е глупак. Тя все още му е съпруга.

— Той ще се върне. Има и още нещо, Джейк. Според завещанието пет процента трябва да получи братът Ансил Хъбард. Това го прави заинтересована страна. Прочетох доклада ти и клетвените показания и доколкото разбирам, ще процедираме така, все едно Ансил е мъртъв. Но това ме притеснява. Не сме сигурни, затова не трябва да приемаме, че е мъртъв.

— Търсихме го, господин съдия, но няма никакви следи.

— Разбирам, но ти не си професионалист, Джейк. Ето какво ми хрумна. Пет процента от това състояние са над един милион долара. Струва ми се благоразумно да се отдели по-малка сума, да кажем, около петдесет хиляди, и да се наеме добра детективска агенция да намери брата или да открие какво е станало с него. Как мислиш?

В подобно положение съдия Атли всъщност не се интересуваеше особено от мнението на другия. Решението беше взето, той просто се опитваше да се държи учтиво.

— Чудесна идея — даде Джейк отговора, който всеки съдия би се радвал да чуе.

— Ще го одобря. А другите разходи?

— Радвам се, че попитайте, господин съдия. Нуждая се от заплащане. — Джейк му подаде отчет за часовете работа, които беше вложил в случая.

Съдия Атли го огледа и се намръщи, все едно Джейк ограбваше повереното му наследство.

— Сто и осемдесет часа. Какъв хонорар одобрих?

Знаеше точно какво е одобрил.

— Сто и петдесет на час — отговори Джейк.

— Значи общо колко... — погледна Атли надолу към върха на носа си, където бяха кацнали дебелиите му очила за четене. Все още беше намръщен, като че ли беше оскърбен. — Двайсет и седем хиляди долара? — извиси се гласът му с престорено смайване.

— Поне.

— Не е ли много?

— Тъкмо обратното, господин съдия, много е изгодно.

— А е и добро начало на празниците.

— Да, това също. — Джейк знаеше, че Атли ще одобри хонорара му, дори ако беше двойно по-висок.

— Одобрявам. Други разходи? — Съдията бръкна в джоба на самото си и извади плик с тютюн.

Джейк плъзна към него още документи.

— Да, господин съдия, не малко. Трябва да се плати на Куинс Лънди. Той отчита сто и десет часа по сто долара на час. Трябва да платим и на оценителите, счетоводителите и консултантската фирма. Нося документите и заповедите, които трябва да подпишете. Може ли

да предложи да прехвърлим малко пари от банката в Бърмингам в сметката на наследството тук, във „Фърст Нешънъл“?

— Колко? — попита съдията, драсна клечката и я размаха над лулата.

— Не много, защото не ми се иска в банката да виждат парите. Скрити са си в Бърмингам. Да ги държим там, докато е възможно.

— И аз съм на същото мнение — съгласи се съдия Атли, както правеше често, когато чуеше някоя добра идея. Издиша струя гъст дим, който обгърна масата.

— Вече съм подготвил заповедта — каза Джейк и му поднесе още документи, мъчейки се да не обръща внимание на дима.

Съдия Атли извади лулата измежду зъбите си и след нея се проточи струйка дим. Започна да изписва името си по своя характерен начин — напълно нечетливо, но въпреки това разпознаваемо. Спря и прегледа заповедта за превеждането на парите.

— Само с едно драсване на писалката мога да прехвърля половин милион долара? Каква власт.

— Повече, отколкото ще бъдат чистите ми приходи през следващите десет години.

— Не и ако смъкваш по толкова пари. Сигурно се мислиш за адвокат от някоя голяма фирма.

— Предпочитам да копая канавки, господин съдия.

— Аз също. — Атли попуши мълчаливо и започва да се подписва, стържейки с писалката. Когато приключи с купчината документи, каза: — Да поговорим за другата седмица. Всичко наред ли е?

— Доколкото ми е известно. Снемането на клетвените показания на Лети е насрочено за понеделник и вторник. Хършъл Хърбард е в сряда, сестра му — в четвъртък, а в петък е Иън Дафо. Доста натоварена седмица. Пет поредни дни с клетвени показания.

— Голямата съдебна зала ли ще използваш?

— Да, господин съдия. Няма насрочени съдебни дела и помолих Ози да ни подsigури още един помощник-шериф, който да държи вратата затворена. Имаме предостатъчно място, което ни е нужно, естествено.

— И аз ще бъда тук, в случай че възникне проблем. Не искам в залата да присъстват други хора, докато един свидетел дава показания.

- Обяснено е на всички страни.
- И искам всичко да се запише на видео.
- Това е уредено. Парите не са проблем.

Съдия Атли задъвка мундщука на лулата си, видимо развеселен от нещо.

— Мили боже, какво ли щеше да си помисли Сет Хъбард, ако можеше да надникне идния понеделник и да види зала, пълна с алчни за парите му адвокати, които се боричкат помежду си?

— Сигурен съм, че щеше да му призлее, господин съдия, но вината е негова. Трябвало е да раздели парите, да се погрижи за децата си, за Лети и за всеки, който поиска, и тогава нямаше да се стигне дотук.

- Според теб дали е откачил?
- Не, не мисля.
- Тогава защо го е направил?
- Нямам представа.
- Секс?

— Не и според новата ми стажантка, а това момиче е обиколило света. Наистина, става дума за майка ѝ, но тя не е наивна.

Всъщност подобни разговори не бяха позволени. Сред многото остарели разпоредби на Наказателния кодекс на Мисисипи една от най-прочутите поне сред юристите беше така наречената забрана за въздействие върху съдията. Казано простичко, тя забраняваше на адвоката да обсъжда деликатни теми от дело в ход със съдията по него, ако адвокатът от срещнатата страна отсъства. Правилото най-редовно се нарушаваше, особено в кабинета на съдия Рубън Атли. Но само с неколцина доверени и предпочитани от него адвокати.

Джейк беше научил на собствен гръб, че казаното в кабинета на съдията си остава там и няма никакво значение в съдебната зала. Там, навън, където всъщност имаше значение, съдия Атли се отнасяше към всички справедливо и прямо, независимо кой какво му бе шушнал преди това.

Точно както си представяше съдия Атли, старият Сет наистина щеше да се разстрои, ако беше муха на стената. Поне девет адвокати се събраха в съдебната зала рано в понеделник сутринта, за да поставят официално началото на процеса, фигуриращ в регистъра като „Дело по наследството на Хенри Сет Хъбард“.

С други думи, девет адвокати, които си точеха ножовете за парче от тортата.

Освен Джейк тук бяха Уейд Лание и Лестър Чилкот от Джаксън, които представляваха Рамона Дафо. Стилман Ръш и Сам Ларкин от Тюпълоу, които представляваха Хършъл Хъбард. Лание продължаваше да притиска Иън да притисне Рамона да притисне Хършъл да се откаже от адвокатите от Тюпълоу и да обединят сили, но засега тези усилия само предизвикваха допълнително напрежение в семейството. Лание заплашваше да се откаже, ако двамата съюзници не се обединят, но заплахите му нямаха ефект. Иън подозираше, че просто става дума за твърде много пари и никой адвокат няма да се откаже. Децата на Хършъл бяха представлявани от Зак Зайтлър, мемфиски адвокат с разрешително да практикува и в Мисисипи. Той си беше довел и безполезен сътрудник, чиято единствена роля беше да заема стол, да записва непрекъснато всичко и да създава впечатлението, че Зайтлър разполага с ресурси. Децата на Рамона бяха представлявани от Джо Брамбли Хънт от Джаксън, който си мъкнеше сътрудник като този на Зайтлър.

Ансил, също една от петте страни, все още беше смятан за мъртъв и поради това не беше нито представляван от някого, нито споменат.

Освен Порша в залата имаше още двама стажанти. Уейд Лание и Стилман Ръш ги бяха довели. Бяха бели. И стенографката беше бяла.

— Съдебната зала е собственост на данъкоплатците — обясни Джейк на Порша, — затова се дръж така, сякаш мястото е твое.

Тя се опитваше, но беше кълбо от нерви. Очакваше напрежение, може би сурови думи, обстановка, просмукана от конкуренция и недоверие. А вместо това видя група бели мъже, които се ръкуваха, шегуваха се, смееха се и си прекарваха чудесно, докато пиеха кафе и чакаха да стане девет часа. Ако имаше някакво напрежение преди предстоящата битка за огромното състояние, то по нищо не личеше.

— Предстои само снемане на клетвени показания — беше й обяснил Джейк. — Отегчително до смърт, както ще видиш.

В средата на съдебната зала, между преградата и мястото на съдията, масите бяха долепени и край тях бяха наредени столове. Адвокатите бавно се настаняха, макар да нямаше определени места. Лети беше първият свидетел, затова Джейк седна в края. В другия край съдебната стенографка нагласяше видеокамерата, а една служителка донесе кана кафе и я остави на масата.

Когато всички заеха местата си и донякъде се успокоиха, Джейк кимна на Порша. Тя отвори една странична врата и доведе майка си.

Лети беше облечена като за църква и изглеждаше страхотно, макар Джейк да й беше обяснил, че може да се облече както си иска. „Това е само снемане на показания“, бе казал той.

Тя седна в края на масата, съвсем близо до Джейк. Стенографката беше срещу нея със своята машина, дъщеря й също беше недалече. Лети огледа дългата маса, усмихна се на глутницата адвокати и поздрави:

— Добро утро.

Всички адвокати отвърнаха на поздрава с усмивка. Добро начало.

Но само за секунда. Джейк тъкмо се канеше да се захване с предварителните процедури, когато вратата се отвори. Влезе Руфъс Бъкли с куфарче в ръка, сякаш идваше по работа. Съдебната зала беше празна — нямаше нито един зрител — и щеше да остане така по заповед на съдия Рубън Атли. Явно Бъкли не идваше, за да гледа.

Мина през летящата вратичка на преградата и седна на масата. Другите адвокати го изгледаха подозрително.

Джейк неочаквано усети как ръцете го засърбяват за борба. Провикна се високо:

— Здравей, Руфъс. Радвам се, че си излязъл от ареста.

— Ха-ха, Джейк. Много смешно.

— Какво правиш тук?

— Идвам за снемането на клетвени показания. Не виждаш ли? — изстреля в отговор Бъкли.

— Кого представляваш?

— Същия клиент, когото представлявам от месец. Симиън Ланг.

— Той не е заинтересована страна.

— О, ние смятаме, че е. Според нас въпросът трябва да се реши в съда, но нашата позиция е, че господин Ланг има пряк паричен интерес от оспорването на завещанието. Затова съм тук.

Джейк се изправи.

— Добре, да спрем дотук. Съдия Атли е на разположение в случай на проблем. Ще отида да го повикам.

Джейк бързо излезе от съдебната зала и Бъкли се настани зад масата малко напрегнато. След броени минути съдия Атли, без тога, влезе устремно и зае обичайното си място.

— Добро утро, господа — поздрави той пресипнало и без да дочака отговор, продължи: — Господин Бъкли, моля възможно най-лаконично да ми обясните защо сте тук.

Бъкли се изправи с обичайната си деловитост и отговори:

— Господин съдия, ние все още представляваме Симиън Ланг и...

— Кой са тези „ние“?

— Господин Букър Систрънк и аз заедно с...

— Господин Систрънк няма да се явява в този съд, господин Бъкли, поне не по това дело.

— Добре, но нашата позиция остава непроменена. Господин Симиън Ланг е страна по делото и...

— Не е, нито пък ще допусна да стане. Следователно вие не представлявате страна, господин Бъкли.

— Но това не е окончателно решено.

— Със сигурност е. От мен. Нямайте работа тук, господин Бъкли. А снемането на клетвени показания е закрито.

— Господин съдия, това е най-обикновено снемане на показания, не е някакво закрито заседание. Показанията ще бъдат приложени към съдебното досие и ще станат публично достояние.

— Това ще реша аз в даден бъдещ момент.

— Господин съдия, Лети днес ще даде показания под клетва, които ще станат част от документацията по това дело.

— Не ми изнасяйте лекции, господин Бъкли.

— Съжалявам, аз не...

— Тези показания ще бъдат тайна, докато не ги прегледам. Честно казано, господин Бъкли, не ми е приятно да изпадам в положение да споря с вас. Да ви напомня ли какво се случи предишния път, когато прекарахте с приказките в тази съдебна зала?

— Няма нужда, господин съдия — отговори Бъкли.

— Приятен ден, господин Бъкли — заяви съдията високо.

Бъкли се изправи безпомощно и невярващо, разперил смаяно ръце.

— Сериозно ли, господин съдия?

— Напълно, господин Бъкли. Приятен ден, сър!

Бъкли кимна, пресегна се за куфарчето си и бързо излезе от залата. Когато вратата се затвори зад гърба му, съдия Атли нареди:

— Продължавайте. — И излезе.

Всички въздъхнаха облекчено.

— Така, докъде бяхме стигнали? — попита Джейк.

— Систрънк май ми липсва — провлачено отбеляза Уейд Лание и неколцина се засмяха.

— Не се съмнявам — отвърна Джейк. — Двамата с Бъкли щяха да блеснат пред съдебните заседатели в окръг Форд.

Джейк представи Лети на стенографката, на другите адвокати — имената и лицата им бяха толкова много, че се размиха и сляха — и се впусна в продължително обяснение за целта на снемането на клетвени показания. Напътствията му бяха доста прости. Инструктира я да говори ясно, бавно и ако въпросът не ѝ е ясен, да помоли да бъде перифразиран. Ако не е сигурна, да не казва нищо. Той, Джейк, щеше да възразява срещу всичко неприемливо, а на нея напомни да казва истината, защото е под клетва. Адвокатите щяха да се редуват да задават въпроси.

Ако се нуждаеше от почивка, Лети трябваше да помоли за такава. Стенографката щеше да протоколира всяка дума, а цялата процедура щеше да бъде заснета с видеокамера. Ако по някаква причина Лети не успееше да свидетелства на процеса, записът щеше да бъде използван като доказателство.

Напътствията бяха едновременно нужни и ненужни. Джейк, Порша и Лушън бяха репетирали часове наред с Лети в заседателната

зала в кантората. Тя беше добре подготвена, но нямаше как да се предвиди какво ще бъде обсъждано при снемането на клетвени показания. По време на процес всички показания трябва да имат връзка с делото.

При снемането на клетвени показания обаче не е така, затова те често се превръщат в продължителни разпити в търсене на уличаващи обстоятелства.

Бъди учтива. Бъди кратка. Не казвай неща, за които не те питат. Ако не знаеш, просто не знаеш и толкова. Помни, че камерата улавя всяко нещо. А аз ще бъде до теб, за да те защитя, повтори Джейк отново и отново. Порша беше открила на тавана десетки стари клетвени показания, които четете с часове. Проучи техническите подробности, стратегиите, капаните.

Двете с майка ѝ разговаряха с часове на задната веранда на старата къща на Сапингтън.

Лети беше добре подготвена. След като тя положи клетва пред съдебната стенографка, Уейд Лание се представи с глуповата усмивка и поде разпита.

— Да започнем със семейството ви — каза той.

Имена, настоящи адреси, рождени дати, място на раждане, образование, работа, деца, внуци, родители, братя, сестри, братовчеди, лели, чичовци. Лети и Порша бяха репетирали многократно и отговорите се редуваха с лекота. Лание замълча за малко, когато разбра, че Порша е дъщеря на Лети.

— Тя е стажантка в кантората ми. На заплата — поясни Джейк.

Фактът предизвика известно безпокойство у хората край масата.

— Това не е ли конфликт на интереси, Джейк?

Джейк отдавна беше обмислил отговора.

— Ни най-малко. Аз съм адвокат по наследството. Порша не е благодетелствана страна по завещанието, така че не виждам конфликт. А вие?

— Тя ще свидетелства ли? — попита Лестър Чилкот.

— Не, била е на военна служба в чужбина през последните шест години.

— Ще има ли достъп до информация, която майка ѝ не следва да вижда? — попита Зак Зайтлър.

— Например?

— В момента не мога да ти дам пример. Просто разсъждавам. Не твърдя, че има конфликт, Джейк, просто е малко изненадващо.

— Съдия Атли информиран ли е? — попита Уейд Лание.

— Да, осведомих го миналата седмица и той одобри.

Край на разговора. Уейд Лание продължи да разпитва за родителите и роднините на Лети. Въпросите му бяха кратки и лесни, сякаш водеше обикновен разговор и наистина се интересуваше къде са живели баба ѝ и дядо ѝ по майчина линия и с какво са си изкарвали прехраната. След един час Джейк започна да се бори с изкушението да се зарее нанякъде. Важно беше да си води бележки, да не би след часове друг адвокат по невнимание да навлезе в същата територия.

Обратно към Лети. Беше завършила гимназия през 1959 г. в Хамилтън, щата Алабама, в училище за чернокожи. Беше избягала в Мемфис, където се бе запознала със Симиън. Оженили се веднага и на следващата година се родил Марвис.

Уейд Лание посвети известно време на Марвис: на криминалното му досие, на присъдите, на затвора. Лети се разрида и изтри сълзите от бузите си, но не се размекна. След това дойде ред на Федра и на нейните проблеми: две незаконородени деца, първите две внучета на Лети, ѝ в най-добрия случай, нередовна работа. В момента Федра живееше при майка си, всъщност никога не беше напускала дома. Двете ѝ деца бяха от различни бащи, които не участваха в картинката.

Порша се смущаваше от въпросите за по-големия ѝ брат и сестра ѝ. Тези неща не бяха тайна, но и не се обсъждаха открито. Семейството шушукаше относно своите проблеми, а тук в тях си вряха носа група бели хора, до един непознати.

В десет и половина направиха петнайсетминутна почивка и всички се пръснаха. Адвокатите хукнаха да търсят телефони. Порша и Лети се запътиха към тоалетната. Служителка донесе кана прясно кафе и бисквити от магазина. Масата вече беше заприличала на сметище.

Когато продължиха, Стилман Ръш пое топката и се зае със Симиън, чието семейство беше по-объркано. Лети призна, че не знае много подробности за неговите роднини. Служебната му биография беше осеяна с празнини, но тя помнеше периоди, през които той беше работил като шофьор на камион, оператор на булдозер, дървосекач, бояджия и помощник-зидар. Няколко пъти беше арестуван, за

последно миналия октомври. Дребни простъпки, не престъпления. Да, неведнъж се бяха разделяли, но за не повече от два месеца.

Толкова за Симиън, поне засега. Стилман искаше да се заеме със служебните ангажименти на Лети. През последните три години бе работила на периоди, почасово и на пълен работен ден, за Сет Хъбард. Преди това три години се бе грижила за къщата на възрастно семейство в Клантън, за което Джейк никога не беше чувал. И двамата починали през три месеца един след друг и Лети останала на улицата. Преди това работила като готвачка в столовата на прогимназията в Карауей. Стилман искаше дати, заплати, повишения, шефове, всяка дребна подробност и Лети направи всичко по силите си.

Ама наистина ли? — чудеше се Порша. Какво значение има името на шефа на майка ми отпреди десет години за оспорването на това завещание? Джейк я беше предупредил, че ще търсят уличаващи обстоятелства. Добре дошли във вцепеняващо досадната битка за снемане на свидетелски показания.

Джейк бе обяснил също, че свидетелските показания се точат с дни, защото на адвокатите се плаща на час или поне на онези от тях, които задават банални и монотонни въпроси. Тъй като няма никакви ограничения на темите, по които е позволено да разпитват, а и понеже са пуснали хронометрите, адвокатите, най-вече работещите за застрахователни компании, нямат интерес да бъдат кратки. Могат да продължават с часове, стига да въртят разговора около човек, проблем или нещо, имащо дори далечна връзка със съдебния процес.

Джейк беше обяснил обаче и факта, че делото на Хъбард е различно, защото той беше единственият адвокат, на когото се плащаше на час. Другите работеха на процент и се молеха за успех. Ако собственоръчно написаното завещание бъдеше признато за незаконно, парите щяха да се насочат към семейството по силата на предишното завещание и всички тези адвокати щяха да получат дял. И понеже другите адвокати нямаха гаранция, че ще им бъде платено, Джейк подозираше, че техните въпроси няма да бъдат толкова скучни.

Порша не беше на същото мнение. Скуката ги обгръщаше отвсякъде.

Стилман обичаше да атакува остро, опитвайки се да разклати свидетелката. Той разбуди присъстващите с въпроса:

— Такааа, взехте ли пари назаем от предишния си адвокат Букър Систерънк?

— Да.

Лети очакваше въпроса и отговори без никакво колебание. Никой закон или разпоредба не забраняваше такъв заем, поне не го забраняваше на получателя.

— Колко?

— Петдесет хиляди долара.

— Чек ли ви написа, или ви ги даде в брой?

— В брой, а двамата със Симиън подписахме разписка.

— Това единственият ви заем от Систерънк ли е?

— Не, преди това взехме пет хиляди долара.

— Защо взехте пари назаем от господин Систерънк?

— Защото ни трябваша. Бях изгубила работата си, а със Симиън положението винаги е неясно.

— Вярно ли е, че сте взели парите и сте се преместили в по-голяма къща?

— Да, така е.

— Колко души живеят в тази къща?

Лети се замисли за момент и отговори:

— Обикновено единайсет, но е различно. Хората идват и си отиват.

Джейк изгледа гневно Стилман като предупреждение. Да не си посмял да искаш единайсетте имена. Не може ли просто да продължим?

Стилман се изкушаваше, но все пак попита:

— Какъв наем плащате?

— Седемстотин на месец.

— В момента безработна ли сте?

— Да.

— Къде работи сега съпругът ви?

— Не работи.

— След като господин Систерънк вече не е ваш адвокат, как смятате да му върнете парите?

— Ще решим този проблем впоследствие.

Рокси беше приготвила сандвичи и чипс за обяд. Хапнаха в заседателната зала, където при тях дойде и Лушън.

— Как мина? — попита той.

— Обичайният първи тур безсмислени въпроси — отговори Джейк. — Лети беше страхотна, но вече е изморена.

— Няма да издържа още ден и половина — каза Лети.

— Модерната процедура — отвратено отбеляза Лушън.

— Разкажи ни как е било едно време, Лушън — подкани го Джейк.

— Ами едно време... едно време беше много по-хубаво, отколкото с новите правила, които имате сега.

— Не съм ги писал аз.

— Тогава не се налагаше човек да издава всичките си свидетели и да описва какво ще кажат, нищо подобно. На процеса устройваш засада. Призоваваш хората си. Аз призовавам моите, ти призоваваш твоите, явяваме се в съда и имаме процес. Освен това така ставаш подобър адвокат, защото се налага да реагираш в крачка. Днес трябва да разкриваш всичко предварително и всеки свидетел трябва да е на разположение да даде показания под клетва. Колко време се губи. И какви разходи! Навремето беше по-хубаво, кълна се.

— Защо не отхапеш голям залък от този сандвич? — подкани го Джейк. — Лети трябва да се отпусне, а никой не може да си почине, докато ти ораторстваш.

Лушън отхапа малък залък и попита:

— Ти какво мислиш, Порша?

Порша дъвчеше едно картофче. Остави го и каза:

— Много е готино... да съм в стая, пълна с адвокати. Чувствам се важна.

— Не се впечатлявай излишно — каза Джейк. — Повечето от тях не могат да изкарат дело пред градския съд за кражба в магазин.

— Обзалагам се, че Уейд Лание може — възрази Лети. — Ловък е. Имам усещането, че знае какво ще отговоря, преди да съм го изрекла.

— Той е много добър — призна Джейк. — Повярвай ми, Лети, ще свикнем да го презираме. Сега изглежда готин, но преди историята да приключи, няма да можеш да го понасяш.

Лети се умърлуши при мисълта за продължителна битка. Четири часа след първата схватка тя вече беше изтощена.

По време на обедната почивка две служителки сглобиха малка изкуствена коледна елха и я поставиха в далечния ъгъл на съдебната зала. От мястото си на масата Джейк я виждаше съвсем ясно. По обед на Бъдни вечер повечето служители и съдии, както и неколцина подбрани адвокати се събираха там за яйчен пунш и шеговити подаръци. Джейк се стараеше по възможност да избягва събирането.

Елхата обаче му напомни, че Коледа е след броени дни, а на него изобщо не му беше хрумвало да купи подаръци, поне досега. Докато Уейд Лание продължаваше да задава въпросите си с тих и сух глас, който действаше като успокоително, мислите на Джейк се отнесоха към празника. През изминалите две години се бяха старали да украсяват дома си и да го посъживяват за празниците. Хана много им помагаше. Присъствието на дете в къщата повдигаше духа на всички.

Лание се прехвърли на чувствителна тема. Бавно и умело заразително за задълженията на Лети в къщата, когато господин Хъбард е боледувал след химио- и лъчетерапията и е бил прикован на легло. Лети обясни, че агенция, осигуряваща медицинска помощ по домовете, им изпращала сестри да се грижат за него, но тези жени не били добри и достатъчно грижовни, а господин Хъбард често се държал грубо. Тя не го виняла. Той ги гонел и се карал с агенцията. Накрая Лети поела грижите за него. Готвела му каквото поиска и го хранела, когато се нуждаел от помощ. Помагала му да става от леглото и да ходи до тоалетната, където той понякога оставал по половин час. Случвало се и да се изпуска, а тя почиствала леглото. Няколко пъти се оказвал принуден да използва подлога и Лети му помагала. Не, работата не била приятна и тя нямала нужната подготовка, но се справяла. Той оценявал добрината ѝ. Вярвал ѝ. Да, няколко пъти изкъпала господин Хъбард в леглото. Да, изцяло, докосвала го навсякъде. Било му много зле, почти не бил в съзнание. По-късно, когато за известно време спрели химио- и лъчетерапията, той възстановил силите си и при първа възможност започнал да става и да се движи. Възстановил се със смайваща решителност. Не, така и не престанал да пуши.

Интимността може да ни съсипе в това дело, обясни Джейк на Порша съвсем директно, а после дъщерята го предаде по-внимателно на майка си. Ако съдебните заседатели повярваха, че Лети е била прекалено близка със Сет Хъбард, без проблем щяха да отсъдят, че тя е извършила злоупотреба с влияние.

Проявявал ли е господин Хъбард нежност към нея? Случвало ли се е да я прегръща, да я щипва по бузата, да я потупва по задника? Ни най-малко, отговори Лети. Никога. Шефът ѝ бил суров и затворен човек. Не търпял други хора и имал малцина приятели. Не се ръкувал с Лети, когато идвала на работа сутрин, нито я изпращал да си върви дори с далечно подобие на прегръдка. Тя била негова служителка, нищо повече — нито приятелка, нито довереница, нито нещо подобно. Той бил учтив и ѝ благодарял, когато било уместно, но бил лаконичен.

Не знаела нищо за бизнеса му, нито за социалния му кръг. Никога не говорел за друга жена и Лети никога не била виждала жена в къщата. Всъщност не помнела нито веднъж приятел или делови познат да е идвал в дома на господин Хъбард през трите години, докато работела там.

Идеално, помисли си Джейк.

Лошите адвокати се опитват да измамат свидетелите, да ги изобличат или да ги объркат в старанието си да спечелят при снемането на клетвени показания. Добрите адвокати предпочитат да спечелят на процеса и използват клетвените показания като средство за събиране на информация, която евентуално да им помогне да зложат капанчета впоследствие. Блестящите адвокати прескачат клетвените показания и организират красиви засади пред съдебните заседатели. Уейд Лание и Стилман Ръш бяха добри адвокати и през първия ден събираха сведения. По време на осемчасовия пряк разпит не бе изречена нито една оскърбителна дума, нямаше и намек за неуважение към свидетелката.

Джейк беше впечатлен от опонентите си. По-късно в кабинета си той обясни на Лети и Порша, че и Лание, и Ръш всъщност са изпълнявали роли. Представили се като дружелюбни професионалисти, които наистина харесват Лети и държат да установят истината. Искали да се харесат на Лети, тя да им се довери и на процеса да свали гарда.

— Те са вълци — предупреди ги Джейк. — На процеса ще се опитат да ти прегризат гърлото.

Изтощена, Лети попита:

— Джейк, нали няма да съм на свидетелската скамейка цели осем часа?

— Ще бъдеш готова.

Тя обаче се съмняваше.

Зак Зайтлър пое на следващата сутрин с поредица от проучващи въпроси за последните дни на господин Хъбард. Натъкна се на златна жила с въпроса:

— Видяхте ли го в събота, на първи октомври?

Джейк се мобилизира за онова, което щеше да последва. Знаеше от няколко дни, но нямаше начин да го избегнат. Истината си беше истина.

— Да — отговори Лети.

— Не казахте ли, че не сте работили в събота?

— Точно така, но господин Хъбард ме помоли да отида онази събота.

— И защо?

— Искаше заедно да отидем в кабинета му, за да почистя. Човекът, който го правеше обикновено, беше болен, а помещенията трябваше да се почистят.

Отговорът на Лети съживи хората край масата много повече от сутрешното кафе. Очите им се ококориха, гърбовете се изпънаха, задниците се плъзнаха към ръба на столовете, неколцина се спогледаха.

Надушил кръв, Зайтлър продължи предпазливо:

— По кое време пристигнахте в къщата на господин Хъбард?

— Към девет сутринта.

— И какво ви каза той?

— Каза, че иска да отида с него до кабинета му. Качихме се в колата и отидохме.

— В коя кола?

— В неговата. В кадилака.

— Кой караше?

— Аз. Господин Хъбард ме попита дали някога съм карала нов кадилак. Казах, че не съм. Преди бях споменавала колко хубава е тази кола, затова той ме попита дали искам да я покарам. Отначало отказах, но той ми подаде ключовете. И аз потеглих към службата му. Бях като на тръни.

— Вие ли карахте? — попита Зайтлър.

Всички край масата бяха навели глави, адвокатите си водеха бележки като бесни и мозъците им бързо щракаха. Във вероятно най-прочутото оспорване на завещание в историята на щата посоченият за наследник, който не беше кръвен роднина, всъщност беше откарал умиращия човек до кантората на адвоката, за да подпише завещание, с което лишаваше от наследство цялото си семейство и оставяше за единствен наследник него, шофьора. Върховният съд беше обявил завещанието за недействително поради злоупотреба с влияние и като съществена причина беше посочил факта, че „изненадващият бенефициент“ по този начин беше участвал в съставянето на новото завещание.

След това решение на съда, взето преди трийсет години, не беше необичайно адвокат да попита „Кой караше?“, когато откриеха неочаквано завещание.

— Да — каза Лети.

Джейк наблюдаваше другите адвокати, които реагираха точно според очакванията му. За тях това беше истински подарък, а за него — препятствие, което трябваше да преодолее.

Зайтлър внимателно подреди някакви свои бележки.

— Колко време прекарахте в работата му?

— Не съм гледала часовника, но сигурно няколко часа.

— Кой друг беше там?

— Никой. Той каза, че хората обикновено не работят в събота, поне не в администрацията.

— Разбирам.

През следващия един час Зайтлър разнищваше въпросната събота сутрин. Помоли Лети да нарисова схема на административната сграда, за да стане ясно къде е чистила и къде е прекарал това време господин Хъбард. Тя каза, че той не е излизал от кабинета си и че вратата била затворена. Не, тя не е влизала там дори за да почисти. Не знаела над какво е работил, нито какво изобщо е правил в кабинета си.

Пристигнал и влязъл вътре с куфарчето си, обаче Лети не знаеше какво е имало вътре. Изглеждал с бистро съзнание, несъмнено бил способен да шофира, ако желаел, а и тя не знаела много за болкоуспокояващите, които пиел. Да, бил слаб и немощен, но през онази седмица всеки ден ходел до офиса. Не знаела дали някой друг ги е видял там. Да, тя карала кадилака и обратно до къщата на господин Хъбард, а после се прибрала у дома към обед.

— И той изобщо не ви спомена, че пише завещанието си?

— Възразявам — намеси се Джейк. — Тя вече два пъти отговори на въпроса.

— Да, добре, просто исках да съм сигурен.

— В протокола е.

— Разбира се.

Зайтлър беше направил голям удар и не му се искаше да продължи нататък. Бе установил, че Лети е карала кадилака само този ден, че рядко е виждала в къщата шишенца с хапчета или други лекарства, че според нея Сет Хъбард държал лекарствата си в куфарчето, че понякога имал страшни болки, че никога не говорел за самоубийство, че не е забелязала странности в поведението му, които да подсказват въздействието на лекарства, че не бил пияница, но понякога държал в хладилника бири, че в спалнята му имало писалище, но той почти никога не работел у дома.

Във вторник на обед Лети беше напълно изцедена. Обядва дълго в кантората на Джейк, после отново с Порша и накрая легна да подремне.

Изтезанието по снемане на показания продължи и в сряда, когато Джейк пое нещата и няколко часа разпитва Хършъл Хъбард. Сутрешното заседание се влачеше с умопомрачителна монотонност и не след дълго стана ясно, че Хършъл не е постигнал почти нищо и не е поемал почти никакви рискове в кариерата си. Разводът беше най-вълнуващото събитие в живота му. Болезнени теми като образованието му, трудовия му стаж, бизнесите му, предишните му къщи и апартаменти, връзките, приятелите, интересите, хобитата, религиозните убеждения и политическите пристрастия бяха изяснени в дълбочина и се оказаха смайващо скучни. Няколко адвокати задрямаха.

На третия ден истинска юридическа работа Порша с мъка успяваше да стои будна.

Следобед адвокатите неохотно се върнаха в съдебната зала. Джейк съумя да пооживи обстановката, когато се опита да установи колко време е прекарвал Хършъл с покойния си баща през последните няколко години. Хършъл се постара да създаде впечатлението, че е бил близък със стареца, но трудно си припомняше конкретни свои посещения. След като са говорили толкова често по телефона, какво ще покажат телефонните разпечатки, попита го Джейк. Имал ли картички или писма от Сет? Хършъл бил сигурен, че има, обаче надали щял да ги намери. Адвокатите го бяха инструктирани да отговаря колкото се може по-уклончиво и той се справяше великолепно.

По темата за Лети Ланг Хършъл твърдеше, че често я е срещал по време на многобройните си посещения при обичния си баща. По негово мнение Сет бил много привързан към нея. Призна, че никога не ги е виждал да се докосват, обаче се гледали особено. Как точно? Не бил сигурен, но просто между тях имало нещо. Тя винаги слушала, постоянно се спотайвала в тъмното и подслушвала. Когато състоянието на баща му се влошило, той все повече зависел от Лети и двамата се сблизихи. Джейк го попита дали намеква за интимност помежду им.

— Само Лети знае това — отговори Хършъл, разбира се, с очевиден намек.

Порша кипеше от гняв, докато оглеждаше насядалите около масата. Допускаше, че всеки присъстващ, с изключение на Джейк е убеден, че майка ѝ е спала с един слаб и сериозно болен възрастен бял мъж и че го е направила, за да докопа парите му. Но седеше с наведена глава и с безизразно лице като истинска професионалистка и изписваше с бележки многобройни листове, които никога нямаше да бъдат прочетени.

Няколкочасовият разпит беше повече от достатъчен, за да се установи, че Хършъл Хъбард не е особено интересна личност и че е имал отчуждени и напрегнати взаимоотношения с баща си. Той все още живееше с майка си, възстановяваше се след неприятен развод и на четирийсет и шест години едва свързваше двата края с доходите си

от студентското заведение. Хършъл отчаяно се нуждаеше от наследство.

Рамона също. Снемането на нейните показания започна в девет сутринта в четвъртък, а дотогава адвокатите вече бяха станали раздражителни и им беше дошло до гуша от случая. Пет последователни дни, прекарани в слушане на свидетелски показания, бяха рядкост, макар и да не бяха нещо нечувано.

По време на почивката Уейд Лание разказа как са снемали показанията на дванайсет свидетели един след друг в продължение на десет дни след един нефтен разлив в Ню Орлиънс. Свидетелите били от Венецуела, повечето не говорели английски, а преводачите не били много добри. Адвокатите всяка нощ пиянствали, снемали показанията, смазани от махмурлук, а когато мъчението приключило, двама от тях влезли в клиника за детоксикация.

Историите на Уейд Лание бяха неизчерпаеми. Той беше старши адвокат и беше прекарал трийсет години по съдебните зали. Джейк изпитваше все по-голямо уважение към него. Щеше да има страховит противник пред съдебните заседатели.

Рамона се оказа отегчителна като брат си. От техните показания постепенно стана ясно, че Сет Хърбард е бил небрежен баща, който е гледал на децата си едва ли не с досада. В ретроспекция и при толкова много пари, заложили на карта, те храбро се опитваха да представят стареца в по-добра светлина, та всички да изглеждат сплотено и щастливо семейство, но образът на Сет просто не се поддаваше на разкрасяване. Джейк буташе, ръчкаше и й залагаше капанчета, но го правеше с усмивка и се стремеше да не я оскърбява. След като тя и Хършъл бяха прекарвали толкова малко време с баща си, показанията им нямаше да бъдат от съществено значение в съда. Двамата не бяха го виждали в последните му дни и не можеха да преценят умствените му способности. Нямаха и информация от първа ръка за намекваната му близост с Лети.

Това бяха само предварителни показания. Джейк и останалите адвокати знаеха, че най-вероятно Лети, Хършъл, Рамона и Иън ще бъдат разпитани отново. Когато фактите се изясняха по-добре, а проблемите бяха дефинирани по-конкретно, адвокатите щяха да имат още въпроси.

Стилман Ръш спря Джейк на излизане от съда в четвъртък следобед и го попита дали има време да пийнат набързо по едно. Предложението беше странно, защото не ги свързваше нищо друго, освен случая „Хъбард“. Разбира се, защо не, съгласи се Джейк. Стилман искаше да поговорят за нещо важно, иначе надали би си губил времето с незначителен адвокат като Джейк.

Срещнаха се в бар в подземиято на стара сграда, съвсем близо до площада, на няколко крачки от съда. Навън вече беше тъмно и мъгливо, идеална навъсена вечер и чудесно време за питие. Джейк не ходеше често по заведения, но беше идвал тук и преди. Беше сумрачно и влажно място с тъмни ъгли и сепарета и създаваше впечатление, че тук се въртят полузаконни сделки. Боби Карл Лийч, най-прочутият мошеник в града, си имаше маса до камината и често можеше да бъде видян тук с политици и банкери. Хари Рекс Вонър също беше редовен посетител.

Джейк и Стилман се настаниха в едно сепаре, поръчаха си наливна бира и постепенно започнаха да се отпускат. След като четири поредни дни бяха седели на една и съща маса и бяха слушали безкрайни и само частично полезни показания, бяха направо парализирани от досада. Присъщата напереност на Стилман се беше изпарила и той беше почти симпатичен. Когато сервитьорът им донесе бирите, Стилман се наведе ниско и каза:

— Хрумна ми една идея — просто си мислех, никой не ме е подтикнал. Всички знаем, че става дума за една камара пари. В момента не съм сигурен колко точно, обаче...

— Двайсет и четири милиона — прекъсна го Джейк.

Адвокатите скоро щяха да научат какво фигурира в описа, така че нямаше нищо лошо в това да го разкрие пред Стилман. Джейк просто се стараше новината да не стигне до вестниците. Стилман замълча, усмихна се, отпи глътка и поклати глава.

— Двайсет и четири милиона.

— И никакви дългове.

— Трудно е да се повярва, нали?

— Да.

— Значи има двацет и четири милиона, а след като данъчните си вземат дължимото, ще имаме късмет, ако останат и половината.

— Според счетоводителите е точно така — потвърди Джейк.

— Е, смъкваме на дванайсет милиона, което пак са си много пари, повече отколкото двамата с теб ще видим някога. Ето каква е идеята ми, Джейк. Защо не се опитаме да постигнем споразумение? Основните играчи са трима — Хършъл, Рамона и Лети. Можем да разделим тортата така, че всички да са доволни.

Идеята не беше оригинална. Джейк и Лушън я бяха подмятали помежду си няколко пъти и не се съмняваха, че другите адвокати правят същото. Всяка страна дава по малко или по много, орязват хонорарите и разходите, прекратяват изявленията за пресата, избягват стреса и несигурността на един процес и всички гарантирано получават парче от тортата. Получаваше се идеално. При всеки процес адвокатите винаги имаха предвид евентуално споразумение.

— Това ли иска клиентът ти? — попита Джейк.

— Не знам. Още не сме го обсъждали, но ако съществува подобна възможност, ще запозная Хършъл и ще настоявам.

— Добре. Как искаш да разпределим тортата, за която говориш?

Дълга глътка, последвана от изтриване на устата с опакото на ръката, после Стилман Ръш се приведе напред.

— Да говорим откровено, Джейк, на Лети Ланг се полага съвсем малко. В общата рамка и според обичайното наследяване на имущество и на пари тя дори не фигурира в картинката. Не е роднина и колкото и объркано да е семейството, парите почти винаги се предават на следващото поколение. Знаеш го. Деветдесет процента в Мисисипи, същото е в Ню Йорк и в Калифорния, където хората имат, да кажем, по-големи наследства. Погледни и закона. Ако човек почине, без да е оставил завещание, тогава всички имоти и средства отиват при кръвните роднини и при никой друг. Законът предпочита парите да остават в семейството.

— Вярно е, но не можем да се споразумеем, ако Лети не получи нищо.

— Разбира се, че не, Джейк. Дай ѝ няколко милиона. Само си представи. Лети Ланг, безработна чистачка и прислужница, изведнъж се оказва с два милиона долара, и то след данъците? Не искам да обиждам жената, Джейк, тя дори ми хареса по време на снемането на показания. Много приятен и забавен човек. Не се отнасям критично към нея, но да си го кажем направо, Джейк, познаваш ли много чернокожи в Мисисипи, които притежават седемцифрена сума?

— Просветли ме.

— Според преброяването от хиляда деветстотин и осемдесета година седем чернокожи от този щат са заявили състояние, по-голямо от един милион долара. Всичките са мъже и повечето са работили в строителството или в недвижимите имоти. Лети ще стане най-богатата чернокожа жена в щата.

— А клиентът ти и сестра му ще си разделят останалите десет милиона, така ли? — попита Джейк.

— Нещо такова. Даваш хубаво дарение на църквата и си делим останалото.

— Добра сделка за вас, момчета — каза Джейк. — Ще приберете една трета от почти пет милиона. Не е зле.

— Не казах, че ще получим една трета, Джейк.

— Но ще получите процент, нали?

— Не мога да ти кажа, но със сигурност ще е прилична сума.

За някои, помисли си Джейк. Ако се споразумееха на този етап, хонорарите му щяха да се окажат сериозно орязани.

— Обсъдил ли си го с Уейд Лание?

Стилман се намръщи при споменаването на това име.

— Това е друга история. Лание иска моя клиент, който засега остава при мен. Нямам му доверие и през следващите шест месеца ще бъда много бдителен. Ама че змия.

— Значи отговорът е „не“?

— Отговорът е „не“. Не съм го обсъждал с никого.

— Допускам, че има напрежение между твоя клиент и неговия.

— Сигурно. Хършъл и Рамона могат да се разберат, но Иън е проблем. Според Хършъл двамата с Иън не се понасят, никога не са се понасяли. Той смята Иън за привилегирован жалък негодник от богат стар род. Изгубил незнайно защо всичко и сега страшно се старее да си възвърне положението и се прави на голяма клечка. Винаги е гледал

на Хършъл почти като на бял боклук — досега, разбира се. Сега изведнъж е обзет от обич към семейството и е дълбоко загрижен за благоденствието му.

За Джейк не остана незабелязано, че Стилман нарече някой друг „привилегирован жалък негодник от богат стар род“.

— Нищо чудно — каза Джейк. — Виж, Стилман, току-що прекарах осем часа и половина в размяна на реплики с Рамона и бих казал, че тази жена пие доста. Червените сълзящи очи, подпухналостта, частично прикрита с грима, бръчките, които ми се струват доста за жена, която е само на четирийсет и две. Аз съм спец по пияниците, защото съм близък с Лушън Уилбанкс.

— Според Хършъл тя пие много и от години заплашва да напусне Иън — каза Стилман и Джейк се впечатли от откровеността му.

— Е, няма да може да го зареже — отбеляза той.

— О, не. Мисля, че Иън отново е лудо влюбен в жена си. Имам приятел в Джаксън, който познава някои от приятелите му по чашка. Според тях той си пада женкар.

— Утре ще го попитам.

— Направи го. Важното е, че Хършъл и Иън никога няма да си имат доверие.

Поръчаха си още бира и допиха първите халби.

— Изглежда, не те вълнуват особено възможностите за споразумение — отбеляза Стилман.

— Пренебрегваш желанията на стареца. Той е недвусмислен и в завещанието си, и в писмото си до мен. Инструктира ме на всяка цена да защита собственоръчно написаното му завещание, да се боря докрай.

— Инструктирали те?

— Да. В писмо, съпровождащо завещанието. Ще го видим по-късно. Изразява категорично желание да обезнаследи роднините си.

— Но той е мъртъв.

— Въпреки това парите са си негови. Как да ги разпределим по друг начин, след като желанието му е съвсем ясно? Не е редно и се съмнявам, че съдия Атли ще го одобри.

— А ако изгубиш?

— Ще изгубя, изпълнявайки неговите нареждания да браня завещанието на всяка цена.

Пристигнаха вторите бири, а заедно с тях мълчаливо се дотътри и Хари Рекс. Изглеждаше потънал в мисли и изобщо не погледна към Джейк. Още нямаше шест следобед. Хари Рекс беше излязъл от кантората си твърде рано. Той пропъзля сам в едно сепаре и се помъчи да се скрие.

Стилман изтри пяната от устата си и попита:

— Защо го е направил, Джейк? Имаш ли вече някаква представа?

— Никаква — сви рамене Джейк, като че ли искрено би споделил вътрешна информация с противника си. Ако каузата му го изискваше, не би обърнал никакво внимание на Стилман Ръш.

— Секс?

Още едно нехайно свиване на рамене, бързо поклащане на глава, смръщване.

— Надали. Старецът е бил на седемдесет и една, пушел е като комин, бил е болен, немощен и с разядено от рака тяло. Трудно мога да си представя да е имал енергията и издръжливостта да бъде с жена.

— Преди две години не е бил болен.

— Вярно е, но няма как да го докажем.

— Не говоря за доказателства, Джейк. Нито за улики, нито за процес, нито за други такива работи. Просто разсъждавам. Би трябвало да има причина.

Ами тогава сам се досети, нещастник такъв, помисли си Джейк, но не го изрече гласно. Забавляваше се с непохватния опит на Стилман да поклюкари, като че ли двамата открай време бяха приятели на чашка, които често си споделят тайни. Развързан език кораб потапя, обичаше да повтаря Хари Рекс. Развързан език съдебни дела проваля.

— Трудно ми е да повярвам, че отплатата за малко секс може да са дващест и четири милиона долара — отбеляза Джейк.

— Не съм сигурен — засмя се Стилман. — Войни са се водили заради секса.

— Така е.

— Не проявяваш ли интерес към споразумение?

— Не. Изпълнявам нареждания.

— Ще съжаляваш.

— Това заплаха ли е?

— Ни най-малко. Според нас Букър Систрънк вече е вбесил всеки бял човек в окръг Форд.

— Не знаех, че си такъв познавач на окръг Форд.

— Виж, Джейк, ти спечели тук една огромна и сензационна присъда. Не допускай това да ти завърти главата.

— Не търсех съвет.

— Но може би ти трябва.

— От теб ли?

Стилман пресуши халбата си я стовари върху масата.

— Трябва да вървя. Аз ще платя на бара.

Той излезе от сепарето и бръкна в джоба си. Джейк го проследи с поглед как си тръгва, изруга, после се запъти към дъното на залата и се настани срещу Хари Рекс.

— С приятели ли си?

— Я виж ти, Карла те е пуснала от къщи. — Хари Рекс пиеше „Бъд Лайт“ и четеше списание, което сега избута настрани.

— Току-що пих за първи и последен път със Стилман Ръш.

— Колко вълнуващо. Нека позная. Иска споразумение.

— Откъде знаеш?

— Предположих. Една бърза сделка, и тези типове пълнят гушите.

Джейк му описа какво разбира Стилман под справедливо споразумение и двамата хубавичко се посмяха. Един сервитьор им поднесе плато с начос и някакъв сос.

— Това ли вечеряш? — попита Джейк.

— Не, това ми е следобедният чай. Трябва да се връщам в кантората. Няма да познаеш кой е в града.

— Кой?

— Помниш ли Уили Трейнър, собственика на „Таймс“?

— Почти. Виждал съм го един-два пъти преди години. Мисля, че продаде вестника по времето, когато се преместих тук.

— Точно така. Уили го купи през седемдесета година от семейство Кодъл. Вестникът беше фалирал и той го взе за около петдесет хиляди. Продаде го десет години по-късно за милион и половина. — Хари Рекс топна един начос в соса и го лапна. Спря съвсем за кратко и продължи: — Така и не се вписа тук, затова се върна в Мемфис, откъдето си беше, и се навря в недвижимите имоти.

След това баба му почина и му остави още една бала пари. Обаче според мен той и тях ще изгуби. Бяхме доста близки навремето и се отбива от време на време за по едно питие.

— Хокът Хаус още ли е негова?

— Аха. И според мен това е една от причините да иска да говорим. Купи я е през хиляда деветстотин седемдесет и втора, веднага след като всички Хокът измряха. Странни хора. Близначките Уилма и Гилма, плюс още един брат и една луда сестра, всичките самотни. Уили купи къщата, защото никой не я искаше, после няколко години я ремонтира. Виждал ли си я?

— Само от улицата. Красива е.

— Една от най-хубавите викториански сгради в нашия край. Напомня ми за твоята стара къща, но е много по-голяма. Уили има добър вкус, а интериорът е безупречен. Проблемът е, че не е нощувал там и три пъти през последните пет години. Исква да я продаде, сигурно парите му трябват, но тук никой не може да си позволи такава сума.

— Каквато и да е цената, не ми е по джоба — призна Джейк.

— Той смята, че къщата струва триста хиляди. Казах му, че сигурно е така, но никога няма да ѝ вземе толкова пари. Нито сега, нито след десет години.

— Някой лекар ще я купи.

— Той спомена теб, Джейк. Проследил е процеса на Хейли и знае как онези от Клана изгориха къщата ти. Чул е, че търсиш нова.

— Не търся къща, Хари Рекс. Съдя застрахователната компания. Но все пак му благодари. Твърде богат е за мен.

— Искаш ли малко начос?

— Не, благодаря. Трябва да се прибирам.

— Предай на Карла, че я обичам и копнея за тялото ѝ.

— Тя знае. До скоро.

Джейк пое към кантората си в студения дъжд. Уличните лампи около площада бяха украсени с венци и сребърни звънчета. Коледни песни звучаха откъм подредената сцена на Рождеството пред съдебната палата. Търговците работеха до късно и магазините бяха пълни с хора. Имаше слаба вероятност на следващия ден да вали сняг, а малко неща вълнуваха града както подобна прогноза. Старите жители твърдяха, че са имали снежна Коледа през 1952 г., и сега дори при най-

слабата вероятност за нещо такова децата се залепваха за прозорците, а в магазините продаваха морска сол и гребла. Купувачите вървяха забързано и изпълнени с очакване, като че ли всеки момент щеше да се разфучи виелица.

Джейк се прибра у дома по дългия път. Бавно се отдалечи от площада и подкара по притъмнените улици на Централен Клантън, а после зави по Маркет Стрийт. В Хокът Хаус светеше — истинска рядкост. Джейк и Карла много пъти бяха минавали оттук, бавно и с възхищение, и винаги бяха установявали, че прекрасната къща се ползва рядко. Отдавна се носеха слухове, че Уили Трейнър я продава. Беше напуснал Клантън, след като се раздели с вестника, и всички го знаеха.

Къщата се нуждаеше от боядисване. През лятото бурени душеха цветните лехи, а тревата рядко се косеше. През есента вятърът навяваше купчини листа на предната веранда и никой не ги чистеше.

За секунда Джейк се изкуши да спре, да почука на вратата, да влезе вътре, да изпие едно питие с Уили и да поговорят делово. После изкушението отмина и той подкара към къщи.

На Бъдни вечер Джейк спа до късно или поне доколкото можа. Карла беше потънала в мъртвешки сън, затова той стана от леглото в седем и безшумно отиде в кухнята. Свари кафе, направи бъркани яйца, затопли кифлички, а когато се върна в леглото със закуската, тя неохотно се размърда за живот. Ядоха бавно и тихо разговаряха, наслаждавайки се на редкия миг, после Хана влетя в стаята, преливаща от радостно очакване и бърбрейки неспирно за Дядо Коледа. Пъхна се между родителите си и си взе една кифличка. Без никой да я подканя, преразказа какво е написала в писмото до Северния полюс и изглеждаше искрено притеснена, че може би е поискала твърде много. И двамата ѝ родители разпалено я опровергаха. В крайна сметка Хана беше единствено дете и обикновено получаваше каквото искаше. Освен това имаше изненада, която щеше да засенчи всичките ѝ молби.

Един час по-късно Джейк и Хана тръгнаха към площада, а Карла остана у дома да опакова подаръците. Рокси имаше свободен ден, а Джейк трябваше да купи подарък на жена си. Кантората беше най-подходящото скривалище. Не очакваше да завари никого там, но се учуди, защото Лушън беше в заседателната зала и се ровеше в купчина стари досиета. Имаше вид на човек, който е там от часове, но по-важното бе, че е трезвен и бодър.

— Трябва да поговорим! — ухили се той.

Хана обичаше да тършува из големия кабинет на баща си, затова Джейк я пусна горе да шета на воля и отиде да си налее кафе. Лушън вече беше изпил една кана и изглеждаше доста превъзбуден.

— Няма да повярваш — каза той, докато затваряше вратата на заседателната зала.

Джейк се отпусна на един стол, разбърка кафето си и попита:

— Не може ли да почака до понеделник?

— Не, млъкни и слушай. Големият въпрос тук е защо човек постъпва като Сет Хъбард, нали така? Защо изготвя завещание в последния момент, грубо нахвърляно и собственоръчно написано,

защо обезнаследява близките си и оставя всичко на човек, който няма никакви претенции към имуществото му? Това е въпросът, който те измъчва сега, и той ще става още по-настойчив, докато не намерим отговор.

— Ако изобщо има отговор.

— Да. Така че, за да разгадаем загадката и евентуално да ти помогнем да спечелиш случая, трябва да отговорим на този въпрос.

— Ти успя ли?

— Още не, но съм на път — махна с ръка Лушън към купчина документи върху масата: папки, копия на стари нотариални актове, бележки. — Проучих поземлената книга за двестата акра, които е притежавал Сет Хъбард в този окръг в момента на смъртта си. Голяма част от архива е унищожена при пожара в съда след Втората война за независимост, но успях да възстановя значителна част от онова, което търсех. Прегледах всяка книга с нотариални актове чак до началото на деветнайсети век и всеки брой на местния вестник. Освен това проведох сериозно генеалогично проучване на родовете Хъбард, Тайбър и Риндс. Както знаеш, с чернокожите е доста трудно. Лети е отгледана от Сайпръс и Клайд Тайбър, но така и не е била законно осиновена. Според Порша го разбрала едва когато навършила трийсет. Освен това Порша смята, както впрочем и аз, че Лети всъщност е от семейство Риндс. Тях вече ги няма в окръг Форд.

Джейк отпи от кафето си и продължи да слуша внимателно. Лушън вдигна голяма ръчно изработена карта и започна да обяснява:

— Това е първоначалният имот на Хъбард, осемдесет акра, собственост на семейството от сто години. Сет го е наследил от баща си Клион, починал преди трийсет години. Клион е завещал всичко на Сет, Ансил изобщо не е споменат в завещанието. До него има още един парцел от осемдесет акра, точно тук, до моста, където са намерили Сет, след като паднал от стълбата си. Другите четирийсет акра там са закупени от Сет преди двайсет години и не са важни — потупваше Лушън по втория парцел, в който имаше грубо нарисувана река, мост и дървото на обесения. — И сега става интересно. Това второ парче от осемдесет акра е купено през хиляда деветстотин и трийсета година от Клион Хъбард. То му е продадено от Силвестър Риндс или от съпругата на Силвестър Риндс. Земята принадлежала на семейство Риндс от шейсет години. Необичайното е, че Риндс са чернокожи и,

изглежда, бащата бил син на освободен роб, получил осемдесетте акра някъде към хиляда осемстотин и седемдесета, по време на Реконструкцията. Не е ясно как е успял да стане собственик и съм сигурен, че никога няма да узнаем. Просто няма данни.

— Как Клион е придобил земята от семейство Риндс? — попита Джейк.

— Посредством обикновен отказ от правото на собственост, подписан от Естер Риндс, не от съпруга ѝ.

— Къде е бил съпругът?

— Не знам. Допускам, че е бил или мъртъв, или изчезнал, защото земята била на негово име, не на съпругата му. За да може да прехвърли собствеността, тя трябва да е наследила земята. Така че той вероятно е бил мъртъв.

— Няма ли сведения за смъртта му?

— Още не, но продължавам да търся. Има и друго. Няма никаква информация за семейство Риндс в окръг Форд след хиляда деветстотин и трийсета година. Изчезнали са и днес не можеш да откриеш нито един от тях. Проверих телефонните указатели, избирателните списъци, данъчните регистри, каквото се сетиш, всичко прегледах. Никъде не открих нито един Риндс. Доста необичайно.

— Е, и?

— Ами изчезнали са.

— Може да са заминали за Чикаго като всички останали.

— Може би. От клетвените показания на Лети научихме, че майка ѝ е била на около шестнайсет, когато я е родила извънбрачно, и не се знае кой е баща ѝ. Твърди, че е родена близо до Каледония, на юг, в окръг Мънро. Майка ѝ починала няколко години по-късно — Лети не я помни — и леля ѝ я взела при себе си. После друга леля. И накрая се озовала в Алабама при семейство Тайбър. Взела тяхната фамилия и продължила живота си. Няма акт за раждане.

— Какво целиш, Лушън?

По-възрастният мъж отвори друга папка и плъзна един лист по масата.

— Навремето много негърски бебета са оставали без актове за раждане. Появявали са се на бял свят у дома, с акушерки, и никой не си е правил труда да вади документи. Само че здравните служби във всеки окръг са се старали поне да регистрират ражданията. Това е

копие на страница от Регистъра на живородените бебета през четирийсет и първа. Става ясно, че Летиша Долорес Риндс е родена на шестнайсети май от млада жена на име Лоуис Риндс, шестнайсетгодишна, в окръг Мънро, Мисисипи.

— Ходил си в окръг Мънро и си го изровил?

— Да, и не съм приключил. Изглежда, Лети е от семейство Риндс.

— Но тя каза, че не помни тези неща или поне не помни нищо преди детството си в Алабама.

— Ти помниш ли какво ти се е случвало, преди да навършиш три години?

— Всичко.

— Значи си откачалка.

— И какво, ако роднините на Лети са пристигнали от окръг Форд?

— Да допуснем, че е така, просто за забавление. Да допуснем също, че някога те са били собственици на същите осемдесет акра, които Клион Хъбард придобил през хиляда деветстотин и трийсета година и които отишли при Сет Хъбард. Същите, които той е завещал на Лети. Така кръгът се затваря, нали?

— Може би да, а може би не. Остават някои огромни празноти. Не може да допусках, че всички чернокожи на име Риндс в Северен Мисисипи са дошли от окръг Форд. Прекалено е.

— Вярно. Това е само теория, но ние напредваме.

— Кой напредва?

— Двамата с Порша. Накарах я да разрови семейната си история. Тя непрекъснато разпитва Сайпръс, но старицата не говори много. А и както в повечето семейства, има много неприятни подробности, които на Порша ѝ се иска да не беше узнавала.

— Например?

— Сайпръс и Клайд Тайбър не са сключвали брак. Имали са шест деца и са живели заедно четирийсет години, но не са били съпрузи, поне не пред закона.

— Не е толкова необичайно. Обичайното право ги закриля.

— Знам. Съществува голяма вероятност Сайпръс дори да не е кръвна роднина. Според Порша майка ѝ вероятно е била изоставяна неведнъж, преди да се озове на стълбите на семейство Тайбър.

— Лети говори ли за това?

— Явно не много. Досещаш се, че семейната история не е любимата ѝ тема.

— Тя знае ли, че по рождение е Риндс?

— Би могло да се допусне, но може и да не знае. Била е на трийсет, когато Сайпръс ѝ е казала, че е осиновена. Всъщност Сайпръс никога не е виждала майката на Лети. Помисли, Джейк, през първите трийсет години от живота си тя е мислела Сайпръс и Клайд за свои биологични родители, а останалите шест деца — за свои братя и сестри. Порша твърди, че майка ѝ се разстроила, когато накрая научила истината, но така и не изпитала желание да рови в миналото. Семейство Тайбър от Алабама нямат дори далечна кръвна връзка със семейство Риндс от окръг Форд, затова според мен е възможно Лети да не знае какъв е произходът ѝ.

Джейк мисли над чутото няколко минути, като отпиваше бавно от кафето си и се опитваше да погледне от всички възможни ъгли.

— Добре, да приемем теорията ти. В такъв случай защо Сет иска да върне земята на човек от семейство Риндс?

— Теорията ми още не е стигнала чак дотам.

— И защо ще ѝ завещае всичко — осемдесетте акра и още адски много пари — за сметка на собственото си семейство?

— Продължавам да проучвам този въпрос.

— Харесва ми. Да продължим да ровим.

— Може да се окаже страшно важно, Джейк, защото има вероятност да бъде мотив. Големият въпрос е защо. Ако успеем да му отговорим, ще спечелиш процеса. Иначе си прецакан.

— Това е само твое мнение, Лушън. Доколкото си спомням, такава беше нагласата ти и непосредствено преди процеса на Хейли.

— Колкото по-скоро забравиш този процес, толкова по-бързо ще станеш по-добър адвокат.

Джейк се усмихна и кимна.

— Някои неща не се забравят, Лушън. А сега, ако ме извиниш, трябва да отида на пазар с дъщеря си. Весела Коледа!

— Ами! Глупости.

— Ще дойдеш ли на вечеря?

— Ами! Глупости.

— Така си и мислех. Ще се видим в понеделник.

* * *

Симиън Ланг се прибра у дома по мръкнало на Бъдни вечер. Беше отсъствал повече от две седмици и беше ходил чак до Орегон с тир, натоварен с шест тона откраднати електроуреди. Връщаше се с един джоб пари, любов в сърцето, коледни песни на устата и хубава бутилка бърбън, скрита под предната седалка. В момента беше напълно трезвен и си беше обещал, че няма да допусне пиячката да развали празника. Общо взето, Симиън беше във ведро настроение, поне преди да спре пред старата къща на Сапингтън. Преброи седем автомобила, паркирани напосоки на алеята и по предната морава. Три му бяха познати, за другите не беше толкова сигурен. Коледното му тананикане рязко секна и му се прииска да изругае. Цялата къща светеше и създаваше впечатлението, че е пълна с хора.

Едно от хубавите неща в брака му с Лети беше фактът, че семейството ѝ живее далече, в Алабама. Тя нямаше роднини в окръг Форд. Собствените му роднини бяха твърде много и това създаваше неприятности, но нейните не го тормозеха. Той тайничко се зарадва, когато на трийсет години Лети научи, че Сайпръс и Клайд Тайбър не са истинските ѝ родители, а шестте им деца не са ѝ братя и сестри. Злорадството му обаче бързо отшумя, когато Лети продължи да се държи с тях като с кръвни роднини. Клайд почина, децата се пръснаха и Сайпръс трябваше да се настани някъде. Приютиха я временно, а пет години по-късно тя още беше тук, по-дебела и по-взискателна от всякога. Братята и сестрите също се върнаха с потомството си и с протегнатата ръка.

Честно казано, имаше и неколцина от семейство Ланг. Една от снахите беше постоянен дразнител. Беше останала без работа и се нуждаеше от заем, за предпочитане само срещу устно обещание, че ще го върне. Симиън за малко да посегне към бутилката, но устоя на изкушението и излезе от пикапа.

Навсякъде щъкаха деца, в камината гореше огън, а кухнята беше пълна с жени, които готвеха, и мъже, които опитваха. Почти всички се зарадваха, че го виждат, или просто умееха да се преструват. Лети се усмихна и двамата се прегърнаха. Той беше звъннал предишния ден от Канзас и беше обещал да се прибере навреме за вечеря. Тя го целуна

по бузата, за да провери дали е пил, и когато той издържа теста, жена му видимо се успокои. Доколкото ѝ беше известно, в къщата нямаше нито капка алкохол и на нея отчаяно ѝ се искаше нещата да си останат така. В дневната Симиън прегърна децата си — Порша, Федра, Кларис и Кърк — и двете си внучета. От касетофон на горния етаж гърмеше „Рудолф“, а три невръстни момчета бутеха Сайпръс напред-назад по коридора с опасна скорост. Тийнейджъри гледаха телевизия, увеличили звука докрай.

Старата къща направо се тресеше от хаотична енергия и след малко Симиън отново се успокои. Самотата на пътуването бе заличена. В крайна сметка беше Бъдни вечер и той беше заобиколен от семейството си. Разбира се, голяма част от проявяваната обич и топлина бяха мотивирани от алчност и желание за близост с Лети, но Симиън реши да не обръща внимание на това. Поне за няколко часа, за да се наслади на мига.

Само да беше тук Марвис!

Лети събра две маси в трапезарията. Жените ги отрупаха с печени пуйки, шунка, сладки картофи, половин дузина други зеленчуци и гювечи и впечатляващ брой торти и пайове. След няколко минути всички се събраха край храната и Лети каза кратка благодарствена молитва. Но това не беше всичко. Тя разгърна бял лист от тетрадка и каза:

— Слушайте, от Марвис е.

Щом чуха името му, всички замряха; главите се наведоха пониско. Присъстващите имаха собствени спомени от най-голямото ѝ дете и повечето бяха съкрушителни, неприятни.

— „Здравейте, мамо и татко — зачете Лети, — братя и сестри, племенници, лели и чичовци, братовчеди и приятели. Изпращам ви най-хубави празнични благопожелания и се надявам всички да прекарат весела Коледа. Пиша от килията си, през нощта. От тук виждам небето — тази вечер няма луна, но има много звезди. Една е наистина ярка, мисля, че е Полярната, но не съм сигурен. Както и да е, в момента си представям, че е Витлеемската звезда, която води влъхвите към младенеца Исус. Евангелие от Матей, Глава втора. Обичам ви всички. Иска ми се да бях там. Много съжалявам за грешките си и за нещастията, което причиних на близките и на

приятелите си. Един ден ще изляза от тук, а когато съм на свобода, ще бъда с вас на Коледа и ще си прекараме чудесно. Марвис.“

Гласът ѝ не трепна, но по бузите ѝ се стичаха сълзи. Лети ги избърса, успя да се усмихне и после каза:

— Хайде да ядем.

Тъй като поводът беше специален, Хана настояваше да спи при родителите си. Четоха коледни приказки много след десет и провериха дали Дядо Коледа не се е промъкнал някак в къщата. Тя бърбореше и се въртеше, обзета от обичайното напрегнато очакване, докато накрая се унесе. Когато Джейк се събуди на зазоряване, Хана се беше пъхнала при майка си и двете спяха дълбоко. Само едно тихо „Мисля, че Дядо Коледа е идвал“ се оказа достатъчно да разбуди двете му момичета. Хана се втурна към елхата и изпищя смаяно заради великолепните съкровища, които ѝ беше донесъл той. Джейк отиде да направи кафе, а Карла снимаше. Разопаковаха подаръците и се смяха с Хана, докато се трупаха хартии и кутии. Има ли нещо по-хубаво от това да си седемгодишно дете сутринта на Коледа?

Когато вълнението започна да отшумява, Джейк се измъкна навън. От малката стаичка за инструменти до навеса за колата взе още един пакет — голяма квадратна кутия, увита със зелена хартия и с голяма червена панделка. Вътре скимтеше кученце. И двамата бяха прекарвали дълга нощ.

— Вижте какво намерих — оповести Джейк и остави кутията на пода.

— Какво е това, татко? — попита Хана, тутакси обзета от подозрение.

Изтощеното кутре вътре не издаваше нито звук.

— Отвори я — подкани я Карла и Хана се зае да разкъсва хартията.

Джейк вдигна капака и дъщеря му надникна вътре. Сейди срещна погледа ѝ с тъжни, изморени очи, сякаш я подканяше: „Извади ме оттук“.

Щяха да се престорят, че Сейди пристига от Северния полюс. Всъщност беше от окръжния приют за кучета, откъдето Джейк я беше купил за трийсет и седем долара, с включени ваксини и бъдеща

кастрация. Тъй като хората в приюта нямаха ни най-малка представа за произхода ѝ, не можеха да предположат какъв ще бъде нравът или големината ѝ. Според единия у нея имало „много от някой териер“, обаче другият остро изрази несъгласие и каза: „Би трябвало да се е намесил шнауцер“. Майка ѝ беше намерена мъртва в една канавка, а Сейди и петте други кутрета бяха спасени на около едномесечна възраст.

Хана нежно я взе, гушна я, притисна я към гърдите си, а кучето, разбира се, веднага започна да ближе лицето ѝ. Малката погледна родителите си безмълвно, блесналите ѝ очи бяха насълзени, а гласът ѝ просто не излизаше от гърлото.

— Дядо Коледа я е кръстил Сейди, но ти можеш да ѝ избереш каквото искаш име — каза Джейк.

Дядо Коледа вършеше чудеса, но в този момент всички останали подаръци моментално бяха забравени.

— Сейди е идеално — каза най-накрая Хана.

Само след час кучето беше станало господар на къщата, а трите двуноги вървяха подире му и се стараеха да му осигуряват всичко необходимо.

Поканата за коктейл представляваше ръкописна бележка от Уили Трейнър. Шест часа, деня след Коледа, Хокът Хаус. С празнично облекло, каквото и да означаваше това. Карла настояваше, че означава поне вратовръзка, и в крайна сметка Джейк се огъна. Отначало се опитаха да се престорят, че не им се ходи, но всъщност нямаха какво друго да правят през този ден. Добре организираните коктейли бяха рядкост в Клантън и двамата подозираха, че Уили, отраснал в богато семейство в Мемфис, би трябвало да умее да го направи. Най-силно ги примамва къщата. От години ѝ се възхищаваха от улицата, но така и не бяха влизали в нея.

— Говори се, че той иска да я продаде — каза Джейк, докато обсъждаха поканата. Предаде на жена си своя разговор с Хари Рекс най-вече защото цената, каквато и да беше, изобщо не им бе по силите.

— От доста време се говори за това, нали? — отговори тя и от този момент нататък започна да мечтае.

— Да, но според Хари Рекс този път намерението на Уили е сериозно. Той изобщо не отсяда тук.

Пристигнаха първи, със закъснение от десет минути като изискани хора, и завариха Уили съвсем сам. Празничното му облекло се състоеше от червена папийонка, черен сатенен смокинг и някаква разновидност на шотландска карирана поличка. Беше на четирийсет и няколко години, с дълга коса и прошарена брада, страшно обаятелен, поне за Карла. Честно казано, Джейк малко му завиждаше. Уили беше само с няколко години по-възрастен от него, но вече имаше един милион долара. Не беше женен, носеше му се славата на женкар и създаваше впечатлението на човек, обиколил света.

Домакинът наля шампанско в тежки кристални чаши, вдигна празнична на здравица и след първата глътка заяви усмихнат:

— Искам да ви кажа нещо. — Все едно бяха роднини и той беше получил важни новини. — Реших да продам тази къща — продължи Уили. — Имам я от шестнайсет години и много я обичам, но просто не прекарвам тук достатъчно време. Къщата се нуждае от истински собственици, от хора, които да я ценят, да се грижат за нея и да я съхранят каквато е. — Отново отпи от шампанското си, докато Джейк и Карла се чудеха накъде бие. — Няма да я продам на случаен човек. Не съм търсил брокер. Искам да избегна официалната обява за продан. Не ми се ще в града да се говори.

Джейк не сдържа усмивката си при тези думи. В града вече се говореше.

— Добре, добре, тук няма тайни, но не е нужно хората да знаят какво обсъждаме. Много ми се иска вие двамата да я купите. Видях другата ви къща, преди да бъде разрушена, и се възхищавам на начина, по който я бяхте възстановили.

— Свали цената и ще я купим — каза Джейк.

Уили се вгледа в меките кафяви очи на Карла и каза:

— Тази къща е само за теб.

— Колко? — попита Джейк. Изпъна гръб и си обеща да не трепне, когато чуе цифрата.

— Двеста и петдесет — отговори Уили без колебание. — Платих сто през седемдесет и втора и похарчих още сто за ремонта. Такава къща в центъра на Мемфис струва около милион, но това все пак е доста далече. Двеста и петдесет си е чиста загуба, но човек не бива да

пренебрегва пазара. Ако я обявя за продан за половин милион, ще си остане тук, докато обрасне с бурени. Честно казано, искам само да си върна парите.

Джейк и Карла се спогледаха безмълвно, защото нямаше какво да кажат, поне за момента. Уили, търговец до мозъка на костите си, ги покани:

— Елате да ви разведа. Другите ще дойдат в шест и половина. — Той доля шампанско в чашите и тримата се запътиха към предната веранда.

Веднъж поел на обиколка из къщата, Джейк знаеше, че връщане назад няма.

Според Уили тя бе построена към 1900 г. от доктор Майлс Хокът, най-видния лекар в града. Беше класическа викторианска сграда, с два фронтоната, куличка, издигаща се над четирите етажа, и широки покрити веранди, обгръщащи я от две страни.

Джейк трябваше да признае, че цената не е скандална. Със сигурност не му беше по джоба, но можеше да бъде и много по-зле. Джейк подозираше, че Хари Рекс е посъветвал Уили да бъде разумен, особено ако иска семейство Бриганс да купят къщата. Според Хари Рекс се носел слух, че Уили е спечелил доста на борсата, и друг слух, че е изгубил много пари на пазара за недвижими имоти в Мемфис, а също и трети, че е наследил цяло състояние от баба си Би Би. Кой знаеше всъщност? Цената обаче като че ли издаваше нуждата му от бързи пари. Уили знаеше, че Джейк и Карла имат нужда от къща. Знаеше и че водят затлачено дело със застрахователната компания. Знаеше (вероятно от Хари Рекс), че се очаква Джейк да прибере щедър хонорар по делото на Хъбард. Докато Уили бърбеше небрежно и водеше Карла по блестящите чамови подове, в модерната кухня, нагоре по извитото стълбище чак до кръглата библиотека на четвъртия етаж на кулата, от която се виждаше църковната камбанария само през няколко преки, Джейк ги следваше покорно и се чудеше как биха могли да си я позволят, за бога, камо ли да я обзаведат.

За хората, които оспорваха собственоръчно написаното завещание на Сет Хъбард, Коледа закъсня. За да сме точни, настъпи на шестнайсети януари.

Детективът, който работеше за Уейд Лание, се натъкна на златна жила. Човекът се казваше Рандъл Клап и най-накрая беше открил потенциален свидетел, Фриц Пикъринг, който живееше близо до Шривпорт, щата Луизиана. Клап имаше остър нюх за изнамирането на информация.

Пикъринг нямаше представа какво цели Клап. Обаче беше любопитен, затова се уговориха да се срещнат в едно заведение за бързо хранене, където Клап го покани на обяд.

Клап беше разговарял с предишните работодатели на Лети Ланг и почти всички се оказаха доста заможни бели собственици, свикнали да имат чернокожа прислуга. Докато даваше показания под клетва, Лети беше изредила имената, които си спомняше, или поне така твърдеше. Ясно заяви, че може да е имало още един-двама други през последните трийсет години, не си водела записки. Повечето прислужници не го правеха. Не беше споменала, че е работила за Айрин Пикъринг. Името изникна, докато Клап разговаряше с друг неин предишен работодател.

Лети никога не беше работила за някого повече от шест години. Причините бяха различни, но некомпетентността не беше сред тях. Всъщност почти всичките ѝ бивши работодатели ѝ даваха висока оценка. Не и Пикъринг обаче. На супа и салата той разказа своята история.

Преди около десет години, или през 1978-а, или през 1979 г., майка му, вдовица на име Айрин Пикъринг, наела Лети да чисти и да готви. Госпожа Пикъринг живеела извън градчето Лейк Вилидж, в стара къща, собственост на семейството от цяла вечност. По онова време Фриц Пикъринг живеел в Тюпълоу и работел за застрахователна компания, която после го прехвърлила в Шривпорт. Виждаше се с майка

си най-малко веднъж месечно и доста добре опознал Лети. Всички били доволни от тези взаимоотношения, особено госпожа Пикъринг. През 1980 г. здравето ѝ рязко се влошило и станало очевидно, че краят ѝ приближава. Лети работела извънредно и проявявала искрено състрадание към умиращата жена, но Фриц и сестра му, единствените деца, започнали да стават подозрителни, що се отнася до обичайните финансови дела на майка си. Постепенно Лети започнала да събира сметките и да пише чековете, макар да изглеждало, че винаги ги подписва госпожа Пикъринг. Лети следяла банковите извлечения, застрахователните полици, сметките и други документи.

Един ден Фриц получил спешно обаждане от сестра си, която намерила документ със смайващо съдържание. Било собственоръчно написано от майка им завещание, с което тя завещавала петдесет хиляди долара в брой на Лети Ланг. Фриц си тръгнал от работа, отпрашил за Лейк Вилидж, срещнал се със сестра си след работа и прегледал завещанието. Датата била отпреди два месеца, документът бил подписан от Айрин Пикъринг. Почеркът със сигурност бил нейният, макар да изглеждал доста по-немоощен вариант на познатия им. Сестра му намерила завещанието в най-обикновен плик, пъхнат в стара семейна Библия на полицата до готварските книги. Попитали направо майка си, но тя казала, че няма сили да обсъжда въпроса.

По онова време госпожа Пикъринг имала 110 000 долара на влог и 18 000 долара в разплащателна сметка. Лети имала достъп до банковите извлечения и по двете сметки.

На следващата сутрин Фриц и сестра му разпитали Лети, когато пристигнала на работа. По време на грозното спречкване те я обвинили, че е убедила и дори принудила майка им да направи това завещание. Тя отричала, че знае за него и изглеждала искрено изненадана, дори оскърбена. Уволнили я начаса и я накарали да напусне къщата незабавно. Натоварили майка си в колата и я откарали в правна кантора в Оксфорд, където живеела сестра му. Изчакали адвокатът да подготви завещание от две страници, в което Лети Ланг не фигурирала, а Фриц и сестра му наследявали всичко поравно, точно както били обсъждали многократно с майка си. Тя подписала на място, починала един месец по-късно, а легализирането на завещанието преминало безпрепятствено. Фриц и сестра му продали къщата и си поделили поравно приходите, без да разменят и една дума накриво.

Преди Айрин да почине, те няколко пъти я разпитвали за собственоръчно написаното завещание, но тя неизменно се разстройвала и не искала да говори за него. Разпитвали я и за Лети Ланг, но и тогава се разплаквала. Накрая прекратили тези разговори. Всъщност, когато подписала завещанието в адвокатската кантора, умът ѝ не бил бистър, а състоянието ѝ не се подобрило, преди да издъхне.

Докато пиеха кафе, Клап продължаваше да слуша с растящо вълнение. С позволението на Фриц той записваше разговора и нямаше търпение да го пусне на Уейд Лание.

— Запазихте ли копие от собственоръчно написаното завещание?

Фриц поклати глава и отговори:

— Не помня да сме го запазили, а дори да сме, отдавна вече го няма. Изобщо не знам къде може да е.

— Адвокатът в Оксфорд дали го е запазил?

— Така мисля. Когато заведохме мама при него, той поиска предишното завещание, изготвено от адвокат в Лейк Вилидж, плюс собственоръчно написаното завещание, затова съм сигурен, че ги е запазил и двете. Каза, че било важно да унищожи предишните завещания, защото понякога излизали на бял свят и предизвиквали проблеми.

— Помните ли името на адвоката от Оксфорд?

— Хал Фрийман, пенсионер. Сестра ми почина преди пет години и аз бях изпълнител на нейното завещание. Фрийман вече беше пенсионер, но синът му пое легализацията.

— Някога разговаряли ли сте със сина му за собственоръчно написаното завещание?

— Съмнявам се. Всъщност не съм имал почти никакъв контакт с него. Старая се да избягвам адвокатите, господин Клап. Имал съм наистина неприятни преживявания с тях.

Клап беше достатъчно схватлив да разбере, че е открил буре с динамит, и достатъчно опитен, за да усети, че е време да се отдръпне. Щеше да кара внимателно, да сподели откритието си с Уейд Лание и да остави адвоката да вземе решение. Пикъринг започна да разпитва защо Клап разследва Лети, но се натъкна на стена от смътни отговори. Приключиха с обяда и се сбогуваха.

* * *

Уейд Лание изслуша записа с обичайното си сериозно изражение и стиснати устни. Колегата му Лестър Чилкот обаче едва сдържа въодушевлението си.

След като Клап напусна кабинета на Лание, Чилкот потри ръце и каза:

— Край на играта!

Уейд едва-едва се усмихна.

Първа стъпка: повече никакви контакти с Пикъринг. Майка му и сестра му бяха мъртви, затова само той и Хал Фрийман можеха да свидетелстват относно собственоръчно написаното завещание. Два бързи телефонни разговора с Оксфорд потвърдиха, че Фрийман е пенсионер, че все още е жив и че кантората му в момента движат двамата му синове Тод и Ханк.

Засега дотук с Пикъринг. Никакви контакти между кантората на Лание и Пикъринг, защото беше важно на по-късен етап Пикъринг да свидетелства, че никога не е разговарял с адвокатите.

Втора стъпка: на всяка цена да намерят собственоръчно написаното завещание. Ако то съществува, да го вземат. Но по възможност да го сторят, без това да стига до ушите на Хал Фрийман. Да го намерят преди Джейк или някой друг.

Трета стъпка: да покрият тази следа засега и да я запазят за по-късно. Най-ефективната и най-драматична употреба на собственоръчно написаното завещание на Айрин Пикъринг щеше да бъде на процеса, докато Лети Ланг е на свидетелското място и отрича да знае за завещанието. Тогава щяха да го извадят. Да я изобличат като лъжкиня. И да докажат пред съдебните заседатели, че вмъкването в завещанията на възрастните и уязвими хора, за които работи, е неин непочтен модел на поведение.

Тази стратегия беше изпълнена с рискове. Първият и най-очевиден бяха основните правила за събиране на доказателства. Джейк беше подал официално искане противниците му да разкриват самоличността на всички евентуални свидетели. Лание и другите адвокати бяха направили същото — стандартна процедура във времената на явното събиране на доказателства, когато всичко би

трябвало да бъде прозрачно. Укриването на свидетел като Фриц Пикъринг беше не само неетично, но и опасно. Често опитите за изненадващо разкритие по време на процеса се оказваха безполезни. Лание и Чилкот се нуждаеха от време, за да заобиколят това правило. Имаше и изключения, но не бяха много.

Не по-малко тревоги будеше планът да намерят собственоръчно написаното завещание на Айрин. Не беше изключено то да е унищожено заедно с хиляди други безполезни стари папки от архивите на Фрийман. Но адвокатите обикновено пазеха старите си документи повече от десет години, така че имаше голяма вероятност все пак да е запазено.

Проблем беше и да пренебрегват Фриц. Ами ако друг адвокат го откриеше и му зададеше същите въпроси? Ако въпросният друг адвокат се оказеше Джейк, губеха елемента на изненада. Джейк щеше да разполага с достатъчно време да подготви Лети да свидетелства така, че да убеди съдебните заседатели. Със сигурност щеше да извърти историята. Щеше да критикува нарушението на правилата за събиране на доказателства и съдия Атли нямаше да погледне на това с добро око.

Лание и Чилкот обсъдиха дали да не се свържат направо с Фрийман. Ако завещанието беше прибрано някъде и събираше прах, Фрийман несъмнено щеше да го извади, без да се налага някой да го краде. А самият той щеше да бъде уважаван свидетел на процеса. Ако разговаряха с него обаче, щяха да провалят голямата си тайна. Името му щеше да стане известно в качеството му на потенциален свидетел. И пак губеха момента на изненада. Можеше да се наложи по-късно да се свържат с него, но засега Уейд Лание и Лестър Чилкот щяха да се задоволят да изплетат мрежа от мълчание и лъжи. Измамата обикновено се прикрива трудно и изисква прецизно планиране, но те имаха опит.

Два дни по-късно Рандъл Клап влезе в приемната на „Фрийман“ и осведоми секретарката, че има уговорена среща за четири часа. Кантората се намиреше в ремонтирана постройка на една пряка от градския площад на Оксфорд, до някаква финансова къща и съвсем близо до сградата на федералния съд.

Докато чакаше в приемната, Клап разлистваше списание и оглеждаше обстановката. Нямаше видеокамери и датчици на

охранителна система, входната врата беше със секретна брава, но без верига, нямаше почти нищо, което да попречи дори на малоумен крадец да се вмъкне посред нощ. А и защо да има? Освен обичайната планина от документи в сградата нямаше нищо истински ценно.

Беше типична за малкия град кантора като стотици други, които Клап беше посещавал. Вече се беше промъкнал откъм задната уличка и беше проучил задната врата. Секретна ключалка, но нищо специално. Неговият човек Ърби можеше да влезе през която от двете врати си поиска по-бързо, отколкото би го сторил служител с ключ.

Клап се срещна с Тод Фрийман и обсъди някакъв парцел, който възнамеряваше да купи, западно от града, близо до главното шосе. Използва истинското си име, истинската си работа и истинската си визитна картичка, но излъга, че двамата с брат му възнамеряват да построят денонощно крайпътно заведение. Правната работа щеше да бъде рутинна, а Тод изглеждаше доста заинтригуван. Клап попита къде е тоалетната и го упътиха надолу по тесен коридор. Сгъваема стълба, поне още две стаи, натъпкани до тавана с папки, кухничка със счупен прозорец, без ключалка. Никъде нямаше датчици на охранителна система. Фасулска работа.

Ърби влезе в сградата малко след полунощ. Клап се беше притаил в колата от отсрещната страна на улицата и стоеше на пост. Беше 18 януари, студена сряда, и студентите не бяха излезли по купони. На площада нямаше жива душа, затова Клап се опасяваше най-вече да не го забележи някой отегчен полицаи. Ърби проникна вътре и се обади по радиостанцията. Всичко беше спокойно и тихо. С вярното си сгъваемо ножче за броеви секунди беше отключил задната врата. Обикаляше кабинетите с фенерче с инфрачервени лъчи — нито една от вътрешните врати не беше заключена. Стълбата скърцаше и беше доста паянтова, но той успя да я отвори, без да вдига много шум. Стоеше до предния прозорец и разговаряше с Клап, който не го виждаше.

С ръкавици и без да размества нищо, Ърби се захвана с едно от складовите помещения. Щеше да му отнеме часове, но той не бързаше. Отваряше чекмеджета, разглеждаше папки, имена, дати и така нататък, без да докосва документите, които не бяха пипани със седмици, месеци и дори с години. Клап премести колата си на паркинг от другата страна

на площада и тръгна да се разхожда. В един през нощта Ърби отвори задната врата и Клап влезе в кантората.

— Във всяка стая има шкафове, пълни с папки — обясни Ърби. — Явно актуалните дела са в кабинетите на адвокатите, някои са при секретарките.

— А тези две стаи? — попита Клап.

— Папките тук са отпреди пет години. Някои не са актуални, други са. Продължавам да търся. Не съм приключил с втората стая. Има и мазе със стари мебели, пищеци машини, правна литература и още папки, все стари.

И във втората стая не откриха нищо интересно. Папките съдържаха обичайните приключени дела, каквито можеш да откриеш във всяка кантора. В два и половина Ърби предпазливо се качи по сгъваемата стълба на тавана. Клап затвори след него и слезе в мазето. Таванското помещение нямаше прозорци, вътре беше тъмно като в рог. Кашоните бяха подредени на четири реда. Тъй като нямаше как някой да го види отвън, Ърби увеличи силата на фенерчето си и ги огледа. Всеки кашон беше надписан ръкописно с черен маркер: „Недвижими имоти, 1/1/76-8/1/77“, „Наказателни дела 3/1/81-7/1/81“ и така нататък. С облекчение откри тук документи отпреди дванайсет години, но се отчая от липсата на каквото и да било, свързано със завещания.

Тези неща бяха в мазето. След като рови почти половин час, Клап попадна на купчина еднакви кашони с надпис „Легализации, 1979-1980“. Издърпа един от купчината, внимателно го отвори и се зае да разлиства десетките папки. Тази с името на Айрин Пикъринг беше от август 1980 г. Беше дебела около четири сантиметра и съдържаеше правните документи от деня, в който Хал Фрийман беше изготвил двете страници на завещанието, подписано на място от Айрин, до последната заповед, с която Фриц Пикъринг беше освободен от задължението си като изпълнител на волята ѝ. Първият документ беше старо завещание, изготвено от адвокат от Лейк Вилидж. Второто беше собственооръчното завещание. Клап го прочете бавно на глас, защото на места почеркът се разчиташе трудно. В четвъртия абзац се споменаваха петдесетте хиляди долара, завещани на Лети Ланг.

— Бинго!

Той остави папката на една маса, затвори кашона, внимателно го върна на мястото му и предпазливо излезе от мазето. Прибра папката в

куфарчето си, излезе на тъмната улица и след няколко минути се обади на Ърби по радиостанцията. Ърби се измъкна през задната врата, като спря за секунди само колкото да заключи секретната ключалка. Смятаха, че не са разместили нищо и не са оставили следи. Кантората се нуждаеше от основно почистване, така че малко пръст или прахоляк от нечия обувка нямаше да направи впечатление.

Пътуваха два часа и половина до Джаксън и се срещнаха с Уейд Лание в кантората му в шест сутринта. Лание се бореше в съдебна зала трийсет години, но не помнеше по-хубав пример за така нареченото „димящо дуло“. Все пак оставаше въпросът кога е най-уместно да го използват.

* * *

„При Бени Дебелия“ се намираще в края на павираната част на един междуселски път, от там нататък имаше само чакъл. Порша беше отраснала в Бокс Хил, мрачно и уединено място, скрито зад блато и хребет и с малцина бели наблизо. Бокс Хил беше същински Таймс Скуеър в сравнение с противното затънтено селище Преъритаун в окръг Ноксби, на десетина мили от границата с Алабама. Ако беше бяла, никога не би спряла тук. Отпред имаше две бензинови колонки, а на чакъла бяха паркирани няколко мръсни автомобили. Мрежестата врата се затръшна зад нея. Порша кимна за поздрав на момчето на касата. Продаваха малко бакалски стоки, имаше хладилници за безалкохолни и за бира, а в дъното десетина чисти маси, покрити с карирани червено-бели покривки. Във въздуха беше надвиснал тежък мирис на мазнина, а на скарата цвърчаха меса за хамбургери. Едър мъж с огромен корем държеше шпатула като оръжие и разговаряше с двама посетители, седнали на столчета. Нямаше почти никакво съмнение кой е Бени Дебелия.

Една табела оповестяваше: „Поръчвайте тук“.

— Какво мога да направя за вас? — попита готвачът дружелюбно.

Порша отвърна с най-лъчезарната си усмивка и каза тихо:

— Бих искала един хотдог и кока-кола. Търся Бени Дебелия.

— Аз съм — отговори той. — А вие сте?

— Казвам се Порша Ланг и съм от Клантън, но има вероятност да съм Риндс. Не съм сигурна, търся информация.

Той кимна към една маса. Десет минути по-късно ѝ поднесе хотдога и кока-колата и се настани срещу нея.

— Изготвям родословното си дърво — обясни Порша — и се натъквам на доста червиви ябълки.

Бени се засмя.

— Трябваше да дойдете да ме попитате, преди да се заловите с това.

Без да докосва хотдога, тя му разказа за майка си и за нейната майка. Не беше чувал за тях. Роднините му бяха от окръзите Ноксби и Лодърдейл — на юг, не на север. Бени не познаваше Риндс от окръг Форд, нито един. Докато той говореше, Порша бързо се нахрани и стана веднага щом разбра, че това е поредната задънена улица. Благодарни му и си тръгна.

На връщане се отби във всяко градче и прегледа телефонните указатели. В тази част на света имаше съвсем малко хора на име Риндс. Около двайсетина в окръг Клей. Десетина в окръг Октибеа, близо до университета. Порша беше говорила по телефона с десетина души от окръг Лий и край Тюпълоу.

Двамата с Лушън бяха открили двайсет и трима членове на семейство Риндс, живели в окръг Форд преди 1930 г. След това всички бяха изчезнали. Все някога щяха да открият потомък, стар роднина, който да знае нещо и да е склонен да говори.

В последния петък на януари Рокси пристигна на работа в девет без петнайсет. Джейк я чакаше до бюрото ѝ, нехайно преглеждайки някакъв документ, като че ли всичко беше наред. Не беше. Време беше за атестация и сцената нямаше да е красива. Разговорът започна доста мило, когато тя изграчи:

— Джейк, писна ми от това място.

— Добро утро и на теб.

Тя вече плачеше. Беше без грим, рошава и имаше съсипания вид на съпруга, майка и жена, изгубила контрол.

— Не мога да понасям Лушън — заяви тя. — Идва почти всеки ден и е най-грубият човек на света. Той е вулгарен, груб, нецензурен, мръсен и пуши най-противните пури. Ненавиждам го.

— Нещо друго?

— Или той, или аз.

— Сградата е негова.

— Не можеш ли да направиш нещо?

— Какво например? Да кажа на Лушън да бъде по-учтив, да престане да пуши, да ругае, да обижда хората, да разказва неприлични вицове и да изтрезнее ли? В случай че не си забелязала, Рокси, никой не нарежда на Лушън Уилбанкс да прави каквото и да било.

Тя грабна кърпичка и изтри бузите си.

— Не мога да издържам повече.

Беше идеалното начало и Джейк нямаше да пропусне възможността.

— Да го наречем оставка — каза той. — С радост ще ти напиша препоръка.

— Уволнена ли съм?

— Не. Подаваш си молба за напускане. Влиза в сила незабавно. Тръгнеш ли си сега, ще броим днешния ден за почивен. Ще ти изпратя чека с последната заплата.

Емоцията прерасна в гняв.

Рокси огледа вбесено бюрото си. След десет минути си тръгна и затръшна вратата.

Порша влезе точно в девет.

— Разминах се с Рокси на улицата, но тя не каза нито дума.

— Няма я. Ето какво ти предлагам. Временно можеш да работиш тук, долу, като секретарка и като рецепционистка. Ще те смятам за правен асистент, не за неопитен стажант. Като цяло е голямо повишение.

Тя прие новината хладнокръвно и отбеляза:

— Не печатам бързо.

— Тогава се упражнявай.

— Какво е заплащането?

— Хиляда долара месечно за два месеца пробен период. След два месеца ще огледаме как стоят нещата и ще направим преценка.

— Работното време?

— От осем и половина до пет, с трийсет минути обедна почивка.

— Ами Лушън? — попита тя.

— Какво за него?

— Той е тук, долу. На мен ми харесваше на втория етаж, по-безопасно е.

— Притеснявал ли те е?

— Още не. Виж, Джейк, харесвам Лушън и работата, която вършим заедно, но понякога оставам с усещането, че той би желал да скъси още малко дистанцията, нали разбираш?

— Да, струва ми се.

— Ако ме докосне, ще го пребия и ще измета стаята с него.

Джейк се засмя, като си представи сцената, и изобщо не се усъмни, че Порша е в състояние да се погрижи за себе си.

— Налага се да си поговоря с Лушън. Остави на мен. Ще го предупредя.

Порша огледа кабинета. Кимна, усмихна се и заяви:

— Аз обаче не съм секретарка, Джейк. Ще стана адвокат, точно като теб.

— А аз ще ти помогна с каквото мога.

— Благодаря.

— Искам отговор. Сега. Веднага.

— Не желая да пропусна процеса. Но ако седна зад това бюро, ще го пропусна, нали?

— Ще мислим за това после. В момента си ми нужна тук, долу.

— Добре.

— Значи се споразумяхме?

— Не. Хиляда долара на месец е твърде малко за секретарка, рецепционистка и правен асистент в едно.

Джейк разпери ръце, но съзнаваше, че е претърпял поражение.

— Добре де, а колко според теб?

— Според пазара по-скоро две хиляди.

— Ти пък какво знаеш за пазара?

— Не много, обаче знам, че хиляда на месец е твърде малко.

— Добре, хиляда и петстотин на месец за първите два, после ще поговорим.

Тя се хвърли напред и го прегърна силно.

— Благодаря, Джейк.

Един час по-късно Джейк разреши втората за тази сутрин криза, свързана с негови служители. Лушън влетя, без да почука, и се стовари на един стол.

— Джейк, синко — поде той с тон, който вещаеше неприятности, — взех решение. Вече месеци и дори години се мъча да реша дали да започна процедура по възстановяване на адвокатските си права, нещо като завръщане към професията, нали ме разбираш?

Джейк, който пишеше отговор на искането, подадено от Стилман Ръш, бавно остави писалката и се взря замислено в Лушън. До този момент думата „завръщане“ не беше използвана, но през последните три месеца Лушън беше успял по всевъзможни други начини да намекне, че иска отново да бъде адвокат. Макар да се бе опасявал, че новината предстои, Джейк не знаеше как да реагира. Не искаше Лушън да се мотае наоколо, особено в качеството си на адвокат, защото дори в ролята си на безплатен и нетитулуван съветник той вече се беше изчерпал. Лушън като адвокат означаваше Лушън шефът, а Джейк не би понесъл това. Лушън приятелят обаче беше човекът, който беше дал на Джейк работа, кантора и кариера и който беше лоялен като никоя друг.

— Защо? — попита Джейк.

— Липсва ми професията. Твърде млад съм да седя на верандата. Ще ме подкрепиш ли?

Единственият възможен отговор беше „да“ и Джейк незабавно отговори:

— Разбира се, знаеш го. Но как?

— Морално, поне отначало. Ясно ти е, че преди да възстановя правата си, трябва да издържа изпита, а това не е шега работа за дъртак като мен.

— Веднъж вече си го правил, пак ще успееш — отговори Джейк с нужната увереност. Сериозно се съмняваше дали Лушън ще успее да започне от нулата, да зубри шест месеца и да се готви сам, като същевременно се мъчи да се откаже от уискито.

— Значи си в отбора?

— В кой отбор, Лушън? Какво ще стане, след като си върнеш правата? Ще поискаш всички дела? Ще ме задържиш като помощник? Ще се върнем, откъдето почнахме преди осем-девет години?

— Не знам, но ще го измислим, Джейк. Сигурен съм, че ще успеем.

Джейк сви рамене.

— Да, в играта съм и ще ти помогна с каквото мога.

За втори път тази сутрин Джейк обещаваше помощ на бъдещ адвокат. Какво ли още имаше да става?

— Благодаря.

— Така и така си тук, да отметнем няколко организационни проблема. Рокси напусна и Порша временно ще бъде секретарка. Тя е алергична към дима от пурите, затова те моля да пушиш навън. И да не ти шарят много ръцете. Шест години е служила в армията, владее ръкопашните техники и карате и никак не ѝ допада мисълта да я опипват противни бели старчета. Докоснеш ли я, ще ти избие зъбите, а мен ще ме даде под съд за сексуален тормоз. Ясно?

— Тя ли ти го каза? Кълна се, нищо не съм направил.

— Само те предупреждавам, Лушън. Не я докосвай, не ѝ разказвай неприлични вицове и не прави двусмислени коментари, дори не ругай в нейно присъствие, не пий и не пуши тук. Тя мечтае да стане истински адвокат. Отнасяй се професионално с нея.

— Мислех, че се разбираме чудесно.

— Може би, но аз те познавам. Дръж се възпитано и прилично.

— Ще се постарая. А сега ме извини, отивам да работя.

На излизане Лушън промърмори достатъчно високо, за да го чуе Джейк:

— Задникът ѝ е хубав.

— Престани, Лушън.

Обикновено в петък следобед бе почти невъзможно да се намери съдия в сградата на съда или адвокат в кантората му. Уикендът започваше по-рано и всички намираха начин да се изнижат. Много риба се ловеше. Много бира се пиеше. Много юридически дела се отлагаха за понеделник. А в мрачните петъчни следобеди през януари и адвокатите, и хората, които не бяха адвокати, кротко затваряха офисите си рано и си тръгваха от площада.

Съдия Атли седеше на предната веранда, увит с одеяло, когато Джейк пристигна към четири следобед. Вятърът беше утихнал и над стълбите беше увиснал облак дим. От табела над пощенската кутия ставаше ясно, че къщата се нарича „Мейпъл Рън“. Беше величествена стара постройка с бели колони и разкривени капаци на прозорците, една от многото наследствени семейни къщи в Клантън и в окръг Форд. Покривът на Хокът Хаус се виждаше през две преки.

Рубън Атли печелеше осемдесет хиляди долара годишно като съдия и харчеше малка част от тях за имота си. Съпругата му беше починала преди години и ако се съдеше по цветните лехи, продънените раkitови мебели на верандата и прокъсаните пердета по прозорците на горния етаж, беше очевидно, че на къщата ѝ липсва женска ръка. Съдията живееше сам. Дългогодишната му прислужница също беше починала и той не си беше направил труда да ѝ намери заместничка.

Джейк го виждаше в църквата всяка неделя сутрин и с течение на годините забелязваше как занемарява външния си вид. Костюмите му не бяха толкова чисти. Ризите му не бяха добре колосани. Възлите на вратовръзките му не бяха добре стегнати. Нерядко пропускаше да се подстриже навреме. Очевидно съдия Атли излизаше от къщи всяка сутрин, без да е преминал строг оглед.

Не си падаше много по пиенето, но обичаше следобедните коктейли, особено в петък. Без да попита, той приготви на Джейк едно

уиски сауър и го постави на ракивовата масичка помежду им. Ако вършиш работа със съдията на верандата му, трябва да пиеш и коктейл. Атли се заклати в любимия си люлеещ стол, отпи дълга успокояваща глътка и каза:

— Плъзна слух, че Лушън доста се задържа в кантората ти напоследък.

— Тя е негова — отговори Джейк.

Рееха поглед над предната морава, покафеняла и неприветлива посред зима. И двамата бяха с палта и ако уискито не му действаше скоро, Джейк, който нямаше одеяло, щеше да помоли да влязат вътре.

— Какво си е наумил? — попита съдия Атли.

Двамата с Лушън се познаваха от много години и историята им съдържаше многобройни глави.

— Помолих го да свърши малко проучвателна работа по недвижимото имущество на Сет Хъбард и да изследва основни законови положения, такива неща.

Джейк никога нямаше да разкрие какво му беше казал Лушън сутринта, особено пред Рубън Атли. Ако се разчуеше, че Лушън Уилбанк планира да се завърне в професията, повечето съдии в областта щяха да си подадат оставките.

— Дръж го под око — каза съдия Атли. Отново даде съвет, който никой не бе поискал от него.

— Той е безобиден — отвърна Джейк.

— Той никога не е безобиден. — Съдията разклати леда в чашата си, явно забравил за студа навън. — Какво ново по издирването на Ансил?

Джейк се опита да избегне своя лед и само да смукне още малко бърбън. Зъбите му тракаха.

— Не много — отговори той. — Нашите хора са намерили една бивша съпруга в Галвестън, която неохотно признала, че се е омъжила за мъж на име Ансил Хъбард преди трийсет и пет години. Били женени три години, имали две деца, после той избягал от града. Дължи цяло състояние за издръжка на децата и на самата нея, но тя е вдигнала ръце. Изглежда, е престанал да използва истинското си име преди петнайсет години и е минал в нелегалност. Продължаваме да ровим.

— Това са хората от Вашингтон, нали?

— Да, господин съдия, фирмата е на бивши служители на ФБР, специалисти по издирването на изчезнали хора. Не знам колко ги бива, но са скъпи. Изпратиха ми сметка, която трябва да платим.

— Продължи да действаш. За съда Ансил не е мъртъв, докато не получим доказателство за това.

— Преглеждат смъртните актове във всички петдесет щата и в десетки чужди държави. Отнема време.

— Как върви събирането на доказателства за процеса?

— Бързо. Странен случай, господин съдия, защото всеки участващ адвокат иска процес възможно най-скоро. Колко често ви се е случвало?

— Може би никога.

— Делото е приоритет във всяка кантора, затова всички си сътрудничат.

— И никой не протака?

— Нито един адвокат. Миналата седмица за три дни взехме показания под клетва от единайсет души, до един от църквата на господин Хъбард, които са го видели сутринта, преди да умре. Нищо интересно или необичайно. Свидетелите са единомдушни, че се е държал съвсем нормално, не са забелязали нищо странно или озадачаващо. Досега сме записали клетвените показания на пет души, които са работили в администрацията му и са били с него в деня, преди да напише завещанието.

— Прочетох ги — отпи от питието си съдия Атли. — Давай нататък.

— Всички призовават вещи лица. Аз се свързах с графологи...

— Графолог ли? Не е ли установено, че почеркът е на Сет Хъбард?

— Още не.

— Има ли съмнения?

— Не, всъщност няма.

— Тогава постави въпроса на изслушване преди процеса и аз ще погледна. Може да успеем да уредим този проблем. Целта ми е да облекча процедурата и делото да премине възможно най-гладко.

Рубън Атли беше майстор на „облекчаването на процедурата“. Той мразеше да хаби време, както мразеше и адвокатските празнословия. Току-що завършил право, Джейк стана свидетел как

съдия Атли направи на пух и прах неподготвен адвокат, който представяше неубедителни аргументи пред него. Когато адвокатът повтори едно и също нещо за трети път, съдията го прекъсна тутакси с въпроса „За глупав ли ме мислите или за глух?“. Слисан и съобразително преценил да не реагира, адвокатът просто зяпна недоумяващо. А съдия Атли добави: „Слуховият ми апарат е наред и не съм глупав. Ако отново се повторите, ще отсъдя в полза на другата страна. А сега продължете, господине“.

Глупав ли си или глух? Въпросът се беше разпространил сред юридическите среди в Клантън.

Бърбънът най-сетне го сгря и Джейк си нареди мислено да забави темпото. Едно питие бе достатъчно. На Карла нямаше да й хареса, ако той се прибереше у дома наквасен в петък следобед.

— Както се очакваше, ще има доста медицински експерти. Господин Хъбард е имал силни болки и е вземал доста лекарства. Отсрещната страна ще се опита да докаже, че това е повлияло на преценката му, така че...

— Разбирам, Джейк. Колко вещи лица ще бъдат призовани?

— На този етап не съм сигурен.

— Колко медицински показания са в състояние да изслушат съдебните заседатели от този град? Най-много двама от дванайсетте ще са завършили колеж, ще има няколко прекъснали, а останалите ще са с гимназиални дипломи.

— Сет Хъбард е прекъснал следването си — отбеляза Джейк.

— Така е и се обзалагам, че никога не му се е налагало да преценява противоречащи си медицински показания. Искам да кажа, Джейк, че трябва да внимаваме да не претоварим заседателите с прекалено много вещи лица.

— Разбирам, но ако бях от противниковата страна, щях да призова много експерти, за да се опитам да посея съмнение. Да объркам съдебните заседатели, да им дам причина да подозират, че Сет не е разсъждавал ясно. Вие не бихте ли, господин съдия?

— Да не обсъждаме стратегията за процеса, Джейк. Не искам да ми се влияе. Против правилата е, нали знаеш? — каза Атли с усмивка, но настояването му прозвуча съвсем ясно.

Настъпи продължителна пауза в разговора. Двамата отпиваха от питиетата си и се наслаждаваха на тишината. Накрая съдията каза:

— Не сме ти плащали от шест седмици.

— Нося документите.

— Колко часа?

— Двеста и десет.

— Значи малко повече от трийсет хиляди?

— Да.

— Звучи разумно. С удоволствие ще одобря хонорара ти. Но изпитвам известна загриженост, ако ми позволиш да се намеся в делата ти.

Каквото и да кажеше Джейк в този момент, нямаше да предотврати намесата. Когато съдията харесваше някого, той смяташе за необходимо по своя инициатива да го удостои със съвети по най-разнообразни въпроси. И човек трябваше да се смята за късметлия, ако му бъдеше оказана такава привилегия.

— Ами давайте — подкани го Джейк и се мобилизира за предстоящото.

Подрънкване на лед и поредно отпиване.

— Сега и в близко бъдеще ще бъдеш добре платен за работата си и никой няма основание за недоволство. Както сам каза, бъркотията е предизвикана от Сет Хъбард и той прекрасно го е съзнавал. Така да бъде. Според мен обаче не е добре да създаваш впечатлението, че изведнъж си се оказал с пари. Госпожа Ланг премести семейството си в града, в къщата на Сапингтън, която, както знаем, не е нищо специално и неслучайно стои непродадена, но все пак не е Лоутаун. Тя е от отсамната страна. Хората мърморят. Изглежда зле. Мнозина мислят, че тя вече е посегнала на парите, и недоволстват. Сега се говори, че си хвърлил око на Хокът Хаус. Не ме питай откъде знам, градът е малък. Такъв ход в момента ще привлече доста внимание, и то неблагоприятно.

Джейк остана безмълвен. Вперил поглед в най-високия фронтон на Хокът Хаус в далечината, той напразно се мъчеше да отгатне кой на кого е казал и как се е разчуло. Уили Трейнър го бе помолил за поверителност, защото не искал да му досаждат други купувачи. Хари Рекс беше довереник и на Уили, и на Джейк и макар да обичаше да разпространява злонамерени клюки, никога не би издал такава вътрешна информация.

— Само си мечтаем, господин съдия — успя да промълви Джейк. — Не е във възможностите ми, освен това съм оплетен в съдебни дела. Но благодаря.

Благодаря, че отново си вретe носа, господин съдия. Когато си пое дълбоко въздух и изчака гневът му да отmine, Джейк си призна мислено, че с Карла наистина бяха разговаряли за това. Подобна набиваща се на очи покупка би събудила у мнозина подозрението, че Джейк забогатява за сметка на починалия.

— Повдиган ли е въпросът за постигане на споразумение? — попита съдията.

— Да, за кратко — отговори веднага Джейк, само и само побързо да отmine темата за покупката на къщата.

— И?

— Доникъде не стигнахме. Инструкциите на Сет Хъбард в писмото до мен са кристално ясни. Струва ми се, че точните му думи са: „Борете се с тях, господин Бриганс, борете се докрай. Трябва да победим“. Не дава голяма възможност за преговори относно някакво споразумение.

— Сет Хъбард е мъртъв. А предизвиканото от него съдебно дело не е. Какво ще кажеш на Лети Ланг, когато и ако съдебните заседатели отсъдят против нея и тя не получи нищо?

— Моят клиент не е Лети Ланг. На мен е поверено наследството и моето задължение е да приложa условията на завещанието относно това наследство.

Съдия Атли кимна като че ли в знак на съгласие, но не го изрече.

Чарли Пардю пристигна в подходящ момент. Симиън отново беше заминал. Ако беше в къщата в онази късна съботна сутрин, двамата с Чарли щяха веднага да кръстосат рога и сблъсъкът щеше да е грозен.

За щастие, когато Чарли почука на вратата на стария дом на Сапингтън, завари къща, пълна с жени и деца. Децата ядяха корнфлейкс направо от кутиите и гледаха телевизия, а жените се мотаеха в мръсната кухня, пиеха кафе и разговаряха по халати и пижами. Федра отвори вратата и успя да го настани в дневната, после изприпка в кухнята и възторжено оповести:

— Мамо, един човек е дошъл да те види. Многоооо е хубав.

— Кой?

— Чарли Пардю. Твърди, че ти е братовчед.

— Не съм чувала за никакъв Чарли Пардю — заяви Лети и веднага зае отбранителна поза.

— Е, тук е и е страшно сладък.

— Струва ли си да говоря с него?

— О, да.

Жените изтичаха горе и набързо се преоблякоха. Федра се измъкна през задната врата и отиде отпред. Жълт кадилак последен модел, безупречен, с регистрационни номера от Илиной. Самият Чарли изглеждаше също толкова представително. Тъмен костюм, бяла риза, копринена вратовръзка с диамантена игла и поне още два малки и изискани диаманта по пръстите. Нямаше брачна халка. Златна верижка на дясната китка и солиден часовник на другата. Беше изтупан като типичен жител на голям град и Федра веднага позна, че идва от Чикаго. Тя настоя да седне до майка си. Порша и Кларис се присъединиха към тях по-късно. Сайпръс остана в кухнята.

Най-напред Чарли подхвърли няколко имена, но нито едно не им беше познато. Каза, че бил от Чикаго, където работел като предприемач, каквото и да означаваше това. Имаше широка

непринудена усмивка и свободно поведение, а очите му искряха, когато се смееше. Жените се поотпуснаха. През последните месеци много хора бяха идвали при Лети. Доста от тях твърдяха, че са ѝ кръвни роднини, както твърдеше сега и Чарли. Предвид скромното ѝ родословно дърво, не беше трудно човек да бъде скептичен и да отхвърли доста кандидати. Истината беше, че Лети бе неофициално осиновена от Клайд и Сайпръс Тайбър, след като преди това многократно бе изоставяна. Нямаше представа кои са баба ѝ и дядо ѝ. Порша часове наред беше тършувала из оскъдната история на предците им, но усилията ѝ не бяха пожънали голям успех. Чарли ги разтърси, когато каза:

— Баба ми по майчина линия е Риндс, а мисля, че ти също си от семейство Риндс, Лети.

Той извади някакви документи и всички се преместиха на масата в трапезарията. Чарли разгърна карта, която отдалече приличаше по-скоро на разкривена домакинска четка, отколкото на добре направено родословно дърво. Във всички посоки се извиваха криви линии, а полетата бяха натъпкани с бележки. Каквото и да беше това, някой часове наред се беше мъчил да го разгадае.

— Майка ми ми помогна — обясни Чарли. — Нейната майка е била Риндс.

— А откъде е името Пардю? — попита Порша.

— От страната на баща ми. Те са от Канзас Сити, но отдавна са се установили в Чикаго. Родителите ми се запознали там. — Той посочи картата с химикалка. — Следите водят до мъж на име Джеремайя Риндс, роб, роден към хиляда осемстотин четирийсет и първа година близо до Холи Спрингс. Имал пет или шест деца, едно от които бил Соломон Риндс, а Соломон имал поне шест деца, едно от които, Мерибел Риндс, е баба ми. Тя родила майка ми Ефи Риндс през хиляда деветстотин и двайсета година в този окръг. През хиляда деветстотин и трийсета Мерибел Риндс, съпругът ѝ и още няколко души от семейство Риндс тръгнали за Чикаго и повече не се върнали тук.

— Това е годината, в която имотът на Силвестър Риндс е прехвърлен на семейство Хъбард — отбеляза Порша.

Останалите чуха думите ѝ, но те не им говореха почти нищо. Порша дори не беше сигурна каква е връзката, твърде много

подробности липсваха.

— Не знам дали е така — каза Чарли. — Но майка ми си спомня братовчедка, която според нея била единственото дете на Силвестър Риндс. Доколкото знаем, тази братовчедка е родена някъде към хиляда деветстотин двайсет и пета година. Изгубили са връзка след хиляда деветстотин и трийсета, когато семейството се пръснало. През годините се носели обичайните семейни клюки. Предполага се, че още като съвсем младо момичето родило, бащата се качил на влака и семейството така и не узнало какво е станало с бебето. Майка ми си спомня, че братовчедка ѝ се казвала Лоуис.

— Чувала съм, че моята майка се е казвала Лоуис — предпазливо се обади Лети.

— Е, да видим акта ти за раждане — предложи Чарли, като че ли най-сетне беше стигнал до критичен момент.

— Никога не съм имала — каза Лети. — Знам, че съм родена в окръг Мънро през хиляда деветстотин четирийсет и първа година, но нямам официален акт за раждане.

— Няма данни за нито един от родителите — добави Порша. — Установихме го наскоро в окръг Мънро. Майката е записана като Л. Риндс, на шестнайсет години. А бащата е Х. Джонсън, но само толкова пише за него.

Ентусиазмът на Чарли мигновено угасна. Беше се постарал доста и беше дошъл чак до тук, за да докаже роднинската си връзка с тази новооткрита братовчедка, но се бе оказал в задънена улица. Как може човек да живее без акт за раждане?

— Майка ми е един вид осиновена от Сайпръс и съпруга ѝ и е узнала истината чак трийсетгодишна — продължи Порша. — Тогава вече някои от роднините ѝ са били мъртви или са се били пръснали по света, така че всъщност нямало значение.

— Когато узнах, бях омъжена и имах три деца — каза Лети. — Не можех да замина, за да търся някакви починали роднини. Освен това не давах и пет пари и още е така. Бях Тайбър. Клайд и Сайпръс бяха моите родители. Имах шест братя и сестри. — Звучеше леко оправдателно и това я подразни. Не дължеше обяснение на този непознат, дори наистина да ѝ беше братовчед.

— Значи според вашата теория е възможно майка ми да е от семейство Риндс от окръг Форд — каза Порша. — Обаче няма как да

го докажем.

— О, според мен тя определено е Риндс — настоя Чарли. Потупа документите, които носеше, сякаш те съдържаха безспорната истина. — Сигурно сме седми или осми братовчеди.

— Като всички останали чернокожи в северната част на Мисисипи — отбеляза Лети едва чуто.

Жените се отдръпнаха от масата. Шърли, сестра на Лети и една от дъщерите на Сайпръс, се появи с кафеварката и доля на всички.

Чарли остана непоклатим и продължи тирадата си, въпреки че разговорът се отмести от кръвното родство и несигурната семейна история. Беше дошъл, алчен за пари, и си беше научил домашното. Разследването му беше приближило Лети до нейните кръвни предци повече от всеки друг опит досега, но просто нямаше достатъчно категорични сведения за запълване на липсващото. Все още зееха много празноти, имаше твърде много въпроси без отговор.

Порша се отдръпна назад и само слушаше. До гуша ѝ беше дошло от диамантите и от мазното му поведение, но проучването му я впечатли. Тя и Лушън, а сега вече и Лети лееха пот над недоказаната теория, че Лети е родствено свързана със семейство Риндс, някога собственици на земите, придобити от семейство Хъбард към 1930 г. Ако това се докажеше, може би щеше да обясни постъпката на Сет. Или пък не. Можеше също да повдигне стотици други въпроси, някои от които пагубни. Дали нещо от това бе допустимо в съда? Сигурно не, поне според Лушън, обаче си струваше да направят решителен опит.

— Къде е най-хубавото място, на което може да обядва човек? — дръзко попита Чарли. — Дами, каня ви на обяд. Аз черпя!

Колко чикагско! Чернокожите в Клантън рядко се хранеха навън, а да го направят в събота на обяд с толкова очарователен млад мъж, който щеше да плати сметката, беше направо неустоймо. Бързо решиха да отидат при Клод, заведението с чернокож собственик на площада. Джейк се хранеше в него всеки петък и дори беше завел там Порша. В събота Клод печеше свински пържоли и винаги беше претъпкано.

За последен път Лети се беше качвала на кадилак последен модел сутринта, когато бе откарала Сет до кабинета в деня преди самоубийството му. Той я бе накарал да шофира и тя се бе побъркала от притеснение. Припомни си всичко ясно, докато седеше на предната седалка до Чарли. Трите ѝ дъщери потънаха в меката кожа на задната

седалка и се възхищаваха на вътрешността на колата, докато пътуваха към площада. Чарли не млъкваше и караше бавно, та всички местни да се възхитят на колата. За нула време сподели с тях идеята си да купи едно адски печелившо погребално бюро в Саут Сайд в Чикаго. Порша стрелна с поглед Федра, която пък стрелна Кларис. Чарли забеляза всичко в огледалото за обратно виждане, но продължи да дрънка.

Според майка му, която в момента била на шейсет и осем и се радвала на добро здраве и на добра памет, нейният клон на семейство Риндс живеели близо до останалите и по едно време представлявали доста многолюдна общност. След време обаче се присъединили към силната миграционна вълна и се отправили на север да си търсят работа и по-добър живот. След като напуснали Мисисипи, нямали желание да се връщат повече. Хората от Чикаго помагали с пари на онези, които останали, но след време се оказало, че всички Риндс или са измрели, или са избягали някъде.

Погребалното бюро щяло да бъде златна мина.

Малкият ресторант беше почти пълен. Завързал безупречна бяла престилка, Клод работеше отпред, а сестра му — в кухнята. Не им трябваше меню. Специалитетите за деня понякога бяха написани на черната дъска, но в повечето случаи се ядеше каквото бе сготвила сестрата. Клод поднасяше храната, насочваше клиентите, работеше на касата, пускаше повече клюки, отколкото прецеждаше, и като цяло управляваше мястото с желязна ръка. Докато Чарли и сестрите се настанят и си поръчат студен чай, Клод вече беше научил, че те са роднини. Завъртя с досада очи при тази новина — напоследък май всеки се представяше за роднина на Лети.

Петнайсет минути по-късно вътре небрежно влязоха Джейк и Лушън, като че ли просто минаваха оттук. Не беше така. Половин час преди това Порша беше звъннала на Лушън да го предупреди. Имаше голяма вероятност Чарли да се окаже връзка с миналото им, със загадъчното семейство Риндс, и тя допусна, че Лушън ще иска да се срещне с него. Запознаха се, после Клод настани двамата бели мъже сами близо до кухнята.

Докато се занимаваха с пържолите и картофеното пюре, Чарли продължи да възхвалява шеметните печалби от погребалния бизнес „в град с население от пет милиона“, но жените вече губеха интерес.

Беше женен и разведен, имаше две деца, които живееха с майка си, беше учил в колеж.

Жените бавно измъкнаха всички подробности, извличайки максимално удоволствие от обяда. Когато им поднесоха пая с кокосов крем, те вече не обръщаха никакво внимание на Чарли и се заеха да одумват един църковен настоятел, избягал с чужда съпруга.

Късно следобед Порша пристигна в къщата на Лушън за пръв път. Времето внезапно се беше влошило и беше излязъл вятър, затова и дума не можеше да става да седнат на верандата. Тя с удоволствие се запозна със Сали, жената, която рядко се мяркаше из града, но въпреки това беше известна. Животът ѝ биваше посрещан с укори и от черни, и от бели, което явно не трогваше нито нея, нито Лушън. Порша бързо научи, че Лушън не се трогва от почти нищо, поне от нищо, свързано с мислите и мнението на другите хора. Говореше непрестанно за несправедливостта, историята или световните проблеми, но поддържаше блажено неведение относно мнението на околните.

Сали беше с десетина години по-голяма от Порша. Не беше отраснала в Клантън и никой не беше съвсем сигурен откъде са близките ѝ. Порша я прецени като учтива, мила и съвсем не притеснена от присъствието на друга чернокожа жена в къщата. Лушън беше запалил камината в кабинета си и Сали им поднесе там топло какао. Лушън капна в своето малко коняк, но Порша отказа. Мисълта да добави коняк към такава успокоителна напитка ѝ се струваше адски странна, но Порша отдавна беше разбрала, че според вкуса на Лушън няма напитка, която няколко капки алкохол да не могат да подобрят.

Сали остана в стаята и от време на време се обаждаше с по някой коментар, докато в продължение на един час актуализираха данните, свързани с родословието на семейството. Порша си беше записала нещата, които бе казал Чарли: важните като имена и дати и маловажните като смъртта и изчезването на хора, които не бяха свързани с тях. Имаше няколко клона на рода Риндс в района на Чикаго и още един клон в Геъри. Чарли спомена далечен братовчед на име Боаз, който живеел близо до Бърмингам, но не знаеше как да се

свържат с него. Освен това спомена за братовчед, който се беше преместил в Тексас. И така нататък.

Докато седеше край камината в красивата стара къща, пълна с история, пиеше топло какао, приготвено от някой друг, и разговаряше със скандално прочута персона като Лушън Уилбанкс, Порша на моменти не можеше да повярва, че това се случва на нея. Беше сред равни. Налагаше се непрекъснато да си го напомня, но беше вярно, защото Лушън точно така се държеше с нея. Имаше огромна вероятност да си пилеят времето, преследвайки миналото, но пък беше толкова интересно. Лушън беше обсебен от загадката. Беше убеден, че съществува причина Сет Хъбард да постъпи по този начин.

И тя не беше секс или приятелство. Порша беше подходила внимателно към майка си и беше задала големия въпрос с цялото си уважение, доверие и обич. Не, никога, бе отговорила Лети. И през ум не ѝ било минавало, поне на нея. Никога не го били обсъждали, нямало такава възможност. Никога.

Рандъл Клап пхна плика в процепа на кутията пред пощата в центъра на Оксфорд. Беше обикновен бял плик за документи, без посочена обратна връзка, адресиран до Фриц Пикъринг в Шривпорт, щата Луизиана. Вътре имаше два листа — пълно копие на собственоръчно написаното завещание на Айрин Пикъринг, подписано от нея на 11 март 1980 г. Другото копие беше под ключ в кантората на Уейд Лание. Оригиналът се намираще в папката, открадната от кантора „Фрийман“, през две преки надолу по улицата.

Планът беше Фриц Пикъринг да получи анонимното писмо, да забележи, че пощенското клеймо е от Оксфорд, да го отвори, да познае старото завещание и да се запита кой, за бога, му го е изпратил. Сигурно щеше да предположи, но нямаше как да бъде сигурен.

Беше късно в събота вечерта, заведенията се пръскаха по шевовите и полицията беше насочила вниманието си по-скоро към тази дейност, отколкото към незначителната кражба от една малка правна кантора. Клап беше зад ъгъла и наблюдаваше, когато агент Ърби влезе през задната врата и след броени минути върна папката на Пикъринг на мястото, откъдето отдавна не беше вадена.

В понеделник, 20 февруари, съдия Атли събра всички играчи, за да провери докъде са стигнали. Тъй като изслушването не беше официално, той заключи съдебната зала, за да не допуска репортери и зрители. Присъстваха повечето участници: семейство Хъбард от едната страна и Лети Ланг от другата. Все още нямаше следа от Ансил, но съдия Атли не беше склонен да го обяви за мъртъв.

Негова чест седна на мястото си, изръмжа едно „добро утро“ и провери кои адвокати са дошли. Всички. Скоро стана ясно, че съдията не е в добро настроение и вероятно се чувства зле. Той заяви с изморен глас:

— Господа, насрочвам съдебен процес по този случай след шест седмици. Следя събирането на доказателства и не виждам причина да не бъдем готови за трети април. Пропускам ли нещо? Някаква причина за отлагане на процеса?

Последва сериозно клатене на глави. Не, господин съдия. Никаква причина. Както беше отбелязал Джейк, необичайното в случая беше, че всички адвокати искаха процес. Ако някой имаше желание да протака, това беше самият Джейк. Имаше всички основания, защото му плащаха сто и петдесет долара на час, но съдия Атли и на него му дишаше във врата. Случаят официално беше известен като „Дело по наследството на Хенри Сет Хъбард“ и с рекордна скорост се приближаваше към челното място на предстоящите за гледане пред съда дела.

Съдията продължи:

— И така, господин Бриганс е подготвил копия от първоначалния опис на наследството, за да ги прегледате. Както ви наредих писмено, трябва да запазим тази информация възможно най-поверителна. — Порша започна да раздава копията на представителите на отсрещната страна. — Затворил съм тази част от съдебното досие за достъп, защото нищо хубаво няма да излезе от огласяването на тази деликатна

информация. Вие като адвокати и клиентите ви имате право да знаете какво съдържа наследството, затова погледнете.

Адвокатите грабнаха копията на описа и разгърнаха първите страници. Някои бяха чували за каква сума се говори, но още не я бяха виждали черно на бяло. Двайсет и четири милиона долара и малко отгоре. Тази сума оправдаваше действията им, оправдаваше борбата.

Съдебната зала беше мъртвешки тиха за краткото време, в което те асимилираха информацията. Повече пари, отколкото който и да било от тях можеше да се надява да спечели през дългата си кариера. После се разнесоха шепот и смях, предизвикан от нечия шега.

— Сега се обръщам към оспорващата страна — обади се съдия Атли. — Докато преглеждах събирането на доказателства по делото, останах с впечатлението, че възнамерявате да оспорите автентичността на почерка. Дали сте имената на двама специалисти, а допускам, че защитниците ще наемат свои вещи лица. Разгледах образците от почерка, и по-специално завещанието, инструкциите за погребението, писмото, оставено от господин Хъбард на кухненската маса, и писмото с дата 1 октомври, адресирано до господин Бриганс. Видях и другите образци от почерка му, приложени към делото. Господин Лание, господин Ръш, сериозно ли възнамерявате да твърдите, че това завещание е написано от някой друг, а не от Сет Хъбард?

Тонът на съдията не оставяше почти никакво съмнение какво смята по въпроса. Ръш и Лание бавно се изправиха, но и двамата не изгаряха от желание да отговорят.

— Господин съдия, все още обмисляме този въпрос — отговори Лание.

— Ами побързайте — грубо нареди съдия Атли. — Губите и своето, и моето време. И слепец ще види, че е неговият почерк. Ако нещо лице заяви нещо друго в тази зала, съдебните заседатели ще му се изсмеят, а съдът ще го заклеими.

С тези думи въпросът с почерка беше решен. Адвокатите седнаха. Лание прошепна на помощника си Лестър Чилкот:

— Какво още е решил предварително?

Съдия Атли погледна към Джейк и изръмжа:

— Господин Бриганс, някакъв напредък в издирването на Ансил Хъбард? Пет процента от това наследство са много пари.

Ама сериозно ли, господин съдия, искаше да каже Джейк, когато въпросът го изтръгна от мислите му, но се изправи надлежно, макар и стреснато.

— Всъщност не, господин съдия. Издирването не доведе до почти никакъв резултат. Изглежда, че Ансил използва различни имена. Не намерихме доказателство, че е мъртъв, и със сигурност нищо, което да доказва, че е жив.

— Много добре. Следващата точка в моя списък е да обсъдим сформирането на журито. За последен път водих процес със съдебни заседатели преди няколко години и признавам, че съм позабравил. Говорих със съдия Нуз, съдия Хандълфорд и неколцина други и получих добри съвети. Те смятат, че е достатъчно списъкът с кандидати да съдържа сто имена. Господа?

Никаква реакция.

— Добре. Ще инструктирам секретарката да извади сто имена напосоки от избирателните списъци и да изготви списъка с кандидатите две седмици преди процеса, следвайки същата процедура като в Областния съд. Ще бъдат взети обичайните предпазни мерки и ще бъдат отправени нужните предупреждения за непозволен контакт с евентуалните съдебни заседатели. Делото привлича много обществено внимание, господа, понякога ми се струва, че всеки жител на окръга вече има мнение.

Джейк се изправи.

— В такъв случай, господин съдия, може би трябва да помислим за смяна на мястото на процеса.

— От вас зависи да поискате, господин Бриганс. Не съм видял нищо писмено.

— Не съм изготвил писмено искане. Просто разсъждавам. Ако повечето от евентуалните ни съдебни заседатели вече са информирани по случая, тогава ми се струва уместно да преместим процеса другаде.

— Господин Лание — погледна съдия Атли към другите адвокати. — Господин Ръш. Господин Зайтлър. Някой?

Уейд Лание се изправи крайно смутен.

— В щата Мисисипи никога не е правена смяна на мястото на процеса по дело за оспорване на завещание. Нито веднъж. Проучихме въпроса.

Лестър Чилкот започна да рови в куфарчето си, извади една дебела папка и я подаде на Лание.

— Ето, ако съдът желае да се увери. Нито един случай.

Джейк се впечатли от проучването, съдия Атли — не толкова.

— Засега ще се доверя на думите ви. По-късно ще прегледам проучването ви.

Джейк не говореше сериозно за смяна на мястото на процеса, защото искаше той да си остане в неговата съдебна зала, но преместването на процеса в друг окръг имаше своите предимства. Сред тях бяха (1) вероятността за повече чернокожи съдебни заседатели; (2) избягването на последиците от вредата, нанесена от Букър Систрънк; (3) намирането на съдебни заседатели, които не знаеха клюките за Лети и семейството ѝ, за техните проблеми и за новата им къща под наем извън Лоутаун; (4) изборът на съдебни заседатели, незапознати с безконечните предположения за Лети и Сет Хъбард и за това какво са вършели всъщност. Тези фактори и проблеми обсъждаха Джейк, Лушън и все по-често Порша през последните седмици. Можеха да ги обсъждат колкото си щат, беше все загуба на време. Съдия Атли нямаше да премести процеса и го беше заявил пред Джейк. Затова Джейк блъфираше и се забавляваше да гледа как опонентите му трескаво се противопоставят.

— Господин съдия, ако смятате, че всеки жител на окръг Форд има мнение, ще внесе искане за смяна на мястото на процеса.

— Имам по-добра идея, господин Бриганс — каза съдия Атли. — Да извикаме кандидатите и да се заемем с процедурата по избора. Веднага ще разберем дали си губим времето. Ако се окаже, че не можем да изберем безпристрастни съдебни заседатели, тогава ще преместим процеса другаде. В щата има колкото искате съдебни зали, поне по една във всеки окръг.

Джейк седна, Лание и Стилман Ръш също. Съдия Атли изшумоля с някакви документи и премина към обсъждането на продължаващото събиране на доказателства по делото. Адвокатите бяха невероятно отзивчиви и изготвянето на графика не предизвика проблеми. Насрочено беше предварително съвещание за 20 март, две седмици преди процеса.

След това срещата приключи.

Тя продължи няколко минути по-късно в кабинета на съдия Атли. Само адвокати, без клиенти, правни асистенти, съдебни секретари и други неблагонадеждни лица. Само адвокатите и съдията, който беше свалил тогата и пафкаше с лулата си.

След като седнаха, той заяви:

— Господа, през следващите няколко минути поне ще обсъдим решаването на този проблем. Нямам никакви резерви относно провеждането на процеса, всъщност в редица отношения го очаквам с нетърпение. Рядко ръководя процеси със съдебни заседатели и рядко разглеждам толкова любопитни факти като представените тук. Въпреки това бих проявил небрежност в ролята си на безпристрастен арбитър, ако не проуча докрай начините да се стигне до резултат, който носи полза на всички страни, макар и по-малка, отколкото биха желали. Става дума за много пари, господа, със сигурност има начин да разрежем тортата така, че всички да останат доволни. — Настъпи напрегната пауза. Той силно дръпна от лулата си. — Ще позволите ли да направя първото предположение?

Като че ли се нуждаеше от одобрение. Всички адвокати кимнаха утвърдително, макар и предпазливо.

— Много добре. Да вземем двете по-малки завещани суми от по пет процента. Да платим изцяло на църквата, а парите на Ансил да поставим в попечителски фонд, докато не решим по-късно какво да ги правим. Останалите деветдесет процента да разделим на три: една трета за Лети Ланг, една трета за Хършъл Хъбард и една трета за Рамона Хъбард Дафо. Ако допуснем, че данъците ще изядат петдесет процента, тогава всеки от тримата ще получи около три цяло и шест милиона долара. Доста по-малко, отколкото те искат, но значително повече от онова, което ще получи всеки, ако спечели другата страна. Какво ще кажете?

— Сигурен съм, че църквата ще приеме — обади се Джейк.

— Ние оставаме на сухо, господин съдия — каза Зак Зайтлър, адвокат на децата на Хършъл.

— И ние — обади се Джо Брадли Хънт, адвокатът на децата на Рамона.

— Разбира се — не оспори съдия Атли. — Но може основателно да се допусне, че децата ще извлекат немалка полза от такова

споразумение. Родителите им получават цяло състояние, все нещо ще има и за тях. Може да направите така, че част от парите да останат във фонд за децата. Просто ви давам идея.

— Може би — каза Зайтлър и изгледа другите адвокати така, сякаш някой се канеше да пререже гърлото му.

— Интересно — промърмори Уейд Лание. — Мисля, че моите клиенти ще го обмислят.

— И ние — обади се Стилман Ръш.

Почитаемият съдия задъвка овехтялата си лула и погледна към Джейк, който кипеше от гняв заради неочакваната засада. Не беше предупреден за това импровизирано обсъждане на едно бъдещо споразумение и нямаше никаква представа, че старият му приятел смята да хвърли някакви цифри на масата.

— Джейк? — подкани го съдия Атли.

— Всички имате копие от писмото, което Сет Хъбард ми е написал и ми е изпратил заедно със завещанието си. Нарезданията му към мен са пределно ясни. Желанията му относно двете му пълнолетни деца са недвусмислени. Предлагам да прочетете отново писмото и завещанието. Аз представлявам наследството и имам инструкции. Моята работа е да поддържам завещанието на господин Хъбард и да направя така, че децата му да не получат нищо. Нямам избор. Не мога да участвам в никакъв компромис или споразумение.

— Не трябва ли да го обсъдиш с клиентката си? — попита Стилман.

— Клиентът ми е наследството, представлявано от господин Куинс Лънди, изпълнител на завещанието.

— Имам предвид Лети Ланг.

— Не представлявам Лети Ланг. Интересите ни съвпадат — искаме узаконяване на собственоръчно написаното завещание, — но аз не съм неин адвокат. Обясних го ясно на всички, особено на нея. Като заинтересована страна. Лети има право да наеме адвокат и тя се опита, но той се озова в ареста.

— Малко ми липсва старият Букър — обади се Лание и неколцина се засмяха.

— Искам да кажа, че аз не съм неин адвокат — повтори настойчиво Джейк.

— Разбира се, Джейк, формално погледнато — каза Стилман. — Но в момента имаш по-силно влияние над нея от всеки друг. По дяволите, дъщеря ѝ ти е секретарка, стажантка или каквото там.

— Имам и други служители.

— Джейк, не можеш да ни убедиш, че ако отидеш при Лети и ѝ кажеш, че може да вземе три милиона долара след два месеца, по дяволите, дори след две седмици, тя няма да приеме сделката, да грабне парите и да се оттегли.

— Не знам какво би направила. Тя е горда жена, която се чувства презряна от общността. Иска да бъде реабилитирана в съда.

— Три милиона долара може и да заличат презрението — обади се Лание.

— Може би, но аз няма да участвам в подобен компромис. Ако съдът пожелае, ще се оттегля като адвокат на наследството, но докато съм такъв, не съм упълномощен да сключвам споразумения.

Съдия Атли отново запали лулата си с клечка кибрит и издуха още малко дим. Облегна се напред на лакти и заключи:

— Господа, според мен той е прав. Ако бъде доказана законността на това завещание, тоест, ако съдебните заседатели преценят, че господин Хъбард е бил с ясно съзнание и не се е намирал под чуждо влияние, тогава няма да имаме друг избор, освен да изпълним условията на завещанието. То е категорично. Пълнолетните деца не получават нищо.

Може би, помисли си Уейд Лание, обаче вие не знаете каквото знам аз. Не сте виждали завещанието на Айрин Пикъринг. Не знаете, че Лети Ланг не за пръв път печели достъп до личните дела на своите работодатели. А когато съдебните заседатели чуят и видят това, пълнолетните деца на Сет Хъбард ще има на какво да се зарадват.

Принципната защита от страна на Джейк на завещанието на покойния му клиент, както и донякъде самоуверената му убеденост, че процесът трябва да се води в Клантън, точно в тази съдебна зала, бяха сериозно разклатени от трагедия, разиграла се по-късно през нощта по време на снежна буря близо до градчето Лейк Вилидж в южната част на окръг Форд. Двама братя, Кайл и Бо Ростън, се прибирали към къщи с колата след баскетболна среща в гимназията. Кайл бил основен

защитник на отбора на гимназията в Клантън, а Бо, по-малкият, бил първа резерва. Очевидец от автомобила зад техния видял как шофьорът, Кайл, карал предпазливо, не бързал и се справял умело с пътните условия. Друга кола се появила на върха на баира и поднесла. Очевидецът наблюдавал ужасен, защото сблъсъкът бил неизбежен. Според него Кайл карал с около четирийсет мили в час, а другото превозно средство, стар пикап — с много повече. Челният сблъсък запратил малката тойота на братята Ростън във въздуха, където тя се преметнала и после се приземила в канавката. Пикапът се завъртял бясно в полето, отломки осеяли пътя. Очевидецът успял да спре навреме и да окаже помощ.

Кайл загинал на място. Бо бил изваден от спасителния екип и откаран в болницата в Клантън, където веднага бил опериран. Травмата на главата му била много тежка, имало опасност за живота му. Другият шофьор също бил хоспитализиран, но нараняванията му не били толкова сериозни. Съдържанието на алкохол в кръвта му било два пъти по-голямо от допустимото. Пред болничната му стая пазел помощник-шериф.

Въпросният друг шофьор се окажа Симиън Ланг.

Ози се обади на Джейк след полунощ и го събуди от дълбок сън. Петнайсет минути по-късно шерифът спря пред къщата, Джейк излезе и се качи в колата на шерифа. Беше се заледило още по-силно и улиците бяха хлъзгави. Докато двамата пъплеха из града, Ози го осведомяваше за последните събития. Второто момче още било в операционната, но положението било много тежко. Доколкото можеше да каже Ози на този етап, Симиън не бил пил в местно заведение. Според Лети, която вече беше в болницата, той не се бил прибирал у дома повече от седмица. Тя допускаше, че мъжът ѝ се прибирал след дълъг курс, макар да не носеше пари в брой или чек. Носът му беше счупен, но му нямаше нищо друго.

— Пияниците винаги се измъкват невредими — отбеляза Ози.

Завариха Лети и Порша да се крият в дъното на дълъг коридор, недалече от стаята на Симиън. И двете плачеха безутешно. Джейк остана при тях, а Ози отиде да провери как стоят нещата. След няколко минути, през които почти не разговаряха, Лети тръгна към тоалетната. Веднага щом тя се отдалечи, Порша каза:

— Преди десет години бях на четиринайсет, в девети клас, и я умолявах да го напусне. Тогава я биеше. Видях го. Казах ѝ: „Моля те, мамо, махни се от него, отиди другаде“. Струва ми се, че тя се опита, но открай време се страхува от него. И виж какво е направил сега. Какво ще стане с него, Джейк? — Тя изтри сълзите си с длани.

— Нищо хубаво — почти шепнешком отговори Джейк. — Нищо хубаво. Понеже катастрофата е по негова вина и той е бил пиян, става дума за убийство на пътя. Единствена точка в обвинението, засега.

— Каква е присъдата?

— От пет до двайсет и пет. Много зависи от съдията.

— Не може ли да се измъкне?

— Не. Не виждам начин.

— Алилуя. Най-сетне ще се махне за дълго време. — Порша закри устата и носа си с шепи и захлипа още по-силно. — Горките момчета!

Тълпата в болничната чакалня в централното крило продължаваше да расте. Ози поговори с родителите Джеф и Ивлин Ростън, които бяха твърде зашеметени, за да кажат нещо. Шерифът поговори и с един от чичовците на момчетата и му обясни, че Симиън Ланг е задържан и след броени часове ще бъде преместен в ареста. Да, бил пиян и все още е. Съболезнования.

— По-добре го изведете от тук — каза чичото и кимна към група мъже наблизко.

Те бяха гневни и възбудени, хора, отгледани край пушки и пищови и достатъчно разстроени, за да предприемат драстични мерки. Към тях се присъединяваха и други. Семейство Ростън отглеждаха соя и пилета и бяха активни членове на църковната общност. Имаха много роднини и приятели и никога не бяха гласували за Ози.

До два часа след полунощ всички щатни помощник-шерифи пристигнаха в болницата. В три измъкнаха Симиън тайно и го отведоха в ареста.

Ози осведоми чичото.

Лети и Порша напуснаха болницата през същата странична врата. Джейк ги съпроводи до колата им. После се върна в централното крило, заобиколи чакалнята и намери Ози, който говореше с двама от своите хора. Към тях се приближи Дюма Лий с фотоапарат на шията и те веднага млъкнаха.

— Джейк, имаш ли минутка? — попита Дюма.

Джейк се поколеба и погледна към Ози, който отсече:

— Без коментар. — После попита Дюма: — Какво си намислил?

— Само няколко въпроса.

Отдалечиха се рамо до рамо по дългия коридор.

— Можеш ли да потвърдиш, че е бил Симиън Ланг? — попита Дюма.

Нямаше смисъл да отрича, затова Джейк кимна.

— Да.

— И ти си негов адвокат?

— Не съм.

— Добре, обаче срещу него от четири месеца в съда виси обвинение за шофиране в нетрезво състояние. И твоето име фигурира като негов адвокат.

Внимавай, предупреди се мислено Джейк. Пое дълбоко дъх и усети как в корема му се стяга възел.

— Направих го като услуга — отговори той.

— Не ме интересува защо си го направил. Твоето име фигурира като негов адвокат.

— Не съм негов адвокат, ясно, Дюма? Никога не съм бил. Не мога да представлявам наследството на Сет Хъбард и едновременно да представлявам Симиън Ланг, съпруг на един от наследниците.

— Тогава защо си се явил в съда на деветнайсети октомври, за да поискаш отлагане на делото за шофиране в нетрезво състояние?

— Направих услуга. Не съм негов адвокат, разбра ли?

— Защо делото се отлага четири месеца?

— Не съм аз съдията.

— Ще поговоря и с него по-късно — изстреля в отговор Дюма.

— Направи го. Повече няма да коментирам. — Джейк рязко се извърна и се отдалечи.

Дюма го последва и продължи да нарежда:

— По-добре говори с мен, иначе положението ще изглежда зле.

Джейк отново се извърна и двамата застанаха очи в очи в средата на коридора. Адвокатът се овладя и пое дълбоко дъх.

— Не си прави никакви изводи, Дюма. Не съм докосвал делото за шофиране в нетрезво състояние, защото не съм му адвокат. Ако си

спомняш, по онова време го представляваха онези смешници от Мемфис. Не аз. Така че, внимавай, ако обичаш.

Дюма си записваше като бесен. На Джейк му се прииска да го фрасне. Изведнъж всичко бе забравено. От другия край на сградата се разнесоха писъци.

В четири и петнайсет сутринта бе обявена смъртта на Бо Ростън.

Джейк и Карла седяха на масата в кухнята и чакаха да стане кафето. Още нямаше пет сутринта, сряда, 22 февруари — ден, който несъмнено щеше да се окаже един от най-скръбните и зловещи дни в историята на окръга. Двама тийнейджъри — умни деца, силни ученици, спортисти, членове на църквата, популярни деца от добро семейство — бяха убити на заледения път от един пияница. Трагичната новина се разпространяваше мълниеносно. Кафенетата бяха пълни и ранобудните се тълпяха в тях за последни новини. Църквите щяха да отворят за молитва. Гимназията в Клантън щеше да бъде най-тъжното място. Горките деца.

Карла наля кафето и двамата заговориха приглушено, за да не събудят Хана.

— Дори не съм отварял папката — каза Джейк. — Ози ме повика в понеделник, каза ми, че Симиън е арестуван в събота сутринта и трябва да се яви в съда в сряда. Когато изтрезнял, Ози го закарал вкъщи и по пътя му казал да разкара адвокатите от Мемфис. Благодарих на Ози и се съгласих да се срещнем по-късно. Той ми звънна и ме попита дали мога да се явя в съда в сряда. Ози смяташе, че може да използва обвинението за шофиране в нетрезво състояние, за да спласи Симиън да пази поведение. Отидох в съда, оправих документите, помолих за отлагане, получих го и в голяма степен забравих за случилото се. По онова време Букър Систрънк представляваше Симиън и в съда аз му казах, че няма да му помогна относно обвинението за шофиране в нетрезво състояние. Не харесвам този тип, всъщност го презирам.

— Видя ли конфликт на интереси? — попита Карла.

— Мислих над това. Всъщност дори го споменах на Ози. Истината беше, че няма конфликт. Аз съм адвокат на наследството. Симиън не е бенефициент по завещанието. Съпругата му е, но той не.

— Това всъщност не е ясно, Джейк.

— Не, не е и аз не биваше да се замесвам. Допуснах огромна грешка. Не се доверих на инстинктите си.

— Никой не може да обвини теб, че Симиън е карал пиян.

— Разбира се, че могат. Ако случаят беше разгледан както трябва, той вече щеше да е осъден и щяха да му отнемат шофьорската книжка. И снощи нямаше да шофира, поне на теория. Истината е, че половината чернокожи и бели бачкатори в окръга нямат валидни шофьорски книжки.

— Става дума само за четири месеца, Джейк. Тези случаи не се точат цяла вечност, нали?

— Понякога.

— Как се казваше онзи работник, който поправя покриви? Ти защитаваше сина му. Беше шофирал в нетрезво състояние и случаят се проточи цяла година.

— Чък Бенет, но не исках момчето да влезе в затвора, преди да завършат покрива ни.

— Мисълта ми е, че тези дела често се проточват.

— Така е. А случи ли се трагедия, винаги се намира някой да сочи с пръст, започват да се сипят обвинения. И понеже съм в лагера на Ланг, и за мен се отнася. Винаги е лесно да обвиняваш адвокатите. Ще нападнат и Ози. Ще го представят като чернокожия шериф, който се е опитал да защити един от своите, в резултат на което са умрели две бели деца. Може да стане много грозно.

— А може би няма, Джейк.

— Не съм оптимист.

— Как ще се отрази това на оспорването на завещанието?

Джейк бавно отпи от кафето си и се загледа през прозореца към мрака в задния двор.

— Пагубно — тихо каза той. — Симиън Ланг ще бъде най-мразеният човек в този окръг през следващите месеци. Ще се яви в съда, после ще го изпратят в затвора. С течение на времето повечето хора ще го забравят. До процеса ни обаче остават само шест седмици. Името Ланг е същинско проклятие. Помисли си какво ще представлява изборът на съдебни заседатели с такова бреме. — Той отпи още глътка и потърка очи. — Лети няма друг избор, освен да подаде молба за развод, и то бързо. Трябва да прекъсне всякаква връзка със Симиън.

— Ще го направи ли?

— Защо не? Предстои му да прекара двайсет-трийсет години в „Парчман“, където му е мястото.

— Сигурна съм, че семейство Ростън ще бъдат доволни.

— Горките хора.

— Ще се видиш ли днес с Лети?

— Задължително. Първата ми работа сутринта ще е да се обадя на Хари Рекс и да се опитам да си уговоря среща с него. Той ще знае как да постъпя.

— Дали историята ще стигне до „Гаймс“?

— Вестникът ще бъде на улицата след час. Сигурен съм, че следващата седмица Дюма ще посвети на случилото се цялата първа страница с колкото се може по-зловещи снимки на премазаните автомобили. И с удоволствие ще сдъвче и мен.

— Кое е най-лошото, което може да каже за теб, Джейк?

— Ами, първо, може да ме нарече адвокат на Симиън. Освен това може да преиначава и да измисля, да твърди, че съм протакал и че в противен случай съдът би отнел шофьорската книжка на Симиън и той е нямало да шофира. А синовете на Ростън нямало да загинат.

— Не може да го направи. Прекалено е.

— Може и ще го направи.

— Тогава поговори с него. Ограничи щетите, Джейк. Днес е сряда, така че погребенията сигурно ще бъдат през уикенда. Почакай до понеделник и подай молбата за развод. Как се нарича онова за ограничаването?

— Временна ограничителна заповед?

— Именно. Накарай съдията да подпише такава заповед, за да може Симиън да не се доближава до Лети. Да, той е в ареста, но ще направи добро впечатление, ако тя поиска ограничителна заповед. Чиста работа — тя бяга от него. А междувременно поговори с Дюма, за да си сигурен, че разполага с точните факти. Проучи проблема и му покажи, че някои дела за шофиране в нетрезво състояние се точат повече от четири месеца. А ти изобщо не си участвал в това дело и със сигурност не ти е платен нито цент. Опитай се да убедиш Ози да поеме част от критиката. Ако не ме лъже паметта, при последните избори той спечели седемдесет процента от гласовете. Непоклатим е. Освен това иска Лети да спечели делото за завещанието. Щом ще понасяш удари, накарай и Ози да понесе няколко. Той ще се справи.

Джейк кимаше и дори се усмихваше. Браво, момиче!

— Виж, скъпи, в момента си шокиран и уплашен — продължи тя. — Стегни се. Не си направил нищо нередно, затова не допускай да те обвиняват. Ограничи щетите, а после овладей шумотевицата.

— Може ли да те наема? В кантората имаме нужда от помощ.

— Ще ти струвам скъпо. Аз съм детска учителка.

Хана се разкашля и Карла отиде при нея.

Действителното ограничаване на щетите започна един час по-късно, когато Джейк нахълта в Кафето, готов да убеждава всички, че не е адвокат на Симиън Ланг и никога не е бил. Много слухове плъзваха от там, докато хората ядяха яйца с бекон. Под душа Джейк бе взел решение да се обърне направо към източника.

Помощник-шериф Пратър беше там зад една камара палачинки и, изглежда, чакаше. И той не беше мигнал цяла нощ и беше с мътен поглед. По време на затишието, предизвикано от влизането на Джейк, Пратър каза:

— Здравсти, Джейк, видях те в болницата преди няколко часа. — Коего си беше преднамерено усилие да предизвика бъркотия, защото и Ози се опитваше да ограничи щетите.

— Да, направо ужасно — сериозно отговори Джейк. И попита високо: — Закара ли Ланг в ареста?

— Аха. Още изтрезнява.

— Ти ли си му адвокат, Джейк? — попита Кен Нюджънт през три маси.

Нюджънт караше камиона с пепси и по цели дни разтоварваше каси по околните магазини. Веднъж в негово отсъствие Дел каза, че никой не разпространява повече клюки от Нюджънт.

— Никога не съм бил — отговори Джейк. — Не представлявам нито него, нито жена му.

— Тогава защо се занимаваш със случая? — изстреля Нюджънт в отговор.

Дел наля кафе в чашата на Джейк и го побутна със задника си, както си правеше обикновено.

— Добро утро, сладурче — прошепна тя.

Джейк ѝ се усмихна, после отново погледна към Нюджънт.

Всички други разговори бяха секнали и Кафето беше притихнало.

— По закон всъщност представлявам господин Сет Хъбард, който вече не е сред нас, разбира се, но точно преди да умре ме е избрал за адвокат по наследството си. Работата ми е да изпълнявам желанията му, да представлявам завещанието му и да браня имуществото му. Договорът ми е с изпълнителя на завещанието му и с никой друг. Нито с Лети Ланг, нито със съпруга ѝ. Честно казано, не понасям този тип. Не забравяйте, че той нае онези клоуни от Мемфис, които се опитаха да откраднат делото.

Дел, лоялна както винаги, се намеси бързо:

— И аз това се помъчих да им обясня. — Тя поднесе на Джейк препечени филийки и царевична каша.

— Тогава кой му е адвокат? — попита Нюджънт, без да ѝ обръща внимание.

— Нямам представа. Сигурно съдът е назначил служебен защитник. Той надали може да си позволи да си наеме.

— Колко ще му дадат, Джейк? — попита Рой Кърн, водопроводчикът, който беше работил в старата къща на Джейк.

— Много. Две обвинения за убийство на пътя, от пет до двайсет и пет години всяко. Не знам точно колко, но съдия Нуз е строг в такива случаи. Не бих се изненадал, ако получи между двайсет и трийсет години.

— А защо не смъртно наказание? — попита Нюджънт.

— Случаят не е за смъртно наказание, защото...

— Не е друг път! Две момчета са мъртви.

— Убийството не е предумишлено, не е извършено съзнателно. За да се наложи смъртно наказание, трябва да има убийство и още нещо: убийство и изнасилване, убийство и обир, убийство и отвличане. Това е престъпление за смъртно наказание.

Думите му не бяха приети радушно от хората. Раздразниш ли ги, посетителите в Кафето заприличваха на готова за линч тълпа, но след закуска положението се уталожваше. Джейк поръси кашата си с табаско и се зае да маже филийките си с масло.

— Може ли семейство Ростън да получат част от парите? — попита Нюджънт.

Парите ли? Като че ли наследството на Сет беше на разположение и следователно — уязвимо. Джейк остави вилницата си и погледна Нюджънт. Напомни си, че това са неговите хора, неговите клиенти и приятели, които имаха нужда само да им вдъхне малко увереност. Те не разбираха тънкостите на закона и на процеса на легализиране на едно завещание и се тревожеха от вероятността да бъде извършена несправедливост.

— Не — обясни меко Джейк, — няма начин. Ще минат месеци, вероятно дори години, преди парите на господин Хъбард да бъдат окончателно изплатени, и в момента ние всъщност не знаем кой ще ги получи. Процесът ще улесни уреждането на нещата, но решението със сигурност ще бъде обжалвано. А дори ако Лети Ланг получи всички пари или деветдесет процента от тях, съпругът ѝ няма да вземе нито цент. Той ще е в затвора. Семейство Ростън не могат да предявяват претенции към Лети.

Той отхапа от препечената си филийка и задъвка бързо.

Искаше да овладее мълвата, затова не можеше да губи време с пълна уста.

— Той няма да се измъкне под гаранция, нали, Джейк? — попита Бил Уест.

— Съмнявам се. Ще бъде определена гаранция, но сигурно ще е твърде висока. Допускам, че Симиън ще остане в ареста или докато склучи споразумение, или докато отиде на процес.

— Каква защита може да използва?

Джейк поклати глава, сякаш изобщо никаква защита не беше възможна.

— Бил е пиан и има свидетел, нали, шерифе?

— Аха. Един човек е видял всичко.

— Според мен ще има признаване на вина и дълга присъда.

— Едно от момчетата му не е ли в затвора?

— Да. Марвис.

— Може да го настанят при момчето му, да стане член на същата банда и да си се забавлява както иска в „Парчман“ — каза Нюджънт и предизвика откъслечни смехове.

Джейк също се засмя, после се нахвърли върху закуската си. Изпита облекчение, че разговорът се отмести от евентуалната му връзка със Симиън Ланг.

Хората щяха да излязат от Кафето и да отидат на работа, където през целия ден щяха да разговарят единствено за трагедията, сполетяла семейство Ростън. Щяха да разполагат с вътрешна информация, защото бяха закусували с Джейк, посредника. Щяха да уверяват колегите и слушателите си, че техният приятел Джейк никога не е бил адвокат на Симиън Ланг, най-омразния човек в окръг Форд. Щяха да успокояват страховете им и да обясняват, че Ланг ще отиде в затвора за дълго.

Бяха го чули от Джейк.

Ярката светлина на ранното утро струеше през дървените щори и падаше на бели ивици върху дългата заседателна маса. Чуваше се как някъде непрекъснато звъни телефон, но никой не проявяваше интерес да вдигне. Входната врата беше заключена и през около петнайсет минути някой чукаше. Напрегнатото обсъждане се оживи, после се поуталожи и накрая секна, а имаше още толкова много за казване.

Хари Рекс им обясни стратегията за подаване на молба за развод. Подаваш я веднага, подаваш я шумно, подаваш я с толкова гнусни обвинения, колкото ти хрумнат, за да представиш господин Ланг като негодник, какъвто е в действителност. Обвиняваш го в прелюбодеяние, в редовни прояви на жестоко и нехуманно отношение, в безотговорност, пиянство, невъзможност да издържа семейството и изреждаш всичко наведнъж, защото с брака е свършено, независимо дали Лети е готова да го признае. Удряш го здраво, защото той не може да реагира от ареста, пък и защо изобщо да си прави труда? Подаваш молбата за развод в понеделник и се стараеш Дюма Лий и всеки друг репортер, който прояви дори бегъл интерес, да получи копие от нея. Включваш и молба за издаване на ограничителна заповед, за да не допускаш този грубиян да припарва до имота, до къщата, до Лети, до децата и внуците до края на живота им. Става дума не само за разтрогването на един несполучлив брак, но и за това как ще представиш нещата пред обществото. Хари Рекс се съгласи да се заеме с делото.

Порша им каза, че първото заплашително телефонно обаждане е било малко след пет сутринта. Федра вдигнала и няколко секунди по-късно спокойно затворила.

— Нарече ме „чернилка“ — съобщила им изумено. — Каза, че ще си платим, задето сме убили онези момчета.

Паникьосали се и заключили вратите. Порша намерила пистолет в килера и го заредила. Угасили светлините и се събрали всички заедно в дневната, откъдето наблюдавали улицата. После телефонът звънна отново. И отново. Молели се да изгрее слънцето. Порша ги увери, че майка ѝ ще подпише документите за развода. Направела ли го обаче, трябвало да се пазят от семейство Ланг. Братята и братовчедите на Симиън били известни отрепки — заложено им било в гените — и щели да създават неприятности. И бездруго тормозели Лети за пари, а сега, като видели, че нищичко няма да получат, току-виж, свършили някоя глупост.

Лушън беше прекарал мъчителна нощ, но въпреки това присъстваше и мисълта му беше ясна както винаги. Бързо зае позицията, че процесът за завещанието не трябва да се проведе в окръг Форд. Джейк нямаше друг избор, освен да поиска промяна на мястото, което вероятно щеше да му бъде отказано от Атли, но поне щяха да имат силен аргумент за обжалване. Лушън и бездруго не смяташе, че Джейк има сериозни шансове да спечели пред съдебни заседатели, и отдавна беше убеден, че всички евентуални кандидати са повлияни от Букър Систерънк. Неуместното решение на Лети да се премести в града, и то в къща, която някога е била собственост на небезизвестно бяло семейство, не бе повлияло благоприятно на репутацията ѝ в общността. Вече се бяха надигнали негодувание и силно подозрение. Лети нямаше работа и не беше работила след смъртта на Хъбард. А сега и това. Името ѝ беше най-мразеното в окръга. Подаването на молба за развод дори не беше въпрос на избор — това трябваше да бъде направено. Разводът обаче не би могъл да приключи преди началото на процеса на 3 април. В завещанието нейното име беше Ланг, тя и в момента се казваше Ланг, щеше да се казва Ланг и по време на процеса. На мястото на Уейд Лание, Лушън щеше да накара съдебните заседатели да възненавидят всеки Ланг под слънцето.

— Извинявай, Порша. Не се обиждай, но така стоят нещата — каза Лушън.

И тя разбираше или поне се опитваше. Беше твърде изтощена, за да говори дълго. Беше оставила майка си и сестрите си увити в халатите им и сгушени до камината, с пистолет на полицата, чудейки

се дали да изпратят децата на училище и какво да им кажат. Кърк, деветокласник в гимназията в Клантън, познаваше синовете на Ростън и се кълнеше, че повече няма да стъпи в училище. Били толкова свестни момчета. А баща си мразеше. Животът му бил свършил. Искал да замине като Порша, да се запише в армията и повече никога да не се върне.

Джейк и Хари Рекс обсъдиха как биха могли да отложат процеса. Да протакат, да бавят, за да дадат на Хари Рекс достатъчно време да приключи развода и на системата достатъчно дълъг период да се отърве от Симиън. И да позволят на хората да се дистанцират от ужаса на преживяното, двете погребения и битката за имуществото на Сет Хъбард. Къде щяха да са всички след шест месеца? Лети щеше да е разведена, можеше дори да си върне старото име. Лети Тайбър. Звучеше много по-добре, но Порша си напомни, че собствената ѝ фамилия ще остане Ланг. Симиън нямаше да го има. Систерънк щеше да бъде забравен. Със сигурност след шест месеца обстановката щеше да е по-подходяща за справедлив процес. Опонентите им щяха да се противопоставят гръмогласно, а и защо не при толкова мощен импулс на тяхна страна?

Джейк донякъде оптимистично предположи, че би могъл да поговори със съдия Атли, евентуално късно в петък следобед на верандата, на коктейл с уиски, и след като се поотпуснат, да повдигне въпроса за промяна на мястото на процеса или за отлагането му.

Струваше си да опита.

Единственият проблем беше опасността да разяри съдията с толкова явен опит да му шепне в ухото, но какво друго можеше да направи Атли, освен да каже на Джейк да си затваря устата? Нямаше да го направи, не и след няколко коктейла. Разговорът надали щеше да допадне на съдията, но нямаше да укори Джейк. Може би щеше да го посъмри, но без трайни последици.

Нека да мине известно време, каза Джейк. Нека яростта, ужасът и скръбта да поотшумят и после окончателно да стихнат. Ще подадат молбата за развод в понеделник, а след около седмица той щеше да се обърне към съдия Атли.

Куинс Лънди пристигна на едно от двете си посещения за седмицата. Завари ги в заседателната зала, седнали начумерени край масата, смълчани, потиснати, почти тъжни, заболи поглед в стените и

неприветливите мебели. Беше чул новината по местното радио, докато пътуваше с колата си от Смитфийлд. Искаше да попита какво означава трагедията за процеса, но след броени минути в заседателната зала заподозря, че изходът му е сериозно застрашен.

Уили Хейстингс беше един от четиримата чернокожи помощник-шерифи в екипа на Ози. Негова братовчедка беше Гуен Хейли, съпругата на Карл Лий и майка на Тоня, която вече беше на тринайсет и се справяше чудесно. Той почука на входната врата на къщата на Сапингтън и зачака, заслушан в забързаното тътрузене на крака вътре. Най-сетне вратата се откряна и Лети надникна.

— Добър ден, госпожо Ланг — каза Уили. — Изпраща ме шериф Уолс.

Вратата се отвори по-широко и Лети успя да се усмихне.

— Ти ли си, Уили? — попита тя. — Ще влезеш ли?

Той влезе и завари децата да гледат телевизия в дневната — явно не бяха отишли на училище. Последва Лети до кухнята, където Федра му наля чаша кафе. Побъбри си с жените, записа си за телефонните заплахи, забеляза, че телефонът е изключен, и ги увери, че ще се навърта наоколо известно време. Беше паркирал отпред и щеше да остане там, в случай че имат нужда от него, а и за да демонстрира присъствието си. Предаде им поздрав от шериф Уолс. Осведоми ги, че Симиън е сам в килия, че е доста смачкан и спи, все още неизтрезнял докрай. Хейстингс не познаваше семейство Ростън и не беше разговарял с тях, но знаеше, че са си у дома, заобиколени от роднини и приятели. Лети му даде писмо, което беше написала в ранните сутрешни часове, и го помоли да го предаде на семейство Ростън.

— Искаме да им покажем колко дълбоко им съчувстваме — каза тя.

Уили обеща да им го предаде още преди обед.

Доляха му кафе и той излезе. Температурата все още беше под нулата, но парното в патрулката му беше силно. През цялата сутрин помощник-шерифът пиеше кафе, наблюдаваше улицата, не забелязваше нищо и се мъчеше да остане буден.

Ранната емисия новини на радио „Тюпълоу“ пусна историята в седем сутринта. Стилман Ръш беше под душа и я пропусна, но сътрудникът му — не. Последваха телефонни разговори, уточняваха се подробности и един час по-късно Стилман се обади на Уейд Лание в Джаксън с трагичната, но и многообещаваща новина. Беше ударил гръм. Нито един съдебен заседател от окръг Форд нямаше да може да се прицели в Симиън Ланг, но жена му беше станала лесна мишена.

Рано в четвъртък сутринта събудиха Симиън Ланг, нахраниха го, сложиха му белезници, изведоха го от килията и го поведоха по коридора до тясна стая за посещения, където го чакаше някакъв непознат. Симиън седна на един сгъваем стил, все още с белезници, а непознатият каза:

— Казвам се Артър Уелч и съм адвокат от Кларксдейл, в делтата.

— Знам къде е Кларксдейл — отговори Симиън. На носа му имаше голяма превръзка, лявото му око беше затворено с шевове в края.

— Браво на теб — похвали го Уелч. — Дойдох да те представлявам, никой друг не иска да поеме случая. Днес сутринта в девет е първото ти явяване пред съда и изслушване за гаранцията, затова ти трябва адвокат.

— Защо го правиш?

— Един приятел ме помоли, ясно? Не ти трябва да знаеш повече. В момента ти трябва адвокат и аз съм единственият тъпак, склонен да се изправи до теб.

Симиън кимна леко.

В осем и половина го докараха в съда и го поведоха по задните стълби до голямата зала. Той влезе във временните владения на почитаемия Пърси Булард. Неговата съдебна зала се намираше по-надолу по коридора и беше съвсем малка, затова той предпочиташе да използва голямата, когато е свободна, тоест поне през половината от времето. През шестнайсетте години, които беше прекарал на съдийската скамейка, се бе занимавал предимно с дребни граждански спорове и по-леки престъпления, но понякога го викаха да гледа и да ускори хода на някое по-сериозно дело. Тъй като окръгът беше в траур и напрежението беше високо, той реши да докара Ланг в съда, да го поуплаши и да покаже на хората, че машината на правосъдието се е задействала.

Новината бързо се беше разчула и в залата имаше зрители. Точно в девет часа въведоха Симиън — надали някой беше виждал по-виновен обвиняем от него. Беше развалина. Оранжевият му арестантски гащеризон беше твърде голям и изцапан с кръв. Ръцете му бяха закопчани зад гърба с белезници, които бяха свалени съвсем бавно.

Съдия Булард изгледа Симиън и оповести:

— „Щатът срещу Симиън Ланг“. Ето там — посочи той мястото пред съдийската маса.

Симиън се затътри, озъртайки се напрегнато наоколо, като че някой щеше да го застреля в гръб. Артър Уелч застана до него, но същевременно успя някак да запази дистанция.

— Вие ли сте Симиън Ланг? — попита съдия Булард.

Симиън кимна.

— Отговорете!

— Аз съм.

— Благодаря. А вие сте?

— Господин съдия, казвам се Артър Уелч и съм адвокат в Кларксдейл. Тук съм, за да представлявам господин Ланг.

Булард го изгледа така, сякаш искаше да каже „Какъв е смисълът, по дяволите?“, но вместо това попита Симиън:

— Господин Ланг, господин Уелч е вашият адвокат, така ли?

— Да.

— Добре. И така, господин Ланг, обвинен сте, че сте причинили смъртта на двама души по време на автомобилна катастрофа поради шофиране в нетрезво състояние. Как ще пледирате?

— Невинен.

— Не се учудвам. Ще насроча предварително изслушване след трийсет дни. Господин Уелч, ще бъдете осведомен от съдебния ми секретар. Допускам, че искате да обсъдим гаранцията.

Уелч отговори, сякаш четеше сценарий:

— Да, господин съдия, бихме искали да обсъдим разумна гаранция. Господин Ланг има съпруга и семейство тук, в окръга, където живее през целия си живот. Няма опасност да избяга, освен това той увери мен, както ще увери и вас, че когато е длъжен, винаги се явява пред съда.

— Благодаря ви. Определям гаранция от два милиона долара, по един милион за всяка от жертвите на катастрофата. Нещо друго, господин Уелч?

— Не, господин съдия.

— Много добре. Господин Ланг, ще бъдете върнат обратно в ареста на окръг Форд, докато не платите гаранцията или не бъдете призован пред този съд.

Той чукна леко с чукчето си и примигна срещу Уелч. Отново щракнаха белезниците на Симиън и го отведоха от съдебната зала. Уелч го последва и навън, под задната тераса, където винаги снимаха подсъдимите, предизвикали достатъчно голяма сензация, Дюма Лий защрака с фотоапарата си. По-късно си побъбри с Уелч, който нямаше много за казване, но въпреки това охотно говореше. Съвсем смътно обясни участието си в дело на два часа път от своя град.

В пет часа сутринта едно обаждане по телефона от Хари Рекс Вонър, с когото делеше стая в колежа по право, бе събудило Уелч. Той беше водил две от бракоразводните дела на Хари Рекс, който пък беше водил две от неговите, и двамата си дължаха толкова много услуги, че беше невъзможно да ги изброят. Хари Рекс се нуждаеше незабавно от присъствието на Уелч в Клантън и Уелч бе потеглил натам, като не бе спрял да ругае по време на двучасовото пътуване. Не възнамеряваше да представлява Симиън Ланг след предявяване на обвинението и щеше да се отърве от случая след месец-два.

Хари Рекс му беше обяснил възможно най-колоритно и оскърбително, че е важно местните жители да се уверят, че не Джейк Бриганс представлява Симиън Ланг, а някакъв боклук, за когото не са чували.

Уелч разбираше идеално. Беше поредният пример за онова, което не се учи, докато следваш право.

Беше петък следобед, беше студено и влажно и Джейк както обикновено се мъчеше да навакса с пропуснатото през седмицата. Иначе проблемите щяха да се увеличат и задълбочат и да отровят понеделника му. Едно от многобройните му неписани, но въпреки това сериозни правила беше до петък на обед да отговори на всяко пропуснато телефонно обаждане. Предпочиташе да избегне повечето

от тях, но не беше възможно. Не му беше трудно да ги отлага. Често ги прехвърляше от един работен ден за друг, но беше твърдо решен да не ги оставя за уикенда. Друго негово правило беше да не поема безсмислени случаи, за които нямаше да вземе никакви или почти никакви пари и които превръщаха неприятните му клиенти в хора, които самият той би удушил. Като всеки друг адвокат обаче и Джейк понякога се съгласяваше да поеме делото на някоя отрепка, чиято майка му беше преподавала в десети клас или чийто чичо познаваше баща му, или на останала без пари вдовица от църквата, която не можеше да си позволи адвокат, но отчаяно се нуждаеше от такъв. Тези дела неизбежно заприличваха на развалена риба — вмирисваха се по-силно, колкото повече се застояваха недокоснати в ъгъла. Всеки адвокат ги имаше. И всеки адвокат ги мразеше. Всеки адвокат се кълнеше, че няма да поема повече такива дела, и ги надушваше още щом клиентът прекрачи прага.

За Джейк свободата означаваше да се отърве от задачи от този род и преди всяка нова година той се изпълваше с решителност да отказва на отрепките. Преди години Лушън му повтаряше: „Изграждат те не случаите, които поемаш, а тези, които не поемаш. Просто отказваш“. Въпреки това специалното му чекмедже за вмирисани случаи беше потискащо пълно, а всеки петък следобед Джейк ги поглеждаше и се проклинаше.

Порша влезе в кабинета му, без да почука, видимо разстроена. Тупаше се по гърдите, сякаш не можеше да диша.

— Дошъл е един човек — каза тя почти шепнешком, защото не можеше да говори по-силно.

— Добре ли си? — попита той и отново избута настрани застояло дело.

Тя бързо поклати глава.

— Не. Господин Ростън. Бащата на момчетата.

— Моля? — възкликна Джейк и скочи на крака.

Тя продължаваше да се потупва по гърдите.

— Искане да се срещне с теб.

— Защо?

— Моля те, Джейк, не му казвай коя съм.

Двамата се взряха един в друг за секунда, без да знаят какво да правят.

— Добре, добре. Настани го в заседателната зала. Слизам след минутка.

Джеф Ростън не беше много по-възрастен от Джейк, но след случилото се изглеждаше стар. Седеше с провиснали рамене, сякаш му тежеше огромно бреме. Носеше изгладен панталон в цвят каки и тъмносин блейзър и приличаше по-скоро на примерен гимназист, отколкото на фермер, който отглежда соя. Освен това имаше лицето на баща, който преживява неописуем кошмар. Надигна се, двамата се ръкуваха и Джейк каза:

— Ужасно съжалявам, господин Ростън.

— Благодаря ви. Да си говорим на Джейк и Джеф, съгласен ли сте?

— Разбира се.

Джейк седна до него и го погледна съчувствено. След неловка пауза каза:

— Не мога да си представя какво преживявате.

— Така е, не можете — тихо и бавно изрече Джеф, а всяка негова дума беше натежала от скръб. — И аз не мога. Имам чувството, че сме сомнамбули, които просто се движат, мъчат се да оцелеят този час, за да се справят със следващия. Молим се да мине време. Молим се дните да станат седмици и после месеци, та един ден, вероятно след години, кошмарът да свърши и ние да преодолеем болката и скръбта. Обаче в същото време знаем, че това никога няма да се случи. Човек не бива да погребва децата си, Джейк. Противоестественно е.

Джейк кимаше, неспособен да изрече нещо интелигентно, умно или полезно. Какво да кажеш на баща, чиито двама синове лежат в ковчези и предстои да бъдат погребани?

— Умът ми не го побира — каза Джейк. Първоначалната му реакция беше да се запита какво иска този мъж и сега, минути по-късно, продължаваше да го прави. — Опелото е утре — обади се той след дълга и напрегната пауза.

— Точно така. Поредният кошмар. — Очите на Джеф бяха зачервени и изморени, доказателство, че не е спал с дни. Не можеше да погледне Джейк в очите и седеше, забил поглед в коленете си. Леко ги потупваше с пръсти, сякаш потънал в дълбок размисъл. Накрая каза: — Получихме много мило писмо от Лети Ланг. Донесе ни го на ръка шериф Уолс, който, трябва да призная, се държа прекрасно. Каза, че

дватамата с него сте приятели. — Джейк кимна мълчаливо. Джеф продължи: — Бележката ѝ беше трогателна и изразяваше скръбта на семейството ѝ. За мен и Ивлин това означава много. Личи си, че Лети е добра християнка и е ужасена от стореното от съпруга ѝ. Бихте ли ѝ благодарили от наше име?

— Разбира се.

Посетителят отново забодде поглед в коленете си, продължи да барабани с пръсти и да диша бавно, дори мъчително, а после каза:

— Искам да им предадете и още нещо, Джейк, ако не възразявате, да кажете нещо на Лети и на семейството ѝ, дори на съпруга ѝ.

Разбира се. Каквото искаш. Джейк би направил всичко за този съкрушен от скръб баща.

— Християнин ли сте, Джейк?

— Да. Понякога по-ревностен, понякога не, но се старая.

— Така и предполагам. В Шеста глава на Евангелие от Лука Исус ни учи колко е важна прошката. Той знае, че за човека е естествено да търси мъст, да отвърща на удара, да заклеява хората, които го нараняват, но това е нередно. Винаги трябва да прощаваме. Затова бих искал да предадете на Лети и на семейството ѝ, особено на съпруга ѝ, че Ивлин и аз прощаваме на Симиън за стореното. Молихме се за това. Прекарахме доста време с пастора си. Не можем да допуснем да изживеем остатъка от дните си, изпълнени с омраза и злонамереност. Ние му прощаваме, Джейк. Бихте ли им предали?

Джейк беше поразен. Съзнаваше, че е зяпнал и че се взира невярващо в Джеф Ростън, но за няколко секунди просто не успя да се овладее. Как е възможно да простиш на пияницата, убил двамата ти синове преди по-малко от седемдесет и два часа? Замисли се за Хана, беше му почти невъобразимо да си я представи в ковчег. Би крещял за кърваво отмъщение.

Най-сетне успя да кимне. Да, ще им предам.

— Утре, когато погребем Кайл и Бо, когато се сбогуваме с тях, ще го сторим само с обич и с прошка. Няма място за омраза, Джейк.

Джейк преглътна мъчително и каза:

— Чернокожото момиче навън е дъщеря на Лети. Дъщеря на Симиън. Тя е моя служителка. Защо не ѝ кажете лично?

Без да продума, Джеф се изправи и се запъти към вратата. Отвори я, следван от Джейк, излезе в чакалнята и погледна към Порша.

— Значи сте дъщеря на Симиън Ланг? — попита той и тя почти незабележимо потръпна.

Надигна се бавно, с лице към него и отговори:

— Да, господине.

— Майка ви ми изпрати много мило писмо. Моля ви да ѝ благодарите.

— Добре, ще го направя — напрегнато отговори тя.

— Бихте ли предали и на баща си, че двамата със съпругата ми Ивлин му прощаваме за случилото се?

Порша закри устата си с ръка и в очите ѝ бликнаха сълзи. Ростън пристъпи крачка напред и нежно я прегърна. После рязко се дръпна назад и повтори:

— Ние му прощаваме.

Той излезе от кантората без нито дума повече.

Двамата сезираха във вратата дълго след като той си тръгна. Бяха безмълвни, дълбоко развълнувани.

— Да затваряме и да се прибираме — каза накрая Джейк.

Усилията за легализиране на собственоръчно написаното от Сет Хъбард завещание продължиха и в неделя сутринта, макар че Джейк и екипът му нямаше откъде да знаят. Рандъл Клап бе пристигнал в град Дилуин, далече на юг в Джорджия, на десетина мили от границата с Флорида, и най-сетне бе открил чернокожата жена, която издирваше цяла седмица. Тя се казваше Джулина Кид, беше на трийсет и девет години, разведена и майка на две деца.

Пет години по-рано Джулина работела в голяма мебелна фабрика, близо до Томасвил, Джорджия. Била на трудов договор, печелела по петнайсет хиляди долара годишно и един ден с учудване узнала, че компанията е купена от безлична корпорация със седалище в Алабама. Скоро след това се появил и истинският собственик, някой си господин Хъбард, за да се запознаят.

Месец по-късно Джулина била уволнена. Една седмица след това тя подаде оплакване за сексуален тормоз пред Комисията за равни възможности за труд. Оплакването било отхвърлено три седмици след подаването му. Адвокатът ѝ във Валдоста не беше обсъдил делото с Клап. Твърдеше, че е изгубил връзка с Джулина и няма представа къде се намира тя.

Когато Клап я откри, жената живееше в общинско жилище с двете си деца тийнейджъри и по-малката си сестра и работеше на граждански договор за един петролен посредник. Отначало не прояви интерес да разговаря с непознатия бял мъж. На Клап обаче това му беше работата и той умееше да извлича информация. Предложи ѝ двеста долара в брой и обяд в замяна на един час от времето ѝ и откровени отговори на въпросите му.

Срещнаха се в едно крайпътно заведение и си поръчаха специалитета — печено пиле. Клап, отявлен расист, който никога не би се изкушил да преследва чернокожа жена, с мъка се владееше. Тази тук беше направо трепач — красива кожа с цвят на кафе с мъничко сметана, лешникови очи, които те пронизваха до сърцето, високи

африкански скули, безукорни зъби, непринудена и изкусителна усмивка. Жената беше съдържана и веждите ѝ бяха постоянно вдигнати, сякаш възприемаше подозрително всяка негова дума.

Той не ѝ каза много, поне не отначало. Обясни, че е свързан с важно съдебно дело, една от страните по които е Сет Хъбард, и че му е известно за тяхното познанство. Да, ровел за мръсотия.

И тя му я предостави. Сет ѝ се нахвърлил като осемнайсетгодишен моряк в отпуск на сушата. По онова време тя била на трийсет и четири години и приключвала мъчителен развод. Била ранима и се страхувала за бъдещето си. Не изпитвала интерес към шейсет и шест годишния бял богаташ, който вонял на пепелник, нищо че притежавал многобройни компании. Той обаче бил упорит и прекарвал много време във фабриката в Томасвил. Увеличил заплатата ѝ чувствително и я преместил на бюро, по-близо до собствения си кабинет. Уволнил предишната си секретарка и назначил Джулина за свой „изпълнителен асистент“. Тя дори не умеела да пише на машина.

Сет притежавал две мебелни фабрики в Мексико и трябвало да ги посещава. Уредил паспорт за Джулина и я поканил да го придружи. Тя приела думите му по-скоро като изискване, отколкото като покана. Никога не била напускала страната и била леко заинтригувана от шанса да види свят, макар да съзнавала, че става дума за компромис.

— Надали Сет е бил първият бял мъж, който ви е преследвал — каза Клап.

Тя се подсмихна, поклати глава и отговори:

— Не е. Случва се.

Клап отново се постара да се овладее. Защо все още беше сама? И живееше в общински апартамент? Всяка жена с нейната външност и фигура, бяла или чернокожа, би могла да се възползва от природните си дадености и да ги превърне в много по-добър живот.

Първото ѝ пътуване със самолет било до Мексико Сити. Настанили се в луксозен хотел, в две съседни стаи. Почукването на вратата, от което се опасявала, дошло още същата нощ, и тя отворила.

По-късно, докато лежала до него в леглото, се отвратила от стореното. Секс за пари. В онзи момент била най-обикновена проститутка. Прехапала език и веднага щом той изчезнал на следващия ден, взела такси до летището. Когато той се върнал след седмица, незабавно я уволнил и охраната я придружила на излизане от офиса.

Наела адвокат, който обвинил Сет в сексуален тормоз, а собственият му адвокат бил ужасен от фактите. Бързо капитулирали и потърсили споразумение. Попазарили се и накрая Сет се съгласил да плати в брой сто двайсет и пет хиляди долара. Адвокатът ѝ задържал двайсет и пет хиляди, а оттогава самата тя живеела с останалите пари. Не трябвало да разкрива уговорката пред никого, но какво толкова. Оттогава минали пет години.

— Не се тревожете, Сет е мъртъв — осведоми я Клап, после ѝ разказа и остатъка от историята.

Тя го слушаше, дъвчейки жилавото пиле, което преглъщаше с подсладен студен чай. Нямахше чувства към Сет и не се преструваше, че има. На практика беше забравила стареца.

— Той споменавал ли е, че предпочита чернокожи жени?

— Казваше, че не подбира — отговори тя вече по-бавно. — Спомена, че не съм първата чернокожа.

— Кога ви сподели тези неща?

— В леглото, нали разбирате. Не желая да се забърквам в съдебно дело.

— Не искам нищо такова — помъчи се да я успокои Клап, но тя стана още по-предпазлива. Клап усещаше, че отново се е натъкнал на нещо голямо, но се постара да запази хладнокръвие. — Сигурен съм, че адвокатите, за които работя, ще бъдат склонни да ви платят за показанията.

— Това законно ли е?

— Разбира се, че е законно. Адвокатите непрекъснато плащат за показания. Всеки експерт струва цяло състояние. Освен това ще поемат самолетния билет и разноските.

— Колко?

— Не знам, но можем по-късно да го обсъдим. Може ли да ви попитам нещо доста деликатно?

— О, защо не? Какво не сме обсъдили?

— Когато бяхте със Сет, той как беше? Нали ме разбирате? Тогава е бил на шейсет и шест, а е наел тази чернокожа прислужница няколко години по-късно. Много преди да се разболе. Старецът е бил на години, но, изглежда, и доста палав.

— Беше си наред. За мъж на неговата възраст беше доста добър. — Каза го, все едно е била с много мъже на всякаква възраст. —

Останах с впечатлението, че иска да се заключим в стаята и да прави секс цяла седмица. Доста впечатляващо за възрастен човек независимо от цвета на кожата.

Клап намери Уейд Лание да пие бира в мъжкия грил на кънтри клуба. Уейд играеше голф всяка неделя сутрин точно в осем без петнайсет с едни и същи трима приятели. Изиграваха осемнайсет дупки, обикновено той печелеше повече пари, отколкото губеше, после пиеше бира няколко часа и играеше на покер. Сега бързо забрави за картите и за бирата и накара Клап да повтори всяка дума от разговора си с Джулина Кид.

Повечето от нещата, които бе казала тя, не бяха допустими в съда, но фактът, че можеше да застане на свидетелската скамейка, да изложи етническата си принадлежност пред погледите на съдебните заседатели и да разкаже за сексуалния тормоз, на който я беше подложил Сет Хъбард, щеше да накара всеки бял съдебен заседател да повярва, че старецът и Лети най-вероятно са имали отношения. Щяха да повярват, че Лети се е сближила силно с него и му е повлияла. Че е използвала тялото си, за да бъде включена в завещанието му. Лание не можеше да го докаже с неоспорими улики, но със сигурност можеше да направи въздействащ намек.

Той излезе от кънтри клуба и подкара към кантората си.

Рано в понеделник сутринта Иън и Рамона Дафо поеха към Мемфис за късна закуска с Хършъл. Взаимоотношенията им се бяха влошили и беше време да ги оправят, или поне така твърдеше Рамона. Бяха от един лагер, глупаво бе да се препират и да си нямат доверие. Срецнаха се в една сладкарница и след обичайните опити да се помирят Иън се впусна да убеждава с агресивна настойчивост Хършъл да се откаже от Стилман Ръш и фирмата му. Неговият адвокат Уейд Лание бил много по-опитен, пък и, честно казано, Иън се опасявал, че Ръш ще се окаже препятствие на процеса. Бил красавец, прекалено наперен и надут и сигурно щял да отблъсне съдебните заседатели. Лание го наблюдавал внимателно повече от четири месеца и никак не му харесвало какво вижда — огромно его и немного талант. Възможно

било да спечелиш или да изгубиш съдебен процес заради арогантността на някой адвокат, затова Уейд Лание се поболял от тревога. Дори заплашвал да се откаже.

Имаше и още. Като доказателство за неравнопоставеността между адвокатите им Иън се впусна в историята за другото завещание и за направения в него опит на Лети да бъде завещана сумата от петдесет хиляди долара. Не спомена имена, защото не искаше Стилман Ръш да оплете конците. Хършъл се изуми, но усети и приятна тръпка. Чакайте малко, става още по-хубаво. Сега пък Уейд Лание беше открил чернокожа жена, която бе съдила Сет за сексуален тормоз.

Така че, виж какво прави моят адвокат и го сравни със своя. Твоего момче не владее играта, Хършъл. Лание познава партизанската война, а твоят адвокат е бойскаут. Хайде да обединим сили. Лание може дори да предложи сделка: ако обединим сили и се отървем от Ръш, така че Лание да представлява и двамата ни, той ще намали хонорара си на двайсет и пет процента от уговорената със споразумение сума. Има стратегия да наложи споразумение, особено с оглед на нещата, които е изровил главният му следовател. Ще избере подходящия момент и ще изсипе всичко на главата на Джейк Бриганс, който ще се огъне под напрежението. Можем да получим парите след няколко месеца!

Хършъл се поинати малко, но накрая се съгласи да отиде до Джаксън и да се срещне тайно с Лание.

В понеделник Симиън Ланг дояждаше вечерята си — фасул със свинско от консерва и четири филийки стар бял хляб, — когато се появи надзирателят и му пъкна един пакет през решетките.

— Приятно четене — пожела му той и се отдалечи. Пратката беше от правната кантора на Хари Рекс Вонър.

Вътре имаше писмо от адвоката, адресирано до Симиън с посредничеството на окръжния арест на Форд, което лаконично го осведомяваше, че придружаващият документ е молба за развод. Разполагаше с трийсет дни да отговори.

Прочете я бавно. Закъде да бърза? Редовни прояви на жестоко и нечовешко отношение, изневяра, изоставяне, физическо насилие. Страница след страница с обвинения, някои от които налудничави,

други — верни. Какво значение имаше? Беше убил две момчета и щеше да отиде в „Парчман“ за дълго. С живота му беше свършено. Лети трябваше да си намери друг. Не беше идвала на свиждане, откакто го бяха тикнали в ареста, и надали щеше да дойде. Нито тук, нито в „Парчман“. Порша се беше отбила, но не се бе задържала дълго.

— Какво четеш? — попита Дени от горното легло.

Дени беше новият му съкилийник, заловен да шофира откраднат автомобил. На Симиън вече му беше дошло до гуша от него. Предпочиташе да бъде сам, макар на моменти да му беше приятно да има с кого да си поговори.

— Жена ми е подала молба за развод — отговори той.

— Блазе ти. Аз съм имал вече две. Откачат, докато си в пандиза.

— Щом казваш. Някога да са ти издавали ограничителна заповед?

— Не, но на брат ми са му издавали. Кучката убедила съдията, че той е опасен, и то си беше така, и съдията го предупредил да не припарва до къщата и да стои на разстояние от нея на публично място. Хич не му пукаше. Уби я въпреки това.

— Брат ти е убил жена си?

— Аха, ама така й се пада. Беше оправдано убийство, ама съдебните заседатели решиха друго. Обявиха го за виновен за непредумишлено.

— Той къде е?

— В „Ангола“, в щата Луизиана, за двайсет години. Според моя адвокат и ти ще получиш горе-долу толкова.

— Твоя адвокат ли?

— Да, попитах го днес следобед, като го видях. Той знае за случая ти, каза, че целият град говори и че хората наистина са разтревожени. Жена ти щяла да забогатее от това голямо завещание, обаче твоят задник ще остане зад решетките поне за двайсет години. Докато излезеш, тя и новите й приятели ще са похарчили парите. Вярно ли е?

— Питай адвоката си.

— Как изобщо жена ти се е намърдала в завещанието на оня старец? Бил й оставил двайсет милиона, вярно ли е?

— Питай адвоката си.

— Ще го направя. Не исках да те ядосвам.

— Не съм ядосан. Просто не ми се говори за това, ясно?

— Ясно, човече.

Дени взе книгата си с меки корици и отново се зачете.

Симиън се излегна на долното легло и се върна на първа страница. След двайсет години щеше да стане на шейсет и шест. Лети щеше да има нов съпруг и да живее много по-добре. Щеше да си има децата и внуците, а сигурно и правнуци, а той щеше да е без нищичко.

Няма да оспорва развода. Нека тя получи всичко.

Може би той ще види Марвис в затвора.

Осем дни след трагедията на Ростън и точно когато тя започваше да се уталожва и хората заговориха и за други неща, случилото се изникна отново на първа страница на седмичния брой на „Форд Каунти Таймс“. На първа страница под големите черни букви на заглавието — ОКРЪГЪТ ОПЛАКВА ЗАГУБАТА НА БРАТЯТА РОСТЪН — имаше големи ученически снимки на Кайл и Бо. Отдолу бяха отпечатали снимки на смачканата кола, на изнасянето на ковчезите от църквата и на съучениците им със свещи в ръка на бдението пред гимназията в Клантън. Дюма Лий не беше пропуснал почти нищо. Статията беше дълга и по-дробна.

На втора страница беше публикувана голяма снимка на Симиън Ланг със зловещо превързано лице на излизане от съда предишния четвъртък, придружаван от адвоката си господин Артър Уелч от Кларксдейл. В материала не се споменаваха Джейк Бриганс, най-вече защото Джейк беше заплашил Дюма и вестника със съд за клеветата, ако направят дори далечен намек, че той представлява Симиън. Споменато беше старото, но още неприключено дело за шофиране в нетрезво състояние от миналия октомври, но Дюма не продължаваше темата, нито намекуваше, че делото не е гледано както трябва. Журналистът се ужасяваше от съда и обикновено лесно отстъпваше.

Двата некролога бяха дълги и трогателни. Имаше материал за училището, придружен с гневни коментари на ученици и учители. Имаше и един от мястото на инцидента с обяснения на детайлите от страна на Ози. Очевидецът се изказваше подробно и снимката му се беше озовала във вестника.

Родителите мълчаха. Един от чичовците призоваваше те да не бъдат безпокоени.

В седем сутринта Джейк вече беше прочел всяка дума и се чувстваше изтощен. Не отиде в Кафето, защото му беше омръзнало постоянното дрънкане за трагедията. В седем и половина целуна Карла за довиждане и се запъти към кантората с надеждата да се заеме с

обичайната си дейност. Щеше да се опита да посвети по-голямата част от работния си ден на други случаи, не на делото на Хъбард. Имаше неколцина клиенти, на които трябваше да обърне внимание.

Малко след осем му звънна Стилман Ръш с новината, че току-що е бил уволнен от Хършъл Хъбард. Джейк го изслуша замислено. От една страна, се радваше, че Стилман е изритан през задната врата, защото не даваше пет пари за този тип. От друга обаче, се разтревожи от умелата манипулативност на Уейд Лание.

По време на единствения си друг голям процес, този на Карл Лий Хейли, Джейк се беше сблъскал с Руфъс Бъкли, един опитен прокурор. И макар че Бъкли беше много добър в съдебната зала и самоуверен, не беше особено умен, нито беше сръчен манипулатор или роден интригант. Изобщо не приличаше на Уейд Лание, който сякаш винаги беше една крачка пред Джейк. Джейк беше убеден, че Лание е готов на всичко: да лъже, да мами, да краде, да прикрива, каквото трябва, само и само да спечели процеса, и че има опит, бърза мисъл и неизчерпаем брой номера да го постигне. Джейк се нуждаеше от Стилман в съдебната зала, за да оплеска нещата и да се перчи пред съдебните заседатели.

Джейк се сбогува с него уместно тъжно, но само след час забрави за разговора.

Трябваше да успокои Порша. Двамата си бяха създали навика да пият кафе към осем и половина, винаги в кабинета на Джейк. Семейството беше получило четири заплахи по телефона през дните след катастрофата, но обажданията, изглежда, вече бяха секнали. Помощник-шериф продължаваше да се навърта край къщата, да стои на моравата, да проверява задната врата нощем, затова Лети се чувстваше много по-сигурна. Семейство Ростън се бяха държали толкова благородно и смело, че наранените чувства бяха овладени, поне засега.

Ако Симиън обаче решише, че иска да отиде на съд, щяха да преживеят отново целия кошмар. Порша, Лети и близките им се тревожеха от публичността на един процес, от факта, че ще трябва да застанат лице в лице със семейство Ростън в залата. Джейк се съмняваше, че ще се стигне дотам, а ако се стигнеше, щеше да е най-малко след година.

Той вече три месеца подканваше Лети да си намери работа, каквато и да е работа. По време на процеса щеше да е важно съдебните заседатели да разберат, че тя се опитва да издържа роднините си, а не се е пенсионирала на четирийсет и седем, защото ще получи неочаквано богатство. Само че никоя бяла домакиня не би я наела като помощница, не и с нейното противоречиво минало. Беше твърде възрастна за заведенията за бързо хранене и твърде черна за служителка в офис.

— Мама си намери работа — гордо оповести Порша.

— Отлично. Къде?

— В методистката църква. Ще чисти детската им градина три дни седмично. На минимална заплата, но засега само това успя да намери.

— Доволна ли е?

— Преди два дни подаде молба за развод, Джейк, а името ѝ предизвиква омраза в окръга. Синът ѝ е в затвора, къщата ѝ е пълна с алчни роднини, има двацет и една годишна дъщеря с две нежелани деца. Животът на майка ми е доста труден. Работа, за която получава три долара и половина на час, надали я прави доволна.

— Не биваше да питам.

Бяха на балкона му. Въздухът беше свеж, но не мразовит. В главата на Джейк се въртяха всякакви мисли. Вече беше изпил литри кафе.

— Помниш ли Чарли Пардю, моя така наречен братовчед от Чикаго? — попита Порша. — Запознахте се при Клод преди няколко месеца.

— Разбира се. Ти го нарече шарлатанин, който си търси пари да отвори погребално бюро.

— Да. Говорихме по телефона и се оказа, че той е намерил роднина близо до Бърмингам. Възрастен човек в старчески дом, фамилията му е Риндс. Смята, че този човек може да се окаже липсващата връзка.

— Пардю гони парите, нали?

— Всички гонят парите. Така или иначе, смятам тази събота да отида с колата, да намеря стареца и да го поразпитам.

— Риндс ли се казва?

— Да, Боаз Риндс.

— Добре. Каза ли на Лушън?

— Казах му и той смята, че си струва.

— Събота е почивният ти ден. Не мога да ти нареждам.

— Искях само да знаеш. И още нещо, Джейк. Лушън ми каза, че част от стария съдебен архив на окръга е в „Бърли“, старото училище за чернокожи.

— Да, така е. Ходих там веднъж, търсех едно дело, но не го намерих. Пазят много ненужни неща.

— До кои години стига архивът?

Джейк се позамисли. Чу далечния звън на телефона си. Накрая отговори:

— Поземленият регистър все още е в сградата на съда, защото се използва, но има много на практика безполезни документи — брачни и бракоразводни документи, актове зараждане и смърт, съдебни дела, присъди и така нататък. Повечето би трябвало да се изхвърлят, но никой не иска да унищожават архив дори и отпреди сто години. Чувал съм, че има протоколи от съдебни дела отпреди Гражданската война, ръкописни. Кое то е интересно, но днес вече няма почти никаква стойност. Жалко, че пожарът не е унищожил всичко.

— Кога е бил пожарът?

— Във всеки съд рано или късно има пожар. Нашата сграда пострадала сериозно през четирийсет и осма. Голяма част от архива била изгубена.

— Може ли да поровя из старите дела?

— Защо? Загуба на време е.

— Защото ми харесва съдебната история, Джейк. Часове наред съм чела стари съдебни дела и поземления регистър. Много можеш да научиш за това място и за хората. Знаеше ли, че през хиляда деветстотин и петнайсети са обесили един човек пред съда само месец след процеса му? Обрал Секюрити Банк, прострелял един служител, но не сериозно, избягал с двеста долара, но го заловили. Осъдили го незабавно и после го обесили.

— Много експедитивно. Сигурно не са имали проблема с препълнените затвори.

— Или претоварените съдии. Както и да е, тези неща са ми много интересни. Прочетох старо завещание от хиляда осемстотин четирийсет и седма година, в което някакъв бял човек раздава робите

си. Обяснява колко ги обича и ги цени, а после ги раздава като коне и крави.

— Звучи потискащо. Няма да намериш нито един Бриганс, който да е имал роби. Късметлии сме, ако сме имали дори крава.

— Трябва ми обаче писмено разрешение от член на адвокатската колегия, за да получа достъп до старите дела. Такива са правилата в окръга.

— Готово. Но го прави извън работно време. Още ли търсиш корените си?

— Разбира се. Рових къде ли не. Семейство Риндс неочаквано напускат окръга през хиляда деветстотин и трийсета година и изчезват безследно, без никакво обяснение. Искам да разбера защо.

* * *

Обядът в дъното на бакалия „Бейтс“ включваше четири зеленчука, избрани напосоки от десет тенджери и тигани, които къкреха върху голямата газова печка. Госпожа Бейтс лично насочваше, разсипваше, сервираше и коментираше, докато пълнеше чиниите и ги подаваше, а господин Бейтс маркираше на касата и прибираше по три долара и половина, включително за студен чай и царевичен хляб. Джейк и Хари Рекс идваха веднъж месечно, когато трябваше да хапнат и да поговорят, без никой да ги слуша. Посетителите бяха предимно фермери, селскостопански работници и по някой дървосекач за разнообразие. Всичките бели. Чернокожите също щяха да бъдат обслужени без проблем, обаче още не се бе случвало да влизат да обядват. Те пазаруваха отпред. Всъщност Тоня Хейли беше напазарувала от тук и беше поела пеша обратно към дома си, на миля от магазина, когато я бяха отвлекли преди три години.

Двамата адвокати се настаниха плътно един до друг, възможно най-далече от останалите. Масата се клатеше, старият под скърцаше и точно над главите им паянтовият вентилатор се въртеше неравномерно, макар че още беше зима и в сградата духаше отвсякъде. В друг ъгъл тумбестата печка излъчваше силна топлина, която създаваше уют в тясното помещение. След няколко хапки Хари Рекс каза:

— Дюма се е справил добре, доколкото му позволяват способностите. Пада си по катастрофите като същински адвокат.

— Наложил се да го заплаша, но наистина не навреди. Не повече, отколкото досега. Благодаря, че домъкна Артър Уелч в съда.

— Той е идиот, но от идиотите, които ми допадат. Какви истории можем да разказваме с него! Веднъж, докато следвахме право, прекарахме две нощи в ареста вместо в час. За малко да ни изключат.

Джейк прекрасно знаеше, че не бива да се подлъгва, но въпреки това попита:

— Защо сте били в ареста?

Хари Рекс натъпка в устата си пълна лъжица със зеленчуци и поде:

— Ами бяхме ходили до Ню Орлиънс за един дълъг уикенд и се опитвахме да се върнем в „Оул Мис“. Аз карах и пиех и някъде в окръг Пайк се изгубихме. Видях сините светлини и казах: „Мамка му, Уелч, трябва да поемеш волана. Това са ченгетата, а аз съм пиан“. А Уелч вика: „И аз съм пиан, дебел задник такъв, оправяй се сам“. Бяхме с неговата кола и бях сигурен, че той не е толкова пиан като мен. „Виж какво, Уелч — казах му, — изпил си само няколко бири. Така че веднага спирам колата, а ти сядаш зад волана.“ Сините светлини се приближиха. „Няма начин — отговори ми той. — Наливам се от петък. Освен това вече са ме прибирали за шофиране в нетрезво състояние, а старият ще ме убие, ако се случи пак.“ Спрях отстрани на банкетата. Сините светлини бяха точно зад нас. Сграбчих Уелч, който тогава беше много по-дребен, и се опитах да го издърпам на шофьорското място, а той адски се ядоса. Възпротиви се. Стисна дръжката на вратата си, запъна пети в пода и аз не можех да го помръдна. Вбесих се и го цапардосах с опакото на ръката си, разбих му носа и това толкова го разтърси, че за няколко секунди се пусна. Сграбчих го за косата и го преместих, но той се заклеши на скоростния лост. Вкопчихме се един в друг и страшно се вбесихме, съскахме и се дращехме като котки. Бях го притиснал в яка хватка, когато полицаят се обади през прозореца: „Извинете, момчета“. Замръзнахме. В участъка полицаят поговори и с двама ни и ни обяви за еднакво пияни. Говоря ти за годините преди дрегерите и други подобни, доброто старо време. — Той отпи от чая си и се нахвърли на купчинка пържена бамя.

— И какво се случи? — попита Джейк накрая.

— Не можех да се обадя на баща си и Уелч не можеше да се обади на своя. Някакъв адвокат бил на посещение при клиента си в затвора и чул за двамата пияни студенти по право от „Оул Мис“, които изтрезнявали, заключени в килията, и пропускали занятия. Отишъл при съдията, възползвал се от връзките си и ни измъкна. Деканът ни чакаше в университета и ни заплаши да ни изхвърли от професията още преди да сме завършили. С времето всичко се размина. Деканът осъзна, че ще съм твърде ценно попълнение към професията, за да ме изключи.

— Ама разбира се.

— Излишно е да отбелязвам, че с Уелч имаме дълга история. Знаем си мръсните тайни. Той ще се погрижи за Симиън, докато не приключи оспорването на завещанието, после ще се отърве от него. Симиън е обречен, никой не може да направи за него почти нищо.

— Колко сериозно ще навреди на нашето дело?

Песимистът Лушън беше убеден, че вредата е непоправима. Джейк не беше толкова сигурен. Хари Рекс изтри лице с евтина хартиена салфетка.

— Знаеш как е по време на процес, Джейк. Започне ли, съдиите, адвокатите, свидетелите и съдебните заседатели са затворени в една зала на една ръка разстояние помежду си. Чуват всичко, виждат всичко, дори усещат всичко. Понякога забравят какво се случва навън, какво се е случило миналата седмица, миналата година. Съзнанието им е заето от ставащото пред очите им и от решенията, които им предстои да вземат. Предчувствам, че няма да мислят за Симиън Ланг и за момчетата Ростън. Лети със сигурност няма нищо общо с тази трагедия. Тя прави всичко възможно да се отърве от Симиън, който ще напусне окръга за дълго време. — Глътка чай, залък царевичен хляб. — В момента положението изглежда тревожно, но след около месец вече няма да е така. Според мен вниманието на съдебните заседатели ще е приковано върху завещанието на Сет Хъбард и няма да си спомнят много за катастрофата.

— Съмнявам се, че толкова лесно ще забравят. Уейд Лание ще им напомни.

— Още ли смяташ да обработиш Атли за промяна на мястото на процеса?

— Надявам се. Ще се видим този петък по моя молба.

— Лош знак. Ако той те повика, хубаво. Но след като се е наложило ти да го молиш, може би нещата няма да се развият добре.

— Не знам. В неделя го срещнах в църквата и той ме попита как се справям. Изглеждаше ми искрено загрижен и дори след службата искаше да поговорим за процеса. Много необичайно.

— Нека ти кажа нещо за Атли, Джейк. Знам, че двамата сте близки или поне доколкото е възможно да са близки съдия и адвокат, но тази история има и тъмна страна. Той е от старата школа, от стария Юг, със стари семейни връзки и традиции. Обзалагам се, че дълбоко в себе си е ужасен от факта, че един бял мъж завещава цялото семейно имущество на чернокожа жена. Някой ден може и да узнаем защо Сет Хъбард е постъпил по този начин, а може и да не разберем. Независимо от причината това никак не се нрави на Рубън Атли. Всичко, което има, е получил от предците си. Те са били робовладелци, Джейк.

— Преди хиляда години. Семейството на Лушън също.

— Да, но Лушън е откачалка. Той отдавна се е откъснал от рода си, не се брои. Атли е различен, затова не очаквай да ти прави услуги. Той ще проведе справедлив процес, но се обзалагам, че вътрешно подкрепя другата страна.

— Искам само справедлив процес.

— Разбира се, но в момента справедлив процес в друг окръг звучи по-добре от справедлив процес тук.

Джейк отпи от питието си и се заговори с някакъв човек, който минаваше покрай тях. После се наведе и пошепна:

— И все пак ще трябва да подам молба за промяна на мястото на процеса. Така ще имаме основание да обжалваме.

— О, разбира се, подай молбата. Атли няма да премести процеса.

— Откъде си толкова сигурен?

— Защото е възрастен, с разклатено здраве и не би желал да шофира по шейсет мили всеки ден. Той ще остане съдия по делото, Джейк, независимо къде ще се проведе процесът. Атли е мързелив като повечето съдии и предпочита този спектакъл да се състои тук, в неговата зала.

— Аз също, честно казано.

— През повечето време се занимава с разводи по взаимно съгласие и кой ще вземе саксиите и тиганите. Като всеки друг съдия и

той иска този случай, и то у дома. Ще успеем да изберем съдебни заседатели тук, Джейк. Сигурен съм.

— „Ние“ ли?

— Разбира се. Не можеш да се справиш сам. Стана ясно по време на процеса „Хейли“. В съдебната зала се представяш добре. Всъщност спечелихме благодарение на моя ум.

— Боже, не го помня така.

— Просто ми имай вяра, Джейк. Искаш ли бананов пудинг?

— Разбира се, защо не?

Хари Рекс се отправи тежко-тежко към касата и плати за две щедри порции десерт в картонени чаши. Подът се затресе, докато се връщаше към масата им и се стовари на стола си.

— Снощи ми се обади Уили Трейнър — съобщи той с пълна уста. — Пита какво мислиш за къщата.

— Съдия Атли ме посъветва да не я купувам, поне не сега.

— Моля?

— Чу ме.

— Не знаех, че съдията се занимава с недвижими имоти.

— Според него ще изглежда зле. Ще плъзнат клюки, че съм измъкнал куп пари от имуществото и изведнъж съм се оказал в състояние да си купя хубава стара къща.

— Атли може да ме целуне отзад. Откога той управлява личните ти дела?

— О, управлява ги и още как. Той одобрява хонорарите ми.

— Глупости! Виж, Джейк, кажи на старчето да се разкара, да си гледа работата. Ще сгресиш, ще изгубиш къщата и после до края на живота си с Карла ще се гризете вътрешно, задето не сте я купили.

— Не можем да си я позволим.

— Не можеш да си позволиш да не я купиш. Вече никой не строи така, Джейк. Освен това Уили иска вие да я вземете.

— Тогава му кажи да смъкне цената.

— Вече е под пазарната.

— Недостатъчно.

— Ето какво, Джейк. Уили се нуждае от парите. Не знам какво е намислил, но явно не му достигат средства. Ще намали от двеста и петдесет на двеста двайсет и пет. Сделката е страхотна, Джейк. По дяволите, аз бих я купил, ако жена ми беше съгласна да се преместим.

— Вземи си друга жена.

— Обмислям го. Чуй ме, глупако, ще направя нещо за теб. Толкова си оплел делото за палежа, че скоро няма да се оправяш. Защо? Защото сам си си клиент, а в университета са ни учили, че адвокат, който се представява сам, има клиент глупак, нали така?

— Нещо такова.

— Затова ще поема случая ти безплатно и ще уредя нещата. Коя е застрахователната компания?

— „Ленд Файър енд Кежуълти“.

— Лъжци и мошеници! Защо изобщо си се застраховал при тях?

— Смяташ ли, че в момента ми помагаш?

— Не. Какво е последното им предложение?

— Полицата е за сто и петдесет хиляди. Понеже сме платили само четирийсет хиляди за къщата, компанията твърди, че стойността ѝ е била сто хиляди, когато е изгоряла. Пазя квитанциите, фактурите, сметките от строителите, всичко, и мога да докажа, че сме вложили в къщата още петдесет хиляди. За период от три години. Като добавим и пазарната оценка, аз твърдя, че е струвала сто и петдесет хиляди, когато изгоря. Те не отстъпват. И изобщо не включват в сметката колко труд и пот сме вложили в тази къща двамата с Карла.

— И това те вбесява?

— И питаш, по дяволите.

— Ето, виждаш ли! Ангажиран си със случая емоционално и не си полезен. Клиентът ти е глупак.

— Благодаря.

— За нищо. Колко е ипотеката?

— Ипотеките, в множествено число. Рефинансирах я, когато започнахме ремонта. Първата ипотека е за осемдесет хиляди, втората — под петнайсет.

— Значи компанията ти предлага, колкото да изплатиш ипотеките.

— В основни линии е така и няма да получим никакви пари.

— Добре, ще звънна тук-там.

— За какво ще звъниш?

— За споразумение, Джейк. Трябва да усвоиш изкуството на преговорите. До пет часа днес ще съм погнал тези мошеници. Ще сключим споразумение, ще договорим малко пари за теб, нищо за мен,

после заедно ще се споразумеем с Уили за Хокът Хаус, а
междувременно ще кажеш на почитаемия Рубън Атли да те целуне
отзад.

— Така ли?

— И още как.

Джейк не изрече нито една дума, която би могла да се оцени като намек за неуважение. Срегнаха се на верандата в един ветровит, но топъл мартенски следобед и през първия половин час разговаряха за двамата синове на съдия Атли. Рей беше преподавател по право във Вирджинския университет и засега съумяваше да води спокоен и полезен живот. По-малкият, Форест, не успяваше. И двамата навремето бяха изпратени на изток в пансион, затова не бяха познати в Клантън. Форест се бореше да преодолява пристрастията си, а това много тежеше на баща му, който гаврътна два коктейла с уиски още през първите двамадесет минути.

Джейк се подготвяше и когато настъпи подходящ момент, каза:

— Мисля, че нашите кандидати за съдебни заседатели не са непредубедени, господин съдия. Името Ланг предизвиква омраза в окръга и според мен Лети няма шанс за справедлив процес.

— Този престъпник трябваше да остане без шофьорска книжка, Джейк. Чух, че с Ози сте протакали делото му. И това изобщо не ми харесва.

Джейк се засегна. Случаите на шофиране в нетрезво състояние изобщо не попадаха под юрисдикцията на Рубън Атли, но както обикновено той смяташе, че и те са негова работа.

— Това не е вярно, господин съдия. А Симиън Ланг пак щеше да шофира, дори ако книжката му беше отнета. Липсата на книжка не би спряла хора като него. В петък вечер преди три месеца Ози организира хайка на пътя. Шейсет процента от чернокожите и четирийсет процента от белите нямаха шофьорски книжки.

— Не виждам връзката — отговори съдия Атли, а Джейк не възнамеряваше да го осветлява по въпроса. — Хванали са го да шофира пиян през октомври. Ако случаят му беше минал както трябва през съда, щяха да отнемат шофьорската му книжка. И той най-вероятно нямаше да е зад волана миналия петък вечерта.

— Аз не съм негов адвокат, господин съдия. Нито тогава, нито сега.

И двамата разклатиха кубчетата лед в чашите си и изчакаха мигът да отmine. Съдия Атли отпи и каза:

— Ако толкова държиш, подай искане за промяна на мястото на процеса. Не мога да те спра.

— Бих желал то да се приеме сериозно. Оставам с впечатлението, че вече сте решили. А нещата са се променили.

— Аз приемам всичко сериозно. Ще научим много, когато започнем да избираме съдебни заседатели. Ако преценим, че хората са прекалено информирани по случая, ще преустановим избора и ще решим какво да правим. Мисля, че вече ти обясних.

— Да, обяснихте ми, господин съдия.

— Какво стана с нашия приятел Стилман Ръш? В понеделник ме осведоми по факса, че вече не е адвокат на Хършъл Хъбард.

— Уволнен е. Уейд Лание маневрира от месеци и се мъчи да събере всички оспорващи завещанието в своя лагер. Явно е отбелязал сериозен успех.

— Не е голяма загуба. Ще се разправям с един адвокат по-малко. Стилман никак не ме впечатлява.

Джейк си прехапа езика и успя да не изрече нито дума. Ако съдията искаше да се отърве от още един адвокат, Джейк определено нямаше нищо против. Имаше предчувствието обаче, че нищо повече няма да бъде казано, поне не от стареца.

— Познаваш ли Артър Уелч от Кларксдейл? — попита съдия Атли.

— Не. Знам само че е приятел на Хари Рекс.

— Днес сутринта говорихме по телефона и той ми каза, че ще представлява господин Ланг и по време на развода, макар че надали ще има много работа. Клиентът му щял да се откаже от всякакви претенции и да приключи с развода. Не че има значение. С гаранцията, която му е определена, и при тези обвинения няма да излезе скоро на свобода.

Джейк кимна в знак на съгласие. Артър Уелч правеше точно каквото му кажеше Хари Рекс, който пък осведомяваше Джейк за всичко.

— Благодаря ви за ограничителната заповед — каза Джейк. — Новината беше несъмнено добре отразена във вестника.

— Струва ми се доста глупаво да забраняваш на човек, който е в ареста и ще остане дълго зад решетките, да припарва до съпругата и до семейството си, но не всичко, което правя, има смисъл.

Вярно е, помисли си Джейк, но нищо не каза. Наблюдаваха как тревата поляга под напора на вятъра и как листата се разпиляват. Съдия Атли отпи от питието си и се замисли над думите, които бе изрекъл току-що.

— Някакви новини за Ансил Хъбард? — смени темата той.

— Всъщност нищо. Досега сме похарчили трийсет хиляди долара, а не знаем дори дали е жив. Детективите подозират, че е, най-вече защото не могат да открият свидетелство, че е починал. Но продължават да ровят.

— Не се отказвай. Още имам колебания относно провеждането на процеса без никакви категорични сведения.

— Наистина трябва да го забавим с няколко месеца, господин съдия, докато издирването приключи.

— И докато местните хора преодолеят трагедията, сполетяла семейство Ростън.

— И това.

— Повдигни въпроса, когато се съберем на двайсети март. И тогава ще го обмисля.

Джейк пое голяма глътка въздух и каза:

— Господин съдия, трябва да наема консултант по избора на съдебни заседатели за процеса.

— Какъв е този консултант?

Въпросът не изненада Джейк. В зенита на адвокатската кариера на съдията консултанти по избора на съдебни заседатели не бяха съществували, а сега Атли не следеше най-новите тенденции.

— Това е експерт, който прави няколко неща — обясни Джейк. — Първо, ще проучи демографските особености на окръга и ще ги анализира с оглед на делото, за да очертае образа на идеалния съдебен заседател. След това ще проведе телефонно проучване, използвайки най-обща имена, но сходен казус, за да проучи обществената реакция. След като получим имената на хората, измежду които ще избираме, той ще проучи всички евентуални съдебни заседатели, от безопасно

разстояние, разбира се. И когато започне процесът на селекция, ще присъства в съдебната зала, за да наблюдава кандидатите. Тези хора умеят да разчитат езика на тялото и други подобни признаци. Започне ли процесът, консултантът ще присъства в залата всеки ден и ще следи реакциите на съдебните заседатели. Ще знае на кои свидетели са повярвали, на кои не са и накъде клони мнението им.

— Доста работа. Колко струва?

Джейк стисна зъби и каза:

— Петдесет хиляди долара.

— Отговорът ми е „не“.

— Господин съдия?

— Не. Няма да разреши да бъдат похарчени толкова пари от наследството. Намирам го за прахосничество.

— В наше време е нещо доста обичайно за голям процес със съдебни заседатели, господин съдия.

— Хонорарът ми се струва прекомерен. Джейк, изборът на съдебните заседатели е работа на адвоката, а не на някакъв модерен консултант. Навремето изпитвах удоволствие от предизвикателството да разгадавам настроенятията и езика на тялото на кандидатите за съдебни заседатели и да избирам подходящите. Имах дарба за това, Джейк, нищо че сам се хваля.

Да, сър. Точно като случая с едноокия проповедник.

Навремето, преди около трийсет години, младият Рубън Атли бил нает от Първа обединена методистка църква в Клантън като защитник по дело на евангелист петдесетник, който дошъл в града да набира последователи по време на годишния есенен събор. Част от дейността му се изразявала в това да посещава другите християнски църкви в града и да гони зли духове на стълбите отпред. Заедно с още неколцина свои пощурели последователи той твърдял, че тези по-стари и по-улегнали църковни общности опорочават Божието слово, предразполагат ренегатите и са същински рай за набедените християни, които в най-добрия случай са доста апатични. Бог му бил наредил да предизвика еретиците на тяхна територия, затова всеки следобед през седмицата на събора той и малобройната му шайка влизали в различни църкви да се молят и да изнасят гръмки проповеди. В повечето случаи методистите, презвитерианците,

баптистите и членовете на епископалната църква не им обръщали внимание.

В методистката църква, докато се молел пламенно и със затворени очи, въпросният евангелист изгубил равновесие и се търкулнал надолу по мраморното стълбище. Наранил се сериозно и получил мозъчно увреждане. Изгубил дясното си око. Година по-късно (през 1957-а) той завел дело, обвинявайки църквата в небрежност. Искал петдесет хиляди долара.

Делото вбесило Рубън Атли и той охотно поел защитата на църквата, при това без хонорар. Бил вярващ и смятал за свой християнски дълг да защити истинския молитвен дом от такава безпочвена претенция. По време на избора на жури се прочул с арогантната фраза: „Просто ми дайте първите дванайсет“.

Адвокатът на проповедника проявил здравия разум да ги приеме и първите дванайсет човека от списъка положили клетва и заели местата си в ложата на съдебните заседатели. Адвокатът доказал, че стълбите пред църквата са в лошо състояние и от години не се поддържат. Имало оплаквания и други подобни. Рубън Атли крачел наперено из съдебната зала и се възмущавал, задето такова дело изобщо се водело. Два дни по-късно съдебните заседатели дали на проповедника четирийсет хиляди долара — рекордна сума за окръг Форд. Присъдата била жесток укор към адвокат Атли и повод за дългогодишен присмех, докато не бил избран за съдия.

По-късно станало ясно, че пет от първите дванайсет съдебни заседатели също били петдесетници — прочути със своята вярност към общността и доста чувствителни. Трийсет години по-късно адвокатите продължаваха да мърморят шеговито фразата „Дайте ми първите дванайсет“, докато оглеждаха евентуалните кандидати за съдебни заседатели.

Едноокият проповедник впоследствие бил избран в щатския сенат въпреки мозъчното си увреждане.

— Сигурен съм, че Уейд Лание ще има консултант при избора на съдебни заседатели — отбеляза Джейк. — Непрекъснато ги използва. Просто се опитвам да изравня силите. Това е.

— Ти нае ли консултант по време на процеса срещу Хейли? — попита съдия Атли.

— Не. За онзи процес получих деветстотин долара, господин съдия. Когато процесът приключи, не можех да си платя дори телефонната сметка.

— Но въпреки това спечели. Започвам да се тревожа от разходите по управлението на имуществото и по съдебните процедури.

— Наследството е на стойност двайсет и четири милиона, господин съдия. Не сме похарчили дори един процент от тези пари.

— Но както я караме, скоро и това ще стане.

— Не надувам сметките.

— Не поставям под съмнение хонорара ти, Джейк. Но ние платихме на счетоводителите, на оценителите, на Куинс Лънди, на теб, на следователите, а сега плащаме на експерти, които ще свидетелстват на процеса. Съзнавам, че го правим, защото Сет Хъбард е имал глупостта да напише такова завещание и прекрасно е знаел, че ще разрази грозна борба заради него, но въпреки това имаме задължението да защитаваме наследството. — Говореше така, сякаш парите излизаха от собствения му джоб.

Тонът му беше явно лишен от симпатия и Джейк си припомни предупрежденията на Хари Рекс.

Затова реши да подмине проблема. След две загуби — без промяна на мястото на процеса и без консултант по избора на съдебни заседатели — нещата оставаха така. Щеше да опита отново друг път. Не че имаше значение. Съдия Атли най-неочаквано захърка.

Боаз Риндс живееше в потискащ порутен старчески дом, близо до шосето към градчето Пел Сити в Алабама. След четиричасово шофиране с някои отклонения, погрешни завои и задънени улици Порша и Лети откриха мястото в ранния съботен следобед. По време на разговор със свои далечни роднини в Чикаго Чарли Пардю беше успял да открие Боаз. Чарли много се стараеше да поддържа връзка със своите новооткрити любими братовчеди. Изгледите за печалба от погребалното бюро се засилваха с всяка изминала седмица и скоро щеше да настъпи моментът да действа.

Здравето на Боаз беше влошено и той едва чуваше. Беше в инвалидна количка, но успяваше да се придвижва сам. Изведоха го навън, на бетонната тераса, и го оставиха там на въпросите на двете жени. Боаз се радваше, че има посетителки. Те, изглежда, бяха единствените. Каза им, че е роден „към“ 1920 г. близо до Тюпълоу и че родителите му се казват Ребека и Мънро Риндс. Следователно беше приблизително шейсет и осем годишен, което ги шокира. Мъжът изглеждаше много по-възрастен, имаше снежнобяла коса и многобройни бръчки около изцъклените очи. Осведоми ги, че има болно сърце и че преди е пушел много.

Порша му обясни, че двете с майка ѝ проучват родословието си и че има вероятност да са роднини. Тези думи предизвикаха усмивка — нащърбена, с липсващи зъби. Порша знаеше, че в окръг Форд няма данни за раждането на Боаз Риндс, но пък вече беше установила и факта, че архивът се попълва съвсем спорадично. Той каза, че има двама синове, и двамата починали, а съпругата му била умряла години преди тях. Не знаел дали има внуци. Никой не го посещавал. Съдейки по начина, по който изглеждаше домът, Боаз надали беше единственият изоставен обитател.

Говореше бавно и от време на време спираше да се почеше по главата, докато се мъчеше да си спомни. След десет минути стана очевидно, че страда от деменция. Водил тежък живот. Родителите му били фермери, които се били местили из Мисисипи и Алабама заедно с многолюдното си семейство — седем деца — от една памукова нива на друга. Помнел, че от петгодишен бере памук. Не бил ходил на училище и семейството не се задържало на едно място. Живеели в бараки и палатки и често гладували. Баща му починал млад и бил погребан зад една църква за чернокожи, близо до Селма. Майка му се хванала с мъж, който биел децата. Боаз и брат му избягали и повече не се върнали.

Порша си водеше бележки, а Лети упорито и тихо го обсипваше с въпроси. Боаз се наслаждаваше на оказаното му внимание. Една санитарка им поднесе студен чай. Той не помнеше имената на баба си и дядо си, не помнеше и нищо друго за тях. Според него живеели в Мисисипи. Лети го попита за няколко имена от семейство Риндс. Боаз се усмихваше широко, кимаше и после признаваше, че не познава

човека. Обаче когато тя каза „Силвестър Риндс“, той продължи да се усмихва и да кима и накрая каза:

— Беше ми чичо. Силвестър Риндс. С татко бяха братовчеди.

Силвестър беше роден през 1898 г. и беше починал през 1930 г. Притежаваше осемдесетте акра, дадени от съпругата му на Клион Хъбард, бащата на Сет.

Ако Мънро Риндс, бащата на Боаз, беше братовчед на Силвестър, значи не беше точно чичо на Боаз. Предвид многобройните разклонения на родословието на семейство Риндс обаче двете жени не го поправиха. Информацията силно ги развълнува. Лети вярваше, че рождената ѝ майка е Лоуис Риндс, дъщеря на Силвестър, и изгаряше от нетърпение да го докаже.

— Силвестър е имал малко земя, нали така? — попита тя.

Обичайното кимване, последвано от усмивка.

— Май имаше. Така ми се струва.

— Ти или семейството ти живели ли сте някога на тази земя?

Той се почеса по челото.

— Така ми се струва. Да, когато бях малък. Сега си спомням, че съмbral памук на нивата на чичо. Спомних си. Те се скараха за това колко ни плащаше за памука. — Той потърка устни и изломоти нещо.

— Значи е имало недоразумение. И какво се случи? — попита внимателно Лети.

— Заминахме и отидохме в друга ферма, не знам къде. Работили сме в толкова много.

— Помниш ли дали Силвестър имаше деца?

— Всеки имаше деца.

— Помниш ли децата на Силвестър?

Боаз се почеса и толкова дълбоко се замисли, че задряма. Когато Лети разбра, че е заспал, го побутна лекичко по ръката и попита:

— Боаз, помниш ли някое от децата на Силвестър?

— Избутайте ме ей там, на слънце — помоли той и посочи едно място на терасата, което не беше на сянка.

Те избутаха инвалидната му количка до там и преместиха шезлонгите си. Зачакаха. Накрая той каза:

— Не знам. Бенсън.

— Кой е Бенсън?

— Човекът, който ни биеше.

— Помниш ли едно момиченце на име Лоуис? Лоуис Риндс?

Той направи рязко движение с глава към Лети и отговори бързо и ясно:

— Да, помня. Сега си я спомних. Момичето на Силвестър, те бяха собственици на земята. Лоуис. Малката Лоуис. Нали разбирате, чернокожите рядко имаха своя земя, обаче сега си спомням. Отначало беше добре, после се скараха.

— Мисля, че Лоуис е майка ми — каза Лети.

— Не знаеш ли?

— Не, не знам. Починала е, когато съм била на три, и ме е осиновил друг човек. Обаче съм Риндс.

— И аз. Винаги съм бил Риндс — заяви той и тримата се засмяха. След това старецът се натъжи и каза: — Вече нямам много близки. Всички се пръснаха.

— Какво стана със Силвестър? — попита Лети.

Той се намръщи и се размърда, сякаш го болеше. Няколко минути диша тежко и като че ли забрави въпроса. Погледна двете жени, сякаш ги виждаше за пръв път, и изтри носа си с ръкава. След това се върна в настоящето и отговори:

— Ние заминахме. Не знам. Чувал съм, че после се е случило нещо лошо.

— Имаш ли представа какво? — Химикалката на Порша беше застинала неподвижно.

— Убили го.

— Кой кого убил?

— Белите мъже.

— Защо са го убили?

Боаз отново се отнесе, сякаш не бе чул въпроса. После каза:

— Не знам. Нас ни нямаше. Сега си спомних Лоуис. Сладко момиченце. Бенсън ни биеше.

Порша се чудеше дали изобщо могат да вярват на думите му. Очите му бяха затворени и ушите му потрепваха, все едно беше получил припадък.

— Бенсън, Бенсън — повтаряше старецът.

— Бенсън се е оженил за майка ти, така ли? — предпазливо попита Порша.

— Научихме само, че някакви бели мъже са го убили.

Някъде по средата на доста ползотворната си сутрин Джейк разпозна безпогрешно тропота на огромните обувки на Хари Рекс по дървеното стълбище. Пое си дълбоко дъх, изчака и после видя как вратата рязко се отваря без никакво почукване.

— Добро утро, Хари Рекс — поздрави той.

— Да си чувал за рода Уайтсайд от другата страна на езерото? — попита новодошлият и се отпусна задъхан на един стол.

— Смътно. Защо...

— Най-шантавите откачалки, на които съм попадал. Миналия уикенд господин Уайтсайд пипнал жена си в леглото с един от зетьовете, така че наведнъж им се стоварили два развода. А преди това и една от дъщерите им подаде молба за развод и делото дойде при мен. Затова в момента имам...

— Хари Рекс, моля те, не ме интересува. — Джейк знаеше, че такива истории се точат цяла вечност.

— Е, извинявай. Дойдох, понеже в момента всички са в кантората ми, крещят и се дерат, та се наложи да извикаме полиция. До гуша ми дойде от клиентите ми, от всички до един. — Той изтри чело с ръкава си. — Да имаш бира?

— Не, само кафе.

— Последното, от което се нуждая. Сутринта говорих със застрахователната компания — предлагат сто трийсет и пет. Приеми, ясно? Веднага.

Джейк си помисли, че приятелят му се шегува и едва не се засмя. Застрахователите от две години се бяха запънали на сто хиляди долара.

— Сериозно ли говориш?

— Да, сериозно, скъпи ми клиенте. Вземи парите. Секретарката ми печата споразумението в момента. Ще ти го донесе по обед. Приеми го, убеди Карла да подпише и бързо ми го върни обратно в кантората. Ясно?

— Ясно. Как успя?

— Джейк, момчето ми, ето къде си сбъркал. Завел си делото в Областния съд и си поискал съдебни заседатели, защото след процеса на Хейли си се поувлъкъл и си решил, че на всяка застрахователна компания ще ѝ се разтреперят мартинките, ако трябва да се изправи в съда срещу теб, великия Джейк Бриганс, пред съдебни заседатели от окръг Форд. Аз го забелязах. И други са го забелязали. Съдиш ги за щети и си въобразяваш, че ще получиш голяма присъда, ще вземеш добри пари и ще отбележиш хоумрън в гражданско дело. Познавам те и знам какво си си мислел, пък ти, ако искаш, отричай. И понеже на застрахователите не им пука, двете страни засядат в окопите, нещата минават на лична основа и се изнизват години. Случаят имаше нужда от свеж поглед и от човек като мен, който знае как разсъждават застрахователните компании. Освен това им казах, че няма да водя делото в Областния, ще го оттегля и ще го подам тук, където до голяма степен контролирам предстоящите дела и всичко останало. На другите адвокати не им допада мисълта да водят граждански дела в този окръг. Затова малко се посдърпахме и покарахме и накрая ги убедих да приемат сто трийсет и пет хиляди. Ти ще прибереш около четирийсет, аз няма да взема хонорар, както се уговорихме, и ще се изправиш на крака. Ще звънна на Уили да му кажа, че с Карла ще платите двеста двайсет и пет хиляди за Хокът Хаус.

— Не бързай толкова, Хари Рекс. Четирийсет хиляди не ме правят богат.

— Не ме будалкай, Джейк. Прибираш по трийсет хиляди от наследството месечно.

— Не съвсем, а междувременно губя другите си дела. Ще ми е нужна година, докато се възстановя от този случай. Като с процеса на Хейли.

— Този път обаче поне ти плащат.

— Така е и съзнавам, че благодарение на невероятните си умения ти постигна споразумение за пожара. Благодаря ти, Хари Рекс. Ще подпиша документите днес следобед. И ще се чувствам по-добре, ако приемеш хонорар. Скромнен.

— Не и за приятел, Джейк, и не може да е скромнен. Ако взема тлъст хонорар, ще прецакам приятелството ни. Освен това не мога да поема повече приходи това тримесечие. Парите се трупат толкова бързо, че не ми останаха дюшеци, които да пълня. Не искам данъчните

да се притеснят и пак да ми изпратят биячите си. Какво да кажа на Уили?

— Да продължи да смъква цената.

— Той ще бъде в града този уикенд и в събота следобед пак ще кани хора на джин и тоник. Поръча ми да ви поканя с Карла. Ще дойдете ли?

— Трябва да питам шефа.

Хари Рекс се изправи и затрополи към вратата.

— Ще се видим в събота.

— Добре. И отново ти благодаря, Хари Рекс.

— Няма за какво.

Той затръшна вратата и Джейк се ухили доволно. Какво облекчение, че проблемът бе решен! Можеше да затвори едно доста дебело и скъпо застояло дело, да си плати двете ипотечи, да се отърве от банките и да прибере малко пари в брой. С Карла нямаше да си върнат дома, но нали същото важеше за всеки случай на палез? Не бяха единствените, изгубили всичко при нещастен случай. Най-сетне можеха да продължат напред и да загърбят миналото.

Пет минути по-късно Порша почука на вратата. Трябвало да покаже нещо на Джейк, но за целта се налагало кратко пътуване с кола.

По обед излязоха от кантората, качиха се в колата и се насочиха към Лоутаун, квартала на чернокожите. Отвъд него, в източния край на Клантън, се намираще „Бърли“, старото начално и прогимназиално училище за чернокожи, изоставено през 1969 г. след края на сегрегацията. Скоро след това общината си го беше върнала, беше го постегнала и го използваше като склад. Училището представляваше комплекс от четири големи постройките от светло дърво с ламаринени покриви, подобни на хамбари. Паркингът беше пълен с превозни средства на служители в окръжната администрация. Зад училището имаше голям навес със самосвали и други разхвърляни вътре машини. На отсрещния тротоар са намираще гимназията за чернокожи.

Джейк познаваше много чернокожи, които бяха учили в „Бърли“, и макар да бяха признателни за въвеждането на интегрирано образование, изпитваха лека носталгия към старото място и старите традиции. Бяха получили остатъците, протритите чинове, книгите,

черните дъски, пишещите машини, шкафчетата, спортното оборудване, музикалните инструменти, всичко. Нищо не беше ново, всичко беше изхвърлено от училищата за бели в окръг Форд. Белите учители получаваха по-малко от колегите си в другите окръзи, а чернокожите учители — само част от тяхното заплащане. Като цяло, нямаше достатъчно пари за една-единствена добра училищна система, но от десетилетия окръгът, подобно на всички останали, се опитваше да поддържа и двете. Разделени, но равни — жесток фарс. Въпреки огромните недостатъци обаче онези, които имаха късмет да учат тук, се гордееха с „Бърли“. Учителите бяха строги и всеотдайни. Шансът не беше на тяхна страна, затова успехът им се услаждаше още повече. От време на време някой техен възпитаник успяваше да завърши колеж и се превръщаше в образец за подражание на младото поколение.

— Каза, че си идвал тук — подметна Порша, докато се качваха по стълбите на някогашната училищна сграда.

— Да, веднъж по време на първата ми година при Лушън. Той ме изпрати да търся някакви стари съдебни дела. Без успех.

Качиха се по стълбите до втория етаж. Порша знаеше точно къде отива и Джейк я следваше. Класните стаи сега бяха пълни със стари армейски шкафове, натъпкани със стари данъчни досиета и оценки на недвижими имоти. Само боклуци, помисли си Джейк, докато четеше табелките по вратите.

В една от стаите се намираше архивът за регистрацията на автомобили, в друга се намираха старите броеве на местните вестници. И така нататък.

Страхотно разхищение на пространство и човешки ресурси.

Порша светна лампата в тъмна стаичка без прозорци, която също беше пълна с шкафове. Предпазливо вдигна един тежък том от полицата и го остави върху масата. Беше подвързан с тъмнозелена кожа, напукана от десетилетна старост и занемареност. В средата пишеше една-единствена дума: „Дела“.

— Това е списъкът с дела от двайсетте години на двайсети век, по-конкретно от август хиляда деветстотин двайсет и седма година до октомври двайсет и осма година. — Отвори тома бавно и много внимателно започна да отгръща пожълтелите и крехки, почти трошливи страници. — Граждански дела — оповести тя почти като уредник, който превъзходно владее областта си.

— Колко време си прекарала тук? — попита Джейк.

— Не знам. Часове. Като омагьосана съм от тези неща, Джейк. Историята на окръга се крие тук, в историята на съдебната му система. — Отгърна още няколко страници, после спря. — Ето. Юни хиляда деветстотин двацет и осма година, преди шейсет години.

Джейк се наведе да погледне отблизо. Всички бележки бяха написани на ръка и мастилото беше доста избледняло. Порша плъзна показалеца си по едната колонка и прочете:

— На четвърти юни хиляда деветстотин двацет и осма година... — Премести се надясно, към следващата колонка. — ... ищецът на име Клион Хъбард е завел дело срещу ответника — премести се на съседната колонка — на име Силвестър Риндс. — После мина на съседната колонка. — Делото е описано просто като спор за земя. В следващата колонка е името на адвоката. Клион Хъбард е бил представляван от Робърт Лий Уилбанкс.

— Това е дядото на Лушън — каза Джейк. Двамата се бяха навели рамо до рамо над регистъра.

— А ответникът е представляван от Ламар Тисдейл.

— Починал преди трийсет години. Името му още се среща по завещания и нотариални актове. Къде е делото? — попита Джейк и отстъпи крачка назад.

— Не мога да го открия — махна с ръка Порша. — Ако съществува, трябва да е някъде тук. Търсих го навсякъде. Липсват документи, сигурно заради пожара в съда.

Джейк се облегна на шкафа и обмисли положението.

— Значи са спорили за някаква земя през хиляда деветстотин двацет и осма година.

— Да, и основателно можем да допуснем, че става дума за осемдесетте акра, които Сет е притежавал преди смъртта си. От проучването на Лушън знаем, че по онова време Силвестър не е притежавал друга земя. Клион Хъбард е станал неин собственик през хиляда деветстотин и трийсета година и оттогава тя е владение на семейство Хъбард.

— А фактът, че през хиляда деветстотин и трийсета година Силвестър все още е притежавал земята, говори ясно, че е спечелил това дело през двацет и осма година. Иначе тя щеше да е на Клион Хъбард.

— Това щях да те питам. Ти си адвокатът. Аз съм само секретарка.

— Ще станеш адвокат, Порша. Не съм сигурен дори че ти трябва да учиш право. Допускаш ли, че Силвестър е твой праядо?

— Ами майка ми вече е почти сигурна, че той е дядо й, че единственото му дете е била Лоуис, а Лоуис е нейната майка. Следователно старецът ми се пада праядо, не че сме били близки или нещо подобно.

— Каза ли на Лушън какви са ги вършили предците му?

— Не. Трябва ли? Защо да го правим? Той не е виновен. Още не е бил роден.

— Аз бих го направил само за да го тормозя. Ще му стане адски тъпо, ако разбере, че неговите роднини са представлявали стария Хъбард и са изгубили.

— Стига, Джейк. Знаеш, че Лушън мрази семейството си и неговата история.

— Да, ама обича богатството им. Ще му кажа.

— Мислиш ли, че уважаваната кантора „Уилбанк“ пази старите си дела?

Джейк изсумтя:

— Съмнявам се, че пазят нещо повече от шейсет години. На тавана има някакви боклуци, но няма толкова стари документи. По правило адвокатите не изхвърлят нищо, но с течение на времето някои неща просто изчезват.

— Може ли да преровя тавана?

— Пет пари не давам. Какво ще търсиш?

— Някаква следа. Ясно е, че е воден спор за тези осемдесет акра, но какво се крие зад него? И как се е развило делото? Как така чернокож е спечелил съдебно дело за земя в Мисисипи през двайсетте години на двайсети век? Замисли се, Джейк. Бял земевладелец наема най-голямата адвокатска кантора в града, хора с връзки и влияние, за да се съди с беден чернокож във връзка със спор за земя. А чернокожият печели, или поне така изглежда.

— Може пък да не е спечелил. Може случаят да се е проточил след смъртта на Силвестър.

— Именно. Точно там е работата, Джейк. Това трябва да открия.

— Късмет. Ще кажа всичко на Лушън и ще го помоля да помогне. Може и да проклина предците си, обаче през повечето дни го прави преди закуска. Ще го преглътне. Повярвай ми, вършили са и по-лоши неща.

— Страхотно. Ще му кажа и още днес следобед ще започна да тършувам на тавана.

— Внимавай. Качвам се там веднъж годишно, и то само в краен случай. Сериозно се съмнявам, че ще намериш нещо.

— Ще видим.

* * *

Лушън прие новината геройски. Изрече няколко от обичайните си злостни проклетия по отношение на рода си, но се укроти, когато научи, че дядо му е изгубил делото срещу Силвестър Риндс. Без никой да го моли, се впусна в обяснения и заяви на Порша, а няколко пъти и на Джейк, че Робърт Дий Уилбанкс бил роден по време на Реконструкцията и през по-голямата част от живота си бил убеден, че един ден робството ще се върне. Семейството съумяло да не допусне авантюристи да припарят до земите му, а на Робърт му правело чест, че изградил цяла династия, обхващаща банки, железници, политиката и правото. Бил рязък и неприятен човек и Лушън се боял от него като малък. Обаче трябвало да отдаде заслуженото на този дявол. Красивата къща, която в момента притежавал Лушън, била построена от скъпия му стар дядо.

След края на работното време се качиха на тавана и се потопиха още по-навътре в историята. Джейк постоя известно време, но скоро осъзна, че само си губи времето. Папките стигаха до 1965 г., когато Лушън беше наследил адвокатската кантора, след като баща му и чичо му бяха загинали в самолетна катастрофа. Някой, сигурно легендарната секретарка Етъл Туити, беше почистил къщата и беше изгорил стария архив.

Две седмици преди насроченото начало на войната адвокатите и техните екипи се събраха в залата на пред съдебно заседание. Подобни събирания бяха нечувани в доброто старо време, обаче по-модерните правила за водене на съдебни битки ги изискваха и те дори си имаха акроним: ПСЗ, предсъдебни заседания. Адвокати като Уейд Лание, които водеха граждански дела, бяха добре запознати със стратегиите и нюансите на ПСЗ. Джейк не толкова. Рубън Атли никога не беше председателствал такова заседание, но не си го признаваше. За него и неговия съд важен процес беше всеки тежък развод, при който бяха заложили на карта много пари. Случаи като сегашния бяха редки и той подхождаше към тях по същия начин, както го бе правил преди трийсет години — по дяволите модерните правила.

Критиците на новите правила за събиране на доказателства и на свързаните с процедурата разпоредби хленчеха, че ПСЗ не е нищо повече от репетиция за процеса, поради което се налагало адвокатите да се готвят два пъти. Отнемаше време, беше скъпо, досадно и ограничаващо. Документ, проблем или свидетел, който не бе третиран както трябва по време на ПСЗ, не можеше да бъде разгледан по време на процеса. Старите адвокати като Лушън, които обожаваха мръсните номера и засадите, ненавиждаха новите правила, защото те целяха налагането на прозрачност и честност.

— Честността не е главното за един съдебен процес, Джейк, главното е да спечелиш — повтаряше Лушън хиляди пъти.

Съдия Атли също не беше голям привърженик на ПСЗ, но дългът го задължаваше да ги провежда. В десет часа в понеделник сутринта на 20 март той изпъди неколцината зрители и нареди да заключат вратата. Заседанието не беше публично.

Докато адвокатите се разполагаха, Лестър Чилкот, колегата на Лание, се приближи към масата на Джейк и остави отгоре някакви документи.

— Актуализирани доказателства — съобщи той, като че ли бе най-нормалното нещо на света.

В раздела, където бяха изредени всички евентуални свидетели, Лание беше включил имената на четирийсет и пет човека. Адресите им бяха на различни места в югоизточните щати, а четирима бяха в Мексико. Джейк познаваше само няколко от тях, на малцина действително беше снел показания под клетва. „Задръстването с документи“ беше обичаен мръсен номер, до който често прибегваха корпорациите и застрахователните компании: те и адвокатите им криеха документи, които бяха длъжни да представят, до последния възможен момент, после точно преди процеса стоварваха няколко хиляди страници на адвоката на отсрещната страна с ясното съзнание, че той и колегите му няма как да ги прегледат навреме. Някои съдии се гневяха на задръстването с документи, други не обръщаха внимание. Уейд Лание пък току-що беше направил „задръстване със свидетели“, сходна практика. Премълчаваш имената на редица евентуални свидетели до последния момент, после ги предаваш заедно с още няколко излишни имена, колкото да объркаш противника си.

В конкретния случай противникът се вбеси мълчаливо, но изведнъж се озова пред по-неотложен проблем. Съдия Атли оповести:

— Така, господин Бриганс, подали сте две искания. Едното е за промяна на мястото на процеса, а другото е за отлагане на делото. Прочетох мотивите ви и отговорите на оспорващата страна и допускам, че няма какво да добавите.

— Не, ваша чест — благоразумно отговори Джейк, след като се изправи.

— Не ставайте, господа. Това е предсъдебно заседание, а не официално изслушване. Имам ли основание да приема, че няма напредък и в издирването на Ансил Хъбард?

— Да, господин съдия, основателно е да се допусне, макар че, ако имаме повече време, може и да постигнем напредък.

Уейд Лание се изправи.

— Господин съдия, моля ви, бих искал да отговоря. Присъствието или отсъствието на господин Ансил Хъбард няма никакво значение. Проблемите се сведоха до очакваните, каквито обикновено възникват при оспорването на завещание: до бистър ум, завещателна дееспособност и злоупотреба с влияние. Ако Ансил е

жив, той не е виждал брат си Сет десетилетия преди самоубийството. Ансил не би могъл да свидетелства как или какво е мислел брат му. Затова нека процедираме по план. Ако съдебните заседатели отсъдят в полза на собственоръчно написаното завещание, тогава господин Бриганс и управляващите наследството ще разполагат с предостатъчно време да продължат да издирват Ансил с надеждата да му дадат полагащите се пет процента. Обаче ако съдебните заседатели отхвърлят собственоръчно написаното завещание, тогава Ансил няма да има връзка със случая, защото не е споменат в предишното завещание. Нека да продължим напред, господин съдия. Определихте трети април като дата за началото на процеса още преди месеци, няма основателна причина да не процедираме по план.

Лание не се държеше наперено, а делово, дори непринудено и убедително. Джейк вече беше установил, че този човек с лекота води импровизирани спорове и е способен да убеди всеки в почти всичко.

— Съгласен съм — рязко отговори съдия Атли. — Ще процедираме по план. Трети април. Тук, в тази съдебна зала. Моля, седнете, господин Лание.

Джейк си водеше бележки в очакване на следващия проблем. Съдия Атли погледна бележките си, намести очилата за четене върху носа си и каза:

— Виждам шест адвокати на оспорващата страна. Господин Лание е главният адвокат на децата на Сет Хъбард — Рамона Дафо и Хършъл Хъбард. Господин Хънт е главният адвокат на двете деца на Рамона Дафо. Останалите адвокати са сътрудници. — Съдията свали очилата си. Предстоеше лекция. — И така, господа, когато стигнем до процес, нямам никакво намерение да търпя прекомерното и ненужно дърдорене на шест души. Всъщност само адвокати Лание, Зайтлър и Хънт ще имат право да говорят в съдебната зала от името на оспорващата страна. Бог е свидетел, че е предостатъчно. Няма да подлагам съдебните заседатели на отделни встъпителни речи, на три отделни заключителни пледоарии и на три отделни разпита на свидетелите. Ако имате възражение, не желая и тримата да скачате, да ръкомахате и да се провиквате: „Възразявам! Възразявам!“. Разбирате ли?

Разбираха го, естествено. Той говореше бавно, ясно и с присъщия си авторитет.

— Предлагам господин Лание да поеме главната роля за оспорващата страна по време на процеса. Той със сигурност има повече опит в съдебната зала, а и клиентите му са най-заинтересовани от оспорването. Поделете си работата както искате, няма да ви съветвам в това отношение — продължи той сериозно, като в действителност ги съветваше. — Не се опитвам да затворя устата на никого. Имате право да защитавате клиентите си. Всеки от вас може да призовава свои свидетели и да провежда кръстосан разпит. Но започнете ли да повтаряте вече казани неща, както са склонни да правят адвокатите, очаквайте светкавична намеса от тук. Няма да го търпя. Ясно?

Несъмнено, поне засега.

Съдията отново надяна очилата на носа си и погледна към бележките си.

— Да поговорим за веществените доказателства — каза той.

В продължение на един час обсъждаха документите, които да бъдат допуснати като веществени доказателства и показвани на съдебните заседатели. По настояване на съдия Атли приеха, че почеркът е на Сет Хъбард. Противното твърдение би било загуба на време.

Единодушни бяха и относно причината за смъртта. Бяха одобрени четири големи цветни снимки, на които се виждаше как Сет виси от клона на дървото и които премахваха всякакво съмнение относно начина, по който е умрял.

— Сега да огледаме свидетелите — каза съдия Атли. — Виждам, че господин Лание е добавил доста хора.

Джейк чакаше нетърпеливо вече повече от час. Стараеше се да запази спокойствие, но не му беше лесно.

— Господин съдия, възразявам срещу допускането на много от тези хора да свидетелстват на процеса. Ако погледнете на страница шест, ще видите, че от там започва списък на петдесет и пет евентуални свидетели. Съдейки по адресите им, предполагам, че те работят в различни фабрики и предприятия на господин Хъбард. Не съм сигурен, защото не съм виждал имената преди. Проверих последните актуализирани отговори на официалните въпроси и установих, че от четирийсет и пет човека само петнайсет или шестнайсет са споменавани досега от оспорващата страна. Съгласно

правилата би трябвало да разполагам с тези имена преди месеци. Задръстване със свидетели, господин съдия. Две седмици преди процеса ми стоварват огромен брой хора, с които е невъзможно да разговарям и да разбера какви ще бъдат показанията им. За клетвени показания и дума не може да става — би отнело още шест месеца. Това е недвусмислено нарушаване на правилата и е непочтено.

Съдия Атли се смръщи от отсрещната страна на масата.

— Господин Лание?

Лание се изправи и попита:

— Може ли да се поразтъпча, господин съдия. Коляното ме боли.

— Както искате.

Лание закрачи пред масата си, накуцвайки леко. Сигурно беше някакъв номер за съдебната зала, помисли си Джейк.

— Господин съдия, не виждам нищо непочтено и намирам обвинението за възмутително. Събирането на доказателства неизменно е дълъг процес. Непрекъснато изникват нови имена. Свидетели понякога се съгласяват да дадат показания в последния момент. Един свидетел си спомня втори или трети, или пък си спомня нещо друго случило се. Нашите детективи разследват вече пет месеца непрекъснато и, честно казано, сме свършили повече работа от колегите отсреща. Намерихме повече свидетели и продължаваме да търсим още. Господин Бриганс разполага с две седмици да се обади по телефона или да отиде да се срещне с всеки свидетел от моя списък. Две седмици. Не е много време, но кога времето е достатъчно? Никога, знаем го. Така протича едно напрегнато съдебно дело, господин съдия. Страните се борят до последния момент.

Докато крачеше, куцукаше и излагаше убедително доводите си, Уейд Лание предизвикваше, макар и неохотно, възхищение, но едновременно с това на Джейк му идваше да го замери с нещо. Лание не играеше по правилата и много ловко обличаше измамите си в законна форма.

За него този момент беше изключително важен. Сред свидетелите в списъка фигурираше Джулина Кид, единствената чернокожа жена, която Рандъл Кап беше открил до момента, склонна да свидетелства и да признае, че е спала със Сет. Срещу пет хиляди долара плюс разходите тя се беше съгласила да пътува до Клантън и да

даде показания. Беше се съгласила и да не отговаря на обажданията, нито да контактува с друг адвокат, особено с Джейк Бриганс.

В списъка не фигурираше името на Фриц Пикъринг. И нямаше да стане известно преди ключов момент от процеса.

— Колко клетвени показания сте взели? — попита съдия Атли Джейк.

— Заедно сме изслушали трийсет души — отговори той.

— Според мен са доста. И струват немалко пари. Господин Лание, нали не планирате да призовете четирийсет и пет свидетели?

— Не, разбира се, господин съдия, но правилата изискват да направим списък на всички евентуални кандидати. Няма как да преценя преди началото на процеса кого се налага да повикам на свидетелското място. Правилата допускат такава гъвкавост.

— Разбирам това. Господин Бриганс, вие колко свидетели възнамерявате да призовете?

— Около петнайсет, господин съдия.

— Е, господа, отсега ви предупреждавам, че няма да подложат нито съдебните заседатели, нито самия себе си на показанията на шейсет свидетели. В същото време не искам да ви ограничавам и да определям кого може и кого не може да призовавате. Просто се постарайте свидетелите да са познати и на двете страни. Господин Бриганс, разполагате с всички имена и с две седмици да ровите.

Джейк поклати безпомощно глава. Старият съдия не можеше да се отърси от старите навици.

— В такъв случай ще бъде ли възможно да изискваме от адвокатите да представят кратко резюме на онова, което всеки свидетел би казал пред съда? — попита Джейк. — Струва ми се справедливо, господин съдия.

— Господин Лание?

— Не съм сигурен доколко е справедливо. Само защото сме се изгърбили от работа и сме издирили няколко свидетели, за които господин Бриганс не е чувал, не сме длъжни да му съобщим какво биха гласели показанията им. Нека той си свърши работата. — Тонът му беше снизходителен, почти оскърбителен, и за част от секундата Джейк се почувства като лентяй.

— Съгласен съм — каза съдия Атли.

Лание стрелна Джейк с презрително победоносен поглед, докато минаваше покрай него, за да се върне на мястото си.

ПСЗ продължи с обсъждането на експертите и на техните евентуални показания. Джейк се подразни от поведението на съдия Атлц и дори не се опита да скрие чувствата си. Кулминацията на заседанието беше раздаването на списъка със съдебните заседатели и съдията го остави за най-накрая. Наближаваше обед, когато секретарката раздаде списъка.

— Имената са деветдесет и седем — каза Атли, — а хората са проучени внимателно по всякакви показатели, освен възраст. Както знаете, някои хора над шейсет и пет годишна възраст не желаят да бъдат освобождавани от това свое задължение, затова оставям на вас, господо, да решавате по време на избора.

Адвокатите се възряха в имената, търсейки приятелски настроени, симпатизиращи и умни хора, които веднага да застанат на тяхна страна и да произнесат правилната присъда. Атли продължи:

— Сега ме чуйте. Няма да допусна да контактувате с тях. Доколкото чувам какво се говори за големите съдебни процеси напоследък, не е необичайно адвокатите да проучват възможно най-подробно списъка от кандидати за съдебни заседатели. Направете го. Но не осъществявайте контакт с тях, не ги следете, не ги плашете и не ги тормозете. Ще се разправам строго с всеки, който го направи. Не разгласявайте списъците. Не искам целият окръг да разбере кои са кандидатите.

— В каква поредност ще се явяват, господин съдия? — попита Уейд Лание.

— Напълно произволно.

Адвокатите се смълчаха, докато бързо преглеждаха имената. Джейк определено имаше предимство, защото беше на своя територия. Но всеки път когато преглеждаше списък със съдебни заседатели, се чудеше колко малко са познатите му имена. Някой предишен клиент или човек от църквата. Приятел от гимназията от Карауей. Първи братовчед на майка му. След бърз преглед установи, че познава двайсетина души от деветдесет и седем. Хари Рекс щеше да познава повече. Ози щеше да познава всички чернокожи и много от белите. Лушън щеше да се хвали колко много хора познава, но всъщност вече твърде отдавна седеше на верандата си.

Уейд Лание и Лестър Чилкот от Джаксън не познаваха никого, но пък имаха много помощници. Бяха се сдушили с фирмата на Съливан, която с деветте си адвокати все още беше най-голямата в окръга, и щяха да получат много съвети.

В дванайсет и половина съдия Атли се измори и освободи всички. Джейк побърза да излезе от залата, чудейки се дали старецът е физически способен да проведе един съдебен процес. Освен това се притесняваше по кои правила ще се води той. Очевидно новите разпоредби нямаше да бъдат строго следвани.

Въпреки всичко Джейк и останалите адвокати в щата знаеха, че Върховният съд на Мисисипи се слави с факта, че се обляга на мъдростта на местните съдии. Те бяха там, в разгара на битката. Виждаха лицата на хората, слушаха показанията, усещаха напрежението. Кой сме ние, питаха се върховните съдии през десетилетията, че да седим отдалече и безстрастно да заменяме преценката на съдия Еди—кой си с нашата собствена?

Както винаги, процесът щеше да премине според правилата на Рубън.

Каквито и да се окажеха те в съответния момент.

Уейд Лание и Лестър Чилкот отидоха право във фирмата на Съливан и се отправиха към заседателната зала на втория етаж. Там ги чакаше плато със сандвичи, както и раздразнителен дребен мъж с отривист акцент от северозападните щати. Това беше Майрън Панки, бивш адвокат, намерил си ниша в относително нова област като консултациите по избора на съдебни заседатели. Тези експертни умения постепенно си пробиваха път във всеки по-голям съдебен процес. Срещу щедър хонорар Панки и хората му вършеха чудеса и подбираха идеалните съдебни заседатели или поне най-добрите възможни. Вече бяха провели проучване по телефона. Бяха интервюирали двеста регистрирани гласоподаватели от съседните на окръг Форд окръзи. Петдесет процента от тях заявяваха, че човек трябва да може да завеща имуществото си на когото и да е, дори в ущърб на членовете на семейството си. Деветдесет процента обаче се отнасяха с подозрение към собственоръчно написано завещание, според което всичко отива при последния човек, полагал грижи за

покойния. Данните се трупаха и в момента продължаваха да се анализират в седалището на Панки в Кливланд. Расовата принадлежност не беше фактор в никоя част от допитването.

Въз основа на предварителните данни Уейд Лание беше оптимистично настроен. Той ядеше сандвич, разговаряше и пиеше диетична кока-кола със сламка. Копия на списъка със съдебните заседатели бяха пръснати върху заседателната маса. Всеки от адвокатите във фирмата на Съливан беше получил екземпляр и беше помолен да прегледа имената възможно най-бързо, макар че бяха претоварени с работа както обикновено и трудно си представяха как ще успеят да удължат дори с пет минути и бездруго тежкия си график.

На едната стена беше окачена голяма пътна карта на окръг Форд. Бивш полицай от Клантън на име Сони Нане вече забождаше кабарчетата с номерца по улиците, на които живееха съдебните заседатели. Нане беше от Клантън, беше женен за жена от Карауей и твърдеше, че познава всички. Беше нает от Майрън Панки да приложи тези свои познания.

Към един и половина пристигнаха още четирима нови служители и получиха инструкции. Лание беше рязък, но точен. Искаше цветни снимки на всеки кандидат, на всеки квартал, на всяко превозно средство. Ако имаше стикери по броните на колите, трябваше да снимат и тях. Но при никакви обстоятелства не биваше да се излагат на опасността да ги хванат. Трябваше да се представят като хора, извършващи социологически проучвания, инкасатори, разносвачи на чекове от застрахователни компании, религиозни проповедници, обикалящи домовете, каквото и да е достоверно прикритие, само и само да разговарят със съседите и да научат, каквото успеят, без да пораждат подозрение. При никакви обстоятелства не биваше да влизат в пряк контакт с евентуалните съдебни заседатели. Трябваше да разберат къде работят тези хора, къде ходят на църква и къде учат децата им. Разполагаха само с основната информация за тях — име, възраст, пол, раса, адрес и избирателна секция — и нищо друго. Така че имаха да попълват доста празноти.

— Не бива да ви хващат — предупреди ги Лание. — Ако дейността ви предизвика подозрение, незабавно се омитайте. Ако някой започне да ви разпитва, дайте му измислено име и веднага се

върнете тук. При най-малкото съмнение, че някой може да ви забележи, незабавно си тръгнете. Въпроси?

Нито един от четиримата не беше от окръг Форд, така че вероятността да бъдат забелязани клонеше към нула. Двама бяха бивши полицаи, двама бяха детективи на свободна практика — познаваха улицата.

— С колко време разполагаме? — попита единият.

— Процесът започва след две седмици. Идвайте във фирмата през ден и предавайте събраните сведения. Крайният срок е петък следващата седмица.

— Да тръгваме.

— И гледайте да не ви хванат.

Експертът консултант на Джейк беше и негова секретарка и стажантка. Тъй като съдия Атли управляваше наследството така, все едно вадеше парите от собствения си джоб, и дума не можеше да става за истински консултант. Порша щеше да отговаря за събирането на сведения, или по-точно за обобщаването им. В четири и половина в понеделник следобед тя, Джейк, Лушън и Хари Рекс се събраха в работна стая на втория етаж, до предишния ѝ кабинет. Присъстваше и Ник Нортън, представлявал Марвис Ланг две години преди това.

Обсъдиха всичките деветдесет и седем имена.

Съдейки по вида и акцента им, Лони прецени, че са руснаци. След като ги наблюдава как един час се наливат с чиста водка, напълно се убеди. Груби, недодялани, шумни, направо си търсеха белята. Обикновено избираха нощ, когато работеше само един охранител. Собственикът на бара беше заплашил да сложи предупредителна табела за всички руснаци, но, разбира се, не го направи. Лони предполагаше, че мъжете са от екипажа на някой товарен кораб, който най-вероятно кара жито от Канада.

Потърси другия охранител у дома, но никой не вдигна. Собственикът също не беше там в момента, така че Лони отговаряше. Мъжете си поръчаха още водка. Лони се зачуди дали да не я разреди с вода, ама тези момчета веднага щяха да усетят. Когато единият плесна една от сервитьорките по хубавото дупе, събитията бързо излязоха от контрол. Единственият охранител, който никога не се бе плашил да прибягва към насилие, изръмжа нещо на провинилия се руснак, който в отговор му изръмжа на своя език и гневно се надигна. Замахна напосоки, не улучи, после замахна отново и този път улучи. От отсрещната страна на помещението банда патриотично настроени мотоциклетисти замериха руснаците с бирени бутилки. Всички се включиха в екшъна.

— Мамка му! — изруга Лони и се поколеба дали да не се измъкне през кухнята.

Много пъти беше виждал такива сцени. Барът му имаше славата на опасно място, което беше една от причините да му плащат толкова щедро, и то в брой.

Когато повалиха още една сервитьорка, Лони се мушна под бара, за да ѝ помогне. Мелето се вихреше на метри от него и когато той се пресегна да я хване, някой го цапардоса по тила. Причерня му, от раната рукна кръв и дългата му конска опашка подгизна. Лони беше на шейсет и шест, твърде стар дори за зрител на такъв побой.

Два дни лежа в болницата в Джуно. Собственикът на бара неохотно призна, че не разполага с никакви документи за този човек. Знаеше само името му — Лони Кларк. Някакъв полицаи все разпитваше и когато стана ясно, че Лони може изобщо да не дойде в съзнание, съставиха план. Собственикът на бара им каза в кой евтин пансион живее Лони. Ченгетата отидоха там. Нямаше почти никакви лични вещи, намериха обаче около трийсет килограма кокаин, спретнато увити във фолио и привидно непокътнати. Под матрака откриха и малка пластмасова чантичка с цип. Вътре имаше две хиляди долара в брой, шофьорска книжка от Аляска на името на Хари Мендоса, която се оказа фалшива, и паспорт, също фалшив, на името на Албърт Джонсън, още един фалшив паспорт на Чарлс Ноланд, откраднатата шофьорска книжка от Уисконсин на Уилсън Стиглиц, вече изтекла, и пожълтяла заповед за уволнението от флота на Ансил Хъбард от май 1955 г. Това бяха всички притежания на Лони, като изключим кокаина, разбира се, който на улицата струваше приблизително милион и половина.

На полицията ѝ отне няколко дни да провери документите. Лони вече се беше свестил и се чувстваше по-добре. Решиха да не го разпитват за кокаина, преди да бъде готов за изписване. Стаята му се охраняваше от цивилен полицаи. Тъй като единствените законни имена, изглежда, бяха Ансил Хъбард и Уилсън Стиглиц, ги пуснаха в националната база данни да проверят дали и какво ще се появи. Полицаят започна да си бърби с Лони, отбиваше се, носеше му млечни шейкове, но не отваряше дума за наркотиците.

След няколко посещения полицаят го осведоми, че не могат да открият нищо за човек на име Лони Кларк. Място и дата на раждане, номер на социалната осигуровка, постоянно местожителство? Каквото и да е, Лони?

Лони, който цял живот бе бягал и се бе крил, стана подозрителен и не толкова разговорлив. Полицаят попита:

— Познаваш ли някой си Хари Мендоса?

— Може би — отговори Лони.

О, нима? Къде, кога, как? При какви обстоятелства? Нищо.

Ами Албърт Джонсън или Чарлс Ноланд? Лони отговори, че може и да е виждал тези мъже преди много време, но не бил сигурен. Паметта му била обърквана, ту се прояснявала, ту се замъглявала. Все

пак черепът му бил пукнат и мозъкът му бил наранен, така че не помнел много неща преди сбиването. Защо били всички тези въпроси?

Лони вече знаеше, че са влизали в стаята му, но не беше сигурен дали са намерили кокаина. Имаше голяма вероятност собственикът на бара да беше отишъл в квартирата му след сбиването и да го бе взел. Лони не беше дилър, просто правеше услуга на приятел срещу щедро възнаграждение. Така че въпросът беше дали ченгетата са намерили кокаина. Ако отговорът бе „да“, Лони здравата беше загазил. Колкото по-малко кажеше, толкова по-добре. Отдавна беше научил, че когато ченгетата ти задават сериозни въпроси, трябва да отричаш, отричаш, отричаш.

Джейк беше на бюрото си, когато Порша му звънна.

— Албърт Мъри те търси.

Джейк грабна слушалката. Мъри имаше фирма във Вашингтон и беше специалист по откриването на изчезнали хора в страната и в чужбина. До този момент от имуществото на Сет Хъбард бяха платени четирийсет и две хиляди долара, за да се намери отдавна изчезналият му брат. Резултат нямаше. Постигнатото беше нищожно, въпреки че цената съперничеше на хонорарите на адвокатска фирма от голям град.

Скептичен както винаги, Мъри поде:

— Напипахме нещо за Ансил Хъбард, но не бързай да се радваш.

Той изложи фактите, каквито му бяха известни: фалшиво име, сбиване в бар в Джуно, пукнат череп, огромно количество кокаин и фалшиви документи.

— Човекът е на шейсет и шест години и продава кокаин? — попита Джейк.

— Наркопласьорите не се пенсионираат на определена възраст.

— Благодаря.

— Както и да е — продължи Мъри, — този тип е доста ловък и няма да признае нищо.

— Сериозно ли е ранен?

— Цяла седмица е в болницата. От там отива в ареста, така че лекарите не бързат. Пукнатият череп е сериозна работа.

— Щом казваш.

— Документът за уволнението му от флота предизвиква интереса на местните. Изглежда истински и не се вписва в картинката. Фалшива шофьорска книжка и фалшив паспорт може да ти свършат някаква работа, обаче заповед за уволнение отпреди трийсет години? За какво му е такова чудо на един престъпник? Разбира се, може да е откраднат.

— Значи се връщаме на стария въпрос. Как ще удостоверим самоличността му, ако го открием? — заключи Джейк.

— Точно така.

Нямаха снимки на Ансил Хъбард, които да им помогнат. В кутия в килера на Сет намериха няколко фотографии, предимно на Рамона, на Хършъл и на първата съпруга на Сет. Нямаше никакви снимки от детството му, нито една на родителите му или на по-малкия му брат. В училищния архив успяха да проследят Ансил до девети клас. Усмехнатото му лице се появи и на неясна групова снимка от гимназията в Палмира от 1934 г. Снимката беше увеличена заедно с още няколко снимки на Сет като зрял мъж. Тъй като вече петдесет години никой не беше виждал Ансил в окръг Форд, нямаше кой да каже дали е приличал на по-големия си брат като дете, или е изглеждал съвсем различно.

— Имаш ли човек в Джуно? — попита Джейк.

— Още не. Два пъти говорих с полицията. Мога да изпратя човек там в рамките на два и четири часа.

— Какво ще направи, когато пристигне? Ако Лони Кларк отказва да говори с местните власти, защо ще си развърже езика пред непознат?

— Едва ли ще се съгласи.

— Нека да помисля малко.

Джейк затвори и в продължение на един час мисли само за това. Беше първата им следа от месеци, и то много несигурна. Процесът започваше след четири дни, така че нямаше как той да се втурне към Аляска и по някакъв начин да удостовери самоличността на човек, който не желаше да бъде идентифициран и който бе променял самоличността си няколко пъти през последните трийсет години.

Слезе долу и намери Лушън в заседателната зала да проучва картончета с имената на съдебните заседатели, написани с главни букви. Бяха подредени спретнато по азбучен ред върху дългата маса, всичките деветдесет и седем, и оценени по скалата от едно до десет,

като десетката отбелязваше най-желаните кандидати. Много още нямаха оценка, защото за тях не се знаеше нищо.

Джейк му предаде разговора си с Албърт Мъри. Първата реакция на Лушън беше:

— Няма да казваме на съдия Атли, още не. Знам какво си мислиш — ако Ансил е жив и ние разберем къде се намира, ще се развикаме за отлагане на процеса и ще осигурим още малко време. Идеята не е добра, Джейк.

— Не планирах такова нещо.

— Има голяма вероятност да тикнат стареца зад решетките до живот и той да не може да се яви на процеса дори да иска.

— Не, Лушън, повече ме занимава самоличността му. Няма начин да го направим, без да разговаряме с него. Не забравяй, че го очаква дял от парите. Току-виж, се оказал по-склонен да съдейства, отколкото си мислиш.

Лушън закрачи около масата. Порша беше твърде неопитна, млада, чернокожа, така че надали щеше да успее да изкопчи тайните на възрастен бял мъж, който бягаше от нещо... или от всичко. Така че оставаше той, единственият подходящ човек от кантората. Запъти се към вратата и каза:

— Аз ще замина. Събери ми цялата информация, която можеш.

Не получи отговор, докато затваряше вратата зад гърба си. Единствената мисъл на Джейк беше: дано остане трезвен.

Ози се отби късно в четвъртък следобед. Хари Рекс и Порша бяха във вихъра на бойните действия и размишляваха над имената и адресите на кандидатите за съдебни заседатели. Джейк беше горе и говореше по телефона, мъчейки се да се свърже с още някои от свидетелите на Уейд Лание.

Засега задачата му беше отчайваща.

— Искаш ли бира? — попита Хари Рекс шерифа. До него се мъдреше нова бутилка „Бъд Лайт“.

— На служба съм и не пия — отговори Ози. — Надявам се, че не си с кола. Няма да ми е приятно да те арестувам за шофиране в нетрезво състояние.

— Ще наема Джейк да отлага цяла вечност. Имаш ли някакви имена?

Ози му подаде лист хартия.

— Няколко. Този Оскар Пелц, за когото говорихме вчера, живее близо до Лейк Вилидж и посещава същата църква като семейство Ростън.

Порша взе картончето, върху което с черен маркер беше написано името „ОСКАР ПЕЛЦ“.

— Аз бих го държал настрана — отбеляза Ози.

Хари Рекс погледна бележките си и каза:

— И бездруго сме го оценили с петица, не е много желан.

— Реймънд Грифис, който живее близо до супермаркет „Паркърс“ на юг. Какво имате за него?

Порша взе друго картонче.

— Бял, четирийсет и една годишен, работи във фирма за огради.

— Разведен, с втори брак, баща му е починал в катастрофа преди пет години — допълни Хари Рекс.

— И него дръжте настрана — каза Ози. — От мой източник разбрах, че брат му бил уличен във връзки с Клана преди три години по време на процеса срещу Хейли. Самият той, изглежда, не е член, но е бил на крачка. Привидно може и да изглеждат свестни, но са негодници.

— На него сме дали четворка — каза Хари Рекс. — Мислех, че проучваш чернокожите.

— Загуба на време. Всички чернокожи автоматично получават десетка за този процес.

— Колко са в списъка, Порша?

— Двайсет и един от деветдесет и седем.

— Ще ги вземем.

— Къде е Лушън? — попита Ози.

— Джейк го изпрати по задачи. Случайно да ти е провървяло с Пърнел Филипс? Според теб Мое Джуниър дали го познава?

— Той е трети братовчед на жената на Мое Джуниър, но избягват семейни събирания. Консервативни баптисти. Не бих му дал много точки.

— Порша?

— Да му дадем три — предложи тя авторитетно като опитен консултант по избора на съдебни заседатели.

— Това е проблемът с проклетия списък — изруга Хари Рекс. — Прекалено много тройки и четворки, а няма достатъчно осмици и деветки. Ще ни размажат.

— Къде е Джейк? — попита Ози.

— Горе, бори се по телефона.

Лушън отиде с колата си до Мемфис, летя до Чикаго, а от там летя цяла нощ до Сиатъл. По време на полета пи, но заспа, преди да успее да прекали. Уби шест часа на летището в Сиатъл, после летя два часа до Джуно с „Аляска Еър“. Настани се в хотел в центъра, обади се на Джейк, спа три часа, взе си душ, после се избърсна и облече стария черен костюм, който не беше слагал от десет години. С бялата риза и вратовръзката на индийски мотиви изглеждаше като адвокат. Тъкмо това целеше. Запъти се към болницата с поочукано куфарче в ръка. Двайсет и два часа след като беше заминал от Клантън, поздрави полицаия и на чаша кафе се осведоми за последните събития.

Не научи почти нищо. Мозъкът на Лони се подувал от някаква инфекция и той не бил в настроение да говори. Лекарите настоявали за спокойствие, затова през този ден полицаят не бил разговарял с него. Показа на Лушън фалшивите документи, които бяха намерили в евтиния пансион, и заповедта за уволнението от флота. Лушън пък му показа двете увеличени снимки на Сет Хъбард. Може и да имаше смътна прилика, но може и да нямаше. Трудно беше да се каже. Полицаят звънна на собственика на бара и го повика в болницата. Човекът познаваше Лони добре и имаше смисъл да види снимките. Барманът ги разгледа, но не откри прилика.

След като той си тръгна, Лушън обясни целта на посещението си. От шест месеца търсеха Ансил Хъбард, но засега неуспешно. Брат му, човекът от снимките, му бил завещал известна сума. Не цяло състояние, но със сигурност доста пари, та Лушън да се вдигне от Мисисипи до Аляска.

Полицаят не прояви особен интерес към делото за наследство. Повече го интересувал кокаинът. Не, не вярвал Лони Кларк да е наркопласъор. Всеки момент щели да смачкат престъпна организация

във Ванкувър и разполагали с няколко информатори. Говорело се, че Лони просто е укривал стоката безплатно. Да, щял да прекара известно време зад решетките, обаче ставало дума за месеци, не за години. Не, нямало да го пуснат да пътува до Мисисипи по никакъв повод, дори ако се окаже, че истинското му име е Ансил Хъбард.

След като полицаят си тръгна, Лушън се помота из болницата и се ориентира в коридорите, пристройките и междинните нива. Откри стаята на Лони на третия етаж и видя наблизомъж, който разлистваше списание и се стараяше да не задрямва. Предположи, че е от полицията.

Когато се мръкна, се прибра в хотела си, звънна на Джейк да го осведоми за събитията и отиде в бара.

Вече пета или шеста нощ прекарваше в тази влажна и тъмна стая с прозорци, които не се отваряха и през които изобщо не влизаше светлина. Медицинските сестри понякога тихо чукаха на вратата, преди да отворят, друг път просто изникваха до него. И в двете му ръце имаше системи, а над главата му светеше монитор. Осведомиха го, че няма да умре, но след пет-шест дни буквално без никаква храна, натъпкан с какви ли не лекарства и заобиколен от твърде много лекари и медицински сестри, Лони нямаше нищо против да се отнесе за по-дълго. Главата му пулсираше от болка, кръстът го болеше от обездвижването и на моменти му идеше да издърпа всички тръбички и кабели и да изхвърчи от стаята. Дигитален часовник показваше единайсет и десет.

Можеше ли да си тръгне? Свободен ли беше да излезе от болницата? Или горилите чакаха пред стаята му да го отведат? Никой не искаше да му каже. Беше питал по-дружелюбните медицински сестри дали някой го очаква, но получи завоалирани отговори. Много неща бяха неясни. На моменти виждаше екрана на телевизора, после всичко се размазваше. Ушите му неспирно бучаха и затова пелтечеше. Лекарите отричаха да му има нещо. Сестрите просто му даваха поредното хапче. По най-различно време нощем виждаше сенки, в стаята му се промъкваша хора, които го гледаха. Може да бяха студенти, които наблюдаваха истински пациенти, а може и да бяха просто сенки, които в действителност не съществуваха. Често

променяха лекарствата му, за да видят как ще реагира. Да опитаме това за болката. Това за замъгленото зрение. Това за сенките. За разреждане на кръвта. Антибиотик. Десетки хапчета по всяко време на деня и нощта.

Отново се унесе, а когато се събуди, беше единайсет и седемнайсет. В стаята беше тъмно като в рог, а единствената светлина беше червеникавото сияние от монитора над главата му.

Вратата безшумно се отвори, но от тъмния коридор не проникна светлина. Не беше медицинска сестра, а непознат мъж, който се приближи право до леглото му. Прошарена дълга коса, черна риза, възрастен човек, когото виждаше за пръв път. Очите му бяха присвити и сурови, а когато се приведе още по-наблизо, мирисът на уиски едва не зашлеви Лони в лицето.

— Ансил, какво стана със Силвестър Риндс? — попита той.

Сърцето на Лони спря да тупти и той ужасено се взря в непознатия, който постави ръка на рамото му. Мирисът на уиски се засили.

— Ансил, какво стана със Силвестър Риндс? — повтори въпроса той.

Лони се опита да отговори, но думите му изневериха. Премигна, но всъщност виждаше достатъчно ясно. Думите също бяха ясни, а акцента разпозна безпогрешно. Непознатият беше южняк.

— Моля? — успя да прошепне Лони едва чуто.

— Какво стана със Силвестър Риндс? — повтори непознатият и прониза Лони с поглед.

На рамката на леглото имаше копче, с което можеше да повика медицинска сестра. Лони бързо го натисна. Непознатият се отдръпна, превърна се отново в сянка и изчезна.

Най-сетне пристигна и медицинската сестра. Изобщо не беше от любимите му и не обичаше да я безпокоят. Лони искаше да говори, да ѝ каже за непознатия, обаче жената не го слушаше. Попита го какво иска и той обясни, че не може да заспи. Тя обеща след малко пак да го нагледа — все същото обещание.

Той лежеше уплашен в тъмното. Стресна го фактът, че го назоваха с истинското му име. Или защото миналото го беше застигнало. Или защото не беше сигурен дали действително е чул и

видял непознатия. Да не би в крайна сметка да полудяваше? Да не беше получил трайно мозъчно увреждане?

Унесе се. Ту потъваше в мрака, ту отново изплуваше, заспиваше за кратко, после отново се замисляше за Силвестър.

Джейк влезе в Кафето в седем и пет в събота и както обикновено разговорът позамря за няколко секунди, докато той си намери място и размени няколко шеговити ругатни. Процесът започваше след два дни и според Дел разговорите рано сутрин се въртяха най-вече около слухове и безкрайни мнения за делото. Темата се сменяше в мига, в който Джейк влезеше сутрин, но щом си тръгнеше, като че ли някой натискаше копче и разговорът за завещанието на Сет отново заемаше централно място. Макар клиентите да бяха до един бели, се сформираха няколко лагера. Имаше категорични мнения, че човек със здрав разум би следвало да може да раздава имуществото си както иска, независимо от семейството си. Други твърдяха, че той не е бил със здрав разум. Лети също си имаше противници. Повечето хора я смятаха за жена с леко поведение, която се е възползвала от клетия стар Сет.

Джейк се отбиваше поне веднъж седмично, когато Кафето беше празно, за да получи поверителни сведения от Дел. Особен интерес представляваше един редовен посетител на име Тъг Уайтхърст, държавен инспектор по месото. Брат му беше в списъка с кандидатите за съдебни заседатели, но Дел беше сигурна, че Тъг не го е споменавал. Той не говореше много, но по време на разговора беше заел страната на Кери Хъл, когато Хъл заяви, че на никого не му влиза в работата как човек се разпорежда с имуществото си. Всеизвестно беше, че Хъл е фалирал и задлъжнял, и всички знаеха, че той няма имущество, но подминаха думите му без коментар. Така или иначе, Дел смяташе, че Тъг Уайтхърст би заел позицията на Джейк, но кой можеше да каже същото за брат му?

На този етап от делото Джейк отчаяно се нуждаеше от всякакви сведения за деветдесет и седемте кандидати.

Той седеше на масата заедно с неколцина фермери и чакаше препечените си филийки. Разговорът се въртеше предимно около улова на костур, затова Джейк не можеше да участва сериозно. През

последните поне три години в някои кръгове се водеха спорове дали популацията от широкоуст костур в езерото Чатула се увеличава, или намалява. Изказваха се решителни мнения на висок глас и, изглежда, нямаше място за компромис. Специалисти колкото искаш. И точно когато мнението за намаляващата популация наклонеше везните, някой реализираше страхотен улов и споровете отново се разгаряха. На Джейк му беше дошло до гуша от темата, но въпреки това в момента беше признателен, че обсъждат нея, защото отклоняваше вниманието от случая „Хъбард“.

— Джейк, процесът започва в понеделник, нали? — попита Анди Фър.

— Да.

— И няма шанс за отлагане или нещо подобно?

— Не виждам такъв. Кандидатите за съдебни заседатели ще бъдат там в девет и малко след това трябва да започнем. Ти ще идваш ли?

— Не, трябва да ходя на работа. Много хора ли очакваш?

— Не се знае. Гражданските дела са доста скучни. Сигурно отначало ще има зрители, но подозирам, че бързо ще си тръгнат.

Дел му доля кафе.

— Залата ще е пълна и ти прекрасно го знаеш. Не е царяло такова вълнение от процеса на Хейли.

— А, бях го забравил — подметна Джейк и няколко души се засмяха.

Бил Уест разказа, че ФБР са нахлули в кабинетите на двама инспектори в окръг Полк, който се славеше с корупцията си, с което предизвика негативната реакция на почти всички, освен Джейк и Дел. Освен това намесата му промени темата, за което Джейк беше признателен. Предстоеше му дълъг уикенд в кантората и единственото му желание беше да закуси.

Порша пристигна към девет и двамата пиха кафе на балкона. Градът се събуждаше под тях. Тя му разказа, че рано-рано закусила с Лети, която била напрегната, в доста лабилно състояние и ужасена от процеса. Лети била изтощена от напрегнатото ежедневие в пълната с роднини къща, от старанието да ходи на работа и от усилието да не

обръща внимание на факта, че съпругът ѝ е в затвора заради убийството на две момчета. Като се добавеха предстоящият развод и оспорването на завещанието, човек лесно можеше да разбере защо Лети е развалина.

Порша призна, че и самата тя е изтощена. Работеше много в кантората и спеше малко. Джейк ѝ съчувстваше, но само донякъде. Съдебните процеси често изискваха работа по осемнайсет часа дневно и през уикендите, така че, ако намерението на Порша да стане адвокат беше сериозно, тя се нуждаеше от известна доза напрежение. През последните две седмици двамата се тренираха взаимно да запомнят всички деветдесет и седем имена от списъка със съдебните заседатели. Ако Джейк кажеше „Р“, Порша отговаряше: „Шест: Рейди, Рейкстро, Рийс, Райли, Робинс и Робард“. Ако Порша кажеше „У“, Джейк отговаряше: „Три: Уамплър, Уайтхърст, Уитън“. И така по цял ден тренираха паметта си.

В Мисисипи изборът на съдебни заседатели продължаваше най-много един ден. Джейк се удивляваше на процедурата в другите щати, където изборът отнемаше две седмици или месец. Не проумяваше подобна система, съдиите от Мисисипи също не я проумяваха. Те се отнасяха адски сериозно към избора на безпристрастни и справедливи съдебни заседатели. Просто не искаха да си пилеят времето.

Бързината можеше да се окаже от основно значение. Нужни бяха решения. Адвокатите и от двете страни не разполагаха с много време да се замислят над имената, нито да правят някъде справка за тях. Задължително беше да ги знаят и бързо да ги свързват с лица. Джейк беше твърдо решен да запомни всеки съдебен заседател, неговата възраст, адрес, работа, образование, вероизповедание и колкото се може повече събрани за него сведения.

След като деветдесет и седемте имена бяха подадени, Порша получи задачата да прерови съдебните архиви. Тя посвети часове на нотариалните актове и на поземления регистър и прегледа сделките от последните десет години. Прерови най-щателно списъците с гледаните дела, търсейки ищци и ответници, спечелили и изгубили. Шестнайсет от деветдесет и седемте човека бяха преминали през развод през последните десет години. Не беше сигурна какво означава това за съдебен процес, свързан с оспорването на завещание, но все пак разполагаше с информацията. Някой си господин Илай Рейди беше

завел четири съдебни дела и беше изгубил всичките. Порша провери за тежести и откри десетки искове за неплатени данъци, доставки или задължения към подизпълнители. Няколко от кандидатите за съдебни заседатели дължаха на окръга пари за данъци върху недвижимото си имущество. В данъчната служба тя прегледа квитанциите за платени данъци и направи списък на вида и модела превозни средства, които притежаваха кандидатите. Повечето се оказаха пикапи, нищо чудно.

Работата беше досадна и адски скучна, но Порша не забави темпо, и през ум не ѝ мина да се откаже. След като две седмици живя с тези хора, беше сигурна, че ги познава.

След кафето се заловиха отново за работа. Джейк започна да нахвърля встъпителната си реч. Порша се върна в заседателната зала при своите деветдесет и седем нови приятели. В десет часа Хари Рекс най-накрая се появи с пълна торба мазни сандвичи с колбас от Клод. Подаде един на Джейк, настоя той да го приеме, после плъзна към него някакъв плик.

— Това е чек от застрахователната ти компания „Ленд Файър енд Кежуълти“, шайка мошеници и идиоти, така че повече да не си си купил полица от тях, ясно? Сто трийсет и пет хиляди долара. Цялата сума съгласно споразумението. Нито цент не е отклонен за адвокатски хонорари, така че си ми страшно задължен, приятел.

— Благодаря. Щом си толкова евтин, залавяй се за работа.

— Наистина ми дойде до гуша от този случай, Джейк. В понеделник ще ти помогна със съдебните заседатели, после се махам. Имам си и мои дела, които да губя.

— Прав си. Просто ела на избора.

Джейк знаеше, че Хари Рекс няма да пропусне почти нищо от свидетелските показания, а после щеше всяка вечер да се разполага в заседателната зала, да нагъва пица и сандвичи и да обсъжда какво се е объркало и какво евентуално ще се случи на другия ден. Щеше да подлага под съмнение всеки ход на Джейк, да критикува безпощадно и язвително Уейд Лание, да ругае отрицателните решения на съдия Атли, да ръси нежелани съвети под път и над път, да всява постоянна потиснатост, задето губят невъзможен за спечелване случай, и понякога да бъде толкова непоносим, че на Джейк да му иде да го замери с нещо. Но Хари Рекс рядко грешеше. Познаваше закона и неговите тънкости. Четеше хората, както други четат списания. Без да

се набива на очи, той щеше да наблюдава съдебните заседатели, както те наблюдаваха Джейк, и съветите му щяха да бъдат безценни.

Въпреки доста категоричното нареждане на Сет Хъбард друг адвокат от окръг Форд да не печели от имуществото му, Джейк беше решен да намери начин да насочи някакъв хонорар към Хари Рекс.

Сет искаше неговото собственоръчно написано в последния момент завещание да издържи на всички предизвикателства. Хари Рекс беше изключително важен за постигането на тази цел.

Телефонът върху бюрото на Джейк звънна приглушено. Той не му обърна внимание.

— Ама защо тук вече никой не вдига телефона? — попита Хари Рекс. — Тази седмица звънях десет пъти, без да успея да се свържа.

— Порша е в съда. Аз съм зает. Лушън не вдига телефона.

— Само си помисли колко катастрофи, разводи и кражби пропускаш. Огромното човешко нещастие, което неистово се мъчи да пробие.

— Бих казал, че в момента сме затрупани с работа.

— Новини от Лушън?

— Тази сутрин нищо, но в Аляска е едва шест сутринта. Надали вече е станал.

— Сигурно сега се прибира. Голям глупак си, Джейк, да изпратиш Лушън. По дяволите, способен е да се напие, докато се прибира от тук до вкъщи, а дадеш ли му достъп до заведенията на летищата, хотелските барове и каквото още се сетиш, той ще се олее.

— Лушън намали пиенето. Смята да се яви на изпит и да си възстанови правата.

— За дъртия козел да намали пиенето означава да спре преди полунощ.

— Ти пък кога стана такъв трезвеник, Хари Рекс? Пиеш бира на закуска.

— Аз си знам темпото. Професионалист съм. А Лушън е най-обикновен пияница, това е.

— Ще погледнеш ли указанията за съдебните заседатели, или цяла сутрин ще злословиш за Лушън?

Хари Рекс се изправи и се заклатушка към вратата.

— По-късно. Да имаш студена бира?

— Не.

След като той си тръгна, Джейк отвори плика и разгледа чека от застрахователната компания. От една страна, се натъжи, защото чекът увековечаваше рухването на първия им дом. Да, беше изгорял преди повече от три години, но съдебното дело срещу застрахователната компания бе вдъхнало на него и на Карла надежда, че може и да успеят да го възстановят. Това все още беше възможно, но слабо вероятно.

От друга страна, чекът означаваше пари в банката — немного, но след като платяха двете ипотечи, щяха да им останат около четирийсет хиляди долара. Не беше неограничена сума, но щеше да понамали напрежението.

Джейк се обади на Карла и я предупреди, че им предстои малко празненство, така че да намери бавачка.

Лушън звучеше нормално по телефона, макар че за него нормално означаваше обичайния дрезгав глас и мъчителната дикция на пияница, който се опитва да пребори махмурлука. Съобщци, че техният човек Лони Кларк е прекарал трудна нощ, инфекцията му не се успокоявала и лекарите били по-разтревожени от преди. И най-важното — не пускали посетители при него.

— Какво смяташ да правиш? — попита Джейк.

— Да се помотая, да попътувам може би. Идвал ли си тук, Джейк? Поразително красиво е, от трите страни има планини, а Тихият океан е пред вратата ти. Градът не е голям и не е красив, обаче, боже, какъв пейзаж! Харесва ми. Мисля да изляза да поразгледам.

— Смяташ ли, че е той, Лушън?

— Знам по-малко, отколкото на тръгване от Клантън. Още е загадка. Ченгетата не дават пет пари кой е той, нито какво се е случвало някъде другаде, интересува ги само как да разбият наркоканала. Тук ми харесва, Джейк. Може да поостана. Не бързам да се връщам. Не ти трябва в съдебната зала.

Джейк определено беше съгласен, но не каза нищо.

— Прохладно е и не е влажно — продължи Лушън. — Представяш ли, Джейк, място без влага. Харесва ми. Ще държа под око Лони и ще си поговоря с него, когато ми позволят.

— Трезвен ли си, Лушън?

— Винаги съм трезвен сутрин. Проблемите започват в десет вечерта.

— Дръж ме в течение.

— Дадено, Джейк. Не се тревожи.

Оставиха Хана у родителите на Джейк в Карауей и пътуваха един час до Оксфорд. Минаха през кампуса на „Оул Мис“ и потънаха в гледки и спомени за един предишен живот. Беше топъл и ясен пролетен ден, студентите бяха навън по шорти и без обувки. Хвърляха фризби на моравата, измъкваха бири от хладилни чанти и поемаха топлината на залязващото слънце. Джейк беше на трийсет и пет, Карла — на трийсет и една. Колежът беше толкова скоро, но и толкова отдавна.

Разходка в кампуса винаги предизвикваше вълна от носталгия. И смайване. Ама наистина ли бяха на по трийсет и няколко? Като че ли миналия месец бяха студенти. Джейк се стараше да заобикаля Юридическия факултет — този кошмар не му се струваше достатъчно далечен. На здрачаване отидоха с колата до площада и паркираха пред сградата на съда. Помотаха се около час в книжарницата, пиха кафе на една тераса горе, после отидоха да вечерят в „Даунтаун Грил“, най-скъпия ресторант в окръга. Имаха пари за харчене, затова Джейк поръча бутилка бордо — шейсет долара.

На връщане, почти в полунощ, поеа по обичайния си маршрут и бавно минаха покрай Хокът Хаус. Няколко прозореца светеха и величествената стара къща сякаш ги канеше. На алеята беше паркиран спитфайърът на Уили Трейнър с номера от Тенеси. Все още поразмекнат от виното, Джейк предложи:

— Да се обадим на Уили.

— Не, Джейк, твърде късно е — възпротиви се Карла.

— Хайде де, Уили няма да се разсърди. — Той спря сааба и даде на заден.

— Джейк, много е невъзпитано.

— За някой друг, да, но не и за Уили. Освен това той иска да купим къщата. — Джейк паркира зад спитфайъра.

— Ами ако има компания?

— Компанията му ще се разрасне. Да вървим.

Карла неохотно излезе от колата. Спряха за секунда на тротоара и огледаха широката предна веранда. Въздухът беше натежал от уханието на трите едри божура и на ирисите. Бели и розови азалии бяха избуяли в цветните лехи.

— Предлагам да я купим — каза Джейк.

— Не можем да си я позволим — отговори тя.

— Не, но банката може.

Качиха се на верандата, натиснаха звънеца и чуха песента на Били Холидей от вътрешността на къщата. Най-сетне Уили се появи на входната врата по джинси и фланелка и отвори с широка усмивка.

— Виж ти, и това ако не са новите собственици — посрещна ги той.

— Просто минавахме оттук и се отбихме за едно питие — каза Джейк.

— Дано не се натрапваме — притеснено се обади Карла.

— Ни най-малко. Влизайте, влизайте — настоя Уили и им даде знак с ръка.

Отидоха в предния салон, където той държеше бутилка бяло вино в лед. Беше почти празна, затова домакинът бързо взе друга и я отвори. Междувременно обясни, че е в града, за да отразява процеса. Последното му начинание беше месечно списание, посветено на културата на южните щати. В първия му брой щеше да има подробен материал за Сет Хъбард и за огромното състояние, което е завещал на чернокожата си прислужница. Уили за пръв път споменаваше подобно нещо.

Джейк се зарадва на идеята за известна публичност извън окръг Форд. Беше се прочул с процеса на Хейли и това му беше харесало.

— Кой ще е на корицата? — пошегува се той.

— Сигурно няма да си ти — отговори Уили и им подаде две чаши, пълни догоре. — Наздраве!

Поговориха за процеса, но в главите на тримата се въртяха други мисли. Накрая Уили разчупи леда.

— Ето какво ви предлагам. Да си стиснем ръцете тази вечер и да сключим устен договор за къщата, само ние, тримата.

— Устните договори за недвижима собственост нямат законна сила — напомни Джейк.

— Не мразиш ли адвокатите? — подметна Уили на Карла.

— Повечето.

— Има законна сила, ако ние решим така — каза Уили. — Да си стиснем ръцете тази вечер за тайна сделка, а след процеса ще намерим истински адвокат, който да изготви истински договор. Отивате в банката, договаряте ипотеката и след три месеца приключваме.

Джейк и Карла се спогледаха. Застинаха за миг, като че идеята беше свършено нова. Всъщност толкова често бяха говорили за Хокът Хаус, че вече им беше дотегнало.

— Ами ако не ни отпуснат ипотеката? — попита Карла.

— Не ставай смешна. Всяка банка в града ще ви заеме парите.

— Надали — обади се Джейк. — В града има пет, съдил съм ги всичките.

— Вижте, двеста и петдесет хиляди са изключително изгодна цена за тази къща и банките го знаят.

— Мислех, че са двеста двамайсет и пет — каза Джейк и погледна Карла.

Уили отпи от виното си, млясна доволно с устни и каза:

— Е, така беше за кратко, обаче вие не клъвнахте на тази цена. Честно казано, къщата струва поне четиристотин хиляди. В Мемфис...

— Вече сме водили този разговор, Уили. Това не е центърът на Мемфис.

— Не, не е, обаче двеста и петдесет хиляди е по-разумна цена. Това е положението, двеста и петдесет.

— Странен начин да продаваш, Уили — каза Джейк. — Ако не получиш колкото искаш, вдигаш цената, така ли?

— Повече няма да я вдигам, Джейк, освен ако не се появи някой лекар. Двеста и петдесет хиляди. Справедливо е и вие го знаете. Да си стиснем ръцете.

Джейк и Карла се спогледаха, после тя бавно се изправи и стисна ръката на Уили.

— Браво, момиче! — каза Джейк.

Сделката беше сключена.

Чуваше се само тихото бръмчене на монитор някъде зад и над него. Единствената светлина беше червеното сияние на дигиталните цифри, които отразяваха жизнените му показатели. Кръстът го болеше

и Лони се помъчи леко да се размърда. Венозна система постоянно вливаше бистри, но силни лекарства в кръвта му и през повечето време го предпазваше от болката. Ту беше в съзнание, ту се унасяше, идваше на себе си и пак заспиваше, будуваше броени секунди, после отново губеше съзнание. Вече нямаше представа колко часове и дни са минали. Бяха изключили телевизора и му бяха взели дистанционното. Лекарствата бяха толкова силни, че дори най-досадните медицински сестри не можеха да го събудят нощем, колкото и да искаха.

Когато се събуди, Лони усети някакво движение в стаята — санитарии, чистачки, лекари, много лекари. Понякога ги чуваше как разговарят тихо и сериозно и вече беше решил, че умира. Инфекцията, чието име не можеше да произнесе или да запомни, бе обхванала тялото му и лекарите не смогваха. Ту в съзнание, ту в безсъзнание.

Безшумно се появи непознат, който докосна предпазната решетка на леглото му.

— Ансил — тихо, но категорично попита той. — Ансил, чуваш ли ме?

Лони отвори широко очи, като чу името си. Беше възрастен мъж с прошарена коса и черна фланелка. Същото лице, беше се върнал.

— Чуваш ли ме, Ансил?

Нито едно мускулче не помръдна на лицето на Лони.

— Не се казваш Лони, знаеш го. Ти си Ансил, Ансил Хъбард, брат на Сет. Ансил, какво стана със Силвестър Риндс?

Макар да беше ужасен, Лони не трепна. Усети мириса на уиски, помнеше го от предишната вечер.

— Какво се случи със Силвестър Риндс? Бил си на осем години, Ансил. Какво се случи със Силвестър Риндс?

Лони отвори очи и пое дълбоко въздух. За секунда загуби съзнание, после ръцете му трепнаха и той отвори очи. Непознатия го нямаше.

Лони повика медицинската сестра.

Осем години поред съдия Атли и госпожа Атли не бяха пропускали неделната служба в Първа презвитерианска църква. Петдесет и две поредни недели в продължение на осем години. Грипен вирус прекъсна поредицата. Жена му почина, съдията изгуби почва под краката си и дори пропускаше едно–две посещения годишно. Но не често. Беше такава ключова личност в паството, че отсъствието му винаги се забелязваше. Не се появи на църква в неделята преди процеса и когато Джейк осъзна това, мислите му започнаха да блуждаят по време на проповедта. Дали старецът не беше болен? Да не вземат да отложат процеса? Как ще се отрази на стратегията му? Десетки въпроси без отговор.

След църква Джейк и момичетата му се върнаха в Хокът Хаус, където Уили приготвяше бърнч на задната веранда. Настоя да бъде домакин на новите собственици, твърдеше, че иска да се запознае с Хана и да я разведе из къщата. Строго секретно, разбира се. Джейк и Карла предпочитаха засега да не замесват дъщеря си, но трудно потискаха вълнението си. Хана обеща да пази тази доста важна тайна. След обиколката, по време на която тя колебливо избра новата си стая, се настаниха в края на масата от дебели дъски на верандата. Поднесоха им пържени филийки и бъркани яйца.

Уили отмести разговора от къщата и го насочи към процеса. С лекота отново се превърна в журналист, подхвана отдалече и внимателно почна да задава въпроси по деликатната тема. Карла на два пъти стрелна Джейк с предупредителен поглед и той усети какво става. Когато Уили попита дали да очакват нови доказателства за интимна връзка между Сет Хъбард и Лети Ланг, Джейк учтиво заяви, че не може да отговори. Получи се малко неловко, защото Джейк се умълча, а домакинът им продължаваше да бърбори за слухове, които се опитваше да провери. Вярно ли било, че са предложили на Лети да си поделят парите и да сключат споразумение? Джейк отговори категорично, че не може да коментира. Имаше толкова много клюки.

Когато Уили отново постави въпрос относно евентуална интимна връзка, Карла се намеси:

— Моля те, Уили, присъства седемгодишно дете.

— Да, извинете.

Хана попиваше всяка дума.

След един час Джейк погледна часовника си и каза, че трябва да отива в кантората. Очертаваха се дълъг следобед и дълга нощ. Уили наля още кафе, докато двамата му благодаряха и оставяха салфетките си върху масата. Учтивото сбогуване им отне петнайсет минути. Докато се отдалечаваха с колата, Хана заяви:

— Новата къща ми харесва. Кога ще се нанесем?

— Скоро, миличка — отговори Карла.

— А къде ще живее господин Уили?

— О, той има още няколко къщи — отговори Джейк. — Не се тревожи за него.

— Много мил човек.

— Да, такъв е — рече Карла.

Лушън влезе след полицаия в стаята, където Лони седеше в очакване, а до него като страж стърчеше набита медицинска сестра. Жената не се усмихваше и, изглежда, нахълтването я дразнеше. Един от лекарите неохотно беше отстъпил пред молбата да зададат на болния няколко въпроса. Състоянието на Лони се беше пооправило през нощта и той се чувстваше по-добре, но лекарите и сестрите продължаваха да го пазят. И бездруго не обичаха адвокати.

— За този човек ти говорих, Лони — каза полицаият, без дори да понечи да представи новодошлия.

Облечен с черния си костюм, Лушън седна до краката на Лони и се усмихна престорено.

— Господин Кларк, казвам се Лушън Уилбанкс и работя за адвокат в Клантън, щата Мисисипи — съобщи той.

Лони беше виждал това лице преди, нали така? То му се явяваше и изчезваше посред нощ като привидение.

— Приятно ми е да се запознаем — отговори Лони, сякаш още не беше на себе си, но всъщност съзнанието му беше учудващо бистро.

— Участваме в съдебно дело, което налага да открием човек на име Ансил Хъбард. Роден е в окръг Форд, щата Мисисипи, на първи август хиляда деветстотин двайсет и втора година. Баща му е Клион Хъбард, а майка му е Сара Бел Хъбард, има един брат на име Сет, с пет години по-голям. Издирваме господин Ансил Хъбард под дърво и камък и до нас стигнаха сведения, че бихте могли да го познавате или пътищата ви да са се кръстосвали през последните години.

— И идвате чак от Мисисипи? — попита Лони.

— Да, но не е бог знае какво. И на юг имаме самолети. Кръстосахме целия континент да търсим Ансил.

— Какво съдебно дело? — попита Лони с пренебрежението, с което повечето хора се отнасят към тази неприятна тема.

— Доста е сложно. Сет Хъбард почина внезапно преди около шест месеца и остави след себе си голяма бъркотия. Много делови интереси, но почти никакво сериозно планиране по отношение на наследството. Работата ни като адвокати е най-напред да се опитаме да съберем родствениците, а това е доста сложна задача по отношение на семейство Хъбард. Имаме основания да смятаме, че вие може да знаете нещо за Ансил Хъбард. Така ли е?

Лони затвори очи и в главата му плисна вълна от болка. Отново отвори очи, впери ги в тавана и отговори тихо:

— Името нищо не ми говори, съжалявам.

Лушън сякаш или очакваше това, или не го чу и продължи:

— Сещате ли се за някой в миналото си, който може да познава Ансил Хъбард или да е споменавал това име? Помогнете ми, господин Кларк. Припомнете си. Изглежда, често сте се местили, познавате много хора на много места. Знам, че в момента главата ви е наранена, но не бързайте, просто помислете сериозно.

— Името не ми говори нищо — повтори той.

Медицинската сестра изгледа ядосано Лушън и като че ли всеки момент щеше да му се нахвърли. Той пренебрегна присъствието ѝ. Внимателно остави очуканото си куфарче на пода до леглото, където Лони не го виждаше. Вероятно вътре имаше нещо важно.

— Били ли сте в Мисисипи, господин Кларк?

— Не.

— Сигурен ли сте?

— Естествено, че съм сигурен.

— Ама че изненада! А ние мислехме, че сте роден там. Платихме доста на голяма детективска агенция, която издирва Ансил Хъбард. Когато изникна вашето име, те се заеха и откриха няколко човека на име Лони Кларк. Единият е роден в Мисисипи преди шейсет и шест години. Вие сте на шейсет и шест години, господин Кларк, нали?

Лони го погледна изумено и несигурно.

— Да, така е — бавно отвърна той.

— Тогава каква е връзката ви е Ансил Хъбард?

— Каза ви, че не го познава — намеси се сестрата.

— Не говоря с вас — сряза я Лушън. — Това е важен правен проблем, голямо дело, в което участват десетки адвокати, няколко съдилища и една камара пари, затова, ако поискам да си врите носа, ще ви осведомя. А дотогава ви моля да стоите настрана.

Бузите ѝ пламнаха и тя ахна смаяно.

Лони презираше точно тази медицинска сестра. И ѝ се озъби:

— Не говорете от мое име, ясно? Мога да се грижа за себе си.

Обсипана с укори, жената се отдръпна от леглото. Лушън и Лони, вече съюзени от презрението си към медицинската сестра, се взряха внимателно един в друг.

— Напоследък паметта ми ту е ясна, ту се замъглява, а и през повечето време ме държат упоен, нали разбирате? — каза Лони.

— Нямам нищо против да изчакам — успокои го Лушън. — Много е важно да открием Ансил Хъбард. — Извади визитка от джоба си и я подаде на Лони. — Това е шефът ми Джейк Бриганс. Обадете му се и проверете кой съм. Той е водещият адвокат по делото.

— И вие ли сте адвокат? — попита Лони.

— Да, просто визитките ми свършиха. Отседнал съм в „Глейшър Ин“ на Трета улица.

Късно следобед Хършъл Хъбард отключи вратата на бащината си къща и влезе. Беше празна вече колко време? Спря и пресметна мислено. Баща му се беше самоубил на втори октомври, неделя. Днес беше втори април, неделя. Доколкото му беше известно, къщата не беше почиствана след уволнението на Лети в деня след погребението. Върху телевизора и рафтовете с книги имаше дебел слой прах.

Миришеше на застояло и на стар тютюнев дим. Щракна ключа и лампите светнаха. Научил беше, че Куинс Лънди, управителят на наследството, се грижи за плащането на сметките. Кухненските плотове бяха безукорно чисти, хладилникът беше празен. От едното кранче капеше вода върху кафявото петно на порцелановата мивка. Той отиде в задната част на къщата, влезе в някогашната си стая, тупна с ръка кувертюрата, за да я изтупа от прахта, протегна се на леглото и впери поглед в тавана.

За шестте месеца няколко пъти беше превъртал богатството, харчеше го, както си поиска, но освен това го удвояваше и утрояваше с проникателни инвестиции. Понякога се чувстваше като милионер, друг път усещаше ужасна празнота, като си представяше как парите му се изплъзват и не му остава нищичко. Защо го беше направил старецът? Хършъл беше готов да признае и да поеме много по-голяма част от полагащата му се вина за напрегнатите им взаимоотношения, но не проумяваше как така се е оказал напълно изключен. Би могъл да обича Сет повече, но пък и Сет не даряваше бог знае колко обич. Би могъл да прекарва повече време тук, в къщата, но Сет не желаше присъствието му. Къде бяха сбъркали? На колко години беше Хършъл, когато разбра, че баща му е студен и дистанциран? Едно дете не може да припка подир баща, който няма време за него.

Хършъл никога не се беше опълчвал на баща си, никога не го беше злепоставял с публичен бунт или с нещо още по-лошо — наркомании, арести, престъпен живот. Раздели се със Сет осемнайсетгодишен и напусна дома, за да стане мъж. Не беше общувал с баща си на зряла възраст, защото Сет пък го беше пренебрегвал като малък. Детето не се ражда със склонност да пренебрегва, а я придобива. Хършъл се беше научил на това от истински майстор.

Дали парите щяха да променят нещо? Ако Хършъл бе знаел на колко възлиза богатството на баща му, какво би направил по-различно? Адски много неща, осъзнаваше той напоследък. Първоначално бе възприел надменно отношение и бе казал, поне пред майка си, че не би променил нищо. Нищичко. След като Сет не желаше да има нищо общо с единствения си син, тогава синът му щеше да остави нещата така. С течение на времето обаче и след като собственият му свят беше притъмнял, Хършъл съзнаваше, че е трябвало да е тук, в къщата, за да се погрижи за скъпия си стар баща. Да демонстрира въодушевена

проява на интерес към дървения материал и мебелите. Да помоли Сет да го въведе в бизнеса и евентуално да го подготви като свой заместник. Трябваше да преглътне гордостта си, да се върне в окръг Форд и да си наеме къща някъде наблизо. И със сигурност трябваше да държи Лети Ланг под око.

Беше страшно унижително, че не получаваше нищичко от това огромно състояние. Приятелите шушукаха зад гърба му. Враговете се наслаждаваха на нещастieto му. Бившата му съпруга го ненавиждаше почти толкова, колкото той презираше Сет, и злорадо разпространяваше ужасната, но вярна клюка в Мемфис. Макар че и собствените ѝ деца бяха пострадали, тя не можеше да се въздържи и стоварваше всичко върху главата на клетия Хършъл. Вече шест месеца той с мъка успяваше да върти бизнеса и да се съсредоточава над делата си. Сметките и дълговете се трупаха, а майка му му съчувстваше и помагаше все по-малко. Два пъти го помоли да се изнесе от дома ѝ и да си намери квартира. Той искаше, обаче не можеше да си го позволи.

Съдбата му сега се намираше в ръцете на ловък адвокат на име Уейд Лание, на раздражителния стар съдия Рубън Атли и на случаен състав от съдебни заседатели от дълбоката провинция на Мисисипи. На моменти се чувстваше сигурен. Справедливостта щеше да възтържествува, доброто щеше да победи злото и така нататък. Просто не беше редно една прислужница, независимо от цвета на кожата ѝ, да се появи през последните години на един дълъг живот и да манипулира събитията толкова умело. Почтеността беше на тяхна страна. Друг път обаче той продължаваше да усеща неописуемата болка, че всичко му се изплъзва. След като бе възможно да се случи веднъж, значи можеше да се случи отново.

Стените сякаш се приближиха още повече и застоялият въздух стана по-плътен. Безрадостен дом, с двама родители, които се презираха взаимно. Известно време Хършъл руга наум и двамата, после насочи мислите си към Сет. Защо създаваш деца, ако не ги искаш? От години търсеше отговор на този въпрос, но отговор нямаше. По-добре да се откаже.

Стига толкова. Той заключи къщата и потегли към Клантън, където го очакваха в шест следобед. Иън и Рамона вече бяха там, в голямата заседателна зала на втория етаж във фирмата на Съливан. Когато Хършъл пристигна, първокласният консултант по избор на

съдебни заседатели Майрън Панки представяше подробните си проучвания. Последваха бегли поздрави и запознанства. Панки водеше две свои служителки, две привлекателни млади дами, които старателно си водеха бележки.

Уейд Лание и Лестър Чилкот седяха в средата, а от двете им страни имаше стажанти. Говореше Панки:

— От телефонното проучване научихме също, че когато узнаят допълнителните факти, а именно, че завещанието е написано от заможен мъж на седемдесет години, а прислужницата е много по-млада привлекателна жена, повече от половината участници в проучването питат дали става дума и за секс. Ние никога не споменаваме за секс, но често това е инстинктивната реакция. Какво е ставало всъщност? Не повдигаме въпроса за расата, но почти осемдесет процента от чернокожите анкетиранци подозират, че е имало секс. И петдесет и пет процента от белите.

— Значи проблемът е налице, макар и да не е изказан — отбеляза Лание.

Нима не го знаехме и преди шест месеца, запита се Хършъл, драскайки в един бележник. Вече бяха платили на Панки две трети от хонорара му, възлизащ на седемдесет и пет хиляди долара. Парите засега даваше фирмата на Уейд Лание, която плащаше всички разноски по делото. Иън беше дал двайсет хиляди, Хършъл — нищо. Ако получеха наследството, щяха да водят война и за него.

Панки раздаде дебели папки — все приятни четива, — макар че адвокатите вече с часове бяха проучвали материалите. Вътре имаше страница-две биография на всеки кандидат за съдебен заседател, като се започнеше от Амброуз и се стигнеше до Янг. Имаше снимки на къщите и на автомобилите им, както и снимки на самите съдебни заседатели. Бяха взети от регистрите на църкви и клубове, от училищни годишници, а някои им бяха дадени тайничко от приятели.

— Идеалният съдебен заседател за нас е бял, над петдесет години — продължи Панки. — По-младите са посещавали интегрирани училища и са по-толерантни в расово отношение, а е очевидно, че ние не търсим толерантност. За жалост, колко порасистки е настроен човекът, толкова по-добре. Белите жени са малко по-предпочитани от белите мъже, защото те са склонни да проявяват по-силна завист към друга жена, съумяла да манипулира едно

завещание. Мъж може да прости на друг, че се е позабавлявал с прислужницата, жена обаче няма да прояви такова разбиране.

Седемдесет и пет хиляди за това? Хършъл продължаваше да си драска. Нима не бе очевидно? Стрелна с отегчен поглед сестра си, която изглеждаше изморена и стара. Нещата с Иън не вървяха добре, затова през последните три месеца братът и сестрата Хъбард разговаряха по телефона по-често, отколкото през последните десет години. Сделките на Иън не носеха печалба и нещастният им брак продължаваше да се пропуква. Иън прекарваше повечето време на Източното крайбрежие, където негови партньори ремонтираха един търговски център. Нея това я устройваше, не го искаше у дома. Рамона говореше открито за развод, поне пред Хършъл. Ако обаче изгубе делото, тя нямаше да има ход. Ще спечелим, уверяваше я Хършъл.

Занимаваха се измъчено с проучването до седем и половина, когато Уейд Лание заяви, че стига толкова. Отидоха в рибно ресторантче с изглед към езерото Чатула и си направиха приятна дълга вечеря, само адвокатите и клиентите им. След няколко питиета нервите се отпуснаха и всички се поуспокоиха. Подобно на повечето адвокати, Уейд Лание беше увлекателен разказвач и ги отрупа с весели разкази за битките си в залата.

— Ще спечелим, хора, имайте ми доверие — повтори той неведнъж.

Лушън беше в хотелската си стая с чаша уиски с много лед върху нощното си шкафче, забол нос в поредния неразгадаем роман на Фокнър, когато звънна телефонът. Слаб глас отсреща прошепна:

— Господин Уилбанкс, моля.

— Аз съм — отговори Лушън, затвори внимателно книгата и свали крака на пода.

— Обажда се Лони Кларк, господин Уилбанкс.

— Моля, казвайте ми Лушън, а аз ще ви наричам Лони, съгласен ли сте?

— Добре.

— Как се чувствате днес, Лони?

— По-добре, много по-добре. Вие бяхте в стаята ми снощи, Лушън, нали така? Сигурен съм. Мислех, че сънувам, когато в стаята

ми се появи непознат и ми каза нещо, но днес ви познах и си спомних гласа ви.

— Боя се, че наистина сте сънували, Лони.

— Не, не съм. Защото идвахте и преди. В петък и в събота през нощта бяхте вие. Сигурен съм.

— Никой не може да влезе в стаята ви, Лони. Доколкото разбрах, пред вратата ви има денонощна охрана.

Лони замълча, като че ли не знаеше това или ако го знаеше, се чудеше как тогава в стаята му е влязъл непознат. Накрая заговори:

— Непознатият ми каза нещо за Силвестър Риндс. Вие познавате ли Силвестър Риндс, Лушън?

— Той откъде е? — попита Лушън и безгрижно отпи глътка.

— Вас питам, Лушън, познавате ли Силвестър Риндс?

— Прекарал съм целия си живот в окръг Форд, Лони. Познавам всички — и бели, и черни. Обаче нещо ми подсказва, че Силвестър Риндс е роден, преди да се родя. Вие познавахте ли го?

— Не знам. Всичко ми е мътно. Беше толкова отдавна... — Гласът му заглъхна, сякаш беше изпуснал слушалката.

Накарай го да продължи да говори, нареди си Лушън.

— Повече ме интересува Ансил Хъбард — каза той. — Това име да ви напомня нещо?

— Може би — немощно отговори Лони. — Можете ли да се отбиете утре?

— Разбира се. По кое време?

— Елате рано. Сутрин не съм изморен.

— Кога приключва визитацията?

— Не знам. Към девет.

— Ще дойда в девет и половина, Лони.

Невин Дарк паркира пикапа пред сградата на съда и погледна часовника си. Беше подранил точно както възнамеряваше. За пръв път го призоваваха като съдебен заседател и той неохотно беше готов да признае, че е доста развълнуван. Обработваше двеста акра западно от Карауей и рядко ходеше в Клантън, всъщност не помнеше кога за последен път е бил в столицата на окръга. За случая беше обул най-новия панталон в цвят каки и авиаторското кожено яке, което беше наследил от баща си, служил като пилот през Втората световна война. Съпругата му беше изгладила памучната му риза с копченца на яката. Невин рядко се издокарваше. Сега спря и се озърна, търсейки с поглед други хора с призовка в ръка.

Знаеше малко за случая. Братът на жена му, голям фукльо, твърдеше, че според него делото било за някакво собственоръчно написано завещание, но не знаеше почти никакви други подробности. Нито Невин, нито съпругата му получаваха местните вестници. Не бяха стъпвали в църквата от десет години, затова много клюки ги подминаваха. В призовката не пишеше нищо за процеса, за който беше призован като съдебен заседател. Невин не беше чувал нито за Сет Хъбард, нито за Лети Ланг. Името на Джейк Бриганс му беше познато, но само защото Джейк беше от Карауей, а процесът срещу Хейли определено нашумя.

С две думи, Невин беше идеалният съдебен заседател: сравнително умен, справедлив и неинформиран. Призовката беше сгъната в джоба на якето му. Поразходи се из площада да убие няколко минути, после влезе в съда, където ставаше оживено. Качи се по стълбите и се присъедини към хората, струпали се край внушителната дъбова врата на голямата съдебна зала. Двама помощник-шерифи с униформи държаха списъци. Провериха Невин, а когато влезе в залата, една служителка му се усмихна и му посочи място отляво.

Той седна до привлекателна жена с къса пола, която след няколко минути го осведоми, че преподава в училището заедно с Карла Бриганс

и сигурно няма да бъде избрана. Трудно ѝ беше да повярва на признанието му, че не знае нищо по случая. Всички съдебни заседатели си шепнеха, докато наблюдаваха как адвокатите пристъпват важно-важно. Съдийското място беше празно. Пет-шест секретари подреждаха някакви документи, но всъщност не правеха бог знае какво, просто оправдаваха присъствието си на най-сериозното оспорване на завещание в окръг Форд. Някои от юристите нямаха абсолютно никакво участие и основание да присъстват, но пълната с кандидати за заседатели зала винаги привлича редовните посетители на съда.

Адвокат Чък Риа например нямаше клиенти, кантора и пари. От време на време проверяваше регистъра на собствениците на недвижими имоти, затова киснеше в съда, където убиваше адски много време, наливаше се е безплатно кафе в канцеларията, когато намереше току-що сварена кана, и флиртуваше със секретарките, които го познаваха добре. Ключкарстваше за всеки адвокат, който се появеше, и, най-общо казано, рядко пропускаше процес. И понеже нямаше свой, наблюдаваше чуждите.

Точно в този ден беше облечен с най-тъмния си костюм и обувките му блестяха, току-що лъснати. Поговори си с Джейк и с Хари Рекс — които го познаваха прекрасно, — както и с адвокати от другите градове, които вече бяха научили, че Чък е постоянното присъствие. Във всеки съд ги има.

Някакъв мъж вляво от Невин поде разговор. Каза, че е собственик на фирма за огради в Клантън и преди време е поставил ограда от метална мрежа за ловните кучета на Хари Рекс Вонър. Посочи го и обясни:

— Онзи дебелият с грозния костюм. Това е Хари Рекс Вонър. Най-злият бракоразводен адвокат в окръга.

— Той с Джейк Бриганс ли работи? — попита Невин, който нямаше никаква представа.

— Така изглежда.

— А кои са другите адвокати?

— Кой знае! Напоследък се навъдиха толкова много! Площадът се напълни с тях.

Съдебният пристав се разбуди и оповести:

— Всички да станат, влиза съдът. Съдебният състав на Двайсет и пети съдебен окръг в Мисисипи под председателството на почитаемия Рубън Атли.

Съдия Атли се появи отзад и зае мястото си, докато присъстващите се изправяха.

— Моля, седнете — каза той и останалите шумно се настаниха обратно по пейките.

Съдията поздрави всички и благодари на призованите за съдебни заседатели, че са дошли. Като че ли можеха да откажат. Обясни, че първата задача на съда е изборът на съдебни заседатели — дванайсет основни членове, плюс двама в резерва, — която според него щяла да отнеме почти целия ден. На моменти щели да напредват съвсем бавно, както често се случвало в съда, затова помоли присъстващите за търпение. Секретарка беше написала всяко име на листче и после беше събрала всички листчета в пластмасово кошче. Съдията щеше да тегли имената напосоки и това щеше да определи първоначално къде да седат. След като първите петдесет човека заемеха местата си, останалите щяха да бъдат освободени до края на деня и евентуално да бъдат повикани на следващия ден. Във всяка половина на залата имаше по десетина дълги пейки, на които можеха да седнат десетина човека. Тъй като беше препълнено, съдия Атли помоли другите зрители да станат и да освободят първите четири реда отляво. Минаха няколко минути, докато хората се препъваха и се тътреха, неуверени накъде да поемат. Повечето останаха прави до стените. Съдията бръкна в пластмасовото кошче, извади едно име и го прочете високо:

— Господин Невин Дарк.

Сърцето на Невин спря за секунда, но той се изправи и каза:

— Да, сър.

— Добро утро, господин Дарк. Бихте ли седнали ето тук, на първия ред, най-накрая вляво. Засега ще ви наричаме съдебен заседател номер едно.

— Разбира се.

Невин тръгна по пътеката и забеляза, че адвокатите го гледат така, все едно току-що е застрелял някого. Седна на празния първи ред, а адвокатите продължиха да го зяпат. Всичките.

Невин Дарк. Бял мъж, на петдесет и три години, фермер, една съпруга, две пораснали деца, не посещава конкретна църква или

граждански клуб, не е учил в колеж, няма криминално досие. Джейк му беше дал седмица. Дватама с Порша прегледаха бележките си.

Хари Рекс, който стоеше в ъгъла, също прегледа бележките си. Според тях идеалният съдебен заседател беше чернокож мъж или жена на каквато и да е възраст, но сред призованите нямаше много такива. На масата на противниковата страна Уейд Лание и Лестър Чилкот сверяваха проучванията си. Техният идеален съдебен заседател беше бяла жена на четирийсет и пет години и нагоре, отраснала сред дълбоката сегрегация на стария Юг и напълно нетолерантна към чернокожите. Те харесваха Невин Дарк, макар да не знаеха за него повече, отколкото Джейк.

Заседател номер две беше Трейси Макмилън, секретарка, бяла, на трийсет и една години. Съдия Атли бавно разлистваше документите си, проучваше имената, стараше се да ги произнеса безукорно и даваше предостатъчно време на всеки да заеме мястото си. Когато първата редица се напълни, се насочиха към втората, където първата призована беше съдебен заседател номер единайсет, Шери Бинтън.

След един час настаниха първите петдесет. След това съдия Атли освободи останалите и им обясни, че ще бъдат на повикване до второ нареждане. Някои си тръгнаха, но повечето останаха по местата си и се превърнаха в част от публиката.

— Да направим петнайсет минути почивка — каза съдията, удари с чукчето, надигна се трмаво и излезе с клатушкане и развята черна роба.

Адвокатите се събраха на групи. Всички говореха едновременно.

Джейк, Хари Рекс и Порша отидоха право в залата, където провеждаха дискусиите си съдебните заседатели и която в момента беше празна. Щом Джейк затвори вратата, Хари Рекс каза:

— Прецакани сме, ясно ли ти е? Много лош жребий. Много, много лош.

— Спокойно. — Джейк метна бележника си на масата и изпука кокалчетата на пръстите си.

— От петдесетте имаме единайсет чернокожи. За съжаление, четирима от тях са на втория ред. Пак сме отзад.

— На забавна ли се правиш? — сопна ѝ се Хари Рекс.

— Ами да, стори ми се доста остроумно.

— Престанете де — намеси се Джейк. — Надали ще стигнем подалече от четирийсет.

— И според мен — отговори Хари Рекс. — За протокола, съдил съм номер седем, единайсет, трийсет и едно и четирийсет и седем в бракоразно дело. Те не знаят, че работя за теб, господин Бриганс, пък и не съм сигурен защо работя за теб, понеже знам, че няма да ми платиш. Понеделник сутринта е, кантората ми е пълна с развеждащи се съпрузи, някои от които носят пистолети, а аз кисна в съдебната зала като Чък Риа и не ми се плаща.

— Млъкни, моля те — изръмжа Джейк.

— Щом настояваш.

— Не е безнадеждно — отбеляза Джейк. — Жребият не е добър, но не е и съвсем безнадежден.

— Обзалагам се, че Лание и момчетата са се ухилили до ушите.

— Не ви разбирам, хора — обади се Порша. — Защо всичко опира до черни срещу бели? Гледах тези хора, гледах ги и не открих закоравял расист, който би изгорил завещанието и би присъдил всичко на другата страна. Там видях някои разумни хора.

— И някои неразумни — каза Хари Рекс.

— Съгласен съм с Порша, но сме далече от окончателното жури. Хайде да престанем за малко да се дърлим.

След почивката адвокатите получиха правото да преместят столовете си от другата страна на масите, за да са очи в очи с кандидатите за съдебни заседатели. Съдия Атли зае мястото си без ритуалното „Моля станете, влиза съдът“. Обясни, че очаква процесът да продължи три-четири дни и че категорично планира да са приключили до петък следобед. Представи всички адвокати, без асистентите. Джейк беше сам срещу цяла армия.

Съдия Атли обясни, че ще се спре на някои аспекти, които трябва да бъдат обсъдени, а после ще остави адвокатите да задават въпроси. Започна със здравословното състояние — попита има ли болен, човек, на когото му предстои лечение, или някой, който не може да седи и да слуша продължително време. Една жена се изправи и отговори, че съпругът ѝ е в болница в Тюпълоу и тя трябва да бъде там.

— Освобождавам ви — прояви състрадание Атли и жената побърза да напусне съдебната зала.

Номер двайсет и девет вече го нямаше. Номер четирийсет имаше дискова херния, през уикенда състоянието му се бе влошило и човекът твърдеше, че има силни болки. Вземаше болкоуспокояващи, от които му се dospиваше.

— Освобождавам ви — каза съдия Атли.

Изглеждаше склонен да освободи всеки с основателно оплакване, но всъщност се оказа, че не е така. Когато попита за проблеми в работата, се изправи мъж със сако и вратовръзка и заяви, че просто не може да отсъства от офиса. Бил областен мениджър в компания за стоманени конструкции и работата му била много отговорна. Намекна, че дори е възможно да я изгуби. Лекцията на съдията относно гражданския дълг продължи пет минути. Мениджърът бе остро разкритикуван. Атли завърши с думите:

— Ако изгубите работата си, господин Крофорд, уведомете ме. Ще изпратя призовка на шефа ви, ще го изправа пред съда и ще му осигуря един много неприятен ден.

Господин Крофорд седна, скастрен и унижен. Повече никой не направи опит да изклинчи от задълженията си като съдебен заседател заради работата си. Съдия Атли премина на следващия въпрос от списъка си — предишно участие в жури. Няколко човека казаха, че и преди са били съдебни заседатели, трима в щатския съд и двама във федералния. Нищо от този опит нямаше да повлияе на способността им да разглеждат предстоящия случай.

Девет души заявиха, че познават Джейк Бриганс. Бяха негови предишни клиенти, затова освободиха и тях. Две жени ходеха в същата църква, но смятаха, че този факт няма да повлияе на преценката им. Тях не освободиха. Далечен негов роднина беше освободен. Учителката от училището на Карла заяви, че познава добре Джейк и е твърде близка на семейството, за да бъде обективна. И нея освободиха. Последен беше един съученик от Карауей, който призна, че познава Джейк от десет години. Оставиха го в състава и щяха да се занимаят с него по-късно.

След това представиха отново всеки адвокат. Никой не познаваше Уейд Лание, Лестър Чилкот, Зак Зайтлър или Джо Брадли Хънт, но те не бяха от града.

— Така, продължаваме. Въпросното завещание е написано от човек на име Сет Хъбард, вече покойник, разбира се. Някой от вас да

го е познавал лично?

Две ръце се вдигнаха колебливо. Един мъж се изправи и каза, че е израсъл в района на Палмира и е познавал Сет, когато са били помлади.

— На колко години сте, господине? — попита съдия Атли.

— На шейсет и девет.

— Знаете ли, че можете да поискате да бъдете освободен, ако сте навършили шейсет и пет?

— Да, господин съдия, но нали не е задължително?

— О, не. Ако искате да изпълните дълга си, това е достойно за възхищение. Благодаря ви.

Една жена съобщи, че преди време е работила в склад за дървен материал, собственост на Сет Хъбард, но това нямаше да бъде проблем. Съдия Атли съобщи имената на двете съпруги на Сет и попита дали някой ги познава. Една жена заяви, че по-голямата ѝ сестра е била приятелка на първата му съпруга, но това било отдавна. Хършъл Хъбард и Рамона Хъбард Дафо бяха помолени да се изправят. Те се усмихнаха неловко на съдията и на съдебните заседатели, после седнаха. Съдия Атли последователно попита кандидатите дали ги познават. Вдигнати бяха няколко ръце, всички на бивши съученици от гимназията в Клантън. Съдия Атли зададе поредица от въпроси. Хората твърдяха, че знаят малко за случая и че ограничената информация няма да им повлияе.

Стана непоносимо досадно. Въпросите на съдия Атли заемаха няколко страници. По обед дванайсет от петдесетте кандидати бяха освободени, всичките бели. От останалите трийсет и осем единайсет бяха чернокожи и нито един не беше вдигал ръка.

През обедната почивка адвокатите се събраха на групи и започнаха да обсъждат кой е приемлив и кой трябва да бъде изхвърлен. Без да обръщат внимание на изстиналите си сандвичи, те заспориха относно езика на тялото и израженията на хората. В кабинета на Джейк обстановката беше по-светла, защото кандидатите бяха потъмни. В заседателната зала във фирмата на Съливан настроението беше по-мрачно, защото чернокожите натежаваха. От единайсетте човека нито един не бе признал, че познава Лети Ланг. Невъзможно в толкова малък окръг! Явно действаше някакъв заговор. Специализираният им консултант Майрън Панки беше наблюдавал

няколко човека внимателно по време на интервюто и нямаше никакви съмнения, че те правят всичко по силите си да бъдат включени в журито. Само че Майрън беше от Кливланд и не знаеше почти нищо за чернокожите от Юга.

Уейд Лание обаче не се впечатли. Беше гледал повече дела в Мисисипи от останалите адвокати, взети заедно, и останалите трийсет и осем кандидати не го притесняваха. По време на почти всеки процес той наемаше консултанти, които да проучат произхода на съдебните заседатели, но видеше ли ги от кръв и плът, сам умееше да ги разгадава. И макар да не го каза, видяното сутринта му допадна.

Лание все още разполагаше с две големи тайни — собственоръчно написаното завещание на Айрин Пикъринг и показанията на Джулина Кид. Доколкото му беше известно, Джейк не подозираше какво предстои. Ако Лание успееше да взриви тези две бомби в съда, можеше да извоюва единодушна присъда. След сериозни преговори Фриц Пикъринг се беше съгласил да свидетелства срещу седем хиляди и петстотин долара. Джулина Кид беше склонила само за пет хиляди. Нито Фриц, нито Джулина бяха говорили с представител на противниковата страна, затова Лание беше сигурен, че предвидената засада ще проработи.

Засега фирмата му беше похарчила или беше решила да похарчи повече от осемдесет и пет хиляди долара за съдебни разноски — пари, за които в крайна сметка отговорни бяха клиентите. Цената на делото рядко се подлагаше на обсъждане, но винаги присъстваше в мислите им. Клиентите се тревожеха заради растящите разходи, но Уейд Лание познаваше икономическата реалност на големите съдебни процеси. Две години преди това фирмата му беше похарчила двеста хиляди долара по дело за компенсация поради некачествен продукт и беше изгубила.

Хвърляш заровете и понякога губиш. Уейд Лание обаче не възнамеряваше да изгуби процеса на Сет Хъбард.

Невин Дарк се настани в сепаре в Кафето с трима от новите си приятели и поръча на Дел студен чай. И четиримата носеха бели значки с думите „Съдебен заседател“, изписани с дебели сини букви, като че ли вече официално бяха недосегаеми. Дел беше виждала

такива значки поне стотина пъти и знаеше, че трябва да слуша внимателно, но да не задава въпроси и да не дава мнения.

Останалите след първия ден трийсет и осем съдебни заседатели бяха предупредени от съдия Атли да не обсъждат делото. И понеже четиримата на масата на Невин не се познаваха, всеки разказа по нещо за себе си, докато преглеждаха менютата. Фран Декър беше пенсионирана директорка на училище от Лейк Вилидж, южно от Клантън. Чарлс Озиър продаваше трактори за компания в Тюпълоу и живееше близо до езерото. Деби Лакър живееше в центъра на Палмира с население 350 човека, но не познаваше Сет Хъбард. И понеже не можеха да обсъждат делото, си говореха за съдията, за съдебната зала и за адвокатите. Дел слушаше внимателно, но не успя да извлече нищо от разговора им, поне не и подробност, която да докладва на Джейк, ако той се отбиеше по-късно да научи клюките.

В един и петнайсет всеки си плати сметката. В един и половина, когато всички трийсет и осем човека вече присъстваха в залата, съдия Атли се появи и поздрави:

— Добър ден.

След това обясни, че ще продължи с избора и смята да го направи по донякъде необичаен начин. Всеки бъдещ съдебен заседател трябваше да отиде в кабинета му, за да бъде разпитан от адвокатите.

Джейк отпрати тази молба, защото подозираше, че като цяло групата съдебни заседатели знаят повече за случая, отколкото са склонни да признаят. Сигурен беше, че като ги повърти на шиш на четири очи, ще изтръгне по-подробни отговори. Уейд Лание не възрази.

— Господин Невин Дарк, ще дойдете ли в кабинета ми, ако обичате? — покани го съдия Атли.

Невин притеснено мина покрай съдийското място, през една врата и надолу по къс коридор, който го отведе в доста тясна стая, където всички го очакваха. Стенографката седеше, готова да запише всяка дума. Съдия Атли се настани в единия край на масата, а адвокатите се струпаха в другия.

— Напомням, че сте под клетва, господин Дарк — заяви съдия Атли.

— Разбира се.

Джейк Бриганс му се усмихна искрено и каза:

— Някои от въпросите сигурно ще ви се сторят доста лични, господин Дарк, затова няма да възразя, ако не искате да им отговорите. Разбирате ли?

— Разбирам.

— В момента имате ли подготвено завещание?

— Имам.

— Кой го изготви?

— Барни Съгс, адвокат от Карауей.

— А съпругата ви?

— Да, подписахме ги по едно и също време, в кантората на господин Съгс преди около три години.

Без да разпитва за повече подробности, Джейк завъртя въпросите около процеса на изготвяне на едно завещание. Какво ги бе накарало да си направят завещания? Децата им знаят ли какво е съдържанието им? Колко често променят завещанията си? Посочили ли са се взаимно за изпълнители? Наследявали ли са нещо съгласно нечие друго завещание? Той, Невин Дарк, смята ли, че човек трябва да има правото да завещава имуществото си на когото и да било? На човек извън семейството? На благотворителна организация? На приятел или на служител? А да изключва член на семейството, който вече не се ползва с благоразположението му? Дали господин Дарк или съпругата му са възнамерявали да променят завещанията си и да изключат от тях човек, който понастоящем е упоменат като бенефициент?

И така нататък. Когато Джейк приключи, Уейд Лание зададе поредица от въпроси за наркотици и болкоуспокояващи. Невин Дарк отговори, че ги използва само спорадично, но съпругата му преди време се лекувала от рак на гърдата и по едно време пиела много силни лекарства заради болките. Не помнеше какви точно. Лание прояви искрена загриженост за тази жена, която не познаваше, и поразпита достатъчно, за да създаде впечатлението, че силните болкоуспокояващи нерядко разстройват рационалното мислене. Семето беше умело посято.

Съдия Атли поглеждаше часовника и десет минути по-късно сложи край на въпросите. Невин Дарк се върна в съдебната зала, където всички впериха поглед в него.

Съдебен заседател номер две, Трејси Макмилън, чакаше на стол до мястото на съдията, и бързо беше поведена към задната стая, където

беше подложена на същия разпит.

Скуката налегна всички и мнозина от зрителите си тръгнаха. Някои съдебни заседатели задрямаха, други четяха и препрочитаха вестници и списания. Приставите се прозяваха и зяпаха през големите прозорци от дебело стъкло към моравата. Кандидатите се изреждаха един след друг в несекващо шествие до кабинета на съдия Атли. Повечето изчезваха за цели десет минути, но няколко души приключиха за по-малко.

Когато съдебен заседател номер единайсет се показа от стаята за разпити, тя подмина пейките и се запъти към вратата, освободена от изпълнение на гражданския си дълг по причини, които зрителите в залата никога нямаше да узнаят.

Лети и Федра излязоха за дълга почивка. Докато крачеха по пътеката към вратата, се стараеха да не поглеждат към представителите на рода Хъбард на задните редове.

Беше почти шест и половина, когато съдебен заседател номер трийсет и осем излезе от кабинета на съдията и се върна в залата. Съдия Атли демонстрира забележителна енергия и потри ръце.

— Господа, да приключваме вече, за да може утре сутринта да започнем свежи с встъпителните пледоарии. Съгласни ли сте?

— Господин съдия, бих искал отново да отправя искане за смяна на мястото на процеса — обади се Джейк. — Сега, след като разпитахме първите трийсет и осем съдебни заседатели, стана очевидно, че като цяло кандидат-участниците в журито знаят прекалено много за случая. Почти всеки от тях признава, че е подочул нещо. Доста необичайно за гражданско дело.

— Тъкмо обратното, Джейк — възрази съдия Атли. — Според мен те отговориха добре на въпросите. Разбира се, че са чували за делото, но почти всички твърдяха, че са успели да запазят своята непредубеденост.

— Съгласен съм, господин съдия — обади се Лание. — С няколко изключения съм впечатлен от заседателите.

— Искането се отхвърля, Джейк.

— Нищо чудно — промърмори Джейк достатъчно високо, за да бъде чуто.

— Така, можем ли да изберем съдебните заседатели?

— Аз съм готов — каза Джейк.

— Да започваме — отговори Уейд Лание.

— Много добре. Отхвърлям за процеса заседатели номер три, четири, седем, девет, петнайсет, осемнайсет и двайсет и четири. Възражения?

— Да, господин съдия, защо номер петнайсет? — бавно попита Лание.

— Каза, че познава семейство Ростън и че е дълбоко покрусен от смъртта на двамата им синове. Подозирам, че ще изпитва неприязън към всеки с фамилия Ланг.

— Той ни увери, че не е така, господин съдия — възпротиви се Лание.

— Разбира се, че ще ни увери. Просто не му вярвам. Отхвърлям го за процеса. Още нещо?

Джейк поклати глава. Лание се ядоса, но нищо не каза. Съдия Атли продължи:

— Всяка страна има право да отхвърли безусловно четирима. Господин Бриганс, представете първите дванайсет кандидати.

Джейк се взря в записките си и бавно поде:

— Добре, ще вземем номер едно, две, осем, десет, дванайсет, четиринайсет, шестнайсет, седемнайсет, деветнайсет, двайсет и едно и двайсет и две.

Възцари се продължителна пауза, докато всички в стаята преглеждаха схемите си и си водеха бележки. Накрая съдия Атли каза:

— Значи отхвърляте номер шест, тринайсет, двайсет и двайсет и три, така ли?

— Точно така.

— Готов ли сте, господин Лание?

— Само секунда, господин съдия — помоли Лание и се наведе към Лестър Чилкот.

Шепнаха си известно време в явно разногласие. Джейк напрегна слух, но нищо не разбра. Продължи да гледа бележките си и своите избрани дванайсет човека, съзнавайки, че няма да успее да ги запази всичките.

— Да продължим — подкани ги съдия Атли.

— Да, господин съдия — бавно поде Лание. — Ние отхвърляме номер пет, шестнайсет, дваисет и пет и дваисет и седем.

Въздухът излетя от стаята, докато всеки адвокат и съдията зачертаваха имена и местеха по-предните номера нагоре по стълбицата. Съдия Атли обобщи:

— И така, изглежда, съдебните ни заседатели са номера едно, две, осем, десет, дванайсет, четиринайсет, седемнайсет, деветнайсет, дваисет и едно, дваисет и две, дваисет и шест и дваисет и осем. Всички съгласни ли са?

Адвокатите кимнаха в знак на съгласие, без да откъсват очи от бележниците си. Десет бели и двама чернокожи. Осем жени, четирима мъже. Половината имаха завещания, половината нямаха. Средна възраст четирийсет и пет, две жени на дваисет и няколко, приятна изненада за Джейк. Като цяло той беше доволен. От отсрещната страна на масата Уейд Лание също беше доволен. Всъщност съдия Атли беше свършил чудесна работа, като беше елиминирал онези, които биха могли да започнат дебатите с предразсъдъци или с предварителни нагласи. На хартия като че ли крайностите бяха отстранени и процесът беше поверен в ръцете на дванайсет човека, които изглеждаха непредубедени.

— Да изберем две резерви — подкани ги съдията.

В седем часа вечерта новоизбраните съдебни заседатели се събраха в залата и се организираха съгласно наставленията на съдия Атли. Тъй като беше първият избран, първото извикано име, първият, заел мястото си, и понеже по всичко личеше, че е дружелюбен човек с искрена усмивка и мила дума за всеки, господин Невин Дарк беше избран за председател.

Денят беше дълъг, но вълнуващ. Докато шофираше към къщи, той изгаряше от нетърпение да поговори с жена си и да ѝ разкаже всичко. Съдия Атли ги бе предупредил да не обсъждат делото помежду си, но не бе казал нищо за съпругите.

Лушън размеси тестето и сръчно раздаде десет карти на Лони и също толкова на себе си. Както им бе станало навик напоследък, Лони бавно вдигна своите от сгъваемата масичка и цяла вечност ги подрежда в желаната последователност. Ръцете и думите му бяха бавни, но мозъкът му щракаше бързо. Водеше с петдесет точки в петата им игра на джин-руми, беше спечелил три от първите четири. Носеше провиснал болничен халат и точно над главата му висеше венозна система. Една от по-любезните медицински сестри му беше позволила да стане от леглото и да играе карти до прозореца, но едва след като Лони бе повишил глас. Беше нещастен, дотегнало му беше от болницата и искаше да си върви. Обаче наистина нямаше къде да отиде. Само в градския арест, където храната беше още по-безвкусна, а ченгетата го тормозеха с въпросите си. Всъщност те и в момента чакаха пред вратата му. Трийсет килограма кокаин неизбежно създават проблеми. Новото му приятелче Лушън, който се представяше за адвокат, му гарантираше, че доказателствата няма да бъдат приети, ако се подаде молба за отхвърлянето им. Полицаяте нямаха основателна причина да влизат в стаята на Лони в пансиона. Побоят над някой човек в бар не дава на полицията право да тършува в заключената му квартира.

— Това си е сигурно попадение — уверяваше го Лушън. — Всеки що-годе умен адвокат по наказателни дела ще успее да отхвърли кокаина като доказателство. Ще се измъкнеш.

Поговориха за Сет Хъбард. Лушън изрецитира всички факти, клюки, измишльотини, спекулации и слухове, които се разпространяваха из Клантън през последните шест месеца. Лони се преструваше, че не е особено заинтригуван, но явно му беше приятно да слуша. Лушън не спомена за собственоръчно написаното завещание, нито за чернокожата прислужница. Подробно описа удивителното десетгодишно развитие на Сет от човек, съсипан от втория си мъчителен развод, до успешен предприемач, превърнал

ипотекирания си имот в огромно състояние. Описа склонността му към тайни, офшорните му банкови сметки и лабиринта от корпорации. Разказа забележителната случка с бащата на Сет, Клион, който наел бащата на Лушън, Робърт Уилбанкс, като адвокат по време на спор за земя през 1928 г. И изгубили!

Лушън говореше почти непрекъснато в старанието си да спечели доверието на Лони, да го убеди, че не е опасно да разкрива тайни от миналото. След като Лушън можеше да се отвори напълно, значи и Лони можеше. На два пъти тази сутрин Лушън предпазливо опипа почвата дали Лони знае нещо за Ансил, но нито един от двата му опита не попадна в целта. Лони не проявяваше никакъв интерес към темата. Разговаряха и играха цяла сутрин. По обед Лони се измори и имаше нужда от почивка. Медицинската сестра с удоволствие отпрати Лушън.

Той си тръгна, но се върна два часа по-късно, за да провери как е новият му приятел. Този път Лони искаше да поиграят на блекджек по десет цента на раздаване. Половин час по-късно Лушън каза:

— Обадих се на Джейк Бриганс, адвоката, за когото работя в Мисисипи, и го помолих да провери този Силвестър Риндс, за когото ти спомена. Открил е нещо.

Лони остави картите и впери любопитно поглед в Лушън.

— Какво? — попита той бавно.

— Ами според поземления регистър на окръг Форд Силвестър Риндс е притежавал осемдесет акра земя в североизточната част на щата, които наследил от баща си Соломон Риндс, роден някъде в началото на Гражданската война. Данните не са ясни, но има голяма вероятност семейство Риндс да се е сдобило със земята веднага след войната, по време на Реконструкцията, когато освободените роби са можели да получават земя с помощта на политически авантюристи и федерални губернатори и всякакви други отрепки, от които гъмжала страната ни тогава. Явно въпросните осемдесет акра били ябълката на раздора известно време. Семейство Хъбард притежавали и други осемдесет акра в съседство с имота на Риндс и оспорили собствеността. Делото, за което ти споменах днес сутринта, заведено от Клион Хъбард през хиляда деветстотин двайсет и осма година, било за имота на Риндс. Дядо ми, който бил най-добрият адвокат в окръга и имал сериозни връзки, изгубил. А след като дядо ми е изгубил дело, значи семейство Риндс са имали много сериозно основание да

претендират за собственост над земята. Силвестър успял да задържи имота още няколко години, но починал през трийсета година. След смъртта му Клион Хъбард получил земята от вдовицата на Силвестър.

Лони беше взел картите си и се взираше в тях, без да ги вижда. Слушаше и си припомняше картини от друг живот.

— Доста интересно, нали? — каза Лушън.

— Било е много отдавна — отговори Лони и се намръщи от избухналата в черепа му болка.

Лушън не се отказваше. Нямахше какво да губи, затова щеше да кара докрай.

— Най-странната част от цялата история е, че няма данни за смъртта на Силвестър. В окръг Форд не е останал нито един представител на семейство Риндс. Всички, изглежда, са заминали приблизително по времето, когато Клион Хъбард се е сдобил с имота им. Повечето избягали на север, в Чикаго, където си намерили работа, но подобни неща са се случвали често по време на Депресията. Много гладуващи чернокожи напуснали дълбокия Юг. Според господин Бриганс са открили далечен роднина в Алабама, някой си Боаз Риндс, който твърди, че някакви бели мъже отвлекли Силвестър и го убили.

— Това какво общо има? — попита Лони.

Лушън се изправи, приближи се до прозореца и огледа паркинга долу. Зачуди се дали вече да не каже истината, да разкаже на Лони за завещанието, за Лети Ланг и за нейния произход: че е почти сигурно, че тя е от семейство Риндс, а не от Тайбър; че роднините ѝ са от окръг Форд и някога са били собственици на земята на Силвестър; че е твърде вероятно Силвестър да е дядо ѝ.

Той седна обратно на мястото си и отговори:

— Всъщност нищо. Просто стара история, свързана с роднините ми, със Сет Хъбард и може би със Силвестър Риндс.

За миг се възцари тишина. Никой не докосна картите си. Не се погледнаха в очите. Лони явно се унесе, а Лушън го стресна с въпроса:

— Ти си познавал Ансил, нали?

— Да — отговори Лони.

— Разкажи ми за него. Трябва да го намеря, при това бързо.

— Защо ти трябва?

— Жив ли е?

— Да, жив е.

— Къде се намира в момента?

— Не знам.

— Кога го видя за последен път?

Влезе медицинска сестра да провери жизнените му показатели. Лони каза, че е изморен, затова тя му помогна да се настани в леглото, намести системата му, погледна към Лушън и накрая измери кръвното и пулса на Лони.

— Той трябва да си почине — каза тя.

Лони затвори очи и помоли:

— Не си отивай. Само угаси светлината.

Лушън придърпа стол близо до леглото му и седна. След като медицинската сестра си тръгна, той настоя:

— Разкажи ми за Ансил.

Лони заговори със затворени очи, почти шепнешком:

— Ами Ансил открай време си беше беглец. Напусна дома си като млад и повече не се върна. Мразеше дома си, а най-вече мразеше баща си. Сражава се във войната, раниха го и едва не загина. Раната му беше в главата и повечето хора смятаха, че той не е съвсем наред там, горе. Обичаше морето. Казваше, че е роден далече от него и затова то го омагьосва. Прекара години по товарните кораби и опозна света, целия. Няма да намериш и едничко местенце на картата, което Ансил да не е виждал. Нито една планина, пристанище, град, известно място. Нито един бар, дискотека, бардак, каквото се сетиш, където Ансил да не е бил. Мотаеше се с всякакви отрепки и от време на време кривваше от правия път. Дребни престъпления и някои не съвсем дребни. На няколко пъти аха да умре — веднъж лежа една седмица в болница в Шри Ланка, защото беше намушкан с нож. Раната беше нищо в сравнение с инфекцията, която пипна в болницата. Имаше много жени, някои от които имаха доста деца, но Ансил никога не се задържа на едно място. Някои от тези жени продължават да го търсят и сега заедно с децата си. Може и други да го издирват. Ансил живя щур живот и винаги се е озъртал през рамо.

Думата „живот“ не прозвуча както трябва или пък прозвуча съвсем естествено. Дългото „и“ беше много по-монотонно от преди, много по-близо до равния изговор в северната част на Мисисипи. Лушън нарочно беше превключил на по-носов и провлачен изговор с

надеждата да подмами стария Лони към същия навик. Лони беше от Мисисипи, и двамата го знаеха.

Той затвори очи и, изглежда, заспа. Лушън го наблюдава няколко минути, чакаше. Дишането му стана по-тежко и Лони се унесе. Дясната му ръка се отпусна до тялото. Мониторите показваха нормално кръвно налягане и пулс. За да не заспи, Лушън закрачи в тъмната стая, очаквайки да се появи някоя медицинска сестра и да го изгони. Приблужи се до леглото, стисна силно дясната китка на Лони и прошепна:

— Ансил! Ансил! Сет е написал завещание, в което ти оставя един милион долара.

Очите се отвориха. Лушън повтори.

Споровете се вихреха нестихващо цял час и всички бяха на нокти. Всъщност обсъждаха проблема цял месец, а мнения колкото щещ. Беше почти десет часа. Заседателната маса беше отрупана с бележки, папки, книги и остатъците от пицата, която си бяха поръчали и бяха излапали на вечеря.

Трябваше ли да съобщят на съдебните заседатели на колко възлиза имуществото на Сет? Единственият казус, който трябваше да разреши процесът, беше дали собственоръчно написаното завещание е законно. Ни повече, ни по-малко. От формална гледна точка нямаше значение какъв е размерът на имуществото. От едната страна на масата, където седеше Хари Рекс, господстваше категоричното мнение, че съдебните заседатели не бива да узнават, защото, ако разберат, че става дума за дващсет и четири милиона долара, които трябва да получи Лети Ланг, ще се стреснат. Естествено, ще погледнат скептично на такова прехвърляне на имущество извън семейството. Сумата е нечувана, страшно шокираща и е направо невъобразимо скромна чернокожа прислужница да получи парите. Макар и да не присъстваше лично, Лушън беше съгласен с Хари Рекс.

Джейк обаче беше на различно мнение. Първият му довод беше, че съдебните заседатели най-вероятно усещат, че става дума за сериозна сума, макар по време на избора си всички да бяха отрекли, че разполагат с такава информация. Само погледнете колко голяма борба се води. Колко адвокати участват. Всичко, свързано с този случай и с

този съдебен процес, подсказваше, че става дума за много пари. Вторият му довод беше, че пълната откровеност е най-добрата политика. Ако съдебните заседатели решат, че Джейк се опитва да скрие нещо, той ще изгуби цялата си репутация още в началото на процеса. Всеки присъстващ в съдебната зала иска да знае за какво е спорът. Затова трябва да им кажат. Да обяснят всичко. До последната подробност. Премълчат ли размера на наследството, то ще се превърне в нещо скрито, което ще трови всичко.

Порша минаваше ту в единия, ту в другия лагер. Преди съдебните заседатели да заемат местата си, тя клонеше към пълно разкриване на фактите. Но след като видя десетте бели лица и само двете черни, започна да се обезверява дали изобщо имат някакъв шанс. След като всички свидетели дадяха показания, след като всички адвокати млъкнеха, след като съдия Атли изрече си мъдрите си слова, възможно ли беше тези десет бели заседатели да се вгледат дълбоко в себе си и да намерят смелостта да подкрепят последната воля на Сет? В момента, изтощена и разтревожена, тя се съмняваше в това.

Телефонът звънна и Порша вдигна.

— Лушън е — съобщи тя и подаде слушалката на Джейк.

— Ало? — извика той.

От Аляска му докладваха:

— Открих го, Джейк. Приятелчето тук е Ансил Хъбард и никой друг.

Джейк въздъхна.

— Е, това май е добра новина, Лушън. — Той закри слушалката с ръка и каза: — Ансил е.

— Вие какво правите? — попита Лушън.

— Подготвяме се за утре. Аз, Порша и Хари Рекс. Пропускаш купона.

— Избрани ли са съдебните заседатели?

— Да. Десет бели, двама чернокожи, никакви изненади. Разкажи ми за Ансил.

— Доста е зле. Раната в главата му е инфектирана и лекарите са притеснени. Тъпчат го с лекарства, антибиотици и болкоуспокояващи. По цял ден играем карти и разговаряме за всичко. Той ту се свестява, ту отново се унася. Накрая споменах за завещанието и го осведомих,

че брат му му е завещал един милион долара. Привлякох вниманието му и той призна кой е. Половин час по-късно беше забравил.

— Да съобщя ли на съдия Атли?

Хари Рекс поклати глава.

— Според мен не — отговори Лушън. — Процесът вече е започнал и няма да спре заради това. Ансил не може нищо да промени. Със сигурност няма да присъства заради спукания си череп и заради проблема с кокаина, който му е увиснал на врата. Сигурно ще лежи известно време в затвора. Ченгетата ми се струват твърдо решени.

— Поразходихте ли се из родословието?

— Да, много подробно, но той призна доста по-рано. Разказах му историята на семействата Риндс и Хъбард, като поставих акцент върху загадката, свързана със Силвестър. Той не се интересува особено. Утре пак ще опитам. Мисля да се прибирам утре следобед. Искам да видя поне част от процеса. Сигурен съм, че здравата ще оплетете конците, преди да се върна.

— Несъмнено, Лушън — отговори Джейк и затвори.

Преразказа разговора на Хари Рекс и на Порша, които се заинтригуваха, но имаха да решават други проблеми. Фактът, че Ансил Хъбард е жив и живее в Аляска, нямаше да означава нищо в съдебната зала.

Телефонът отново звънна и Джейк грабна слушалката.

— Ей, Джейк, само за твое сведение, на един от съдебните заседатели не му е там мястото — заяви Уили Трейнър.

— Вероятно е твърде късно, но те слушам.

— На втория ред е и се казва Доули, Франк Доули.

Джейк бе забелязал, че Уили през целия ден си води записки.

— Добре, какво е намислил Франк? — попита Джейк.

— Има далечен братовчед, който живее в Мемфис. Преди шест-седем години петнайсетгодишната му дъщеря била отвлечена от някакви чернокожи изверги пред търговски център в Източен Мемфис. Няколко часа я държали в някакъв микробус. Направили й ужасни неща. Момичето оцеляло, но не било на себе си и не разпознало никого. Няколко арестувани. Две години по-късно се самоубило. Истинска трагедия.

— Защо ми го казваш чак сега?

— Припомних си името едва преди час. По онова време бях в Мемфис и си спомням, че имаше членове на семейство Доули от окръг Форд. По-добре го разкарай, Джейк.

— Не е толкова лесно. Всъщност на този етап е невъзможно. Разпитан е от адвокатите и от съдията и е отговорил както трябва.

Франк Доули беше на четирийсет и три години и беше собственик на компания за ремонт на покриви, близо до езерото. Твърдеше, че не знае нищо по случая на Сет Хъбард и изглеждаше доста непредубеден.

Много ти благодаря, Уили, няма що.

— Извинявай, Джейк, но не се сетих в съда. Иначе щях да ти кажа.

— Няма нищо. Ще се справя някак.

— Като оставим настрана Доули, какво мислиш за съдебните заседатели?

Джейк разговаряше с журналист, така че заложи на сигурно.

— Съставът е добър — каза той. — Трябва да затварям.

Реакцията на Хари Рекс гласеше:

— Този тип ме притесняваше. Нещо у него не е както трябва.

В отговор на което Джейк изстреля:

— Не помня да си казал нещо. Лесно е да обясняваш впоследствие.

— Много си избухлив.

— Стори ми се, че с радост ще изпълни дълга си. Дадох му осмица — обади се Порша.

— Е, няма мърдане — каза Джейк. — Отговорил е както трябва.

— Може би ти не си го питал каквото трябва — каза Хари Рекс и отново отпи от бирата си.

— Много ти благодаря, Хари Рекс. Да знаеш в бъдеще, че по време на избора на съдебни заседатели адвокатите обикновено нямат право да задават въпроси от сорта на: „Господин Доули, вярно ли е, че ваша далечна братовчедка е била изнасилена от банда чернокожи в Мемфис?“, и причината за това правило е, че адвокатите по принцип не знаят за тези ужасни престъпления.

— Прибирам се. — Хари Рекс отпи още една глътка бира.

— Добре е всички да се прибираме — каза Порша. — Не постигаме нищо съществено.

Беше почти десет и половина, когато угасиха осветлението. Джейк обиколи площада, за да си проветри главата. В кантората на Съливан светеше. Уейд Лание и екипът му още бяха там, още работеха.

Когато Джейк защитаваше Карл Лий Хейли, встъпителната му реч бе продължила само четиринайсет минути. Руфъс Бъкли беше започнал с маратон от час и половина, който приспа съдебните заседатели, така че сбитото изложение на Джейк, което последва, беше посрещнато добре и беше високо оценено. Хората го слушаха и попиваха всяка дума. „Съдебните заседатели са пленници — твърдеше Лушън, — затова давай кратко.“

По делото за завещанието на Хенри Сет Хъбард целта на Джейк беше да се побере в десет минути. Той се качи на подиума, усмихна се на новите заинтригувани и нетърпеливи лица и започна:

— Госпожи и господа съдебни заседатели, вашата работа не е да раздадете парите на Сет Хъбард. Те са много и са спечелени от самия него до последния цент. Не от вас, не от мен, не от адвокатите в тази съдебна зала. Той рискувал, понякога вземал големи заеми, не се съобразявал със съветите на доверените си сътрудници, ипотекирал къщата и земята си, сключвал сделки, които на хартия изглеждат неизгодни, вземал още заеми, поемал наглед възмутителни рискове и накрая, когато научил, че умира от рак на белия дроб, разпродад цялото си имущество. Обърнал всичко в брой, разплатил се с банките и преброил парите си. Бил спечелил. Оказал се прав, а всички останали грешали. Човек няма как да не се възхищава на Сет Хъбард. Не го познавам, а ми се иска да го познавах.

За колко пари става дума? Ще чуете показанията на господин Куинс Лънди. Той седи ето тук и е назначен от съда да управлява наследството на Сет Хъбард. Стойността на въпросното наследство възлиза на двайсет и четири милиона долара.

Джейк крачеше бавно, а когато съобщи сумата, спря и погледна право в няколко лица. Почти всички съдебни заседатели се усмихваха.

Браво, Сет, браво, момче.

Един-двама бяха видимо шокирани. Трейси Макмилън, съдебен заседател номер две, се вираше в Джейк с ококорени очи. Но мигът

бързо отмина. Никой в окръг Форд не можеше да си представи подобна сума.

— Ако смятате, че човек, спечелил двайсет и четири милиона долара за около десет години, знае какво прави с парите си, имате право. Защото Сет е знаел прекрасно какво прави. В деня, преди да се обеси, е отишъл в офиса си, заключил е вратата, седнал е на бюрото си и е написал ново завещание. Собственоръчно написано завещание, напълно законно, прегледно и четливо, лесноразбираемо и съвсем не объркващо и сложно. Знаел е, че ще се самоубие на следващия ден, неделя, втори октомври, затова въвеждал ред в делата си. Планирал всичко. Написал бележка на Калвин Богс, негов служител, в която обяснил, че ще отнеме живота си. Ще видите оригинала. Написал подробни инструкции за опелото и за погребението си. Ще видите оригиналите. Същата онази събота, вероятно в кабинета си, докато съставял завещанието, той написал и писмо до мен, съдържащо конкретни инструкции. И този оригинал ще видите. Всичко планирал. След като приключил, отишъл с колата до Клантън, до пощата, и изпратил писмото до мен и завещанието. Искал да ги получи в понеделник, защото погребението му трябвало да бъде във вторник, в четири следобед, в църквата „Ирландски път“. Подробности, хора. Сет се е погрижил за подробностите. Знаел е точно какво прави. Планирал е всичко.

Както вече казах, не е ваша работа да раздавате парите на Сет, нито да решавате кой какво и колко да получи. Ваша работа е да отсъдите дали Сет е съзнавал какво прави. Правният термин е дали е притежавал „завещателна дееспособност“. За да направи законно завещание, независимо дали е написано на хартиен плик за покупки, или напечатано от пет секретарки в голяма кантора и подписано пред нотариус, човек трябва да е способен да завещава. Този правен термин е лесноразбираем. Означава, че човек трябва да знае какво прави, госпожи и господа, а Сет Хъбард е съзнавал прекрасно какво прави. Не е бил луд. Не се е самозаблуждавал. Не е бил под въздействието на болкоуспокояващи или на други лекарства. Бил е психически здрав и нормален като всички вас, дванайсетте съдебни заседатели тук.

Някой би казал, че човек, който планира самоубийството си, не е здравомислещ. Човек трябва да е луд, за да самоубие, нали? Невинаги. Не непременно. В качеството на съдебни заседатели, от вас се иска да

се облекнете на собствения си житейски опит. Може би познавате някой, близък приятел или дори член на семейството, който е стигнал до края на пътя и е решил сам да избере как да го напусне. Той луд ли е бил? Може би, но по-вероятно не. Сет със сигурност не е бил. Прекрасно е съзнавал какво прави. Цяла година се е борил с рака на белия дроб, минал е през няколко серии химиотерапия и лъчетерапия, винаги без успех, и туморите в крайна сметка са метастазирали в ребрата и гръбнака му. Имал е ужасни болки. При последното посещение при лекаря му е оставал по-малко от месец живот. Когато прочетете какво е написал в деня преди смъртта си, ще се уверите, че Сет Хъбард напълно е контролирал живота си.

Джейк държеше в ръка бележките си, за да си помага, но всъщност не поглеждаше към тях. Крачеше напред-назад пред съдебните заседатели, поглеждаше всеки в очите, говореше бавно и ясно, като че ли седяха в дневната му и си бърбеха за любимите си филми. Но всяка дума беше написана някъде. Всяко изречение беше репетирано. Всяка пауза беше премерена. Изборът на подходящия момент, интонацията, ритъмът — всичко беше запаметено почти до съвършенство.

Дори най-заелият адвокат прекарва само малка част от времето си пред съдебните заседатели. Тези мигове са редки и Джейк им се наслаждаваше. Беше актьор, който произнасяше монолог на сцената, говореше мъдри слова пред избрана публика. Пулсът му се ускори, коремът му се сви, коленете му омекнаха. Притеснението обаче беше овладяно и Джейк говореше спокойно пред новите си приятели.

Вече пет минути, без да пропусне нито дума. Оставаха му още пет минути и най-трудното тепърва предстоеше.

— Госпожи и господа, тази история има неприятна част и тъкмо заради нея всички сме тук. Сет Хъбард има живи дъщеря и син и четирима внуци. В завещанието си той не им оставя нищо. Казано с прости и ясни, но също и болезнени думи, Сет категорично лишава семейството си от правото да го наследи по силата на това завещание. Очевидният въпрос е защо. Ние по природа сме склонни да се запитаме: защо човек би постъпил така? Не е ваша отговорността обаче да изясните този въпрос. Сет е постъпил по този начин по причини, известни единствено на него. Можел е да завещае всеки долар на Червения кръст или на някой лукав евангелист, или на

комунистическата партия. Това си е негова работа, не е ваша, не е моя, нито пък е работа на този съд.

Вместо да завещае парите на семейството си, Сет оставя пет процента на църквата си, пет процента на отдавна изгубения си брат и останалите деветдесет процента дава на жена на име Лети Ланг. Госпожа Ланг седи ето тук, между мен и господин Лънди. В продължение на три години тя е работила за Сет Хъбард като домашна помощница, готвачка и понякога като негова медицинска сестра. Въпросът отново се налага от само себе си — защо? Защо Сет е обезнаследил семейството си и е оставил почти всичко на жена, която познава толкова отскоро? Повярвайте, госпожи и господа, това е най-сериозният въпрос, пред който съм се изправял като адвокат. Задавам си го аз, задават го и другите адвокати, семейство Хъбард, самата Лети Ланг, приятели и съседи, буквално всички в този окръг, които са чували историята. Защо?

Истината е, че никога няма да узнаем. Знаел е само Сет, а той вече не е сред нас. Истината е, че не е наша работа. Ние — адвокатите, съдията и съдебните заседатели — не следва да се питаме защо Сет е направил каквото е направил. Както вече обясних, вашата работа е да решите само един важен въпрос и той е следният: докато Сет е пишел завещанието си, ясна ли е била мисълта му и съзнавал ли е какво прави?

Да, ясна е била, да, съзнавал е. Доказателствата ще бъдат категорични и убедителни.

Джейк спря и взе чаша с вода. Отпи бързо и междувременно огледа претъпканата съдебна зала. Хари Рекс го наблюдаваше от втория ред. Кимна му леко. Засега се справяш добре. Привлече вниманието им. Приключвай.

Джейк погледна бележките си и продължи:

— И така, става дума за много пари, затова може да се очаква през следващите няколко дни да стане напрегнато. Семейството на Сет Хъбард оспорва собственоръчното завещание, за което не бива да ги виним. Те са искрено убедени, че трябва да получат парите му, затова са наели добри адвокати, които да оспорят последното завещание. Твърдят, че Сет не е притежавал завещателна дееспособност. Че преценката му е била замъглена. Твърдят, че е имало злоупотреба с влияние от страна на Лети Ланг. Терминът „злоупотреба с влияние“ е

от основно значение в това дело. Те ще се опитат да ви убедят, че Лети Ланг е използвала факта, че се грижи за него, за да стане интимна със Сет Хъбард. Интимността може да означава много неща. Тя се е грижила за Сет, понякога го е къпала, преобличала го е, миела го е, вършила е всичко, което човек, грижещ се за болен, следва да върши в това деликатно и мъчително положение. Сет е бил възрастен човек, страдащ от мъчителен и смъртоносен рак, който е изпивал силите му. — Джейк се обърна и погледна към Уейд Лание и групата адвокати на другата маса. — Те ще намекуват много неща, госпожи и господа, но не могат да докажат нищо. Не е имало физическа връзка между Сет Хъбард и Лети Ланг. Само намеци, предположения и слухове, но никакви доказателства, защото никога нищо не се е случвало.

Джейк хвърли листовите на масата си и премина към заключението.

— Процесът ще бъде кратък и ще има много свидетели. Както винаги, на моменти проблемите ще ви се струват объркващи. Адвокатите често умишлено постъпват така, но не се подвеждайте. Помнете, госпожи и господа, вашата работа не е да разпределяте парите на Сет Хъбард. Вашата работа е да определите дали той е съзнавал какво върши, когато е написал завещанието си. Ни повече, ни по-малко. Благодаря ви.

Съгласно деспотичните инструкции на съдия Атли оспорващата страна се беше съгласила да оптимизира встъпителните и заключителните речи, като ги бе поверила на Уейд Лание. Той се отправи към подиума с измачкан блейзер, твърде къса вратовръзка и несръчно натъпкана в панталона риза. Няколко кичура коса край ушите му стърчаха във всички посоки. Създаваше впечатление на отнесен заплес, който утре може да забрави да се яви в съда. Всичко беше представление, целящо да обезоръжи съдебните заседатели. Джейк не се заблуждаваше.

— Благодаря ви, господин Бриганс — гласяха първите думи на Лание. — От трийсет години участвам в съдебни процеси, но не бях срещал друг толкова талантлив млад адвокат като господин Джейк Бриганс. Вие в окръг Форд имате късмет с този чудесен млад адвокат. За мен е чест да съм тук и да водя битка с него, както и да бъда в тази величествена стара съдебна зала.

Той направи пауза, за да погледне бележките си, докато Джейк вреше и кипеше заради фалшивите похвали. Когато не беше пред съдебните заседатели, Лание говореше гладко и изразително. Обаче сега, на сцената, се държеше простонародно, практично и изключително приятно.

— Така, това е само едно встъпление и нищо от казаното от мен или от господин Бриганс не е доказателство. Доказателствата идват от едно-единствено място — свидетелския стол ето там. Понякога адвокатите се увличат и твърдят неща, които не могат да докажат впоследствие на процеса, освен това са склонни да пропускат важни факти, които съдебните заседатели трябва да знаят. Например господин Бриганс не спомена факта, че когато Сет Хъбард е пишел последното си завещание, единственият човек в сградата с него е била Лети Ланг. Било е събота сутринта, а тя не работи в събота сутринта. Тя отишла в къщата му и от там го закарала в офиса с хубавия му нов кадилак. Той отключил. Дватама влезли вътре. Тя твърди, че е била там, за да почисти, но никога досега не го е правила. Били сами. Около два часа били сами в сградата на компанията за дървен материал „Беринг“, седалището на Сет Хъбард. Когато пристигнали там в събота сутринта, Сет Хъбард имал завещание, изготвено година по-рано от добра юридическа фирма в Тюпълоу, от адвокати, на които от години доверявал делата си, и в това завещание той оставял почти всичко на двете си пораснали деца и на внуците си. Типично завещание. Стандартно завещание. Разумно завещание. Завещание, каквото буквално всеки американец прави в един или друг момент. Деветдесет процента от имуществото, предавано чрез завещания, преминава в семействата на починалите. И така трябва да бъде.

Лание вече също крачеше, полюшвайки се напред-назад, леко приведен в кръста.

— Но след като прекарал два часа в офиса си онази сутрин само в компанията на Лети Ланг, той оставил друго завещание, написано собственооръчно, лишавашо собствените му деца, лишавашо собствените му внуци и отстъпващо деветдесет процента от наследството му на неговата прислужница. Звучи ли ви разумно? Да поставим нещата в контекст. Сет Хъбард се борел с рака около година — ужасна битка, която той губел и го знаел. Най-близкият човек на Сет Хъбард през последните му дни на тази земя била Лети Ланг.

Когато той бил добре, тя готвела, чистела и се грижела за къщата, а когато му било зле, го хранела, къпела го, обличала го и почиствала след него. Освен това знаела, че е богат, знаела също, че взаимоотношенията с порасналите му деца са донякъде напрегнати.

Лание спря близо до свидетелското място, разпери ръце в шеговито недоумение и повиши глас:

— Трябва ли да повярваме, че тя не е мислела за парите? Хайде, да бъдем реалисти! Госпожа Ланг лично ще ви каже, че цял живот работи като прислужница, че съпругът ѝ Симиън Ланг, който в момента е в ареста, работи от дъжд на вятър и на него не може да се разчита да издържа семейството, затова тя е отгледала петте си деца с огромни мъки. Животът ѝ е бил труден! Парите никога не са достигали. Подобно на мнозина други Лети Ланг е била без цент. Открай време. И докато пред очите ѝ нейният работодател се е доближавал до смъртта крачка по крачка, нали разбирате, че тя е мислела за пари!

Такава е човешката природа. Вината не е нейна. Не намеквам, че е била алчна или зла. Кой от нас не би мислил за пари?

В събота сутринта миналия октомври Лети откарала шефа си до кабинета му, където двамата останали сами два часа. И докато били сами, едно от най-огромните богатства в историята на този щат сменило собственика си. Двайсет и четири милиона долара били прехвърлени от семейство Хъбард на домашна помощница, която Сет Хъбард познавал едва от три години.

Лание блестящо реши да замълчи, докато последното му изречение кънтеше в съдебната зала. Добър е, да му се не види, помисли си Джейк и погледна към съдебните заседатели, като че ли всичко си беше наред. Франк Доули беше вперил в него гневен поглед, който сякаш казваше: „Презирам те!“.

Лание сниши глас и продължи:

— Ще се опитаме да докажем, че Сет Хъбард е жертва на злоупотреба с влияние от страна на Лети Ланг. Ключът за решаването на този случай е именно това влияние и има няколко начина да го докажем. Единият признак за злоупотреба с влияние е да направиш подарък, който е необичаен или неразумен. Подаръкът, който господин Сет Хъбард е направил на госпожа Ланг, е чудовищно, невероятно необикновен и неразумен. Извинете ме. Не ми хрумват подходящите

прилагателни да го опиша. Деветдесет процента от двайсет и четири милиона? И нищичко за семейството му? Това е доста необичайно, приятели. А по мое мнение е и доста неразумно. Направо крещи за злоупотреба с влияние. Ако е искал да направи нещо хубаво за прислужницата си, можел е да ѝ даде един милион долара. Това е доста щедър подарък. Два милиона? Дори пет? Всъщност по скромното ми мнение всяка сума над един милион долара е необичайна и неразумна предвид кратките им взаимоотношения.

Лание пристъпи обратно към подиума и погледна бележките си, после хвърли поглед и към часовника си. Осем минути, а той не бързаше.

— Ще се опитаме да докажем злоупотреба с влияние, като обсъдим предишното завещание, направено от господин Сет Хъбард. Това завещание е подготвено от водеща фирма в Тюпълоу година преди смъртта на Сет и оставя деветдесет и пет процента от наследството му на неговото семейство. Завещанието е сложно и съдържа изобилни правни термини, понятни само за данъчните адвокати. Ще се опитам да не ви отегчавам с тях. Споменавам това предишно завещание, за да докажа, че Сет не е разсъждавал трезво. Тъй като е изготвено от адвокати, които познават материята, а не от човек, който се готви да се обеси, старото завещание се позовава в пълнота на данъчните закони и затова спестява над три милиона долара за данъци.

Съгласно собственоръчно написаното завещание на господин Хъбард данъчните прибират петдесет процента, повече от дванайсет милиона долара. А съгласно по-ранното завещание данъчните получават девет милиона. И така, господин Бриганс обича да повтаря, че Сет Хъбард прекрасно е знаел какво прави. Замислете се, госпожи и господа. Човек, който е достатъчно проницателен и умен да натрупа такова богатство за десет години, не съставя ръкописен документ, който ще струва на наследството му три милиона. Това е абсурдно! Това е необичайно и неразумно!

Лание облегна лакти на подиума и забарабани с пръсти. Погледна съдебните заседатели в очите, докато го чакаха. И най-накрая продължи:

— В заключение ще кажа, че имате голям късмет, тъй като нито Джейк Бриганс, нито аз сме привърженици на дългите изявления.

Всъщност и съдия Атли не е. — Няколко човека се усмихнаха. Беше почти смешно. — Бих желал да приключа с мисълта, с която започнах. С първото си нагледно доказателство в този процес. Помислете за Сет Хъбард на първи октомври миналата година, изправен пред сигурна смърт и вече решил да ускори края си, изтерзан от болката и силно упоен от лекарствата, тъжен, самотен, сам, отчужден от децата и внуците си, умиращ, огорчен старец, който вече се е отказал от живота, а единственият човек, който е бил достатъчно близо, за да го изслуша и утеши, е била Лети Ланг. Никога няма да разберем колко близки са били всъщност. Никога няма да разберем какво се е случило помежду им. Но резултатът ни е известен. Госпожи и господа, ясно е, че става дума за човек, допуснал ужасна грешка под въздействието на друг човек, опитващ се да заграби парите му.

Когато Лание седна, съдия Атли каза:

— Призовете първия си свидетел, господин Бриганс.

— Защитниците на завещанието призовават шериф Ози Уолс.

От втория ред Ози пое с бърза крачка към мястото на свидетелите и положи клетва. Куинс Лънди седеше на масата отдясно на Джейк и макар да практикуваше право почти четирийсет години, упорито избягваше съдебните зали. Джейк го беше инструктирал от време на време да поглежда към съдебните заседатели и да ги наблюдава. Докато Ози се настаняваше, Лънди плъзна към Джейк бележка, която гласеше: „Беше много добър. Лание също. Съдебните заседатели са разделени поравно. Прецакани сме“.

Благодаря, помисли си Джейк. Порша избута напред листовете си. Нейното послание гласеше: „Франк Доули ще ни закопае“.

Голям екип сме, няма що. Липсваше му само Лушън да шепти неподходящи съвети и да дразни всички останали в залата.

В отговор на въпросите на Джейк Ози описа сцената на самоубийството. Използва четирите големи цветни снимки, на които се виждаше как Сет Хъбард виси на въжето. Снимките обиколиха ложата на съдебните заседатели и предизвикаха истински шок. Джейк бе възразил срещу зловещата картина. Лание бе изразил опасение, че снимките биха породили съчувствие към Сет. Накрая съдия Атли отсъди, че съдебните заседатели трябва да ги видят. След като бяха събрани и допуснати като веществено доказателство, Ози извади бележката, която Сет беше оставил преди самоубийството си върху

кухненската маса. Увеличиха бележката на голям екран, поставен срещу съдебните заседатели, а всеки от тях получи копие. Текстът гласеше: „До Калвин. Моля те, осведоми властите, че сам сложих край на живота си, никой не ми е помогнал. На другия лист съм оставил инструкции за погребението и службата. Никаква аутопсия! С. Х.“ Датата беше 2 октомври 1988 г.

Джейк представи оригиналите на указанията за опелото и погребението, които бяха допуснати като доказателства без възражения, и ги показа на големия екран. Всеки съдебен заседател получи копие. Документите гласяха:

УКАЗАНИЯ ЗА ОПЕЛОТО:

Искам проста служба в християнската църква „Ирландски път“ във вторник, 4 октомври, в четири часа следобед, която да отслужи преп. Дон Макълуайн. Искам госпожа Нора Бейнс да изпълни „Старият грапав кръст“. Не желая никой да държи надгробно слово. Надали и някой ще иска. С изключение на това, преподобният Макълуайн може да говори каквото желае. Най-много трийсет минути.

Ако на погребението искат да присъстват чернокожи, трябва да бъдат допуснати. Ако не бъдат допуснати, не искам никакво опело, направо ме положете в земята.

Ковчега ми да носят: Харви Мос, Дуейн Томас, Стив Холанд, Били Баулс, Майк Милс и Уолтър Робинсън.

УКАЗАНИЯ ЗА ПОГРЕБЕНИЕТО:

Току-що купих гробно място в гробището „Ирландски път“ зад църквата. Говорил съм с господин Мейгаргъл в погребалното бюро и съм му платил за ковчега. Никаква гробница. Веднага след службата искам бързо погребение — най-много пет минути, — после ковчегът да бъде спуснат в земята.

Сбогом. Ще се видим отвъд.

Сет Хъбард

Джейк се обърна към свидетеля:

— Шериф Уолс, тази обясняваща самоубийството бележка и указанията са били намерени от вас и от помощниците ви в дома на Сет Хъбард малко след като сте открили тялото, нали така?

— Точно така.

— Какво направихте с тях?

— Взехме ги, направихме копия, а на следващия ден ги предадохме на близките на господин Хъбард в дома му.

— Нямам повече въпроси, господин съдия.

— Господин Лание, искате ли кръстосан разпит?

— Не.

— Шериф Уолс, свободен сте. Благодаря ви. Господин Бриганс?

— Да, господин съдия, на този етап бих искал съдебните заседатели да бъдат осведомени, че съгласно единодушното мнение на всички страни документите, допуснати като веществени доказателства, са написани от господин Сет Хъбард.

— Господин Лание?

— Потвърждавам, господин съдия.

— Много добре, няма спор относно авторството на тези документи. Продължете, господин Бриганс.

— Защитниците на завещанието призовават господин Калвин Богс — съобщи Джейк.

Изчакаха да повикат Калвин от стаята на свидетелите. Едрият непохватен мъж нямаше вратовръзка в гардероба си и явно не бе сметнал за нужно да си купи за случая. Беше облечен с износена карирана риза с кръпки на лактите, мръсен кафеникав панталон и прашни ботуши и като че ли идваше в съдебната зала направо от сечището.

Обстановката видимо го смущаваше и плашеше дълбоко и след секунди той започна да се дави, докато описваше ужаса си, когато бе намерил шефа си, увиснал на чинара.

— По кое време в неделя сутринта ви се обади той? — попита Джейк.

— Към девет и поръча да го чакам на моста в два.

— И вие пристигнахте точно в два, така ли?

— Да, точно така.

Джейк възнамеряваше с помощта на Богс да покаже какво огромно внимание е отделял Сет на подробностите. По-късно щеше да

заяви пред съдебните заседатели, че Сет е оставил бележката на масата, взел е въжето и стълбата, отишъл е с колата си до мястото и е направил така, че да бъде мъртъв, когато Калвин пристигне в два следобед. Искал е да го намерят немного, след като издъхне. Иначе имало вероятност да минат дни.

Лание нямаше въпроси. Свидетелят беше освободен.

— Призовете следващия си свидетел, господин Бриганс — нареди съдия Атли.

— Призоваваме Фин Плънкет.

Фин Плънкет беше пощальон, когато преди тринайсет години беше избран за служебно лице, установяващо настъпването на смъртта. Той нямаше никакви медицински познания, защото такива не се изискваха в Мисисипи. Никога не беше посещавал местопрестъпление. Фактът, че щатът продължаваше да избира подобни служебни лица, беше доста странен — вече почти никъде другаде това не се правеше. Всъщност Мисисипи беше един от малкото щати, където изобщо беше възникнала такава практика. През последните тринайсет години викаха Фин по всяко време на денонощието в старчески домове, болници, места на катастрофи, долнопробни кръчми, реки и езера и домове, където бяха вилнели насилници. Обикновено той се надвесваше над трупа и тържествено произнасяше: „Да, мъртъв е“. След това определяше причината за смъртта и подписваше смъртен акт.

Присъства и когато смъкнаха тялото на Сет на земята. И каза: „Да, мъртъв е“. Смърт вследствие на обесване, самоубийство. Задушаване и счупен врат. Подпомаган от въпросите на Джейк, той бързо обясни на съдебните заседатели онова, което вече беше болезнено очевидно. Уейд Лание не го подложи на кръстосан разпит.

Джейк призова на свидетелското място бившата си секретарка Рокси Бриско, която първоначално отказа да свидетелства, след като бе напуснала кантората, изпълнена с неприязън. Затова Джейк ѝ изпрати призовка и ѝ обясни, че може да отиде в затвора, ако не се яви. Тя бързо се съгласи и застана на свидетелското място, специално издокарана.

Двамата заедно описаха събитията от сутринта на трети октомври, когато тя беше пристигнала в кантората с пощата. Рокси разпозна плика, писмото и двете страници на завещанието на Сет

Хъбард, а съдия Атли прие документите като веществени доказателства на защитата. Отсрещната страна нямаше възражения. Следвайки сценария, предложен от съдията, Джейк проектира на екрана увеличено писмото на Сет до него. Раздаде и копия на всеки съдебен заседател.

— А сега, госпожи и господа, ще направим кратка пауза, докато всеки от вас внимателно прочете това писмо — каза съдия Атли.

Съдебната зала тутакси притихна, докато съдебните заседатели четяха от копията си, а зрителите в залата — от екрана:

„... Приложено Ви изпращам своето завещание — собственоръчно съм написал всяка дума, подписал съм се и съм сложил датата. Проверих и знам, че съгласно закона в Мисисипи това е валидно собственоръчно написано завещание, поради което е напълно законно. Нямам свидетели, че съм подписал завещанието, защото, както знаете, такива не са необходими за собственоръчно написаните завещания. Преди година подписах по-дебело завещание в юридическа фирма «Ръш» в Тюпълоу, но се отказах от този документ.

Това завещание най-вероятно ще предизвика проблеми, поради което искам Вие да бъдете адвокат по наследството ми. Държа волята ми да бъде изпълнена на всяка цена и знам, че Вие сте способен да го направите. Категорично лишавам от наследство двете си деца, техните деца и двете си бивши съпруги. Те не са добри хора и ще оспорят завещанието, така че пригответе се.

Състоянието ми е значително — роднините ми нямат представа колко — и когато това се разчуе, те ще атакуват. Борете се с тях, господин Бриганс, борете се докрай. Трябва да победим.

Заедно с предсмъртното си писмо съм оставил наставления за опелото и погребението си. Не споменавайте за завещанието ми преди погребението. Искам близките ми да бъдат принудени да изпълнят всички траурни ритуали, преди да научат, че няма да получат

нищо. Наблюдавайте ги как се преструват — много ги бива. Изобщо не ме обичат.

Предварително Ви благодаря за ревностната защита на волята ми. Няма да Ви бъде лесно. За мен е утеха, че няма да ме има, за да преживея това мъчително изпитание.

Искрено Ваш, Сет Хъбард
1 октомври 1988 г.“

След като приключеше с четенето, всеки заседател бавно вдигаше глава и неволно отправяше поглед към Хършъл Хъбард и Рамона Дафо. Искаше ѝ се да се разплаче, но в този момент тя правилно прецени, че всеки, който я гледа, ще си помисли, че се преструва. Затова забодде поглед в пода заедно с брат си и съпруга си и изчака ужасният неловък момент да премине.

Накрая, след цяла вечност, съдия Атли каза:
— Да направим петнайсет минути почивка.

Въпреки предупреждението на Сет за опасността от тютюнопушенето поне половината съдебни заседатели усетиха нужда да запалят цигара. Непушачите останаха в стаята на съдебните заседатели да пият кафе, а останалите последваха съдебния пристав в малък вътрешен двор към северната страна на моравата. Бързо запалиха и запафкаха. Невин Дарк се мъчеше да ги откаже и беше успял да ги намали до половин пакет дневно, но в момента копнееше за никотин. Джим Уайтхърст се приближи до него, дръпна си от цигарата и попита:

— Какво смятате, господин председател?

Предупреждението на съдия Атли беше съвсем категорично: не обсъждайте случая. Съдебните заседатели във всеки процес обаче нямаха търпение да обсъждат какво са чули и видели току-що. Невин прошепна едва чуто:

— Май старецът прекрасно е съзнавал какво прави. Ти какво мислиш?

— Не се съмнявам — прошепна Джим.

Точно над тях в правната библиотека Джейк събра Порша, Лети, Куинс Лънди и Хари Рекс. Отвсякъде валяха мнения и наблюдения. Порша беше разстроена, защото Франк Доули, заседател номер дванайсет, непрекъснато я гледаше намръщено и устните му мърдаха, сякаш проклинаше. Според Лети Деби Лакър, заседател номер десет, била заспала, а Хари Рекс беше сигурен, че заседател номер две, Трейси Макмилън, вече е влюбена в Джейк.

Куинс Лънди поддържаше мнението, че съдебните заседатели са разделени на две, но според Хари Рекс щяха да имат късмет, ако получат и четири гласа. Джейк учтиво го помоли да млъкне и му напомни какви страховити предсказания е правил по време на процеса срещу Карл Лий Хейли.

След безсмислено бръщолевене, продължило десет минути, Джейк си обеща да обядва сам.

Когато се върнаха в съдебната зала, той призова Куинс Лънди на свидетелското място и му зададе поредица от скучни, но необходими въпроси относно ангажимента му към имуществото и назначаването му като управител и как е заменил Ръсел Амбърг, който е пожелал да бъде освободен. Лънди сухо обясни задълженията на управителя и представи нещата точно толкова монотонни, колкото бяха в действителност. Джейк му подаде оригиналното собственоръчно написано завещание и го помоли да идентифицира документа.

— Това е собственоръчно написаното завещание, представено за легализация на четвърти октомври миналата година. Подписано е от господин Сет Хъбард на първи октомври.

— Да го разгледаме — предложи Джейк и отново прожектира документа на екрана, раздавайки копия на заседателите.

— Госпожи и господа — каза съдия Атли, — не бързайте и внимателно прочетете завещанието. Ще ви бъде позволено да отнесете всички документи за подробен оглед в залата, където ще проведете обсъжданията си.

Джейк застана до подиума с копие от завещанието в ръка и се престори, че го чете, а всъщност зорко наблюдаваше съдебните заседатели. Повечето се понамръщиха на едно или друго място и той реши, че фразата „дано да издъхнат в страдание“ ги стъписва. Беше прочел завещанието поне сто пъти и неизменно реагираше по два начина. Първо, завещанието беше злонамерено, рязко, жестоко и

неразумно. Второ, караше го да си задава въпроса какво е направила Лети Ланг, та старецът толкова да я харесва. Както винаги обаче, при втори прочит се убеждаваше, че Сет прекрасно е съзнавал какво прави. Ако човек е способен да завещава, той може да разпредели наследството, което оставя, колкото си иска налудничаво и неразумно.

Когато и последният съдебен заседател приключи и остави копието си, Джейк изключи прожекционния апарат. Двамата с Куинс Лънди в продължение на половин час обясняваха основните моменти в удивителното десетгодишно пътуване на Сет Хъбард от разрухата след втория му развод до богатство, каквото никой в окръг Форд не беше виждал.

В дванайсет и половина съдия Атли даде почивка до два следобед.

Полицаят си тръгваше от болницата, когато Лушън влезе. Поговориха си за малко във фоайето, само няколко думи за Лони Кларк, който още беше на третия етаж в тежко състояние. Беше прекарал мъчителна нощ и лекарите не допускаха посетители. Лушън се запиля из болницата и се появи на третия етаж един час по-късно. На вратата нямаше полицай, нямаше и медицинска сестра, която да се грижи за Лони. Лушън се промъкна в стаята, разтърси леко ръката на Ансил и го повика:

— Ансил, Ансил, тук ли си?

Ансил обаче го нямаше.

В малката фирма на Бриганс всички бяха единодушни, че сутринта не би могла да мине по-добре. Представянето на бележката, обясняваща самоубийството, на указанията за опелото и за погребението, на собственоръчно написаното завещание и писмото до Джейк съвсем ясно показваха, че Сет Хъбард е планирал всичко и е контролирал нещата до самия край. Встъпителната реч на Джейк беше убедителна. Лание също бе говорил майсторски. Като цяло, добро начало.

В началото на следобедното заседание Джейк призова на свидетелското място пастор Дон Макълуайн. Той разказа на съдебните заседатели, че е разговарял за кратко със Сет след службата на втори октомври, малко преди Хъбард да се обеси. Знаел за тежкото му заболяване, но не му било известно, че лекарите му дават само няколко седмици живот. Въпросната сутрин Сет Хъбард изглеждал в добро разположение на духа, оживен и дори се усмихвал. Уверил Макълуайн колко много му е допаднала проповедта. Бил слаб и болен, но не изглеждал упоен или под въздействието на лекарства. От двайсет години бил член на паството и обикновено се появявал в църквата

веднъж месечно. Три седмици преди смъртта си Сет си купил гробно място за триста и петдесет долара, същото, което заемал в момента.

След това беше ред на ковчезника на църковното настоятелство. Господин Уилис Стъбс свидетелства, че Сет е пуснал в кутията за дарения чек за петстотин долара с дата втори октомври. Даренията на Сет за съответната година възлизали на две хиляди и шестстотин долара.

На свидетелското място застана господин Евърет Уокър и разказа за вероятно последния разговор на Сет. Докато двамата крачели към паркинга след службата, господин Уокър го попитал как върви бизнесът. Сет се пошегувал, че през този сезон ураганите били слаба работа. Колкото повече урагани, толкова повече повреди по къщите и толкова повече търсене на дървен материал. Сет твърдял, че обича ураганите. Господин Уокър описа приятеля си като проникателен и остроумен. В онзи момент, изглежда, не изпитвал болка. Разбира се, бил страшно слаб. Господин Уокър с изумление научил, че Сет е мъртъв, че се е самоубил малко след разговора им. Сет му се сторил толкова спокоен и умиротворен, дори доволен. Познавал го от години и знаел, че той не е никак общителен. Бил по-скоро мълчалив и затворен човек, който не говорел много. Докато потеглял с колата си онази неделя, Сет се усмихвал и Уокър споделил с жена си колко рядко го е виждал усмихнат.

Госпожа Гилда Чатам каза пред съдебните заседатели, че двамата със съпруга й седели зад Сет по време на последната за него служба в църквата. Поговорили си малко след края й и изобщо не заподозрели, че той е на прага да извърши нещо толкова потресаващо. В показанията си госпожа Нети Винсън обясни, че поздравила Сет на излизане от църквата и че той й се сторил необичайно дружелюбен.

След кратка почивка онкологът на Сет, доктор Талбърт от регионалния медицински център в Тюпълоу, положи клетва и бързо успя да отегчи съдебните заседатели с дългия си сух разказ за белодробния рак на пациента си. Беше лекувал Сет почти година и, консултирайки се с бележките си, разказа за операцията, после за химио- и лъчетерапията и за лекарствата му. Отначало нямало почти никаква надежда, но Сет се борел мъжки. Когато се появили метастази по гръбнака и ребрата му, разбрали, че краят приближава. Доктор Талбърт прегледал Сет две седмици преди смъртта му и бил учуден от

решимостта му да продължи да живее. Имал много силни болки. Увеличил приemanата през уста доза демерол на сто милиграма през три-четири часа. Сет предпочитал да не пие демерол, защото от лекарството често му се доспивало, всъщност той нерядко се опитвал да прекара деня без болкоуспокояващи. Доктор Талбърт всъщност не знаеше по колко таблетки е приемал Сет. През последните два месеца му беше предписал двеста.

Джейк преследваше две цели, като постави лекаря на свидетелското място. Първо, искаше да потвърди факта, че Сет е умирал от рак. Надяваше се, че така самоубийството му няма да изглежда толкова драстична и неразумна стъпка. Джейк смяташе впоследствие да твърди, че всъщност Сет е имал напълно бистра мисъл през последните дни от живота си, макар да е избрал да умре по този начин. Болката му е била нетърпима, краят му е приближавал и той само е ускорил нещата.

Второ, Джейк искаше да атакува фронтално проблема със страничния ефект от демерола. Лание беше подготвил въздействащи свидетелски показания на специалист, който щеше да заяви, че силните опиати, приемани в предписаните дози, сериозно са увредили способността на Сет за ясна преценка.

Странна подробност в това дело беше фактът, че последната предписана доза хапчета така и не беше намерена. Сет беше купил лекарството в Тюпълоу шест дни преди смъртта си, но после явно го беше изхвърлил, затова нямаха доказателство какво количество е погълнал. Съгласно изричните му указания беше погребан без аутопсия. Месеци преди това Уейд Лание беше предложил неофициално тялото да бъде ексхумирано и да бъдат направени токсикологични изследвания. Съдия Атли бе отказал също неофициално. Съдържанието на опиати в кръвта на Сет в неделя, деня на смъртта му, не беше по подразбиране същото като съдържанието предишния ден, когато беше написал завещанието. Съдия Атли сериозно се възмути от предложението да изровят човек от земята, след като са го положили да почива в мир.

Джейк остана доволен от своя разпит на доктор Талбърт. Двамата ясно изтъкнаха, че Сет е избягвал да взема демерол и че просто няма как да се докаже какво количество е имало в тялото му, когато е изготвил завещанието си.

Уейд Лание успя да принуди лекаря да признае, че пациент, който приема дневно от шест до осем дози демерол от сто милиграма, не би следвало да взема важни решения, особено такива, свързани с големи суми пари. Такъв пациент би трябвало да си лежи удобно и спокойно, а не да шофира, да се подлага на физическо натоварване и да взема важни решения.

След като освободиха лекаря, Джейк призова Арлин Тротър, дългогодишната секретарка на Сет. Тя щеше да бъде последната му свидетелка преди Лети. Понеже приближаваше пет следобед, Джейк реши да остави Лети за сряда сутринта. Беше разговарял многократно с Арлин след смъртта на Сет и се притесняваше дали да я изправи на свидетелското място. Но наистина нямаше избор. Ако не я призовеше, Уейд Лание със сигурност щеше да го стори. Записаха клетвените ѝ показания в началото на февруари и според Джейк тя говори доста уклончиво. Четири часа по-късно той беше напълно убеден, че Арлин е подготвена от Лание или от негов служител. Въпреки това жената беше прекарала със Сет повече време през последната седмица от живота му, отколкото с всеки друг, и показанията ѝ бяха от изключително значение.

Арлин изглеждаше силно уплашена, когато се настани на свидетелското място и се закле да казва истината. Погледна към съдебните заседатели — наблюдаваха я внимателно.

Джейк зададе въвеждащите въпроси, които имаха лесни и очевидни отговори, и тя видимо се успокои. Бе установено, че от понеделник до петък през седмицата преди смъртта си Сет е отивал в офиса си всяка сутрин към девет, тоест по-късно от обичайното. В повечето случаи бил в добро разположение на духа до обед, когато си дремвал дълго на канапето в кабинета. Не ядял, макар че Арлин не спирала да му предлага закуски и сандвичи. Не спрял да пуши, така и не отказал цигарите. Както винаги, държал вратата затворена, затова Арлин не знаела какво точно прави. През въпросната седмица обаче той се опитвал да продаде три парцела в Южна Каролина с гори за дърводобив. Много говорел по телефона, което не било необичайно. Поне през час излизал от кабинета и се разхождал из фирмата. Флиртувал с Камила, служителката на рецепцията. Арлин знаела, че го мъчат силни болки, защото на моменти не успявал да го прикрие,

макар че нито веднъж не го признал. Веднъж Сет се изпуснал, че взема демерол, но Арлин не била виждала нито едно шишенце с хапчета.

Не, очите му не били изцъклени. Не завалял говора си. Понякога бил изморен и често заспивал. Обикновено си тръгвал към три или четири.

Джейк успя да обрисова образа на човек, който още държи юздите в ръка, на шеф, който ходи на работа, сякаш всичко е наред. Пет последователни дни, преди да напише новото си завещание, Сет Хъбард бил в кабинета си, говорел по телефона и управлявал бизнеса си.

Уейд Лание започна кръстосания разпит.

— Да поговорим за горите за дърводобив в Южна Каролина, госпожо Тротър. Сет Хъбард продаде ли тези парцели?

— Да, продаде ги.

— Кога?

— Въпросния петък сутринта.

— В петък сутринта, преди да напише завещанието в събота, така ли?

— Да.

— Подписа ли някакъв договор?

— Да. Изпратиха ми го по факса на моето бюро и аз му го занесох. Той го подписа и аз го изпратих обратно на адвокатите в Спартанбърг.

Лание взе някакъв документ и каза:

— Господин съдия, това е вещественно доказателство В-5, което вече беше обсъдено и допуснато.

— Продължавайте — съгласи се съдия Атли.

Лание подаде документа на Арлин и попита:

— Бихте ли обяснили какво е това?

— Да, това е договорът, подписан от Сет в петък сутринта, за продажбата на три парцела в Южна Каролина.

— Колко пари трябваше да получи Сет?

— Общо осемстотин и десет хиляди долара.

— Осемстотин и десет. А сега ни кажете, госпожо Тротър, колко беше платил той за тези гори.

Тя замълча за малко, погледна притеснено съдебните заседатели и отговори:

— Разполагате с документите, господин Лание.

— Разбира се.

Лание извади още три доказателства, до едно номерирани и допуснати предварително. Дотук никакви изненади, Джейк и Лание седмици наред бяха спорили за веществените доказателства и за документите. Съдия Атли отдавна ги беше обявил за допустими.

Арлин бавно разгледа документите. Съдебната зала чакаше.

Накрая каза:

— Господин Хъбард е купил земята през хиляда деветстотин осемдесет и пета година и е платил общо един милион и сто хиляди долара.

Лание си записа сумата, като че ли беше новост за него. Погледна над очилата си, извил невярващо вежди.

— Загуба от триста хиляди долара?

— Както е видно.

— И това е само дващсет и четири часа преди да напише собственоръчно завещанието си?

Джейк скочи на крака.

— Възразявам, господин съдия. Изисква предположение от свидетеля. Адвокатът може да запази това за заключителната си реч.

— Приема се.

Лание пренебрегна настаналото раздвижване и се съсредоточи над свидетеля си.

— Госпожо Тротър, имате ли представа защо Сет би сключил толкова лоша сделка?

Джейк отново скочи.

— Възразявам, господин съдия. Отново предположения.

— Приема се.

— Ясна ли беше мисълта му, госпожо Тротър?

— Възразявам.

— Приема се.

Лание направи пауза и отгърна страница от бележките си.

— Госпожо Тротър, кой отговаряше за почистването на сградата, където работехте със Сет?

— Мъж на име Монк.

— Добре, разкажете ни за Монк.

— Той е дългогодишен служител в склада за дървен материал, нещо като момче за всичко. Върши всякаква работа, най-вече чисти. Освен това боядисваше, поправяше всичко и дори миеше колите на господин Хъбард.

— Колко често Монк почиства кабинета на шефа?

— Всеки понеделник и четвъртък сутрин от девет до единайсет часа, без нито един пропуск вече много години.

— Почисти ли и в четвъртък, двајсет и девети септември, миналата година?

— Да.

— Лети Ланг някога да е чистила кабинета?

— Доколкото ми е известно, не. Не се налагаше тя да го прави. Монк отговаряше. Днес за пръв път виждам госпожа Ланг.

През деня Майрън Панки се местеше из съдебната зала. Работата му беше да наблюдава непрекъснато заседателите, но за да го прави, без да го забележат, се налагаше да прибегва до някои номера. Различни места, различен наблюдателен пункт, смяна на спортните сака, прикриване зад по-едър човек, седнал пред него, различни очила. Цялата му кариера беше минала из съдебните зали — слушаше свидетелите и наблюдаваше как заседателите реагират на показанията им. Според експертното му мнение Джейк много стабилно беше представил аргументите си. Никакво фантазиране, нищо впечатляващо, но и никакви грешки.

Повечето съдебни заседатели го харесваха и бяха убедени, че се стреми към истината. Трина очевидно не го харесваха. Франк Доули, номер дванайсет, категорично беше в техния ъгъл на ринга и никога не би гласувал всички пари да отидат при чернокожата прислужница. Панки не знаеше трагичната история за племенницата на Доули, но още от встъпителните речи беше разбрал, че този човек изпитва недоверие към Джейк и не харесва Лети. Номер десет, Деби Лакър, петдесетгодишна, бяла, от селските райони, няколко пъти бе стрелнала със суров поглед Лети през деня — дребни послания, които Майрън никога не пропускаше. Номер четири, Фей Полан, друга бяла жена на около петдесет години, дори бе кимнала в знак на съгласие, когато

доктор Талбърт заяви, че човек, който приема демерол, не бива да взема важни решения.

Към края на първия ден от свидетелските показания Панки прецени, че позициите са изравнени. Двама добри адвокати се бяха представили добре, а съдебните заседатели не бяха пропуснали нито дума.

* * *

Тъй като Ансил не можеше да говори, Лушън взе кола под наем и разгледа ледниците и фиордите в планините край Джуно. Изкушаваше се да си замине, да се върне обратно в Клантън за процеса, но го плениха красотата на Аляска, прохладният въздух и почти съвършеният климат. В Мисисипи вече се затопляше, дните ставаха по-дълги, а въздухът — по-лепкав. Докато обядваше в едно планинско кафене, под което величествено се точеше канал Гастино, той реши да си замине на следващия ден, в сряда.

В даден момент, и то скоро, Джейк щеше да осведоми съдия Атли, че са намерили Ансил Хъбард и че самоличността му е потвърдена, макар и доста несигурно, защото субектът може всеки момент да промени мнението си и да възприеме друг псевдоним. Лушън обаче се съмняваше, защото Ансил вече мислеше за парите. Разкритието нямаше да повлияе на процеса. Уейд Лание имаше право: Ансил нямаше нищо общо със завещанието на брат си или с неговата завещателна дееспособност. Затова Лушън щеше да го остави да се занимава със собствените си проблеми. Подозираше, че Ансил може да лежи няколко месеца в затвора. Ако му провървеше и си намереше добър адвокат, сигурно щеше съвсем да се откачи. Лушън беше убеден, че намирането и изземането на кокаина са безспорно нарушение на Четвъртата поправка. В случай че обискът бъдеше отхвърлен и кокаинът — елиминиран, Ансил щеше да бъде свободен. Ако Джейк спечелеше процеса, Ансил би могъл някой ден да осъществи отдавна отлаганото си завръщане в окръг Форд и да поиска своя дял от имуществото.

Ако Джейк изгубеше, Ансил щеше да потъне в мрака и повече никога нямаше да го намерят.

Привечер Лушън слезе в бара на хотела и поздрави бармана Бо Бък, с когото вече бяха близки приятели. Бо Бък беше работил като съдия в Невада, преди неблагоприятно стечение на обстоятелствата да съсипе живота му, и двамата с Лушън обичаха да си разказват истории. Побъбриха си, докато Лушън чакаше първото си уиски с кока-кола. Отнесе го на масата си и седна — сам и наслаждаващ се на самотата. Един мъж и коктейлът му с уиски. След минута сякаш от нищото изникна Ансил Хъбард и се настани срещу него на масата.

— Добър вечер, Лушън — нехайно поздрави той.

Лушън се сепна и изумено се взря в него. Ансил носеше бейзболна шапка, суичър и джинси. Днес сутринта лежеше в безсъзнание в болницата и от тялото му стърчаха тръбички.

— Не очаквах да те видя тук — отбеляза Лушън.

— Болницата ми омръзна и реших да се махна. Май съм беглец, но нищо ново. Харесва ми да бягам.

— Ами главата ти, инфекцията?

— Главата ме боли, но съвсем не колкото си мислят. Нали помниш, Лушън, че от болницата се канеха да ме пратят в затвора, а аз предпочитам да не правя този преход. Да кажем, че не бях чак толкова в несвяст, колкото смятаха. Инфекцията е овладяна. — Той извади шишенце с хапчета. — На тръгване си взех антибиотиците. Спокойно, ще се оправя.

— Как се измъкна?

— Излязох. Свалиха ме долу на скенер. Отидох в тоалетната. Мислех, че не мога да ходя, затова изтичах надолу по стълбите, намерих мазето, взех дрехи от едно шкафче, преоблякох се и излязох през товарната рампа. Когато проверих за последно, гъмжеше от ченгета. Пих кафе отсреща.

— Градът е малък, Ансил. Не можеш да се криеш дълго.

— Какво знаеш ти за криенето? Имам си приятели.

— Искаш ли нещо за пиене?

— Не, но бих хапнал бургер с картофки.

Хари Рекс погледна намръщено свидетелката и попита:

— Докосвала ли си пениса му?

Лети смутено отмести поглед и успя да измъкне:

— Да, докосвала съм го.

— Разбира се, че си го докосвала, Лети — каза Джейк. — Той не е можел да се къпе, затова се е налагало ти да го правиш, и то неведнъж. Къпането включва цялото тяло. Той не е можел сам, трябвало е ти да го правиш. В това няма нищо интимно или сексуално. Просто си вършела работата си.

— Не мога да го направя — погледна Лети безпомощно Порша. — Той няма да ми задава такива въпроси, нали?

— Ще ти задава и още как — изрева Хари Рекс. — Ще те пита това и още много неща, така че най-добре се пригответи с отговорите.

— Да направим почивка — предложи Джейк.

— Имам нужда от бира — скочи от стола Хари Рекс.

Изхвърча от стаята, като че ли му беше дошло до гуша от всички. Репетираха два часа и вече беше почти десет вечерта. Джейк зададе лесните въпроси от прекия разпит, а Хари Рекс безмилостно я въртя на шиш за кръстосания. На моменти беше груб, или поне по-груб, отколкото Атли щеше да допусне да бъде Лание, но беше по-добре да се подготвят за най-лошото. Порша съчувстваше на майка си, но и се дразнеше от нейната лабилност. Лети ту беше силна, ту изведнъж рухваше. Не можеха да бъдат сигурни, че показанията ѝ ще минат гладко.

Помни правилата, Лети, напомняше ѝ Джейк. Усмивхай се, но не престорено. Говори ясно и бавно. Няма проблем да се разплачеш, ако се разчувстваш. Ако не си сигурна, не казвай нищо. Съдебните заседатели наблюдават внимателно и не пропускат нищо. От време на време ги поглеждай, но уверено. Не допускай Уейд Лание да те разклати. Аз през цялото време ще бъда там и ще те закрилям.

На Хари Рекс му идеше да изкрещи още един съвет: „Става дума за двайсет и четири милиона долара, така че хубавичко се постарай“. Обаче се овладя. Когато той се върна с бирата, Порша каза:

— Стига толкова, Джейк. Като се приберем у дома, ще седнем на верандата и ще си поговорим още малко, а утре рано сутринта сме тук.

— Добре. Мисля, че всички сме изморени.

След като двете си тръгнаха, Джейк и Хари Рекс се качиха горе и седнаха на балкона. Нощта беше топла, но ясна, идеална пролетна вечер, на която им беше трудно да се насладят. Джейк отпи глътка бира и за пръв път от часове се поотпусна.

— Някакви вести от Лушън? — попита Хари Рекс.

— Не, но забравих да проверя съобщенията на телефонния секретар.

— Знаеш ли, имаме късмет. Лушън е в Аляска, вместо да седи тук и да мърмори за всичко, което се е объркало през деня.

— Сега ти пое задачата, нали?

— Да. Нямам оплаквания. Денят беше успешен, Джейк. Изнесе хубава встъпителна реч, съдебните заседатели те чуха и го оцениха, после призова дванайсет свидетели и нито един не се издъни. Доказателствата клонят сериозно в твоя полза, поне на този етап. Не би могъл да мечтаеш за по-успешен ден.

— А заседателите?

— Харесват те, но е рано да гадаем доколко им допада Лети. Утрешният ден ще е показателен.

— Утрешният ден е съдбоносен, приятелю. Лети може да спечели делото, но може и да го изгуби.

Адвокатите се срещнаха в кабинета на съдия Атли в девет без петнайсет в сряда сутринта и се разбраха, че няма неуредени въпроси или искания, които да уточняват, преди процесът да продължи. Вече трети пореден ден съдията беше енергичен, почти превъзбуден. Възнението, свързано с такъв голям процес, го беше подмладило. Адвокатите не бяха мигнали цяла нощ — или работеха, или се тревожеха — и това личеше по вида им. Възрастният магистрат обаче беше готов за действие.

В съдебната зала той поздрави всички, благодари на зрителите за живия им интерес към правосъдната система и нареди на пристава да въведе заседателите. Докато се настаняваха, съдията ги поздрави сърдечно и ги попита дали има проблеми.

Непозволен опит за контакт? Нещо подозрително? Всички добре ли се чувстват? Много добре, в такъв случай, господин Бриганс, заповядайте.

— Господин съдия, защитниците на завещанието призовават госпожа Лети Ланг.

Порша я беше предупредила да не носи тясна, прилепнала и дори леко предизвикателна дреха. Рано сутринта, много преди закуска, бяха спорили за роклята. Порша се бе наложила. Тъмносиня памучна рокля със свободен колан, подходяща за домашна помощница. Лети никога не би я облякла за църква. Беше обути с ниски сандали. Не носеше часовник. Никакви бижута. Нищо, което да подсказва, че има излишни средства или че очаква купища пари. През последния месец беше престанала да боядисва прошарената си коса. Сега тя беше съвсем естествена и Лети изглеждаше на колкото беше — на четирийсет и седем години.

Докато се заклеваше да говори истината, тя на практика заекваше. Дъщеря ѝ се усмихна — знак, че и тя може да се усмихне.

Претъпканата съдебна зала беше притихнала, докато Джейк се доближаваше към нея. Попита я за името, адреса и местоработата —

лесни неща, с които тя се справи добре. За имената на децата и внуците ѝ. Да, Марвис, най-големият ѝ син, беше в затвора. Съпругът ѝ Симиън Ланг в момента се намираше в ареста и очакваше съдебно дело. Беше подала молба за развод преди месец и очакваше процедурата да приключи след няколко седмици. Малко биографична информация — образование, вероизповедание, предишна работа. Всичко беше протоколирано и от време на време отговорите ѝ звучаха сковано и машинално, дори наизустено, каквото и беше. Тя погледна към съдебните заседатели, но се обезсърчи, когато разбра, че и те я гледат. Както ѝ бяха казали, почувстваше ли се нервна, трябваше да гледа към дъщеря си. На моменти Лети не откъсваше очи от Порша.

Накрая Джейк стигна до темата за господин Сет Хъбард. Или просто господин Хъбард, както Лети трябваше винаги да го нарича в съда. Никога Сет. Никога господин Сет. Господин Хъбард я наел като домашна помощница на непълен работен ден три години по-рано. Как разбрала за работата? Той ѝ се обадил и ѝ казал, че научил от приятел, че Лети няма работа. Пък той по случайност си търсел прислужница за няколко часа дневно. Тя разказа за работата си при господин Хъбард, за правилата му, за навиците и режима му, а по-късно за предпочитанията му към храна и начин на готвене. Трите дни в седмицата станали четири. Той ѝ вдигнал заплатата, после ѝ дал още едно повишение. Доста пътувал и тя често оставала в къщата без почти никаква работа. Нито веднъж за три години не поканил някого на вечеря. Познавала Рамона и Хършъл, но рядко ги виждала. Рамона идвала веднъж годишно, и то само за няколко часа, а посещенията на Хършъл не били много по-чести. Не била виждала нито един от внуците на господин Хъбард.

— Не работех през уикендите, затова не знаех кой идва тогава — поясни Лети. — Господин Хъбард може да е имал всякакви гости. — Стараеше се да изглежда откровена и непринудена.

— Но сте ходели на работа всеки понеделник, нали така? — попита Джейк съгласно сценария.

— Да.

— И сте виждали следи от гости през уикенда в къщата?

— Не, никога.

На този етап Джейк не възнамеряваше да се отнася меко към Хършъл и Рамона. Те също не възнамеряваха да бъдат любезни с Лети,

всъщност, съдейки по клетвените им показания, можеше да се очаква доста да послъгват.

След един час на свидетелското място Лети се почувства по-спокойна. Отговорите ѝ станаха по-ясни и по-спонтанни и тя от време на време се усмихваше на съдебните заседатели. Накрая Джейк стигна до темата за белодробния рак на господин Хъбард. Тя описа как шефът ѝ е сменил поредица от безлични болногледачки и накрая попитал Лети дали може да работи пет дни в седмицата. Тя описа тежките моменти, след като химиотерапията го съсипала и едва не го убила, когато не можел да отиде сам до тоалетната или да се нахрани.

Не показвай чувства, предупредила я беше Порша. Не показвай никакви чувства към господин Хъбард. Съдебните заседатели не бива да остават с впечатлението, че помежду ви има емоционална връзка. Разбира се, че е имало, както има между всеки болен и болногледачката му, но не го признавай на свидетелското място.

Джейк засегна основните моменти, но не отдели твърде много време на рака на господин Хъбард. Уейд Лание със сигурност щеше да го направи. Джейк попита Лети дали някога е подписвала завещание. Не, не била.

— Някога виждали ли сте завещание?

— Не, господине.

— Господин Хъбард обсъждал ли е завещанието си с вас?

Тя успя да се засмее, и то напълно убедително.

— Господин Хъбард беше изключително потаен. Никога не обсъждаше с мен делови въпроси или подобни неща. Никога не обсъждаше децата си и така нататък. Просто си беше такъв.

Истината беше, че Сет на два пъти беше обещавал на Лети, че ще ѝ остави нещичко, обаче никога не беше споменавал завещанието си. Двете с Порша го бяха обсъдили и според Порша Уейд Лание и адвокатите на противниковата страна щяха да раздуят тази подробност неимоверно, ако Лети я признаеше. Щяха да я изопачат, да я преувеличат и да я превърнат в смъртоносно оръжие. „Значи в действителност сте обсъждали с него завещанието му!“, щеше да се провикне Лание пред съдебните заседатели.

Най-добре е да не изричаш някои неща. Никой никога нямаше да разбере. Сет беше мъртъв, а Лети нямаше да говори.

— Обсъждал ли е болестта си и факта, че умира? — попита Джейк.

Тя си пое дъх и обмисли въпроса.

— Разбира се. Понякога толкова много го болеше, че му се искаше да умре. Сигурно е нормално. В последните си дни господин Хъбард знаеше, че краят му приближава. Искеше да се моля заедно с него.

— Молили сте се заедно, така ли?

— Да. Господин Хъбард дълбоко вярваше в Бог. Искеше да оправи нещата преди смъртта си.

Джейк направи кратка пауза, та съдебните заседатели да си изградят пълна представа как Лети и шефът ѝ се молят, а не правят онова, което повечето хора ги подозират, че правят. След това премина към сутринта на първи октомври миналата година. Лети разказа своята версия на случилото се. Потеглили от къщата му към девет сутринта, като Лети била зад волана на неговия кадилак, последен модел. Дотогава не го била карала, не я бил молил за подобно нещо. Това бил първият и единствен път, когато двамата пътували заедно с автомобил. На излизане от къщата тя се изпуснала, че никога не е карала кадилак, затова той настоял. Била притеснена и карала бавно. Той пиел кафе от картонена чашка. Изглеждал спокоен и май нямал болки и като че ли много се забавлявал с факта, че Лети е толкова напрегната, докато шофира по шосе буквално без никакво движение.

Джейк я попита за какво са си говорили по време на десетминутното пътуване. Тя се позамисли, погледна към съдебните заседатели, които попиваха всяка дума, и отговори:

— Говорихме за коли. Той каза, че доста бели са престанали да карат кадилаци, защото много чернокожи са се качили на тези коли. Попита ме защо кадилакът е толкова важно нещо за един чернокож, а аз отговорих да не пита мен. Никога не съм искала кадилак. Никога не съм имала кадилак. Понтиакът ми е дванайсетгодишен. Но после му обясних, че сигурно е така, защото кадилакът е най-хубавата кола и е начин да покажеш на другите, че си успял. Че имаш работа, малко пари в джоба, успех в живота. Че нещо ти се е получило. Това е. Господин Хъбард каза, че и той винаги е харесвал тази кола, разказа ми, че е изгубил първия си кадилак при първия развод, а втория — при

втория, обаче откакто вдигнал ръце от брака, никой не застрашавал нито него, нито кадилака му. Звучеше забавно.

— Значи е бил в добро настроение, шегувал се е? — попита Джейк.

— Да, беше в много добро настроение онази сутрин. Дори се присмиваше как карам.

— И мисълта му беше бистра?

— Като вода. Каза ми, че шофирам седмия му кадилак и че ги помни всичките. Сменял колата си през година.

— Знаете ли дали сутринта е вземал болкоуспокояващи?

— Не, господине, не знам. Държеше се странно по отношение на хапчетата. Не ги обичаше и ги държеше в куфарчето си, далече от мен. Виждала съм ги един-единствен път, когато той не можеше да стане от леглото, защото му беше страшно зле, и ме помоли да му ги донеса. Обаче онази сутрин май не беше на болкоуспокояващи.

Тя продължи да разказва, направлявана от Джейк. Стигнаха до компанията за дървен материал „Беринг“, до първия и единствен случай, когато бе ходила там и беше чистила, докато Сет бе прекарал времето в кабинета си на заключена врата. Пуснала прахосмукачката, избърсала прахта, измила повечето прозорци, подредила списанията и дори измила съдовете в кухничката. Не, не изхвърлила кошчетата. От мига, когато влезли в сградата, докато си тръгнаха, нито видяла, нито говорила с господин Хъбард.

Нямала представа какво прави в кабинета си, но и през ум не й минало да попита. Влязъл с куфарчето си и излязъл със същото куфарче. Откарала го обратно, после се прибрала у дома към обед. Късно в неделя през нощта Калвин Богс се обадил да съобщи, че господин Хъбард се е обесил.

Към единайсет часа, след като бе държал Лети почти два часа на свидетелското място, Джейк я отстъпи за кръстосан разпит. По време на кратката почивка я похвали, че се е справила великолепно. Порша беше развълнувана и много горда — майка й беше запазила самообладание и беше много убедителна. Хари Рекс, който наблюдаваше от задните редове, отсъди, че показанията й са минали от хубаво по-хубаво.

По обед ги разбиха на пух и прах.

Лушън беше сигурен, че укриването на беглец е противозаконно във всеки щат, дори в Аляска, така че имаше вероятност да го тикнат в ареста, но в момента не това го притесняваше. Събуди се на зазоряване схванат, защото беше заспивал на пресекулки на стола. Ансил се беше разположил на леглото. Беше предложил да спи на пода или в креслото, но травмата на главата му тревожеше Лушън и той му предложи да се настани в леглото. Болкоуспокояващото го приспа и Лушън дълго стоя в тъмното, отпивайки от коктейла си с уиски и заслушан в хъркането на стареца.

Тихо се облече и излезе от стаята. Фоайето на хотела беше пусто. Не се навъртаха никакви ченгета, които да търсят Ансил. Малко по-надолу по улицата Лушън купи кафе и мъфини и се качи в стаята си. Ансил се беше събудил и гледаше местните новини.

— Нито думичка — събщи той.

— Нищо чудно — отбеляза Лушън, — съмнявам се, че са осведомили хрътките.

Хапнаха, взеха по един душ, облякоха се и в осем сутринта излязоха от хотела. Ансил носеше черния костюм на Лушън, бяла риза, вратовръзката с индийски мотиви и същото кепе, нахлупено ниско, за да крие лицето му. Бързо изминаха трите преки до правната кантора на Джаред Уолкоуиц, адвокат, който им бе препоръчан от Бо Бък от бара на хотел „Глейшър Ин“. Лушън беше посетил господин Уолкоуиц късно снощи, беше го ангажирал и беше организиран снемането на клетвени показания. Съдебна стенографка и видеооператор чакаха в заседателната зала. Господин Уолкоуиц се изправи в единия край на масата, вдигна дясната си ръка и повтаряйки след стенографката, се закле да казва истината и седна срещу камерата.

— Добър ден. Казвам се Джаред Уолкоуиц и съм адвокат с разрешително да практикувам в щата Аляска. Днес е сряда, пети април хиляда деветстотин осемдесет и девета година, и аз се намирам в кантората си на Франклин Стрийт в центъра на Джуно, Аляска. С мен е Лушън Уилбанк от Клантън, щата Мисисипи, и човек на име Ансил Хъбард, който в момента живее в Джуно. Целта ни е да запишем изявлението на господин Хъбард като свидетел. Не съм осведомен относно делото, заради което сме се събрали. Ролята ми е само да удостоверя автентичността на записа на случващото се тук. Ако някой

адвокат или съдия, ангажиран със случая, иска да се свърже с мен, моля да ми се обади.

Уолкоуиц стана от стола и Лушън пристъпи напред. И той положи клетва с помощта на стенографката и застана срещу камерата.

— Казвам се Лушън Уилбанк и съм добре познат на съдия Атли и на адвокатите по делото за завещанието на Сет Хъбард. Работя с Джейк Бриганс и екипа му и успях да открия Ансил Хъбард. Прекарах няколко часа с Ансил и нямам никакви съмнения, че той е братът на Сет Хъбард. Роден е в окръг Форд през хиляда деветстотин двайсет и втора година. Баща му е Клион Хъбард. Майка му е Сара Бел Хъбард. През хиляда деветстотин двайсет и осма година баща му Клион наел дядо ми Робърт Лий Уилбанк да го представлява в спор за земя. Този спор е валиден и днес. Ето го и Ансил Хъбард.

Лушън освободи стола и Ансил го зае. Вдигна дясната си ръка и се закле да говори истината.

Уейд Лание започна кръстосания си разпит с въпроси за Симиън. Защо е в затвора? Отправено ли му е обвинение? Колко често го посещава Лети? Той оспорва ли развода? Беше жесток, но успешен начин да напомни на съдебните заседатели, че бащата на петте деца на Лети е пияница, убил синовете на семейство Ростън. Пет минути по-късно Лети триеше сълзите си, а Лание изглеждаше като негодник.

Той не даваше пет пари. Беше раздвижил емоциите ѝ, временно беше замъглил преценката ѝ, затова бързо промени посоката и заложи капана си.

— Госпожо Ланг, къде работехте, преди да започнете при господин Хъбард?

Лети изтри бузата с опакото на дланта си и се постара да събере мислите си.

— Ами при господин и госпожа Тингли тук, в Клантън.

— Какво работехте?

— Като домашна помощница.

— Колко време бяхте при тях?

— Не знам точно, около три години.

— А защо престанахте?

— Те починаха. И двамата.

— Оставиха ли ви пари в завещанията си?

— Ако са го направили, никой не ми е казал. — Думите ѝ предизвикаха усмивките на неколцина съдебни заседатели.

Уейд Лание прескочи хумора и продължи:

— А къде работехме преди семейство Тингли?

— Ами преди това работех като готвачка в училището в Карауей.

— За колко време?

— Може би две години.

— Защо напуснахте?

— Получих работата у семейство Тингли, а предпочитам да съм домашна помощница, отколкото готвачка.

— Добре. Къде работехте преди училището?

Тя замълча, докато се опитваше да си спомни, и накрая отговори:

— Работех за госпожа Гилънуотър тук, в Клантън, като домашна помощница.

— За колко време?

— Около година, после тя се премести.

— Къде работехте преди госпожа Гилънуотър?

— Ами май при семейство Гловър в Карауей.

— Колко време?

— Не помня точно, но около три-четири години.

— Добре, не търся конкретни подробности, госпожо Ланг. Само доколкото си спомняте, разбирате ли?

— Да, господине.

— А къде работихте преди семейство Гловър?

— При госпожица Карстен тук, в града. Работих за нея шест години. Беше ми любимата. Никога не бих напуснала, но тя почина внезапно.

— Благодаря ви. — Лание си записа нещо в бележника, като че ли беше научил новост. — Така, да обобщим, госпожо Ланг, работили сте за господин Хъбард три години, за семейство Тингли три, в училището две, за госпожа Гилънуотър една, за семейство Гловър три-четири и шест години за госпожица Карстен. Изчислявам ги на около двайсет години. Така ли е?

— Да, година повече или по-малко — уверено отговори Лети.

— И не сте имали други работодатели през последните двайсетина години?

Лети поклати глава.

Лание целеше нещо, но Джейк не можеше да го спре. Интонацията на гласа му, леките подозрителни намеци, извитите вежди, деловите му изречения. Опитваше да се прикрие, но за подготвените очи и уши на Джейк тези признаци вещаеха опасност.

— Това прави шест работодатели за двайсет години, госпожо Ланг. Колко пъти са ви гонили?

— Нито веднъж. Прекратиха ангажимента ми след смъртта на господин Хъбард, госпожица Карстен се разболя, а господин и госпожа Тингли починаха. Просто вече не бях нужна, нали разбирате?

— И никога не са ви гонили, защото не се справяте с работата или вършите нещо нередно?

— Не, господине, никога.

Лание рязко се отдръпна, вдигна поглед към съдия Атли и заяви:

— Това е всичко, господин съдия. Запазвам си правото да призова свидетелката на по-късен етап от процеса.

Върна се самодоволно на масата си и в последния момент Джейк го видя да намига на Лестър Чилкот. Лети беше излъгала и Лание се канеше да я разобличи. Джейк обаче нямаше представа какво предстои, затова не можеше да го предотврати. Инстинктът му подсказваше да я свали от свидетелското място. Той се изправи.

— Господин съдия, нямам повече въпроси.

— Имате ли други свидетели, господин Лание? — попита съдия Атли.

— О, да.

— Тогава призовете първия.

— Оспорващата страна призовава господин Фриц Пикъринг.

— Кой? — избъбри Джейк.

— Фриц Пикъринг — повтори Лание силно и саркастично, като че ли Джейк беше глух.

— За пръв път чувам името. Не е в списъка на свидетелите ви.

— Той е навън, в ротондата — каза Лание на пристава. — Чака.

Джейк се обърна към съдия Атли.

— Не може да свидетелства, ако не е в списъка на свидетелите, господин съдия.

— Въпреки това го призовавам — заяви Лание.

Фриц Пикъринг влезе в залата и приставът го заведе до свидетелското място.

— Възражявам, господин съдия — провикна се Джейк.

Съдия Атли свали очилата си, изгледа гневно Уейд Лание и каза:

— Добре, ще направим петнайсет минути почивка. Адвокатите да дойдат в кабинета ми. Само те, никакви сътрудници и секретари.

Съдебните заседатели бяха бързо изведени от стаята, а адвокатите последваха съдията по задния коридор до тесния му кабинет. Без да сваля тогата си, той седна с не по-малко озадачен вид от Джейк.

— Чакам обяснение — нареди той на Лание.

— Господин съдия, този свидетел не е свързан с представянето на доказателства, затова не е нужно отсрещната страна да знае за него. Целта му е да разобличи благонадеждността на друг свидетел, а не да дава показания. Не съм задължен да го включвам в списъка или да издавам името му, защото не бях сигурен, че ще се наложи да го призова. Сега въз основа на показанията на Лети Ланг и на нейната неспособност да говори истината този свидетел неочаквано се оказва много важен за нашата теза.

Съдия Атли въздъхна, а всички адвокати в стаята бяха напрегнали мозъците си и пресяваха правилата за даване на показания в гражданските дела. В момента почти никой не се съмняваше, че Лание владее безупречно тактиките, свързани с разобличаването на свидетел. Тази засада беше замислена от него и двамата с Лестър Чилкот я бяха планирали свършено. На Джейк му се искаше да може красноречиво да изтъкне някакъв неопровержим и разумен аргумент, но точно в този момент мозъкът му не работеше блестящо.

— Какво ще каже свидетелят? — попита съдия Атли.

— Преди време Лети Ланг е работила за майка му, госпожа Айрин Пикъринг. Фриц и сестра му изгонили Лети, когато намерили собственоръчно изготвено завещание, според което Лети трябвало да получи петдесет хиляди долара в брой. Тя току-що излъга три пъти. Първо, заяви, че през последните двайсетина години е работила само за хората, които изредих. Госпожа Пикъринг я наела през хиляда деветстотин седемдесет и осма и я освободила през осемдесета година. Второ, всъщност са я гонили като домашна помощница. Трето, заяви, че никога не е виждала завещание. Фриц и сестра му са й показали

собственоръчно изготвеното завещание в деня, когато са я изгонили. Може да има още едно-две неща, за които не се сещам в момента.

Раменете на Джейк увиснаха, коремът му се сви, зрението му се замъгли, а кръвта се оттече от лицето му. Непременно трябваше да каже нещо умно, но пред очите му беше паднал мрак. И тогава като мълния го осени въпросът:

— Кога намери господин Пикъринг?

— Днес го виждам за пръв път — самодоволно отговори Лание.

— Не попитах това. Кога разбра за семейство Пикъринг?

— По време на събирането на доказателствата. Поредният пример, че работим по-добре от теб, Джейк. Намерихме повече свидетели. Ровихме в храстите и си скъсахме задниците от работа. Нямам представата какво си вършил.

— Правилата изискват да предоставяш имената на свидетелите си. Преди две седмици тръсна имената на четирийсет и пет нови свидетели. Не играеш по правилата, Уейд. Господин съдия, това е безспорно нарушение.

Съдия Атли вдигна ръка.

— Достатъчно. Оставете ме да помисля.

Стана, приближи се до бюрото си, взе една от десетината лули на поставката, натъпка я с тютюн „Сър Уолтър Роли“, запали, издуха гъст облак дим към тавана и се замисли. От едната страна на масата Уейд Лание, Лестър Чилкот, Зак Зайтлър и Джо Брадли Хънт седяха самодоволно смълчани и очакваха решението, което щеше да изпрати процеса в едната или в другата посока. Безвъзвратно. От отсрещната страна Джейк седеше сам и драскаше бележки, които и сам не би разчел. Беше му зле и не можеше да овладее треперещата си ръка.

Уейд Лание майсторски му беше скроил мръсен номер и това го вбесяваше. В същото време му идеше да сграбчи Лети и да ѝ се разкрещи. Защо не беше споменала проблема с Пикъринг? Бяха прекарвали безброй часове заедно от октомври насам.

Негова чест издуха още дим и каза:

— Твърде важно е, за да не го допуснем. Ще позволя господин Пикъринг да свидетелства, но в определени граници.

— Процес с тайни клопки — гневно изкоментира Джейк. — Това решение ще бъде автоматично отменено. След две години пак ще се съберем и ще започнем наново.

— Не ми дръж лекции, Джейк — гневно изръмжа съдия Атли. —
Върховният съд никога не е отменял мои присъди. Никога.

Джейк пое дълбоко въздух.

— Извинете.

Разказът на Ансил продължи четирийсет и осем минути. Когато приключи, той избърса влагата от очите си, каза, че е изтощен и не може да продължи, и излезе от стаята. Лушън благодари на Джаред Уолкоуиц, че ги е приютил. Не осведоми адвоката, че Ансил е беглец от правосъдието.

На връщане към хотела видяха няколко полицаи на един ъгъл и решиха да се скрият в едно кафене. Мушнаха се в закътано сепаре и се помъчиха да говорят за незначителни неща. Лушън още беше разтърсен от историята; разказана от Ансил, но не беше в настроение да рови в тази посока.

— Предплатил съм още две нощувки в хотела — каза му той. —
Твои са. Аз заминавам. Задръж и дрехите, пастата за зъби, всичко. В гардероба висят чифт кафяви панталони, а в джоба има триста долара. Твои са.

— Благодаря, Лушън.

— Какво смяташ да правиш?

— Не знам. Никак не ми се влиза в затвора, затова сигурно ще избягам, както обикновено. Просто ще изчезна. Тези палячовци не могат да ме хванат. Това вече го умея и със затворени очи.

— Къде ще отидеш?

— Може да тръгна на юг към Мисисипи, след като скъпият ми стар брат ме е ценял толкова високо. Кога ще мога да получа част от парите?

— Кой знае? В момента водят битка в съда. Може да отнеме месец или пък пет години. Имаш телефона ми. Звънни ми след няколко седмици да ти кажа новините.

— Ще го направя.

Лушън плати кафето и двамата излязоха през страничната врата. Сбогуваха се в една пряка. Лушън се отправи към летището, а Ансил — към хотела. Когато стигна там, полицията го очакваше.

В притихналата и дори изумена съдебна зала Фриц Пикъринг разказа своята история с всички съкрушителни подробности. Лети го изслуша напълно съсипана, навела глава, забола поглед в пода, а накрая дори измъчено затвори очи. От време на време поклащаше глава като че ли в знак на несъгласие, но никой в съдебната зала не ѝ вярваше.

Лъжи, лъжи, лъжи.

Фриц извади копие от собственоръчно написаното завещание на майка си. Джейк възрази срещу приемането на вещественото доказателство на основание, че няма как да се докаже дали това е почеркът на Айрин Пикъринг, но съдия Атли сякаш не го чу. Завещанието стана доказателство. Уейд Лание помоли свидетеля да прочете четвъртия абзац, в който ставаше ясно, че Лети Ланг получава петдесет хиляди долара. Той го прочете бавно и високо. Неколцина съдебни заседатели поклатиха невярващо глави.

Уейд Лание продължи безмилостно:

— И така, господин Пикъринг, вие и сестра ви сте накарали Лети Ланг да седне на масата в кухнята и сте ѝ показали завещанието, написано собственоръчно от майка ви, така ли?

— Да.

— Значи е излъгала, когато преди малко заяви, че никога не е виждала завещание?

— Вероятно.

— Възразявам — обади се Джейк.

— Отхвърля се — изръмжа съдията от мястото си.

Ясно беше, поне за Джейк, че съдия Атли вече се е превърнал във враг. Той гледаше на Лети като на лъжкиня, а в неговия свят нямаше по-голям грях. През годините беше изпращал в ареста няколко души, които беше хващал в лъжа, но винаги се беше случвало на бракоразводни дела. Една нощ в ареста постигаше чудеса в търсенето на правдата.

Лети не беше застрашена от арест — той беше къде-къде за предпочитане. В този ужасен момент, докато съдебните заседатели се въртяха нервно по местата си и се озъртаха, имаше опасност тя да изгуби около дваисет милиона долара, преди данъците, разбира се.

Когато свидетел казва истината и тя боли, адвокатът няма алтернатива, освен да атакува благонадеждността му. Джейк седеше с каменна физиономия, като че ли бе очаквал от Фриц Пикъринг точно това, но всъщност тайничко отчаяно търсеше слабото му място. Какво печелеше Фриц от показанията си? Защо му трябваше да си губи времето?

— Господин Бриганс — призова го съдия Атли, след като Лание приключи със свидетеля.

Джейк бързо се изправи и се постара да се държи самоуверено. Първото правило, което всеки адвокат научава в съда, е никога да не задава въпрос, чийто отговор не знае.

Когато си изправен пред сигурно поражение обаче, зарязваш правилата.

— Господин Пикъринг, колко ви платиха, за да свидетелствате днес? — попита Джейк.

Куршумът го улучи право между очите. Пикъринг наистина трепна, челюстта му увисна и той стрелна Уейд Лание с отчаян поглед. Лание сви рамене и кимна. Давай, не е бог знае какво.

— Седем хиляди и петстотин долара — отговори Фриц.

— Кой ви ги плати? — попита Джейк.

— Чекът е издаден от фирмата на господин Лание.

— От коя дата е чекът?

— Не помня точно, но го получих преди около месец.

— Значи сте сключили сделката преди около месец. Съгласили сте се да дойдете тук и да свидетелствате, а господин Лание ви е изпратил парите, нали?

— Да.

— А не поискахте ли всъщност повече от седем хиляди и петстотин долара? — попита Джейк, все още стреляйки напосоки, без да има представа за фактите. Но имаше някакво предчувствие.

— Ами да, поисках повече.

— Поискали сте поне десет хиляди, нали?

— Нещо такова — призна Фриц и отново погледна към Лание. Джейк четеше мислите му.

— И сте предупредили господин Лание, че няма да свидетелствате, ако не ви плати, така ли е?

— Тогава не говорих с господин Лание, а с негов сътрудник. С господин Лание се срещнах по-рано днес сутринта.

— Въпреки това не сте възнамерявали да се съгласите да свидетелствате без заплащане, нали?

— Да.

— Кога пристигнахте от Шривпорт?

— Вчера следобед.

— А кога ще напуснете Клантън?

— При първа възможност.

— Значи кратко пътуване, да кажем, за около денонощие.

— Нещо такова.

— Седем хиляди и петстотин долара за двацет и четири часа. Скъп свидетел сте.

— Това въпрос ли е?

Джейк беше извадил късмет, но съзнаваше, че няма да продължи дълго. Погледна бележките си — нечетливи драскулки — и промени посоката.

— Господин Пикъринг, Лети Ланг не ви ли обясни, че няма нищо общо с изготвянето на завещанието на майка ви?

Джейк нямаше представа какво е направила Лети, тепърва щеше да обсъжда с нея случая. Предстоеше им неприятен разговор, сигурно докато обядват.

— Така твърдеше — отговори Фриц.

— Не се ли опита да ви обясни, че майка ви не ѝ е казала нито дума за завещанието?

— Така твърдеше.

— Как се сдобихте с копие от завещанието?

— Бях го запазил.

Всъщност документът беше пристигнал анонимно по пощата, но кой щеше да разбере?

— Нямам повече въпроси — каза Джейк и седна.

— Почивка до един и половина — оповести съдия Атли.

Джейк и Хари Рекс напуснаха града. Джейк караше. Дватама искаха да се отдалечат колкото се може повече от кошмара на съдебната зала. Не искаха да рискуват да се натъкнат на Лети, на Порша или на някой от другите адвокати, всъщност на когото и да било, станал очевидец на погрома преди малко.

Хари Рекс както обичайно беше контра. Дори денят в съда да беше минал гладко, винаги можеше да се разчита на него да забележи единствено отрицателните страни. Ако денят беше неуспешен, той излъчваше невероятен оптимизъм за утрешния ден. Докато шофираше и кипеше вътрешно, Джейк очакваше събрата си по оръжие да подметне забележка, която да повдигне духа му, макар и за няколко секунди. Но получи само:

— Най-добре престани да се надуваш и се споразумей с това копеле.

Мина доста време, преди Джейк да отговори.

— Защо мислиш, че Уейд Лание ще се съгласи на споразумение сега? Току-що спечели делото. Тези съдебни заседатели няма да дадат на Лети дори петдесет долара да напазарува от бакалията. Видя им лицата.

— Знаеш ли кое е най-лошото, Джейк?

— Всичко е лошо. От лошо по-лошо.

— Лошото е, че кара човек да постави под съмнение всяко нещо, свързано с Лети. Досега нито за секунда не съм си помислил, че е манипулирала Сет Хъбард, за да промени завещанието си. Тя не е толкова лукава, а той не е толкова глупав. Но човек сега изведнъж разбира, че тя и друг път го е правила, и си казва: „Дали пък тази жена не знае повече за завещанието и за свързаните с това юридически последствия, отколкото си мисля?“. Не знам, просто се разколебавам.

— И защо ще го крие? По дяволите, обзалагам се, че не е казвала нито на Порша, нито на някой друг, че семейство Пикъринг са я притиснали. Сигурно трябваше да се сетя да я попитам преди шест

месеца: я ми кажи, Лети, да си придумвала някой друг да промени завещанието си и да добави тлъста сума за теб?

— Защо не го направи?

— Вероятно от глупост. И в момента се чувствам доста глупаво.

Пътувах известно време в мълчание.

— Имаш право. Случилото се кара човек да поставя всичко под съмнение. А ако ние се чувстваме така, какво остава за съдебните заседатели!

— Изгубихме съдебните заседатели, Джейк, повече няма да си ги върнем. Ти призова най-добрия си свидетел, изложи почти безукорна теза, остави главната си звезда за края и тя се справи добре, а после за броени минути един изненадващ свидетел те разби на пух и прах. Забрави за журито.

Пак мълчание.

— Изненадващ свидетел — каза Джейк. — Това е сигурно основание за анулиране на съдебното решение.

— Не разчитай. Не бива да допуснеш да се стигне дотам, Джейк. Трябва да сключиш споразумение, преди делото да отиде в ръцете на заседателите.

— Ще трябва да се оттегля като адвокат.

— Така да бъде. Спечели малко пари, сега се оттегли. Замисли се обаче за Лети.

— Предпочитам да не го правя.

— Разбирам, но ако тя излезе от съда без пукната пара, тогава какво?

— Може би това заслужава.

Спряха на покрития с чакъл паркинг пред бакалията „Бейтс“. Червеният сааб беше единствената вносна кола тук, всички останали коли бяха пикапи на повече от десет години. Наредиха се на опашката, докато госпожа Бейтс търпеливо им сипваше зеленчуци в чиниите срещу три и петдесет на човек, с подсладения студен чай и царевичния хляб включително. Хората бяха нагъсто, почти рамо до рамо и нямаше свободни столове.

— Ей там — кимна госпожа Бейтс и Джейк и Хари Рекс седнаха пред малък плот, недалече от голямата газова печка, отрупана с тенджери. Можеха да разговарят, но предпазливо.

Не че имаше значение. Нито един човек от обядващите тук не знаеше, че в града се води процес. И със сигурност не знаеха колко зле се развиват нещата за Джейк. Кацнал на високото столче и приведен над чинията си, той оглеждаше навалищата.

— Ей, трябва да хапнеш — подкани го Хари Рекс.

— Нямам апетит — отговори Джейк.

— Да изям ли и твоята порция?

— Може би. Завиждам на хората тук, че не трябва да се върнат в онази съдебна зала.

— Нито пък аз, приятел. Оставаш сам. Така здраво прецака случая, че положението е спасяемо. Аз се омитам.

Джейк отчупи парче царевичен хляб.

— Ти не си ли учил с Лестър Чилкот?

— Да. Най-големият негодник във факултета. Отначало беше симпатяга, но после си намери работа в голяма фирма в Джаксън и изведнъж се превърна в смрадлив задник. Случва се понякога. Не е първият. Защо?

— Притисни го следобед и го преслушай дали са склонни на споразумение.

— Добре. Какво споразумение?

— Не знам, но ако седнат на масата, ще се договорим. Ако аз се оттегля, съдия Атли вероятно ще поеме преговорите и ще се постарее всеки да получи нещо.

— Това вече е сериозно. Струва си да опитаме.

Джейк успя да хапне малко пържена бамя. Хари Рекс почти беше приключил с храната и оглеждаше чинията на Джейк.

— Джейк, ти си играл футбол, нали? — попита той.

— Опитях.

— Не, помня те като куотърбек на жалкото отборче на Карауей, дето не спечели нито една купа, ако не ме лъже паметта. Коя е най-тежката загуба, която си преживявал на игрището?

— Когато „Рипли“ ни биха с петдесет на нула в първи курс.

— Колко зле беше по средата на мача?

— Трийсет и шест на нула.

— А ти отказа ли се?

— Не, нали бях куотърбек.

— Добре, по средата на мача си знаел, че няма да спечелите, но си повел отбора обратно на терена и си продължил да играеш. Не си се отказал тогава, няма да се откажеш и сега. На този етап се съмнявам, че ще спечелиш, но трябва да си замъкнеш задника обратно на игрището. В момента ми изглеждаш напълно смазан и заседателите ще наблюдават всеки твой ход. Изяж си зеленчуците като добро момче и да тръгваме.

Съдебните заседатели се пръснаха за обяд и се събраха отново в стаята си в един и петнайсет. Обсъждаха случая, шушукаха на групички. Бяха изненадани и объркани. Учудени, че процесът толкова рязко се е обърнал срещу Лети Ланг. Преди появата на Фриц Пикъринг доказателствата се трупаха и ставаше ясно, че Сет Хъбард е човек, който е правел каквото си поиска и прекрасно е съзнавал какво върши. Положението рязко се промени и в момента гледаха на Лети с огромно подозрение. Дори двамата чернокожи съдебни заседатели, Мишел Стил и Барб Гастън, изглежда, я изоставяха. Хората бяха объркани какво предстои. Кого щеше да изправи Джейк на свидетелското място, за да компенсира щетите? Изобщо беше ли възможно да бъдат поправени? Ако те, съдебните заседатели, отхвърлеха собственоръчно написаното завещание, какво щеше да стане с всичките пари? Имаше много въпроси без отговор.

Толкова много обсъждаха случая, че председателят Невин Дарк се почувства длъжен да им напомни, че съдията няма да остане доволен от това, което правят.

— Да говорим за друго — учтиво помоли той. В крайна сметка не им беше началник.

В един и половина приставът влезе в стаята им, преброи присъстващите и каза:

— Да вървим.

Последваха го до залата. Когато заеха местата си, всички дванайсет човека впериха очи в Лети Ланг, която не вдигаше поглед от бележките си. Адвокатът ѝ също не поглеждаше към ложата на съдебните заседатели със симпатичната си усмивчица. Вместо това се беше смъкнал ниско на стола си, дъвчеше един молив и се мъчеше да изглежда спокоен.

— Господин Лание, повикайте следващия си свидетел — каза съдия Атли.

— Да, господин съдия. Призовавам господин Хършъл Хъбард.

Хършъл зае свидетелското място, усмихна се глуповато на заседателите, закле се да казва истината и започна да отговаря на многобройни рутинни въпроси. Уейд Лание го беше обучил добре.

Разхождаха се напред-назад и обхванаха всички страни на невзрачния му живот. Обичайната постановка беше в ход и Хършъл си припомни с огромно умиление детството си, родителите и сестра си, прекрасните игри, които играели заедно. Да, разводът бил доста болезнен, но семейството успяло да го преодолее и да се съхрани. Бил много близък със своя старец: непрекъснато се чували, виждали се при всяка възможност, но и двамата били доста заети хора. И двамата били запалени фенове на „Атланта Брейвс“, следели ревностно мачовете на отбора и непрекъснато ги обсъждали.

Лети го гледаше втрещена. Никога не беше чувала Сет Хъбард да споменава „Атланта Брейвс“, нито го беше виждала да гледа бейзбол по телевизията.

Двамата се стараели да ходят до Атланта поне веднъж всеки сезон, за да гледат някой мач. Е, това беше новост за Джейк и за всички, които бяха чели клетвените показания на Хършъл. Никога не беше споменавал за подобни пътувания с баща си. Джейк не можеше да направи почти нищо. Щеше да му отнеме най-малко два дни сериозно проучване, за да докаже, че пътуванията до Атланта не са се състояли. Ако Хършъл искаше да си съчинява притчи за отношенията с баща си, Джейк не можеше да го спре засега. Човекът беше изгубил баща си, а после беше изключен от завещанието му жестоко и унижително. Беше лесно и напълно естествено съдебните заседатели да изпитват съчувствие към него.

А и как да опровергаеш син, който не е бил близък с баща си, но сега твърди обратното? Нямаше начин и Джейк съзнаваше, че в случая не може да спечели. Водеше си бележки, слушаше измислиците и се стареше да запази непроницаемо изражение, като че ли всичко вървеше по мед и масло. Не можеше да се насили да погледне към съдебните заседатели. Между него и тях сякаш се беше издигнала стена — никога досега не беше усещал такова нещо.

Когато най-накрая стигнаха до рака на Сет, Хършъл се натъжи и дори го задавиха сълзи. Било просто ужасно, каза той, да гледаш как този деен и енергичен човек се сбръчка и линее от болестта. Много пъти се опитвал да откаже цигарите, баща и син водели дълги и откровени разговори за тютюнопушенето. Хършъл спрял цигарите на трийсет и умолявал и баща си да го стори. През последните месеци Хършъл го посещавал колкото се може по-често. Да, обсъждали завещанието му. Намеренията на Сет били съвсем ясни. Може и да не бил особено щедър към Хършъл и Рамона, докато били по-малки, но искал да наследят всичко след смъртта му. Уверил ги, че е изготвил истинско завещание, което ще ги избави от финансови притеснения и ще осигури бъдещето на децата им, обичните му внуци.

Сет не бил на себе си към края. Непрекъснато разговаряли по телефона и отначало Хършъл забелязал, че паметта на баща му отслабва. Не помнел резултата от бейзболния мач от предишната вечер. Непрекъснато се повтарял. Бръцолевел за Световната купа, макар че „Брейвс“ изобщо не стигнали до там миналата година. Според Сет обаче били. Старецът си отивал. Било съкрушително.

Нищо чудно, че Хършъл се отнасял предпазливо към Лети Ланг. Тя се справяла добре с чистенето, готвенето и грижите за баща му, но колкото по-дълго работела в къщата и колкото по-сериозно се разболявал Сет, толкова повече се опитвала да го закриля. От поведението ѝ личало, че присъствието на Хършъл и Рамона в къщата не ѝ допада. Няколко пъти, когато Хършъл се обаждал на баща си, тя казвала, че той не е добре и не може да говори по телефона. Опитвала се да го държи далече от семейството му.

Лети измери свидетеля с гневен поглед и бавно поклати глава.

Представлението си го биваше и когато приключи, Джейк беше толкова изумен, че не можеше да помръдне или да реагира. Благодарение на умела и несъмнено скъпа подготовка Уейд Лание беше скалъпил история, на която всеки баща и син биха завидели.

Джейк се приближи към подиума и попита:

— Господин Хъбард, когато с баща ви отивахте да гледате мачовете на „Брейвс“, в кой хотел отсядахте обикновено?

Хършъл премигна и леко зяпна, но не каза нищо. Хотелите имат регистри, които може да бъдат проверени. Накрая се окопити и отговори:

- Ами в различни хотели.
- Миналата година ходихте ли в Атланта?
- Не, татко беше твърде зле.
- А по-предишната година?
- Да, струва ми се.
- Добре, значи сте ходили през осемдесет и седма. В кой хотел?
- Не помня.
- Така. С кого играха „Брейвс“?

Мачовете и резултатите също могат да бъдат проверени.

- Ами знаете ли, не съм сигурен. Май бяха „Къбс“.
- Можем да го проверим — отбеляза Джейк. — На коя дата?
- О, никак не ме бива с датите.
- Добре, ами през осемдесет и шеста? Ходихте ли на някой мач

в Атланта?

- Да, мисля.
- В кой хотел бяхте?
- Може би в „Хилтън“, не съм сигурен.
- С кого играха „Брейвс“?
- Ами да видим... Не съм сигурен, но знам, че една година ги гледахме да играят с „Филис“.
- През осемдесет и шеста кой играеше трета база за „Филис“?

Хършъл преглътна мъчително и впери поглед право напред, като че ли се взираше в нечи фарове. Лактите му потръпваха и той не откъсваше поглед от съдебните заседатели. Лъжите му го проваляха. Скалъпеният шедьовър на Лание имаше пробойни. Най-сетне Хършъл измърмори:

- Не знам.
- Не помните Майк Шмит, най-великата трета база в този спорт? Още е там йена път да влезе в Залата на славата.
- Съжалявам, не го помня.
- Кой играеше център за „Брейвс“?

Поредната мъчителна пауза. Очевидно Хършъл си нямаше представа.

- Някога да сте чували за Дейл Мърфи?
- Разбира се, точно той. Дейл Мърфи.

Засега по всичко личеше, че Хършъл е лъжец или поне че страшно много си украсява. Джейк можеше да го върти на шиш и за

всичко останало в показанията му, но нямаше гаранция, че отново ще уцели. Инстинктът му подсказа да седне.

След това беше ред на Рамона, която плака много, след като положи клетва. Тя още не можеше да повярва, че скъпото ѝ „татенце“ било толкова объркано и обезумяло, че да посегне на живота си. След време обаче Лание успя да я успокои и двамата преминаха през репетираните показания. Тя открай време била момиченцето на татко и просто не можела да се откъсне от него. Той обожавал нея и децата ѝ и често ги посещавал в Джаксън.

Джейк отново неохотно се възхити на Уейд Лание. Беше подготвил добре Рамона за клетвените ѝ показания през декември и я беше научил на умели удари в гърба.

Лание знаеше, че няма как Джейк да опровергае думите ѝ на процеса, затова му пусна трохички при снемането на клетвените показания, само колкото да отговори отгоре-отгоре на въпросите. После се беше заел с измислицата за пред журито.

Показанията на Рамона представляваха театрална смесица от прочувствено и слабо актьорско изпълнение, лъжа и преувеличение. Джейк крадешком поглеждаше към съдебните заседатели, за да провери дали някой не е станал подозрителен. Когато Рамона отново се разциври, Трејси Макмилън, заседател номер две, погледна Джейк смръщено, сякаш казваше: „Как ли пък не!“.

Поне това разчете в погледа ѝ Джейк. Възможно бе и да греши. Инстинктите му бяха разколебани и той не им вярваше изцяло. Трејси беше фаворитката му сред съдебните заседатели. Погледите им се срещаха вече два дни и нещата бяха стигнали едва ли не до флирт. Джейк не за пръв път използваше приятната си външност, за да спечели съдебен заседател на своя страна, нямаше да бъде и за последен.

Хвърли още един поглед и отново се натъкна на Франк Доули и неговата запазена марка: поглед, който казваше „Нямам търпение да те изпека на шиш“.

Уейд Лание не беше безупречен. Разпитът му продължаваше твърде дълго и започваше да губи публика. Гласът на Рамона беше дразнещ, а плачът ѝ — изтъркан стар номер.

Зрителите страдаха не по-малко от нея и когато Уейд Лание най-сетне я освободи, съдия Атли побърза да удари с чукчето:

— Петнайсет минути почивка.

Съдебните заседатели излязоха и залата се опразни. Джейк остана на масата, Лети също. Време беше да застанат лице в лице. Порша придърпа стола си по-наблизо, за да могат тримата да поговорят тихичко.

— Джейк, много съжалявам. Какво направих? — Очите на Лети се насълзиха.

— Защо не ми каза, Лети? Ако знаех за Пикъринг, щях да се подготвя.

— Изобщо не беше така, Джейк. Кълна се, не съм обсъждала никакво завещание с госпожа Айрин. Нито преди да го напише, нито след това. Дори не знаех за него, докато не отидох на работа онази сутрин и срещу мен не се отвори адът. Кълна се, Джейк. Трябва да ми позволиш да го обясня на съдебните заседатели. Мога да го направя. Мога да ги убедя да ми повярват.

— Не е толкова просто. Ще поговорим после.

— Трябва да поговорим, Джейк. Хършъл и Рамона лъжат, та се късат. Не можеш ли да ги накараш да престанат?

— Не мисля, че съдебните заседатели се връзват.

— Те не харесват Рамона — обади се Порша.

— Разбирам това. Трябва да отида до тоалетната. Някакви новини от Лушън?

— Не, проверих телефонния секретар на обед. Няколко адвокати, няколко репортери и една смъртна заплаха.

— Какво?

— Някакъв тип заплашва, че пак ще подпали къщата ти, ако спечелиш толкова много пари за чернилките.

— Много мило. Почти ми харесва. Навява ми мили спомени за процеса срещу Хейли.

— Запазих го. Искаш ли да кажа на Ози?

— Разбира се.

Хари Рекс спря Джейк пред тоалетната.

— Говорих с Чилкот. Няма да има сделка. Не проявяват интерес към споразумение. Всъщност едва не ми се изсмя в лицето и каза, че са приготвили една-две изненади.

— Моля? — паникьоса се Джейк.

— Е, не ми каза, разбира се. Така би развалил изненадата, нали?

— Няма да понеса нов удар, Хари Рекс.

— Спокойно. Справяш се добре. Съмнявам се, че Хършъл и Рамона са впечатлили сериозно много съдебни заседатели.

— Да я нападна ли?

— Не. Давай лекичко. Ако я притиснеш, тя пак ще ревне. На заседателите им е писнало от нея.

Пет минути по-късно Джейк се приближи към свидетелката и попита:

— Госпожо Дафо, баща ви е починал на втори октомври миналата година, нали?

— Да.

— Кога го видяхте за последен път преди смъртта му?

— Не си записвам, господин Бриганс. Той беше моят татко.

— Не е ли вярно, че сте го видели за последен път в края на юли, повече от два месеца преди смъртта му?

— Не, изобщо не е вярно. Непрекъснато се виждахме.

— Последният път, госпожо Дафо. Кога беше последният път?

— Повтарям ви, че не си вода бележки. Сигурно няколко седмици, преди да умре.

— Сигурна ли сте?

— Ами, не, не съм напълно сигурна. Вие записвате ли си всеки път, когато посетите родителите си?

— Не аз съм свидетелят, госпожо Дафо. Аз съм адвокатът, който задава въпросите. Сигурна ли сте, че сте видели баща си няколко седмици преди да почине?

— Ами, ммм, не мога да твърдя категорично.

— Благодаря ви. Сега относно децата ви — Уил и Лий Ан, нали? Кога за последен път видяха дядо си преди смъртта му?

— За бога, господин Бриганс. Нямам представа.

— Но вие заявихте, че непрекъснато са се виждали с него.

— Ама разбира се. Те обичаха дядо си.

— А той обичаше ли ги?

— Обожаваше ги.

Джейк се усмихна и се приближи към масичката, на която се намираха веществените доказателства. Взе два листа хартия и погледна към Рамона.

— Това е завещанието, което баща ви е написал преди смъртта си. Съдебните заседатели вече са виждали това вещественно доказателство. В шестия абзац баща ви пише, цитирам: „Имам два деца — Хършъл Хъбард и Рамона Хъбард Дафо, — те също имат деца, но не знам колко, защото не съм ги виждал от доста време“. Край на цитата. — Джейк остави завещанието обратно на масата и попита: — Между другото, на колко години е Уил?

— На четиринайсет.

— А на колко години е Лий Ан?

— На дванайсет.

— Значи за последен път сте родили преди дванайсет години?

— Да, точно така.

— Но баща ви не е знаел дали нямате още деца?

— Не може да се вярва на това завещание, господин Бриганс. Баща ми е бил умопомрачен, когато го е написал.

— Струва ми се, че това трябва да решат съдебните заседатели. Нямам повече въпроси.

Джейк седна и получи бележка от Куинс Лънди, която гласеше: „Блестящо. Размаза я“. Точно в този момент от процеса, от кариерата си, всъщност от живота си, Джейк наистина се нуждаеше от стимул. Приведе се към него и му прошепна:

— Благодаря.

Уейд Лание се изправи.

— Господин съдия, призоваваме господин Иън Дафо, съпруг на Рамона Хъбард.

Иън се появи на свидетелското място, несъмнено подкован и готов да поднесе поредната фантазмагорична разходка по алеята на спомените. По средата на показанията му Куинс Лънди плъзна още една бележка към Джейк: „Тези хора се престарават да убедят заседателите. Според мен не се получава“.

Джейк кимна, търсейки възможност да захапе изпуснатата дума, в която да се вкопчи и да я обърне срещу свидетеля. След прекомерната театралност на жена си Иън се представи като безобидно скучен. Даде почти същите отговори, но без никаква емоция.

Чрез свои тайни канали и източници Джейк, Хари Рекс и Лушън бяха изровили малко мръсотия за Иън. От известно време бракът му беше разклатен. Той предпочиташе да стои далече от къщи и

обясняваше отсъствията си с работа. Здравата кръшкаше. Жена му пиеше прекалено. Освен това някои от сделките му бяха пред провал.

Първият въпрос от кръстосания разпит на Джейк гласеше:

— Твърдите, че се занимавате с недвижими имоти, нали?

— Точно така.

— Притежавате ли изцяло или част от компания на име Кей Ел Ди Билокси Груп?

— Да.

— Тази компания ли се опитва да ремонтира Гълф Коуст Мол в Билокси, Мисисипи?

— Да.

— Бихте ли казали, че компанията е финансово стабилна?

— Зависи какво имате предвид под „финансово стабилна“.

— Добре, да го дефинираме така: преди два месеца вашата компания Кей Ел Ди Билокси Груп била ли е съдена от Фърст Гълф Банк за неизплащане на кредит в размер от два милиона долара? — Джейк държеше и размахваше някакви защипани заедно документи. Разполагаше с доказателства.

— Да, но има още подробности.

— Не съм питал за тях. Вашата компания не е ли съдена и миналия месец от банка в Ню Орлиънс, наречена „Пикаюн Тръст“, за два милиона и шестстотин хиляди долара?

Иън пое дълбоко дъх и накрая отговори:

— Да, но тези дела още не са приключили и ние сме завели насрещни.

— Благодаря. Нямам повече въпроси.

Иън слезе от свидетелското място в пет без петнайсет и за миг съдия Атли се зачуди дали да не прекрати заседанието до четвъртък сутринта. Уейд Лание му помогна с думите:

— Господин съдия, бих искал да призовем свидетел, който няма да отнеме много време.

Ако Джейк подозираше какво предстои, щеше да протака малко повече с Иън, щеше да се помотае още, за да избегне втори удар поне до следващия ден. В крайна сметка обаче съдебните заседатели си тръгнаха към къщи с още по-ниско мнение за Сет Хъбард и неговите склонности от преди.

Джейк веднага позна името — беше едно от четирийсет и петте, които Лание бе стоварил върху бюрото му преди две седмици. Джейк два пъти се бе опитал да ѝ се обади, но без успех. Извикаха жената от стаята на свидетелите и приставът я поведе към подиума.

Съгласно ясните и категорични инструкции на Уейд Лание тя беше облечена с евтина синя рокля, много подобна на онази, която носеше Лети. Нищо тясно, нищо секси, нищо подчертаващо фигурата ѝ, която обикновено привличаше погледите. Никакви бижута, нищо модерно. Беше се постарала да изглежда съвсем обикновена, като че ли изобщо бе възможно.

Посланието беше много фино: след като Сет е тичал след тази привлекателна чернокожа жена, значи е тичал и след Лети.

Тя зае свидетелското място и се усмихна притеснено на съдебните заседатели. Лание я преведе през въвеждащите подробности и после мина направо към същината. Подаде ѝ някакви документи и попита:

— Бихте ли обяснили какво е това?

Свидетелката ги прегледа набързо и отговори:

— Да, това е обвинението за сексуален тормоз, което подадох срещу Сет Хъбард преди пет години.

Джейк скочи и буквално изкрещя:

— Възразявам, господин съдия. Ако адвокатът не може да ни обясни каква връзка има това, не бива да го допускаме.

Лание също се беше изправил, готов за бой.

— О, има връзка и още как, господин съдия — заяви той на висок глас.

Съдия Атли вдигна и двете си ръце и нареди:

— Тишина. — Погледна часовника си, изгледа и съдебните заседатели, замълча за секунда и каза: — Всички да останат по местата си, но ще направим пет минути почивка. Адвокатите в кабинета ми.

Бързо се отправиха към кабинета му. Джейк беше толкова ядосан, че беше готов да раздава юмруци, Лание също изглеждаше склонен да се включи. Когато Лестър Чилкот затвори вратата, съдия Атли попита:

— Какво ще гласят показанията ѝ?

— Работила е в една от компаниите на Сет Хъбард в Южна Джорджия — обясни Лание. — Запознали се там, той започнал

настойчиво да я сваля, принудил я да правят секс, а после я уволнил, когато решила да сложи край. Постигнали извънсъдебно споразумение по обвинението в сексуален тормоз.

— И това се е случило преди пет години? — попита Джейк.

— Да.

— Каква е връзката с проблемите, които разглеждаме сега? — попита съдия Атли.

— О, има съществена връзка, господин съдия — отговори Лание нехайно благодарение на няколкомесечната подготовка. Джейк беше напълно слиян и толкова бесен, че не можеше и да мисли. Лание продължи: — Свързано е с проблема за злоупотребата с влияние. Госпожица Кид е работела за него, както госпожа Ланг. Сет е имал склонността да съблазнява жени, които са работели за него, независимо от цвета на кожата им.

— Джейк?

— Пълни глупости. Първо, господин съдия, тя не трябва да бъде допусната да свидетелства, защото допреди две седмици не фигурираше в списъка на свидетелите и това е в явно нарушение на правилата. Второ, какво е правил Сет преди пет години няма нищо общо със завещателната му дееспособност миналия октомври. Очевидно не съществува нито едно доказателство, че е имал интимни отношения с Лети Ланг. Изобщо не ме интересува с колко жени, бели или черни, е спал преди пет години.

— Според нас случилото се има доказателствена сила.

— Глупости! Всичко има доказателствена сила.

— Мери си думите, Джейк — предупреди го съдия Атли.

— Извинете.

Съдия Атли вдигна ръка и всички притихнаха. Той си запали лулата, издиша мощна струя дим, отиде до прозореца, върна се и каза:

— Разбирам основанията ти, Уейд. И двете жени са работили за него. Ще допусна показанията.

— На кого изобщо са му притрябвали правила! — възкликна Джейк.

— Ела при мен след заседанието, Джейк — нареди строго съдия Атли и издуха още малко дим. Остави лулата си и каза: — Да продължаваме.

Адвокатите отново се събраха в залата. Порша се приведе напред и прошепна на Джейк:

— Какво се случи?

— Съдията си е изгубил ума, това е.

Джулина разказа историята си пред притаилите дъх зрители. За внезапното си повишение, пътуването до Мексико Сити с шефа ѝ, съседните стаи в луксозния хотел, секса и последвалото чувство за вина. Когато се прибрал, Сет незабавно я уволнил и наредил да я изведат от сградата. Тя го дала под съд и той побързал да сключи извънсъдебно споразумение.

Показанията ѝ нямаха връзка с оспорването на завещанието. Бяха скандални и със сигурност паметни, но докато ги слушаше, Джейк все повече се убеждаваше, че съдия Атли бе допуснал сериозна грешка. Щяха да изгубят делото, но обжалването му се струваше все по-възможно с всяка изминала минута. Джейк щеше да си прекара страхотно, разобличавайки лукавството на Уейд Лание пред Върховния съд на Мисисипи. А и щеше да му достави огромно удоволствие да види най-сетне отменена присъда на Рубън Атли.

Джейк си призна наум, че явно вече е изгубил, след като мисли за обжалване. Разпита Джулина Кид няколко минути само колкото да изтръгне признанието, че ѝ е платено да свидетелства. Тя отказваше да каже колко точно — изглежда, Лание я беше подготвил навреме.

— Значи правите секс за пари, а сега давате и свидетелски показания за пари, така ли, госпожице Кид? — попита той.

Въпросът беше груб и на Джейк му се прииска да си вземе думите обратно още щом ги изрече. Тя просто казваше истината.

Свидетелката само вдигна рамене — може би най-изисканият отговор през този ден.

В пет и половина съдия Атли разпусна съда до четвъртък сутринта. Джейк остана в съдебната зала дълго след като всички останали излязоха. Поговори си тихо с Порша и Лети и напразно се помъчи да ги увери, че положението всъщност не е толкова лошо. Прозвуча почти безнадеждно.

Най-сетне господин Пейт угаси лампите и Джейк си тръгна.

Не мина през кабинета на съдия Атли, както му беше наредено. Прибра се у дома. Нуждаеше се от малко тишина и спокойствие с

двете си най-любими същества, за които винаги щеше да си остане най-великият адвокат на света.

Самолетът до Сиатъл беше претъпкан. Лушън успя да вземе последното свободно място в полет до Сан Франциско, където щеше да разполага с двайсет минути да хване полет без прекачване до Чикаго. Ако всичко минеше гладко, щеше да се приземи в Мемфис веднага след полунощ. Нищо не мина гладко. Изпусна връзката си в Сан Франциско и докато ругаеше служителката на гишето за билети, охраната за малко да му щракне белезниците. Само и само да го разкарат от летището, го качиха на редовен пътнически полет за Лос Анджелис с обещанието, че ще има по-добра връзка за Далас. По време на полета до Ел Ей той изпи три двойни бърбъна с лед и стюардесите започнаха да се споглеждат. Щом кацнаха, се запъти право към един бар и продължи да се налива. Четири пъти звъня в кантората на Джейк, но винаги попадеше на телефонния секретар. Звъня три пъти и на Хари Рекс, но му обясняваха, че той е в съда. Когато полетът до Далас беше отменен в седем и половина, Лушън наруга поредната служителка и заплаши, че ще съди Америкън Еърлайнс. За да го прогонят от летището, го качиха на четиричасов полет до Атланта, първа класа с безплатни напитки.

Тъли Стил управляваше мотокар в една транспортна фирма в промишлената зона в северната част на града. Той работеше нощна смяна и беше лесно откриваем. В осем и половина в сряда вечерта Ози Уолс му кимна и двамата излязоха навън, в тъмното. Стил запали цигара. Нямаха роднинска връзка, но майките им бяха близки приятелки още от основното училище. Майката на Тъли, Мишел, беше съдебен заседател номер три. Първият ред, точно в средата, звездата на Джейк.

— Много ли е зле положението? — попита Ози.

— Доста. Какво се е случило? Както вървеше по мед и масло, изведнъж всичко отиде по дяволите.

— Изникнаха непредвидени свидетели. Какво си говорят вътре?

— Ози, дори Мишел има съмнения относно Лети Ланг. Тази жена изглежда зле, човече — да се промъква така, да убеждава възрастни бели старци да променят завещанията си. Мишел и другата жена, Гастън, я подкрепят, не се тревожи, но това са само два гласа. Белите съдебни заседатели не са лоши хора, с изключение на един-двама може би, и повечето са били на страната на Лети допреди днес сутринта. Там не са просто черни срещу бели.

— Значи много се говори?

— Не съм казал това. Мисля, че много се шушука. И нима не е нормално? Не можеш да очакваш хората просто да си мълчат.

— Сигурно.

— Какво ще прави Джейк?

— Не съм сигурен, че изобщо може да направи нещо. Твърди, че вече е призовал най-убедителния си свидетел.

— Май е в небрано лозе. Адвокатите от Джаксън като че ли му видяха сметката.

— Ще видим. Може пък това да не е краят.

— Изглежда зле.

— Не го разгласявай.

— Не се тревожи.

Във фирмата на Съливан не празнуваха с шампанско, но наливаха хубаво вино. Уолтър Съливан, пенсионираният съдружник, основал фирмата преди четирийсет и пет години, беше познавач, който неотдавна беше открил хубавото италианско бароло. След лека работна вечеря в заседателната зала той отвори няколко бутилки, донесе кристални чаши и дегустацията започна.

Всички направо ликуваха. Майрън Панки беше наблюдавал хиляди състави от съдебни заседатели и за пръв път виждаше всички да променят позицията си толкова бързо и изцяло.

— Твои са, Уейд — каза той.

Боготворяха Уейд Лание като вълшебник в съдебната зала, способен на невероятни фокуси въпреки правилата за веществените доказателства.

— Да отдадем заслуженото на съдията — скромно отбеляза той, и то неведнъж. — Той иска справедлив процес.

— Не справедливостта е важна за един процес, Уейд — укори го господин Съливан, — а победата.

Лание и Чилкот почти усещаха мириса на парите. Осемдесет процента от брутната стойност на имуществото за техните клиенти, по-ниски данъци и така нататък, а адвокатският им екип щеше да прибере хонорар, не по-малък от два милиона долара. Които можеше да пристигнат доста бързо. След като обявяха собственоръчно написаното завещание за недействително, щяха да се върнат на предишното. По-голяма част от средствата бяха в брой. Сигурно щяха да избегнат продължителните процедури.

Хършъл беше в Мемфис и пътуваше за процеса с двете си деца. Семейство Дафо бяха отседнали в къщата за гости на свой приятел, близо до кьнтри клуба. Всички бяха в добро настроение, нямаха търпение да получат парите и да продължат живота си. След като допиеше виното си, Уейд щеше да им се обади и да получи похвалите им.

Един час след като разговаря с Тъли, Ози стоеше облегнат на капака на патрулната си кола пред дома на Джейк и пушеше пура с любимия си адвокат.

— Тъли казва, че са десет на двама.

Джейк издуха дима и каза:

— Не съм изненадан.

— Е, май е време да си сгънеш столчето и да се прибереш у дома, Джейк. Забавлението свърши. Договори нещо за Лети и изчезвай. Тя не иска много. Споразумей се по проклетото завещание, преди да стигне до съдебните заседатели.

— Опитваме се, Ози, ясно ли е? Хари Рекс два пъти говори с хората на Лание днес следобед. Те му се изсмяха. Не можеш да сключиш споразумение по дадено дело, когато другата страна ти се присмива. В момента бих се съгласил и на един милион долара.

— Един милион! Колко чернокожи по тези места имат един милион, Джейк? Разсъждаваш като бял човек. Договори половин милион, договори четвърт, каквото и да е, по дяволите!

— Утре ще се опитаме отново. Ще видя как ще мине сутринта и на обед ще се обърна към Уейд Лание. Той знае какъв е резултатът и явно владее правилата на играта. Бил е на моето място преди. Мисля, че мога да поговоря с него.

— Не отлагай, Джейк, и се оттегли от това проклето дело. Не ти трябва тези съдебни заседатели. Този път не е като на процеса на Хейли.

— Не, не е.

Джейк му благодари и влезе вътре. Карла вече беше в леглото, четеше и се тревожеше за съпруга си.

— Какво става? — попита тя, докато той се събличаше.

— Ози се тревожи за делото.

— Защо се мотае край къщата ни по това време?

— Знаеш го какъв е. Никога не спи. — Джейк се пресегна към другия край на леглото и потърка краката ѝ под завивката.

— Ти също. Може ли да те попитам нещо? Намираш се по средата на поредния голям процес. През последната седмица не си спал и четири часа, а когато заспиш, се въртиш и сънуваш кошмари. Не се храниш добре. Слабееш. Замислен си, през повечето време си отплеснат един бог знае къде. Напрегнат си, раздразнителен, избухлив, понякога си направо отвратителен. Сутрин се събуждаш и коремът ти се свива.

— Къде е въпросът?

— Защо искаш да си адвокат, за бога?

— Сега не е най-подходящият момент да ми задаваш този въпрос.

— Не, идеалният момент е. Колко процеса със съдебни заседатели си имал през последните десет години?

— Трийсет и един.

— И по време на всеки един страдаш от безсъние и слабееш, нали така?

— Не бих казал. Повечето дела не са толкова съществени, Карла. Това е изключително.

— Искам да кажа, че явяването в съда причинява огромен стрес. Защо ти е да го правиш?

— Защото ми харесва. Това е смисълът на адвокатската професия. Да си в съдебната зала, пред заседателите, е все едно да си

на арената или на бойното поле. Конкуренцията е жестока. Залозите са високи. Психологическото напрежение е огромно. Ще има победен и победител. Усещам прилив на адреналин всеки път когато съдебните заседатели влязат и заемат местата си.

— И толкова много самолюбие.

— Огромно. Не познавам голям адвокат без самолюбие. Задължително изискване е. Трябва да имаш голямо его, за да искаш тази работа.

— Значи ти би трябвало да се справяш чудесно.

— Добре, признавам, че съм самолюбие, но тази седмица егото ми доста пострада. Имам нужда някой да ме погледи.

— Сега или по-късно?

— Сега. Минаха осем дни...

— Заклучи вратата.

Лушън се напи безпаметно някъде над Мисисипи на десет хиляди километра височина. Когато самолетът се приземи в Атланта, стюардесите му помогнаха да слезе. Двама служители от охраната го настаниха в инвалидна количка и го избутаха до изхода за пътниците, които щяха да летят до Мемфис. Прекосиха няколко фойета. Когато охранителите го отведоха до целта, той им благодари, после стана, залитайки, отиде до най-близкия бар и си поръча бира. Край с концентратите, щеше да се държи отговорно. Спа от Атланта до Мемфис, където се приземи в седем и десет сутринта. Извлякоха го от самолета, свързаха се с охраната, а тя — с полицията.

Порша вдигна телефона в кантората. Джейк беше горе и преглеждаше свидетелските показания, когато тя му звънна по интеркома:

— Джейк, Лушън се обажда за наша сметка.

— Къде е той?

— Не знам, но звучи ужасно.

— Приеми обаждането и ме свържи.

След секунди Джейк вдигна слушалката и попита:

— Къде си, Лушън?

Лушън с огромно усилие успя да предаде, че се намира в градския арест в Мемфис и Джейк трябва да отиде да го освободи.

Ломотеше с удебелен език и дърдореше несвързано. Явно беше пиан. За жалост, Джейк и преди беше виждал подобни изпълнения. Внезапно изпита ярост и изгуби всякакво състрадание.

— Не ме оставят да говоря — избъбри Лушън почти неразбираемо. А после изръмжа нещо на някого. Джейк прекрасно си представяше сцената.

— Лушън, след пет минути тръгваме за съда. Съжалявам — каза му той. Но всъщност не съжаляваше. Дано изгниеш в затвора, проклетнико!

— Трябва да съм там, Джейк, важно е — настоя Лушън толкова завалено, че се наложи да повтори три пъти.

— Какво е толкова важно?

— Имам клетвени показания. На Ансил. Ансил Хъбард. Показания. Важно е, Джейк.

Джейк и Порша бързо прекосиха улицата и влязоха през задната врата. Ози беше в коридора на първия етаж и разговаряше с един разсилен.

— Имаш ли минутка? — попита Джейк адски сериозно.

Десет минути по-късно Ози и помощник-шериф Пратър напуснаха града и отпрашиха с колата за Мемфис.

* * *

— Жалко, че не се видяхме вчера — каза съдия Атли, когато Джейк влезе в кабинета му. Адвокатите се събираха за сутрешния брифинг преди заседанието на съда.

— Извинете, господин съдия, но се оплетох в разни подробности по делото — отговори Джейк.

— Не се и съмнявам. Господа, някакви предварителни проблеми днес сутринта?

Адвокатите на оспорващата страна се усмихнаха мрачно и поклатиха глави. Джейк каза:

— Да, господин съдия, има един проблем. Открихме Ансил Хъбард в Джуно, Аляска. Той е жив и здрав, но не може веднага да пристигне тук за процеса. Той е заинтересована страна по делото и

следва да участва. Затова моля процесът да бъде обявен за невалиден и предлагам да започнем отначало, когато пристигне Ансил.

— Отхвърля се — отсече съдия Атли без капка колебание. — Той не може да помогне за установяване на валидността на това завещание. Как го намерихте?

— Дълга история, господин съдия.

— Остави я за по-късно. Още нещо?

— От мен не.

— Готови ли са следващите ви свидетели, господин Лание?

— Да.

— Тогава да продължаваме.

Уейд Лание вече държеше съдебните заседатели в малкото си джобче, затова не желаше да ги отегчава. Беше решил да опрости представянето на аргументите и да остави решението в ръцете на журито възможно най-скоро. Двамата с Лестър Чилкот бяха планирали процеса до края. В четвъртък щяха да призват останалите си свидетели. Ако Джейк разполагаше с още нещо, щеше да има право да призове още хора за опровержение. И двамата адвокати щяха да изнесат заключителните си речи в петък сутринта, а съдебните заседатели щяха да се съберат за решение веднага щом се върнат от обяд. Тъй като предстояха почивните дни, а и съдебните заседатели отдавна вече бяха взели решението си, би трябвало да приключат и да произнесат присъдата много преди края на работния ден в пет. Уейд и Лание щяха да успеят да се върнат в Джаксън навреме за късна вечеря със съпругите си.

Бяха опитни адвокати и би трябвало да знаят, че един процес не бива да се планира.

Първият свидетел в четвъртък сутринта беше пенсионираният онколог от Джаксън доктор Суони. Десетилетия наред беше работил като лекар и същевременно беше преподавал в медицинския колеж. Биографията му беше безупречна, обноските — също, а самият той говореше с провлачен провинциален акцент, лишен от всякакви преструвки. Беше напълно благонадежден и убедителен. Прибягвайки до минимален брой медицински термини, доктор Суони обясни на съдебните заседатели от какъв точно рак е умирал Сет Хъбард, като постави акцента върху туморите, метастазирали в гръбначния му стълб и ребрата. Описа силната болка, която предизвикват такива тумори.

Беше лекувал стотици пациенти в подобно състояние и знаеше, че то е съпътствано от най-силната болка, която може да си представи човек. Демеролът несъмнено беше едно от най-ефективните лекарства. Не беше необичайно човек да приема през уста доза от сто милиграма през три-четири часа, за да облекчи страданието си до известна степен. Обикновено лекарството предизвикваше у пациента сънливост, леност, замаяност и често — гадене и неспособност да изпълнява редица най-обикновени дейности. За шофиране и дума не можеше да става. Тъй че под въздействието на такава доза демерол очевидно не биваше да се вземат никакви важни решения.

Джейк беше научил още като начинаещ адвокат, че е безполезно да спориш с истински експерт. Мнимият експерт нерядко дава възможност да го накълцаш здравата пред съдебните заседатели, но не и свидетел като доктор Суони. По време на кръстосания разпит Джейк изясни, че лекуващият лекар на Сет Хъбард доктор Талбърт не е бил сигурен какво количество демерол е пиел Сет в дните преди смъртта си. Свидетелят се съгласи, че това е в сферата на предположенията, но учтиво напомни на Джейк, че болните рядко купуват скъпо лекарство, ако не го използват.

Следващият експерт също беше лекар, някой си доктор Нийхоф от Факултета по медицина на Калифорнийския университет. Съдебните заседатели от малките градове лесно се впечатляват от експерти, пропътували огромни разстояния, за да се явят пред тях, и едва ли някой беше по-наясно с този факт от Лание. Експерт от Тюпълоу би привлякъл вниманието им, а експерт от Мемфис би бил още по-благонадежден. Доведеш ли специалист от Калифорния, съдебните заседатели ще попият всяка негова дума.

Срещу десет хиляди долара от парите на Уейд Лание, плюс режийните разходи, доктор Нийхоф обясни на съдебните заседатели, че през последните двайсет и пет години изследва и лекува болката, която изпитват страдащите от рак. Той прекрасно познаваше въпросните тумори и великолепно описа тяхното въздействие върху тялото. Бил виждал пациенти да плачат и да крещят от болка за дълги периоди, да стават смъртно бледи, да повръщат неконтролируемо, да се молят за лекарства, да припадат и дори да копнеят да умрат. Нерядко им минавала мисълта за самоубийство. Нерядко наистина го правели. Демеролът бил едно от по-популярните и ефективни

лекарства. На това място доктор Нийхоф се осмели да се отклони от сценария и се впусна в специализирана терминология, както често се случваше, когато експертът не успееше да устои на изкушението да впечатли слушателите си. Той нарече лекарството меперидин хидрохлорид, каза, че е наркотичен аналгетик, опиатно болкоуспокояващо.

Лание го прекъсна и отново го насочи към по-простичък речник. Доктор Нийхоф обясни на съдебните заседатели, че демеролът е мощно болкоуспокояващо и води до силно пристрастяване. Той работел с него през цялата си кариера и му бил посветил многобройни статии. Лекарите предпочитали да го изписват в болниците или в клиниките си, обаче в случаи като този на Сет Хъбард не било необичайно да позволяват на пациента да го приема през уста у дома. С лекарството лесно можело да се злоупотреби, особено ако човек изпитвал силни болки. Като Сет.

— Възраavam, господин съдия. Няма нито едно доказателство, че Сет Хъбард е злоупотребявал с това лекарство.

— Приема се. Придържайте се към фактите, докторе.

Джейк седна с облекчение, че най-сетне съдията е отсъдил в негова полза по даден въпрос.

Доктор Нийхоф беше великолепен свидетел. Направи подробни описания на туморите, на болката и на демерола. След като прекара четирийсет и пет минути на свидетелското място, човек лесно можеше да повярва, че Сет е преживявал огромни страдания и че болката му са облекчавали само високите дози демерол — лекарство, което на практика предизвиква загуба на съзнание. Според експертното мнение на лекаря преценката на Сет Хъбард е била толкова неблагоприятно повлияна от ежедневните дози и от съвкупното въздействие на лекарството, че много вероятно той да не е разсъждавал ясно през последните дни от живота си.

По време на кръстосания разпит Джейк отстъпи още по-сериозно от позициите си. Когато се опита да изтъкне, че доктор Нийхоф няма откъде да знае колко точно демерол е приемал Сет, свидетелят „увери“ Джейк, че всеки човек с толкова силни болки като Сет отчаяно би копнял да взема демерол.

— Ако е имал достъп до рецепта, значи е пиел хапчетата, господин Бриганс.

След още няколко безполезни въпроса Джейк седна на мястото си. Двата лекари бяха постигнали точно каквото беше целил Уейд Лание. В този момент в съзнанието на съдебните заседатели, а на практика и на всеки друг в залата Сет изглеждаше дезориентиран, замаян, сънлив, зашеметен и неспособен да шофира, поради което беше помолил Лети да го направи.

Накратко, той не бе притежавал завещателна дееспособност.

След десетминутна почивка Лание продължи и призова като свидетел Луис Макгуайър. Тъй като фирмата на Ръш беше напуснала процеса по неприятен начин и нямаше да получи никакви хонорари, отначало Макгуайър отказа да свидетелства. Затова Уейд Лание направи немислимото: той призова друг адвокат. Лание накратко установи, че Макгуайър е изготвил дебело завещание през септември 1987 г. Това завещание беше допуснато като вещественно доказателство и Макгуайър слезе от свидетелското място. Колкото и да му се искаше да остане и да наблюдава процеса, гордостта не му позволяваше. Двата със Стилман Ръш побързаха да напуснат съдебната зала.

Дъф Макленан застана на свидетелското място, положи клетва и обясни на съдебните заседатели, че е данъчен адвокат и ръководи фирма с триста служители в Атланта. През последните трийсет години бе изготвял завещания, дебели завещания за богати хора, които искаха да избегнат колкото се може повече данъци. Беше прегледал описанието на имуществото, изготвено от Куинс Лънди, и собственоръчно изготвеното и подписано от Сет Хъбард завещание. След това Лание показа на голям екран поредица от изчисления, а Макленан се впусна в многословни обяснения за това как федералните и щатските данъци поглъщат незащитеното наследство. Извини се за заплетените подробности, за противоречията, за умопомрачителните термини на „скъпото ни данъчно законодателство“ и за неговата сложност. На два пъти каза: „Не аз съм написал това, а Конгресът“. Лание прекрасно съзнаваше, че съдебните заседатели ще бъдат отегчени и дори отблъснати от показанията му, затова добросъвестно се постара да продължи напред, като засегне само основните моменти и остави голяма част от законовите разпоредби неизяснени.

Джейк не възнамеряваше да възразява и да удължава тази агония. Съдебните заседатели и бездруго вече не ги свърташе.

Когато Макленан беше така добър да стигне до обобщението си, той каза:

— Според мен общата данъчна тежест, щатска и федерална, ще бъде петдесет и един процента.

На екрана с дебели цифри Лание написа 12 240 000 долара данъци.

Забавлението едва сега започваше. Макленан беше анализирал завещанието, изготвено от Луис Макгуайър. То представляваше комбинация от сложно свързани доверителни фондове, които даваха по един милион долара на Хършъл и Рамона, а след това затваряха останалите пари за много години и ги разпределяха сред членовете на семейството. На двамата с Лание не им оставаше друго, освен да обсъдят това положение в подробности. Джейк наблюдаваше съдебните заседатели, които започнаха да задрямват. Дори опростеният разказ на Макленан за това какво би трябвало да представлява завещанието, беше много тежък и на моменти комично неразбираем. Лание обаче имаше мисия. Той продължи напред и започна да показва цифри на големия екран. Целта беше да покаже каква ще е крайната сума за данъци съгласно завещанието от 1987 г. според експертното мнение на Макленан, само „около 9 100 000 долара, щатски и федерални“.

Разликата от 3 140 000 долара беше написана с големи цифри на екрана.

Доводът беше изтъкнат съвсем ясно. Написаното набързо собственооръчно завещание на Сет щеше да струва доста пари от наследството му — поредното доказателство, че той не бе разсъждавал трезво.

Джейк се беше научил да избягва данъчните закони още докато следваше право, и през последните десет години успяваше да отклонява всички клиенти, които искаха от него данъчни съвети. Не можеше да ги посъветва, защото познаваше съвсем слабо тази област от правото. Когато Лание освободи свидетеля, Джейк се въздържа от въпроси. Знаеше, че съдебните заседатели са отегчени и очакват обяда.

— Ще направим почивка до един и половина — оповести съдия Атли. — Господин Бриганс?

Джейк смяташе да приклепти Уейд Лание и да го попита дали има пет минути да поговорят, но плановете му изведнъж се промениха.

Срещна се със съдия Атли в кабинета му. Съдията съблече тогата си, запали лулата си, седна, изгледа гневно Джейк и спокойно каза:

— Не си доволен от начина, по който отсъждам.

Джейк изсумтя и каза:

— Не, не съм, ваша чест. Вие допуснахте Уейд Лание да узурпира този процес с няколко мръсни номера, с изненадващи свидетели, за които няха възможност да се подготвя.

— Но твоята клиентка излъга.

— Тя не ми е клиентка. Наследството ми е клиент. Да, Лети не каза истината. Сипаха я неподготвена, господин съдия, устройха ѝ засада. В клетвените си показания тя ясно заявява, че не помни всички бели семейства, за които е работила. Случилото се със семейство Пикъринг е толкова неприятно, че тя се старее да го забрави. А най-важният момент тук е, че Лети изобщо не е знаела за собственоръчно написаното завещание. Можех да я подготвя, господин съдия. Това искам да кажа. Можех да омекотя ефекта. Вие обаче допуснахте удара и ходът на процеса се извъртя за броени секунди.

Джейк говореше, вперил гневен поглед в съдията, макар прекрасно да съзнаваше, че Рубън Атли не обича да бъде укоряван. Но този път беше сгрешил и Джейк беше сърдит заради извършената несправедливост. На този етап той нямаше какво да губи, така че защо да не свали картите?

Съдията вдигна лулата.

— Не съм съгласен. Въпреки това обаче очаквам от теб да запазиш достойнството си. Адвокатите не ругаят в моя кабинет.

— Поднасям извиненията си. Понякога ругая в разгара на битката и надали съм единствен.

— Не съм сигурен, че съдебните заседатели са се извъртели, както се изрази ти.

Джейк се поколеба. Понечи да напомни на съдията, че магистратът не знае почти нищо за съдебните заседатели. Той почти никога не работеше с такива и точно това беше част от проблема. В гражданския съд той се произнасяше като върховна инстанция, като съдия и съдебни заседатели едновременно, и имаше лукса да допуска всички веществени доказателства. Можеше да ги преглежда, да отделя доброто от лошото и да издава такава присъда, каквато смята за справедлива.

Джейк не възнамеряваше да спори, затова само каза:

— Господин съдия, чака ме много работа.

Съдия Атли махна към вратата и Джейк си тръгна. Хари Рекс го посрещна на излизане от съда.

— Ози се обади в кантората ми и каза, че още са в ареста в Мемфис и се опитват да го измъкнат. В момента не могат да се разберат за гаранцията.

— Гаранция ли? За какво? — намръщи се Джейк.

— Обвинен е в хулиганство на публично място и в съпротива при арест. Става дума за Мемфис. Винаги добавят и съпротива при арест.

— Мислех, че Ози има познати там.

— Явно ги търси. Казах ти, че е грешка да пращаш този пияница в Аляска.

— Това в момента помага ли ми?

— Не. Какво ще правиш на обяд?

— Не съм гладен.

— Да изпием по бира.

— Не, Хари Рекс. Някои съдебни заседатели се обиждат, ако адвокатът вони на алкохол.

— Ти още ли се притесняваш за съдебните заседатели?

— Престани, моля те.

— Днес следобед трябва да се явя в съда в Смитфийлд. Късмет. Ще ти се обадя по-късно.

— Благодаря.

Докато пресичаше към кантората си, Джейк осъзна, че Хари Рекс не е изпуснал нито дума в съдебната зала от понеделник сутринта.

Дуейн Скуайър беше вицепрезидент на компанията за дървен материал „Беринг“. В четвъртък преди самоубийството двамата със Сет спорили относно голяма пратка чамова дървесина до фирма за подови настилки в Тексас. Скуайър бил вече договорил сделката и с изненада научил, че шефът му се е обадил на компанията и е предоговорил сделката за по-ниска цена. Разнищвали въпроса почти цяла сутрин. И двамата били ядосани, и двамата били убедени, че са прави, но в даден момент Скуайър разбрал, че Сет не е на себе си.

Арлин Тротър не била в офиса и не знаела за спречкването. По едно време Скуайър влязъл в кабинета на Сет и го заварил да седи, обхванал главата си с ръце — оплакал се, че му се вие свят и му се гади. По-късно отново говорили и Сет бил забравил подробностите от договора. Дуейн твърдял, че Сет е уговорил твърде ниска цена, и отново се счепкали. Когато Сет си тръгнал към три следобед, сделката била приключена и „Беринг“ в крайна сметка щяла да изгуби десет хиляди долара. Доколкото Скуайър си спомняше, това била най-сериозната загуба по който и да било договор.

Описа началника си като объркан и хаотичен. На следващата сутрин той продал склада за дървен материал в Южна Каролина на съществена загуба.

Джейк прекрасно съзнаваше, че Уейд Лание вече натиска здравата и се опитва да предаде делото в ръцете на съдебните заседатели преди уикенда. Джейк трябваше да протака, затова по време на кръстосания разпит той извади на показ финансите на „Беринг“ и ги прегледа заедно със Скуайър. Хиляда деветстотин осемдесет и осма беше най-добрата година от последните пет, макар че приходите намаляваха през последните три месеца, след смъртта на Сет. Съдебните заседатели се отнесоха, а Джейк и Скуайър поведоха разговор за дейността на компанията, за нейните договори, стратегии, разходи, проблеми с работниците, обезценяване на активите. Съдията два пъти го подкани да продължи, но без да го притиска. Господин Бриганс и бездруго вече негодуваше срещу него.

След Дуейн Скуайър Лание призова на свидетелското място господин Дюбъри, брокер на недвижими имоти, който специализираше в областта на фермите и на ловните стопанства. Той разказа за сделките си със Сет в дните преди смъртта му. Сет проявявал интерес да закупи пет хиляди акра в окръг Тайлър за ловно стопанство. Двамата с Дюбъри оглеждали терени през последните пет години, но Сет така и не се решавал. Накрая платил за едногодишна опция върху петстотин акра, после се разболял и изгубил интерес. Опцията вече изтичала, затова той няколко пъти се обадил на Дюбъри, който не знаел, че Сет умира, нито имал представа, че взема болкоуспокояващи. Веднъж Сет искал да се възползва от опцията, а на следващия ден вече не искал. Няколко пъти не помнел цената на акър, а веднъж забравил с

кого точно разговаря по телефона. Поведението му ставало все по-хаотично.

По време на кръстосания разпит Джейк успя съвсем да забави темпото. В късния следобед в четвъртък процесът едва креташе и съдия Атли прекрати заседанието рано.

След като не успя да се пребори с мемфиската бюрокрация, Ози се канеше да вдигне ръце, когато си спомни нещо, което би трябвало да му хрумне по-рано. Звънна на Букър Систерънк, чиято кантора се намираше на четири преки от ареста. След мъчителното начало двамата бяха продължили да поддържат връзка и през изминалите месеци Ози го беше посещавал два пъти, когато беше ходил в Мемфис. Букър не беше идвал отново в Клантън и не изгаряше от желание да го направи. И двамата съзнаваха, че чернокожи, които живеят на един час път с кола един от друг и имат някакво влияние в света на белите, трябва да намерят обща почва. Би трябвало да бъдат приятели. Букър имаше интерес, защото беше заел на семейство Ланг петдесет и пет хиляди долара и искаше да защити парите си.

Мемфиската полиция мразеше Букър Систерънк, но и се страхуваше от него. Петнайсет минути след като той пристигна с черния си ролс-ройс, документите започнаха да прелитат от бюро на бюро и Лушън Уилбанкс се превърна в главен приоритет. Той напусна ареста трийсет минути след появата на Букър.

— Трябва да отидем на летището — каза Лушън.

Ози благодари на Букър и обеща да му звънне.

Стана ясно, че Лушън е забравил куфарчето си в самолета. Смяташе, че е под седалката, но може и да било в багажното отделение отгоре. И в двата случая стюардесите били пълни глупачки, че не са го намерили, понеже основната им грижа била да го свалят от самолета. Ози и Пратър слушаха и кипяха от гняв, докато караха към летището. Лушън изглеждаше и вонеше като пияница, когато са арестували за скитничество.

В бюрото за изгубени вещи не бяха получавали никакво куфарче от полета от Атланта. Служителката неохотно се зае със задачата да го издири. Лушън намери някакво заведение във фойето и си поръча половинлитрова халба бира. Ози и Пратър се задоволиха със студен обяд в претърпкано заведение, недалече от въпросното фойе. Стараеха

се да не изпускат от око пътника. Звъннаха в кантората на Джейк, но никой не вдигна. Беше почти три часа и той сигурно беше в съда.

Откриха куфарчето в Минеаполис. Тъй като Ози и Пратър бяха служители на закона, от авиокомпанията бяха решили, че изгубеният багаж е вещественно доказателство, изключително важно за някакво разследване, а то се оказа просто старо и очукано кожено куфарче с няколко бележника, списания, евтини сапуни и кибрити, взети от хотел „Глейшър Ин“ в Джуно и една видеокасета. След много неясноти и разпавии начертахта план за изпращането му обратно до Мемфис по най-бързия начин. Ако нещата се развиеха по план, куфарчето щеше да пристигне към полунощ.

Ози благодари на служителката и отиде да намери Лушън. На излизане от летището Лушън се оживи.

— А, колата ми е тук. Ще се видим в Клантън, момчета.

— Не, Лушън, пиян си — отсече Ози. — Не можеш да шофираш.

— Ози, намираме се в Мемфис, извън твоята юрисдикция — гневно възрази Лушън. — Гледай си работата! Ще правя каквото си поискам!

Ози вдигна ръце и се отдалечи заедно с Пратър. Дватамата се помъчиха да следват Лушън на излизане от Мемфис в час пик, но не успяха да поддържат скоростта на малкото мръсно порше, което лъкатушеше из натовареното движение. Прибраха се в Клантън и пристигнаха в кантората на Джейк малко преди седем. Той ги очакваше за новини.

Единствената относително добра вест в иначе ужасния и обезсърчителен ден беше арестът на Лушън за хулиганство и за съпротива по време на арест. Случилото се щеше да пресече всяка възможност той да възстанови адвокатските си права, но в момента този факт беше дребно удовлетворение, нещо, което Джейк дори не желаше да споменава. Всичко останало си беше толкова безнадеждно, че повече нямаше накъде.

Два часа по-късно Джейк отиде с колата до къщата на Лушън. Докато спираше отпред, забеляза, че поршетото го няма. Поговори си малко със Сали на предната веранда и тя обеща да му звънне веднага щом Лушън се прибере.

Куфарчето на Лушън като по чудо пристигна в Мемфис в полунощ. Помощник-шериф Уили Хейстингс го взе и го закара в Клантън.

В седем и половина в петък сутринта Джейк, Хари Рекс и Ози се събраха в заседателната зала на долния етаж и заключиха вратата. Джейк пхна видеокасетата в касетофона и угаси светлините. Думите *Аляска, Джуно... 5 април, 1989 г.* се появиха на телевизионния екран и след няколко секунди изчезнаха. Джаред Уолкоуиц се представи и обясни какво ще правят. Лушън също се представи и каза, че това е снемане на клетвени показания и че той ще задава въпросите. Погледът му беше бистър, изглеждаше трезвен. Представи Ансил Хъбард, който положи клетва.

Дребен, крехък, с гладка като бял лук глава, той беше облечен с черния костюм на Лушън и с бяла риза, няколко номера по-голяма. На тила му имаше превръзка, а лепенката, която я придържаше, се показваше мъничко над лявото му ухо. Той преглътна измъчено, погледна към камерата сякаш с ужас и заговори:

— Казвам се Ансил Хъбард. Живея в Джуно, щата Аляска, но съм роден в окръг Форд, щата Мисисипи, на първи август хиляда деветстотин двацет и втора година. Баща ми е Клион Хъбард, майка ми е Сара Бел, а брат ми е Сет. Сет беше с пет години по-голям от мен. Роден съм в семейната ферма, близо до Палмира. Напуснах дома си шестнайсетгодишен и повече не се върнах. Никога. Не исках. Ето каква е историята ми.

Когато петдесет и осем минути по-късно екранът стана черен, тримата мъже дълго останаха по местата си. Не искаха никога повече да чуват и виждат подобно нещо. Накрая Джейк бавно се изправи и натисна копчето, за да извади касетата.

— Най-добре да отиваме при съдията.

— Ще успееш ли да я вкараш като доказателство? — попита Ози.

— В никакъв случай — обади се Хари Рекс. — Сещам се за поне десет начина касетата да не бъде допусната и за нито един да бъде.

— Можем да опитаме — каза Джейк.

Прекося улицата с бърза крачка, разтуптяно сърце и трескави мисли. Другите адвокати се разхождаха в съдебната зала, доволни, че е

петък, и нетърпеливи да се приберат у дома, извоювали важна победа. Джейк влезе при съдията и му обясни, че е много важно да се видят в кабинета му, където има телевизор и видео. Когато се събраха там край масата и след като съдията напълни и запали лулата си, Джейк обясни какво иска.

— Клетвените показания са дадени преди два дни. Лушън е присъствал и е задал част от въпросите.

— Не знаех, че отново е адвокат — обади се Уейд Лание.

— Почакай малко — пренебрежително го спря Джейк. — Гледай касетата, после ще се караме.

— Колко е дълъг записът? — попита съдията.

— Около един час.

— Това е чиста загуба на време, господин съдия — каза Лание. — Не може да допуснете тези клетвени показания, след като не съм бил там и не съм имал възможност да разпитам свидетеля. Това е абсурдно.

— Имаме време, господин съдия — отбеляза Джейк. — Закъде бързаме?

Съдия Атли издуха дим. Погледна Джейк и нареди с пламъче в очите:

— Пусни го.

Второто гледане на записа подежда на Джейк също толкова разтърсващо, колкото и първото. Потвърдиха се неща, които не беше сигурен, че е чул правилно първия път. Няколко пъти погледна към Уейд Лание, чието възмущение се изпаряваше с напредването на историята. Накрая изглеждаше съкрушен. Всички адвокати на оспорващата страна сякаш се бяха преобразили. Цялата им напереност се беше стопила.

Джейк извади касетата, а съдия Атли продължи да се взира в празния екран. Отново запали лулата си и изпусна облак дим.

— Господин Лание?

— Господин съдия, записът очевидно е недопустим. Не съм бил там, не съм имал възможност да подложам свидетеля на кръстосан разпит. Не е много честно, нали разбирате?

— Напълно в духа на процеса — промърмори Джейк. — Един-двама изненадващи свидетели, някое и друго капанче. Мислех, че владееш номерата, Уейд.

— Няма да коментирам думите ти. Това не са истински клетвени показания, господин съдия.

— Какво би могъл да го попиташ? — продължи Джейк. — Той описва събития, случили се, преди да се родиш, на които е единственият жив свидетел. Кръстосаният разпит е невъзможен. Ти не знаеш нищо за случилото се.

— Не е протоколирано както трябва от съдебен стенограф — продължи Лание. — Адвокатът от Аляска няма право да практикува в Мисисипи. Мога да изтъкна още много неща.

— Добре. Ще оттегля касетата като свидетелско показание и ще помоля да бъде въведена като клетвена декларация. Като изявление от свидетел, направено пред нотариус. Съдебният секретар е бил и нотариус.

— Това няма нищо общо със завещателната дееспособност на Сет Хъбард на първи октомври миналата година — заяви Лание.

— О, мисля, че обяснява всичко, Уейд — възрази Джейк. — Доказва извън всякакво съмнение, че Сет Хъбард е съзнавал прекрасно какво върши. Хайде, господин съдия, допуснахте съдебните заседатели да чуят всичко останало.

— Достатъчно — намеси се съдия Атли строго. Затвори очи и, изглежда, потъна в кратък размисъл. Смукна силно, когато лулата му угасна. Отвори очи и постанови: — Господа, мисля, че съдебните заседатели трябва да се запознаят с Ансил Хъбард.

Десет минути по-късно в съдебната зала настана тишина. Съдебните заседатели бяха въведени и отново беше поставен големият екран. Съдия Атли се извини на заседателите за закъснението и им обясни какво се е случило. Погледна към масата на оспорващата страна и попита:

— Господин Лание, имате ли още свидетели?

Лание се изправи като скован от артрит и каза:

— Не, ваша чест.

— Господин Бриганс?

— Господин съдия, бих искал да призова Лети Ланг с конкретна цел. Ще отнеме съвсем кратко време.

— Много добре. Госпожо Ланг, напомням ви, че все още се намирате под клетва.

Порша се приведе напред и прошепна:

— Какво правиш, Джейк?

— Не сега — прошепна той. — Ще видиш.

Лети още пазеше жив ужасния спомен за последното си пребиваване на свидетелското място, но се настани и се постара да изглежда спокойна. Не поглеждаше към съдебните заседатели. Нямаше време да я подготвят и тя не подозираше какво предстои.

— Лети, коя е майка ти, биологичната ти майка? — поде Джейк.

Лети се усмихна, разбра, кимна и отговори:

— Казва се Лоуис Риндс.

— А кои са били нейните родители?

— Силвестър и Естър Риндс.

— Какво знаеш за Силвестър Риндс?

— Той е починал през хиляда деветстотин и трийсета година и аз не го познавам. Живял е на земя, която сега е собственост на семейство Хъбард. След смъртта му Естър отстъпила земята на бащата на Сет Хъбард. Бащата на Силвестър се казвал Соломон Риндс и той притежавал земята преди него.

— Нямам повече въпроси, господин съдия.

— Господин Лание?

Уейд се приближи към подиума без бележки в ръка.

— Госпожо Ланг, имате ли акт за раждане?

— Не, господине.

— И майка ви е починала, когато сте били на три години, нали така?

— Да.

— Когато давахте клетвени показания през декември, една седмица преди Коледа, не бяхте толкова сигурна в родословието си. Защо сте сигурна сега?

— Срецнах се с някои от роднините си. Много въпроси получиха отговор.

— И сега сте сигурна?

— Знам коя съм, господин Лание. Сигурна съм.

Лание седна и съдия Атли се обърна към залата:

— Сега ще изгледаме видеозапис на клетвените показания на Ансил Хъбард. Да намалим осветлението. Искам да заключите вратите и никой да не влиза и да излиза. Ще ни отнеме около час, без прекъсвания.

Съдебните заседатели, безмилостно отегчени през целия предишен ден, се бяха ококорили и нямаха търпение да видят какъв е този неочакван обрат в делото. Много от зрителите се преместиха в десния ъгъл на залата, за да виждат екрана по-добре. Светлините бяха приглушени, движението секна, всички зачакаха. Касетата се завъртя. След уводните думи от Джаред Уолкоуиц и Лушън на екрана се появи Ансил.

— Това е моята история — заговори той, — но наистина не знам откъде да започна. Живея тук, в Джуно, но всъщност това не е домът ми. Нямам дом. Светът е моят дом, обиколил съм го почти целия. През годините съм се забърквал в неприятности, но и много съм се забавлявал. Преживял съм и много хубави времена. Постъпих във флота, когато бях на седемнайсет, излъгах за възрастта си, само и само да се махна от къщи, и петнайсет години обикалях света. Сражавал съм се в Тихия океан на борда на „Айова“. След като напуснах флота, живях в Япония, Шри Ланка, Тринидад, на толкова много места, че в момента не мога да си ги спомня добре. Работих за различни компании и живях по корабите. Когато ми се приискаше да си почина, се установявах някъде, винаги на различно място.

— Разкажи ни за Сет — подкани го Лушън извън кадър.

— Сет беше пет години по-голям от мен. Бяхме само двамата. Той беше по-големият ми брат и винаги се грижеше за мен, доколкото можеше. Животът ни беше труден заради баща ни Клион Хъбард, когото ненавиждахме още от раждането си. Той ни биеше, биеше и майка ни, постоянно се караше с някого. Живеехме близо до Палмира, в старата семейна ферма. Къщата бе построена от дядо ми. Той се казваше Джоунас Хъбард, а

баща му е бил Робърт Хол Хъбард. Повечето ни други роднини се бяха преместили в Арканзас, така че нямахме много братовчеди наоколо. Двамата със Сет работехме като волове във фермата, дояхме крави, беряхме памук, копаехме в градината. От нас се очакваше да работим като големи мъже. Животът ни беше труден заради Депресията и всичко останало, но, както казват хората, Депресията не ни притеснява нас, южняците, защото вече сме я преживели през войната.

— Колко земя имахте? — попита Лушън.

— Осемдесет акра, семейството ги притежаваше отдавна. Повечето бяха гори за дърводобив, но дядо ми беше разчистил и малко обработваема земя. Памук и боб.

— А семейство Риндс притежаваха съседния парцел, така ли?

— Точно така. Силвестър Риндс. Имаше и други от семейство Риндс. Всъщност от време на време със Сет играехме с децата, но винаги тайно от Клион. Клион мразеше Силвестър, мразеше всички от онова семейство. Враждата тлееше от доста време. Разбирате ли, Силвестър също притежаваше осемдесет акра, непосредствено до нашата земя, на запад от нея, а семейство Хъбард открай време смятаха, че тя им принадлежи. Според Клион човек на име Джеремая Риндс станал собственик на земята през хиляда осемстотин и седемдесета година по време на Реконструкцията. Джеремая бил роб, после го освободили и той някак я купил. Бях още дете и така и не разбрах какво се е случило тогава, но Хъбард винаги са мислели, че тази земя им се полага по право. Струва ми се дори, че се съдиха за нея, но земята остана при семейство Риндс. Клион беше бесен, че има само осемдесет акра, а онези чернокожи притежават също толкова. Често чувах, че семейство Риндс са единствените чернокожи в окръга със земя, която някак са заграбили от семейство Хъбард. Със Сет знаехме, че от нас се очаква да мразим децата на Риндс, но обикновено нямаше с кой друг да си играем. Тайно се измъквахме да ходим за риба и да плуваме с тях.

Тоби Риндс беше на моята възраст и ми беше приятел. Веднъж Клион ни пипна със Сет, че плуваме с децата, и ни дръпна такъв бой, че не можехме да ходим. Беше жесток, отмъстителен, зъл, изпълнен с омраза и злоба. Треперехме от ужас пред него.

Джейк гледаше записа за трети път тази сутрин, затова не се съсредоточи сериозно върху него. Вместо това наблюдаваше съдебните заседатели. Бяха застинали неподвижно като хипнотизирани и попиваха всяка дума. Дори Франк Доули, най-зле настроеният срещу Джейк заседател, се беше привел напред и потупваше устни с показалеца си, потънал изцяло в невероятната история.

— Какво се случи със Силвестър? — попита Лушън.

— А, да. Това ви интересува. Враждата се задълбочи с отсичането на няколко дървета, близо до границата между имотите. Клион смяташе, че дърветата са негови. Силвестър беше сигурен, че са техни. Границата се оспорваше от толкова отдавна, че всички знаеха прекрасно къде е. Клион щеше всеки момент да превърти. Помня го как повтаряше, че от толкова отдавна им търпи идиотщините, че е време да предприеме нещо. Една нощ дойдоха някакви мъже и взеха да се наливат с уиски зад хамбара. Със Сет се промъкнахме и се опитахме да чуем какво си говорят. Крояха нещо срещу семейство Риндс. Не разбрахме точно какво, но беше ясно, че заговорничеха. После една събота следобед отидохме в града. Беше през август, струва ми се, през хиляда деветстотин и трийсета година. Всички — и черни, и бели — ходеха в града в събота следобед. Всички трябваше да си напазаруват и да се запасят за седмицата. По онова време Палмира беше малко селище, но в събота се пълнеше с хора, а магазините и тротоарите бяха претъпкани. Двамата със Сет не видяхме нищо, но по едно време чухме някакви деца да говорят как чернокож подхвърлил някаква шега на бяла жена и това възмутило всички. После научихме, че въпросният

чернокож е Силвестър Риндс. Докато пътувахме към къщи в каросерията на пикапа — родителите ни бяха в кабината, — знаехме, че нещо ще се случи. Просто си личеше. Когато се прибрахме, Клион ни заповяда да отидем в стаята си и да не излизаме, докато не ни позволи. После го чухме да спори с мама, много разгорещено. Мисля, че я удари. Чухме го да потегля с пикапа. Преструвахме се на заспали, но изхвърчахме навън за секунди. Видяхме го да се отправя на запад, към Сикамор Роу.

— Къде се намираше Сикамор Роу?

— Вече не съществува, но през трийсета година беше малко селище в земята на Риндс, близо до реката. Само няколко пръснати къщи, стари робски колиби. Там живееше Силвестър. И така, със Сет метнахме юздата на Дейзи, нашето пони, и я яхнахме неоседлана. Сет стискаше юздата, бях се вкопчил в него, но ние винаги яздохме без седло, така че знаехме какво правим. Когато се приближихме до Сикамор Роу, видяхме фаровете на няколко пикапа. Слязохме и поведохме Дейзи през гората, завързахме я за едно дърво и я оставихме там. Прокрадناхме се още по-близо, докато започнахме да чуваме гласовете. Бяхме на склона на хълма и виждахме долу четирима бели мъже, които биеха с тояги един чернокож. Бяха съблекли ризата му, панталонът му беше скъсан. Беше Силвестър Риндс. Жена му Естър беше пред къщата им, на петдесетина метра, крещеше и тачеше. Опита се да се приближи, но един от белите мъже я събори на земята. Дватама със Сет продължихме да се приближаваме, докато стигнахме в края на гората. Там спряхме. Гледахме и слушахме. Пристигнаха още мъже с друг пикап. Носеха въже и когато го видя, Силвестър обезумя. Наложихме се трима-четирима да го държат, докато му вържат ръцете и краката. Завлякоха го до един от пикапите и го хвърлиха в каросерията.

— Къде беше баща ти? — попита Лушън.

Ансил замълча, пое си дъх и изтри очи. После продължи:

— Беше там, малко встрани, наблюдаваше с пушка в ръка. Определено беше част от бандата, но не искаше да си цапа ръцете. Имаше четири пикапа, които бавно се отдалечиха от къщите. Немного, до чинарите. Със Сет познавахме мястото, защото ловяхме риба в реката. Имаше пет-шест чинара в права редица — оттам идваше името на мястото. Старите хора разказваха една история за индианско племе, което засадило дърветата по този начин по време на някакъв свой ритуал, но кой знае? Пикапите спряха до първото дърво и се подредиха в полукръг, за да осветяват мястото. Не исках да гледам и казах: „Сет, да се махаме“. Обаче не помръднах, той също. Беше толкова ужасно, че не можехме да откъснем очи. Провесиха въжето от един дебел клон и надянаха примката на шията на Силвестър. Той се гърчеше, крещеше, умоляваше: „Не съм казал нищо, Миста Бърт, нищо не съм казал. Моля ви, Миста Бърт, знаете, че нищо не съм казал.“ Двама от мъжете дръпнаха силно въжето и едва нему откъснаха главата.

— Кой е Миста Бърт? — попита Лушън.

Ансил отново си пое въздух и се взря в камерата продължително и смутено. Накрая каза:

— Знаете ли, това се случи преди почти петдесет и девет години, така че всички тези хора сигурно отдавна са мъртви. Не се съмнявам, че горят в ада, където им е мястото. Но имат семейства и ако спомена имената им, нищо хубаво няма да последва. Сет разпозна трима от тях:

Миста Бърт, главатаря на шайката, която проведе линча. Баща ни, разбира се. И още един, но не искам да споменавам имена.

— Помните ли ги?

— О, да. Докато съм жив, никога няма да ги забравя.

— Разбирам. Какво стана после?

Поредната дълга пауза, докато Ансил се опитваше да се овладее.

Джейк погледна съдебните заседатели. Номер три, Мишел Стил, докосваше бузите си с кърпичка. Другата чернокожа съдебна заседателка, Барб Гастън, номер осем, бършеше очи. Джим Уайтхърст от дясната ѝ страна ѝ подаде кърпичка.

— Бяха провесили Силвестър на въжето, но пръстите на краката му още докосваха каросерията. Въжето беше стегнато около гърлото му и той не можеше да креци, макар да се опитваше. Издаваше ужасен звук, който никога няма да забравя, нещо като пронизителен вой. Оставиха го да се мъчи така около минута-две. Бяха застанали в кръг и се възхищаваха на стореното. Той танцуваше на пръсти, мъчеше се да освободи ръцете си, да извика. Беше толкова жалко, толкова отвратително.

Ансил изтри очи с ръкава си. Някой извън кадър му подаде хартиена кърпичка. Той дишаше учестено.

— Боже, за пръв път разказвам тази история. Със Сет я обсъждахме месеци наред, после се уговорихме да я забравим. Не съм я разказвал на никой друг. Такава страхотия. Бяхме деца, не можехме да им попречим.

— Какво се случи, Ансил? — попита Лушън след кратка пауза.

— Ами каквото може да се очаква. Миста Бърт извика „Давай!“ и шофьорът на пикапа рязко потегли. Отначало Силвестър силно се олюля. Двамата мъже в другия край на въжето дръпнаха и го издигнаха още около метър и половина, два, струва ми се. Краката му бяха на около три метра от земята. След малко престана да мърда. Гледаха го известно време, никой не искаше да си тръгва, после завързаха въжето и го зарязаха там. Запътиха се обратно към къщите — някои пеша, други с пикапите.

— Общо колко човека?

— Бях дете, не знам. Може би десетина.

— Продължавай.

— Със Сет се промъквахме между дърветата в тъмното, слушахме ги как се хият и се потупват по

гърбовете. Чухме някой да казва: „Хайде да му подпалим къщата.“ Събраха се близо до дома на Силвестър. Естър беше отпред, прегърнала едно от децата.

— Дете ли? Момче ши момиче?

— Момиче, не бебе, малко момиче.

— Познаваше ли го?

— Не, тогава не. Със Сет научихме за нея по-късно.

Силвестър имаше само едно дете, момиче, което се казваше Лоуис.

Лети простена толкова силно, че съдебните заседатели се сепнаха. Куинс Лънди й подаде кърпичка. Джейк погледна през рамо към Порша. Тя клатеше глава, поразена като всички останали.

— Подпалиха ли къщата? — попита Лушън.

— Не, случи се нещо странно. Клион пристъпи напред с пушката си и застана между мъжете и Естър с Лоуис. Заяви, че няма да им позволи да подпалят къщата, затова мъжете се качиха в пикапите и потеглиха. Със Сет също си тръгнахме. Последното, което видях, бе как Клион разговаря с Естър на стълбите. Яхнахме понито и отпратихме към къщи. Мама ни чакаше, когато се промъкнахме през прозореца на стаята си. Беше ядосана и искаше да разбере къде сме ходили. Сет беше по-добър лъжец от мен и отговори, че сме били навън и сме гонили светулки. Тя, изглежда, му повярва. Увещавахме я да не казва на Клион и мисля, че тя така и не ни издаде. Бяхме в леглата, когато чухме пикапът му да приближава и да спира. Той влезе в къщата и си легна. Ние не мигнахме. Цяла нощ си говорихме. Аз плаках, а Сет ме уверяваше, че е добре да си порева, само хората да не виждат. Обеща да не казва на никого, че съм ревал. После усетих, че и той плаче. Беше горещо, а тогава още нямаше климатици. Преди зазоряване отново се измъкнахме тайно навън и седнахме на верандата, където беше по-прохладно. Обсъждахме дали да не се върнем при чинарите, за да

видим какво става със Силвестър, но не го мислехме сериозно. Чудехме се какво ли ще се случи с тялото му. Бяхме сигурни, че шерифът ще дойде да арестува Клион и другите мъже. Щяха да му трябват свидетели, затова не биваше да обелваме нито дума за онова, което видяхме. Никога. През онази нощ не мигнахме. Когато чухме мама в кухнята, се върнахме в леглото. Тъкмо навреме, защото Клион влезе и ни кресна да отиваме в обора и да доим кравите. Правехме го всяка сутрин на зазоряване. Всяка сутрин. Живеехме трудно. Мразех фермата, а от този ден нататък ненавиждах баща си, както никое друго дете не е мразело родител. Мечтаех шерифът да дойде да го отведе завинаги.

Извън кадър Лушън явно също се нуждаеше от почивка. Дълго мълча, преди да продължи:

— Какво стана със семейство Риндс?

Ансил оброни глава.

— Ужас, просто ужас. Стана още по-лошо. Два дни след това Клион отиде при Естър. Подхвърли ѝ няколко долара и я принуди да подпише, че му прехвърля осемдесетте акра. Увери я, че може да остане, и тя остана за няколко денонощия. Шерифът наистина се появи. Заедно със свой помощник и с Клион отидоха в селцето и съобщиха на Естър и на останалите Риндс, че са изгонени. Незабавно. Трябваше да си съберат нещата и да напуснат земята му. Имаше малък дъсчен параклис, църквичка, в която те се молеха от десетилетия, но Клион я подпали, за да покаже, че вече притежава всичко. Изравни я със земята, за да демонстрира колко е велик. Шерифът и помощникът му помогнаха. Заплашиха, че ще изгорят и колибите.

— И вие го видяхте?

— Разбира се. Със Сет нищо не пропускахме. Трябваше да берем памук, но когато видяхме шерифът да спира пред къщата ни, разбрахме, че готвят нещо.

Надявахме се да арестува Клион, но навремето в Мисисипи не ставаше така. Шерифът беше дошъл да помогне на Клион да разчисти земята си и да се отърве от чернокожите.

— Какво се случи с чернокожите?

— Ами заминаха. Грабнаха каквото можаха и избягаха в гората.

— Колко човека?

— Пак ви казвам, бях още дете. Няколко семейства живееха на онази земя, но не всички бяха в селището. — Ансил пое дълбоко въздух и промърмори: — Наистина се чувствам изморен.

— Почти приключваме — увери го Лушън. — Продължи, моля те.

— Добре, добре. Те избягаха в гората и веднага щом някое семейство напуснеше колибата си, Клион и шерифът я подпалваха. Изгориха всичко. Ясно си спомням как някои от чернокожите стояха в края на гората, прегърнали децата си и каквито вещи бяха успели да спасят, гледаха към пожарите и гъстия сив пушек, плачеха и виеха. Беше ужасно.

— Какво се случи с тях?

— Пръснаха се. Известно време бяха на бивак до Тътуайлър Крийк, навътре в гората, близо до реката Биг Браун. Със Сет потърсихме Тоби и го намерихме там със семейството му. Гладуваха и бяха ужасени. В неделя следобед се измъкнахме тайно и им занесохме храна — колкото успяхме, без да ни пипнат. Тогава видях Естър и момиченцето ѝ Лоуис. Беше на около пет години и беше чисто голо. Нямаше дрехи. Ужасия. Тоби идваше до нашата къща няколко пъти и се криеше зад хамбара. Със Сет му давахме колкото храна успеяхме да задигнем. Той я носеше обратно до бивака, който беше на няколко мили. Една събота се появиха мъже с пушки и пистолети. Не успяхме да се приближим достатъчно, за да чуваме, но после мама ни каза, че са прогонили всички Риндс. Няколко години покъсно друго чернокожо хлапе каза на Сет, че Тоби и сестра

му се удавили в реката, а други били застреляни. Бях чул предостатъчно, струва ми се. Може ли малко вода?

Нечия ръка побутна чаша с вода към Ансил и той бавно отпи, после продължи:

— Когато бях на тринайсет години, родителите ми се разделиха. Щастлив ден за мен. Заминах заедно с мама в Коринт, щата Мисисипи. Сет не искаше да сменя училището, затова остана при Клион, но двамата почти не си говореха. Брат ми много ми липсваше, но с течение на времето, естествено, се отчуждихме. После мама се омъжи повторно за един негодник, който не беше по-свестен от Клион. Избягах, когато навърших шестнайсет, а на седемнайсет се записах във флота. Понякога си мисля, че оттогава не съм спирал да бягам. След като заминах, не съм поддържал връзка със семейството си. Ще ми се пръсне главата. Това е всичко. Краят на една наистина гадна история.

Съдебните заседатели излязоха безмълвно от стаята си. Приставът ги поведе надолу по задното стълбище към една странична врата на съда, откъдето минаваха ежедневно след вторник. Навън те се пръснаха, без да си кажат нито дума. Невин Дарк реши да се прибере у дома за обяд. В този момент не искаше да е с колегите си. Имаше нужда да асимилира историята, която беше чул току-що. Искаше да диша, да помисли, да си припомни. Сам в пикапа с отворени прозорци, той се почувства омърсен. Може би един душ щеше да му се отрази добре.

Миста Бърт. Миста Бърт. Някъде в по-неясната част на родословието на съпругата му имаше един прачичо или далечен братовчед на име Бърт. Преди много години той беше живял близо до Палмира и открай време се носеха слухове, че бил свързан с Клана.

Надали беше същият човек.

Невин живееше от петдесет и три години в окръг Форд и беше чувал само за още един случай на линч, но почти беше забравил историята. Вероятно се бе случило в началото на века. Всички свидетели бяха мъртви и подробностите бяха забравени. Никога не беше чувал описание на такова убийство от устата на истински очевидец.

Горкият Ансил. Изглеждаше толкова окаян с малката си обла глава и широкия костюм, докато бършеше сълзите с ръкава си.

Независимо дали беше объркан от демерола, Сет несъмнено беше съзнавал какво прави.

Мишел Стил и Барб Гастън нямаха планове за обяд и бяха твърде разстроени, за да разсъждават ясно. Качиха се в колата на Мишел и поеха извън града, без определена посока. Пътуването им помогна и след като изминаха десетина мили по пустото шосе, двете се поуспокоиха. Спряха пред едно малко заведение и си купиха безалкохолно и крекери, после седнаха на сянка на отворени прозорци и се заслушаха в мемфиска радиостанция за соул музика.

— Имаме ли девет гласа? — попита Мишел.

— Боже, сигурно ще имаме дванайсет.

— Не, няма да спечелим Доули.

— Някой ден здравата ще го нашлапам. Може да е днес, може да е след година, но ще го направя.

Мишел успя да се засмее и настроението им доста се пооправи. Джим Уайтхърст също се прибра у дома за обяд. Съпругата му го очакваше със задушено. Седнаха в задния двор. Той ѝ беше разказал всичко останало за процеса, но не можеше да повтори какво е чул току-що. Тя обаче настоя и двамата почти не докоснаха обяда си.

Трейси Макмилън и Фей Полан отидоха с колата в един търговски център, източно от града. Значките им на съдебни заседатели привлякоха няколко погледа в кафенето, но никакви въпроси. Двете се настаняха в едно сепаре да си поговорят и след няколко минути постигнаха пълно единодушие. Разсъдъкът на Сет Хъбард може и да е бил помътен през последните дни от живота му, но нямаше никакво съмнение, че той бе планирал всичко свършено. И бездруго Хършъл и Рамона не им бяха направили добро впечатление. Не им допадаше, че една чернокожа прислужница ще получи всички пари, но както бе казал Джейк, не беше работа на съдебните заседатели да решават.

Парите не бяха техни.

Сутринта, започнала толкова многообещаващо за семейство Хъбард, се беше превърнала в унизителен кошмар. Беше излязла наяве истината за дядо им — човек, когото те почти не познаваха, и името им завинаги щеше да остане опетнено. Щяха да привикнат с позора, но загубата на парите щеше да им се отрази пагубно. Внезапно ги обзе желание да се скрият. Хукнаха към къщата до кънтри клуба, прескочиха обяда и се заеха да обсъждат дали изобщо да влязат обратно в съдебната зала.

През обедната почивка Лети и Порша се върнаха в къщата на Сапингтън, но и през ум не им мина да обядват. Вместо това отидоха в

спалнята на Лети, събуха обувките си, легнаха една до друга и се заплакаха, хванати за ръце.

Разказът на Ансил до голяма степен беше затворил кръга.

Толкова много мисли се въртяха в главите им, че бяха останали без думи. Емоциите бяха твърде силни. Лети си мислеше за баба си Естър и за страшната история. И за майка си, момиченце без дрехи, без храна и без покрив над главата.

— Как е разбрал, мамо? — попита Порша.

— Кой? За кого питаш? За коя история?

— За Сет. Как е разбрал, че си ти? Как изобщо Сет Хъбард е открил, че ти си дъщерята на Лоуис Риндс?

Лети впери поглед във въртящия се вентилатор на тавана. Не бе в състояние да отговори. Най-сетне каза:

— Той беше много умен човек. Надали някога ще узнаем.

Уили Трейнър се отби в кантората на Джейк с плато сандвичи и се самопокани на обяд. Джейк и Хари Рекс бяха горе на балкона. Джейк пиеше кафе, а Хари Рекс — бира. Бяха признателни за сандвичите. Уили предпочете бира.

— Знаете ли, когато купих вестника през седемдесет и пета година — каза той, — някакъв човек издаде книга за линча. Беше провел подробно проучване, имаше и снимки, въобще добро четиво. Според него — а той беше от север и много му се искаше да ни представи в лоша светлина — между хиляда осемстотин осемдесет и втора и хиляда деветстотин шейсет и осма година в Съединените щати са били линчувани три хиляди и петстотин чернокожи. Имало е и хиляда и триста бели, повечето от които били крадци на коне от западните щати. След хиляда и деветстотната година линчуваните почти винаги били чернокожи, включително няколко жени и деца.

— Уместно ли е да говорим за това на обяд? — попита Хари Рекс.

— Не знаех, че имаш толкова чувствителен стомах, здравеняко — изстреля в отговор Уили. — Както и да е, познайте кой щат е на първо място по линчове.

— Страх ме е да попитам — каза Джейк.

— Именно. Ние сме на първо място с почти шестстотин линча, само четирийсет от които на бели хора. Джорджия е на второ място, Тексас, близо до нея, на трето. Помня, че докато четох книгата, си помислих: шестстотин са много. Колко са били в окръг Форд? Върнах се сто години назад и прочетох всеки брой на „Таймс“. Открих само три, до един на чернокожи, но нямаше никакви данни за Силвестър Риндс.

— Кой е събрал данните? — попита Джейк.

— Правени са проучвания, но човек няма как да не се усъмни в достоверността им.

— Ако са знаели за шестстотин, със сигурност е имало много повече — отбеляза Хари Рекс.

Уили отпи от бирата си и каза:

— Познайте колко човека са били обвинени в убийство, защото са участвали в линч.

— Нула.

— Позна. Нито един човек. Такъв е бил местният закон. Чернокожите са били позволена жертва.

— Отвратен съм — призна Джейк.

— Е, приятелю, съдебните заседатели също — увери го Уили. — И са на твоя страна.

Към един и половина заседателите се събраха отново в стаята си, но не споменаха нито дума за процеса. Приставът ги отведе в съдебната зала. Големия екран вече го нямаше. Нямаше повече свидетели. Съдия Атли погледна надолу и каза:

— Господин Бриганс, имате думата за заключителната си реч.

Джейк се изправи. Без бележник в ръка — не си беше нахвърлял записки. Започна с думите:

— Това ще бъде най-кратката заключителна пледоария в историята на тази съдебна зала, защото каквото и да кажа, то няма да бъде толкова убедително, колкото показанията на Ансил Хъбард. Колкото повече говоря, толкова повече ще отдалечавам вашето решение от разказа му, затова ще бъда кратък. Искам да запомните всичко, което изрече той, макар че надали някой би забравил. В съдебните процеси често настъпва неочакван обрат. В понеделник,

когато този започна, никой от нас не можеше да предвиди, че обяснението защо Сет Хъбард завещава цялото си състояние на Лети Ланг ще се окаже един линч. Неговият баща е линчувал нейния дядо през хиляда деветстотин и трийсета година. А след като го е убил, е заграбил земята му и е прогонил семейството му. Ансил разказа историята много по-убедително, отколкото бих могъл да го направя аз. В продължение на шест месеца мнозина от нас се питаха защо Сет е постъпил така. Вече знаем. Вече е ясно.

Лично аз изпитвам още по-силно възхищение към Сет, когато не познавах. Въпреки недостатъците си, каквито всички имаме, той е бил блестящ ум. Как иначе би успял да натрупа толкова огромно състояние за десет години? Освен това някак е успял да издири Естър и Лоуис, а после и Лети. Около петдесет години по-късно се е обадил на Лети и ѝ е предложил работа — не го е потърсила тя. Сет е планирал всичко, госпожи и господа. Бил е страшно умен. Възхищавам се на смелостта му. Знаел е, че умира, но е отказал да постъпи така, както биха очаквали от него. Избрал е много по-противоречив начин на действие. Съзнавал е, че репутацията му ще бъде опетнена, че семейството му ще го прокълне, но не му е пукало. Постъпил е, както е преценил за редно.

Джейк замълча и взе собственоръчно написаното завещание.

— И накрая, възхищавам се на Сет заради чувството му за справедливост. С това собственоръчно написано завещание той се опитва да поправи злина, причинена преди десетилетия на семейство Риндс от собствения му баща. Госпожи и господа, ваш дълг е да помогнете на Сет да поправи тази несправедливост. Благодаря ви.

Джейк бавно се върна на мястото си и пътьом хвърли поглед към зрителите. На задния ред седеше Лушън Уилбанкс и му кимаше усмихнат.

Три минути и двамадесет секунди, отбеляза мислено Хари Рекс и натисна хронометъра на часовника си.

— Господин Лание — извиси глас съдия Атли.

Уейд куцаше по-силно от обикновено, докато се приближаваше към подиума. Той и клиентите му безпомощно наблюдаваха как парите отново им се изплъзват. Уж им бяха в кърпа вързани. В осем часа сутринта си представяха как ги харчат.

В този ключов момент Уейд нямаше много за казване. Историята внезапно и неочаквано се беше извъртяла и го бе смазала. Той обаче беше ветеран и не за пръв път изпадаше в затруднение.

— Едно от най-важните средства на разположение на адвоката в съдебната зала е кръстосаният разпит на свидетелите на противниковата страна. Адвокатът почти винаги получава възможност да го проведе, но понякога, като в случая, няма този шанс. И това е много мъчително. Чувствам ръцете си вързани. Много бих желал Ансил да беше тук, за да му задам няколко въпроса. Бих го попитал например: „Ансил, вярно ли е, че в момента си арестуван от полицията в Джуно?“. А също и: „Ансил, вярно ли е, че си арестуван за търговия с кокаин и бягство от закона?“. А също: „Ансил, вярно ли е, че си издирван от властите в поне четири щата за престъпления като търговия със забранени стоки, кражба в особено големи размери и неплащане на детска издръжка?“. А също: „Ансил, обясни на съдебните заседатели защо не си подавал данъчна декларация през последните двайсет години“. И големия въпрос: „Ансил, не е ли вярно, че ще получиш един милион долара, ако собственоръчно написаното от Сет завещание бъде прието за законно?“

Не мога обаче да го направя, госпожи и господа, защото той не е тук. Мога само да ви предупредя. Да ви предупредя, че всичко, което току-що видяхте и чухте от Ансил, може изобщо да не е такова, каквото той претендира да бъде.

Нека за малко да извадим Ансил от картинката. Искам вие, съдебните заседатели, да се върнете към вчерашния ден. Помните ли какво си мислехте снощи? Тръгнахте си, след като чухте въздействащи показания. Първо, от лекари с безупречна репутация, от специалисти, лекували болни от рак, които прекрасно знаят до каква степен силните болкоуспокояващи могат да повлияят на способността на човек да разсъждава ясно.

Лание обобща показанията на доктор Суони и доктор Нийхоф. Произнасяше заключителната си реч, затова разполагаше с доста голяма свобода на действие, но толкова убедително извърташе нещата, че Джейк се почувства длъжен да се изправи.

— Възраждавам, господин съдия. Не мисля, че доктор Нийхоф каза това.

— Приема се — остро каза съдия Атли. — Господин Лание, ще ви помоля да се придържате към фактите.

Засегнат, Лание продължи да обяснява какво са казали лекарите. Бяха свидетелствали вчера, нямаше нужда да припомня толкова скорошни свидетелски показания. Уейд Лание се беше оплел и губеше собствената си игра. За пръв път след началото на процеса Лание се стори на Джейк безпомощен. Не можеше да се сети за нищо друго, затова повтаряше само:

— Сет Хъбард не е имал завещателна дееспособност.

Повдигна въпроса за завещанието от 1987 г. и за огромно удоволствие на Джейк и смайване на заседателите отново го размаха.

— Три милиона и сто хиляди долара отиват на вятъра просто ей така — щракна той с пръсти. Описа данъчна маневра, известна като доверителен тръст през поколение, а когато заседател номер десет, Деби Лакър, едва не задряма, Лание отново повтори: — Три милиона и сто хиляди долара отиват на вятъра просто ей така. — И пак щракна с пръсти.

Смъртен грях е да отегчаваш съдебните заседатели, но Уейд Лание не спираше. Все пак прояви съобразителност да не закача Лети Ланг. Слушателите му току-що бяха научили истината за семейството ѝ, така че беше разумно да не я упреква и да не я заклеймява.

Когато Лание направи мъчителна пауза, за да погледне бележките си, съдия Атли се обади:

— Ориентирайте се към приключване, господин Лание. Надхвърлихте времето.

— Извинете, господин съдия.

Смутен, Лание благодари прочувствено на съдебните заседатели за тяхната „превъзходна работа“ и приключи с молба да обмислят нещата справедливо, без емоции и чувство за вина.

— Опровержение, господин Бриганс? — попита съдия Атли.

На Джейк му се полагаха десет минути да опровергае всичко казано от Лание. Имаше последната дума, но той далновидно се отказа от нея.

— Не, господин съдия, мисля, че съдебните заседатели чуха достатъчно.

— Много добре. А сега, госпожи и господа, трябва да отделя няколко минути да ви инструктирам относно закона и приложението

му в този случай, затова слушайте внимателно. Когато приключа, ще се оттеглите в стаята си, за да вземете решение. Някакви въпроси?

Най-мъчително от всичко беше чакането. Огромно бреме падна от плещите на професионалистите, след като съдебните заседатели се оттеглиха. Цялата работа беше свършена, всички свидетели бяха дали показания и всички тревоги около встъпителните и заключителните речи бяха приключили. Сега започваше чакането. Нямаше как да се предвиди колко ще продължи то.

Джейк покани Уейд Лание и Лестър Чилкот в кантората си на питие. В крайна сметка беше петък следобед и седмицата беше приключила. Отвориха си бира на балкона на втория етаж и наблюдаваха съда. Джейк посочи един голям прозорец.

— Това е стаята на съдебните заседатели — каза той. — В момента са там.

Лушън пристигна, както винаги готов за питие. Двамата с Джейк щяха да прибегнат до думите после, сега моментът изискваше алкохол. Уейд отбеляза през смях:

— Хайде, Лушън, трябва да ни разкажеш какво се случи в Джуно.

Лушън изгълта половин бира и взе думата.

След като всички си наляха кафе, нещо безалкохолно или вода, Невин Дарк откри обсъждането с думите:

— Предлагам да започнем с работния план, който ни даде съдията. Възражения?

Никакви. Нямаше инструкции как съдебните заседатели трябва да провеждат обсъжданията си. Съдия Атли им бе казал, че сами ще изберат начина си на действие.

— Добре, ето първия въпрос — каза Невин. — Подписаният от Сет Хъбард документ законно собственоръчно написано завещание ли е и дали, първо, е изцяло написано от Сет Хъбард, второ, подписано от Сет Хъбард и трето, датирано от Сет Хъбард? Някакви предложения?

— Няма никакво съмнение — обади се Мишел Стил.

Другите се съгласиха. Оспорващата страна не беше заявила противното.

— Следващият въпрос, главният — продължи Невин, — е относно завещателната му дееспособност и това доколко трезва и ясна е била преценката му. Въпросът е дали Сет Хъбард е схващал и е оценявал същността и последиците от собственоръчно написаното си завещание. И понеже това е основният проблем за този съдебен процес, предлагам да се изредим и всеки да изкаже съображенията си. Кой иска да започне?

— Започни ти, Невин — предложи Фей Полан. — Ти си съдебен заседател номер едно.

— Добре, ето какво мисля. Смятам, че не е редно семейството да бъде изключено и всички пари да бъдат дадени на друг човек, още по-малко човек, когото Сет е познавал само от три години. Но както изтъкна Джейк още в началото, нашата работа не е да решаваме кой да получи парите. Те не са наши. Освен това мисля, че през последните дни от живота му съзнанието на Сет е било замъглено и той е бил упоен от лекарствата, но след като видях Ансил, не се съмнявам, че е знаел какво прави. Отдавна го е планирал. Гласувам в подкрепа на завещанието. Трейси?

— Съгласна съм — побърза да каже Трейси Макмилън. — Много неща в този случай ме тревожат, но не ми е позволено да се тревожа за тях. Изведнъж се изправихме пред твърде стара история, а не мисля, че е наша работа да се бъркаме. Сет е имал сериозно основание за постъпката си.

— Мишел?

— Всички знаете какво мисля. Просто ми се иска да не бяхме тук. Искане ми се Сет да беше дал на Лети някакви пари, щом толкова е искал, а после да се беше погрижил за близките си, макар да не ги е харесвал. Признавам, не го виня. Но колкото и да са лоши, не заслужават да не получат нищо.

— Фей?

Фей Полан предизвикваше по-малко симпатия от всеки друг в залата, може би с изключение на Франк Доули.

— Не ме е грижа особено за семейството му — каза тя. — Те сигурно имат повече пари от мнозинството от нас, освен това са млади и образовани. Ще се оправят. Не са помогнали на Сет да спечели

парите си, така че защо да им се полага да ги получат всичките? Той ги е изключил по някаква причина или причини, които никога няма да узнаем. А синът му дори не знаеше кой е централният нападател на „Брейвс“. Боже! Ние сме фенове на Дейл Мърфи от години. Мисля, че той просто лъжеше. Както и да е, сигурна съм, че Сет не е бил приятен човек, но както изтъкна Джейк, не е наша работа да решаваме на кого да даде парите си. Бил е болен, ама не е бил умопобъркан.

* * *

Дискусията продължи две бири време. След втората приставът звънна и съобщи, че има присъда. Смехът тутакси секна, адвокатите натъпкаха дъвки в устите си и лицата им станаха сериозни. Влязоха в съдебната зала заедно и заеха местата си. Джейк се обърна към зрителите и видя Карла и Хана на първия ред точно зад него. Усмихнаха му се. Карла изрече само с устни: „Късмет!“.

— Добре ли си? — прошепна Джейк и се приведе към Лети.

— Спокойна съм — отговори тя. — А ти добре ли си?

— Същинска развалина — отвърна той и се усмихна.

Съдия Атли зае мястото си, въведоха съдебните заседатели. Един адвокат винаги изучава с поглед заседателите, докато се връщат, за да произнесат присъдата, макар че всеки се старае да не го прави. Джейк впери поглед в Мишел Стил, която седна първа и му се усмихна леко. Невин Дарк подаде присъдата на пристава, който пък я подаде на съдия Атли. Той я гледа цяла вечност и се приведе малко по-близо до микрофона си. След като се наслади на драматичния момент, заяви важно:

— Присъдата изглежда валидна. Съдебните заседатели трябваше да отговорят на пет въпроса. Първо: законно ли е собственоръчно написаното от Сет Хъбард завещание на първи октомври хиляда деветстотин осемдесет и осма година? След гласуване дванайсет на нула отговорът е „да“. Второ: съзнавал ли е Сет Хъбард естеството и последиците от постъпката си, когато е съставил собственоръчно написаното завещание? След гласуване дванайсет на нула отговорът е „да“. Трето: Сет Хъбард съзнавал ли е ясно кои са наследниците, които определя със своето собственоръчно написано завещание? След

гласуване дванайсет на нула отговорът е „да“. Четвърто: Сет Хъбард съзнавал ли е ясно същността и размера на наследството си и начина, по който иска да го разпредели? След гласуване дванайсет на нула отговорът е „да“. И пето: имало ли е злоупотреба с влияние от страна на Лети Ланг или на някой друг, докато Сет Хъбард е изготвял собственоръчно написаното си завещание на първи октомври хиляда деветстотин осемдесет и осма година? След гласуване дванайсет на нула отговорът е „не“.

Рамона ахна и се разплака. Хършъл, който се беше преместил на втория ред, тутакси стана и гневно изхвърча навън. Децата им бяха напуснали процеса предишния ден.

Съдия Атли благодари на съдебните заседатели и ги освободи. Закри заседанието и излезе. Победителите се запрегръщаха, а победените стояха с мрачни изражения. Уейд Лание прие поражението си достойно и поздравя Джейк за добре свършената работа. Размени мили думи с Лети и ѝ пожела всичко най-хубаво.

Тя щеше да стане най-богатата чернокожа жена в щата, но това по нищо не ѝ личеше. Искаше само да се прибере у дома. Подмина репортерите и избута доброжелателите. Хората се мъчеха да я докоснат, да ѝ се подмажат.

Хари Рекс незабавно организира празненство: хотдог на грил в задния му двор и студена бира. Порша обеща да отиде, след като се погрижи за Лети. Уили Трейнър беше винаги готов за парти. Лушън обеща да се появи рано и да доведе Сали — рядко явление. Още преди да излязат от съдебната зала, Лушън беше започнал да си присвоява заслугите за успеха.

На Джейк му идеше да го удуши.

Проповедта съдържаше обичайния призив за всеотдайност, обичайния укор за повече щедрост, за предизвикателството да направиш още една крачка и да дадеш на Бог неговия десятък, при това да го сториш с радост. Джейк го беше чувал стотици пъти и както винаги му беше трудно да гледа дълго в очите преподобния, докато мислите му се занимаваха с много по-важни неща. Възхищаваше се на свещеника и всяка неделя се стараяше да изглежда погълнат от проповедите му, но често това просто не бе възможно.

Съдия Атли седеше три реда пред него, в края, до пътеката, на същото почетно място, което заемаше през последните десет години. Джейк се взираше в тила му и мислеше за процеса, а сега и за обжалването. След току-що произнесената присъда делото можеше да удари на камък. Процедурите можеше да отнемат цяла вечност. Деветдесет дни, докато стенографите транскрибират стотици страници материали от залата, дори повече от деветдесет, защото рядко се справяха в срок. А междувременно исканията и ходовете след процеса щяха да се точат с месеци. След като окончателният резултат станеше наистина окончателен, изгубилите щяха да разполагат с деветдесет дни да обжалват и с още време, ако им бе нужно. Когато Върховният съд и Джейк получеха молбата за обжалване, той също щеше да разполага с девет дни за отговор. След като спазеха сроковете и документите бѐдеха подадени в съда, започваше истинското чакане. Обикновено се натрупваше несвършена работа, имаше забавяне, удължаване на сроковете. Адвокатите се бяха научили да не питат какво отнема толкова много време. Съдът правеше всичко по силите си.

Средно обжалването на гражданско дело в щата Мисисипи отнемаше две години. Докато се подготвяше за процеса на Хъбард, Джейк се натъкна на сходно дело в Джорджия, проточило се тринайсет години. Беше гледано от три различни състава съдебни заседатели, беше отскачало до и от Върховния съд като йо-йо и накрая беше постигнато споразумение, след като всички страни бяха измрели, а

адвокатите бяха прибрали парите до последния цент. Проблемът с адвокатските хонорари не тревожеше Джейк, но тревожеше Лети.

Порша му каза, че майка му е престанала да ходи на църква. Наслушала се бе на проповеди за десетъка.

Ако можеше да се има доверие на колективната мъдрост на Хари Рекс и Лушън, победата на Джейк беше под съмнение. Допускането на видеозаписа на Ансил беше грешка, която би могла да бъде отменена. Изненадата с Фриц Пикъринг не беше толкова недвусмислена, но сигурно щеше да смути Върховния съд. Струпването на свидетели в последния момент, разиграно от Уейд Лание, щеше да предизвика остри укори, но само то не би предизвикало отмяна на присъдата. Ник Нортън беше съгласен с тях. Беше наблюдавал процеса в петък и се бе изненадал от видеозаписа. Беше разтърсен от съдържанието му, но се притесняваше относно допустимостта му. Четирима адвокати, плюс Уили Трейнър и други специалисти, обсъждаха делото и празнуваха на хотдог и бира до късно в петък през нощта, докато дамите пиеха вино край басейна на Хари Рекс и си бърбеха с Порша.

Делото „Хъбард“ беше спасило финансово Джейк, но той би желал да продължи нататък. Не му допадаше перспективата да ощетява наследството с месечен хонорар в продължение на години занапред. В даден момент щеше да започне да се чувства като пиявица. Току-що беше спечелил важно дело и очакваше с нетърпение следващото.

Тази сутрин нито един човек в Първа презвитерианска църква не спомена процеса и Джейк беше признателен. След това, докато хората си бърбеха любезно под двата гигантски дъба и на път за паркинга, съдия Атли поздрави Карла и Хана и отбеляза какъв прекрасен пролетен ден е днес. Пое по тротоара рамо до рамо с Джейк и когато никой не можеше да ги чуе, каза:

— Би ли се отбил при мен следобед, да кажем, към пет? Искам да обсъдим нещо.

— Разбира се, господин съдия — отговори Джейк.

— Ще успееш ли да доведеш и Порша? Нужна ми е прозорливостта ѝ.

— Да, струва ми се.

* * *

Седнаха край масата в трапезарията под проскърцващия вентилатор, който изобщо не гонеше лепкавата жега. Навън беше много по-прохладно — щеше да е приятно на верандата, — но по някаква причина съдията предпочете трапезарията. Беше приготвил кана с кафе и чиния с евтини сладкиши.

Джейк отпи глътка от противното слабо кафе и го заряза.

Порша отказа направо. Беше напрегната и едва сдържаше любопитството си. Рядко идваше в тази част на града. Майка ѝ беше влизала в хубави къщи като чистачка, но никога като гостенка.

Съдия Атли седеше начело на масата, Джейк беше от дясната му страна, Порша — от лявата. След няколко неловки уводни думи той заговори, все едно седеше на съдийското си място и гледаше адвокатите отвисоко:

— Искам споразумение по това дело. През следващите две години парите ще бъдат запорирани, докато текат обжалванията. Ще се положат стотици часове труд. Оспорващата страна ще твърди разпалено, че присъдата трябва да бъде отменена, и аз разбирам основанията им. Допуснах видеозаписа на Ансил Хъбард, защото в онзи момент го изискваше справедливостта. Съдебните заседатели, а вероятно и всички ние трябваше да разберем каква е историята. Тя придава смисъл на мотивите на Сет. Ще се твърди ожесточено, че съм допуснал процедурна грешка. От себична гледна точка предпочитам присъдата ми да не бъде отменена, но чувствата ми нямат значение.

Друг път нямат, помисли си Джейк и погледна към Порша. Тя беше забола очи в масата и бе застинала неподвижно.

— Да допуснем за момент, че делото бъде върнато за преразглеждане. Следващия път няма да бъдете в неведение относно случилото се с Пикъринг. Ще сте готови за Джулина Кид. И най-важното, ще доведете Ансил като наследник и очевиден. А ако е в затвора, със сигурност ще се наложи да снемете клетвени показания според процедурата. Във всеки случай, следващия път позицията ти ще е много по-силна, Джейк. Съгласен ли си?

— Да, разбира се.

— Ще спечелиш делото, защото трябва да го спечелиш. Тъкмо поради тази причина допуснах видеозаписа на Ансил. Така беше редно и справедливо. Следиш ли мисълта ми, Порша?

— О, да, господин съдия.

— И така, как можем да постигнем споразумение по случая, да прекратим обжалването и да продължим да живеем както досега?

Джейк знаеше отговора, но не искаше да дава голям принос в разговора.

— Само за това мисля от петък следобед — продължи съдията. — Завещанието на Сет е отчаян опит в последния момент да поправи ужасна несправедливост. Завещавайки на майка ти толкова много пари, той в действителност се опитва да изкупи вината на семейството си към твоя праядо и всички от рода Риндс. Съгласна ли си?

Да, по дяволите, Порша, съгласи се. Джейк стотици пъти беше преживявал подобна сцена. Когато съдията те попита „Съгласен ли си?“, той вече предполага възторженото ти съгласие.

— Да, господин съдия — отговори Порша.

Атли отпи глътка кафе и Джейк се зачуди дали всяка сутрин пие от тази противна отвара.

— На този етап, Порша, се питам какво всъщност иска майка ти. Сигурен съм, че ти е казвала. Би ли споделила нейното желание?

— Разбира се, господин съдия. Майка ми не иска много и сериозно се притеснява, че ще получи толкова пари. Не ми хрумва нищо по-добро, затова ще го кажа — пари на белите. Всъщност те не са наши. Мама би желала земята, осемдесетте акра, и иска да построи там къща — хубава къща, но не нещо специално. Виждаше е хубави къщи, но винаги е мислела, че няма да има такава. Сега за пръв път през живота си може да мечтае за хубав дом, който да чисти сама. Искане да има достатъчно място за децата и за внуците ѝ. Няма да се омъжи повторно, макар вече да кръжат ястреби. Искане да се махне от града и да живее сред природата, където никой да не я безпокои. Днес сутринта дори не поиска да дойде на църква, господин съдия, не е стъпвала там от месец. Всички са протегнали умолително ръка. Майка ми иска само да я оставят на спокойствие.

— Сигурно иска нещо повече от къща и осемдесет акра — каза съдията.

— Е, кой не иска малко пари в банката. Дотегнало ѝ е непрекъснато да се мести.

— Колко пари? — попита съдия Атли.

— Не сме го обсъждали. През последните шест месеца тя нито веднъж не си е казвала: „Добре, ще взема пет милиона и ще дам по един милион на всяко от децата си“. Мама не е такава, разбирате ли? Тя не разсъждава така. Изобщо не ѝ е присъщо. — Порша замълча за секунда и попита: — Вие как бихте разделили парите, господин съдия?

— Радвам се, че попита. Ето какъв е планът ми. Повечето пари трябва да отидат във фонд за бедните ви кръвни роднини. Не да бъдат безогледно раздавани в брой, а в нещо като фондация, използвана единствено за образователни цели. Кой знае колко са членовете на рода Риндс, но не се съмнявам, че бързо ще узнаем. Фондацията ще бъде строго контролирана от попечител, който ще се отчита пред мен. Парите трябва да бъдат инвестирани умно и разпределени за период от десет или двацет години — през това време ще подпомогнат колкото може повече студенти. Целта трябва да бъде само една, а образованието е най-подходящата такава цел. Ако не поставим ограничение, ще има хиляди молби за какво ли не: от здравни проблеми до обикновени предмети, къщи и нови коли. Пари не се получават наготово, трябва да бъдат спечелени. Кръвен роднина, който се учи старателно и е приет в колеж, ще има достъп до финансирането.

— Как ще разделите парите? — попита Джейк.

Порша се усмихна.

— Най-общо предлагам следното: да работим с цифрата дванайсет милиона. Знаем, че не е твърдо установена, но парите са приблизително толкова. Ансил и църквата получават по половин милион. Остават единайсет. Пет милиона от тях нека бъдат поставени в попечителския фонд, който ви описах. Това са доста пари за образование, но пък допускаме, че ще се появяват и доста млади и възрастни роднини.

— Продължават да пристигат пълни автомобили — отбеляза Порша.

Съдия Атли продължи:

— Остават шест милиона. Разделете ги поравно между Лети, Хършъл и Рамона. Разбира се, Лети ще получи и осемдесетте акра, които някога са били собственост на дядо ѝ.

Джейк си пое дълбоко въздух, докато числата ехтяха. Погледна към отсрещната страна на масата и каза:

— Лети е ключът, Порша.

Все още усмихната, Порша отговори:

— Тя ще се съгласи. Получава хубава къща и солидна издръжка, без да придобива богатство, за което всеки да я тормози. Снощи ми каза, че парите принадлежат на всички роднини на Силвестър, не само на нея. Иска да бъде щастлива и да я оставят на спокойствие. Това ще я направи много щастлива.

— Как ще убедите останалите? — попита Джейк.

— Допускам, че Хършъл и Рамона ще са на седмото небе. За Ансил и за църквата не знам. Не забравяй, Джейк, че аз все още контролирам имуществото и ще бъде така, докато пожелаая. Нито цент не може да бъде разпределен без моето одобрение, а няма краен срок за приключване на процедурата по наследството. Сигурен съм, че никой не ме е наричал негодник зад гърба ми, но ако реша да се държа като такъв, мога да се разпореждам с парите на Сет през следващите десет години. Докато са защитени, мога да ги контролирам толкова строго, колкото пожелаая.

Отново беше възприел съдийския тон, който не оставяше почти никакво място за съмнение, че Рубън Атли ще постигне каквото е намислил.

Съдията продължи:

— В действителност сигурно ще се наложи наследството да остане под съдебен контрол за неограничено време, за да открием образователния фонд, за който говорихме.

— Кой ще го управлява? — попита Джейк.

— Мислех си за теб.

Джейк трепна, после едва не хукна да бяга, като си представи, че ще си има работа с десетки, а може би стотици нетърпеливи студенти, които настояват за пари.

— Великолепна идея, господин съдия! — възкликна Порша. — Близките ми ще се чувстват по-добре, ако Джейк остане и продължи да държи парите под око.

— Както и да е, можем да се уточним по-късно — побърза да каже Джейк.

— Споразумяхме ли се? — попита съдията.

— Аз не съм страна — отговори Джейк. — Не гледайте към мен.

— Сигурна съм, че Лети ще одобри, но все пак трябва да поговоря с нея — каза Порша.

— Много добре. Направи го и утре сутрин се свържи с мен. Ще изготвя становище и ще го разпратя до всички адвокати. Джейк, предлагам тази седмица да отидеш да се срещнеш с Ансил и да измъкнеш някои отговори. Ще насроча среща с всички страни след десет дни. Ще заключим вратата и ще постигнем споразумение. Искам това да стане, ясно ли е?

Пределно ясно.

Месец след издаването на присъдата Ансил Хъбард се беше смъкнал ниско на предната седалка на старото порше на Лушън и съзерцаваше през прозореца хълмистия пейзаж на окръг Форд. Не помнеше нищо за тези места. Беше прекарал първите тринайсет години от живота си тук, но през следващите петдесет беше направил всичко по силите си да ги забрави. Нищо не му се струваше познато.

Беше освободен под гаранция, уредена от Джейк и останалите адвокати, а старият му познайник Лушън го убеди да тръгне на юг. Едно последно посещение. Може да има изненади. Тънката му прошарена коса отново беше започнала да расте и частично скриваше грозния белег на тила му. Беше облечен с джинси и сандали точно като Лушън.

Подкараха по междуселски път и приближиха къщата на Сет. В предния двор имаше табела „Продава се“.

— Тук е живял Сет — поясни Лушън. — Искаш ли да спрем?

— Не.

Завиха по покритата с чакъл алея и навлязоха по-навътре в гората.

— Нещо да ти е познато? — попита Лушън.

— Всъщност не.

Гората оредя и двамата стигнаха до една просека. Отпред имаше безредно паркирани коли и много хора, включително и деца. От една скара на възглища се издигаше пушек.

Малко по-нататък стигнаха до обрасли с бурени развалини, задушени от увивни растения. Ансил вдигна ръка и каза:

— Спри тук.

Слязоха от колата. Някои от хората наблизко дойдоха да ги поздравят, но Ансил не ги забеляза. Беше зареял поглед някъде в далечината. Тръгна към чинара, на който бяха намерили тялото на брат му. Другите го последваха мълчаливо, някои поизостанаха. Лушън извървя плътно зад него стотината метра до дървото. Ансил спря и се озърна. Посочи ниско възвишение, обрасло с дъбове и брястове, и каза:

— Двамата със Сет бяхме ето там, криехме се в гората. Тогава ми се струваше много далече. Доведоха го тук, под това дърво. Тогава чинарите бяха повече. Цяла редица, пет или шест, покрай потока ето там. А сега е останал само един.

— Имаше торнадо през шейсет и осма — обясни Лушън зад него.

— Тук намерихме Сет — каза Ози и застана до Лушън.

— Същото дърво ли е? — попита Джейк и се приближи до Ози.

Ансил чуваше гласовете им и виждаше лицата им, но не ги забелязваше. В съзнанието му се стелеше мъгла, беше се пренесъл на друго място в друго време.

— Не съм сигурен, така ми се струва. Всички чинари бяха еднакви, в права редица. Ловяхме риба ей там — отново посочи той. — Двамата със Сет. Точно там. — Въздъхна мъчително и се намръщи, после затвори очи и поклати глава. Когато отново ги отвори, прошепна: — Адска ужасия.

— Ансил, внучката на Силвестър е тук — каза Лушън. — Искаш ли да се запознаеш с нея?

Ансил се отърси от унеса и рязко се извърна.

— С удоволствие.

Лети се приближи и протегна ръка. Ансил нежно обхвана раменете ѝ и здраво ги стисна.

— Много съжалявам — каза той. — Много съжалявам.

След няколко секунди тя се освободи и отвърна:

— Стига, Ансил. Миналото си е минало. Да сложим точка. Ела да се запознаеш с децата и внуците ми.

— С удоволствие.

Представиха го на Порша, на Карла, на Ози, на Хари Рекс и на останалите от семейството на Лети. След това Ансил за пръв път видя

племенника си, Хършъл Хъбард. Всички говореха един през друг, докато се отдалечаваха от чинара към събралите се на пикник хора.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.